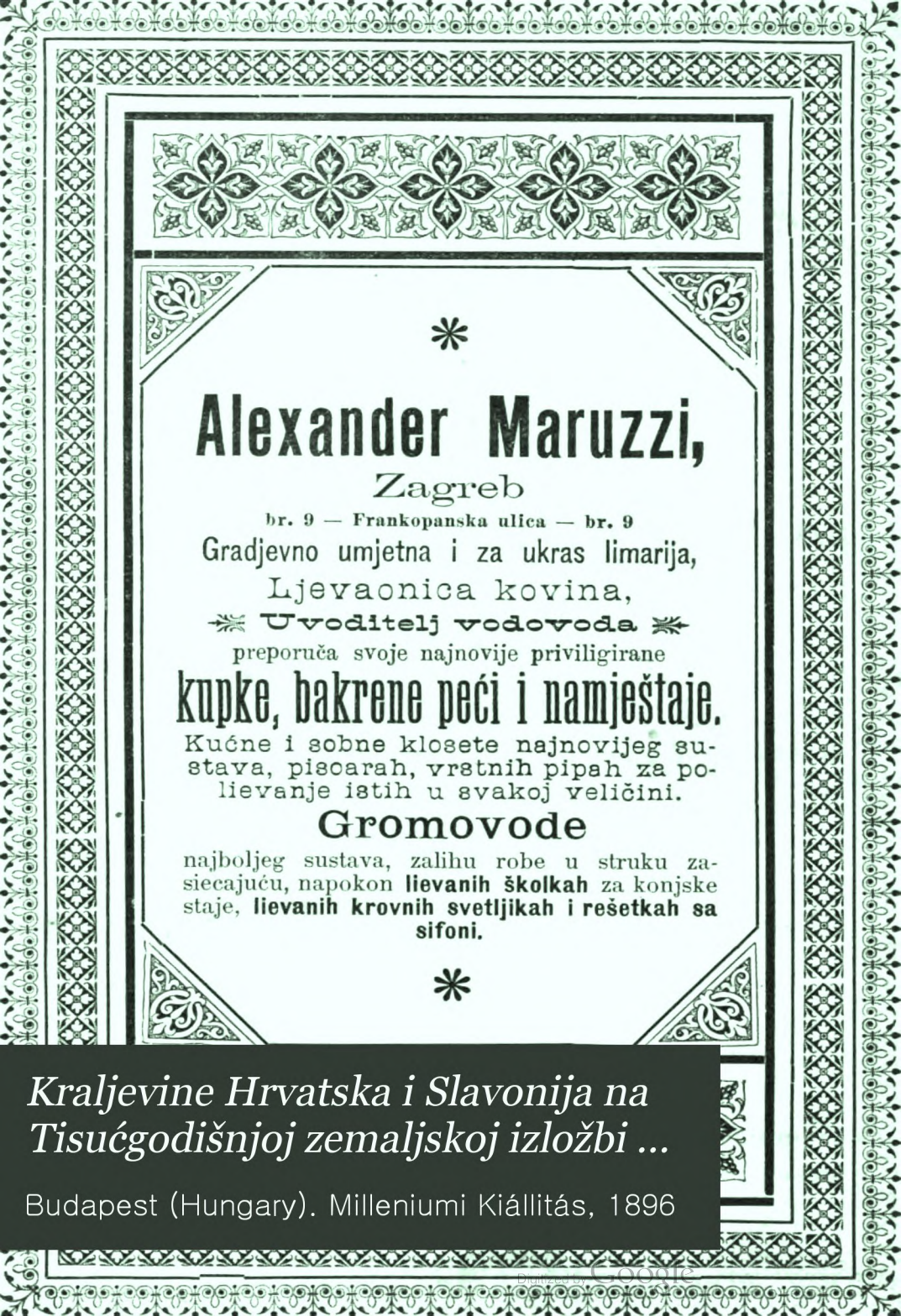

*

Alexander Maruzzi,

Zagreb

br. 9 — Frankopanska ulica — br. 9

Gradjevno umjetna i za ukras limarija,

Ljevaonica kovina,

Uvoditelj vodovoda

preporuča svoje najnovije priviligirane

kupke, bakrene peći i namještaje.

Kućne i sobne klosete najnovijeg sustava, piscarah, vrstnih pipah za polievanje istih u svakoj veličini.

Gromovode

najboljeg sustava, zalihu robe u struku zasiecajuću, napokon **lievanih školkah** za konjske staje, **lievanih krovnih svetljikah i rešetkah sa sifoni.**

*

Kraljevine Hrvatska i Slavonija na Tisućgodišnjoj zemaljskoj izložbi ...

Budapest (Hungary). Milleniumi Kiállitás, 1896

Digitized by Google

INDIANA
UNIVERSITY
LIBRARY

Digitized by Google

163
K
64

Digitized by Google

Digitized by Google

Budapest - Milleniumi Kiállitás, 1896
Br. 331.

KRALJEVINE

HRVATSKA I SLAVONIJA

NA [illegible]ržaj.

TISUĆGODIŠNJOJ ZEMALJSKOJ
IZLOŽBI KRALJEVINE UGARSKE

U

BUDIMPEŠTI 1896.

ZAGREB 1896.
TISKARSKI ZAVOD „NARODNIH NOVINA".

Digitized by Google

DB366
.B92

IT[illegible]NA UNIVERSITY LIBRARY

Digitized by Google

d-23-67

Sadržaj.

I. Dio.

U v o d.

	Strana
Geografski oris zemlje	1
Ustav i uprava:	
Ustav i ustroj uprave	11
Trošak za autonomnu upravu i državni dohodci	19
Teritorij i žiteljstvo:	
Teritorij zemlje	25
Množanje žiteljstva	31
Porod i pomor	32
Seobe nutarnje i zagranične	38
Sastav žiteljstva po spolu, dobi, obit. staležu, vjeroizpovjesti i materinskom jeziku	42
Statistika zvanja i zanimanja	151
Poljodjelstvo i šumarstvo:	
Poljodjelsko žiteljstvo	61
Ratarska produkcija	63
Stočarstvo	172
Svilogojstvo	76
Vinogradarstvo	76
Gospodarsko školstvo:	
Kr. gospodarsko šumarsko učilište u Križevcih	79
Kr. zem. ratarnica u Požegi	81
Kr. vinogradarska i voćarska škola u Petrinji	82
Kr. zem. podkivačka škola u Zagrebu	82

Digitized by Google

Strana

Kulturno-tehničke radnje 82
Gospodarska družtva i zavodi 82
Gospodarska zemaljska uprava 84
Promet nekretninami i obterećivanje nekretnina 85
Šumarstvo 92
Državne šume 100
Rudarstvo i talionstvo 105
Trgovina i vjeresijstvo:
Trgovina i promet 113
Vjeresijski zavodi 119
Obrtna industrija 127
Nastava 157
Zdravstvo 161
Arhitektura i graditeljstvo:
Gradjevni odsjek kr. zemaljske vlade 167
Gradjevni obrt 168
Družtvo inžinira i arhitekta u Zagrebu 168
Hrvatska književnost 171
Umjetnost:
Slikarstvo i kiparstvo 189
Glasba i gluma 192

II. Dio.

Popis izložitelja i izložaka.

A. Historijska izložba.

Kratak pregled hrvatske povjesti (Uvod) 197
Povjestni spomenici:
1. Prvostolna crkva zagrebačka 205
2. Pravoslavne crkve 206
3. Crkvena umjetnost u obće 213
4. Svjetovna povjest i umjetnost 214
5. Arkivalija 217
6. Obrtne zadruge (cehovi) 222
7. Historijske slike 224

B. Izložba sadašnjosti.

Skupina I. Umjetnost i vještina:
1. Slikarstvo 1
2. Kiparstvo 3
3. Fotografija 3

Digitized by Google

Strana

4. Gradjevna struka i arhitektura 4
5. Glasba 6

Skupina II. Književnost:
1. Zavodi i družtva 11
2. Književnici i nakladnici 11

Skupina III. Nastava:
1. Javna obuka 15
2. Znanstveni zavodi i muzeji 17
3. Strukovna naobrazba 18
4. Učila, učevne knjige i učevna sredstva 21

Skupina IV. Zdravstvo:
1. Zdravstvena uprava i bolnice 23
2. Kupališta, lječilišta i rudne vode 23
3. Turistika 24
4. Zavodi za podporu bolestnika 24
5. Ljekarnici 24
6. Književni rad 24

Skupina V. Trgovina, financije i vjeresijstvo 25

Skupina VI. Poljsko gospodarstvo, vrtljarstvo, vinogradarstvo i vinarstvo, pčelarstvo, životinjski proizvodi:
1. Narodno-gospodarski odsjek kr. zemalj. vlade 27
2. Posebni izložitelji 29
3. Poljski proizvodi 30
4. Voćarstvo 94
5. Vinogradarstvo 94
6. Žestoka pića 107
7. Životinjski proizvodi:
a) pčelarstvo 118
b) ovčarstvo 120
c) sirarstvo 120
8. Vrsti tla, nacrti i osnove 120

Skupina VII. Šumarstvo i lov:
I. Šumarstvo:
1. Uprava, uzgoj, obrana i reguliranje šuma 205
2. Proizvodi šumarstva i šumske industrije 216
II. Lov i sredstva mu:
1. Obće hrv. družtvo za gojenje lova i ribarstva 219
2. Posebni izložitelji 222

Skupina VIII.: Obrtnički i tvornički nadzor, rudarstvo, metalurgija i metalni obrt:
1. Obrtni i tvornički nadzor 121
2. Geologija i rudarstvo 121
3. Obrti sa željezom i metalom:
a) bravarski obrt 123
b) kotlarski obrt 124
c) kovački obrt 124

Digitized by Google

Strana

d) limarski obrt 124
e) urarski obrt 124
5. Gospodarski strojevi, orudje i modeli 124

Skupina IX. Komunikacije, brodarstvo, mornarstvo i ribarstvo:
1. Kola za javne puteve 127
2. Mornarstvo i pomorsko ribarstvo 127
3. Morske životinje 130
4. Morski proizvodi 131
5. Riečko ribarstvo i sredstva mu 131

Skupina X. Gradjevni obrt:
1. Gradjevni materijal 133
2. Klesarske i kiparske radnje 134
3. Tesarske radnje 134
4. Gradjevno-limarske radnje 134
5. Gradjevno ličilarske i slikarske radnje 134
6. Radnje od sadre i kamena 134
7. Sprave za razsvjetu 135
8. Peći 135
9. Sastavni dielovi sgrada, modeli i nacrti 135
10. Vatrogastvo 136

Skupina XI. Umjetni obrt, obrt s drvom, pokućtvom i dekorativni obrt:
1. Uredjene sobe 139
2. Stolarske radnje 140
3. Bačvarske radnje 141
4. Tokarske radnje 141
5. Rezbarske radnje 141
6. Pozlatarske radnje 142
7. Tapetarske radnje 142
8. Slikarske radnje 142
9. Glasbilarski obrt 142

Skupina XII. Obrt sa glinom i staklom:
1. Proizvodi od gline 145
2. Proizvodi od stakla 146

Skupina XIII. Kožarski obrt pletiva i tkanja, obrt odjela:
1. Kožarski obrt 147
2. Obrt pletiva i tkanja 147
3. Obrt odjela:
a) krojački obrt 149
b) krznarski obrt 149
c) klobučarski obrt 149
4. Obućarski obrt 149
5. Torbarski obrt 151
6. Gumbarski obrt 151
7. Razno 151

Digitized by Google

Strana

Skupina XIV. Papirni i reproduktivni obrt:
1. Papir 153
2. Knjigotiskarstvo 153
3. Knjigoveštvo 153
4. Pismoslikarstvo 153
5. Rezbarstvo 153
Skupina XV. Zlatna i nakitna roba, radnje od voska i razna sitna roba:
1. Zlatarski obrt 155
2. Radnje od voska 155
3. Razna sitna roba 155
Skupina XVI.: Kemički obrt 157
Skupina XVII. Predmeti hranitbe:
1. Mlinarski obrt 159
2. Tjestenine i pecivo 161
3. Surogati kave 161
4. Likeri, voćni destilati, ukuhano i kandirano voće 161
5. Suho meso i salama 161
6. Žesta i kvasac 161
7. Pivo i slad 161
8. Ulje 161
Skupina XVIII. Etnografija, domaći obrt, kaznionički obrt:
I. Etnografija:
1. Okolina, nutarnja i spoljašna oprema kuće 163
2. Narodne nošnje 163
3. Narodna glasbila 164
4. Narodne osebujnosti 165
II. Domaći obrt:
1. Obrt s glinom 166
2. Vezivo i tkanje 166
3. Obrt s prućem, likom i rogozom 190
4. Obrt s drvom 191
5. Obrt sa željezom 197
6. Torbe i bisage 197
7. Razna roba kućnoga obrta 200
III. Kaznionički obrt 201
Pregled izložitelja 225
Oglasi.

Digitized by Google

Digitized by Google

Geografski oris zemlje.

Hrvatska i Slavonija prostiru se medju 44°8′, i 46°4′ sjeverne širine, te 32°5′, i 38°9′ iztočne dužine od Ferra. Medje su: sa zapada Jadransko more, Istra, Kranjska i Štajerska, sa sjevera i iztoka kraljevina Ugarska, s juga Srbija, Bosna i Dalmacija. / 42.000 km² /

Površina iznaša 2.531 kilolmet.², a žitelja ima 2,201.927 Hrvatska je većim dielom gorovita, (83% gorovita, 17% ravna) dočim je Slavonija pretežno ravna, jer samo 33% odpada na gore.

Gore se diele na alpinske ogranke i na gornje balkanskoga krša,

Alpinski ogranci medju Dravom, Dunavom i Savom sastoje se od gora, koje kao dug lanac prelaze iz Štajerske u Hrvatsku a završuju se u Slavoniji kod Dunava; poprečna visina istih iznaša 630 met. Glavna grana hrv. gora med Dravom, Dunavom i Savom počinje na štajersko-hrvatskoj medji Macelj gorom. a nje se na vrelištu Krapinice hvata visoka Ivanšćica, najviši joj vrh Ivanšćica (1061 m.) nadvisuje sve vrhove medju Dravom, Dunavom i Savom. Nadalje spaja nizka gora Topličku Ivanpicu sa gorom Kalnićkom. Ta se gora stere medj izvorom Lonje i Glogovnice duž desnog briega Bednje. Dalje se prostire do izvora Ilove Bilo gora južnoiztočnim smjerom. Odavle počimlju slavonske gore do vrela Vuke i Londže. Sjeverozapadni dio tih gora je prilično visok, dočim su južnoiztočne gore znatno

Digitized by Google

niže. Te su gore Crni vrh, Papuk sa istoimenim najvišim vrhom, koji je 953 m. visok, i nadalje Krndija gora, a na iztočnom kraju iste gube se gore u neznatne brežuljke i ravnicu sve do Vukovara, Iztočno odavle diže se Fruška gora kao posliednji najiztočniji alpinski ogranak, a prostire se smjerom od zapada prema iztoku uzporedo s Dunavom, te završuje na ušću Tise u Dunav. Jedan dio Fruške gore oko ugljenika Vrdnika zove se Vrdnička gora.

Spomenute gore protežu se u jednom nizu od štajerske medje medju Dravom Savom i Dunavom. Ova glavna grana hrvatskih gora bliže je Dravi i Dunavu, nego li Savi, s toga je glavno razvodje savskih i dravskih pritoka i potoka mnogo bliže Dravi nego li Savi, pak baš s toga nema Drava u Hrvatskoj toliko i tako dugih pritoka kao Sava.

Tek u Slavoniji pomiče se glavna gornja grana prema sredini zemlje, a po tom ide i glavno razvodje sredinom medju Dravom i Savom. Fruškom gorom pako približilo se je razvodje tako Dunavu, da su ondje pritoci savski mnogo obilniji i znatniji od dunavskih. Pošto je razvodno gorje blizu Drave i Dunava od Save znatno odaljeno, to je sjeverna strana toga gorja strmija i manje razvita, dočim je južna ne samo položitija, nego i mnogo bolje razvita. Baš obzirom na ovo potonje spuštaju se s južne strane glavnoga gorja prema savskoj nizini gore kao ogranci, koji diele zemlju med Savom, Dravom i Dunavom opet na više omanjih kotlina.

Prvi se ogranak prostire izmedju Sutle i Krapine meridionalna Kostelska gora s najvišimi vrhunci Kuna gora.

Drugi se ogranak odieljuje od glavnoga gorja na iztočnom kraju Ivanšćice prema jugozapadu smjerom, pod imenom Zagrebačke gore; kod Suseda ruši se strmo u Savu, a najviši vrhunci u Zagrebačkoj gori su Sljeme sa 1035 m. i Veliki plazur s 869 m. Ivanšćica, Zagrebačka gora i Kostelska gora zatvaraju plodnu kotlinu Zagorje.

Treći ogranak odieljuje se od Bila gore južno prema Savi, te se sastoji od dva krila: zapadno manje krilo medju Lonjom i Čazmom zove se Ivanićka brda, iztočno veće krilo medju Čazmom i Ilovom zove se Moslavačka gora. Na vrelištu Orljave odvaja se od Crnoga vrha na jug Psunj ili Sujnik gora

Digitized by Google

(Brezovo polje 980 m. je najviši vrh u Slavoniji) pa ide do sela Bilibriga izmedju Požege i Nove Gradiške. Od Psunja diele se na zapad ogranci Biela i Pakračka gora. Od spomenutoga sedla ide smjerom paralelnim Babja (Požežka) gora do prodora Orljave kod Pleternice.

Od Krndije kod vrela Londže odvaja se na jug meridionalna kosa Krstovi vrh, koja prelazi onda na zapad u Dilj goru, a ova prestaje kod spomenutoga prodora Orljave. Sve ove gorske kose zatvaraju medju sobom Požešku kotlinu t. j. porječje Orljave i Londže.

Gorju med Dravom i Savom na sjeveru prostire se nizina Podravina uz desni brieg Drave od štajerske medje do izpod Osieka, gdje se spaja sa Podunavljem dotično s velikom ugarskom nizinom.

Od Varaždina do Virovitice ide hrvatska Podravina, za tim dalje do izpod Osieka slavonska Podravina, koja završuje s Almaškim ili Erdutskim humljem. U Podravini ima mnogo močvara, a najveća je takova močvara kod Čepina Palača, Osieku na jugu.

Gorju med Dravom, Dunavom i Savom prostire se južno nizina Posavina, i to na obje strane rieke Save, počevši od štajersko-kranjske medje do Jasenovca, a odavle do Zemuna samo uz lievi brieg Save.

Nadalje nam je spomenuti alpinske ogranke, što prelaze iz Kranjske u Hrvatsku, koje gore razstavljaju Krčku dolinu od Pokupja a leže medju Savom i Kupom, i koje manji prostor zapremaju, nego li one medju Dravom i Kupom: to su Gorjanci s najvećim vrhuncem sv. Gera s 1182 m. Dalje na iztok prostire se Samoborska gora do zagrebačko-karlovačke željeznice, napokon se odavle nižu nizke Vukomerićke gorice sve do Siska i razstavljaju Turopolje od Pokuplja.

Hrvatske gore na jug Kupi i Savi pripadaju balkanskom poluotoku. Sve te gore idu smjerom južno-iztočnim pa tvore hrvatsku kršnu visočinu.

Južnozapadna gorovina dieli se u tri stupnjevine pa se spušta k moru, Ove gore ne protežu se u kosah, nego su porazbacane na hrpe i sglobove. U toj visočini su najviši vrhunci Risnjak (1528 met.), Snježnik i Viševica. U toj

Digitized by Google

visočini su znatnija polja Ličko polje kod Fužine i Grobničko polje nad Riekom.

Južnohrvatska visočina stere se od sjeverozapada prema jugoiztoku i nalikuje nepravilnomu trokutu. Od južnozapadne visočine, s kojom ju veže Bitoraj, razlikuje se bitno u tom, što se ne spušta stupnjevinami k moru kao ona, već je opasana tik uz more zapadnim paralelnim kosami Velike Kapele, pak visokom planinom Velebitom poput bedema, te je s toga s morske strane skoro nepristupna i to od Senja, pa sve do vrela Zrmanje u Dalmaciji; k tomu se razlikuje i tim, što ide sredinom visočine dug niz gora, — Velika i Mala Kapela i Plješivica, od Bitoraja sve do Dinarskih planina u Dalmaciji, a razstavlja južnohrvatsku visočinu na dva različita diela. Prvi dio izmedju Velebita i spomenutoga gorja je Gacka, Lička visočina zvana, je vispoljana opasana gorami, drugi pako sjeveroiztočni dio, od razvodnoga gorja do Kupe, Save i Une, nalik je na pravilno razvijenu stupnjevinu, koja polagano opada prema Pokuplju i Posavini.

Velika i Mala Kapela uzdiže se na jug karlovačko-riečke željeznice, a prostire se južnoiztočnim smjerom do Plitvičkih jezera. Modruško sedlo (medju Jezeranami i Modrušem) dieli ju na Veliku i Malu Kapelu. Najviši vrhunci na Velikoj Kapeli su Biela Lazica sa 1533 m. i klisurasti zubati Klek sa 1183 m. iznad Ogulina. Mala Kapela nastavlja se diagonalnim smjerom, pa ima svoju kulminaciju u Seliškom vrhu (1280 m.) nad Plitvičkimi jezeri.

Pliševica uzdiže se Maloj Kapeli na jugoiztoku, od koje ju razstavljaju Plitvička Jezera, te se prostire do vrelišta Zrmanje, gdje se s Velebitom sastaje. S iztoka ju zatvara dolina rieke Une s pritoci, gdje joj se ogranci Dinare hvataju. Zapadni su joj obronci krševiti, a iztočni šumom obrasli; najviši vrh joj je Ozeblin sa 1657 m. i nešto niža Gola Pliševica. (1649 m.)

Uz jadransko more stere se najviša kršna planina Velebit. On počinje kod Vratnika više Senja, pak se niže sve do Velike Popine više vrelišta Zrmanje.

Velebit je divlja i krševita planina, puna kršnih uvala, dubokih duliba i zubatoga stienja, te je osobito prema moru strma, gdje su bočine kršne, sasvim gole, od kiše i sniega izprane tako,

Digitized by Google

da se Velebit s morske strane pričinja kao ogromni zid od vapnena kamena.

Velebit se dieli u tri diela: sjeverni dio ide od sjevera na jug, t. j. od Vratnika do sedla Oštarijskoga nad Bagom. Glavni mu je vrh Mali Rajinac (1699 m.) Srednji najviši dio ide od Oštarija do Maloga Alana iznad Obrovca tvoreći na svom sljemenu medju dalmatinsko-hrvatsku. Najviši su vrhovi Veliki Malovan (1760 m.) i Vaganski vrh (1758 m.) Treći, južni dio ide smjerom južnoiztočnim od sedla Maloga Alana kod Svetoga Roka do sedla Velike Popine, gdje se sastaje sa Pliševicom i Dinarom. Najviši je vrh Crnopac (1404 m.)

Spomenuti nam je nadalje Petrovu Goru medju Koranom i Glinom i Zrinjsku Goru medju Glinom i Unom.

Ličkom vispoljanom prostiru se još: Ličko visoko polje, zatim polja: Gacko, Krbavsko i Koreničko, a osim tih ima manjih dolina kao: jezeranska, kosinjsko-perušićka, zrmanjska i Plaška kotlina.

U hidrografskom pogledu treba iztaknuti najprije Jadransko more, koje Hrvatsku opláče sa jugo-zapada od Rieke do medje dalmatinske.

Rieke Hrvatske i Slavonije teku u dva mora: u Crno more i u Jadransko more.

Područje Crnoga mora. Dunav se dotiče Slavonije u svojem srednjem tieku, ter čini granicu prema sjeveru i iztoku, prama Bačkoj i Banatu.

Sava je najglavnija rieka i to s toga, što prima plovne pritoke i što je sama brodiva; s lieve strana prima ona Sutlu, Krapinu, Lonju, Ilovu, Orljavu i Bosut, koji postaje od Berave i Bidja. S desne strane prima Sava: Kupu, Sunju i Unu (sa Uncem iz Bosne); pritoci Kupe s lieva jesu Čabranka, Kupčina i Odra, s desna Dobra, Korana (koja ističe iz Plitvičkih jezera), zatim Glina i Petrinja. Bosanski pritoci Save su: Sana, Vrbas, Ukrina, Bosna i Drina.

Drava je glede svoje dužine, veličine i smjera podpuno jednaka rieci Savi, jedino što znatno više dere, jer je Sava mnogo mirnija, pak tiho i polagano teče. S desne strane prima Drava manje pritoke: Bednju, Bistru i Voćinsku s Čadja-

Digitized by Google

vicom i Vučicom; s lieve strane pako Muru, najznatniji pritok Drave.

Vuka čini sa svojimi pritoci mnoge močvare u Slavoniji, pak zato ondje i nestaje razvodja izmedju Dunava i Save. Utiče u Dunav kod Vukovara.

Područje jadranskoga mora. Pošto se uz obalu morsku prostire neprekinuti gorski rub, ne utječe nijedna oveća rieka u Jadransko more. Rječina (Fiumera) sačinjava kratak odtok podzemskih kotlina jugo-zapadne visočine, a u more utiče na Rieci; sa grobničkog polja ima pritok Sušicu. Zrmanja izvire izpod najjužnijega ogranka Pliševice i valja se medju visokimi i groznim stienami i vrleti u Novigradsko more.

Od rieka ponorica iztaknuti nam je Liku, — sa Jadovom i Glamočnicom, i Gacku, koja tvori krasno jezero Švičko a onda obje pak utiču u jadransko more kod Lukova.

Manje su ponornice Krbava kraj Udbine i Munjava kod Modruša. Slapove čini u svom gornjem tieku rieka Kupa; zatim se nalazi prekrasan slap Slunjčice kod Slunja, gdje se Slunjčica sa visokih stiena ruši u rieku Koranu pak slap Gacke izpod dolnje Švice, slapovi divnih Plitvičkih jezera i slap Plitvice u Koranu.

Jezera nema doduše u našoj domovini tako prostranih ni vodom obilnih, kao n. p. u alpinskih priedjelih, no ipak su neka naša jezera (osobito Plitvička) sbog svog prekrasnog položaja i okolice poznata daleko i stranomu svietu. Na sjeveru su najznatnija jezera: Sovsko ili Soljansko u Dilj gori, te liepo Trakošćansko jezero u Macelj gori. U južnoj Hrvatskoj ističu se kršna jezera i to: periodičko jezero Blata kod Plaškoga i jezero Gacke medju gornjom i dolnjom Švicom, zatim sveobće poznata dražestna Plitvička jezera na podnožju Male Kapele Ima jih u svemu trinaest jezera, a dugačka su do 8 km. Ta jezera leže jedno pod drugim, te su spojena prekrasnimi slapovi. Najprostranija su Kozjak i Prošćansko jezero. Od Plitvičkih jezera nastaje rieka Korana.

Flora Hrvatske i Slavonije u koliko je raznolična i bogata, u toliko je i svojimi mnogimi vrstmi veoma zanimiva, a ima medju ovimi i endemičkih t. j. takovih vrsti, koje nigdje drugdje na svietu ne rastu. Da je flora takova, tomu doprinaša po-

Digitized by Google

ložaj naše domovine, konfiguracija tla, ali i cirkulacija vode. Flora ciele austro-ugarske monarkije ima četiri florina carstva, pa jih toliko ima i Hrvatska sa Slavonijom. Cvjetana ovih kraljevina dieli se na mediteransku, pontsku, baltijsku i alpinsku floru.

Mediteranska ili **sredozemna flora** seže od Rieke do Dalmacije, te zaprema iduci od mora, treću i drugu stupnjevinu jugo-zapadne ili liburničke visočine, a od Senja do Dalmacije i jedan dio južne visočine. Ove se stupnjevine protežu od mora do izvora Rječine, pa odanle preko Grobničkoga polja na Kamenjak i podnožjem vrhova prve stepenice preko vinodolskih planina poviše Novoga, do Senja, odkuda se opet stere južna visočina uz morski žal do Dalmacije.

Ove dvie stupnjevine imadu dosta blago podnebje, nu najblaža je klima uz more. Proljeće se tu najavlja mjeseca veljače, ljeto već u drugoj polovici svibnja, jesen koncem listopada, zima u prvoj polovici studena. Badem (Amygdalus) procvate kadkad već koncem siečnja, dočim je početkom veljače procvao Galantus, Crocus, Veronica, Tussilago, Ficaria, Viola (kadkad i oko Božića) Hyacinthus (samonik) i Tulipa; od drveća i grmlja cvate drienak, briest, ljeska. Na podnožju Velebitu razvija se flora kasnije, na što ne djeluje toliko položaj, koliko klimatski odnošaji.

Za mediteransku floru znamenita je sekundarna cvjetana, nekoje naime biline procvatu po drugi put. Ima bilina, koje prezimuju (Mercurialis, Senecio, Parietaria), a nekoje se u zimi u plodu zelene (Solanum, Physalis, Sternberyia). Znamenito je i to, da je nekoje grmlje, kojemu u srednoj Evropi lišće popada, u sredozemnoj flori vazda zeleno t. j. lišće bude zeleno i ne pada, dok mlado ne potjera (Ligustrum, Rubusi).

Za mediteransku su floru u nas značajne familije: Leptirnice (osobito rodovi Trifolium, Medicago, Vicia, Anthyllis, Genista), Usnatice, Mlječeri, Lukovnice, Gomoljnice.

Mediteransku floru domovine označuje naročito zimzeleno drveće i grmlje, kao maslina, lovorika, šmrika (vrst crveno-crne borovice), crnika (Phyllerea), šparoga (Asparagus acutifolius), veprina (Ruscus aculeatus), jagodnjak (Arbutus), ružmarin, trišalj (Pistacia), metlovina (Spartium) Iuniperus phoenicea; po otocih Erica arborea, Myrtus

Digitized by Google

communis, od vazdazelenih hrastova česmina (Quercus Ilex). Ne manjka ovoj flori i Oleander, koji je samonik u južnom dielu zrmanjske doline.

I more ove flore ima svoje osebite zadruge, tako u lužnatoj vodi skupove od Zostera marina i Ulva Lactuca; onda su u moru razni skupovi Fucusa, Cystosira, Sargassuma itd.

Pontska flora. Ova cvjetana zaprema u Hrvatskoj i Slavoniji krajeve medju Dunavom, Dravom, Savom, Kupom i Unom, te seže blizo žala jadranskoga mora. Označuje ju trajnija zima i toga se radi flora budi tek mjeseca ožujka, kada toplina rapidno raste i vegetacija se u lipnju osobito razvila. Značajne su familije Glavočike, Leptirnice i Trave. Pojedine zadruge sastavlja bjelogorica (bukva, hrastovi, lipe, javorovi, kesteni) raznim grmljem i grmići Usnatice i Žutice (Genista).

Pontska flora ima u nas dvie pokrajine. Za ilirsku pokrajinu, koja zaprema brdovite krajeve, značajni su hrastovi, javorovi, jorgovan, orešac (Rhamnus Carniolica), kozji jabučić (Rh. saxatilis) i dr.

Panonska pokrajina zaprema svu Slavoniju, a značajno joj drveće lipolist (Tilia argentea) javor-žest (Acer tataricum), od hrastova Quercus conferta i Q. Austriaca.

Baltijska flora zaprema u nas vis-poljanu jugo-zapadne visočine (Gorski kotar), Veliku i Malu Kapelu, Velebit, Pliševicu i bližnje planine, te je izprekidana florom alpinskom.

Zima traje u ovoj flori mjestimice i šest mjeseci i budi se tek koncem svibnja.

U ovoj su flori značajne Glavočike, Trave, Krstašice, Štitarke, Leptirnice, te rodovi Carex, Salix, Hieracium, Rubus i Rosa.

U ovu floru spada iglasto drveće (smreka, jela, bor, tisa, borovica); od drugoga drveća jova zelena (Alnus viridis), breza, glušac (Juniperus Sabina), Myricaria germanica, Hippophae rhamnoides, Salix amygdalina, Sarothamnus scoparius, Calluna vulgaris (vries) i dr. Značajne su vrstmi Vaccinium Myrtillus, V. Oxycoccos, V. uliginosum, Erica carnea, Polygala Chamaebuxus, Drosera rotundifolia, Eriophorum, od trava Koeleria glauca itd.

Digitized by Google

Alpinska flora ne zaprema cielih krajeva, već je ona utrešena u druge flore naše domovine; prostor joj u nas nije velik, ali je vrstmi koli raznolična, toli bogata i osobito značajna. Vegetacija se u ovoj flori budi tek koncem svibnja, na mjestih oštre klime i kasnije i završi svoje živovanje sredinom rujna, kad nastupa jesen, a poslje nje dugotrajna zima. Ovu floru karakterišu u Hrvatskoj rodovi Draba, Dryas, Primula, Campanula, Silene, Saxifraga, Gentiana, Hieracium i dr.

Medju zadrugami na prvom je mjestu zadruga kosodrvine, koju stvara Mlekovina ili borić (Pinus Mughus) sa Cotoneaster tomentosa, C. integerrima, Sorbus Chamaemespilus, Vaccinium Vitis Idaca, Rhododedron, Rosa alpina i dr. K alpinskoj flori spadaju i druge smričine (Iuniperus nana), vrba (Salix Velebitica, S. Waldsteiniana), zadruge Epilobija, Saxifraga, bielo-cvatućih žabnjaka, udruge Aconituma, Adenostylesa, Senecia itd. Sagovi mahova su i u nas bujni, ne manjkaju lišaji (Cetraria Islandica), ali manjkaju sagovi prekrasnih Azalea.

U ovoj flori ima endemičkih vrsti, kao Senecio, Croaticus, Astrantia Croatica, Primula viscosa, Pedicularis brachyodonta, Rosa petrophila i dr.

Digitized by Google

Digitized by Google

Ustav i uprava.

Ustav i ustrojstvo uprave. Ustavu kraljevina Hrvatske i Slavonije temeljem je zakonski članak I. : 1868. o državopravnoj nagodi, uglavljenoj medju Ugarskom i Hrvatskom i Slavonijom. A zakonodavstvo autonomno izgradilo ga je kasnije obzirom na autonomne poslove sliedećimi važnijimi zakoni: zak. čl. II. : 1869. ob ustrojstvu autonomne zemaljske vlade, zak. čl. II. : 1870. ob uredjenju sabora kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, zakonom od 10. siečnja 1874. ob odgovornosti bana i odjelnih predstojnika, zakonom od 30. prosinca 1873., kojim je inartikulirana previšnja naredba od 8. lipnja 1871. o spojenju varaždinskih krajiških pukovnija, krajiških komuniteta Bjelovara i Senja, grada Ivanića i obćine sisačke, zakonom od 27. studenoga 1882., kojim se jeuzakonila prev. naredba od 15. srpnja 1881. o konačnom sjedinjenju bivše Krajine sa gradjanskim dielom zemlje, i napokon izbornimi redovi i to onimi od g. 1870., 1875. i 1881., koji su stvoreni samo za gradjansku Hrvatsku i Slavoniju, zakonom od 9. rujna 1884. uzakonjujućim privremeni izborni red za područje bivše Krajine i zakonom od 29. rujna 1888. o preinaci nekojih ustanova zakona od 15. srpnja 1881. o izbornom redu.

Po nagodi, koja je godina 1873., 1880. i 1889. revidirana u financijalnom, a god. 1873. takodjer u političkom dielu, ima Hrvatska i Slavonija glede svih onih predmeta, koji su zajednički

Digitized by Google

svim zemljam krune ugarske i ostalim kraljevinam i zemljam Njeg. Veličanstva ili koje valja razpravljati zajedničkim sporazumkom, s kraljevinom Ugarskom jedno te isto zastupstvo, zakonodavstvo i obzirom na izvršbu jednu te istu zajedničku vladu.

Kraj ovih ima Hrvatska i Slavonija s kraljevinom Ugarskom posebnih zajedničkih poslova, a ovi se opet diele u dvie kategorije. Za jednu je kategoriju zajedničko zakonodavstvo i zajednička eksekutiva, za drugu pako samo je zakonodavstvo zajedničko, dočim se je izvršba pridržala kraljevinam Hrvatskoj i Slavoniji.

U prvu vrst zajedničkih posala idu poslovi, koji se tiču obranbena sustava i vojene dužnosti; poslovi financijalni; novčarstvo i pjeneštvo; izpitivanje i odobravanje onih trgovinskih i državnih ugovora, koji se tiču svih zemalja krune sv. Stjepana ili promiena u teritoriju; odredbe glede banka, vjeresijskih zavoda i osjeguravanja, povlasticâ, mjere i teže; zaštita marka i muštra; puncovanje; vlastnost književnih i umjetnih produkta; pomorsko, trgovačko, mjenbeno i rudno pravo, te u obće poslovi trgovinski; carine, brzojavi, pošte, željeznice, luke, brodarstvo i one državne ceste i rieke, koje se jednako tiču kraljevine Ugarske kao što kraljevina Hrvatske i Slavonije.

Drugoj kategoriji zajedničkih posala spadaju obrti, računajući ovamo i kućarenje, zakonodavstvo o družtvih, koja ne idu za zajedničkim tečenjem ili dobitkom, o putnih listovih, o redarstvu nad inostranci, o državljanstvu i indigenatu.

U svih ovih zajedničkih poslovih vrši zakonodavstvo zajednički državni sabor u Budimpešti. U njem zastupana je Hrvatska i Slavonija sa 40 zastupnika u kući zastupničkoj, a sa 3 člana u velikaškoj kući. Zastupnike bira sabor Hrvatske i Slavonije iz svoje sredine i to početkom svake saborske perijode te za cielo vrieme, dok perijoda ta traje. A da Hrvatska i Slavonija bude zastupana u delegacijah, razpravljajućih poslove zajedničke cieloj monarkiji, valja da kuća zastupnika zajedničkoga sabora izabire onamo četvoricu, a velikaška kuća jednoga zastupnika izmedju zastupnika kraljevina Hrvatske i Slavonije.

U zajedničkih poslovih prvoga skupa vrši eksekutivu u području Hrvatske i Slavonije zajednička centralna vlada u Budimpešti po svojih vlastitih organih. Za financijalne poslove postoje: kr. financijalna ravnateljstva u Gospiću, Ogulinu, Zagrebu, Varaždinu, Osieku i Vukovaru, te 32 porezna ureda. Financijalnomu

Digitized by Google

ravnateljstvu u Zagrebu još je podredjeno ravnateljstvo erarijalnih pravnih poslova u Zagrebu. Sve ove oblasti podredjene su što neposredno što posredno kr. ugarskomu ministarstvu financija, pod koje još podpadaju nadzorničtvo očevidnosti zemljarine u Zagrebu i vodstva katastralne izmjere u Zagrebu i Osieku.

Ministarstvo za poljodjelstvo, obrt i trgovinu ima u Hrvatskoj i Slavoniji sliedeće svoje organe: lučke urede, kr. rudarsko satničtvo u Zagrebu i kr. ug. šumarsko ravnateljstvo u Zagrebu s posebnimi nadšumarskimi i šumarskimi uredi. I trgovačko-obrtničke komore u Zagrebu, Senju i Osieku podredjene su tomu ministarstvu. Posebni organi kr. ug. ministarstva za javne radnje i komunikacije jesu: gradjevni uredi, ravnateljstvo pošta i brzojava, prometno ravnateljstvo željeznica u Zagrebu. Napokon ima kr. ugarsko ministarstvo za zemaljsku obranu svoj poseban organ t. j. okružno domobransko zapovjedničtvo u Zagrebu.

U svih ostalih, dosele nenavedenih poslovih, imenito u svih poslovih nutarnje uprave, bogoštovja i nastave i pravosudja u svih molbah osim sudbenosti glede prava pomorskoga, ide kraljevine Hrvatsku i Slavoniju podpuna autonomija i to koli u zakonarstvu toli i u izvršbi. Troškovi, potičući od te autonomije, namiruju se po financijalnoj nagodi od g. 1889. sa 44 postotka svih izravnih i neizravnih poreza i drugih javnih dohodaka kraljevina Hrvatske i Slavonije. Ostalih pako 56 postotaka služi za trošak uprave zajedničkih poslova. Percentuaciji ovoj ipak ne podpadaju ni prihodi od carina ni prihodi od vojno-oprostnih taksa, koji teku u zajedničku državnu blagajnu, za tiem županički bir u županiji bjelovarskoj te potrošarina od vina i mesa. Ovu potrošarinu pridržala je nagodba občinam za pokriće občinskih potreba, županički pako bir upotrebljava se samo za pokriće autonomnih troškova. A kao što ovi, nisu podvrženi percentuaciji ni prihodi od željezničke biljegovine i provozarine. Ukupni ovi prihodi paušalirani su sa 295.454 for. 54 nč. na godinu, te se od toga iznosa svake godine izručuje 130.000 for. (44%) za potrebe autonomne uprave Hrvatske i Slavonije. U §. 6. zakona o financ. nagodi od g. 1889. još se glede godišnjega obračuna medju kralj. Hrvatskom i Slavonijom i kraljevinom Ugarskom ustanovljuje: da će se u obračun uzimati povratci potrošarina i to na temelju izračunana razmjera, da se iz obračuna izpuštaju troškovi za odmjerivanje pristojba i taksa isto tako i svi oni troš-

Digitized by Google

kovi, koji se izdavaju na duhan za Austriju ili Bosnu i Hercegovinu, a da će se kod dohodarstva soli onaj dio troškova, koji se tiče Hrvatske i Slavonije sračunavati na temelju faktičnih troškova na produkciju i provozninu.

Interese kraljevina Hrvatske i Slavonije zastupa kod centralne zajedničke vlade poseban hrv. slav. dalm. ministar bez listnice, koji je članom zajedničkoga ministarstva, te valja da bude vezom medju Nj. Veličanstvom i kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljskom vladom.

Zakonodavna vlast u poslovih autonomnih ide krunu i sabor kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, što ga Nj. Veličanstvo sazivlje u glavni grad Zagreb i komu zakonarska perijoda traje 5 godina. Sabor sastavljaju banski pozvanici s virilnim glasom i 90 izabranih zastupnika naroda. Pravo virilnoga glasa imaju po zak. čl. II. 1870. ob uredjenju sabora: a) nadbiskup zagrebački, metropolita dolnjokarlovački, dijecezanski biskupi, prior vranski, veliki župani, upravitelji županija, župan turopoljski; b) svaki knez, grof ili barun, koji je sam ili komu su predji dosele pravo glasa u saboru uživali, ili koji je kao indigena u hrvatsko-ugarski zakonik unešen, ako je u zemlji rodjen ili nastanjen ili pripadnik Hrvatske i Slavonije, ako je samostalan, navršio 24 godinu, ako nije pod skrbničtvom ili stečajem, ako ne stoji u posebnoj iztrazi niti nije osudjen sbog zločina ili kažnjiva djela, počinjena s koristoljublja te ako osim toga u Hrvatskoj i Slavoniji posjeduje na njegovo ime u gruntovnici upisano takvo imanje, s kojim je do g. 1848. bila spojena jurisdikcija. Svih članova s virilnim glasom ima sada 31.

Zastupnici naroda biraju se po posebnih izbornih kotarih tako, da svaki kotar bira po jednoga zastupnika. Izbornih kotara ima u području Hrvatske i Slavonije 90. Aktivno izborno pravo ma svaki mužkarac, koji je zavičajnik koje občine kraljevina Hrvatske i Slavonije (iznimku čine zajednički ugarsko-hrvatski činovnici, koji, ako su namješteni u području Hrvatske i Slavonije, imaju aktivno izborno pravo i tad, ako nisu stekli zavičajnoga prava u kojoj občini Hrvatske i Slavonije), ako je navršio 24 godinu te ako bud plaća stanoviti zakonom opredieljeni iznos izravnoga poreza, bud spada u kategoriju svećenika, službujućih, razpoloživih i umirovljenih kraljevskih, zemaljskih, gradskih i občinskih činovnika, umirovljenih vojničkih častnika, učitelja ili

Digitized by Google

osoba, koje su diplomirane na kojoj visokoj školi. Pravo izbora ne mogu vršiti osobe, koje stoje pod skrbni čtvom ili pod stečajem, dok ovaj traje, te osobe osudjene sbog kažnjivih čina, s kojimi je po kaznenih zakonih spojen gubitak izbornoga prava. Izborno pravo vrši se što posredno što neposredno; u gradskih izbornih kotarih izabiru se zastupnici naroda samo neposredno, u ladanjskih pako kotarih posredno i neposredno. U prvih izbornih kotarih, gdje se izborno pravo vrši samo neposredno, ustanovljen je cenzus sa 15 for. izravnoga poreza. U ladanjskih pako izbornih kotarih iznosi cenzus za neposredno izborno pravo: i za posjednike u pravilu 30 for., a u nekih izbornih kotarih iznimice 15 for., za ostale pako 30 for., odnosno u nekih kotarih 20 for. Za posredno pravo izbora ustanovljen je cenzus za posjednike sa 3 for., za ostale sa 5 for.

Zastupnikom naroda može biti izabran svatko, tko ima aktivno pravo izbora. Izberivi nisu samo činovnici upravni osim odjelnih predstojnika i činovnici pravosudni. Izbori obavljaju se na temelju stalnih izbornih listina, koje se revidiraju mjeseca siečnja svake godine. Konačnu odluku o reklamacijah proti sastavu izbornih listina izriče vrhovno sudište, kralj. stol sedmorice.

Eksekutivu u svih autonomnih poslovih izvršuje Nj. Veličanstvo po kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljskoj vladi u Zagrebu, koja je ustrojena god. 1869. zak. člankom II. 1869. hrv.-slav.-dalm. sabora. Na čelu je vladi ban, koji je odgovoran saboru, te ne može po nagodi da ima vojnički kakav djelokrug. Ako je ban odsutan ili inače zapriečen ili ako je banska čast izpražnjena, to obavlja banske funkcije predstojnik odjela za nutarnje poslove pod vlastitom odgovornosti.

Zemaljska vlada dieli se u tri samostalna i medju sobom neodvisna odjela: za poslove nutarnje, za bogoštovje i nastavu, i za pravosudje. Svakomu je odjelu na čelu poseban odjelni predstojnik, odgovoran saboru za sve vladine čine, izvedene njegovim sudjelovanjem po banu ili njegovu zamjeniku, ako se proti takvu činu nije pismeno ogradio. Za vladine čine, koje odjelni predstojnik izvede sam svojom vlasti, odgovoran je on u prvom redu banu.

Zemaljska vlada predlaže svake godine saboru na ustavnu razpravu proračun o potrebah autonomne uprave kraljevina Hr-

Digitized by Google

vatske i Slavonije, a zaključne račune, da jih sabor prosudi i odobri. Uz vladu ustrojeni su kao pomoćni joj uredi: kr. računarski ured, kr. hrv.-slav. zemaljska blagajna, kr. zemaljski arkiv, kr. zemaljski statistički ured i zemljo-razteretno ravnateljstvo, a kao savjetujući njezini organi postoje po posebnih zakonih: zemaljsko zdravstveno vieće, zemaljsko kulturno vieće, vieće za zemaljsku statistiku, zemaljsko povjerenstvo za komasaciju i vještačko povjerenstvo o autorskom pravu.

Politička uprava reorganizovana je u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji zakonom od 5. veljače 1886 ob ustroju županija i uredjenju uprave u županijah i kotarih i zakonom od 21. lipnja 1895. ob ustroju gradova.

Po prvom zakonu razdieljena je Hrvatska i Slavonija u 8 županija, kojim je teritorijalni obseg ustanovljen zakonom, svaka se pako županija dieli u više upravnih kotara, kojim broj i obseg opredieljuje zemaljska vlada naredbenim putem. Svakoj je županiji na čelu veliki župan, kojega na predlog bana imenuje kralj. Veliki je župan reprezentant eksekutivne vlasti i pouzdanik vlade i kao takav vrši vrhovni nadzor nad cielom javnom upravom u županiji.

Županije su s jedne strane samoupravna tiela, s druge strane organi državne uprave. Kao organi samouprave djeluju u županijah županijske skupštine a kao organi državne uprave županijski upravni odbori i županijske oblasti.

Županijske skupštine imaju toliko članova, da na svakih 2000 žitelja dolazi po jedan. Članovi su polovicom najveći porezovnici (pri tom se inteligenciji porez dvostruko računa) i svi viši i strukovni činovnici županije, a drugom polovicom izabrani skupštinari. Aktivno je izborno pravo za županijske skupštine jednako izbornomu pravu za sabor. Skupština se sastaje dva puta na godinu, proljećem i jeseni, a predsjeda joj veliki župan. Djelokrug njezin sastoji se u tom, što upravlja županijskom imovinom, zakladami i zavodi, što opredieljuje zemljištni obseg občina, što vrši kontrolu nad upravom županije, kotara i občina, riešava pitanja naravnoga djelokruga občina itd., a vlastna je, da stvara statute unutar svoga samoupravnoga djelokruga. Predsjednik može takodjer da pred nju iznese svaki predmet javnoga interesa ali samo za to, da dozna njezino mnienje.

Digitized by Google

Županijski upravni odbori sastavljeni su od podžupana, pojedinih strukovnih izvjestitelja-činovnika i 6 članova izabranih po županijskoj skupštini; predsjednikom odbora je veliki župan. Djelokrug je odbora trostruk: upravni, financijalni i disciplinarni. U upravnom dj elokrugu upravni je odbor organ autonomne uprave Imenito vrši on kontrolu nad nekimi granami uprave te je podjedno višim organom glede gospodarskih odnošaja općina. U financijalnih poslovih odredjuju mu djelokrug zajednički ugarsko-hrvatski zakoni, pak je u svih tih poslovih podvržen ministru financija. Disciplinarna vlast, što ju odbor vrši po posebnom povjerenstvu od 5 članova, proteže se na sve činovnike i to ne samo županijske i kotarske već i općinske, u koliko se radi o odpustu, pak i na zajedničke državne činovnike glede obavljanja poreznih posala.

Na čelu županijske oblasti stoji podžupan sa potrebitim konceptualnim i pomoćnim osobljem. On vodi upravu u županiji, u koliko nije pridržana županijskomu upravnomu odboru, brine se za mir i poredak i provadja zakone i naredbe vlade. U upravne svrhe diele se županije na kotarske oblasti kao najniže upravne organe u organizmu zemaljske uprave sa kotarskim predstojnikom na čelu. U djelokrug kotarskih oblasti spadaju svi predmeti uprave. koji nisu pridržani drugoj kojoj oblasti. O odlukah kotarske oblast, kao oblasti prve molbe odlučuje u drugoj molbi županijska oblasti u koliko nije glede predmeta kompetentan županij. upravni odbor, Proti odlukam županijske oblasti i zaključkom županij. upravnoga odbora u prvoj molbi dozvoljen je utok na kr. zem. vladu, proti odlukam u drugoj molbi samo tada, ako se njimi ne potvrdjuje odluka prvomolbene oblasti.

Gradske općine uredjene su spomenutim zakonom od 21. lipnja 1895. Po njem luče se gradovi u dvie kategorije. U prvu spadaju sva četiri grada sa preko 10.000 stanovnika, i to glavni grad Zagreb i gradovi Osiek, Zemun i Varaždin, u drugu pako kategoriju svi ostali gradovi, kojih ima 13 na broju. Gradovi prve kategorije podvrženi su neposredno kr. zemaljskoj vladi, ostali pako gradovi utjelovljeni su odnosnim županijam.

U prenesenom djelokrugu podupiru oblasti prve molbe o b ć i n e, kojim je djelokrug uredjen zak. člankom XVI. 1870 za t. zv. gradjanski, a naredbom od 8. lipnja 1871. za negdašnji krajiški dio zemlje, a kako po nagodi valja da kr. zemaljska vlada

Digitized by Google

i njezine oblasti zajedničku centralnu vladu podupiru u zajedničkih poslovih, te da i neposredno izvršuju njezine odredbe, u koliko zajednička vlada ne bi imala svojih posebnih organa, to i djelokrug občina obsiže više takvih zajedničkih predmeta. Najvažniji su medju njimi pobiranje poreza i poslovi novačenja. Osim ovih posala prenesena djelokruga imaju občine kao samoupravni organi naravni svoj djelokrug. U svakoj občini ima občinsko zastupstvo. Občinsko zastupstvo stvara zaključke glede samoupravnoga djelokruga, a izvršuje jih občinsko poglavarstvo, komu je na čelu načelnik izabran po zastupstvu.

Pravosudje ustrojeno je u Hrvatskoj i Slavoniji na temelju zakona od 28. veljače 1874. o sudačkoj vlasti, zakona od 21. studenoga 1874. ob ustroju sudova prve molbe i zakona od 10. prosinca 1890. ob osobnih odnošajih, uredovnih dužnosti i karnostnoj odgovornosti pravosudnih činovnika. Pravosudje vrši se u ime Nj. Veličanstva, te je posve odlučeno od uprave. Sudovi su, vršeći sudačko svoje zvanje, samostalni.

Sudbenost vrše za manje stvari t. j. za dugove i tražbine do 30 fr., u većih občinah do 60 for., a u gradovih do 100 for. mjestin sudovi, za ostale pako stvari kr. kotarski sudovi kao inokosni a sudbeni stolovi kao sborni sudovi. Kotarski sudovi jesu ujedno i gruntovne oblasti prve molbe. Oni vrše takodjer kaznenu sudbenost glede svih prekršaja. Sudbenih stolova ima u Hrvatskoj i Slavoniji 9 i to u Gospiću, Ogulinu, Petrinji, Zagrebu, Varaždinu, Bjelovaru, Požegi, Osieku i Mitrovici. Pod nadležnost sudbenih stolova spada takodjer prosudjivanje svih zločina i prestupaka. Samo u kažnjivih djelih počinjenih tiskopisî sudi porota. Kao prizivno sudište vrši za cielu zemlju sudbenost kr. banski stol, a kao vrhovno sudište funkcijonira kr. stol sedmorice, koji je u kaznenih stvarih ujedno kasacijonim i prizivnim sudištem. Uz spomenute sudbene organe uredjena je u Hrvatskoj i Slavoniji još institucija državnih odvjetnika. Državna su odvjetničtva od sudova odieljena te čine po zakonu od 31. prosinca 1891 poseban svoj status. Državni nadodvjetnik podredjen je banu, njemu pako podčinjeni su državni odvjetnici, od kojih je po jedan s potrebitim pomoćnim osobljem namješten kod svakoga sudbenoga stola. Državni odvjetnici imaju dvostruko područje. U kaznenih stvarih zastupaju javnoga tužitelja, u gradjansko-pravnih pako poslovih jesu zastupnici zemalj. erara i javnih zaklada.

Digitized by Google

Trošak za autonomnu upravu. Do godine 1885. sastavljahu se za područje kraljevina Hrvatske i Slavonije po dva posebna proračuna, jedan za gradjanski dio zemlje, što bi ga saboru kralj. Hrvatske, Slavonije i Dalmacije predlagala kr. zem. vlada, drugi za područje hrv.-slav. Krajine, što ga je sporazumno s kr. ugarskim ministrom financija ustanovljivao glavar krajiške zemaljske uprave odnosno ban kao povjerenik za sjedinjenje Krajine a odobravalo ga Nj. Veličanstvo. Za godinu pako 1885 predložen bje saboru na ustavno razpravljanje prvi jedinstveni proračun za cielu zemlju.

Kako se je od potonje te godine razvijao trošak za autonomnu upravu, ovisan u prvom redu o iznosu tangente od 45 odnosno (počam od g. 1890) od 44 postotka, što no se iz javnih prihoda Hrvatske i Slavonije svake godine opredieljuju za potrebe autonomne uprave, pokazuje sliedeći pregled. Brojevi za decenij 1885—1894 izcrpljeni su za nj iz zaključnih računa autonomne uprave. A da se podjedno uzmogne razabrati i napredak do najnovijega doba, dodani su u pregledu i iznosi, preliminirani proračunom za g. 1896. (Gledaj str. 20.)

Za decenija, što ga obsiže ovaj pregled, javni su prihodi podvrgnuti percentuaciji postepeno rasli, te se tangenta za autonomne potrebe kraljevina Hrvatske i Slavonije, ako i ne postotkom a ono iznosom svojim, podigla i s nova načina njezina zaračunavanja, utanačena financijalnom nagodom od g. 1889. Razpolažući po tom sve to većimi sredstvi, kr. je zemalj. vlada mogla izvoditi svoju osnovu, da postepeno preustraja i usavršuje sve grane uprave. Nakon što je g. 1886 preustrojena ciela politička uprava te uzpostavljena autonomija županija, koliko se je dala svesti u sklad sa zahtjevi moderne uprave, izvedena su redom reorganizacije šumarstva, zdravstva, gradjevne struke itd. Uz to stvarale bi se i nove oblasti koli upravne toli i sudbene, gdje se je pokazala potreba, pak su se sve to veći iznosi mogli namienjivati i izravnomu promicanju narodno-gospodarskih interesa. A kao što u upravi političkoj izvedene su zamašne reforme i na polju nastavnom zakonom od g. 1888 o pučkom školstvu i raznimi zakoni, kojimi se dopunjuju i usavršuju uredbe sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu i t. d. Prama svim tim promjenam razvijaše se i razmjerje, kojim se sav trošak autonomne uprave razdieljuje na glavne joj grane i što ga sliedeći relativni brojevi iz-

*

Digitized by Google

	Po zaključnih računih za godinu:										Proračun za g. 1896
	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	
	u 1000 forinti										
A. Trošak.											
I. Sabor	140	88	103	124	113	103	106	89	88	113	75
II. Ban	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36
III. Nutarnja uprava.											
1. Središnja uprava	153	153	158	165	157	153	169	174	193	201	240
2. Gradjevni odsjek	31	33	30	32	31	31	31	29	29	32	40
3. Računarski ured	67	66	65	66	64	63	61	60	64	64	90
4. Statistički ured	8	9	8	10	11	17	10	25	18	21	28
5. Zemaljski arkiv	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	6
6. Zemaljska blagajna	13	14	15	14	15	14	15	16	16	16	28
7. Županijske i kotarske oblasti	635	680	702	717	714	722	726	793	813	835	1.029
8. Zdravstvo	232	222	234	229	225	235	293	306	297	359	297
9. Zem. oružničtvo	474	495	505	492	485	462	501	510	531	548	561
10. Zemaljske i županijske sgrade	60	65	51	60	58	72	59	112	86	83	137
11. Cesto i vodogradjevine	845	792	807	760	749	757	812	941	982	984	1.070
12. Primos narod gospodar svrham	187	214	177	188	196	199	228	295	340	403	427
13. Narodni zavodi i stipendiji	50	64	64	71	56	50	47	60	56	89	70
14. Razne potrebe	58	60	56	51	49	50	55	101	60	55	28
15. Mirovine	319	334	346	353	363	360	359	374	392	398	424
Ukupno	3.135	3.204	3.221	3.211	3.176	3.188	3.369	3.800	3.881	4.092	4.478
IV. Bogoštovje i nastava.											
1. Središnja uprava	49	45	45	48	47	48	49	54	50	57	64
2. Bogoštovje	265	290	271	254	259	303	286	274	301	292	303
3. Sveučilište	99	98	102	98	101	106	105	128	138	152	217
4. Srednja učilišta	318	344	322	323	325	331	339	345	375	377	496
5. Stručna učilišta	4	14	30	39	44	42	66	80	97	105	136
6. Učiteljske i pučke škole	215	199	203	199	205	207	212	223	240	262	331
7. Stipendiji i obće obraz. svrhe	38	32	34	34	40	40	41	57	58	69	49
8. Zem. i škol. sgrade	40	41	45	59	31	31	35	64	69	90	117
9. Mirovine	84	90	95	98	102	102	106	121	140	143	146
Ukupno	1.112	1.153	1.147	1.152	1.154	1.210	1.239	1.356	1.468	1.547	1.859

Digitized by Google

	Po zaključnih računih za godinu:										Proračun g. 1896
	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	
	u 1000 forinti										
V. Pravosudje.											
1. Središnja uprava	38	39	38	36	33	35	36	41	44	45	56
2. Stol sedmorice	58	58	56	53	62	56	58	66	77	85	90
3. Banski stol	136	139	150	152	148	148	143	136	143	138	159
4. Državna odvjetništva	1.341	1.318	1.287	1.242	1.239	1.248	1.261	49	66	62	88
5. Sudovi I. molbe								1.238	1.208	1.274	1.388
6. Kaznione	212	220	219	200	201	199	188	181	180	196	218
7. Zem. i žup. sgrade	66	56	61	60	66	77	70	175	160	72	174
8. Mirovine	176	193	212	220	229	234	243	258	267	260	287
Ukupno	2.027	2 023	2.023	1.963	1.978	1.996	1.999	2.144	2 145	2.132	2.460
VI. Sav trošak	**6.450**	**6.504**	**6.530**	**6.486**	**6.457**	**6.533**	**6.749**	**7.425**	**7.618**	**7.920**	**8.908**
B. Pokriće.											
1. Vlastiti prihod											
a) nutarnje uprave	54	52	82	77	104	130	71	154	99	135	400
b) bogoštovja i nastave	180	199	201	208	206	215	239	238	276	278	290
c) pravosudja	73	88	94	64	77	85	70	72	68	70	79
2. Tangenta javnih dohodaka	6.428	6.259	6.080	6.264	6.091	6.479	6.674	7.142	7.572	8.087	8.139
Cielo pokriće	**6.735**	**6.598**	**6.457**	**6.613**	**6.478**	**6.909**	**7.054**	**7.606**	**8.015**	**8.570**	**8.908**

Digitized by Google

kazuju za godine 1885, 1890, 1894 po zaključnih računih a za godinu 1896. po proračunu. Od cieloga troška odpalo je postotaka na:

Godine	sabor	bana i njegov bureau	nutarnju upravu	bogoštovje i nastavu	pravosudje
1885	2·17	0·56	48·60	17·24	31·43
1890	1·57	0·55	48·79	18·53	30·56
1894	1·42	0·45	51·66	19·55	26·92
1896	0·84	0·40	50·27	20·88	27·61

Trošak na pravosudje, gdje su reforme bile manjega obsega, absolutnim je svojim iznosom ostao gotovo stacijoniran sve do najnovijega doba. A dok mu je postotni dio od cieloga troška postupice padao, kao što i poglavjem proračuna „sabor“ i „ban“, dizao se je postotak i kod nutarnje uprave i kod bogoštovja i nastave, a razmjerno se najviše podigao upravo kod potonjega poglavja. U deset je godina kod njega narasao za preko 3 postotka, dok kod nutarnje uprave porast ne iznosi ni punih dvajuh postotaka.

Kako su se za istoga razdobja, za koje gornja skrižaljka izkazuje trošak autonomne uprave, mienjali **državni dohodci** iz kraljevina Hrvatske i Slavonije, razabrati će se iz sliedećega pregleda. Podatci o primitku izcrpljeni su iz zaključnih računa ugarskih te su medju izravnimi porez izkazani takodjer i oni prihodi, koji nisu podvrgnuti percentualnoj razdiobi izmedju kralj. Ugarske i Hrvatske i Slavonije, kao što n. pr. i vojno-oprostna taksa. Za izdatke pako upotriebili su se kao vrielo pregledi, što se svake godine prilažu obrazložbam autonomnoga proračuna a to s toga, što u ugarskih zaključnih računih nisu izkazani svi izdatci, koji se uzimlju u račun, kad se odmjeruje tangenta za potrebe autonomne uprave.

Digitized by Google

Vrst prihoda	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894
	u 1000 forinti									
A. Primitak.										
Izravni porezi . .	6.895	6.714	6.717	6.993	7.063	7.235	10.332 *)	8.820	8.983	9.040
Potrošarina i točarina	613	444	514	1.025	740	1.412	2.254	2.340	2.914	3.287
Biljegovina . . .	783	796	814	871	913	985	989	1.031	1.105	1.181
Pravne pristojbe i takse	936	1.006	1.093	888	1.239	1.163	1.282	1.416	1.394	1.518
Cestarina i skelarina	25	27	25	26	33	27	33	37	35	27
Dohod. od duhana	3.250	3.213	3.372	3.303	3.480	3.574	3.674	3.769	3.854	3.972
Dohod. od lutrije	167	158	138	137	154	169	154	167	148	162
Dohod. od soli .	1.429	1.299	1.476	1.472	1.496	1.507	1.566	1.545	1.677	1.468
Državna dobra .	58	76	190	232	224	157	92	120	135	120
Državne sgrade .	4	3	6	4	4	4	4	3	4	7
Zaklada prodaje držav. dobara .	2	5	—	4	3	5	4	4	5	5
Držav. šume . .	1.302	1.077	1.594	1.202	2.293	859	1.958	2.278	2.267	2.225
Rudar. pristojbe	13	20	17	15	16	16	41	27	33	32
Ostali primitci .	16	5	10	20	13	9	14	13	13	805
Ukupno . . .	15.493	11.843	15.966	16.192	17.671	17.122	22.397	21.570	22.567	23.849
B. Izdatak.										
Izravni porezi . .	217	163	92	434	403	70	2.081*)	1.341	503	390
Potrošarina i točarina	8	11	41	41	78	433	888	870	1.130	1.471
Biljegovina . . .	9	11	15	18	18	18	31	31	23	30
Pravne pristojbe i takse	76	78	5	4	3	3	4	2	2	2
Cestarina i skelarina	—	—	4	7	7	1	2	1	3	1
Dohod. od duhana	1.349	1.304	1.376	1.259	1.203	1.121	1.375	1.528	1.572	1.753
Dohod. od lutrije	77	68	62	61	88	94	67	86	78	91
Dohod. od soli .	187	155	431	310	328	336	324	359	476	247
Državna dobra .	16	19	26	26	18	14	24	21	30	34
Državne sgrade .	2	1	1	1	2	—	—	—	—	2
Državne šume .	101	110	415	427	412	428	427	456	422	516
Ostali izdatci . .	7	—	6	—	2	—	—	2	1	1
Ukupno . .	2.049	1.920	2.474	2.586	2.562	2.518	5.223	4.697	3.234	4.538

*) Prama zak. članku XXVIII: 1891. zajedničkoga drž. sabora zaračunan u primitak i izdatak višak, koji je narasao iz dohodaka hrv.-slav. zemljorazteretnoga nameta.

Digitized by Google

Skrižaljku ovu dopunjuje sliedeći pregled, u kom se potanje po pojedinih vrstih izkazuje brutto-primitak od izravnih poreza

Izravni porezi	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894
	primitak u 1000 forinti									
Zemljarina	3.035	2.848	2.781	2.875	2.920	2.887	4.604	3.713	3.627	3.680
Kućarina	395	413	515	533	573	599	987	813	849	862
Tecivarina	774	798	1.179	1.231	1.253	1.319	2.142	1.820	1.964	2.025
Porez na podhvate, polažuće javne račune	28	30	39	41	40	41	73	63	71	73
Rudarina	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3
Porez na glavn. kamate i rente: od razteretnica	38	90	37	36	34	92	41	13	35	12
Porez na glavn. kamate i rente: od glavnica korist. uloženih	113	106	117	115	118	123	131	131	145	148
Porez na glavn. kamate i rente: ostali	77	82	92	96	98	98	141	123	141	119
Posebni krajiški porezi	384	371	19	—	—	—	—	—	—	—
Transportni porez	4	2	3	4	7	2	1	—	—	—
Porez na dobitak	—	—	—	—	—	—	22	9	13	13
Porez na lov i lovne puške	29	18	30	30	30	38	21	38	36	32
Obć. dohodar. prirez	1.448	1.501	1.403	1.494	1.475	1.527	1.541	1.524	1.566	1.552
Vojno-oprostna taksa	311	341	348	384	368	348	344	317	287	288
Zatezni kamati	149	141	135	137	131	149	267	236	233	216
Ovršne pristojbe	22	17	14	15	11	11	14	15	10	12
Ostali primitci	88	6	5	2	5	1	3	4	4	5
Svi izravni porezi	6.895	6.714	6.717	6.993	7.063	7.235	10.332	8.820	8.983	9.040

Digitized by Google

Teritorij i žiteljstvo.

Teritorij kraljevina Hrvatske i Slavonije obsiže, nakon što je g. 1886 preustrojena uprava a g. 1895 izvedeno preustrojstvo gradova, osam županija: i to ličko-krbavsku, modruško-riečku, zagrebačku, varaždinsku, bjelovarsko-križevačku, požežku, virovitičku i sriemsku, i četiri grada, koja su podredjena neposredno kr. zemaljskoj vladi, i to glavni grad Zagreb a osim njega još gradove Osiek, Zemun i Varaždin. Svaka županija razdieljena je u više upravnih kotara i gradova, podredjenih županijskoj oblasti. Grad i kotar Rieka čine po §. 66. državo-pravne nagode, utanačene po kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji s kraljevinom Ugarskom, posebno s ugarskom krunom spojeno tielo (separatum sacrae regni coronae adnexum corpus), te se o njegovoj autonomiji i ob uredjenju zakonodavnih i upravnih odnošaja, na nju se protežućih, ima polučiti sporazumak putem odborskih razprava medju saborom kralj. Ugarske, saborom kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije i gradom Riekom.

Ciela površina kralj. Hrvatske i Slavonije iznosi 42.531·4484 □ kilometara. Na njem ima po popisu g. 1890 ukupno 7.360 prebivališta i to 20 gradova, 55 trgovišta, 4.742 sela, 2.061 zaselaka, hrpa kuća i pojedinih raztresenih kuća, 410 osamljenih pusta i majura i 72 naselbine. Žiteljstva popisano je posljednjim popisom od 31. prosinca 1890 ukupno 2,201.927, od kojih odpada 2,186.410 na gradjansko, 15.517 na vojničko žiteljstvo. Kolikim dielom sva spomenuta upravna područja učestvuju u cieloj površini i u ukupnom broju gradjanskoga žiteljstva, razabrati će se iz sliedećega pregleda:

Digitized by Google

Županije, kotari i gradovi	Površina u □ kilometrih	Prisutno gradjansko žiteljstvo (1890)	Na 1 □ kilometar žitelja
I Žup. Lika-Krbava.			
Kot. Brinje	327·60	16.319	50
„ Gospić	1.104·44	33.069	29
„ Gračac	1.016·49	25.262	24
„ Korenica	696·30	22.169	32
„ Lapac dol.	535·28	15.535	29
„ Otočac	890·07	31.348	36
„ Perušić	569·39	19.996	35
„ Senj	596·05	11.109	19
„ Udbina	473·00	13.386	28
Grad Senj	2·86	2.785	974
Ukupno	6.211·48	190.978	31
II. Žup. Modruš-Rieka.			
Kot. Čabar	284·62	6.848	24
„ Delnice	634·26	21 943	35
„ Novi	626·89	26.684	43
„ Ogulin	1.018·75	40.325	40
„ Slunj	846·75	44.338	52
„ Sušak	355·29	26.290	74
„ Vojnić	695·40	32.944	47
„ Vrbovsko	413·69	19.·07	47
Grad Bakar	3·40	1.950	650
Ukupno	4.879·25	220.629	45
III. Žup. Zagreb.			
Kot. Dugo selo	326·29	19.142	59
„ Dvor	504·82	22.937	45
„ Glina	588·82	39.412	67
„ Gorica velika	528·09	30.817	58
„ Jastrebarsko	605·38	38.793	64
„ Karlovac	656·76	45.084	69
„ Kostajnica	506·15	24.813	49
„ Petrinja	484·94	27.415	57
„ Pisarovina	461·22	20.739	45
„ Samobor	312·56	23.475	75
„ Sisak	691·01	25.415	37
„ Stubica	327·03	29.930	92
„ Sv. Ivan Zel.	313·10	25.760	82
„ Vrgin most	416·27	23 332	56
„ Zagreb	383·91	33.280	87
Grad Karlovac	7·90	5.559*)	695
„ Petrinja	40·51	4.691	114
„ Sisak	23·03	6.129	266
„ Zagreb	33·27	37.529*)	1.137
Ukupno	7.211·06	484.252	67

Digitized by Google

Županije, kotari i gradovi	Površina u □ kilometrih	Prisutno gradjansko žiteljstvo (1890)	Na 1 □ kilometar žitelja
IV. Žup. Varaždin.			
Kot. Ivanec	312·27	33.704	108
„ Klanjec	208·15	25.704	124
„ Krapina	229·86	27.352	119
„ Ludbregi	412·84	33 244	83
„ Novi Marof	343·20	27.184	79
„ Pregrada	199·62	29.111	146
„ Varaždin	354·84	33.725	95
„ Zlatar	393·38	36.987	94
Grad Varaždin	67·14	11 055*)	165
Ukupno	2.521·30	258.066	102
V. Žup. Bjelovar-Križevci.			
Kot. Bjelovar	979·78	51.646	53
„ Čazma	640·43	27.106	42
„ Garešnica	537·91	23.921	44
„ Gjurgjevac	607·75	44.769	74
„ Grubišno polje	421·67	18.577	44
„ Koprivnica	471·10	28.067	60
„ Križevci	780·24	42.968	55
„ Kutina	503·01	14.751	29
Grad Bjelovar	5·92	3.801*)	644
„ Koprivnica	61·55	6.512	106
„ Križevci	38·21	4.092	107
Ukupno	5.047·57	266.210	53
VI. Žup. Požega.			
Kot. Brod	945·63	38.962	41
„ Daruvar	594·17	28.718	48
„ Gradiška nova	935·00	40.784	44
„ Novska	617·59	23.713	38
„ Pakrac	724·42	26.435	36
„ Požega	1.068·71	35.209	33
Grad Brod	20·72	4.938*)	239
„ Požega	24·44	4 077	167
Ukupno	4.930·68	202.836	41
VII. Žup. Virovitica.			
Kot. Djakovo	897·66	38.377	43
„ Miholjac dolnji	515·33	19.134	37
„ Našice	993·00	29.523	30
„ Osiek	834·63	44.907	54
„ Slatina	901·15	30.757	34
„ Virovitica	666·02	33.941	51
Grad Osiek	56·63	19.778*)	549
Ukupno	4.864·42	216.417	44

Digitized by Google

Županije, kotari i gradovi	Površina u □ kilometrih	Prisutno gradjansko žiteljstvo (1890)	Na 1 □ kilometar žitelja
VIII. Žup. Srlem.			
Kot. Ilok	450·58	22.336	50
„ Irig	373·32	21.454	57
„ Mitrovica	512·57	22.224	43
„ Pazova stara	625·19	38.719	62
„ Ruma	896·75	45.281	50
„ Šid	686·94	27.881	41
„ Vinkovci	798·09	34 774	44
„ Vukovar	696·34	40.752	59
„ Zemun	824·28	28.287	34
„ Županja	805·70	33.683	42
Grad Karlovci	48·43	5.490	113
„ Mitrovica	48·38	9.541*)	197
„ Petrovaradin	43·25	3.777*)	87
„ Zemun	45·86	12.823*)	229
Ukupno	6.865·68	347.022	51
Hrvatska i Slavonija	**42.531·44**	**2,186.410**	**51**

Ova skrižaljka podaje ujedno glavni pregled ob upravnoj pak i o sudbenoj razdiobi zemlje. Osim županije naime zagrebačke, kojoj jedan dio područja spada k sudbenomu stolu u Zagrebu, drugi k sudbenomu stolu u Petrinji, ima svaka županija po jedno sudište prve molbe (sudbeni stol), te su do nekojih samo iznimaka i područja upravnih istovjetna s područji sudbenih kotara.

U skrižaljci ovoj izkazuje se za svako upravno područje takodjer i n a p u č e n o s t njegova omjerom žiteljstva prama ukupnoj površini. Relativni ovi brojevi ne će doduše u svih dielovih zemlje jednako odgovarati faktičnim prilikam i to s toga, što je upravo na dan popisa (31. prosinca 1890) iz jugo-zapadnih i zapadnih krajeva zemlje bilo odsutno vanredno mnogo žiteljstva. Sav broj privremeno odsutnih iznosio je 104.383 osobe. Od ukupnoga toga broja odpada gotovo polovica (44.647 njih) na dvie samo županije ličko-krbavsku i modruško-riečku; pak dok privremeno odsutni u slavonske tri županije iznose 2—3% prisutnoga žiteljstva, u županijah zagrebačkoj, varaždinskoj oko 4%, diže se taj postotak u

*) Zajedno s vojničtvom popisano je stanovnika u gradu: Zagrebu 40.258, Osieku 21.484, Zemunu 13.136, Karlovcu 7.055, Varaždinu 12.021, Bjelovaru 5.112, Brodu 5.296, Mitrovici 9.795 i Petrovaradinu 5.725. U ostalih gradovih bio je broj vojnika posve neznatan.

Digitized by Google

županiji ličko-krbavskoj na 9, u modruško-riečkoj ća do 12 postotaka. S druge strane bilo je u iztočnih dielovih zemlje na dan popisa mnogo tudjega svieta, koji je onamo bio došao po zaslužbi samo na kratko vrieme, kao što n. pr. sva sila šumskih radnika u slavonskih šumah i t. d. Gornji pregled prikazuje nam dakle napučenost u nekih stranah na zapadu zemlje premalom, u drugih na iztoku opet nešto previsokom. Ipak se glavne razlike razabiru već iz njegovih brojeva. Županija varaždinska ima svakako najgušće žiteljstvo. U zapadnom joj dielu žiteljstvo se pače sgušćuje na 120—150 žitelja na 1 □ kilometar. Prama ukupnoj površini vrlo su gusto (sa 70—90 žitelja na 1 □ kilometar) napučeni takodjer i sjeverni dielovi županije zagrebačke, koji graniče o županiju varaždinsku. S druge strane iztiču se županije pošežka i virovitička, djelomice i bjelovarsko-križevačka osobito nizkim relativnim žiteljstvom, te se s toga u te krajeve ponajviše i kreće doseljivanje iz susjedne Ugarske, Češke i Moravske. Po omjeru prama cieloj površini spadale bi krajevom najredje napučenim još županije ličko-krbavska i modruško-riečka. No upravo tuj zemlja, koja bi kraj slabo razvijena obrta trebala sama da hrani cielo žiteljstvo, daje tako malo priroda, da se ljudi na tisuće moraju seliti iz zavičaja, pa si bud u drugih krajevih Hrvatske i Slavonije bud u stranu svietu tražiti zaslužbe, kojom će prehranjivati sebe i svoje obitelji. Po rezultatih posebna izvida, obavljena zajedno s popisom žiteljstva za županije ličko-krbavsku i modruško-riečku i za dva upravna kotara, karlovački i jastrebarski, iz kojih je žiteljstvo već do god. 1890 u osobito znatnom broju počelo polaziti u sjevernu Ameriku, nalazilo se je od odsutnika iz tih krajeva (ne računajući žitelja odsutnih u vojničkoj službi) koncem g. 1890.:

Nalazilo se na dan popisa	iz županije ličko-krbavske	iz županije modruško-riečke	iz kotara Karlovac i Jaska	Ukupno
u Hrvatskoj i Slavoniji	10.811	12.110	2.159	25.080
u Ugarskoj	153	1.708	23	1.884
u Austriji	330	2.373	315	3.018
u Bosni i Hercegovini	2.725	2.605	36	5.366
u Srbiji	300	305	9	614
u Americi	59	5.951	4.093	10.103
u maloj Aziji	21	347	—	368
drugdje u inozemstvu	494	479	93	1.066
Ukupno	14.893	25.878	6.728	47.499

Digitized by Google

Ako se po tom pregledu i jest veći dio odsutnika nalazio drugdje u području kraljevina Hrvatske i Slavonije, to su ipak i podatci o broju osoba, koje su po zaslužbi prešle i preko granica zemlje, vriedni svake pažnje. Osobito se ističe znatan broj od preko 10.000 osoba, nalazećih se na dan popisa u Americi i to ponajviše u sjedinjenih sjev.-američkih državah. U većem obsegu započelo je to odseljivanje u prekomorske krajeve — većim dielom u ostalom samo prelazno a ne trajno — već prije prilična broja godina, zahvatilo do¡god. 1890. imenito sjeverni dio županije modruško-riečke i jugo-zapadni dio županije zagrebačke te se poslje g. 1890. uzelo širiti i u druge susjedne krajeve kao što np. kotar samoborski itd. Istom u najnovije doba kao da ponješto jenjava, a to s toga, što su same sjedinjene države uzele otegoćivati doseljivanje stranih radnika, te što su ondje znatno snižene i nadnice tako, da nestaje izgledâ u vanredno visoku zaslužbu, koji su upravo stvorili cieli pokret.

A što se je samo u zapadnih i jugo-zapadnih stranah zemlje posljednjim popisom zabilježio toli nerazmjeran broj odsutnika, razjasniti će se, ako se posmotri omjer žiteljstva prama poljodjelskoj površini u pojedinih županijah. Po podatcih za g. 1894. i to o broju žiteljstva, sračunana prama rezultatom naravne miene žiteljstva od g. 1891.—1894. i o poljodjelskoj površini (oranice, vrtovi, livade i vinogradi) bilo je:

u županiji	poljodjelske površine u □ kilometrih	žiteljstva	žiteljâ na 1□ kilm. poljodj. površine
Lika-Krbava	1.443	194.626	135
Modruš-Rieka	1.718	223.888	130
Zagreb	3.358	498.218	148
Varaždin	1.282	267.595	209
Bjelovar-Križevci	2.717	281.857	103
Požega	2.106	214.223	101
Virovitica	2.413	227.395	94
Sriem	4.088	355.778	87
Ukupno	19.125	2.263.580	118

Relativni brojevi posljednjega stupca pokazuju sami dosta jasno, koliko je povoljniji gospodarski položaj u četiri posljednje županije. U njih ne ima na 1 □ kilometar zemlje, upotrebljavane u poljodjelstvu i vinogradarstvu, tek oko stotine žitelja, dočim se omjerni taj broj u ostalih županijah diže do 140, u županiji pače

Digitized by Google

varaždinskoj i do preko 200 žitelja na 1 □ kilometar. A velikim ovim razlikam u napučenosti pojedinih županija važnost još je većom s toga, što je upravo u najnapučenijih županijah plodnost tla daleko manja nego li u iztočnih stranah zemlje, što je u njih i obrtnost razvijena mnogo manje i toli slabo, da je gotovo cielo ladanjsko žiteljstvo upućeno samo na prvotnu produkciju, te što se kraj svega toga žiteljstvo u zapadnoj poli zemlje redovito također i brže množi nego li u slavonskih županijah.

O žiteljstvu pojedinih dielova kraljevina Hrvatske i Slavonije ima doduše i starijih podataka, al se za cieli sadanji teritorij zemlje množanje žiteljstva može posmatrati istom od g. 1857., kad je izveden prvi popis žiteljstva, odgovarajući bar ponešto zahtjevom, što se u novije doba traže od takvih statističkih operacija. Po popisih izvedenih ove i kasnijih godina bilo je u Hrvatskoj i Slavoniji:

godine	1857.	1,628.890	gradjanskih žitelja
„	1869.	1,838.198	„ „
„	1880.	1,892.499	„ „
„	1890.	2,186.410	„ „

Za dvanaestgodišnjega razdobja 1857.—1869. bio je po tom porast od 209.308 duša, za jedanaestgodišnjega razdobja od 1869.—1880. od 54.301, a za desetgodišn. razdobja 1880.—1890. od 293.911 duša. Prosjekom se je pako na godinu i to po geometrijskom prosjeku žiteljstvo množilo: 1857.—1869. za 1·012, 1869.—1880. za 0·268, a 1880.—1890. za 1·430 postotaka. Najpovoljnijim se dakle rezultat ukazuje upravo za posljednji decenij, te je on tiem znamenitiji, što je, kako se razabire iz sliedećega pregleda, porast bio u svih županijah ako i ne jednako visok, a ono ipak svigdje dosta znatan.

Županije	Broj gradjan. žiteljstva		Porast prama g. 1880.	
	1880.	1890.	u cielom	u %
Lika-Krbava	174.239	190.978	16.739	9·61
Modruš-Rieka	203.173	220.629	17.456	8·59
Zagreb	419.879	484.252	64.373	15·33
Varaždin	229.063	258.066	29.003	12·66
Bjelovar-Križevci	219.529	266.210	46.681	21·22
Požega	166.374	202.836	36.462	21·91
Virovitica	183.364	216.417	33.053	18·02
Sriem	296.878	347.022	50.144	16·89
Ukupno	1,892.499	2,186.410	293.911	15·53

Digitized by Google

Koliko je porastu žiteljstva počam od god. 1870., odkad se naime za sadanje područje kralj. Hrvatske i Slavonije redovito sabiru podatci za statistiku miene žiteljstva, doprinosilo razmjerje medju porodom i pomorom, koliko se je žiteljstvo naravnom svojom mienom množilo i poslje posljednjega popisa od g. 1890. i to do godine 1894., i koji su glavni porodni i pomorni brojevi uglavljeni koli za sve pojedine godine razdobja 1870.—1894., toli i za pet kvinkvenija, u koje se dieli cielo razdobje, izkazuje sliedeća skrižaljka:

Godine	Broj žiteljstva koncem godine	Srednji god. broj žiteljstva	Živo se je rodilo	Umrlo	Porast višk. poroda u svem	Porast višk. poroda u %	Na 1000 sred. žit. rodilo se živo djece	Na 1000 sred. žit. umrlo
1870	1,848.067	1,843.133	84.112	74.780	+ 9.332	+0.58	45.64	40.58
1871	1,834.891	1,841.480	76.636	90.349	−13.713	−0.74	41.61	49.06
1872	1,816 622	1,825.759	69.659	88.465	−18.806	−1.02	38.15	48.45
1873	1 804.595	1,810.612	82.373	94.937	−12.564	−0.69	45.49	52.43
1874	1,795.869	1,800.236	77.803	87.066	− 9.263	−0.5	43.22	48.36
Prosj. 1870—1874	—	1,824.244	78.116	87.119	- 9.003	- 0.49	42.82	47.75
1875	1,806.557	1,801.218	83.814	73.663	+10.151	+0.57	46.53	40.89
1876	1,820.979	1,813.774	87.474	73.589	+13.885	+0.76	48.23	40.57
1877	1.832.033	1,826.513	80.622	70.105	+10.517	+0.57	44.14	38.39
1878	1,848.742	1,840 396	80.078	63.906	+16.172	+0.87	43.51	34.72
1879	1,872.094	1,860.428	86.689	63.873	+22.816	+1.20	46.59	34.33
Prosj. 1875—1879	—	1,828.466	83.935	69.027	+14.908	+0.81	45.91	37.75
1880	1,892.499	1,882.302	83.075	63.218	+19.857	+1.04	44.13	33.59
1881	1 916.882	1,904.690	81.6 9	59.276	+22.393	+1.15	42.87	31.12
1882	1,942.355	1 929.618	83.658	60.175	+23.483	+1.23	43.35	31.18
1883	1.967.854	1.955.105	88.579	65.070	+23.509	+1.21	45.30	33.28
1884	1,996.351	1,982.103	91.254	64.749	+26.505	+1.35	46.01	32.68
Prosj. 1880—1884	—	1,930.764	85.647	62.497	+23.150	+1.20	44.36	32.37
1885	2 030.486	2,013.418	92.729	60.5 6	+32.143	+1.61	46.05	30.09
1886	2.071.181	2,050.831	97.183	58.479	+38.704	+1.87	47.39	28.51
1887	2,105.423	2.088.302	95.080	62.829	+32.251	+1.55	45.53	30.09
1888	2,137.082	2,121.253	95.085	65.417	+29.668	+1.40	44.82	30.84
1889	2.170.167	2,153.625	96.813	65.719	+31.094	+1.45	44.95	30.51
Prosj. 1885—1889	—	2,085.486	95.378	62.606	+32 772	+1.57	45.73	30.02
1890	2.186.410	2,178.289	86.147	71.895	+14.252	+0.66	39.55	33.01
1891	2.210.680	2 198.545	94.401	72.122	+22.279	+1.02	42.94	32.80
1892	2 216.528	2.213.604	90.846	86.989	+ 3.857	+0.18	41.04	39.29
1893	2 238 276	2.227.402	94.413	74.656	+19.757	+0.88	42.39	33.56
1894	2,263.580	2 250.928	96.188	72.875	+23.313	+1.01	42.73	32.37
Prosj. 1890—1894	—	2 213.753	92.399	75.707	+16.692	+0.75	41.74	34.19

Digitized by Google

Početkom razdobja, za koje je sastavljena ova skrižaljka, bile su po svoj zemlji zavladale žestoke epidemije, imenito kolera i boginje, koje su u mnogih krajevih žiteljstvo upravo decimirale. U četiri godine 1871.—1874. ne samo da ono nije brojem raslo, već se je svaka od tih godina kraj silna pomiranja, sižućega do preko 50 potisućaka prosjekom u cieloj zemlji, a do 80—90 potisućaka u dosta znatnih pokrajinah, imenito na iztočnom kraju zemlje, svršila znatnim manjkom. U svem pomrie tada za 54.346 duša više, nego li što jih se je rodilo. Godinom 1875. okrenu razmjerje medju porodom i pomorom doduše opet na bolje, al je i tad — djelomice bar i to ponajviše s toga, što su boginje i dalje harale po zemlji — pomor bio još uvjek tako visok — oko 40 potisućaka — da se je sve do g. 1880. jedva nadomjestio manjak za spomenutih četirijuh godina 1871.—1874. Odatle i vrlo slab onaj napredak u broju žiteljstva, što se je konstatovao popisom god. 1880. i to unatoč tomu, da se je već u ono doba u velike bilo razvilo doseljivanje iz Ugarske i drugih zemalja.

Razdobje pako 1881.—1890. mora da se — do jedine posljednje godine 1890. — drži vanredno povoljnim u historiji našega žiteljstva. Porodni je broj gotovo konstatno iznosio oko 44 i 45, u dvie se pače godine (1885. i 1886.) podigao do 46 i 47 potisućaka, a pomor spao tako nizko, kako će ga bar u bližoj budućnosti jedva opet zabilježiti naša statistika žiteljstva. Uz porodni broj od kojih 45 potisućaka, obći je pomorni broj od 28—30 potisućaka, kako ga gornja skrižaljka izkazuje za pet godina 1885.—1889., svakako vrlo velika riedkost, te se daje razjasniti samo tiem, što je u nas pomor djece u obće razmjerno dosta nizak, te što su upravo onih godina odraslomu žiteljstvu bile zdravstvene prilike vanredno povoljne. Pa dok se je za razdobja 1870.—1880. žiteljstvo naravnom svojom mienom umnožilo samo za 39.052 duše, bilansa se za razdobje 1880.—1890. zaključuje znamenitim viškom od 274.002 duša!

Žalibože zadesiše opet u najnovije doba žiteljstvo naše nesreće, obsegom doduše manje od onih, što su ga snašle prije kojih dvadeset godina al opet tako težke, da će jim se posljedice osjećati još mnogo vremena. Kako se je broj vjenčanja, koji ponešto pada već s razvrgavanja zadruga, bio osobito znatno smanjio oko g. 1890. — djelomice jamačno i s toga, što su do vjenčanja dospjevali dobni kontigenti, u velike proriedjeni epidemijami sedam-

Digitized by Google

desetih godina — spade već g. 1890. porod na 39 potisućaka te se i kasnijih godina podiže jedva na 42—43 potisućaka. A uzporedo s tim nasta — kao što i u Ugarskoj no u nešto jačoj mjeri — mnogo veće pomiranje, tako da je u mnogih krajevih — pak i sada više na iztoku nego li na zapadu zemlje — prama porodu bilo manjka, te se i u cieloj zemlji godina 1892. jedva svršila posve neznatnim viškom od nešto preko 3000 duša. Koji su uzroci bili toli veliku pomoru, razabrati će se donekle iz sliedećih podataka o pomoru sa zaraznih bolesti. Nisu doduše posve pouzdani, jer se ne osnivaju o liečničkih naznakah, i jer potječu iz dobe, dok je mrtvozorstvo u obće bilo još neuredjeno, al se ipak po njih bar aproksimativno može prosuditi, koliko su se razširile nekoje od tih zaraznih bolesti. U cieloj je zemlji pomrlo godine:

	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
od kolere	—	—	—	142	84	—
od boginja	2.774	1.417	974	576	1.077	1.707
od difterije	2.531	2.865	4.315	9.094	8.822	10.427
od škrljeti	729	2.013	1.502	990	593	869
od pošaline (tifusa)	1.078	1.519	1.566	1.762	1.794	1.405
od dobraca	812	1.623	2.782	2.819	2.531	837
od srdobolje (Ruhr)	514	878	1.118	2.551	1.952	1.447
od kašlja hripavca	2.827	3.197	3.126	5.344	3.238	3.070
Ukupno	11.265	13.512	15.383	23.278	20.007	19.762

Od samih dakle bolesti, tuj navedenih, god. je 1892. pomor bio za 12.000 slučajeva veći nego li g. 1889. Osobito bila se je medju njimi razširila difterija, povisivši sama pomor sa mnogo tisuća slučajeva. A dok su poslje god. 1892. ostale zarazne bolesti opet stale jenjati, difterija ne samo da nije popuštala, već upravo godine 1894. dakle neposredno prije, nego li što se je proti njoj počeo rabiti dosta uspješan liek, potražila najviše žrtava.

Uz ove zarazne bolesti biti će kao što svigdje drugdje u monarkiji tako i u Hrvatskoj i Slavoniji većemu pomoru posljednjih godina mnogo doprinjela i influenza, koja se je ponovno bila razširila po svoj zemlji. O njoj samoj ne ima podataka, al joj se posljedice opažaju u osobito jaku pomiranju starijih dobnih razreda. Koliko se je potonje podiglo kraj pomora djece, vidjeti će se ako se n. p. izporedi pomor po desetgodišnjih dobnih razredih za godine 1888.—1892. Pomrlo je naime u dobi od godina:

Digitized by Google

Godine	1—10	11—20	21—30	31—40	41—50	51—60	61—70	71 i preko
1888.	36.472	3.256	4.004	3.316	4.182	5.076	5.265	3.830
1892.	52.063	4.238	4.187	3.758	4.533	6.417	6.312	5.480
1892. više nego li 1888.	15.591	882	183	442	351	1.461	1.047	1.650

U srednjih dobnih razredih porast je pomora dosta malen. te ne iznosi no samo po koji postotak. Kod starijih pako razreda diže se on već preko 20—30 post., te je u posljednjem dobnom razredu preko 70 godine pomor sa preko 40 postot. viši, nego li što je bio g. 1892., razmjerno dakle narasao gotovo isto toliko. koliko i u najmladjem dobnom razredu od 1—10 godine, koji je najviše bio izvrgnut epidemijam, spomenutim u prijašnjem pregledu.

Kriza, što ju je žiteljstvo trebalo da prodje u najnovije doba, kao da se je srećom dovršila dosta brzo. Već godinom 1894. diže se opet porod, pomor pako pada na 32·37 potisućaka i to unatoč tomu, što je upravo te godine difterija harala jače nego li ikada prije, te zahvatila malne sve krajeve zemlje. A koliko se može razabrati iz neizcrpljenih još izkaza za g. 1895., potonja će ova godina iznjeti opet rezultate vrlo povoljne i glede poroda i glede pomora.

Po gornjoj skrižaljci, u kojoj se izkazuju porodni i pomorni brojevi za razdobje 1870.—1894., spada Hrvatska u zemlje, gdje se u omjeru prama žiteljstvu radja najviše djece. Brojem porodjaja pretiče ona izmedju evropejskih zemalja i samu Ugarsku. koja se medju njimi ističe već vrlo visokim porodnim brojem, ravna je gotovo posve Srbiji a zaostaje jedino za Rusijom. Uzrok pako što je porod u Hrvatskoj i Slavoniji postojano tako visok ne leži, kako su dokazala dosadanja iztraživanja, u većoj plodnosti brakova — na 1000 udatih ženskinja radja se prosjekom na godinu samo 232 zakonske djece, dok je omjerni taj broj znatno viši i u zemljah sa nižim općim porodnim brojem — već u sastavu žiteljstva po obiteljskom staležu, što je naime broj oženjenih i udatih u cielom žiteljstvu prama drugim zemljam vanredno visok.

Najvažniji relativni brojevi o porodu i pomoru u pojedinih županijah, sabrani su u sliedećem pregledu, a tiču se prosjeka, sračunanih za razdobje od 9 godina i to od godine 1886., odkad naime postoji sadanje političko razdieljenje zemlje, pa sve do godine 1894.

*

Digitized by Google

Županije:	Živo se je rodilo djece na 1000 žitelja	Živo se je rodilo djece na 1000 žensk. od 15 do 50 god.	Živo se je rodilo zak. djece na 1000 udatih žena od 15 do 50 god.	Od 100 živorodjene djece ima nezak.	Pomrlo je u svem na 1000 žitelja	Pomrlo djece do 1 godine od 100 živorodjene djece	Pomrlo djece do 5 godine na 1000 djece od 0—5 godina
Lika-Krbava	46·98	216	291	4·98	31·45	15·82	91
Modruš-Rieka	45·06	184	257	3·78	32·05	18·87	97
Zagreb	42·28	174	228	6·52	30·82	20·76	101
Varaždin	42·01	172	248	5·32	27.86	20·25	94
Bjelov.Križev.	35·14	144	177	4·34	25·39	21·60	95
Požega	43·42	179	221	6·17	33·67	24·06	121
Virovitica	47·41	195	239	9·05	38 63	29·13	156
Sriem	44·18	186	232	5·54	37·39	28·03	147
Hrv. i Slav.	43·00	178	232	5·85	32·07	22·54	112

Omjerni brojevi o porodu biti će za županije ličko-krbavsku i modruško-riečku nešto previsoki i to sbog velika broja odsutnih odraslih žiteljâ, medju kojimi se je našao i priličan broj ženskinja. No svakako biti će porodne prilike u te dvie županije povoljne bar toliko, koliko na iztočnom kraju zemlje, u županijah virovitičkoj i sriemskoj. Najmanje pako radja se djece, uzeo se na oko bud koji od odnosnih relativnih brojeva, u županiji bjelovarsko-križevačkoj, gdje je obći pomorni broj za 7—8, djelomice i za preko 10 potisućaka manji, nego li u ostalih županijah i gdje se na 1000 udatih žena, sposobnih radjanju, ne radja godimice više od 177—180 zakonske djece. Po potanjih podatcih za manja upravna područja, za upravne kotare, dva su u ostalom kompleksa u zemlji, koja se postojano ističu osobito nizkim porodom. Jedan obsiže gotovo cielu županiju bjelovarsko-križevačku (osim kotara grubišnopoljskoga) sa susjednimi joj kotari: dugoselskim i sisačkim iz zagrebačke i novskim iz požežke županije. Drugi sastoji se od kotara vinkovačkoga i županjskoga županije sriemske. U jednom i drugom varijira obći porodni broj većinom oko 35 potisućaka, al je u jednom dielu kotara, koji spadaju u ta dva područja, redovito niži od 30 potisućaka i to u kotarih sisačkom (27·66), kutinskom (26·30) i županjskom (28·50). S druge strane ima u zemlji dosta kotara, gdje se obći porodni broj diže i na preko 50 potisućaka. Najviši bijaše za razdobja 1886.—1894. — sa preko 52 potisućaka — u kotarih slatinskom, virovitičkom, mitrovačkom, pazovskom, rumskom i zemunskom.

Prama ostalim evropejskim zemljam radja se u Hrvatskoj malo nezakonske djece. Prosjekom ne ima jih u cielom broju

Digitized by Google

živo i mrtvorodjene djece ni punih 6 postotaka. Ako li se posmotre i rezultati za pojedine godine, primjetit će se ipak, kako postotak nezakonskih porodjaja doduše vrlo lagano no ipak gotovo neprekidno raste. Uz to podigao se je on po gornjem pregledu i dosta znatno nad prosjek za cielu zemlju u nekojih bar krajevih, imenito u županiji virovitičkoj a djelomice i u županijah požežkoj i zagrebačkoj, u potonjoj u ostalom samo s toga, što su uzeti u račun i njezini gradovi. Vrlo je nadalje malen prama drugim zemljam i broj mrtvorodjene djece. Od cieloga broja porodjaja odpada na one sa mrtvorodjenom djecom tek nešto preko jednoga postotka.

U savezu sa visokim svojim porodom Hrvatska se medju evropskimi zemljami ističe takodjer i većim pomorom. Kako se je ovaj u cieloj zemlji razvijao za razdobja 1870—1894, kako je vanredno visok prvih godina, kasnije postupice padao sve do izpod trideset potisućaka, a u najnovije doba opet ponešto narasao, već je prije spomenuto. Iz posljednjega se pako pregleda razabire, da je kao što prijašnjih godina tako i prosjekom razdobja 1886—1894 u iztočnoj poli zemlje imenito pako u županijah virovitičkoj i sriemskoj razmjerno pomiralo mnogo više svieta nego li u zapadnih krajevih. Pomor je dojenčadi ondje postojano visok, a kad god bi se zemljom zaredale pošastne dječije bolestii, ove bi u iztočnih stranah potražile najviše žrtava. I posljednje su epidemije difterije, ospica itd. ondje najžešće harale i to unatoč tomu, što su upravo ti krajevi razmjerno najviše providjeni liečničkim osobljem, te što su jim i obće gospodarske prilike povoljnije nego li na zapadu zemlje.

Od ostalih podataka statistike pomora, važnijih po prosudjivanje pomornih odnošaja Hrvatske i Slavonije, priobćuje sliedeća skrižaljka još neke brojeve o pomoru u pojedinih dobnih razredih, prispodabljajući glede njega rezultate razdobja 1876—1885 sa podatci za razdobje 1886—1894. te omjerujući za svaki dobni razred pomor o broj žiteljstva jednake dobe, kako su ga uglavili popisi od gg. 1880 i 1890. (Gledaj str. 38.)

Osebina pomornoga reda žiteljstva u Hrvatskoj i Slavoniji bijaše po svih dosadanjih iztraživanjih, da je pomor upravo u najkriepčijih dobnih razredih, koji su svigdje drugdje vrlo malo izvrženi pomiranju, bio vanredno visok. Donekle to potvrdjuju i gornji pomorni brojevi, sračunani za razdobje 1886—1894. Prama

Digitized by Google

U dobi od	Na 1000 žitelja odnosnih dobnih razreda umrlo je					
	prosjekom 1876—1885			prosjekom 1886—1894		
	mužkih	ženskih	ukupno	mužkih	ženskih	ukupno
0—5 god.	121.07	108.99	115.05	118.27	106.65	112.50
6—10 „	20.49	19.89	20.20	15.83	16.25	16.04
11—15 „	7.85	8.74	8.29	6.64	8.01	7.31
16—20 „	7.93	9.29	8.62	8.12	10.52	9.34
21—25 „	12.81	11.32	12.02	12.12	12.11	12.11
26—30 „	13.11	15.13	14.20	10.05	12.49	11.28
31—35 „	13.51	13.88	13.70	9.80	11.34	10.59
36—40 „	16.75	18.38	17.54	12.92	15.56	14.22
41—45 „	18.34	16.04	17.18	15.70	14.72	15.20
46—50 „	25.50	24.08	24.82	20.60	20.79	20.69
51—55 „	31.78	26.37	28.95	23.98	22.32	23.15
56—60 „	45.44	47.51	46.46	36.42	42.80	39.45
61—65 „	49.09	48.22	48.64	46.57	46.91	46.74
66—70 „	80.63	92.41	86.13	73.42	85.34	79.02
71—75 „	97.06	90.26	93.70	80.57	80.13	80.33
76—80 „	142.02	150.58	145.79	134.57	144.01	138.89
81—85 „	149.65	123.87	139.59	150.56	137.17	143.91
86—90 „	165.57	203.29	182.34	182.20	184.72	183.62
91 i preko	134.20	166.06	146.19	202.02	193.43	197.03
U svem	35.21	32.94	34.85	32.65	31.52	32.06

drugim evropejskim zemljam još su i za toga razdobja potisućci srednjih dobnih razreda dosta visoki. Ipak opaža se znatan okret na bolje. Počam od dobnoga razreda od 26—30 godine pa sve do dobnih razreda sa preko 70 godina ne ima unatoč tomu, što su uzete u račun i neke godine sa vrlo visokim pomorom, upravo nijednoga razreda, komu se pomorni potisućak u novijem razdobju ne bi bio znatno smanjio prama razdobju 1876—1885, i to koli kod mužkoga toli i kod ženskoga žiteljstva.

O seobah nutarnjih i zagraničnih, koje su se već prije kojih dvadeset godina u velike uzele razvijati, ne ima izravnih izvida, al se ipak na dva načina bar donekle daje uglaviti, kolik jim je bio obseg i koliko su uplivale na množanje žiteljstva za razdobja protekla medju popisi godina 1880 i 1890. Jedan je način, da se za svaku županiju prama broju njezina žiteljstva od g. 1880 i prama rezultatom naravne miene žiteljstva (prama višku poroda nad pomorom) sračuna, koliko li bi žiteljstva imala koncem g. 1890, te da se ovako sračunani broj izporedi sa žiteljstvom faktično popisanim koncem godine 1890. Diferen-

Digitized by Google

cije medju jednim i drugim brojem pokazati će, koliko se je za cieloga razdobja više naroda doselilo nego li odselilo ili obratno, koliko je odseljivanje bilo jače od doseljivanja. Drugi pako način, koji ponešto razsvietljuje doseljivanje iz drugih zemalja jest taj, da se izporede podatci iz statistika o rodnom kraju žiteljstva, sastavljenih na temelju popisa g. 1880 i 1890 te izpita, koliko je gdje porasao ili se smanjio broj žitelja rodjenih izvan Hrvatske i Slavonije i to u Ugarskoj, Austriji i inozemstvu.

Prvu prispodobu izvodi sliedeća skrižaljčica:

Županije	Žiteljstvo g. 1880	Gg. 1880—1890 više se rodilo nego li umrlo	Broj žiteljstva g. 1890		Više se je	
			sračunan prama višku poroda	faktično popisan	doselilo nego li odselilo	odselilo nego li doselilo
Lika-Krbava	174.239	32.104	206.333	190.978	—	15.365
Modruš-Rieka . . .	203.173	33.089	236.262	220.629	—	15.633
Zagreb	419.879	67.322	487.201	484.252	—	2.949
Varaždin . . .	229.063	36.430	265.493	258.066	—	7.427
Bjelovar-Križevci . .	219.529	28.551	248.080	266.210	18.130	—
Požega	166.374	21.045	187.419	202.836	15.417	—
Virovitica	183.364	19.346	202.710	216.417	13.707	—
Sriem	296.878	36.115	332.993	347.022	14.029	—
Ukupno . .	1,892.499	274.002	2,166.501	2,186.410	19.909	—

Po pregledu ovom prve su četiri županije, u kojih živi nešto preko polovice cieloga žiteljstva Hrvatske i Slavonije, bile pasivne toliko, da je odseljivanje ukupno odkinulo 41.377 duša od porasta žiteljstva, koji se je mogao očekivati prama višku poroda nad pomorom. U županije ličko-krbavsku, modruško-riečku i varaždinsku razmjerno vrlo gusto napučene doseljuje se malo strana svieta, te je manjak gotovo sav samo rezultat odseljivanja njihova žiteljstva u druge krajeve zemlje i za granicu. U županiji pako zagrebačkoj, gdje već glavni grad vrši veliku privlačnu snagu, bijaše jamačno i mnogo doseljivanja, pak je obseg odseljivanja morao biti jamačno veći nego li što bi se činilo po gornjem pregledu. S druge strane doselilo se je u županiju bjelovarsko-križevačku i u tri županije slavonske toliko više svieta, nego li što ga se je odanle odselilo, da su naravnu porastu ži-

Digitized by Google

teljstva, već po sebi dosta znatnu prirasle u svem još 61.283 duše. Veći dio toga dobitka dopao je dvie županije bjelovarsko-križevačku i požežku, gdje se je bar za razdobja 1880—1890 koncentriralo doseljivanje iz drugih zemalja.

Koliko su doseljenici iz drugih tih zemalja od god. 1880 do god. 1890 porasli brojem u pojedinih županijah, neka predoči sliedeća skrižaljčica. (Gledaj str. 41.)

Broj žitelja rodom iz Ugarske absolutno se je i za razdobja 1880—1890 najviše umnožio u županijah virovitičkoj i sriemskoj. Omjeri li se pako porast o broj tih žitelja, što jih je uglavio popis od god. 1890, naći će se, da je najviši ne u spomenute dvie županije već u županijah bjelovarskoj i požežkoj. U prvoj ima g. 1890 gotovo četiri puta toliko žitelja rodjenih u Ugarskoj, koliko jih je bilo g. 1880, u požežkoj iznosi prirast preko 70 postotaka. U obje ove županije najjače se takodjer podigao broj žitelja rodom iz Austrije. Od ukupna porasta, izkazana u skrižaljci sa 10.938 žitelja, odpada na nje same preko 9.000. Što se je u te dvie županije doselilo žitelja iz Austrije, ovi potječu gotovo svi iz Češke i Moravske, što jih pako ima u četiri hrvatske županije, medju kojimi se osobito ističe županija zagrebačka, rodom su većim dielom iz susjednih zemalja Štajerske i Kranjske. U samom glavnom gradu popisano bje g. 1890 izmedju 8420 stanovnika, rodjenih u Austriji, njih 4.060 iz Štajerske a 2187 iz Kranjske. U županijah pako bjelovarsko-križevačkoj i požežkoj zajedno iznosio je broj žitelja iz Češke 11.586, onih iz Moravske 5.652 duše.

Da se konačno uzmognu prosuditi i posljedci nutarnjih seoba izmedju pojedinih županija, dodaje se još sliedeći pregled, u kom se po popisu g. 1890 kod svake županije za ono njezino žiteljstvo, koje je rodjeno u Hrvatskoj i Slavoniji, izkazuje, kako se po rodnom svom kraju razdieljuje na pojedine županije. Posmotrivši u svakom redku brojeve s lieva na desno, vidjeti će se, koliko li je žiteljstvo svake županije izpremiešano žitelji iz drugih županija. Iz svakoga pako pojedinoga stupca skrižaljke razabrati će se, koliko je od cieloga rodnoga žiteljstva odnosne županije popisano u njezinu području, koliko u drugih krajevih zemlje te vidjeti, gdje li je žiteljstvo pokretnije a gdje u manjoj mjeri ostavlja svoj zavičaj. Dok je n. pr. od cieloga rodnoga žiteljstva županije ličko-krbavske (207.902 duše) popisano samo njih 188.916

Digitized by Google

Županije	Popisano jih je rodom iz											
	Ugarske			Austrije			Inozemstva			Ukupno iz drugih zemalja		
	1880	1890	1890 + ili —	1880	1890	1890 + ili —	1880	1890	1890 + ili —	1880	1890	1890 + ili —
Lika-Krbava	66	65	— 1	601	456	— 145	217	118	— 99	884	639	— 245
Modruš-Rieka	242	533	+ 291	1.826	2.766	+ 940	286	349	+ 63	2.354	3.648	+ 1.294
Zagreb	2.941	4.084	+ 1.143	15.296	16.423	+ 1.127	1.423	1.249	— 174	19.660	21.756	+ 2.096
Varaždin	3.449	3.891	+ 442	5.163	4.961	— 202	241	260	+ 19	8.853	9.112	+ 259
Bjelovar-Križevci .	3.757	11.270	+ 7.513	5.443	11.482	+ 6.039	491	617	+ 126	9.691	23.369	+ 13.678
Požega	6.680	11.049	+ 4.369	7.320	10.609	+ 3.289	1.529	2.177	+ 648	15.529	23.835	+ 8.306
Virovitica	24.390	32.989	+ 8.599	5.120	5.050	— 70	704	714	+ 10	30.214	38.753	+ 8.539
Sriem	41.339	49.298	+ 7.959	4.627	4.587	— 40	1.678	1.761	+ 83	47.644	55.646	+ 8.002
Ukupno .	82.864	113.179	+ 30.315	45.396	56.334	+ 10.938	6.569	7 245	+ 676	134.829	176.758	+ 41.929

Digitized by Google

ili 90% u županiji, odakle je rodom, iznosi postotni taj dio u županiji virovitičkoj već 95%, u sriemskoj 98 postotaka itd. (Gledaj str. 43.)

Glavni su rezultati svih podataka, priobćenih o množanju žiteljstva, o naravnoj mu mieni i seobah, koje su dosta znatno uplivale na broj žiteljstva u pojedinih dielovih zemlje, sliedeći: Za decenija 1880—1890 žiteljstvo se je u cielom području kraljevina Hrvatske i Slavonije brojem svojim podiglo vanredno jako. Prilike poroda i pomora Lijahu osobito povoljne, a kraj njih nastavljaše se i doseljivanje iz Ugarske i austrijskih nekojih zemalja u tolikoj mjeri, da se je njim ne samo podpuno nadomjestio manjak s velika broja žitelja, odsutnih po zaslužbi u drugih zemljah, već se i za mnogo tisuća duša povećao naravni porast žiteljstva. Od pojedinih pako dielova zemlje četiri su županije na zapadu i jugo-zapadu (ličko-krbavska, modruško-riečka, zagrebačka i varaždinska) brojevnim napredovanjem žiteljstva ponešto zaostale za iztočnimi krajevi. I u njih radjaše se vrlo mnogo djece, pomor pače bijaše znatno niži nego li u ostalih krajevih. Al kako upravo iz te četiri županije mnogo svieta polazi po zaslužbi bud drugamo u zemlju bud i preko njenih granica, a kako je doseljivanje u te strane osim glavnoga grada i drugih nekojih većih mjesta malena obsega, popis je god. 1890. našao u njih manje žiteljstva, nego li što se je moglo očekivati prama rezultatom naravne mu miene. Posljednja je skrižaljka podjedno pokazala, kako žitelja rodom iz županija ličko-krbavske i modruško-riečke imade u veliku broju po svih ostalih županijah zemlje osim jedine županije varaždinske, a kako žiteljstvo županije varaždinske prem dosta pokretno ne zalazi u dalnje krajeve, već si traži zaslužbe samo u susjednih županijah zagrebačkoj i varaždinskoj. S druge strane žiteljstvo se je županija bjelovarsko-križevačke, požežke, virovitičke i sriemske umnožilo mnogo više, nego li što bi to odgovaralo višku poroda i pomora, i to s jaka doseljivanja drugih županija i drugih zemalja. A dok je to doseljivanje do g. 1880. najvećim dielom bilo stegnuto samo na županije virovitičku i sriemsku, uzelo je poslje g. 1880. ponešto napuštati te županije, a sve to više zahvaćati županije bjelovarsko-križevačku i požežku. U prve dvie županije dolazili bi doseljenici do malo iznimaka samo iz Ugarske, u potonje su pako dvie županije kraj Ugarske u velikoj mjeri učestvovale Češka i Moravska. Koliko su

Digitized by Google

Popisano je 1890 u županiji	Rodom iz županije									Rodom ukupno iz Hrvatske i Slavonije
	Lika-Krbava	Modruš-Rieka	Zagreb	Varaždin	Bjelovar-Križevci	Požega	Virovitica	Sriem	nepoznato koje	
Lika-Krbava	188.916	780	325	41	71	55	24	46	3	**190.261**
Modruš-Rieka	1.389	213.309	1.035	127	145	60	51	51	7	**216.174**
Zagreb	4.965	4.891	439.873	6.979	2.653	1.099	790	679	40	**461.969**
Varaždin	160	388	1.649	245.046	1.122	136	173	151	34	**248.859**
Bjelovar-Križevci	2.268	2.121	2.773	4.029	229.180	1.190	811	147	96	**242.615**
Požega	6.494	3.991	2.701	511	1.279	159.680	2.848	1.057	128	**178.689**
Virovitica	1.261	1.136	684	328	868	2.206	168.170	2.541	107	**177.301**
Sriem	2.449	2.320	1.144	179	290	1.323	3.507	279.500	19	**290.731**
Ukupno	207.902	228.936	450.184	257.240	235.608	165.749	176.374	284.172	434	**2,006.599**

Digitized by Google

sve te seobe promienile i narodnostne i konfesijonalne razmjere u iztočnih dielovih zemlje, pokazati će ostali podatci popisa god. 1890. Velikomu je pako popisu gospodarstva od g. 1896. medju ostalim i to zadaćom, da predoči dojam njihov na gospodarske prilike zemlje.

Po spolu svom žiteljstvo se ciele zemlje gotovo jednako porazdieljuje na oba spola. Godine 1880. bilo je u gradjanskom žiteljstvu na 1000 mužkaraca 1005, god. 1890. 1006 ženskinja. Prosjeku za cielu zemlju odgovaraju medjutim prilike samo u malenu dielu pojedinih upravnih područja. Ponajviše ima ili jaka prevaga ženskinja, ili je opet broj mužkaraca znatno veći od broja ženskinja i to prama tomu, da li je u kojem kraju žiteljstvo više ili manje pokretno, da li je kraj više izvrgnut doseljivanju, a ponapose i prama tomu, je li mu žiteljstvo pretežno rimo-katoličke ili grčko-iztočne vjeroizpovjesti. Kod žitelja su naime katolika ženskinje gotovo svagdje bez iznimke jače svojim brojem, kod grčko-iztočnih pako prevladjuju gotovo isto tako obćenito mužkarci. Pojava toga, koji se je opazio takodjer i u Ugarskoj, ne može da razjasni statistika poroda — mužke djece radja se kod katolika razmjerno većinom isto toliko, djelomice pače i više nego li kod pravoslavnih — već ga, sudeći po dosadanjih iztraživanjih, valja svesti na razmjerno veći pomor ženskinja kod pravoslavnih.

Sastav žiteljstva kraljevine Hrvatske i Slavonije po dobi, kako su ga uglavili popisi od gg. 1869., 1880. i 1890., predočuje sliedeća skrižaljka: (Gledaj str. 45.)

Prama brzomu izmienjivanju generacija — s visoka poroda i jačega pomora mladjih i srednjih dobnih razreda — u dobnom su sastavu žiteljstva Hrvatske i Slavonije djeca zastupana mnogo jače, stariji pako dobni razredi slabije, nego li u zemljah zapadne Evrope. Izporede li se medju sobom rezultati triju popisa, kako su izkazani u gornjoj skrižaljci, naći će se, da je doduše u bitnosti razmjerje medju dobnimi skupinami ostalo prilično nepromienjeno, al da kod pojedinih skupina ima djelomice i razlika prilično zamašnih, odgovarajućih prilikam poroda i pomora, što su vladale za odnosnoga razdobja, te i utjecaju seoba nutarnjih i zagraničnih, koje nisu ni s daleka bile jednaka obsega u sva tri razdobja. Od razlika ovih upozoriti je tuj samo, kako su god. 1890. s osobito visoka poroda, a razmjerno vanredna malena po-

Digitized by Google

Dobne skupine (po godinah života)	Broj žitelja			Postotni dielovi od cieloga žiteljstva				
						1890		
	1869	1880	1890	1869	1880	ukupno	kod muških	kod ženskih
1— 5	278.316	278.536	317.295	15.14	14.72	14.51	14·59	14·42
6—10	219.308	203.379	281.249	11.93	10.75	12.87	13·07	12·67
11—15	190.923	192.850	240.813	10.39	10.19	11.02	11·17	10·87
16—20	157.286	194.027	185.115	8.56	10.25	8.47	8·38	8·56
21—25	150.455	161.384	159.442	8.19	8.53	7.28	6·62	7·96
26—30	170 714	135.058	174 692	9.29	7.13	7.99	7·93	8·05
31—35	150.346	133.312	160.165	8.18	7.05	7.32	7·22	7·44
36—40	126.104	132.196	122.783	6.86	6.99	5.62	5·75	5·49
41—45	103.838	131.409	122.090	5.65	6.94	5.57	5·49	5·69
46—50	96.022	92.853	108.635	5.22	4.91	4.97	5·20	4·75
51—55	64.918	80.445	109.901	3.53	4.25	5.02	5·02	5·03
56—60	51.852	57.260	71.182	2.82	3.03	3.26	3·43	3·08
61—65	37.385	48.750	58.569	2.04	2.57	2.68	2·61	2·75
66—70	24.337	22.562	33.506	1.32	1.19	1.54	1·62	1·45
71—75	10.058	16.072	24.452	0.54	0.85	1.14	1·14	1·09
76—80	4.660	6.626	8.913	0.25	0.35	0.40	0·44	0·37
81—85	1.078	3.251	4.607	0.06	0.17	0.21	0·21	0·21
86—90	397	821	1.417	0.02	0.05	0.06	0·06	0·06
91—95	142	276	332	0.01	0.01	0.02	0·01	0·01
96—100	54	82	94	0.003	0.004	0.004	0·004	0·004
101 i preko	5	62	46	0.00	0.003	0.002	0·001	0·002
Nepoznate dobe	—	1.288	1.112	—	0.07	0.05	0·04	0·05
Ukupno	1,838.198	1,892.499	2,186.410			100.00		

mora u sredini decenija narasle prve tri dobne skupine i kako se znatno u sniženom postotnom dielu skupina od 16—20 i 21—25 godine opažaju posljedci nepovoljnih porodnih prilika početkom sedamdesetih godina.

Sastav žiteljstva po obiteljskom staležu, što su ga uglavili popisi od g. 1880. i 1890. — g. 1869. nije za izcrpljivanja popisne gradje izvedena kombinacija dobe i obiteljskoga staleža — izkazan je u sliedećoj skrižaljci napose za mužko, a napose za žensko žiteljstvo. (Gledaj str. 46.)

U cielom broju žiteljstva u dobi od preko 15 godina bijaše već godine 1880. postotni dio neoženjenih i neudatih u prispodobi sa podatci za druge evropejske zemlje vrlo malen. Medju godinami pako 1880—1896. još je spao znatno niže i kod mužkoga i kod ženskoga žiteljstva. Po popisu g. 1890. ima medju mužkarci sa preko 15 godina samo 26 postotaka neoženjenih, a medju ženskinjami 17·78 % neudatih. Osobito pako mora da udari u

Digitized by Google

Dobne skupine (po godinah dobe)	Od 100 mužkaraca bilo jih					Od 100 ženskinja bilo jih				
	neoženjenih	oženjenih	udovaca	zakon. razpitanih	nepoznata staleža	neudatih	udatih	udovica	zakon. razpitanih	nepoznata staleža
1880.										
0—15	100.00	—	—	—	—	99.91	0.09	—	—	—
16—20	93.17	6.75	0.07	0.01	—	75.71	23.96	0.32	0.01	—
21—25	54.56	44.97	0.45	0.01	0.01	24.97	73.17	1.79	0.05	0.02
26—30	23.64	75.13	1.17	0.05	0.01	10.60	85.15	4.11	0.10	0.01
31—40	10.71	86.67	2.50	0.09	0.03	5.90	85.08	8.88	0.13	0.01
41—50	6.51	88.31	5.05	0.11	0.02	4.44	84.99	20.45	0.10	0.02
51—60	5.10	82.41	12.36	0.11	0.02	3.23	57.27	39.39	0.09	0.02
61 i preko	4.15	62.59	33.14	0.08	0.04	3.20	32.45	63.97	0.05	0.03
16 i preko	31.54	63.36	5.02	0.06	0.02	22.79	63.07	14.05	0.07	0.02
Ukupno	56.00	40.54	3.31	0.04	0.02	50.03	40.81	9.09	0.05	0.02
1890.										
0—15	100.00	—	—	—	—	99.84	0.16	—	—	—
16—20	92.98	6.93	0.08	0.01	—	72.79	26.88	0.32	0.01	—
21—25	54.23	45.31	0.44	0.02	—	23.06	75.44	1.34	0.06	—
26—30	21.58	77.31	1.07	0.04	—	10.87	86.18	2.86	0.09	—
31—40	10.56	87.32	2.03	0.09	—	6.46	86.14	7.27	0.13	—
41—50	6.90	88.26	4.73	0.11	—	4.47	78.70	16.72	0.11	—
51—60	5.07	84.46	10.37	0.10	—	3.85	63.24	32.81	0.09	0.01
61 i preko	4.34	65.75	29.82	0.09	—	3.43	36.04	60.46	0.07	—
16 i preko	26.00	68.40	5.43	0.07	—	17.78	68.44	13.69	0.09	—
Ukupno.....	56.37	40.39	3.20	0.04	—	50.66	41.08	8.21	0.05	—

Digitized by Google

oči vanredno visoki postotni dio oženjenih i udatih u najmladjih dobnih skupinah od 16—20 i od 21—25. godine dobe. Oženjeni mužkarci, zastupani u skupini od 16—20 godina sa 7 postotaka, čine već u sliedećoj skupini gotovo polovicu odnosnoga mužkoga žiteljstva. Od ženskinja pako već je u prvoj skupini poudata po prilici jedna četvrtina, u drugoj pako od 21—25 godina odpadaju na udate žene gotovo dvie trećine.

Jednu i drugu osebinu našega sastava žiteljstva po obiteljskom staležu najbolje će razjasniti sliedeći podatci iz statistike vjenčanja.

Za razdobja 1874—1894. odkad se naime za sadanje područje Hrvatske i Slavonije sabiru podatci o vjenčanjih, pa sve do najnovijega doba, bilo je vjenčanja i to u svem i na 1.000 žitelja srednjega godišnjega žiteljstva.

Godine	Vjenčanja		Godine	Vjenčanja		Godine	Vjenčanja	
	svih	na 1000 žitelja		svih	na 1000 žitelja		svih	na 1000 žitelja
1874	18.859	10·47	1881	20.523	10·77	1888	19.683	9·28
1875	21.438	11·92	1882	21.678	11·23	1889	18.048	8·38
1876	19.116	10·54	1883	22.357	11·43	1890	18.763	8·61
1877	18.149	9·93	1884	22.723	11·46	1891	19.269	8·76
1878	17.488	9·50	1885	22.517	11·18	1892	21.274	9·61
1879	21.750	11·69	1886	20.658	10·07	1893	22.016	9·88
1880	19.105	10·15	1887	18.817	9·01	1894	22.699	10·08

Po dva puta i to po prvi put u drugoj polovici sedamdesetih, po drugi put početkom devetdesetih godina uzeo je relativni broj vjenčanja kao što u drugih zemljah monarkije tako i u Hrvatskoj i Slavoniji ponešto padati, no nazadovanje to potrajalo bi svaki put samo po koju godinu. Dok je n. p. god. 1889 zabilježen minimum za cielo razdobje, frekvencija se vjenčanjâ poslje te godine opet neprekidno diže tako, da je već god. 1894 dostigla 10 potisućaka. Prosjekom je ona svakako razmjerno vrlo visoka i redovito bar nešto višom nego li u samoj Ugarskoj, prem već i ova slovi sa visoka svoga broja vjenčanjâ.

Uzrok visokoj frekvenciji vjenčanja ležati će djelomice u plemenskih osebinah no svakako će ona biti u savezu i sa zadružnim životom, u kojem je do nedavna živilo gotovo cielo seljačtvo. Kad se je koji zadrugar kanio oženiti, nisu ga mučile brige, da li će moći utemeljiti vlastito svoje kućanstvo i uzdržavati sebe i svoju obitelj. I sam bi interes zadruge tražio, da se

Digitized by Google

mužkarci, dorasli ženitbi, što prije poožene, budući da se je sa svakim vjenčanjem umnožio i broj radnih sila na zadružnom gospodarstvu. Zadruge su dakle ne samo omogućivale veći broj ženitba, već pače poticale narod, da se ženi što ranije i u što većem broju. U novije doba zadruge su se istina uzele razvrgavati gotovo svigdje po zemlji. No običaji, koji su se u narodu uvriežili već od vjekova, ne uzmiču lako i brzo pred novimi odnošaji, ne izčezavaju odmah s institucijom, uz koju su se razvili. Proći će po svoj prilici znatan broj godina prije nego li što će se u frekvenciji vjenčanja posljedice razvrgavanja zadruga opažati u znatnijoj mjeri.

Kako su zadruge uplivale na čestoću vjenčanja, daje se u ostalom donekle bar i statistički dokazati. Ako se upravni kotari zemlje po postotku, kojim su po popisu žiteljstva od god. 1890 u njihovom žiteljstvu zastupani članovi još postojećih zadruga, sastave u više skupina te za svaku skupinu izpita, koliko je bilo vjenčanja prosjekom kvinkvenija 1888—1892 i kolik je po popisu g. 1890 broj neudatih ženskinja medju odraslimi ženskinjami u obće, naći će se brojevi, što jih izkazuje sliedeći pregled. Relativni njegovi brojevi sračunani su samo prama ženskomu žiteljstvu a to s toga, što bi se inače veliki broj odsutnih mužkaraca u nekojih krajevih zemlje znatno dojmio sravnjivosti brojeva.

U kotarih, u kojih članovi postojećih zadruga čine od cieloga žiteljstva postotaka:	Prosjekom g. 1888—1892 bilo je vjenčanja na 1000 neudatih žena u dobi od 15—50 god.	G. 1890 ima neudatih žena u dobi od 15—50 god. na 1000 žena u obće u istoj dobi
0 %	114	310
do 10 „	130	274
preko 10—20 „	143	266
„ 20—30 „	150	253
„ 39—40 „	154	248
„ 40 „	178	219
U svem	144	260

Čim se je dakle u raznih djelovih zemlje više sačuvao zadružni život, bar u koliko se to može razabrati iz statistike zadruga, sastavljene po rezultatih popisa g. 1890, tiem je veći broj vjenčanja a tiem se manje i medju odraslimi ženskinjami nalazi neudatih.

Digitized by Google

Odakle nadalje u sastavu žiteljstva po obiteljskom staležu razmjerno tako znatan broj oženjenih i udatih upravo u mladjih dobnih razredih. razjasniti će takodjer statistika vjenčanja svojimi podatci o dobi zaručnika i zaručnica. Koliko su u Hrvatskoj i Slavoniji i u najnovije doba česte vanredno rane ženitbe, gdje zaručniku ne ima ni 20, zaručnici ni 18 ili 19 godina, neka pokaže sliedeća skrižaljka, u kojoj se kraj starijih i najnovijih podataka napose izkazuju i brojevi za god. 1889, za koju se je, kako je spomenuto, zabilježio najniži broj vjenčanja u razdobju, što ga u obće obsiže novija statistika vjenčanja.

U godini života	Od 100 mužkaraca vjenčalo se je				Od 100 žens ih vjenčalo se je			
	prosjekom 1878-1885	1886	1889	1894	prosjekom 1878-1885	1886	1889	1894
14	—	—	—	—	0.03	0 01	0.08	0.06
15	—	—	—	—	0.85	0.88	1.45	1.41
16	—	—	—	—	4.71	5.19	5.53	6.32
17	0.02	0.01	0.01	0.01	7.81	7.77	7.14	10 33
18	7.23	7.42	5.24	9.17	12.78	13.10	11.29	14.58
19	6.81	6.22	5.74	8.33	12.55	12.02	10.15	12.53
20	4.90	4.01	4.65	5.24	13.12	12 50	12.15	11.24
14—20	18.96	17.66	15.64	22.75	51.85	51.47	47.79	56.67
21	3.63	3.45	2.98	3.12	8.21	7.96	7 99	6.58
22	7.24	7.17	4.27	3 04	7.11	7.40	6 48	5.01
23	11.28	12.47	8.33	5.72	5.18	5. 2	5.13	4.22
24	10.73	11.13	12.02	10.71	4.18	4.15	4.70	3.39
25	7.49	7.56	9.48	9.03	2.92	3.01	3.46	2.56
21—25	40.37	41.78	37.08	31.62	27.60	27.84	27.76	22.84
26—30	17.34	18.93	21.22	22.21	7 81	8.68	9 48	8 30
31—40	12.17	10.59	12.93	12.40	7.17	6 12	7 98	6 49
41—50	6.88	6.69	7.68	5.75	4.07	4 17	4 63	3.61
51—60	3.26	3.12	3.99	4.21	1.31	1.47	2 00	1.80
61—70	0.92	1.15	1 33	0.96	0.18	0 24	0 31	0.26
71—80	0.10	0.07	0.13	0.10	0.01	0.01	0 02	0.03
81 i preko	—	0.01	—	—	—	—	—	—
Ukupno	100.00	100.00	100 00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Zajedno sa razmjerno osobito malim brojem vjenčanja god. 1889 bijaše te godine i razmjerno malo ranih vjenčanja. No da ne ima tendencije, po kojoj bi se možda postupice gubili preuranjeni ti brakovi, dokazuju brojevi za posljednju g. 1894. Potonje te godine oženilo se je i poudalo u osobito ranoj dobi više osoba nego li ikada prije. Zaručnici u dobi od 17 i 18 godina čine gotovo jednu desetinu svih zaručnika, na ženskinje pako, koje

Digitized by Google

su se poudale u dobi izpod 18. godine odpada 18 postotaka svih zaručnica.

O sastavu gradj. žiteljstva po vjeroizpovjesti iznieli su popisi od gg. 1869., 1880. i 1890. sliedeće rezultate:

Vjeroizpovjest	Broj žitelja po popisu godine			Postotni dielovi od cieloga žiteljstva		
	1869	1880	1890	1869	1880	1890
Rimo-katolika	1 286.749	1,346.476	1,553.075	70.00	71.16	71.03
Grčko-katolika	9.592	10.649	12.367	0.52	0.56	0.57
Grčko-iztočnih	511.802	497.746	567.443	27.84	26.30	25.98
Evangelika aug. konf.	12.970	15.241	23.326	0.71	0.80	1.09
„ helv. „	6.941	8.443	12.365	0.38	0.44	0.56
Izraelićan	9.876	13.488	17.261	0.54	0.72	0.79
Ostalih	268	456	573	0.01	0.02	0.03
Ukupno ..	1,838.198	1,892.499	2,186.410	100.00	100.00	100.00

Sliedeći pako brojevi predočiti će, kako je broj žitelja raznih vjeroizpovjesti porasao od jednoga popisa na drugi i za cieloga razdobja 1869—1890. Porast iznosio je postotaka:

kod	od g. 1869—1880.	od g. 1880—1890.	od g. 1869—1890.
rimo-katolika	4.64	15.34	20.70
grčko-katolika	11.82	16.23	29.97
grčko-iztočnih	— 2.75	13.91	10.78
evangelika augsb. k.	17.51	56.07	83 92
evangelika helv. k.	21.64	46.45	78.14
izraelićana	36.57	27.97	74 78

Kako se masa žiteljstva u Hrvatskoj i Slavoniji sastoji pretežnom većinom od rimo-katolika i grčko-iztočnih, porast je kod ove dvie vjeroizpovjesti u velike bio uvjetovan prilikami naravne miene žiteljstva. S nepovoljna razmjerja medju porodom i pomorom za razdobja 1869—1880. ima kod rimokatolika napredak samo od 4·64%, kod grčko-iztočnih pače i manjak, pošto su glavne epidemije najžešće harale upravo u krajevih, razmjerno jače napučenih žiteljstvom te vjeroizpovjesti. U razdobju pako 1880—1890, odgovaraju postotci porasta kod jedne i druge vjeroizpovjesti prilično poprječnu porastu za cielu zemlju, kako je izkazan već na drugom mjestu. Ipak je i za toga razdobja nešto veći napredak kod rimokatolika, kod kojih se višku s naravne

Digitized by Google

miene žiteljstva pridružuje i nešto doseljivanja i to svakako mnogo više nego li kod grčko-iztočnoga žiteljstva, tako, te se cielo razdobje 1869—1880. dovršava kod rimokatolika porastom relativno dvostruko većim nego li kod žitelja grčko-iztočne vjeroizpovjesti. Visoki postotci, što jih gornji brojevi izkazuju za evangelike jedne i druge konfesije i izraelićane, posljedci su doseljivanja osobito jaka upravo kod tih vjeroizpovjesti. Kod evangelika polučio se za posljednjega razdobja 1880—1890. višak još daleko veći nego li gg. 1869—1880., kod izraelićana pako kao da je brojevno napredovanje u novije doba ponešto sustalo. U prvom razdobju ima kod njih diferencija od 36·57, o potonjem samo od 27·97 postotaka.

Posljedci svih tih razlika u relativnom porastu opažaju se u razmjerju medju pojedinimi vjeroizpovjesti, što ga izkazuje gornja skrižaljka. Postotni dio rimokatolika podigao se je od g. 1869. do g. 1880. za preko 1%, a na tom se niveau-u uzdržao i do g. 1890. Kod grčko-iztočnih nazaduje on postupice tako, da je g. 1890. gotovo za 2% niži nego li g. 1869., a za toliko je po prilici t. j. za 2% narasao postotni dio ostalih vjeroizpovjesti.

U pojedinih županijah našlo se je godine 1890. sliedeće razmjerje medju žitelji raznih vjeroizpovjesti. Od cieloga gradj. žiteljstva išlo je postotaka žitelje:

	rim.-kat.	grč.-kat.	grč.-izt.	ev.-aug.	ev.helv.	izr.	ostale
Žup. Lika-Krbava	48.86	—	51.13	—	—	0.01	—
„ Modruš-Rieka	67.43	0.01	32.38	0.04	0.02	0.12	—
„ Zagreb	75.54	1.73	22.37	0.01	0.01	0.30	0.01
Grad Zagreb	90.41	0.25	3.21	0.74	0.19	5.17	0.03
Žup. Varaždin	98.49	0.01	0.83	0.01	0.01	0.61	0.01
„ Bjelovar-Križevci	83.05	0.03	15.70	0.15	0.31	0.75	0.01
„ Požega	70.10	0.06	26.38	1.16	1.03	0.95	0.02
„ Virovitica	75.83	0.13	19.74	0.78	2.01	1.47	0.04
Grad Osiek	81.82	0.06	8.10	1.12	0.87	8.01	0.02
Žup. Sriem	45.01	1.17	45.92	5.24	1.47	1.08	0.11
Ukupno	71·03	0·57	25·93	1·09	0·56	0·79	0·03

Rimokatoličke su vjere gotovo izključivo — preko 90% žiteljstva — žitelji u dva velika kompleksa. Prvi počimlje na južno-zapadnom kraju zemlje, obsiže cielo Primorje, zapadni i sjeverni dio županije zagrebačke, cielu županiju varaždinsku, u kojoj su vjeroizpovjesti u obće najmanje izmiešane, te se još razgranjuje u neke predjele susjednih županija. Drugi sastoji se

*

Digitized by Google

od zapadnoga diela bivše slavonske krajine i jednoga diela županije virovitičke. Izmedju županija samo su dvie, ličko-krbavska i sriemska, gdje rimokatolici ne imaju odlučne prevage nad ostalimi vjeroizpovjesti. — Žitelji vjeroizpovjesti grčko-iztočne zastupani su pretežnom većinom u onih djelovih županije ličko-krbavske, modruško-riečke i zagrebačke, koji graniče o Bosnu, u pojedinih občinah županija bjelovarsko-križevačke i požežke, u potonjoj takodjer u cielom kotaru pakračkom, u šest občina županije varaždinske, za tiem u kotarih irižkom, mitrovačkom, pazovskom, rumskom i zemunskom županije sriemske. — Od ukupna broja od 12.367 grčko-katolika odpada jih 7.662 na same dvie občine žumberačkoga kraja u županiji zagrebačkoj. Osim ovog predjela naći će se nešto viši postotci grčko-katolika samo još po nekojih občinah kotara šidskoga i vukovarskoga u županiji sriemskoj. — Mjesta, kojim su stanovnici izključivo ili bar većinom evangeličke vjeroizpovjesti, ima samo u tri slavonske županije. Njihove najveće naselbine jesu: Antunovac, Hrastovac i Brekinska u požežkoj, Harastin, Laslovo i magj. Retfala u virovitičkoj, Korogj, Neudorf i nova i stara Pazova u sriemskoj županiji. U hrvatskih županijah bijaše evangelika u većem broju samo po gradovih. Tek u najnovije doba umnožio jim se je ponešto broj i u županiji bjelovarsko-križevačkoj i to u onih krajevih, kamo se je uzelo kretati doseljivanje iz Ugarske (kotari bjelovarski, garešnički i grubišnopoljski). Izraelićana našao je popis g. 1890. u ličko-krbavskoj županiji ukupno samo 7, u ladanjskom žiteljstvu županija modruško-riečke, zagrebačke i varaždinske tek po koju stotinu. Znatnije jim se diže broj istom od županije bjelovarsko-križevačke pa dalje prama iztoku, al ni u potonjih krajevih toliko, da bi jih i od ladanjskoga žiteljstva zapadao već znatniji koji postotak. Ovaj podigao se samo u gradovih. Na čelu jim je Osiek sa 8·01. Iza njega redaju se Varaždin sa 6·97, Koprivnica sa 6·11, Križevci sa 5·93, Brod sa 5·81, Bjelovar sa 5·68, Požega sa 5·49, Zagreb sa 5·17, Zemun sa 5·16, Sisak sa 5·15 i Karlovac sa 4·08% gradj. stanovničtva. U ostalih gradovih ili jim je postotak posve malen kao što u Mitrovici (1·21) ili jih gotovo ni ne ima, kao što u Karlovcih, Bakru i Senju.

Po materinskom jeziku, koji se je po prvi put statistički izvidio popisom godine 1880. dielilo se je gradj. žiteljstvo Hrvatske i Slavonije spomenute godine i god. 1890 ovako:

Digitized by Google

Materinskoga jezika	Broj žitelja		Postotni dielovi od cieloga žiteljstva	
	1880.	1890.	1880.	1890.
hrvatskoga ili srbskoga	1,712.353	1,921.719	90.48	87.90
magjarskoga	41.417	68.794	2.19	3.15
njemačkoga	83.139	117.493	4.40	5.37
slovenskoga	20.102	20.987	1.06	0.95
češkoga	14.584	27.521	0.77	1.26
slovačkoga	9.078	13.614	0.49	0.62
ruskoga (rusinskoga)	2 8 3	3.606	0.15	0.17
taljanskoga	2.404	3.828	0.12	0.18
rumunjskoga	2.044	2.826	0.10	0.13
poljskoga	485	450	0.02	0.02
bugarskoga	66	124	0.01	0.01
ciganskoga	3.482	4.893	0.18	0.22
ostalih	512	555	0.03	0.02
Ukupno	1,892.499	2,186.410	100.00	100.00

Od glavnih narodnosti, zastupanih u žiteljstvu Hrvatske i Slavonije, porasao je za razdobja 1880—1890 broj žiteljem mater. jezika hrvatskoga ili srbskoga za 12·23, magjarskoga za 66·10, njemačkoga za 41·32, češkoga za 88·70, slovenskoga za 4·40, slovačkoga za 49·96, a rusinskoga za 27·28 postotaka, te se i po tih djelomice vanredno visokih postotnih brojevih razabire, koje su narodnosti razmjerno jače učestvovale u doseljivanju.

Koje su narodnostne prilike uglavljene popisom god. 1890 u pojedinih županijah te u najveća dva grada Zagrebu i Osieku i kako se one razlikuju od postotnih brojeva za g. 1880 izkazuje sliedeći pregled, razlikujući napose samo narodnosti one, koje su g. 1890 bile zastupane bar sa 20.000 žitelja. (Gledaj str. 54.)

U županijah ličko-krbavskoj, modruško-riečkoj, zagrebačkoj i varaždinskoj pripada gotovo cielo žiteljstvo narodnosti hrvatskoj ili srbskoj, te su ostale narodnosti nešto jače zastupane samo u gradovih. U tom se prilike nisu promienile ni za posljednjih 10 godina. U postotnih djelovih žiteljstva materinskoga jezika hrvatskoga ili srbskoga ne samo da ne ima znatnijih razlika medju oba popisa, već su pače ti postotci u županijah ličko-krbavskoj i modruško-riečkoj g. 1890 nešto veći nego li što su bili g. 1880. U red ovih županija još je godine 1880 spadala i županija bjelovarsko-križevačka. No poslje se upravo u toj županiji i to sa sve to većega doseljivanja prilike u velike promieniše. Postotn

Digitized by Google

Županije i gradovi	Od 100 žitelja ide postotaka žitelje materinskoga jezika:									
	hrvatskoga ili srbskoga		magjarskoga		njemačkoga		češkoga		slovenskoga	
	1880.	1890.	1880.	1890.	1880.	1890.	1880.	1890.	1880.	1890.
Lika-Krbava	99.77	99.85	0.01	0.01	0.07	0.05	0.04	0.03	0.05	0.03
Modruš-Rieka	99.11	98.54	0.07	0.16	0·10	0.21	0.05	0.08	0.47	0.54
Zagreb	97.42	97.67	0.17	0.20	0.16	0.45	0.25	0.24	1.48	1.15
Grad Zagreb	70.94	69.24	2.05	3.14	9.43	9.13	1.92	1.51	13.68	15.19
Varaždin	97.00	97.30	0.36	0.40	0.74	0.75	0.13	0.11	1.66	1.26
Bjelovar-Križevci	95.21	90.52	1.17	3.16	0.71	1.38	1.58	3.66	0.99	0.81
Požega	88.07	82.72	2.94	4.65	4.41	5.29	3.63	5.85	0.41	0.43
Virovitica	75.89	68.86	9.84	12.84	10.62	13.71	1.18	0.52	0.79	1.32
Grad Osiek	41.11	35.99	6.33	6.97	49.28	53.88	1.51	0.68	0.68	1.39
Sriem	75.83	71.75	4.84	6.01	13.90	16.57	0.29	0.28	0.42	0.38
Hrvatska i Slavonija	90.48	87.90	2.19	3.15	4.40	5.37	0.77	1.26	1.06	0.96

Digitized by Google

dio Hrvata spade od 95·21 na 90·52 %, dočim se opaža porast kod Magjara od 1·17 na 3·16, kod Čeha od 1·58 na 3·66 a kod Njemaca od 0·71 na 1·38 postotaka.

Za slavonske tri županije uglavio je već popis od g. 1880 mješavinu narodnosti daleko veću nego li za zapadne krajeve zemlje, a godine je 1890 razmjerje po žitelje mater. jezika hrvatskoga ili srbskoga još mnogo nepovoljnijim. Postotni njihov dio od cieloga žiteljstva spade u požežkoj županiji za nešto preko 5, u sriemskoj za 4, u virovitičkoj pače za 7 postotaka, tako da je sada u potonjoj županiji niži nego li u ikojoj drugoj. Od ostalih narodnosti u virovitičkoj su županiji gotovo jednako zastupani Njemci i Magjari, u požežkoj Njemci i Česi, dočim u Sriemu Njemci. svojim postotkom daleko nadkriljuju sve ostale.

Kao što god. 1880 trebalo je i g. 1890 u popisnih obrazcih kraj pitanja o samom materinskom jeziku naznačiti, da li odnosna osoba osim materinskoga jezika govori još i drugi koji jezik. Prama ovim naznakam izpitalo se je medju ostalim, koliko ima žitelja poznavajućih jedino svoj materinski jezik, a koliko jih, koji kraj materinskoga svoga jezika govore još hrvatski ili srbski, magjarski i njemački. Rezultati tih statistika za cielu zemlju izkazani su u sliedećem pregledu:

Materinskoga jezika	Od 100 žitelja odnosnoga materinskoga jezika							
	govorilo je samo svoj mater. jezik		govorilo je osim materinskoga svoga jezika još					
			hrvatski ili srbski		magjarski		njemački	
	1880	1890	1880	1890	1880	1890	1880	1890
hrvatskoga ili srbskoga	95.70	95.15	—	—	0.59	0.82	4.01	3.86
magjarskoga . . .	42.75	44.08	48.98	49.18	—	—	19.15	18.46
njemačkoga . . .	46.92	44.56	45.89	49.71	11.71	13.25	—	—
slovenskoga . . .	39.16	38.25	40.91	44.28	0.83	1.36	31.68	33.08
českoga	37.14	31.33	50.22	61.69	2.25	0.25	27.02	18.40
slovačkoga	54.63	43.57	39.88	52.21	7.43	6.77	6.42	5.90
rusinskoga	37.95	50.41	59.85	48.39	2.61	3.24	1.87	2.11

Digitized by Google

Po pregledu ovom poznavanje je jezika hrvatskoga od god. 1880 do g. 1890 napredovalo kod svih drugih narodnosti osim kod Rusina, razmjerno najslabije kod Magjara a najviše kod Slovaka. Dok je nadalje kod samih Hrvata ili Srba postotak onih, koji su izkazali, da govore magjarski, porasao od 0·59 na 0·82 postotaka, kao da ima nazadak bar u relativnom broju onih, koji su osim materinskoga govorili i njemački jezik.

Kod brojeva ovoga pregleda ne valja u ostalom pustiti s vida, da su tuj uračunana i djeca u najmladjoj dobi, pak da se gornjimi brojevi izrazuju samo prosjeci za cielu zemlju. Imenito se postotni dielovi onih, koji uz materinski jezik govore i hrvatski, u velike mienja prama tomu, da li žitelji Nehrvati u kojem kraju živu kompaktnije u većem broju ili pako raztreseni medju ostalim žiteljstvom. Kad bi se u tom pogledu posmotrili i brojevi za manja upravna područja, našli bi se postotni brojevi daleko niži od onih, što jih izkazuje gornji pregled.

Po p i s m e n o s t i dielilo se je žiteljstvo, koje je navršilo šestu godinu dobe ovako po popisih gg. 1869. 1880. i 1890. Od 1000 žitelja, bilo jih je nepismenih

g o d i n e	mužkih	ženskih
1869.	74·3	86·8
1880.	67·1	79·9
1890.	60·1	73·5

I godine 1890. bijaše po tih brojevih u Hrvatskoj i Slavoniji broj nepismenih razmjerno još vrlo visok. Al se iz njih podjedno razabire i to, da je za razdobja 1869—1890., prem elementarna naobrazba vrlo sporo prodire u masu naroda, ipak polučen znamenit napredak, a da je ovaj za posljednjega decenija bio još razmjerno nešto znatniji nego li za jedanaest godina prvoga razdobja (1869—1880.) Koliko se je u tom pogledu napredovalo upravo za posljednjih 10 godina i kako se u rezultatih popisa g. 1890. pokazuju plodovi nastojanja nastavne uprave, posvjedočuju još jasnije relativni brojevi za pojedine dobne skupine. (Gledaj prvi pregled na str. 57.)

U dobnih skupina od 11—15 i 16—20 godine smanjio se je postotni dio nepismenih razmjerno jače, nego li u svih ostalih viših dobnih razredih osim onoga od 31—40, u kojem se u ostalom znatan umanjaj nepismenih jamačno ima pripisati znatnu broju pismenih doseljenika Njemaca, Čeha i Magjara. I u najnižem

Digitized by Google

U dobi od godina:	Mužkarci: Postotni dio nepismenih 1880	Mužkarci: Postotni dio nepismenih 1890	Mužkarci: Razlika u % 1890 prama 1880	Ženskinje: Postotni dio nepismenih 1880	Ženskinje: Postotni dio nepismenih 1890	Ženskinje: Razlika u % 1890 prama 1880
6—10	68·5	67.0	1·5	75·9	74·2	1·7
11—15	56·4	46·5	9·9	67·2	58·3	8·9
16—20	64·6	49·1	15·5	73·6	61·5	12·1
21—30	63·4	56·5	6·9	77·6	70·5	7·1
31—40	69·0	56·9	12·1	84·2	75·5	8·7
41—50	74·1	65·3	8·8	88·6	83·2	5·4
51—60	78·1	72·9	5·2	91·1	87·7	3·4
61 i preko	82·2	77·5	4·7	90·8	89·2	1·6
U svem	67·9	60·1	7·8	79·9	73·5	6·4

dobnom razredu od 6—10 opaža se g. 1890 nešto niži postotni dio nepismenih, prem se je i za razdobja 1869—1880 nastojalo, da što veći broj djece obvezane na polazak škole i sbilja polazi školu.

Kod pojedinih narodnosti, zastupanih većim brojem u Hrvatskoj i Slavoniji, iznosio je postotni dio nepismenih od odnosnoga žiteljstva, koje je navršilo 6 godinu

	kod mužkih 1880	kod mužkih 1890	kod ženskih 1880	kod ženskih 1890
Hrvati ili Srbi	70.8	63·3	82·9	77·2
Magjari	55·1	48·3	68·6	61·1
Njemci	28·7	26·7	40·9	35·4
Česi	25·2	22·2	40·9	33·1
Slovaci	63·3	58·5	71·1	65·2
Rusini	71 3	61·4	82·2	73·8
Slovenci	50·7	40·4	55 9	45·8

Glavna vriednost ovoga reda brojeva čini mi se, da leži u tom, što svjedoči, da znatan umanjaj u postotnom dielu nepismenih kod cieloga žiteljstva nije potekao odatle, što bi možda doseljenici drugih narodnosti bili znatnije promienili razmjerje medju pismenimi i nepismenimi, već da upravo kod Hrvata ili Srba relativni umanjaj nepismenih odgovara prosjeku za cielu zemlju, da je dakle takodjer kod njih unapredjivanje pučkoga školstva donjelo svoje plodove.

Kod pojedinih vjeroizpovjesti opažaju se i g. 1890. po prilici razlike onolike, kolike jih je bio našao popis godine 1880. Postotni dio nepismenih od cieloga žiteljstva — tuj se prama

Digitized by Google

odnosnim izradkom nisu mogla izlučiti djeca do 6. godine, jer se nije izvela kombinacija vjeroizpovjesti sa dobom — iznosi:

		Kod mužkih		Kod ženskih	
		1880.	1890.	1880.	1890.
Rimokatolici		70·9	64·1	80·9	75·1
Grčko-katolici		81·7	75·8	94·7	91·2
Grčko-iztočni		82·3	77·3	92·5	89·1
Evangelici	augsb.	51·1	45·3	59·5	52·3
	helv.	58·1	47·1	67·3	58·1
Izraelićani		23·4	20·3	33·9	26.4

Da je kod rimokatolika razmjerje povoljnije nego li kod grčko-iztočnih, valja bez dvojbe svesti donekle i na doseljivanje, koje ide najviše u prilog upravo elementu katoličkomu. No da ovo nije jedinim uzrokom, svjedoči, što je kod katolika postotni dio nepismenih niži nego li kod pravoslavnih ne samo u svih županijah već gotovo u svih kotarih bez razlike, da li se onamo u jačoj mjeri kreće doseljivanje, da li je u njih u obće elementarna naobrazba na višem ili nižem stepenu.

Koje su razlike g. 1890. medju pojedinimi županijami glede postotnoga diela nepismenih od žiteljstva preko 6. godine izkazuju sliedeće brojke. Postotni taj dio iznosio je:

U županiji	Kod mužkih	Kod ženskih
Lika-Krbava	78·3	94·3
Modruš-Rieka	67·7	82·3
Zagreb	65·1	80·4
Varaždin	59·5	74·3
Bjelovar-Križevci	52·5	69·4
Požega	55·4	66·3
Virovitica	57·8	62·8
Sriem	49·8	60·3
U svem	60·1	73·5

Statistikom zvanja i zanimanja, sastavljenom na temelju popisne gradje od g. 1890. po prvi se je put u Hrvatskoj i Slavoniji bar za glavne grane privrjede izpitalo, kako se na nje porazdieljuju ne samo privrjednici (die Erwerbsthätigen) već svi žitelji bez iznimke, i to sva svojad privrjednika, kod koje su se lučile žene, zabavljene u kućanstvu i osobe bez zvanja i zanimanja sa preko i izpod 14 godine, te služinčad za kućni posao.

Glavni rezultati te razredbe cieloga žiteljstva po pojedinih granah privrjede izkazuju se u sliedeća dva pregleda, od kojih prvi izkazuje najvažnije absolutne brojeve.

Digitized by Google

Grane privrjede	Privrjednici		Svojad i služinčad		Svi ukupno		
	mužki	ženski	mužka	ženska	mužki	ženski	u svem
I. Intelektualna privrjeda . .	12.963	2.040	7.998	19.675	20.961	21.715	42.676
II. Prvotna produkcija . . .	577.793	347.553	343.494	594.814	921.287	942.367	1,863.654
III. Rudarstvo i talionstvo . .	927	20	272	612	1.199	632	1.831
IV. Obrtna industrija	69.756	12.082	31.705	69.084	101.461	81.166	182.627
V. Trgovina . .	9.998	2.479	4.653	11.991	14,651	14.470	29.121
VI. Vjeresijstvo .	367	1	210	645	577	646	1.223
VII. Promet . . .	7.007	201	4.230	10.338	11.237	10.539	21.776
VIII. Nadničari bez daljne oznake	3.438	4.121	1.885	2.947	5.323	7.068	12.391
IX. Vojničtvo . .	15.517	—	589	1.797	16.106	1.797	17.903
X. Posebnici i umirovljenici	3.358	4.766	2.293	7.196	5.651	11.962	17.613
XI. Ostala zanimanja . . .	1.042	759	539	701	1.581	1.460	3.041
XII. Osobe živuće o javnoj milostinji	—	—	993	1.120	993	1.120	2.113
XIII. Osobe živuće u korporacijah, zavodih itd. .	—	—	3.673	920	3.673	920	4.593
XIV. Nepoznata zanimanja . . .	104	42	468	751	572	793	1.365
Ukupno . .	702.270	374.064	403.002	722.591	1,105.272	1,096.655	2,201.927

Kao što u Ugarskoj, tako se i u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji statistika zvanja i zanimanja osnivajuća se o popisu žiteljstva g. 1890, izradjivaše po načelih, bitno različitih od načela, što su bila prihvaćena za statistiku zanimanja od g. 1880. Prispodoba je dakle s podatci od g. 1880 u svem vrlo otegoćena. djelomice pače posve izključena. Toliko se ipak daje iz nje razabrati, da je od g. 1880 do g. 1890 razmjerno jače napredovao broj žiteljâ, zabavljenih u raznih granah industrije, nego li broj privrjednika poljodjelaca.

U sliedećem napokon pregledu sabrani su važniji relativni brojevi, prikazujući s jedne strane, kojim se postotnim razmjerjem cielo žiteljstvo, privrjednici i neprivrjednici, g. 1890 dieli na pojedine privrjedne grane, a s druge strane, kakvo je u svakoj privrjednoj grani razmjerje medju privrjednici i osobami, koje živu o njihovoj privrjedi.

Digitized by Google

Grane privrjede	Privrjednici i neprivrjednici ukupno čine postotaka od cieloga žiteljstva			Od 1000 žitelja, spadajućih svakoj grani privrj. ima			
	mužki	ženski	svi	privrjednika	kućne služinčadi	žena kućanica	Osoba bez zanim.
I. Intelekt. privrjeda . .	0·95	0·99	1·94	351	112	217	320
II. Prvotna produkcija . .	41·84	42·80	84·64	497	1	136	366
III. Rudarstvo	0·06	0·03	0·09	518	23	169	290
IV. Obrtna industrija . .	4·61	3·69	8·30	448	18	194	340
V. Trgovina	0·67	0·65	1·32	428	115	161	296
VI. Vjeresijstvo	0·02	0·03	0·05	300	152	245	303
VII. Promet	0·50	0·48	0·98	331	35	251	383
VIII. Nadničari	0·25	0·32	0·57	610	—	84	306
IX. Vojničtvo	0·73	0·08	0·81	867	29	46	58
X. Posebnici i umirovljenici	0·26	0·54	0·80	462	100	214	224
XI. Ostala zanimanja . . .	0·08	0·06	0·14	592	7	55	346
XII. Osobe živuće o jav. milostinji	0·04	0·05	0·09	—	—	—	—
XIII. Osobe živuće o korporacijah itd.	0·17	0·04	0·21	—	—	—	—
XIV. Nepoznata zanimanja .	0·02	0·04	0·06	—	—	—	—
Ukupno . . .	50·20	49·80	100·00	489	9	142	360

Da se potanje uzmognu razložiti rezultati toga izvida, koji prama starijim statistikam zvanja i zanimanja znači velik napredak, trebalo bi prije svega razložiti načela, po kojih se je izradjivala statistika od g. 1890. Tomu ovdje nije mjesto, al će u sliedećih poglavjih biti prilike povratiti se na detalj, kojim se je svakako u velike promaklo poznavanje privrjednih prilika, u kojih živi žiteljstvo Hrvatske i Slavonije.

Digitized by Google

Poljodjelstvo i šumarstvo.

Po statistici zvanja i zanimanja od g. 1890 živjelo je od ukupna broja gradjanskoga žiteljstva kraljevina Hrvatske i Slavonije sa 2,186.410 žitelja njih **1,863.654** (921.287 mužkih i 942.367 ženskih) ili 85·25 postotaka o prvotnoj produkciji, računajući ovamo ratarstvo, vrtljarstvo, stočarstvo, vinogradarstvo, svilarstvo, pčelarstvo i šumarstvo. Za sve ostale grane privrjede preostaje dakle samo nešto preko 14 postotaka cieloga žiteljstva, te se izporedbom sa podatci za kraljevinu Ugarsku i za kraljevine i zemlje, zastupane u carevinskom vieću pokazuje, da osim Dalmacije u nijednom drugom većem dielu, u nijednoj drugoj zemlji ciele austro-ugarske monarkije prvotna produkcija ne ima onolike prevage nad ostalimi granami privrjede kao što u Hrvatskoj i Slavoniji, da privrjedna djelatnost žiteljstva nigdje drugdje nije još tako jednostranom. A kao što već sama ova činjenica označuje privrjedne prilike u Hrvatskoj i Slavoniji, tako se pretežnom ovom važnosti prvotne produkcije razjasnjuje, što na milenijskoj izložbi velika većina i izložitelja i izložaka pripada skupini prvotne produkcije.

Digitized by Google

U ukupnom broju od 1,863.654 žitelja, živućih o prvotnoj produkciji bilo je 577.793 mužkih, 347.553 ženskih ukupno dakle 925.346 privrjednika, t. j. osoba učestvujućih aktivno kod produkcije. O njihovoj pako privrjedi živjelo je 252.328 ženskinja, zabavljenih u kućanstvu, 2475 sluga i služkinja za kućni posao i 683.505 osoba bez vlastita zanimanja (djece, staraca itd.).

Kako se sami privrjednici kod prvotne produkcije diele po tom, da li pripadaju seljačkim zadrugam (i to postojećim t. j. gdje zadrugari još živu u zadružnoj zajednici i zajednički obradjuju zadružno gospodarstvo ili tajno razdieljenim, gdje su zadrugari sami bez posredovanja oblasti razdielili zadružno gospodarstvo) ili pako nezadružnim kućanstvom, kako se nezadrugari razvršćuju po socijalnom svom položaju i koliko se konačno glede te razvrstbe podatci g. 1890 razlikuju od rezultatâ, uglavljenih popisom g. 1880, razabrati će se iz sliedećega pregleda.

		Broj privrjednika		Postotni dielovi od cieloga broja privrjednika	
		1880	1890	1880	1890
I. Zadrugara postojećih zadruga ...		**257.048**	**217.596**	**30.21**	**23.52**
II. Članova tajno razdieljenih zadruga	posjednika	98.941	103.951	11.63	11.23
	obitelj. pomoćnika	175.080	167.529	20.58	18.11
	Ukupno...	**274.021**	**271.480**	**32.21**	**29.34**
III. Nezadrugara	posjednika	85.276	124.715	10.02	13.49
	zakupnika i napoličara	1.242	1.313	0.14	0.14
	činovnika	1.000	902	0.12	0.09
	gosp. služinčadi.....	49.092	55.814	5.77	6.03
	nadničara	43.735	55.749	5.14	6.02
	obitelj. pomoćnika	139.473	197.777	16.39	21.37
	Ukupno...	**319.818**	**436.270**	**37.58**	**47.14**
IV. Svih ukupno		**850.887**	**925.346**	**100.00**	**100.00**

Sastav se je dakle poljodjelskoga žiteljstva što s razvrgavanja zadruga što s doseljivanja poljodjelaca iz drugih zemalja imenito iz kraljevine Ugarske, za tiem iz Češke i Moravske za

Digitized by Google

decenija 1880—1890 dosta znatno promienio. Dok su se još g. 1880 svi privrjednici po tom, da li su pripadali zadrugam ili ne, dielili u tri prilično jednaka diela, te je na nezadrugare odpadalo samo nešto preko jedne trećine svih privrjednikâ, to je g. 1890 postotni dio članova postojećih zadruga niži za 7, članova tajno razdieljenih zadruga za 3 postotka, postotak se pako nezadrugara podigao od 37 na 47 postotaka, gotovo dakle do polovice svih privrjednika. Karakteristično je nadalje po razvitak naših poljodjelskih prilika, što se i kod gospodarske služinčadi i kod nadničara prama g. 1880 ukazuje dosta znatan porast i absolutan i relativan. Jedna je i druga kategorija gospodarskih radnika u ostalom u slavonske tri županije kraj velikih njihovih posjeda, imenito pako u županijah virovitičkoj i sriemskoj zastupana razmjerno mnogo jače nego li u ostalih djelovih zemlje.

O ratarskoj produkciji sabiru se počam od g. 1885 redovito svake godine statistički podatci. Izvidom, što jih obavljaju občinska poglavarstva uz sudjelovanje izkusnijih i inteligentnijih gospodara, temeljem su katastralni podatci o razredbi tla po vrstih gojitbe. Zadaća je izvidnih organa, da svake godine i za svaku poreznu občinu izpitaju važnije promjene u tih vrstih gojitbe, da uglave, kakva je poraba oranica i vrtova, kolike su jim naime površine obradjene raznimi plodinami, a kad minu žetva i trgatba, da pokusnimi izmjerami i vaganji ustanove poprièni prirod, što su ga po katastralnom jutru dale razne plodine.

Po izvidih g. 1886 i 1895 ciela se je površina ovako dielila na pojedine vrsti gojitbe (gledaj str. 64).

Izporedba podataka za sve pojedine godine razdobja 1886 do 1895 pokazuje, kako se je postepeno godinu po godinu dizala površina oranica i vrtova, kako je tomu porastu doduše najviše doprinosilo brzo nestajanje vinograda, no kako se je svake godine i stanovit dio ostalih vrsti gojitbe pretvarao u oraće tlo. Posljedicom su tomu postepenu razvitku, koji se razjasnjuje već i brzim množanjem žiteljstva, dosta znamenite diferencije, što se ukazuju u brojevih gornjega pregleda. Površina oranica i vrtova veća je g. 1895 prama g. 1886 za 115.091 jutara, te je i postotni dio ovim kulturam narasao od 32 na 33·55 postotaka. Ostale vrsti gojitbe, sve su gotovo izgubile nešto na svojih površinah, razmjerno dakako najviše vinogradi. Kod potonjih još je pače gubitak mnogo veći, nego li što ga izkazuje taj pregled

Digitized by Google

	Površina u jutrih		Postotni dielovi od ciele površine	
	1886	1895	1886	1895
Oranica i vrtova	2,365.287	2,480.378	32·00	33·55
Livada	799.036	775.208	10·81	10·51
Vinograda	117.754	73.462	1·60	1·00
Pašnjaka	1,032.161	1,012.761	13·96	13·70
Šuma	2,668.265	2,641.209	36·10	35·72
Trstika i ribnjaka	5.561	5.580	0·08	0·08
Neplodna tla	402.988	402.171	5·45	5·44
Ciela površina*)	7.391.052	7,390.769	100·00	100·00

(44.292 jutra), jer je u površini g. 1895 sa 73.462 jutra uračunano cielo vinogradsko tlo, koje još nije pretvoreno u drugu koju vrst gojitbe, dakle i ono, od kojega više ne ima nikakva priroda.

Razmjerje medju pojedinimi vrstmi gojitbe u pojedinih županijah izkazuje sliedeća križaljka:

Županije	Od ciele površine išlo je godine 1895 postotaka:							
	oranice i vrtove	livade	vinograde	pašnjake	šume	trstike i ribnjake	cielo produktivno tlo	neproduktivno tlo
Lika-Krbava	14.88	8.29	0.03	26.85	42.90	–	92.45	7.55
Modruš-Rieka	21.54	14.23	0.39	18.57	41.74	–	96.47	3.53
Zagreb	33.00	10.38	1.61	12.01	38.24	—	95.24	4.76
Varaždin	37.00	11.95	2.00	8.24	36.05	–	95.24	4.76
Bjelovar-Križevci	39.38	13.09	1.78	5.48	37.29		97.79	2.21
Požega	32.20	9.84	0.81	12.92	40.24	—	96.01	3.99
Virovitica	41.18	7.37	1.00	8.47	36.74	0.27	95.03	4.97
Sriem	50.40	8.86	0.67	12.43	19.15	0.29	91.80	8.20
Hrvatska i Slavonija	33.55	10.51	1.00	13.70	35.72	0.08	94.56	5.44

Sa nekoliko rieči mogu se po tom pregledu osebine pojedinih krajeva zemlje označiti tako, da na zapadnom i jugo-zapadnom kraju. u prve dvie županije ličko-krbavskoj i modruško-

*) Razlika u cieloj površini Hrvatske i Slavonije. — koja bi po tih brojevih g. 1895 bila za 283 jutra manjom prama god. 1886., prem se teritorij kraljevina za toga razdobja nije promienio — potječe s katastralnih reambulacija obavljenih u dosta znatnom broju poreznih občina.

Digitized by Google

riečkoj ima razmjerno najviše šuma i pašnjaka, kraj njih i neplodna tla, oranica pako i vrtova daleko manje nego li u ikojoj drugoj županiji, da u sredini zemlje oranice zapremaju već preko jedne trećine ciele površine, dočim se prama prvima dvima županijama smanjuje postotni dio i kod šuma i kod pašnjaka, a da se oraće tlo važnošću svojom najviše ističe na iztočnom kraju zemlje u županijah virovitičkoj i sriemskoj, gdje na nj odpada preko 40, pače u Sriemu i preko polovice ciele površine, a gdje su mnogo slabije zastupane i livade i šume. Po iztočne strane prilike su tiem povoljnije, što je ondje, bar dosele žiteljstvo riedje i plodovitost tla mnogo većom nego li na zapadu. Na 1000 žitelja ima u županijah ličko-krbavskoj-modruško-riečkoj i zagrebačkoj samo 700—800 jutara oranica i vrtova, u varaždinskoj pače samo oko 600, u bjelovarsko-križevačkoj i požežkoj 1200—1300, u virovitičkoj pako i sriemskoj do i preko 1600 jutara oranica i i vrtova. Dok nadalje čisti katastralni prihod u županijah ličko-krbavskoj i modruško-riečkoj po jutru oranica iznosi tek oko 1 forinte, a ni u sliedeće županije preko 3—4 for., diže se on u virovitičkoj i sriemskoj i to u prvoj do 5, u potonjoj do 6 forinti po jutru. Manje al opet dosta znatne razlike opažaju se glede čista prihoda i kod ostalih vrsti gojitbe osim livada, koje su najizdašnije u županiji varaždinskoj i u susjednih joj županijah, razmjerno pako manje vriednosti u županiji sriemskoj.

Od ukupne površine oranica još je i sada daleko veći dio namienjen produkciji žitarica. No da se i u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, bar u novije doba, svraća sve to više pažnje kulturi drugih plodina, imenito okopavina i krmnoga bilja, posvjedočiti će prispodoba podataka o porabi oraćega tla za gg. 1886 i 1895 što ju izvodi sliedeći pregled: (gledaj stranu 66).

Kod nekojih će stavaka ovoga pregleda diferencije medju gg. 1895 i 1886 potjecati doduše od posebnih prilika godine 1895, koja je bila osobito nepovoljna po plodine ozimine te se izticala vanredno velikim obsegom poplava u većem dielu zemlje. Odatle n. pr. absolutan manjak u površinah obradjenih raži, koja je najjače nastradala s nepogoda vremena, a višak u posljednjoj stavci kod površina neobradjenih s elementarnih nesgoda. U glavnom odgovaraju ipak razlike u porabi oranica i vrtova go dine 1886 i 1895 tendencijam, koje se jasno razabiru iz prispodobe za pojedine godine cieloga decenija. Ugara napuštalo se j-

Digitized by Google

	Površina u jutrih		Postotni dielovi od ciele površine oranica i vrtova	
	1886	1895	1886	1895
Pšenica	281.112	408.843	11·89	16·48
Raž	189.953	166.788	8·03	6·73
Ječam	120.081	120.091	5·12	4·84
Suražica	100.111	86.420	4·23	3·48
Zob	192.135	154.097	8·12	6·22
Proja	64.760	66.147	2·74	2·67
Kuruza	542.685	631.094	22·94	25·44
Ostale žitarice	52.761	42.893	2·23	1·73
I. Sve žitarice	1,543.598	1,676.373	65.30	67.59
II. Sve sočivice	19.644	24.895	0·83	1.00
Korun	71.543	104.305	3·01	4·21
Blitva i repa	9.022	15.703	0·38	0·52
Kupus	21.676	26.050	0·92	1·05
Ostale okopavine	10.070	12.070	0·43	0·55
III. Sve okopavine	112.311	158.128	4.74	6.37
IV. Trgovinsko bilje	34.409	47.598	1.45	1.92
V. Krmno bilje	80.035	140.923	3.38	5.68
VI. Vrtovi i voćnjaci	84.157	89.344	3.55	3.60
VII. Ugar	465.089	286.447	19.66	11.54
VIII. Površine neobradjene s element. nesgoda	26.044	56.670	1.09	2.30
Ciela površina oranica i vrtova	2.365.287	2,480.378	100.00	100.00

svakom godinom to više, a što se ovako pak i pretvaranjem drugih vrsti gojitbe i oranice dobivalo tla, omogućivalo je, da se u znatnoj mjeri diže obseg produkcije imenito nekojih vrsti kulturnoga bilja, i to od žitarica pšenice i kuruze, od okopavina koruna, a od krmnoga bilja djeteline i lucerne. Glavni su rezultati desetgodišnjega razvitka: da se je podigla površina pšenice za preko 120.000 jutara, površina kuruze za nešto manje od 100.000, koruna za nešto preko 30.000, a krmnoga bilja za 60.000 jutara, s druge pako strane da je površina ugara spala za 178.642 jutra. Pak ako žitarice za tih deset godina i nisu puno izgubile od odlučne svoje prevage nad ostalimi vrsti porabe oranica i vrtova, razmjerje se ipak godine 1895 smije držati daleko povoljnijim, nego li što se je uglavilo prije 10 godina već s toga, što je medju žitaricami narasla važnost upravo onim vrstim, koje su najunosnije i najbolje uspjevaju u naših klimatskih prilikah, te

Digitized by Google

što se je kraj njih dosta znatno podigla kultura okopavina, imenito pako krmnoga bilja. Potonjemu porasao je u deset godina postotni dio ciele površine oranica i vrtova od 3·38 na 5·68 postotaka, a što je osobito važno, kultura se toga bilja uzela već širiti i u onih krajevih, koji je još prije 10 godina gotovo ni poznavali nisu.

U gornjem su pregledu uzete u prispodobu samo površine, obradjene odnosnimi plodinami kao glavnim usjevom. Kraj glavnih tih usjeva i u našem su već gospodarstvu prilične važnosti i uzgredni nekoji usjevi, koji se u jednoj te istoj gospodarskoj perijodi goje bud iza ozimina bud u isto doba i na istih zemljištih zajedno s drugimi plodinami. Uzgredni usjevi prve vrsti u znatnijoj su mjeri bar dosele običajni samo u tri županije i to u zagrebačkoj, varaždinskoj i modruško-riečkoj, te je g. 1895 površina, njimi obradjena, ukupno iznosila: kod proje 9.998, kod heljde 7.665, a kod repe 7.532 jutra. Oni pako uzgredni usjevi, koji se kao što sočivice, korun i buče sade u isto doba s drugimi plodinami i to ponajviše uz kuruzu, razprostranjeni su svigdje po zemlji, gdje ima znatnijih kuruzišta, a zapremaju najveći dio zemljištâ, obradjenih kuruzom.

Kojim su razmjerjem pojedine skupine i vrsti porabe oraćega tla zastupane u pojedinih županijah, razabrati će se iz sliedeće skrižaljke, koja se kao što i gornji onaj pregled za cielu zemlju tiče samo glavnih usjeva (gledaj stranu 68).

Sbog klimatskih njihovih prilika i većinom vrlo slaba tla poraba je oranica u županijah ličko-krbavskoj i modruško-riečkoj bitno različita od one u ostalih djelovih zemlje. Žitarice zapremaju u njih samo nešto preko polovice svih oranica, a dok se u prvoj izmedju pojedinih vrsti žitarica ističe ponajviše gojitba jaroga ječma i raznih jarih napolica, u modruško-riečkoj je županiji i to u iztočnom joj dielu već nešto važnija kultura pšenice, imenito pako kuruze. U obje županije namienjuju se nadalje korunu kao glavnomu usjevu razmjerno najveće površine u cieloj zemlji, te je u njih imenito u ličko-krbavskoj i ugar zastupan dosta visokimi postotnimi djelovi. U županijah zagrebačkoj i bjelovarsko-križevačkoj razmjerje je bar medju glavnimi vrsti porabe tla prilično jednako. Žitarice zastupane su u njih sa nešto preko 65, okopavine sa 7—9, krmno bilje sa 4—5, ugar sa 10—12% ciele površine oranica. Medju sobom razlikuju se samo glede go-

Digitized by Google

Vrsti porabe tla	Postotni dielovi od ciele površine oranica i vrtova g. 1895 u:								
		županiji							
	Hrvatskoj i Slavoniji	Lika-Krbava	Modruš-Rieka	Zagreb	Varaždin	Bjelovar-Križevci	Požega	Virovitica	Srijem
I. Žitarice.									
Pšenica	16·48	5·40	8·68	7·20	4·35	11·12	22·67	30·06	23·72
Raž	6·73	3·19	5·07	7·16	11·31	17·49	6·35	6·64	0·65
Ječam	4·84	12·72	4·25	4·66	3·69	4·99	3·37	3·81	4·53
Suražica	3·48	0·52	0·22	0·18	0·09	0·07	1·84	5·17	10·15
Zob	6·22	8·45	6·18	4·01	4·77	2·52	5·31	9·17	8·35
Proja	2·67	2·56	13·16	6·47	0·27	2·02	0·59	0·15	0·47
Kuruza	25·44	10·15	17·68	34·66	50·43	24·53	22·21	15·36	26·59
Ostale	1·73	11·52	2·46	1·93	0·53	2·67	0·44	0·22	0·00
Svota	67·59	54·51	57·70	66·27	75·44	65·41	62·78	70·58	74·46
II. Sočivice	1·00	1·06	1·90	1·43	1·11	0·96	0·96	0·65	0·66
III. Okopavine:									
Korun	4·21	8·53	9·00	4·68	6·27	6·03	2·77	2·27	1·51
Blitva i repa	0·52	0·13	0·62	0·52	0·95	0·91	0·27	0·71	0·28
Kupus	1·05	1·86	2·65	1·30	1·33	1·24	0·86	0·42	0·47
Ostale	0·55	0·25	0·62	0·69	0·52	1·05	0·42	0·55	0·48
Svota	6·37	10·77	12·89	7·19	9·07	9·23	4·32	3·95	2·74
IV. Trgovinsko bilje	1·92	1·26	1·62	1·73	2·18	2·05	0·88	3·00	2·02
V. Krmno bilje	5·68	1·56	5·98	4·02	6·45	5·35	4·76	7·87	6·98
VI. Vrtovi i voćnjaci	3·60	0·91	2·04	4·31	3·90	3·17	5·97	3·48	3·48
VII. Ugar	11·54	25·46	15·61	10·88	1·31	12·22	15·87	10·16	8·24
VIII. Površine neobradjene	2·30	4·47	2·26	4·17	0·54	1·61	4·46	0·31	1·47
Ukupno	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

jitbe pojedinih vrsti žitarica. U županiji zagrebačkoj bilo se je g. 1895 samoj kuruzi namienilo preko jedne trećine svih oranica, tako da se je već u tom primakla županiji varaždinskoj, u bjelovarsko-križevačkoj pako osobito se ističe gojitba raži, koja se u njezinu području sije razmjerno više nego li igdje drugdje u zemlji, pak je i njezin postotni dio kod pšenice viši nego li u zagrebačkoj i u ostalih hrvatskih županijah. Po varaždinsku županiju, koja je od svih županija najjače napučena i gdje je najdalje doprlo ciepanje posjeda, karakteristično je ponajprije, što u njoj jedinoj kuruza zaprema punu polovicu ciele površine oranica, drugo, što je u njoj gotovo već posve nestalo ugara. Nešto ga

Digitized by Google

je samo preostalo u podravskih joj predjelih. U slavonske tri županije prilike su i podneblja i tla osobito prikladne gojitbi pšenice, pak se je ova u njihovu području razvila mnogo jače nego li u ostalih djelovih zemlje, najjače u županiji virovitičkoj, gdje nju samu zapada gotovo jedna trećina cieloga oraćega tla. Virovitička i sriemska županija glavnim su nadalje područjem ozimoj surađici i zobi. A zajednički su svima trima županijama razmjerno vrlo nizki postotni dielovi okopavina kao glavnih usjeva. Korun zastupan je u njih samo sa 1—2%, te je i gojitba ostalih okopavina razmjerno slabija nego li u hrvatskih županijah. Vriedno je napokon iztaknuti, da je upravo u te tri županije za posljednjih 10 godina osobito brzo nestajalo ugara u gospodarskom sustavu. Još godine 1886 zapremao je on u županiji požežkoj: 28, u virovitičkoj 20, u sriemskoj 16 postotaka površine oranica te bi se po tom za deset godina bio smanjio upravo za 50 postotaka.

Dok se podatci o porabi tla mogu držati dosta pouzdanimi — bar u koliko se pouzdani rezultati mogu polučivati aproksimativnimi procjenami bez točnijih izmjera i individualnih izvida — brojevi će statistike žetve i berbe svakako u manjoj mjeri odgovarati faktičnim prilikam. Krive su tomu zaprjeke, koje u obće stoje na putu sabiranju takovih podataka u svih zemljah, gdje se za izvide ne može upotrebljavati sva sila organa, posve uvjerenih o njihovoj koristi i podpuno upućenih u stvar (bojazan od novih poreza, površan postupak za procjenjivanja poprječna priroda i t. d.). Al ako su naznake o prirodu u pravilu i nešto prenizke, biti će ipak dosta prikladne, da se po njih prosudjuju razlike u prirodu pojedinih godina, da se ocienjuje izdašnost produkcije u pojedinih krajevih zemlje, te izpituje, kolika je važnost pojedinim predjelom obzirom na produkciju ciele zemlje. Prostor žalibože ne dopušta, osvrnuti se potanje na sav geografski i stvarni detalj, što ga sadržavaju statistike žetve od posljednjih 10 godina, te se je mogla priobćiti samo sliedeća skrižaljka, u kojoj se bar za najvažnije plodine izkazuje, koliko je od njih bilo priroda u pojedinih godina razdobja 1886—1895 i kolikim se prama rezultatom cieloga toga decenija ukazuje poprječni prirod po jutru.

Iz izvještaja, što su jih stalni gospodarski izvjestitelji iz svih stranah zemlje gg. 1894 i 1895 priobćili statističkomu uredu o obhodnjah običajnih u njihovih krajevih, razabralo se je, da je u cieloj zemlji vrlo razširena tropoljna obhodnja. Razabire se to

Digitized by Google

Godine	Prirod za razdobja 1886—1895 u Hrvatskoj i Slavoniji									
	Pšenica	Raž	Ječam	Suražica	Zob	Proja	Kuruza	Korum	Lan i konoplja	Krmno bilje
	u 1.000 hl.							u 1.000 q.		
	Sav prirast									
1886	1.973	1.190	883	891	1.712	393	4.594	1.964	128	1.391
1887	1.959	1.078	789	877	1.500	280	3.750	2.438	98	1.264
1888	2.164	1.086	768	832	1.320	391	4.563	2.996	94	1.503
1889	1.787	932	642	752	859	484	4.355	2.689	97	1.876
1890	2.429	1.085	854	944	1.257	339	4.493	2.324	87	1.535
1891	2.374	756	736	778	1.306	493	5.466	2.234	92	1.865
1892	2.550	882	786	800	1.228	477	5.461	2.318	95	1.889
1893	2.964	1.081	874	791	1.244	423	5.329	3.007	93	2.291
1894	3.055	1.198	1.011	838	1.690	386	4.261	3.086	104	2.311
1895	3.103	682	849	888	1.472	351	6.150	3.331	143	3.149
	Poprečni prirod po jutru:									
1886—1895	6.97	5.62	7.02	8.06	7.93	5.23	8.23	26.26	3.68	16.25

već i iz činjenice, da je na ugar odpadalo g. 1895 u cieloj zemlji 11·54% ukupne površine oranica i vrtova, koji se medjutim diže u županijah ličko-krbavskoj na 25·46, a u modruško-riečkoj i požežkoj na preko 15%. Gospodarenje sa ugarom opravdano je u nekih krajevih osobito u ravnoj Slavoniji tiem, što razmjerno velik zemljištni posjed sili posjednike da ekstenzivno gospodare. Ne dotječu jim naime materijalna sredstva za nabavu tolika živa i mrtva inventara, kolik bi bio potrebit za intenzivnije izrabljivanje zemljištnoga posjeda, pa je s toga pojmljivo, da u ovakovih predjelih dolazi često do simptomatičnih oprieka medju starosjedioci, kojim je težko napustiti obvikli način gospodarenja sa ugarom i doseljenici, koji se naseljuju namjerom izvući od stečene grude zemlje što veću korist. Težke privrjedne prilike, ciepanje posjeda i množanje žiteljstva sile medjutim gospodare, da se sve to više laćaju intenzivnijega načina obradjivanja tla, pa nam podatci o površinah oranica ostavljenih na ugaru, dokazuju, kako ta površina pada godinu po godinu. Na ugar odpadalo je od ukupne površine oranica i vrtova god. 1885—21·09%, 1886—19·66%, 1887—18·55%, 1888—17·96%, 1889—17·38%, 1890—16·33%,

Digitized by Google

1890—16.33%, 1891—15·62%, 1892—14·54%, 1893—12·83%, 1894—12·32%, 1895—11·54%.

Način, kojim se izvodi prelaz od obhodnja sa ugarom na obhodnje bez njega vrlo je različit. Dogadja se, da se sva polja tropoljne obhodnje razpolove, te se tako stvori šestopoljna obhodnja, u kojoj ugar samo svake 6. godine dolazi na isto polje, dočim se tako dobivena čestica zasadjuje grahoricom, djetelinom ili sličnom krmnom bilinom. U nekih krajevih, n. pr. u Dolj. Miholjcu, Staroj Pazovi itd., ukinuta je zaključkom občinara ugarna rudina posve, te se na njoj sije grahorica kao „zeleni" ugar. Ina nadalje krajeva, gdje se uz najprimitivnije gospodarske obhodnje nalaze i upravo uzorno uredjene mjenbene obhodnje, kao n. pr. u kotaru slunjskom, gdje imade obhodnja sa trogodišnjim ugarom uz mjenbene obhodnje najintenzivnijega značaja u t. zv, podkućnicah. Mnogo su doprinjeli širenju racijonalnije porabe kulturnoga tla, svojim primjerom doseljenici iz Češke i Ugarske, pa se faktično opaža najveći napredak u krajevih, gdje je useljivanje najživlje i gdje doseljivanjem raste i vriednost zemljištnoga posjeda, te se od njega mora tražiti i veća zemljištna renta. Obćenito moglo bi se reći, da se je tropoljna, u obće žitnička obhodnja jače sačuvala samo u onih krajevih, u kojih je seljački posjed u obće još većega obsega, dakle u županijah Požega, Virovitica, Sriem, za tiem u južnom dielu zagrebačke županije.

No ne samo da bez sumnje ima u novije doba napredka u p o r a b i tla, već se postupice usavršuju i n a č i n i, kojimi se tlo obradjuje, gnoji i popravlja u svojih svojstvih. Posredovanjem gospodarskih družtava u Zagrebu i Osieku razdieljuje zem. vlada svake godine znatan broj gospodarskih strojeva medju članove gospodarskih podružnica, tako, da je svaka gospod. podružnica snabdjevena za svoje članove potrebitimi sječkaricami za krmu, sijali za redomičnu sjetvu, vjetrenjačami, trieuri, ruljili za kukuruz i t. d. Osim toga dobivaju svi seljački članovi podružnica svake godine od zem. vlade bezplatno primjerenu količinu djetelinskoga sjemenja najbolje kakvoće, te je ovim nadjeljivanjem uspjelo, pobuditi interes seljačkoga puka za svaki gospodarski napredak. — Poraba umjetnih gnojiva nije doduše još prodrla u šire slojeve poljodjelskoga žiteljstva, ali se i za ovo moderno pomagalo gospodarstva opaža sve to veće zanimanje i intenzivnija poraba bar kod velikoga i srednjega posjeda.

Digitized by Google

Stočarstvo. Sa obsežnim popisom gospodarstva, što je koncem siečnja 1896 u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji obavljen po stanju od 31. prosinca 1895, bio je spojen i popis stoke. Za svako je gospodarsvo u zemlji trebalo izkazati broj stoke i to po vrstih, pasminah i dobi. Osim toga popisivana je takodjer stoka onih vlastnika kućnih životinja, koji nisu imali posebnoga gospodarstva.

Dosele poznati su samo predbježni rezultati toga popisa stoke. Kolik je po njih bio ukupni broj pojedinih vrsti stoke u cieloj zemlji, i kako se on podigao ili smanjio prama g. 1880, kad je naime izveden posljednji popis stoke, izkazuje se u sliedećem pregledu:

	1880*)	1895	Godine 1895 + ili —	
			u cielom	u %
Goveda	712.805	892.612	+ 179.807	+ 25·22
Konja	213.668	304.824	+ 91.156	+ 42·66
Magaraca	—	2.427	—	—
Mazga i mula	—	1.028	—	—
Koza	99.124	21.383	— 78.041	— 78·49
Svinja	468.053	852.213	+ 384.160	+ 82·76
Ovaca	588.638	579.745	— 8.893	— 1·51
Peradi	—	3,320.100	—	—
Košnica sa pčelami	—	88.623	—	—

Od pojedinih većih upravnih područja broj je goveda prama g. 1880 tek neznatno — za 0·69% — narasao u jedinoj županiji modruško-riečkoj. U svih drugih županijah porast je dosta znatan a najjači u županijah bjelovarsko-križevačkoj i virovitičkoj, u kojih iznosi oko 50%.

Kao što prosjekom u cieloj zemlji, tako se je broj konja umnožio jače od broja goveda gotovo i u svih pojedinih županijah. Kod njih iznosi porast većinom oko 30—40 postotaka a podigao se u županiji varaždinskoj na 57, u bjelovarsko-križevačkoj pače na 75 postotaka.

Osobito jako narasla je brojem svojim krmad bez iznimke u svih županijah. I ondje, gdje je porast relativno najmanji, kao što u županijah zagrebačkoj i požežkoj iznosi on preko 60 posto-

* Glede konja, koji nisu bili predmetom popisa stoke od godine 1880, godina 1879. O magarcih, mazgah i mulah, o peradi i o broju košnica ne ima u obće starijih podataka, koji bi se mogli izporediti s rezultati od god. 1895.

Digitized by Google

taka, dočim u nekojih županijah (ličko-krbavskoj, bjelovarsko-križevačkoj i virovitičkoj) siže do 100 i preko 100 postotaka, i to sve unatoč tomu, što se je g. 1895 po velikom dielu zemlje razširila svinjska kuga i nanjela vanredno velikih šteta toj grani stočarstva.

Broj ovaca ostao je u cielom konstantan, a u nekih se županijah smanjio ponajviše sbog slabih ciena vune i s toga, što je sve to više nestajalo zajedničkih pašnjaka. A da je kozâ gotovo posve nestalo u zemlji, razjasnjuje se tiem, što se je upravo u krajevih, gdje je taj ogranak stočarstva bio najviše razvijen, moralo u interesu šumarstva odrediti, da se koze posve utamane.

Sliedeća skrižaljka pokazuje još, kako se po predbježnih rezultatih popisa god. 1895. pojedine vrsti stoke razdieljuju na pojedine županije i koji jim je omjer prama žiteljstvu.

Županije i gradovi	Goveda	Konja	Magaraca i mazga	Svinja	Ovaca	Peradi	Košnica
			A) S a v b r o j				
Žup. Lika-Krbava	78.276	12.749	972	20.130	180.791	102.855	6.156
„ Modruš-Rieka	73.044	5.686	868	18.491	75.918	152.074	5.783
„ Zagreb	209.258	37.239	105	120.768	12.388	590.690	15.405
„ Varaždin	86.624	11.852	99	83.514	2.257	342.465	4.992
„ Bjelovar-Križevci	156.248	39.866	20	94.731	9.215	521.570	13.154
„ Požega	105.073	44.697	51	120.855	32.276	389.651	7.869
„ Virovitica	77.175	48.731	120	138.577	63.556	342.243	9.625
„ Sriem	102.025	98.401	1.187	247.696	202.512	811.561	24.544
Grad Zagreb	1.262	1.499	24	1.246	—	13.859	66
„ Varaždin	1.679	1.290	4	1.553	7	11.106	158
„ Osiek	1.108	1.335	—	1.786	5	20.666	458
„ Zemun	840	1.479	5	2.866	820	21.360	413
Ukupno	892.612	304.824	3.455	852.213	579.745	3,320.100	88.623
			B) N a 1000 ž i t e l j a				
Žup. Lika-Krbava	410	67	5	105	947	539	32
„ Modruš-Rieka	331	26	4	84	344	689	26
„ Zagreb	653	83	—	270	28	1.322	34
„ Varaždin	351	48	—	338	9	1.387	20
„ Bjelovar-Križevci	587	150	—	356	35	1.959	49
„ Požega	518	220	—	596	159	1.921	39
„ Virovitica	393	248	—	705	323	1.740	49
„ Sriem	305	294	4	741	606	2.428	73
Grad Zagreb	34	40	1	33	—	353	2
„ Varaždin	152	117	—	141	1	1.005	14
„ Osiek	56	68	—	90	—	1.045	23
„ Zemun	66	115	—	223	64	1.666	32
Ukupno	408	139	15	390	265	1.519	41

Digitized by Google

Glede pasmina u koje se dieli stoka u Hrvatskoj i Slavoniji uglavljeno je novijimi izvidi statističkoga ureda, osnivajućimi se o izvještajih uredovnih veterinara pak i po stručnih organih kr. zemaljske vlade, da su u Hrvatskoj i Slavoniji razširene kao domaće prvotne pasmine sliedeće:

1. Buše, spadajuće u skupinu kratkorogih goveda (brachyceros) malena su (115—125 cm. visoka) pasmina, koja po svoj prilici predstavlja najstarije govedo ovih krajeva, te je identično sa govedom ledenoga doba diluvija. Gospodarska je vriednost buša obzirom na njihov upravo kržljav uzrast dosta malena, al je to inače i uz lošu hranu i timarenje, što ga nalazi u seljačtva, pasmina vrlo muzna, žilava, a uz povoljnu krmu i toviva.

2. Velika i mala podolska pasmina, spada u skup prvotnoga goveda (primigenius), a razširena je uz buše po svoj Slavoniji, dopirući kroz široke ravnice Posavine i Podravine sve do zapadne medje zemlje. Ta je pasmina samo ondje prikladna, gdje razmjerno velik zemljištni posjed gospodare sili, da ekstenzivno izrabljuju pašnjake popašom podolske stoke, uspjevajuće i uz tako primitivno timarenje.

3. Crvena zagorska pasmina produkt je križanja prijašnje domaće zagorske pasmine i po biskupu Alagoviću početkom ovoga stoljeća uvedene tudje pasmine nepoznata porjekla. Ta je pasmina medjutim sada posve konstantna, te je od domaćih pasmina svakako najplemenitija obzirom na gospodarsku vriednost njezinih svojstava. Za čudo ipak se ta pasmina još samo riedko gdje nalazi čisto gojena, te je gotovo sva izprekrižana šarenom alpinskom stokom.

4. Šarena gorska pasmina domaća je u gorskih krajevih županija ličko-krbavske i modruško-riečke, al je i ovdje nestaje s križanja sa inimi pasminami.

Koli kr. zemaljska vlada toli i privatnici nastoje, da se ove četiri pasmine oplemenjuju i to imenito pasminami belanskom (möllthalskom), simmenthalskom i mürzthalskom, te je uspjeh toga nastojanja vrlo povoljan. Osobito u okolici Križevca i Zagreba, te u Zagorju opaža se znamenit napredak u kakvoći rogatoga blaga, pak je i izvoz stoke iz tih krajeva danomice sve to veći.

Konji u Hrvatskoj i Slavoniji pretežito su orientalnoga karaktera. Samo u Podravini i njoj bližih krajevih varaždinske i

Digitized by Google

bjelovarsko-križevačke županije timari se konj težak, hladne krvi. Materijal konjogojstveni osobito je liep i valjan u Posavini i Sriemu, dočim je u krševitih krajevih Like-Krbave i županije modruš-riečke zakržljavio s nedaće tamošnjih gospodarskih i klimatskih okolnosti. Oko napredka konjarstva nastoji se sustavnim oplemenjivanjem po zemaljskih opasačih, kojih je god. 1895 bilo 258, razmještenih u 129 pripustnih postajah. Njimi daje se konjogojstvu stalan smjer u oplemenjivanju, te se polučuju u razmjerno velikih gojitbenih kotarih jednolični tipovi, što jih traži promet s konji i obranbeni interesi.

Svinje, kako se goje u Hrvatskoj i Slavoniji, vrlo su različite vriednosti po gospodarstvo. Dočim su one, koje potječu s križanja domaće svinje klapavih ušesa ili opet od šiška sa stršećimi ušesi, sa svinjami azijatskoga porjekla (poznate pod imeni mongolica i baguni) razmjerno gojazne, rano zoreće svinje, to su životinje nekrižane pasmine vrlo problematične vriednosti. Srećom jih sve to više nestaje. Vanredno je valjana domaća pasmina turopoljska, koja se u svoj zemlji uporabljuje za poboljšanje prije spomenutih primitivnih pasmina. — Svinjska pošast, koja se je bila pojavila g. 1895 i u nekojih krajevih nanjela osjetljivih šteta, zaprietila je pogibelju cielomu tomu ogranku stočarstva. Srećom je ipak pošlo za rukom, zapriečiti, da se i dalje razširi po zemlji.

Ovce izgubile su što sa stalno nizkih ciena vune što sa slabih prilika izvoza mesa mnogo od važnosti, koja jih je prije išla u gospodarstvu Hrvatske i Slavonije. Samo na prostranih pašnjacih ravne Slavonije goji se ovca u većoj mjeri, i to uz domaće pramenke i križanci pramenke sa merinovkami, koje narod zove birkami.

Perad, osobito kokoši i purad, od novije je doba postala važna po gospodarstvo ovih kraljevina, jer povoljne klimatične prilike i vazda sjegurna prodja omogućuju liep prihod iz te inače podredjene grane živinogojstva. Osobito posljednjih godina razvila se je živahna trgovina sa jaji i peradi za konsum u inozemstvu, te je po podatcih trg.-obrt. komore u Zagrebu samo iz područja te komore izvjestno u zadnjih godinah izveženo na milijune komada jaja.

Digitized by Google

P č e l a r s t v o m se žiteljstvo rado bavi, nu kako je narod slabo još upućen u racijonalno gojenje pčela, to je važnost pčelarstva kao vrela privrjede dosta malena. Zem. vlada nastoji u ostalom i tuj, da putujući učitelji narod upućuju u razumno timarenje pčela, pak je opravdana nada, da će biti znatna napredka i u tom ogranku gospodarske privrjede.

Svilogojstvo, koje je nekoč cvalo al se sbog bolesti svilaca napustilo, s nova je uzkrišeno nastojanjem zem. vlade, koja je posebnim ugovorom kr. ug. ministarstvu za poljodjelstvo povjerila provadjanje svih odredba glede promicanja svilogojstva. Godine 1894 bavilo se je svilogojstvom u Hrvatskoj i Slavoniji 19.642 obitelji, koje su proizvele 247.643 kgr. čahura u ukupnoj vriednosti od 240.045 for. Kako se je svilogojstvo postepeno razvijalo posljednjih godinah, pokazuje sliedeća skrižaljka:

Godine	Svilogojstvom bavilo se je obitelji	Čahura je proizvedeno kgr.	Izplaćeno je za čahure for.	Poprječno dobila je obitelj for.
1883	784	8.606	9.907	12.63
1884	1.816	25.028	26.761	14.74
1885	3.293	36.468	39.766	12.06
1886	4.764	59.351	62.458	13.11
1887	6.697	94.882	99.265	14.82
1888	9.931	154.924	160.091	16.11
1889	13.725	204.445	197.099	14.42
1890	17.260	255.988	249.644	14.53
1891	18.411	254.367	248.262	13.48
1892	18.423	221.180	199.064	11.00
1893	25.205	207.192	240.585	16.00
1894	19.642	247.643	240.045	12.00

Vinogradarstvo. Od kako je počam od god. 1883 (akoprem već god. 1872 u zemlji konstatovana) trsna uš začela progresivno preotimati mah u vinogradih Hrvatske i Slavonije, od tada je i ova, za te zemlje toli važna gospodarska grana, do temelja uzdrmana u unosnosti svojoj. Uz phylloxeru vastatrix pojavio se je god. 1886 medjutim još i drugi neprijatelj vinove loze, peronospora viticola, koja je u krajevih, gdje joj vinogradari nisu znali stati na put, poharala i pustošila vinograde istim žalostnim uspjehom, kao i trsna uš. Nepovoljne učinke obiju ovih neprija-

Digitized by Google

telja vinove loze uz elementarne i ine nesgode na vinogradarstvo zemlje predočuje nam sliedeća skrižaljka. U njoj su doduše uzete u račun i površine onih vinograda, koje su bud s koje nesgode ili ostale posve bez priroda, ili jim je prirod smanjen, no kako sve te oštete izčezavaju prama nesreći, što su ju nanjele filoksera i perenospora, doticati će i taj pregled, da se razabere, kako je upravo s ta dva uzroka rapidno nestajalo vinograda davajućih prirod.

Godine	Površina svih vinograda u prirodu	Medju ovimi bilo je vinograda	
		podpuna priroda	smanjena priroda
		j u t a r a	
1886	112.418	?	?
1887	110.580	102.283	8.297
1888	105.135	78.066	27.069
1889	92.645	29.983	62.662
1890	81.111	18.666	62.445
1891	71.792	16.021	55.771
1892	60.543	7.159	53.384
1893	44.952	4.305	40.647
1894	44.688	13.309	31.379
1895	42.961	11.240	31.721

Kako se je naglo i obćenito sama filokserna zaraza širila po zemlji, vidjeti će se iz sliedeće skrižaljke, u kojoj se izkazuje broj poreznih obćina zaraženih trsnim ušencem počam od god. 1872, kada je naime trsna uš prvi puta konstatovana u obćini Brdovec županije zagrebačke (gledaj skriž. na str. 78).

Unatoč katastrofi, koja je vinogradarstvo snašla filokserom, ipak je ta gospodarska grana i danas još dosta izdašnim vrelom narodne privrjede koli u zaraženih, toli u nezaraženih županijah. Ukupna vriednost godine 1895 proizvedenoga vina, kojega je rodilo 291.528 hl., iznosila je 4,543.912 for. A kako u toj ukupnoj produkciji učestvuju pojedine županije, neka pokaže sliedeći pregled, u koji su ujedno uvršteni podatci o površini vinograda davajućih prirod za gg. 1886 i 1895 (gledaj skriž. drugu na str. 78).

Kad je zaprietila pogibelj, da će zaraza filokserna za razmjerno kratko doba uništiti cielo vinogradarstvo, a kad se je izkustvom, stečenim u drugih zemljah i izpitivanjem domaćih prilika ustanovilo, kojim bi se načinom vinogradi najuspješnije mogli preporadjati, zemaljska se je vlada, koliko su joj iole dopuštala

Digitized by Google

Godina	Broj poreznih občina u kojih se uglavila zaraza filokserom									
	Županije								Hrvatska i Slavonija	
	Lika-Krbava	Modruš-Rieka	Zagreb	Varaždin	Bjelovar-Križevci	Požega	Virovitica	Sriem	porast	ukupno
1872	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
1876	—	—	4	—	—	—	—	—	3	4
1877	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4
1878	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4
1879	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4
1880	—	—	4	6	—	—	—	—	6	10
1881	—	—	4	6	—	—	—	—	—	10
1882	—	—	7	6	—	—	—	1	4	14
1883	—	—	17	15	—	—	—	4	22	36
1884	—	—	26	27	—	—	—	10	27	63
1885	—	—	43	42	—	—	—	13	35	98
1886	—	—	79	60	2	—	—	28	71	169
1887	—	—	97	74	3	—	—	38	43	212
1888	—	—	116	83	3	—	—	55	45	257
1889	—	—	123	88	3	—	—	70	27	284
1890	—	3	125	95	11	—	1	73	24	308
1891	—	3	155	125	19	—	1	75	70	378
1892	—	4	168	140	20	—	1	76	31	409
1893	—	15	175	146	20	—	1	84	32	441
1894	—	58	185	156	42	—	15	89	101	545
1895	—	79	246	156	70	—	22	123	154	696

Županije	Sva površina vinogradâ u prirodu u jutrih		Prirod u hl. 1886 sav	1886 po jutru	Prirod u hl. 1895 sav	1895 po jutru	Vriednost produkcije g. 1895 u for.
	1886	1895					
Lika-Krbava	122	250	1.129	9·29	1.372	5·49	21.210
Modruš-Rieka ...	2.882	2.056	29.362	10·19	22.238	10·82	476.292
Zagreb	28.986	7.238	393.580	13·58	35.066	4.84	621.105
Varaždin	17.590	5.141	181.954	10.34	27.575	5·36	478.789
Bjelovar-Križevci	17.310	9.395	302.089	17·45	46.979	5·00	756.486
Požega	7.453	6.288	95.308	12·78	44.609	7·10	662.701
Virovitica	8.238	7.397	135.759	16·47	66.112	8·94	897.823
Sriem.....	29.837	5.196	453.681	15·21	47.577	9·16	629.506
Hrvatska i Slavonija	112.418	42.961	1,592.862	14.17	291.528	6.78	4.543.912

Digitized by Google

sredstva, pobrinula, kako bi se posjednikom uništenih vinograda namicala sredstva, da svoje vinograde pomlade na podlozi američke loze. Za to ustrojeni su u svih zaraženih krajevih matičnjaci američke loze, kojih je god. 1895 bilo 21 sa ukupnom površinom od 190 jut. U tih se matičnjacih produciraju ključići i korenjaci američke i oplemenjene već loze. Za produkciju reznika domaće loze u svrhe ciepljenja na amerik. podlozi služi veliki matičnjak loze na pjeskuljah u Gjurgjevcu, u kojem je god. 1895 producirano 39.460 kom. korenjaka domaće loze, te 15.850 korenjaka am. loze, 152.050 ključića dom. loze i 49.450 klj. am. loze.

Zem. vlada nadieljuje prama razpoloživoj zalihi domaće vinogradare dielom bezplatno dielom uz primjerenu odštetu u proljeću svake godine američkom lozom, ciepljenom i neciepljenom. Osim toga pobrinula se je zem. vlada, da se seljački puk poučava u ciepljenju loze po vladinih vincilirih i putujućih učiteljih za vinogradarstvo, te je takvih tečajeva bilo g. 1895 77 sa 6390 polaznika. Za inteligentnije vinogradare, pučke učitelje, i t. d. drže se svake godine 14 dnevni tečaji o vinogradarstvu na kr. gosp. i šum. učilištu u Križevcih, te se siromašnijim polaznikom podieljuju prama potrebi i putne podpore. Slične tečaje drži i hrv.-slav. gosp. družtvo u Zagrebu.

Uspjeh, polučen ovim nastojanjem zem. vlade i gospodarskih družtva već je danas povoljan, te se može pravom očekivati, da će se za nedugo vrieme vinogradarstvo opet podpuno uzkrisiti u nekih krajevih, kao što u Zagorju, Okićkoj i Moslavačkoj gori i t. d. A opravdana je i ta nada, da će i u Sriemu, nekoč toli glasovitu sa vinogradarstva, narod življe nego li dosele prionuti uz regeneraciju svojih vinograda.

Na polju vinogradarstva pozvana je da uspješno radi takodjer kr. zem. uzorna pivnica u Zagrebu. Njezina je zadaća, da posreduje medju konzumenti i producenti, te da uputom i savjetom podpomaže razvitak trgovine sa vinom, osobito sa inozemstvom.

Gospodarsko školstvo. God. 1860 utemeljeno bje prvo gospodarsko učilište u Hrvatkoj i Slavoniji pod imenom „kr. gospodarsko i šumarsko učilište“ u Križevcih. Taj se zavod sastoji od tri odjela: 1. srednjeg gospodarskoga i 2. šumarskoga učilišta, na koji se primaju učenici nakon svršenog 6-toga razreda gimnazije ili realke, i 3. ratarnice, u koju se primaju pitomci, koji su po-

Digitized by Google

lazili pučku školu i navršili 16. godinu života. Cilj prvih dvajuh odjela jest naobrazba gospodarskih i šumarskih stručnjaka, koji će nakon primjerene prakse moći upravljati samostalno većimi gospodarstvi svoje struke. Ratarnica pako ima svrhu tu, da odgoji valjane seoske gospodare ili gospodarsko nadzorno osoblje. Tečaj traje na sva tri odjela 3 godine; teoretičnu i praktičnu poduku daje 20 naučnih sila uz potrebito gospodarsko osoblje. Polaznika bijaše g. 1895: na gospodarskom odjelu 27, na šumarskom odjelu 43, a na ratarnici 63. Velik dio pitomaca uživao je što zemaljska što občinska i po privatnicih zakladjena štipendija, koja iznose za ratarnicu 150 for., a za odjele gospodarski i šumarski 200—300 for. Viši odjel uredjen je pogledom na obuku tako, da je ova u I. tečaju i u nekojih predmetih kasnijih tečaja zajednička, za gospodare i šumare, bez internata, dočim je ratarnica internat. Obuka je na višem odjelu učilišta posve teoretska, dočim pitomci ratarnice moraju uz primjerenu teoretičku poduku sve poslove u gospodarstvu sami obavljati.

Za praktične radnje i za demonstraciju služi zavodu uzorno uredjeno zavodsko gospodarstvo, koje obsiže ukupno 288 ha. Odatle odpada na kućište i dvorište 1·89 ha, na vrt i sadilnjak 8·59 ha, na voćnjak i šljivik 7·56 ha, na vinograd 8·66 ha, na oranice 72·22 ha, na livade 63·22 ha, na pašnjake 8·19 ha, na šumu 113·39 ha, na puteve i jaruge 4·62 ha. Osim toga razpolaže zavod sa lovištem od 812 ha, u kojem se goje poglavito gnjeteli uz ostalu nizku divljač. Na zavodskom gospodarstvu kao i u velikom botaničkom vrtu zavoda izvadjaju se godimice zanimivi pokusi sa novimi vrstmi i načini gojitbe različitih plodina, te se rezultati svih pokusa i objavljuju. Velik dio zavodskih oranica i livada je dreniran, odnosno odvodnimi uredbami providjen, koje melijoracije će se još nastaviti na nekih odviše vlažnih česticah zavodskog posjeda. Oranice razdieljene su na 3 rudine, od kojih jedna imade 14, druga 12, a treća 6 pregona, koji se zasadjuju žitaricami, okopavinami i krmovnim biljem u mjenbenoj obhodnji. Vrt zavodski razdieljen je u povrteljište (2·3 ha), sjemenište (0·21 ha), sadiljnjak i ciepilnjak (1·14 ha) u kojem ima do 40.000 voćaka što oplemenjenih, što neoplemenjenih, i u botanički vrt sa preko 1000 vrsti, drveća i grmlja. Zavodski vinogradi Greberanec, Sviličicevac i Potočec pomladjuju se postepeno na američku lozu oplemenjenim nasadom, dočim se stari nasad

Digitized by Google

brani od trsne uši sumporougljikom. Osim toga uredjen je na „Greberancu“ matičnjak amerikanske loze, iz kojega je god. 1895 dobiveno 113.000 kom. ključića amerikanske loze. Prirod zavodskih vinograda iznosio je god. 1894 141·85 hl vina, i to graševine, kadarke, burgundca, biele i crne smjesi; zavodsko vino se prodaje poprečno sa 34—35 for. po hl. — Od stoke bilo je na zavodu polag osnove krava 25, bikova 6—7, volova 14, junadi 16, konja za teglenje 10, za kočije 4. Kraj tih smještena su na zavodu još 3 pastuha od zemaljskih opasača. Goveda su pasmine belansko-pincgavske. Samo za porabu privatnika služi simentalski jedan bik, pošto je zavod sam napustio gojitbu ove pasmine. Zavodskimi bikovi rado se služe gospodari čitavoga okoliša grada Križevca, te je već prije spomenuto, kako je baš u tom kraju stočarstvo ponajviše uplivom zavoda već daleko napredovalo. Konji zavodski su dielom noričke, dielom lipicanske pasmine, te se goje čistokrvno u svojoj pasmini. — Krmad, koju zavod uzgaja, je pasmine turopoljske, i ove križane sa yorkshirskimi svinjami.

Osobitim se uspjehom može pohvaliti uz vinogradarstvo i peradarstvo, koje obuhvaća pasmine Brahma, Plymouth, Houdan i biele Langshane, te biele purane i paune. Od tih se pasmina razašilju privatnim naručiteljem na stotine jaja za razplod, a osim toga se prodavaju i čitave obitelji kokoši ne samo u Hrvatsku i Slavoniju, već i u susjedne zemlje. Na glasu je zavodsko mljekarstvo, poglavito sirarstvo; prodja zavodskih trijuh vrsti sira tako je povoljna, da si zavod nikada ne može stvoriti poželjenu veću zalihu, budući da kupci odmah razgrabe sve, što se godj proizvede. — Spomene li se napokon još, da je na zavodu god. 1892 osnovano i ribarstvo, iztaknuti su svi važniji momenti, podobni pokazati, kako je razgranjeno gospodarstvo križevačkoga učilišta, ta matica gospodarskoga napredka zemlje.

Osim redovite obuke obdržavaju se na križevačkom zavodu i dogodični stručni tečaji za mliekarstvo, livadarstvo, vinogradarstvo, i t. d., koji se rado polaze od interesovanih krugova. Na drugom mjestu spominjemo, da je sa zavodom spojena kao poseban institut postaja za iztraživanje sjemenja i agrik.-kem. pokusna postaja, kojim predstoje stručne učiteljske sile zavoda.

Kr. zem. ratarnica u Požegi utemeljena bje god. 1886 zadaćom, da poput križevačke ratarnice odgaja seljačke gospodare

Digitized by Google

i niže gospodarsko osoblje. Zavod uredjen je kao internat, te su ga god. 1894/5 polazila 43 pitomca. Zavodsku upravu i obuku rukovodi ravnatelj sa pristavom, a namješteni su osim toga još vrtljar, vincilir, mliekar i t. d., koji podieljuju praktičnu obuku pitomcem. Zavodski posjed zaprema 156 ha, od koje površine zapada oranice 88 ha, livade 9 ha, pašnjaka 3 ha, vrt 9 ha, vinograd 5·7 ha, šumu 28 ha, dvorišta i puteve 5 ha.

Kr. vinogradarska i voćarska škola u Petrinji osnovana god. 1893 na posjedu nekadanje gospodarske „bratovštine" u Petrinji, namienjena je uzgoju mladića, koji su voljni posvetiti se vinogradarstvu i voćarstvu bud kao samostalni gospodari bud kao stručnjaci te struke u privatnoj službi. Zavod uredjen je kao internat za 20 učenika, koji se uz glavnu svoju struku vinogradarsko-voćarsku podučavaju i u svih ostalih granah gospodarstva. Posjed zavoda inade 16·6 ha, od kojih 3·5 ha odpada na vinograd 4 ha voćnjak, ostalo su oranice i livade. God. 1895 polazilo je zavod 9 pitomaca, jer je te godine bio otvoren samo jedan tečaj.

Kr. zem. podkivačka škola u Zagrebu otvorena bje g. 1887 zadaćom podučavati u valjanom podkivanju mladiće vješte već kovačkomu zanatu. Zavod uredjen je na vojničku, te ga polaze osobe gradjanskoga i vojničkoga stališa. Broj polaznika iznašao je god. 1895: 40.

Kulturno-tehničke radnje za melijoracije tla. U gospodarskom odsjeku kr. zem. vlade organizirana je služba kulturno-tehnička od god. 1888. Kulturno-tehničkomu osoblju zadaćom je, da sudjeluje kod svih melijoracija tla, kod kojih se traži bud u javnom bud u privatnom interesu posredovanje zem. vlade. Ovo sudjelovanje sastoji se većinom u bezplatnom izradjivanju potrebitih tehničkih operata, a prama potrebi doprinaša zem. vlada i inače k izvadjanju većih podhvata. Na taj je način po kulturno-tehničkom osoblju izveden velik broj radnja, kojimi su velike površine tla privedene racijonalnoj gojitbi. Rezultati polučeni za razdobja 1888—1895 predočuju se sliedećim pregledom (gledaj str. 83).

Gospodarska družtva i zavodi. God. 1841 osnovano je hrvatsko-slavonsko gospodarsko družtvo u Zagrebu, koje od te dobe neprekidno vrlo uspješno djeluje oko napredka gospodarstva. Teritorij njegov obsiže županije ličko-krbavsku, modruško-riečku, zagrebačku, varaždinsku, bjelovarsku-križevačku

Digitized by Google

Godine	Odvodnjeno je		Drenirano je		Natapano je		Ukupno je meliorirano rali	Izkop zemlje u kubičnih metrih
	rali	u % od ukupne meliorirane površine	rali	u % od ukupne meliorirane površine	rali	u % od ukupne meliorirane površine		
1888	60	52	—	—	55	48	115	3.400
1889	310	100	—	—	—	—	310	23.000
1890	503	100	—	—	—	—	503	30.000
1891	540	89	—	—	67	11	607	26.000
1892	806	95	44	5	—	—	850	37.000
1893	832	96	38	4	—	—	870	44.000
1894	860	88	73	8	40	4	973	35.000
1895	1004	98	18	2	—	—	1022	31.000

požežku, dakle najveći dio zemlje; u tom teritoriju imade družtvo 65 svojih podružnica sa ukupno 11.451 članova (god. 1895).

Drugo gospodarsko družtvo utemeljeno bje god. 1875 u Osieku kao „slavonsko gospodarsko družtvo, koje obsiže županije virovitičku i sriemsku, te broji 16 podružnica sa 6.802 članova.

Oba gospodarska družtva jesu po svojih pravilih savjetujući organi kr. zem. vlade, te su kao takovi posrednici izmedju zemaljske uprave i gospodarskih interesenata. Kod svake zamašnije odredbe na polju gospodarstva pita s toga zem. vlada upravne odbore ovih družtava za mnienje; osim toga povjerila je tim družtvom razdieljivanje stoke, ratila i sjemenja, što se nabavlja zemaljskom subvencijom, medju pojedine podružnice. I vlastitimi svojimi sredstvi gospodarska družtva mnogo doprinašaju osobito regeneraciji vinograda, stavljajući svojim članovom na razpolaganje potrebitu američku lozu uz nizke ciene, olakoćujući jim nabavljanje modre galice, peronospornih štrcaljaka, umjetnoga gnoja, voćaka, i t. d., uz ciene jeftinije od običnih trgovinskih. Kod svake podružnice nastoje posebni marvogojski odbori o unapredjivanju stočarstva, a kod nekih podružnica posvećuju svoju brigu opet posebni odbori pčelarstvu, voćarstvu, i t. d.

Za interese pčelarstva postoji posebno central. družtvo u Osieku pod imenom „hrvatsko slavonsko pčelarsko družtvo“. Ovo si je družtvo steklo osobitih zasluga oko pčelarstva tiem, što uvodi jedinstvene tipove za košnice, te što širi nauku o razumnom pče-

*

Digitized by Google

larenju po posebnih putujućih učiteljih. Žalibože ne nalazi družtvo toliko odziva, koliko bi trebalo da uzmogne djelatnost što više proširivati.

Što uz gospodarske podružnice, što opet samostalno postoje u zemlji različite udruge i bratovštine, kojim je zadaćom promicati razne gospodarske svrhe. Takove su udruge n. pr. marvogojna udruga u Križevcih za gojitbu čistokrvne belanske i simmenthalske stoke; marvogojstvene udruge za osjeguranje stoke, i t. d. Sve te udruge stoje pod oblastnim nadzorom, te uživaju prama potrebi zemaljske pripomoći razne vrsti.

Čisto gospodarskim interesom posvećena su dva posebna zemaljska zavoda, a to je kr. zem. postaja za iztraživanje sjemenja i kr. zem. agrik.-kem. pokusna postaja, koje su smještene na kr. gosp. i šum. učilištu u Križevcih. Prvomu je zavodu, koji djeluje već od g. 1892, u prvom redu zadaćom, da vrši kontrolu nad sjemenjem svake vrsti stavljenim u trgovinu, nadalje da iztražuje bilinske bolesti, da izpituje valjanost novih vrsti kulturnoga bilja, da izvodi različite pokuse te jim objavljuje rezultate. Agrik.-kem. pokusna postaja, koja će ove godine početi svojim djelovanjem, dopunjavati će djelovanje prve postaje na agrikulturno-kemijskom polju, iztražujući gospodarske produkte svake vrsti, umjetna gnojiva, tla, i t. d., i izvadjajući pokuse zasjecajuće u bilinogojstvo gospodarsko i šumarsko, u physiologiju domaćih životinja, i t. d.

Gospodarstvo i zemaljska uprava. Kako uprava mora da raznim granam privatne produkcije toliko važne u gospodarskom našem životu posvećuje što više pažnje, ustrojen je kod kr. vladnoga odjela za unutarnje poslove već od god. 1879 poseban „narodno-gospodarski odsjek“, da rukovodi upravu poljodjelstva, šumarstva, te obrta i trgovine. Godine 1896 pako kreiran je poseban odsjek li za gospodarstvo, u kojem je usredotočena uprava svih gospodarskih grana, veterinarstva, stručnoga školstva, gospodarske vjeresije, kolonizacije, ribarstva i lovstva. Za te struke namješteni su posebni stručni organi za gospodarstvo, vinogradarstvo i voćarstvo te kulturnu tehniku. Osim toga su zem. vladi neposredno podredjeni putujući učitelji, kojih imade za vinogradarstvo, voćarstvo, pčelarstvo, košaračtvo i vrtljarstvo. Ovi učitelji razdieljuju uz shodnu pouku seljačkim gospodarom potrebitu lozu, voćke i t. d., uredjuju jim i zasadjuju vrtove, uče plesti ko-

Digitized by Google

šare, uredjivati pčelinjake i timariti pčelce i t. d. Tom se prigodom nadieljuju seljački gospodari bezplatno voćkami sadnicami, povrteljskim sjemenjem, pčelarskim orudjem i t. d., nabavljenim iz zem. sredstava. Spomenuto je već, kojim načinom kulturnotehničko osoblje zem. vlade sudjeluje kod melioracije tla, kako se u zem. loznjacih proizvadja potrebita američka loza za regeneraciju vinograda, kako se nadalje zem. vlada služi gospodarskimi družtvi, da u zemlji razširi plemenite pasmine stoku, orudje i sjemenje, i t. d. Za sve te svrhe uvršćuju se u zem. autonomni budget svake godine primjerene svote, koje godimice usljed sve to većih potreba rastu tako, da važnost gospodarstva i ovdje nalazi zasluženi obzir. Koliko je raznih subvencija za gospodarske svrhe bilo opredieljeno za decenija 1886 – 1895, izkazuje se u pregledu na sliedećoj strani. (Gled. skriž. na str. 86.)

Promet s nekretninami i obterećivanje nekretnina. Po statističkih podatcih, što jih redovito svake godine izkazuju gruntovne oblasti pokazuje sliedeći pregled, koliko je za razdobja 1887—1894 u području kraljevina Hrvatske i Slavonije svake godine bilo promiena u posjedu nekretnina i kako se ove diele po pravnih naslovih, s kojih su potekle.

Godine	Sav broj promiena u posjedu	Od ukupna broja promiena poteklo				
		s pogodba	s diobe seljačkih zadruga	s ovrha		s uručba putem ostavine
				na zahtjev financ. organa	ostalih	
1887	26.755	21.566	1.568	260	631	2.721
1888	26.572	22.224	2.020	154	560	2.614
1889	30.176	24.750	1.925	93	444	2.964
1890	29.433	23.375	2.064	93	532	3.369
1891	31.744	24.900	2.361	70	540	3.873
1892	37.341	29.402	3.055	40	611	4.233
1893	35.850	28.921	2.188	52	535	4.154
1894	38.103	29.866	3.666	57	556	3.958

Sav broj promiena nije po tom doduše rasao neprekidno godinu po godinu, al je tendencija porastu očita. Osobito znatan bijaše on posljednjih triju godina. God. 1892 prekoračio se je broj slučajeva prijašnjih godina gotovo za 6000 njih pa se još više podigao posljednje godine 1894, u kojoj je on mal ne za 12.000 slučajeva veći nego li prve godine cieloga razdobja.

Digitized by Google

Potreba za	Prinosi za gospodarske svrhe u forintih godine:									
	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895
Kr. gospodarsko šumarsko učilište u Križevcih	34.400	37.178	37.000	37.000	36.000	36.000	36.000	36.000	36.000	38.000
Kr. ratarnicu u Požegi	5.000	5.000	5.000	6.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Kr. vinogradarsku školu u Petrinji	—	—	—	—	—	—	10.000	3.500	4.000	4.000
Gospodarska družtva	6.300	6.300	6.300	6.900	7.000	7.000	7.600	8.900	7.600	7.600
Promicanje pojedinih grana gospodarstva, nabavu stoke strojeva i djetelinskog sjemenja	46.700	44.700	40.000	38.475	38.645	40.475	64.750	56.900	59.000	68.000
Putujuće učitelje gospodarstva, vinogradarstva i voćarstva	3.000	4.000	3.000	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	1.900	3.940
Unapredjenje konjogojstva	81.057	89.606	91.348	91.348	94.700	100.033	110.457	116.123	118.809	143.754
Nepredvidljive troškove za tamanjenje filoksere i peronospore	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	23.200	36.300	33.190	51.200
Za melijoraciju tla	—	—	—	—	—	3.000	3.000	8.000	12.000	12.000
Ukupno za sve grane narodnoga gospodarstva	176.457	185.484	183.348	186.459	191.411	216.365	282.364	282.900	298.778	439.117

Digitized by Google

Posmotre li se i naslovi, s kojih su promjene potekle, primjetiti će se, da su tomu porastu ponešto samo doprinjele diobe seljačkih zadruga, najviše pako promjene s pogodba. I kod ovih ima g. 1892 prama g. 1891 prirast od malne 5.000 slučajeva; te je i kod njih g. 1894 polučen maksimum cieloga razdobja. Važna je činjenica za prosudjivanje gospodarskih prilika, da su kod promiena s ovrha one na zahtjev financijalnih organa svojim brojem u najnovije doba znatno spale, da ni kod ostalih ovrha ne samo da ne ima postojana porasta već je osim jedine g. 1892 broj slučajeva posljednjih godina manji, nego li što je bio prvih godina razdobja.

Za većinu promiena izvedenih s pogodba i s uručba putem ostavinskim (97, odnosno kod potonjih 98 postotaka), gruntovne su oblasti mogle izkazati i vriednost njihovu, te se po tih podatcih daje prosudjivati, koliko su promjene u posjedu učestale kod posjedâ različite veličine. Glavne rezultate tih izvida izkazuje sliedeća skrižaljka: (gledaj str. 88).

Ako se kod promiena s pogodba izporede prosjeci za razdobje 1887—1890 s prosjeci za godine 1891—1894, doći će se do sliedećih rezultata.

Kod promiena od:	Broj promiena veći je gg. 1891—1894 nego li gg. 1887—1890 u %	Postotni dielovi od svih promiena prosjekom gg.	
		1887—1890	1891—1894
1— 50 for.	8	41.19	36.73
51— 100 „	24	18.16	18.81
101— 500 „	52	30.92	32.56
501— 1000 „	45	5.80	6.83
1.001— 5.000 „	55	3.48	4.34
10.001—10.000 „	35	0.37	0.40
10.001—20.000 „	48	0.17	0.21
20.001 i više	17	0.12	0.12
Ukupno	23	100.00	100.00

Dok se dakle kod posjeda najmanje vriednosti — do 50 i preko 50 do 100 for. — opaža razmjerno dosta malen porast u broju promiena, iznosi postotak porasta kod srednjih posjeda, vriednih 501—1.000 i 1.001—5.000 forinti 45 i 55 postotaka.

Digitized by Google

Godine	Broj promiena, kojim je izkazana vriednost	Po vriednosti jim bilo je promiena od:								
		1—50	51—100	101—500	501—1.000	1.001—5.000	5.001—10.000	10.001—20.000	20.001—50.000	50.001—100.000	100.000 i više
		f o r i n t i									
		a) s pogodba									
1887	21.933	3.576	3.858	6.569	1.343	748	71	41	11	10	6
1888	20.715	8.618	3.788	6.328	1.134	716	75	33	12	11	—
1889	24.181	10.429	4.533	6.981	1.303	772	84	43	16	15	5
1890	22.594	8.924	4.325	7.023	1.337	819	97	35	21	8	5
1891	24.062	8.564	4.529	8.000	1.729	1.049	104	54	29	5	6
1892	28.389	10.533	5.302	9.151	1.974	1.213	113	51	31	7	4
1893	27.961	10.701	5.231	9.177	2.000	1.238	121	59	27	5	2
1894	28.732	10.883	5.461	9.202	1.750	1.238	104	62	23	2	7
		b) s uručba putem ostavinskim									
1887	2.661	123	205	1.355	501	410	34	16	7	7	3
1888	2.562	149	210	1.261	510	364	33	22	7	6	1
1889	2.891	158	216	1.503	535	417	35	17	5	5	1
1890	3.286	201	232	1.655	648	485	32	14	11	3	5
1891	3.776	187	311	1.930	781	496	34	20	19	3	2
1892	4.138	225	310	2.134	833	552	31	15	12	4	2
1893	4.089	126	294	2.151	749	588	38	25	13	1	4
1894	3.868	216	282	2.041	736	502	46	27	12	2	3

Prama tomu promienilo se je i razmjerje medju pojedinimi skupinami, što ga izkazuju stupci drugi i treći potonjega pregleda.

Ukupna vriednost nekretnina, što su promienile posjednike i to s pogodba i uručba ostavinskih, te prosječna vriednost, odpadajuća na jednu promjenu iznosila je u forintih (gledaj str. 89).

Po statistici miene u hipotekarnih teretih sastavljen je ponajprije sliedeći pregled (vidi str. 89.), koji predočuje, kolik je za decenija 1885.—1894. bio u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji broj novo uknjiženih i brisanih tereta, koliko su iznosile

Digitized by Google

Godine	Kod promiena s pogodba		Kod promiena s uručba ostavinskih	
	sva vriednost	prosječna vriednost jedne promjene	sva vriednost	prosječna vriednost jedne promjene
1887	7,881.516	371	6,855.430	2.575
1888	6,164.913	297	2,849.768	1.112
1889	8,428.474	348	2,838.753	982
1890	8,269.845	363	3,772.638	1.148
1891	10.211.253	427	6,313.253	1.670
1892	10,901.931	384	4,704.079	1.112
1893	10,319.216	370	7,935.627	1.941
1894	11,727.709	373	7,379.906	1.908

stavke novo uknjižene i brisane, kolikimi se je iznosi po tom svake godine podigao broj tereta i u kojem su omjeru stajali iznosi brisani prama iznosom novo uknjiženim.

Godine	Broj tereta		Iznos u forintih		Više uknjiženo nego li brisano u forintih	Brisani iznosi u % novo uknjiženih
	novo uknjiženih	brisanih	novo uknjiženih tereta	brisanih tereta		
1885	17.423	7.185	6,199.564	3,632.343	2,567.221	58.59
1886	15.946	8.464	6,381.173	4,801.193	1,578.980	75.25
1887	17.085	8.961	7,772.555	5,197.092	2.575.463	66.86
1888	19.547	8.554	7,342.313	4,266.134	3,075.979	58.10
1889	18.731	9.293	8,036.594	5,200.469	2,836.125	64.71
1890	14.964	9.655	7.217.300	5,137.002	2,080.398	71.17
1891	16.282	9.353	7,653.027	6,305.582	1.347.445	82.39
1892	16.179	10.947	8,246.619	6,170.975	2,075.644	74.80
1893	18.561	10.435	11,728.866	6,362.342	5,366.524	54.24
1894	19.026	11.880	14.068.430	8,296.662	5,821.768	58.61

Sve do godine 1893 ne ima po tom pregledu konstantnoga i osobito velikoga porasta ni kod novo uknjiženih stavaka ni kod iznosa njihova. Godinom pako 1893 dižu se i broj novo uknjiženih tereta za preko 2.000 i iznosi jim za preko 3 milijuna forinti. Gotovo se isto tolikim porastom dovršuje i godina 1894. S kojih li su uzroka novo uknjiženi tereti upravo u te dvie posljednje godine toliko porasli, ovdje se ne može izpitati, već se samo primjećuje, da će rezultatu tomu mnogo biti doprinjelo, što je zemaljska hipotekarna banka koncem g. 1892 započela svoje poslovanje te su i drugi neki veći zavodi u zemlji upravo tih go-

Digitized by Google

dina u velike razširili svoj hipotekarni posao. Odterećivanje nekretnina nije napredovalo istim korakom. Godine 1883 brisani su iznosi tek neznatno veći nego li što su bili prijašnjih godina. Istom se godine 1894 i tuj opaža znatniji napredak. — Naročito treba u ostalom iztaknuti, da se iznosi brisanih tereta, kako su izkazani u gornjem pregledu ne će sudarati s iznosi tereta, koji su faktično prestali, a to s toga ne, što se svi tereti, čim utrnu, odmah neprijavljuju na brisanje. Koli novo uknjiženi toli i brisani tereti razdieljuju se ovako na pojedine naslove, s kojih su potekle uknjižbe ili izknjižbe tereta:

Godine	Uknjiženo je novih tereta						Brisano je tereta	
	usljed pogodba i to			usljed ovršnih uknjižba		usljed uručba putem ostavinskim		
	s hipotekarnih zajmova	sa zaostalka kupovnine	s ostalih pogodba	na zahtjev financ. organa	ostalih		s nedostatka kupovnine	s inoga prestanka stvarnoga prava
	Broj							
1885	4.139	311	1.164	9.382	2.391	36	336	6.849
1886	4.644	390	2.539	5.659	2.660	54	241	8.225
1887	5.057	329	4.097	4.972	2.591	39	250	8.711
1888	5.771	213	2.877	8.013	2.635	40	182	8.372
1889	6.235	236	3.360	6.051	2.823	26	151	9.242
1890	5.945	356	1.648	4.666	2.332	17	266	9.389
1891	5.923	368	2.831	5.005	2.137	13	213	9.140
1892	6.309	280	2.093	5.019	2.470	18	1 0	10.767
1893	7.653	246	2.000	6.558	2.083	21	274	10 161
1894	1.158	246	2.392	5.541	2.671	18	331	11.549
	Iznos u 1000 forinti							
1885	3.197	816	923	636	527	101	486	3.146
1886	4.068	339	774	421	646	83	347	4.455
1887	5.159	323	1.034	425	742	88	236	4.961
1888	4.315	270	1.489	608	624	37	282	3.985
1889	5.174	532	1.145	474	672	38	214	4.987
1890	5.123	394	889	270	535	7	225	4.912
1891	4.357	845	1.599	380	467	5	318	5.988
1892	5.500	520	1.250	378	565	32	193	5.978
1893	8.842	432	1.450	452	539	12	231	6.131
1894	11.116	583	1.354	412	590	14	278	7.968

Od pojedinih naslova, usljed kojih su obavljene uknjižbe, po tom su pregledu gotovo neprekidno koli brojem toli i iznosom

Digitized by Google

rasli samo hipotekarni zajmovi, te se u prvom redu njim mora pripisati onaj razmjerno vrlo velik porast novih tereta, što ga je za g. 1893 i 1894 izkazao prijašnji pregled.

Kako se u statistici hipotekarnih tereta kod svih pojedinih naslova uknjižbe i dalje još luče po iznosih, na koje su glasile, dodaje se tuj još sliedeći pregled, pokazujući, koliko su medju hipotekarnimi zajmovi i brojem i iznosom napredovali manji i veći zajmovi.

Godine	Od hipotekarnih zajmova, novo uknjiženih, glasilo jih je na:							
	do 50	51— 100	101— 500	501— 1.000	1.001— 10.000	10.000— 50.000	51.001— 100.000	100.001 i preko
	f o r i n t i							
	Broj zajmova:							
1885	309	851	2.116	428	381	40	4	—
1886	353	979	2.401	450	409	44	6	2
1887	389	985	2.600	547	487	43	1	5
1888	550	1.146	2.956	540	544	53	2	—
1889	673	1.296	3.177	548	487	46	5	3
1890	460	1.130	3.227	596	475	52	4	1
1891	537	1.109	3.164	543	522	43	3	2
1892	532	1.245	3.379	581	519	45	6	2
1893	479	1.252	4.270	784	776	78	8	6
1894	572	1.374	4.356	431	812	98	5	10
	Iznos zajmova u 1000 forinti:							
1885	12	76	524	326	1.144	834	280	5—
1886	13	88	606	347	1.305	977	381	30
1887	15	90	673	431	1.563	802	62	1.522
1888	20	112	760	416	1.719	1.113	173	—
1889	23	121	825	480	1.617	978	368	760
1890	18	105	826	477	1.516	1.136	465	580
1891	21	102	798	423	1.564	991	188	270
1892	19	112	861	440	1.545	927	494	1.100
1893	18	115	1.115	603	2.497	2.057	576	1.860
1894	20	128	1.308	730	2.472	2.069	378	4.010

Iz pregleda se ovoga razabire, kako su se i do godine 1893 hipotekarni zajmovi množili u svih skupinah, gdje jih je u obće izkazan nešto veći broj, no razmjerno dosta lagano, tako da jim se broj za svih prvih osam godina zajedno nije podigao toliko, koliko u jednoj jedinoj godini 1893. Potonje te godine zahvaća

Digitized by Google

porast sve više skupine bez iznimke, dok su najmanji zajmovi — do 50 i do 100 for. — ostali stacijonarni. Medju njom i godinom 1894 diferencije su opet znatno manje, a što ipak i potonja godina zaključuje viškom novo uknjiženih hipotekarnih zajmova od malne 3 miljuna forinti, tako da je višak gotovo jednak onomu izmedju godina 1892 i 1893, uzrokom je u prvom redu nekoliko novih većih hipotekarnih zajmova od preko 100.000 forinti. U samoj toj skupini uknjiženo je godine 1894 za preko dva miljuna forinti više nego li g. 1893.

Koliko u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji iznosi samo stanje hipotekarnih tereta, nije se moglo statistički uglaviti. Samo bi še po prilici, na temelju starijih nekojih podataka i prama godišnjim viškom, kojimi nove uknjižbe nadvisuju starije uknjižbe, moglo reći, da će u svem na nekretninah biti uknjiženo kojih 120—130 milijuna forinti.

Šumarstvo. Po katastralnih podatcih za g. 1894 iznosilo je cielo šumsko tlo u kraljevinah Hrvatskoj i Slavonijl 2,659.326 jutara ili oko 36% ciele površine zemlje. Odatle odpadalo je jutara na šume: državnoga šumskoga erara 500.422 (18·82%), krajiških imovnih občina 750.690 (28·23%), gradova 12.809 (0·48%), urbarijalnih občina 281.629 (10·59%) plemićkih i poveljenih občina i komposesorata 69.119 (2·59%) upravnih i mjestnih občina 272.496 (10·24%), biskupija i nadarbina 48.698 (1·83%), kaptola i prebenda 2.584 (0·09%), redova i manastira 12.642 (0·48%), dioničkih družtva 33.457 (1·26%), i privatnih posjednika 674.780 jutara (25·39%).

Kako se šnmsko tlo po posjedovnih prilikah dieli u pojedinih županijah, izkazuje sliedeća skrižaljka: (Gledaj str. 93.)

Šuma i šumskih zemljišta nalazimo u zemlji u gorju i prigorju na absolutnom šumskom tlu, za tiem u brežuljastih predjelih i na naplodnom tlu radnica Podravine i Posavine. U ovih su potonjih imenito krasne hrastove šume, koje su sa svoje osoosobite vrstnoće i u dalekom trgovačkom svietu na najboljem glasu.

Od ostalih vrsti drveća, što jih ima po naših šumah, spomenuti je u gorju: bukvu, jelu, smreku, bieli i crni bor, gorski javor, nu samo mjestimice umetnut. Bukva, jela i smreka većinom su izmješane, crni pako i bieli bor čini u obće, ako i jest manjega obsega, čistu šumu; u prigorju nalazimo bukvu, hrast kitnjak, javor umetnut, kostanj u čistih sastojinah. A kako

Digitized by Google

Županije	Ciela površina	Od ciele površine šuma odpada na šume						
		državne	krajiških imovnih občina	urbarijalnih pl mićkih občina i kompo e orata	u ravnih béin i gradova	bi kupija, kapt la i na'arbina	redova i manastira	privatnih posjednika
		u jut ih po 1.600 □ hv.						
Lika-Krbava	463.384	163.399	239.365	—	60.620	—	—	—
Modruš-Rieka	365.511	96.204	121.019	66.912	2.612	—	679	78.085
Zagreb	456.725	46.799	65.910	96.824	179.946	10.381	—	56.865
Varaždin	158.552	400	—	27.722	2.263	8.455	49	119.663
Bjelovar-Križevci	321.334	74.780	127.034	58.338	33.649	1.688	284	25.561
Požega	315.778	51.966	75.536	50.810	6.025	—	501	160.940
Virovitica	317.124	—	700	40.730	190	29.505	1.178	244.731
Sriem	230.918	66.874	121.126	9.412	—	1.163	9.951	22.392
Ukupno	2 659.326	500.422	750.690	350.748	285.305	51.282	12.642	708.237
		u % od ciele po šine.						
Lika-Krbava	100	35.26	51.66	—	13.08	—	—	—
Modruš-Rieka	100	26.32	33.11	18.31	0.71	—	0.19	21.36
Zagreb	100	10.25	14.43	21.20	39.39	2.28	—	12.45
Varaždin	100	0.25	—	17.49	1.43	5 33	0.03	75.47
Bjelovar-Križevci	100	23.27	39.56	18.15	10.46	0.52	0.09	7.95
Požega	100	15.03	21.84	14.69	1.74	—	0.15	46.55
Virovitica	100	—	0.22	12.84	0.06	9.35	0.37	77.18
Sriem	100	28.96	52.46	4.08	—	0.50	4.31	9.69
Ukupno	100	18.82	28.23	13.18	10.72	1.92	0.48	26.65

Digitized by Google

je već gore napomenuto, hrasta lužnjaka ima imenito u Podravini i Posavini, pak umetnuta i briesta i jasena. Jasena se ipak nalazi i samoga u čistih sastojinah, imenito u mladjih šumah, no dakako u manjem obsegu.

U bivšem gradjanskom dielu zemlje bilo je gospodarenje šumami udešeno prama ustanovam šumskoga zakona od 3. prosinca 1852, koji je stupio u kriepost 1. siečnja 1858. Prije nego li što je uveden ovaj zakon, ne bijaše gotovo nikakvih uredba za upravu i gospodarenje šumami.

Segracija šuma i šumskih zemljišta provadjaše se postupice prama carskomu patentu od 17. svibnja 1857 te se ovako uredjivahu zajednički posjedni odnošaji, što su postojali medju negdašnjimi gospoštijami i njihovimi podložnici i podanici.

U području bivše hrvat.-slav. Krajine postojao je posebni šumski naputak od god. 1839 za upravu i gospodarenje pogranićnih šuma, dok nije previšnjim riešenjem od 3. veljače 1860 protegnut šumski zakon od 3. prosinca 1852 i na krajiško područje i to od 1. svibnja 1860, i podjedno dokinut onaj šumski naputak. U isto doba sa zakonom uveden bje i propis za mjerenje, procienu i uredjenje šuma i naputak za šumsko službovanje.

Uprava šumarska organizovala se je u Krajini početkom g. 1859 tiem, što se je imenovao primjeren broj šumarskoga osoblja te se za svaku bivšu krajišku pukovniju ustrojio po jedan poseban c. kr. šumarski ured, podredjen političkoj upravi i to tako, da nije baš u ničem imao prava samostalna rada.

Za gradjansko područje Hrvatske i Slavonije izdala je kr. zemaljska vlada, odjel za nutarnje poslove, „privremenu naredbu“ od 4. ožujka 1871 za upravu, gospodarenje i uživanje občinskih šuma, koje su občinam pripale segregacijom, te njim udarila temelj potrajnomu gospodarenju. Šumarsko osoblje sastojalo se je od županijskoga nadšumara, občinskih šumara i lugara, te se odredilo, da se po načelih umnoga šumskoga gospodarenja sastave gospodarstvene osnove za pojedine občinske šume i da se cielo šumište porazdieli na posebne upravne kotare. Vrhovni nadzor glede spomenutih šuma vršila je zemaljska vlada po stručnih svojih organih.

Posjedovni odnošaj šumâ i šumskih zemljišta Zakon o provedbi segregacije šuma. U gradjanskom dielu

Digitized by Google

Hrvatske i Slavonije sve su nekoč šume i šumska zemljišta bila u vlastnosti gospoštija, dočim su nijihovi podložnici i podanici imali neka prava drvarenja, uživanja paše i žirovine, podavajući za to robotu ili tlaku.

U hrvat.-slav. Krajini bile su sve šume vlastničtvom vojničkoga krajiškoga erara, Krajišnike pako išlo je pravo bezplatnoga uživanja drva za gradju i ogriev za svoje potrebštine. drva za palenje opeka i vapna, uživanja slobodne paše za marvu i žirovine za vlastitu krmad.

U gradjanskom dielu šumske su one služnosti dokidane prama patentu od 17. svibnja 1857 te što bi se šuma izlučivalo mjestnim, urbarijalnim i crkvenim občinam, ove bi prelazile u vlastnost tih občina.

U krajiškom pako području odredjen bje odkup odnosno izlučivanje pravâ šumskih služnosti zakonom od 8. lipnja 1871 tako, da se krajiškim žiteljem i občinam izluči i predade u podpuno pravo vlastničtva polovica obsega onih erarijalnih šuma, u kojih su jih išle služnosti, a druga polovica da ostane izključivim vlastničtvom države.

Izlučivanje šumskih služnosti povjerilo se je središnjemu povjerenstvu pod neposrednom upravom krajiške zemaljske uprave, u svakoj pukovniji nadalje mjestnim povjerenstvom, sastavljenim od jednoga štopskoga častnika krajiške uprave, jednoga sudbenoga častnika i jednoga šumarskoga činovnika i četiri izaslanika, izabrana po pukovnijskom zastupstvu.

Mjestna povjerenstva obavljala bi prama posebnomu naputku mjestne izvide, pazeći na sve okolnosti, sastavlja diobne osnove za svaku pojedinu pukovniju, i predlagala jih središnjemu povjerenstvu. Troškove svih tih posala nosila bi država sama.

Razprave ob odkupu prava šumskih služnosti dovršene su nakon osam godina za cielo krajiško područje. A da se odmah uredi gospodarenje u šumah, koje su pripale pukovnijskim občinam u vlastnost, izdan bje zakon od 15. lipnja 1873 o imovnih občinah u hrv.-slav. Krajini. Sve mjestne občine, spadajuće u teritorij jedne krajiške pukovnije, trebale su po njem da čine jednu posebnu samostalnu imovnu občinu, koja će zastupati sav njihov imetak. Vrhovno pravo nadzora nad upravom imovnih občina pridržala si je država, a vršilo ga je glavno za-

Digitized by Google

povjedničtvo, kao krajiška zemaljska upravna oblast, po vladinom povjereniku.

Ovako se ustrojilo dvanaest krajiških imovnih občina, koje su u svoje vlastničtvo dobile šume i inih šumskih zemljišta vriednih 128,521.452 for. Za tehničku upravu i racijonalno gospodarenje njihovih šuma ustrojen bje za svaku imovnu občinu gospodarstveni ured, s primjerenim brojem područnih kotar. šumarija i potrebitim osobljem za šumsko-redarstvenu slnžbu.

Za osamgodišnjega obstanka te uredbe krajiških imovnih občina ukazali su se ipak u njihovu ustrojstvu i upravi neki nedostatci, te je već g. 1881, neposredno dakle prije nego li što je Krajina utielovljena kraljevinam Hrvatskoj i Slavoniji, stvoren zakon, kojim se razjašnjuju, odnosno preinačuju neke ustanove zakona od 15. lipnja 1873 ob imovnih občinah u hrv.-slav. vojnoj Krajini. Ujedno su izdani i sliedeći naputci: a) Naputak za provedbu u §. 4. zakona od 8. lipnja 1871. o odkupu šumskih služnosti odredjenoga uredjenja načina i mjere zajedničkog uživanja šuma i šumskoga tla za pravoužitnike po pukovnijskih kotarih; b) Naputak za izmjeru, procjenu i uredjenje gospodarenja sa šumami imovnih občina u hrv.-slav. Krajini, i c) naputak za službovanje i gospodarenje kod imovnih občina.

A kad je malo za tiem c. k. naredbom od 15. srpnja 1881. sjedinjena Krajina sa materom zemljom, odredjeno bje, da će poslovi graditeljstva krajiških šuma, u koliko bi spadalo u autonomni djelokrug zemalj. vlade, preći na bana kao kraljevskoga povjerenika.

Noviji zakoni o šumarsko-tehničkoj službi kod polit. uprave i o stručnoj upravi i gospodarenju šuma, stojećih pod osobitim javnim nadzorom. Za cielo sadanje područje kralj. Hrvatske i Slavonije uredjena bje šumarsko-tehnička služba kod političke uprave zakonom od 22. siečnja 1894, te se upravnim oblastim dodielilo šumarsko tehničko osoblje, da vrši nadzor nad gospodarenjem u svih šumah i da izvodi odredbe šumskoga zakona i naredaba, stojećih s upravom u savezu.

Kod zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove, ustrojen bje podjedno za šumarsko-tehničku službu poseban šumarski odsjek, komu je na čelu šumarski stručnjak, odsječni savjetnik.

Digitized by Google

Šumarsko-tehničko osoblje političke uprave dužno je a) davati oblastim stručne savjete i stavljati predloge glede izvršivanja šumsko-redarstvenoga nadzora i glede provadjanja zakonâ i naredaba, koje se tiču šumarstva i lova, motriti šumske i lovske prilike, te prijavljivati nedostatke, što bi jih opazili; b) promicati gojitbu šuma poučavanjem onih vlastnika šuma, kojim bi trebala uputa ili bi ju sami zatražili; c) poticati, da se izdavaju naredbe i odredbe, prikladne da unaprede šumarske prilike; d) upravljati i izvoditi radnje oko uredjivanja bujica i sličnih posala, tičućih se kulture šumske; e) upravljati i voditi stručno gospodarenje u šumah, koje stoje pod osobitim javnim nadzorom, ako bi to vlastnici tih šuma sami zaključili, ili ako bi to odredili posebni zakoni; f) obavljati sve one poslove, što će jih budući zakoni i naredbe naročito namieniti tomu osoblju.

Zakonom od 26 ožujka 1894 uredjena bje nadalje stručna uprava i šumsko gospodarenje u šumah, stojećih pod osobitim javnim nadzorom. Po njem dužne su gradske, trgovišne, upravne, mjestne, plemićke i poveljene obćine svojimi šumami upravljati i gospodariti po načelih gospodarstvene osnove, što će se svigdje sastaviti prama posebnomu naputku, izdanom po kr. zem. vladi, tako da se poluče što viši i trajni užitci obzirom na sadanje stanje šuma. Za pašnjake pako na absolutnom šumskom tlu valja da se sastave gospodarski programi.

I gospodarstvene osnove i programe sastavljati će šumarski stručnjaci, te će izradjivati drvosječne i odgojne predloge, izvoditi ove predloge i u obće rukovoditi stručno gospodarenje u ovih šumah. Šumarski ti stručnjaci što jih namješta posjednik šume, moraju biti osposobljeni za samostalno vodjenje šumskoga gospodarenja.

Izpitane gospodarstvene osnove odobrava kr. zemalj. vlada, a gospodarstvene programe županijski upravni odbor. Potonji odbor vrši obću, u po svom šumarskom izvjestitelju i stručnu kontrolu o točnom provadjanju odobrenih godišnjih drvosječnih i ogojnih predloga. U šumah gradova, neposredno podredjenih kr. zemalj. vladi, u šumi turopoljski lug, koja je svojinom plemenitoga turopoljskoga komposesorata, i u šumah svih inovrstnih obćina, koje su suvlastnici turopoljskoga luga, vrši nadzor sama kr. zemaljska vlada.

Digitized by Google

Dozvolom zemaljske vlade mogu obćine ili zajednice posjednika šuma tehničko gospodarenje u svojih šumah povjeriti šumarskomu tehničaru kot. oblasti, a vlastna je to, ako uztreba, odrediti i kr. zemalj. vlada. Posjednici spomenutih šuma dužni su nadalje za čuvanje svojih šuma namjestiti i potrebito lugarsko osoblje.

Sve te ustanove protežu se još i na sliedeće šume:

a) koje stoje u javnoj upravi;

b) koje su na temelju ustanova §§. 6., 7., 19. i 20. šumskoga zakona ili inih zakonskih propisa podvrgnute osobitomu javnomu nadzoru;

c) zakladne;

d) redovâ, manastirâ, beneficijâ i nadarbinâ;

e) ostalih korporacija;

f) dioničkih družtava, utemeljenih za rudarske i druge industrijalne podhvate;

g) povjerbinâ;

h) koje su obterećene šumskimi služnostmi, a ne stoje u javnoj upravi i ne spadaju jednoj od navedenih kategorija.'

Uredjenje bujicâ (vododerinâ). Zakonom od 22. listopada 1895. izdane su odredbe, kako da se u zemlji uredjuju bujice (vododerine). Područje, gdje treba urediti koju bujicu, sačinjava radno polje (bujično područje). Svako se ovakvo područje ima potanje ustanoviti, a za provadjanje odredba potrebitih glede uredjenja bujica treba da se uporavljuju propisi zakona o vodnom pravu i šumskoga zakona.

Bujična područja ustanovljuju upravne oblasti I. molbe uz sudjelovanje posebnih bujičnih tehničara, koji izradjuju glavne osnove i izvode zagradjivanje. U središtu pako rukovoditi će uredjivanje šumarski odsjek kr. zemalj. vlade.

Investicijonalna zaklada. Previšnjim zapovjednim pismom od 8. lipnja 1871 odredjeno bje, da će se dohodci od velikih prodaja prastarih krajiških šuma namienjivati gospodarskim i kulturnim interesom bivše vojne krajine te da će se o upotrebljivanju tih dohodaka svake godine sastavljati vanredni proračuni.

Za to bje podjedno ustrojeno posebno povjerenstvo krajiške investicijonalne zaklade u Zagrebu, komu predsjednika imenuje kralj, a koje je sastavljeno od članova državno-vojničkoga i kr.

Digitized by Google

ugar. ministarstva, hrv.-slav. zemaljske vlade i vojnoga zapovjedničtva u Zagrebu. Zadaćom je povjerenstvu, da vieća o prilikah i načinu, kako će se unovčivati prastari suvišci drvâ i kako upotrebljavati, te da o tom predlože shodne predloge.

Odmah iza toga izlučen bje u području bivših krajiških pukovnija brodske i petrovaradinske kompleks prastarih hrastovih šuma u površini od 30.000 rali.

Drvo iz tih šuma prodano bje u cielosti na javnoj dražbi g. 1872. posebnomu družtvu pod cienu od 1100 for. po rali ili ukupno za 33 milijuna forinti. No kako su u ono doba nastale vanredno nepovoljne prilike po trgovinu s drvi, družtvo se nije moglo održati, g. 1875. palo u stečaj te izgubilo uplaćenu jamčevinu od 3,300.000 forinti na korist krajiške investicionalne zaklade.

Kasnije se opet popraviše prilike za unovčivanje produkta hrastovih šuma, te je krajiška investicionalna zaklada postupice godinu po godinu prodavala stanovite dielove tih šuma i to razmjerno vrlo dobrim uspjehom, pak su se i znatni iznosi mogli upotrebljavati za razne koristne investicije u krajiškom području.

Napokon valja još glede gospodarenja u šumah kralj. Hrvatske i Slavonije navesti, da se u šumah državnoga šumskoga erara, krajiških imovnih općina, gradova, urbarijalnih općina i biskupija i nadarbina već od dulje vremena gospodari potrajnim načinom i uredno na temelju izpitanih već i odobrenih gospodarstvenih osnova. Sječine u šumah nižu se sustavnim redom, a ogojne se radnje izvode racijonalno i po potrebi svake godine. Drvo iz tih šuma unovčuje se onako, kako to dozvoljuje potrajni etat, godimice javnimi dražbami. Jednom rieči, šumarenju u tih šumah ne može da bude razložna prigovora. Al dok će još prilično u redu biti i šume privatnoga velikoga posjeda, to se je u šumah plemićkih i poveljenih općina i komposesorata, upravnih i mjestnih općina, redova i manastira, kaptola, prebenda i dioničkih družtva sve do zakona od 36. ožujka 1894. svakojako šumarilo. Istom se potonjim zakonom, kojim se uredjuje stručna uprava i šumsko gospodarenje u šumah, stojećih pod osobitim nadzorom, energično stalo na put raznim nedostatkom. Potrebito upravno-stručno i pazitelјsko osoblje već je namješteno, te se učinilo sve, da se i u potonjih šumah što prije svi odnošaji podpuno urede. U obće moglo bi se reći, da već sada u kojih 70%

Digitized by Google

šuma Hrvatske i Slavonije postoje prilično uredjeni gospodarstveni odnošaji, ostalih pako 30 postotaka da će se postupice privoditi uredjenu stanju.

Državne šume. I. Ukupna površina šuma u području kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu iznaša 225.587 kat. rali. Od ove površine odpada na šumu 223.187 katast. rali, na ine vrsti uzgoja 2.400 kat. rali, te je razdieljena na 17 šumarija.

Od glavnih vrsti rastućega drveća zastupane su: bukovina sa 76%, jelovina sa 13% i hrastovina sa 11% ciele površine.

Osim toga ima manjih površina kestenovine, mjestimice omorike, ariža, javora, breze, topola i inih listača.

Površina godišnje sječe iznaša 4.035 kat. rali.

Godine 1894. izradilo se je na površini od 2.152 kat. rala:

17.291 m³	hrastova tvoriva	42.490 m³	hrastova goriva
39.419 „	crnogorič. „	1.511 „	crnogor. „
33.878 „	bukovoga „	182.366 „	bukovoga „
1.686 „	bieloga drva „	9.519 „	bieloga drva „
Ukupno **92.274** „	tvoriva	**235.886** „	goriva.

Odpadci nakon izradbe drva za tvorivo drvo nisu se u množini od 61.420 m³ mogli unovčiti.

Drvo se prodaje trgovcem izključivo u šumi na panju, šumske su pako ceste i putevi u dobru stanju, te se izvoz lako može obavljati.

Kod šumskoga ravnateljstva namješteno je 33 šumarskih. 5 računarskih činovnika, 1 pis. oficijal, 125 nadlugara i lugara i 40 lugarskih zamjenika. Stalnih radnika ne ima.

Ukupni dohodak iznosio je godine 1894. 407.668 for., izdatak bez mirovina 203.707 for., preostao dakle čisti dohodak od 84.5 nč. po ralu.

Podhvati koji troše najviše drva jesu: tvrdka Srećko Neuberger i sin iz Rieke, tvrdka manufakture drva u Vrbovskom, gradačka tvrdka Sorger & Cie.; poduzetničko družtvo Berger A., Benedik S., Hartl Hugo, Felix Deutscha sinovi, Prister Guido i drvotržac Nikola Srića iz Novoga.

Manji su trgovci drva i podhvatnici Funk i Heinrich iz Karlovca, Adolf Fuchs iz Barcstelepa, Grgurić Marko iz Delnica, Braća Kronfeld iz Zagreba. A. Bačić iz Drenovca, talionica Ganza u Topuskom, Jakov Sporer iz Sungerà, Jakov Mance iz Vrbovskoga, Štimac iz Crnoga luga, konačno bešlinačka talionica.

Digitized by Google

Tvrdka Neuberger i sin posjeduje 3 parne pilane i to u Jasenku, Ogulinu i Sušici, manufaktura drva u Vrbovskom ima 2 pilane sa strojevi za guljenje drveća i to u Vrbovskom i Gorjancih, tvrdka Sorger i drug pako ima parnu pilanu u Gradcu.

Vodenih pilana ima znatan broj gotovo na svakom potoku.

Od hrastovih šuma u bivšoj brodskoj i petrovaradinskoj pukovniji površinom od 30.000 jutara, što su u svoje doba izlučene za krajišku investicijonu zakladu, a kojimi upravlja kr. drž. šum. erar, izradjena je počam od godine 1872. do uključivo 1895. površina od 21.981·68 kat. jutara, preostalo je dakle još 8.018·32 kat. jutara.

Popriečni god. etat iznosi 123.950 m^3 hrastova tvorivoga i 188.012 m^3 hrastova i inoga gorivoga drva.

Za prodano je drvlje počamši od god. 1872. do konca god. 1894. unišla svota od 27.000.000 for. Odpadci preostali nakon izradbe hrastovine a prikladni za tvorivo, prodavaju se za produkciju tanina tek počevši od g. 1890.

Žirovina unjela je od god. 1876. do uključivo 1892. 100.000 for., pašarina 35.000 for., šišaka pako prodano je godine 1876., 1877. i 1881. za 4.450 for.

Šumskih odšteta uplatilo se je od god. 1886. do konca 1894. 7.275 forinti.

Osim tvrdka već prije naznačenih jesu kupci drva odnosno poduzetnici: „Union bank“, „Société d' importation de chêne“, „Dionička tvornica tanina“, pilana Neubergera u Našicah, Franjo Gamiršeg, slavon. poduzeće drvnih proizvoda Kraft, Tüköry i drugovi.

Pod upravom državnoga šum. erara stoji i kr. nadzorničtvo za pošumljivanje primorskoga krasa u Senju, ustrojeno g. 1878.

Počam od te godine stavljeno je 10.700 jutara kraških pustoši u strogu branjevinu. Ciela površina svih branjevina zajedno sa branjevinami, što su jih prije nego li što je ustrojeno spomenuto nadzorničtvo, izveli šum. uredi u Ogulinu, Otočcu i Gospiću, iznosi 14.564 rali.

Za zagajivanje, za stanove za šumsko osoblje, za uredjivanje biljevišta, za beriva i t. d. izdala se je do konca g. 1895. svota od 425.000 for.

Branjevine i to 25 jih čuvaju jedan lugar i 16 lug. zamjenika, dočim se 1 lugar izključivo upotrebljava za čuvanje i uredjivanje biljevišta u Sv. Mihovilu i Kestenu.

Digitized by Google

Sve troškove pošumljivanja nosi investicijonalna zaklada.

II. Ciela površina posjeda u području vinkovačkoga kr. nadšumarskoga ureda iznosi 124.960 kat. jutara. Odatle odpada na šume hrastove 92.003, na ostale listače 15.385, na druge vrsti gojitbe 17.573 jutra.

Cielim posjedom, sastojećim se od dva teritorijalna kompleksa, upravlja kr. nadšumarski ured u Vinkovcih pomoću devet lokalnih šumarija, smještenih u Jasenovcu, Lipovljanih, Rajiću, Novoj Gradiški, Županji, Vrbanji, Njemcih, Moroviću i Jameni.

Medju osobljem ima 21 stručno naobraženi činovnik, lugarskoga pako osoblja imade 55 osoba.

Kao glavna vrst uzgaja se hrast-lužnjak (60%), hrast-kitnjak (6%), 34 pako postotka odpadaju na ostalu listaču, koja se pomladjuje naravnim načinom.

Godišnji prihod sieče se popriečno na 1.818 rali površine čistom sječom. Od te površine dobiva se hrastova tvoriva 180.000, hrastova goriva 122.000, dugoga tvoriva 1.800, dugoga goriva 145.000 ukupno 448.800m³ drva, koje se na panju prodaje.

Materijal izvaža se do najbližih skladišta kolima, odavle pako na svjetska tržišta željeznicom i parobrodi.

Šumami samimi prolaze ili su blizu njih željeznice Sisak-Brod, Vinkovci-Brčka i Vinkovci-Mitrovica. Rieke prikladne za parobrodarsku plovitbu te potoci Bosut, Studva, Spačva, i Trebež teku tako rekuć sredinom šumâ. U tri paropile, što leže tik šume u Vrbanji a spadaju tvrdkam Tüköry i drug, Société d' importation de chêne i Baćoka iz Županje ureže se na godinu preko 50.000 kub. metara hrastovine, izvrstno uporabljive za tehničke svrhe. Do 75.000 kub. metara hrastovih odpadaka upotrebljavaju se za produkciju tanina tvornice tanina u Županji i Mitrovici. Osim toga izradjuje se u državnih šumah godimice 3—5 milijuna komada hrastovih dužica i 500 do 800 tisuća akova njemačke bačvarske robe.

III. U području kr. šumarskoga ureda u Otočcu nalaze se sliedeće šume: a) državne šume: Otočac 7·74 jutara, Brlog 11.167·21 jutara, Gospić 14.545.24 j.; Kosinj 19.896.87 j.; Krasno 22.426 j.; Karlobag 17.236.96 j.; Ljeskovac 24.676.93 j.; Škare 14.111.47 j.; Sv. Rok 10.567.49 j.; Udbina 33.270.06 j.; ukupno 167.913.97 jutara. b) šume ličke imovne občine: Gospić 23.741.09 j.; Karlobag 4.911.05 j.; Sv. Rok 29.067.56 j.; Udbina 31.987.36 jut.;

Digitized by Google

ukupno 89.707.06 jutara, u svem dakle 257.721.03 jutara. Glavne vrsti drveća u ovih šumah jesu: hrast 0.6, bukovina i ine listače 74.8, četinjače 24.6% od površine u državnih šumah, a u šumah imovne općine ličke: hrastovina 8.2, bukovina i ine listače 83.7, četinjače 8.1% od površine.

Godišnja statna površina iznaša u drž. šumah 1.092 jutra, u šumah im. općine 5.085 jut.; godišnji drvni etat iznaša u državnih šumah 62.285m³ tvoriva drva, u im. općini 3.941m³; drva za ogriev u drž. šumah I. razreda 112.847, II. r. 53.976, III. r. 2.356 prost. metara, u šumah imovne općine I. r. 37.011. II. r. 11.288 prost. metara. Proizvadjanje i dopremu godišnjega stata obavljaju drvotržci na svoju ruku. Doprema obavlja se samo kolima i prilično razvijenom cestovnom mrežom od kojih 230 kilometara.

Digitized by Google

Digitized by Google

Rudarstvo i talijonstvo.

Uzporedo sa razvitkom industrije napreduje u svih kulturnih zemljah rudarstvo i talijonstvo, te se je u vieku pare i ociela silno razvila imenito produkcija ugljena i željeza. A kako je u austro-ugarskoj monarkiji sa sve to manje vriednosti srebra i ogromne potrebe zlata, kojoj ne mogu da zadovoljuju ni bogata nalazišta izvan Evrope, u velike potisnuta nekoć vrlo živa produkcija plemenitih kovina, tako je s druge strane za posljednjih decenija liepo uspjevalo nastojanje oko produkcije željeza i ugljena.

U Hrvatskoj i Slavoniji bila je produkcija plemenitih kovina od vajkada neznatna. A što se do najnovijega vremena nisu mogli razvijati ni ostali ogranci rudarske produkcije, uzrokom su nedostatne komunikacije. Izvrstne smedje i crvene željezne rude potakle su doduše, da se ustroje neke talionice, ali jim kraj sve dobre kakvoće rudâ i sirova željeza ne bijaše moguće nadvladati zaprieke i potežkoće s nedovoljnih obćila. U Hrvatskoj ima starijega smedjega ugljena, prikladna za izvoz, a množina lignita davala bi neizcrpljivu masu goriva. No istom posljednjega decenija uzele su se graditi željezničke pruge u krajevih, gdje ima prilika produkciji svietloga ugljena, te su joj se tiem, što su izgradjene pruge Brod-Sunja, slavonska transverzalna željeznica i zagorska željeznica stvorili glavni uvjeti. Za Zagorje radi se samo još o tom, da se postaja Krapina zasnovanom već spojnom prugom pripoji

Digitized by Google

o prugu Beč-Trst, tako, da se prodji bogatih krapinskih ugljenika otvori široko područje. Priključkom slavonske transverzalne željeznice o prugu kr. ug. drž. željeznice u Batrinji, privodi se požežko područje svjetloga ugljena velikomu prometu. U Sriemu pako izgradilo je rudokopje Pongratz o svom trošku pobočnu prugu od Rume do ugljenika kraj Vrdnika i tiem stvorilo podhvat, poslujući u velike i uredjen najnovijimi uredbami.

Djelomice vrlo dobri hrvatski ligniti još se uvjek ne rabe u znatnijoj množini. Manja goriva vriednost već jim sama po sebi steže prodju, pak se je i glavni pokretač lokalna industrija u Hrvatskoj dosta slabo razvila. Potonja je okolnost razlogom i tomu, da se u Hrvatsku, bogatu izvrstnim vapnom i laporom, još uvjek uvažaju znatne množine gradjevnoga vapna i cementa.

No i u tom opaža se okret na bolje. Veleposjednici otvaraju si na svojih gospoštijah sami rudokopja na lignit, odakle će hraniti razne obrtne podhvate; manji producenti vapna i opeka, koji se dosele nikako nisu mogli odlučiti na porabu lignita, već uviek još rabili gorivo drvo, moraju već sada prijanjati uz lignit, ako hoće, da si sačuvaju svoje podhvate i da budu dorasli konkurenciji, tako, da se u svem već i u toj grani rudarske produkcije primjećuje znatan napredak.

Željezna industrija još je i sada ograničena na talijonice u Bešlincu, Trgovih i Petrovojgori, gdje se proizvadja željezo od izvrstne kakvoće, ali gdje ni sada još ne ima dostatnih komunikacija, da se surovo željezo sa malenim troškom transporta dovaža do velikih tržišta trošnje. Željezovac u nekadanjoj banskoj krajini i u okolici Samobora tako je izvrstan i izdašan, da može obskrbljivati i mnogo razvijeniju željeznu industriju sa rudami. U nekadanjoj banskoj krajini unapredjuje tu industriju i bogatstvo šumâ, te jim osobito dobri bukovi ugljen u velike upliva na kakvoću dobivena sirova željeza. Kad se i ovim krajevom otvore obćila, te jim bude moguće, uvažati produkte, procvasti će i ta industrija i to tiem više, što je sva prilika, da će se i u drugih krajevih naći željezne rude, kojih danas tamo još nitko ni ne traži.

Produkcija ostalih kovina, i prije tek malena obsega danas je posve sustala. Talijonica cinka u Ivancu preradjuje importirane rude, a sumpornici u Radoboju danas su samo tek geološka znamenitost.

Digitized by Google

Veću pažnju zaslužuju izvori nafte u Boriku, Moslavini, Bačindolu, Petrovomselu itd. Za sada dolazi iz njih samo surovi proizvod u promet; ali će se prije ili kasnije upotrebljavati ova surovina za rafiniranje ulja za mazivo, a poticati i na vrtanja na petro ej.

Kako se iz svega toga razabire, u Hrvatskoj i Slavoniji rudarstvo je napredovalo dosta laganim korakom, te se danas tek razvija iz prvih faza svoga razvitka. Obćila privedena u život zadnje doba, potiču medjutim i na tom polju na življu djelatnost, pak će i novija tarifalna i trgovinska politika doprinjeti svoju e će se i kraljevine Hrvatske i Slavonija do mala već emancipirati od uvoza tudjega ugljena, a jamačno moći na tržište izvažati izvrstne svoje produkte željeza.

Još valja, da se sa nekoliko podataka iz statistike rudarske produkcije za decenij 1885.—1895. predoči, kako se je u novije doba razvijao taj ogranak industrije.

Površina podieljenih prekopnih polja (Grubenmasse) iznosila je u hektarih godine:

	1885.	1886.	1887.	1888.	1889.	1890.	1891.	1892.	1893.	1894.
na željezovac	1.057	1 107	1.107	1.107	1.107	1.115	1.115	1.115	1.115	1.130
na min ugljen	10.166	10.329	10.545	10.473	10.473	10.654	10.871	11.223	11.331	11.872
na ostale rude	442	392	392	392	392	392	410	429	410	410
Ukupno	11.665	11.828	12.044	11.972	11.972	12.161	12.386	12.767	12.856	13.412

Do godine 1890 razlike su medju pojedinimi godinami jedva i spomena vriedne. Istom godine 1890 uzela je ponešto bar napredovati površina prekopnih polja na ugljen te se do godine 1894 podigla na 11.873 hektara. U potonjem tom broju izkazuju statistički izkazi po prvi put i 253 hektara erarskih prekopnih polja. Svih ostalih godina bila su ona podieljena samo privatnim osobam. Od ukupne površine odpada godine 1894 hektara na županiju:

	modruško-riečku	zagrebačku	varaždinsku	bjelovarsko-križevačku	požešku	srienusku
na željezovac . . .	23	1.071	—	—	33	—
na min. ugljen . .	108	911	5.540	2.169	2.198	946
na ostale rude . .	—	266	18	72	36	18
Ukupno . .	131	2.248	5.558	2.241	2.270	964

Digitized by Google

Površina podieljenih površnih polja (Tagmasse) nije se za cieloga razdobja nimalo promienila. Iznosila je svake godine samo 265 hektara na željezovac, a 9 hektara na ostale rude, te bila podieljena izključivo samo privatnikom.

Samorova, samoroviteljа i posjednika rudokopja izkazuje statistika rudarska za godine:

Godine:	Samorovâ	Samoroviteljâ	Posjednikâ rudnikâ	Godine:	Samorovâ	Samoroviteljâ	Posjednikâ rudnikâ
1885.	3.080	54	35	1890.	2.839	63	40
1886.	2.399	55	37	1891.	4.157	69	42
1887.	2.369	51	38	1892.	4.754	73	45
1888.	2.346	53	38	1893.	5.835	69	46
1889.	2.289	48	38	1894.	5.016	71	47

Rudarskih podhvata, koji su g. 1894 djelovali, izkazuje statistika 20. i to: četiri dionička družtva (družtvo za kalničke ugljenike, I. hrv. družtvo za preradjivanje sirovina u Bjelovaru, golubovačko rud. družtvo i trifailsko rudn. družtvo), jednu imovnu občinu (gjurgjevačku), rudarsko ortačtvo Petrovagora i 14 ostalih podhvatnika. Talione poslovale su samo dvie. Jednoj je vlastnikom ortačtvo Petrovagora, drugoj Vjekoslav Frohm u Bešlincu.

Srednji godišnji broj radnika, zabavljenih kod svih podhvata, u rudnicih i kod taliona, mienjao se je za istoga razdobja ovako:

Godine:	Muških	Ženskih	Djece	Svih radnika	Godine:	Muških	Ženskih	Djece	Svih radnika
1885.	408	8	—	416	1890.	687	10	7	704
1886.	520	12	6	538	1891.	873	9	24	906
1887.	464	11	1	476	1892.	967	11	19	997
1888.	414	5	3	422	1893.	1.239	16	26	1.281
1889.	511	8	4	523	1894.	1.677	24	15	1.715

Stacijonaran sve do g. 1890 broj se je radnika, ponajviše s povećane produkcije ugljena, posljednjih pet godina uzeo množiti dosta brzo te se prama g. 1889 i više nego li potrostručio.

Od ukupna broja radnika, kako je u gornjem pregledu izkazan za g. 1894, odpada njih 1629 na radnike u rudnicih a 86 na radnike u talionicah podhvata petrovogorskoga i bešlinačkoga

Digitized by Google

na pojedine pako županije dieli se on ovako: varaždinska sa 749, sriemska sa 478, zagrebačka sa 165, modruško-riečka sa 159, bjelovarsko-križevačka sa 117 i požežka sa 47 radnika. Nadnice radnikom mužkarcem varijirale su u županijah zagrebačkoj, modruško-riečkoj i varaždinskoj od 60 do 150, u požežkoj od 90 do 130, u bjelovarsko-križevačkoj i sriemskoj od 100 do 140 novčića. Ženskinjam iznosile su 40—60, djeci 35—50 novčića.

Radnikom u korist djelovaše g. 1894 8 r u d a r s k i h p o m o ć n i c a (Bruderladen) i 1 bolestnička i to pomoćnice: Rude, Petrova gora, Trgove-Bešlinac, Radoboj, Ivanec, Vrdnik, Lepavina-Očura i pomoćnica kalničkoga rud. dioničkoga družtva, te bolestnička blagajna u Ivancu. Sva imovina iznosila jim je koncem 1894 97.073 for., tečajem pako te godine bilo je prihoda ukupno 20.644 for. (kamati glavnica 2.597, priñosi radnika 10.211, prinosi podhvatnika 1832, ostali prihod 6.004 for.), razhoda ukupno 12.919 for. te se odavle potrošilo za mirovine i odpravnine rudara, njihovih udova i siročadi 2322 for., na obskrbu bolestnika i pogrebne troškove 6.187 for., na pripomoć 689, na upravni trošak 160, na ostale potrebštine 3.561 for.

Od važnijih u r e d b a i s p r e m a, koje su g. 1894 rabile u produkciji, izkazuje statistika sliedeće: Od rudovoznih pruga bijaše duljina željeznicam 51.246, a drvenica 4.782 metara. Rudnih vozila (Förder-und Fahrtmaschinen) izkazano je 11 na paru a 1 životinjskom silom, dizala vode (Wasserhebmaschinen) 9 na paru a 2 ljudskom silom, grušaka (Pocheisen) 3, tucilâ (Stossherde 3, prosijala (Siebsetzmaschinen 1), željeznih visokih peći (Eisenhochöfen) 3, od kojih su radile samo dvie, prženica (Röst-Oefen) 16, kotala za izparivanje (Abdampfkessel) 16, strojeva za razvrstavanje ugljena 10, kupolnih peći 1, briquette-strojeva 1, ostalih strojeva 12.

O samoj p r o d u k c i j i rudarskoj i talionskoj izkazuje statistika koli producirane količine toli i vrjednost njihovu. Po tih je podatcih sastavljen sliedeći pregled (gledaj str. 110) za decenij 1885—1894.

Već prije dvadeset i pet godina vriednost je godišnje produkcije u rudnicih i talionah Hrvatske i Slavonije iznosila preko 300.000 for. Sustavši za tiem sredinom sedamdesetih godina, ponajviše s toga, što su talione u banskoj krajini znatno stegnule svoju djelatnost, opet se je produkcija početkom osamdesetih go-

Digitized by Google

Godine	Surovo željezo: pretopljeno	Surovo željezo: liveno	Lignit	Svietli ugljen	Last (Bleiglanz)	Željezovac	Paklina (Naphta)	Kalamina (Galmei)	Ukupno
			Produkcija u metr. centih:						
1885.	29.782	149	62.106	63.504	—	96.438	—	—	—
1886.	18.693	57	112.895	86.338	—	40.327	60	—	—
1887.	18.173	67	106.655	62.499	—	70.932	120	—	—
1888.	4[illegible].678	—	12.002	81.833	1.200	107.729	160	—	—
1889.	52.510	—	8.274	158.895	150	164.084	100	—	—
1890.	54.227	—	49.210	452.263	90	147.821	270	—	—
1891.	63.324	3.800	43.678	584.223	—	164.166	260	70	—
1892.	62.381	60	54.413	715.186	—	170.124	90	—	—
1893.	61.551	—	54.924	765.444	—	183.797	—	—	—
1894.	67.409	204	133.439	856.168	—	220.578	—	—	—
			Vriednost produkcije u forintih:						
1885.	119.128	1.698	21.270	22.026	—	43.615	—	—	207.737
1886.	68.982	713	36.850	27.792	—	12.956	840	—	148.133
1887.	65.701	893	35.848	19.979	—	22.730	960	—	146.111
1888.	153.655	—	1.882	28.121	8.400	34.638	1.440	—	228.136
1889.	240.220	—	1.557	56.043	525	39.883	1.000	—	339.228
1890.	234.928	—	12.927	166.797	864	36.526	1.820	—	453.862
1891.	224.766	15.200	12.761	228.509	—	36.779	1.420	250	519.685
1892.	210.620	600	11.221	290.382	—	45.788	252	—	558.863
1893.	208.129	—	9.381	314.084	—	53.910	—	—	585.504
1894.	232.539	2.448	30.466	349.655	—	54.552	—	—	669.660

dina podigla bar na stepen, komu se je bila dovinula već godine 1873 i 1874. No i sad nije napredovanje potrajalo već samo kratko vrieme. Odkad se vodi redovita statistika rudarske produkcije nije gotovo nikad bila tako malena obsega kao što g. 1887. Poslje te godine kreću stvari opet sve to na bolje, te je sva prilika, da će napredak sada biti postojan, te da je i po tu granu privrjede nastalo razdobje uspješna i postojana razvitka. Istina, ni u najnovije doba ne ima u produkciji raznolikosti veće, nego li što je opažavana već u prijašnje doba. Samo se malo njezinih ogranaka ističe nešto većom važnosti, al je bar u tih napredak u najnovije doba, pošto su uvjeti uspjevanju povoljniji te se pokazuje sve to više volje za podhvate te ruke, razmjerno vrlo znatan. Produkcija svietloga ugljena, koja je još početkom razdobja bila jedva spomena vriedna, posljednjih se pet godina više

Digitized by Google

nego li podvostručila te je po vriednosti produkta pretekla sve ostale ogranke. A isto tako opaža se puno življa djelatnost i u talionah. Surova željeza producirano bje godine 1894 više nego li ikoje prijašnje godine. Ukupna pako vriednost produkcije, koja je do nedavna i u povoljnijih godina varijirala samo medju 200—300 tisuća podigla se je već godine 1894 gotovo do 700.000 forinti.

Koliko u produkciji g. 1894 učestvuju pojedine županije, neka još predoči sliedeći pregled:

Vrsti propukcije		Županija						Hrvatska i Slavonija
		Modruš-Rieka	Zagreb	Varaždin	Bjelovar-Križevci	Požega	Sriem	
Produkcija u metr. centih:								
Surovo željezo	pretopljeno	—	67.409	—	—	—	—	67.409
	liveno	—	204	—	—	—	—	204
Lignit		1.600	17.316	—	62.292	50.000	2.230	133.43
Svietli ugljen		—	—	304.968	—	1.200	550.000	856.168
Željezovac		154.746	65.832	—	—	—	—	220.578
Vriednost produkcije:								
Surovo željezo	pretopljeno	—	232.539	—	—	—	—	232.539
	liveno	—	2.448	—	—	—	—	2.448
Lignit		312	2.096	—	17.613	10.000	446	30.466
Svietli ugljen		—	—	140.415	—	240	209.000	349.655
Željezovac		38.681	15.871	—	—	—	—	54.552
Ukupno		38.993	252.954	140.415	17.612	10.240	209.446	669.660

U dvie županije, ličko-krbavskoj i virovitičkoj ne bijaše, kao što g. 1894 tako ni prijašnjih godina nikakve rudarske produkcije. Produkcija taliona stegnuta je samo na županiju zagrebačku, na dvie naime njezine talione u bivšoj banskoj krajini, koje takodjer jedine proizvadjaju nešto željezovca i to u područjih kotara vrginmostskoga, kostajničkoga i u susjednom jim kotaru voj-

Digitized by Google

nićkom županije modruško-riečke. Od ciele produkcije svietloga ugljena, odpada najveći dio na rudokopje vrdničko u županiji sriemskoj, a znatnija količina samo još na županiju varaždinsku sa pet njezinih podhvata u kotarih krapinskom, zlatarskom, pregradskom i novomarofskom (ugljenici kalnički). Lignit dobivaju konačno u županiji požeškoj jedan (kod Cernika), u bjelovarsko-križevačkoj četiri rudarska podhvata.

Digitized by Google

Trgovina i vjeresijstvo.

Po statistici zvanja i zanimanja, sastavljenoj na temelju rezultata popisa žiteljstva od g. 1890. živjelo je u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji ukupno: o trgovini 29.121, o vjeresijstvu 1.223, o prometu 21.776, u svem dakle 52.120 osobe, te se osobe ove po tom, da li su aktivno učestvovale kod odnosnih grana zanimanja (privrjednici) ili živjeli o privrjedi potonjih (ženskinje kućanice, osobe bez zanimanja i kućna služinčad), diele ovako:

	Privrjednici			Neprivrjednici		
	mužki	ženski	ukupno	mužki	ženski	ukupno
Trgovina	9.998	2.479	12.477	4.653	11.991	16.644
Vjeresijstvo	367	1	368	210	645	855
Promet	7.007	201	7.208	4.230	10.338	14.568
Ukupno...	17.372	2.681	20.053	9.093	22.974	32.067

Iz statistike zanimanja od g. 1880 poznat je samo broj privrjednika, a ni taj nije, kako je tada bio uglavljen donekle po drugih načelih, posve sravnjiv s brojevi od g. 1890. No ako se prispodobom obajuh popisnih rezultata i ne da točno ustanoviti, u kojoj li je mjeri za toga decenija napredovao broj privrjednika u sve ove tri grane zanimanja, toliko se ipak iz nje razabire, da je bilo napredka i to svakako vrlo znatna. Nabrojeno je naime privrjednika:

Digitized by Google

	g. 1880	g. 1890	g. 1890 više nego li g. 1880	
			u cielosti	u %
Kod trgovine.....	8.825	12.477	3.652	41.32
Kod vjeresijstva	189	368	179	94.70
Kod prometa	3.611	7.208	3.597	99.61
Ukupno...	12.625	200.53	7.248	57.41

Postotci porasta, što su tuj izkazani u posljednjem stupcu biti će nešto previsoki, no sve da se smanje i za polovicu, još bi uvjek dokazivali, da se je broj privrjednika i u cielom i kod pojedinih grana množio mnogo brže nego li cielo žiteljstvo. Osobito znatan biti će porast kod prometa, te se ovaj i lako razjasnjuje, ako li se uzme na um, koliko su se za decenija 1880—1890 razvila razna obćila imenito željeznice i koliko kod njih usljed toga treba i više radnih sila.

Sve osobe živuće o trgovini kao glavnom zanimanju — a samo je potonje kod gornjih brojeva uzeto u račun — čine 1·32 postotka cieloga žiteljstva Hrvatske i Slavonije. Postotak se ovaj dakako znatno povisuje u svih naših gradovih, najviše u Sisku (16·01%), a dosta znatno i u najveća dva grada u Zagrebu (7·87) i Osieku (8·19). Izvan gradova pako zaostaje svigdje za prosjekom za cielu zemlju osim u nekojih kotarih požežke, virovitičke i sriemske županije.

Vjeresijstvo zastupano je nešto znatnijim brojevi jedino u gradovih i nekih krajevih županije sriemske, gdje je razmjerno najznatniji broj raznih vjeresijskih zavoda imenito pako vjeresijskih zadruga. Kod prometa, o kom je od cieloga žiteljstva živjelo 0·98%, naći će se osim gradova — izmedju kojih se osobito ističu sva tri primorska grada sa preko 20%, te gradovi Sisak (13·43%), Brod (13·01), Zemun (11·41), Zagreb (6·36) i Osiek (6·34) — nešto viši postotci samo u kotarih sušačkom, osiečkom, vinkovačkom i zemunskom. U ostalih su krajevih postotci osoba, živućih o prometu, većinom puno niži nego li prosjekom za cielu zemlju.

Po socijalnom svom položaju t. j. da li se odnosnim zanimanjem bave, kao samostalni podhvatnici ili pako kao pomoćnici bilo koje vrsti, diele se svi privrjednici ovako: Popisano je g. 1890 (po glavnom jim zanimanju) privrjednikâ:

Digitized by Google

	kod trgovine		kod vjeresijstva		kod prometa		ukupno	
	muž.	žen.	muž.	žen.	muž.	žen.	muž.	žen.
Samostalnih podhvatnika .	5.043	1.095	9	1	41	3	5.903	1.099
Činovnika i poslovodja ...	455	7	293	—	1.036	156	1.784	163
Inžinira	—	—	—	—	95	—	95	—
Makinista	—	—	—	—	91	—	91	—
Obiteljskih pomoćnika	372	1.304	—	—	—	—	372	1.304
Pomoćnika (kalfa)	1.765	42	—	—	—	—	1.765	42
Naučnika	898	2	—	—	—	—	898	2
Radnika	106	4	—	—	556	3	662	7
Nadničara	311	18	—	—	954	24	1.265	42
Slugâ	1.048	7	65	—	4.234	15	5.347	22
Ukupno privrjednika ...	9.998	2.479	367	1	7.007	201	1.7372	2.681

Osim osoba, koje su trgovinu, vjeresijstvo ili promet označile glavnim svojim zanimanjem, bavile su se još ovimi granami privrjede kao uzgrednim zanimanjem (uz drugo koje zanimanje, kao što n. pr. uz poljodjelstvo, obrt itd.), ukupno 1.523 osobe, i to: trgovinom njih 1.266, vjeresijstvom 28 a prometom 229 osoba. Kod prve od tih grana privrjede, kod trgovine, broj je dakle i tih osoba, dosta znatan, te ga valja uzeti u račun u sliedećem pregledu u kojem se potanje izkazuje, kako se svi privrjednici trgovci razvršćuju na pojedine vrsti odnosno skupine trgovine.

Ciela trgovina razdielila se je za sastavljanja statistike zvanja i zanimanja u pravu trgovinu, obsižuću svu trgovinu robom (osim kućarenja), te posao odpravnički, zakupnike raznih daća i podhvatnike raznih obskrba, nadalje u kućarenje i u poslovanje agenata i mešetara, a u svakom od ovih razdjela lučile se pojedine vrsti, kako su bile naznačene u samoj popisnoj gradji. Pojedinih ovih vrsti nabrojeno bje kod same trgovine 184, a kako su najvećim dielom zastupane samo malenim brojem osoba, doteći će ovdje, da se po vrsti robe, kojom se je trgovalo, stegnu u nekoliko skupina, navedenih u sliedećem pregledu (gledaj stranu 116).

Medju svimi vrstmi prave trgovine zauzimlju prvo mjesto trgovine mješovitom robom i trgovine sitničarske, gdje predmetom trgovine nije pojedina koja vrst robe već ona obsiže skup raznih predmeta. Od svih osoba, zabavljenih u pravoj trgovini budi glavnim budi uzgrednim svojim zanimanjem odpada na trgovine mješovitom robom 25·34, na trgovine sitničarske 26·06, ukupno

*

Digitized by Google

	Samostalnih podhvatnika						Pomoćnoga osoblja svih vrsti		Ukupno svih privrjednika		
	glavnim zanimanjem		uzgrednim zanimanjem		u svem						
	muž.	žen.	muž.	žen.	muž.	žen.	muž.	žen.	muž.	žen.	u svem
I. Prava trgovina:											
Trg. marvom	100	—	191	—	291	—	35	—	326	—	326
„ poljodj. produkti	176	4	46	—	222	4	311	17	533	21	554
„ drvom i produkti od drva	194	6	54	1	248	7	491	7	739	14	753
„ kovinami i odnos. produkti	68	12	14	—	82	12	186	5	268	17	285
„ kamenjem, zemljom i staklom	33	4	7	—	40	4	36	4	76	8	84
„ produkti kemijskoga obrta	2	3	1	—	3	3	5	—	8	3	11
„ produkti tekstilnoga obrta	183	22	3	—	186	22	517	39	703	61	764
„ papirom i galanterijskom robom	38	6	7	1	45	7	115	9	160	16	176
„ kožami	70	2	7	—	77	2	80	1	157	3	160
„ mirodijami	293	29	11	1	304	30	524	66	828	96	924
„ vinom, rakijom i pivom	84	5	75	—	159	5	119	4	278	9	287
„ ostalom hranom i pićem	141	33	39	—	180	33	104	18	284	51	335
„ knjigami i umjetninami	18	2	12	1	30	3	64	3	94	6	100
„ odjećom	32	14	11	—	43	14	66	13	109	27	136
„ mješovitom robom	1.179	94	59	3	1.238	97	1.548	334	2.786	431	3.217
„ ostalom robom	57	8	20	1	77	9	114	15	291	24	215
Sitničari	1.321	312	441	38	1.762	350	433	764	2.195	1.114	3 309
Piljari	120	455	4	6	124	461	13	64	137	525	662
Odpravnici (spediteuri)	19	1	3	—	22	1	82	—	104	1	105
Trafike i kolekture	21	46	48	12	69	58	8	14	77	72	149
Zakupnici daća	14	2	9	1	23	3	104	7	127	10	137
Podhvatnici obskrba	2	—	5	—	7	—	—	—	7	—	7
Ukupno	4.165	1.060	1.067	65	5.232	1.125	4.955	1.384	10.187	2.509	12.696
II. Kućarci	597	34	111	1	708	35	—	—	708	35	743
III. Agenti	171	1	7	—	178	1	—	—	178	1	179
IV. Meśetari	110	—	15	—	125	—	—	—	125	—	125
U svem	5.043	1.095	1.200	66	6.243	1.161	4.955	1.384	11.198	2.545	13.743

Digitized by Google

dakle na obje vrsti preko polovice svih osoba, te već ta njihova nerazmjerno velika prevaga dokazuje, kako su trgovački poslovi još slabo specijalizirani. Iza njih najjače su zastupane: trgovina mirodijami i kolonijalnom robom, trgovina produkta tekstilne industrije, gdje su ubrojene i sve trgovine manufakturne robe, razmjerno dosta brojne u gradovih i većih trgovištih, pak trgovine drvom i produkti od drva. S druge strane za čudo je malen broj osoba zabavljenih u obće u trgovini knjigami i umjetninami, imenito pako samostalnih podhvatnika, kojih su nabrojena samo 33 u cieloj zemlji. No po svoj prilici biti će faktično broj takvih trgovina nešto veći, jer se knjižarstvom osobito u manjih mjestih bave kao uzgrednom trgovinom i trgovci, izkazani već u drugih skupinah, kao n. pr. trgovci papirom, mješovitom robom itd. I trafike i kolekture, koje se u gornjem pregledu izkazuju samo sa 127 podhvatnika, biti će većinom spojene sa sitničarskimi trgovinami i trgovinami mješovitom robom, te nisu napose došle u račun. Od pojedinih vrsti trgovine, koje u gornjem pregledu nisu napose izkazane već spojene sa srodnimi vrstmi u skupine, spomenuti valja 216 podhvatnika u trgovini zemaljskimi produkti i žitom, 182 njih u trgovini drvom za ogriev, 132 u trgovini svinjami, 95 u trgovini rukotvorinami, 81 u trgovini kožom, 70 u trgovini brašnom, 57 u trgovini liesa i 53 u trgovini konji, no podjedno primjetiti, da ni ovi podatci ne izkazuju onih trgovaca, koji se u navedenimi vrstmi bave uzgredice uz drugu koju trgovinu. Brojem pomoćnoga osoblja najjače su sliedeće skupine: Na 100 podhvatnika ima pomoćnoga osoblja u trgovini sa produkti tekstilne industrije 270 (velike manufakturne trgovine), u trg. papirom i galanter. robom 248, u trg. kovinami 213, u trg. drvom i liesom 196 i u trgovini mirodijami 177. Što u trgovinah mješovitom robom imenito pako kod sitničara ima znatniji broj ženskoga pomoćnoga osoblja, razjašnjuje se jačim sudjelovanjem ženskih članova obitelji.

Od 396 osoba, izkazanih kod vjeresijstva u glavnom i uzgrednom zanimanju bijaše jih:

	Samostalnih podhvatnika	Činovnika	Sluga	Ukupno
Kod štediona	—	132	42	174
Kod banka	—	58	11	69
Kod vjeresij. zadruga . .	—	15	4	19
Kod osjegurav. podhvata .	—	112	6	118
Kod privatnih bankira i mjenjačnica	11	3	2	16
Ukupno . . .	**11**	**320**	**65**	**396**

Digitized by Google

O prometu kao glavnom zanimanju — uzgredno je tuj manje važnosti — podaje konačno statistika zanimanja sliedeći detalj. Osoba zabavljenih u toj grani privrjede bijaše:

	Samost. pod hvatnika	Činovnika	Makinista	Radnika	Nadničara	Sluga služ-benika	Ukupno
Gradnja i uzdržavanje cesta . .	7	9	1	19	121	522	679
Mitnice, mostovi i skele	14	2	—	6	1	73	96
Tramwayi	—	3	—	—	3	19	25
Uzpinjače	1	3	2	2	—	4	12
Željeznice	—	427	34	280	504	1.550	2.795
Gradnja željeznica	9	28	2	196	235	41	511
Regulacija voda i melijoracije .	1	22	—	11	5	15	54
Brodarstvo	11	249	52	44	108	1.635	2.099
Poštarstvo i brzojavstvo	—	539	—	1	1	389	930
Telefonstvo	1	5	—	—	—	1	7
Sav promet . . .	**44**	**1.287**	**91**	**559**	**978**	**4.249**	**7.208**

Svi ti podatci, što su ovdje priobćeni osvrću se samo na osobni momenat a potječu od popisa g. 1890 iz dobe dakle već prilično odmakle. Razvijajući se postepeno, jamačno su sve one tri grane privrjede i u najnovije doba u velike napredovale. Pojasni cienik, razgranjivanje željezničke mrieže, dogradjivanje cestovne mrieže, umnažanje poštarskih i brzojavnih ureda, utemeljivanje i novih i većih vjeresijskih zavoda, osnivajućih se o čvrstoj podlozi, sve je to oživljavalo promet, dizalo volju za razne podhvate, kriepilo podhvatni duh, te ne ima sumnje, da je do danas vrlo znatno narasao broj žitelja, zabavljenih koli u trgovini toli i kod vjeresijstva i prometa.

O samom trgovinskom prometu kralj. Hrvatske i Slavonije ne ima žalibože podpunih podataka jer se statistika o prometu robe sastavlja samo za cielo područje zemalja krune sv. Stjepana Koliko se pak daje razabrati iz redovitih izvješća trgovačko-obrtničkih komora u Zagrebu, Osieku i Senju, na koja se sbog obilna njihova sadržaja stručnjaci naročito upozoruju, najvažnija je roba za izvoz drvo i to ciepana francezka, njemačka bačvarska gradja, rezana hrastova gradja i polutki i drvo u okruglom panju. Od ovih se proizvoda godimice izvozi do 3 miljuna metr. cent. u vriednosti od preko 10 miljuna forinti. Medju ostalimi predmeti

Digitized by Google

izvoza zauzimlju nadalje važno mjesto: tanin, koji se dobiva u velikih slavonskih tvornicah i kojega se na godinu izvozi do 120.000 met. centi u vriednosti od 1,200.000 for., od produkta poljodjelskih: pekmez (lekvar) šljive sušene i svježe, razno voće i svježe povrće, žitarice i ine poljske plodine, brašno, jaja, od ostalih produkta: cement, staklo, žigice, drveno gospodarsko orudje itd. Glavni su pako smjerovi izvoznoj trgovini sliedeći: dužice i bačvarska gradja izvoze se u Francezku, Italiju, Španjolsku, Englezku i Njemačku, rezana hrastova gradja u Njemačku, Belgiju, Francezku i Englezku, drvo u okruglom panju u Njemačku, Belgiju, Francezku i Englezku; tanin u Englezku, Njemačku, Belgiju i Rusiju, šljive sušene i svježe u Njemačku, Dansku, Švedsku i Norvežku, Holandiju, Francezku i Englezku, hrana i poljske plodine u Njemačku, Švajcarsku i Italiju, jaja u Francezku i Njemačku, žigice i gospodarsko orudje u Srbiju, Rumunjsku, Bugarsku i Tursku. Od svih spomenutih vrsti produkta idu znatne količine i u kraljevine i zemlje zastupane u carevinskom vieću. Izvozni promet raste progresivno te je sva prilika, da se je u posljednjih 20—30 godina i više nego potrostručio.

Vjeresijski zavodi iztiču se u gospodarskom životu kraljevina Hrvatske i Slavonije sve to više svojom važnosti po glavnicah, što su povjerene njihovoj upravi, po obsegu prometa, što ga polučuju u svom poslovanju i po velikom povjerenju, što ga uživaju u občinstvu. Medju njimi bankovni su zavodi ustrojeni poput sličnih zavoda u drugih zemljah, te valja spomenuti samo to, da je prva hipotekarna banka za Hrvatsku i Slavoniju, hrv.-slav. zemaljska hipotekarna banka u Zagrebu, izdavajuća 4% založnice, ustrojena istom godine 1892., a prvu svoju poslovnu godinu zaključila 31. prosinca 1893. Organizacija štediona odgovara organizaciji zavoda te vrsti u kraljevini Ugarskoj. Sve su štedione bez iznimke utemeljene po dioničkih družtvih, te posluju kao tečevna družtva. Posebna zakona za nje ne ima, pak nije u Hrvatskoj i Slavoniji ni za dobe absolutizma uveden regulativ štediona, izdan u svoje doba za kraljevine i zemlje, zastupane sada u carev. vieću. Poput depozitnih banka primaju štedione novčanih uložaka a ulažu povjereni jim novac ponajviše u eskomptovni posao i hipotekarne zajmove, djelomice i u predujmove, na ručne zaloge i predujmove na obveznice uz jamstvo. Samo kod nekojih većih zavoda još su znatnije važnosti i nabavljanje vriednostnih

Digitized by Google

papira i posao kontokorentni. Dioničke su glavnice u pravilu dosta malene, varijirajući većinom od 20—50.000 forinti. Kraj njih stvaraju si zavodi iz dobitaka svojih pričuve, te su godišnje dotacije, namjenjene toj svrsi, razmjerno dosta velike, pak su i pričuve u cielom dostigle već vrlo visoke iznose. Kamatnjak, kojim štedione ukamaćuju štedne uložke, bijaše sve do nedavna nerazmjerno visok. Većinom iznosio je 6—7 djelomice i 8 postotaka, a samo kod nekojih po 5%. Davajući sami tolike kamate, morali su zavodi i na aktivne svoje glavnice udarati vrlo visok kamatnjak, dosižući često 12—14 postotaka. Tek prije nekoliko godina krenule su stvari u tom na bolje, te je nastojanjem nekojih većih zavoda kamatnjak za štedne uložke gotovo svigdje snižen bar za 1—2%, tako da je već g. 1893. od 45 štediona po prilici njih polovica ukamaćivala štedne uložke samo sa 4 djelomice i sa 3 postotka, a prama tomu smanjila i kamatnjak u aktivnih svojih poslovih na 5—8 postotaka. Razdiobu čista dobitka, o kojoj odlučuju glavne skupine, stežu pravila štediona samo glede dotiranja pričuvnih zaklada, a koliko će se od dobitka namieniti javnim svrham, visi jedino o volji dioničara.

Prije kojih 25 godina, kad se je i u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji u većoj mjeri pokrenulo osnivanje banka i štediona, uzele su se takodjer i to imenito u iztočnih dielovih zemlje stvarati vjeresijske zadruge zadaćom, da podavaju kredit malomu obrtniku i poljodjelcu i da potiču na štednju. Kasnije, godina 1882. i 1883. taj se je pokret, koji je već gotovo bio i posve sustao, opet ponešto oživio poticanjem kr. zemaljske vlade. Potaknuta željom, da se uredi kredit za manji seljački posjed, izdala je uzorpravila za vjeresijske zadruge poljodjelaca i naputak za poslovanje njihovo, te pozvala upravne oblasti, neka što življe nastoje oko stvaranja takvih zadruga svigdje, gdje su jim uvjeti iole povoljni. Posljedicom tomu bijaše, da je i opet priveden životu priličan broj novih zadruga. No prava se svrha ipak nije polučila. Gdje je u osoba, koje su stvorile takve zadruge, bilo i sbilja ozbiljne volje, da se na temelju načela solidarnoga jamstva udruže gospodari ili obrtnici u zadrugu, u kojoj će svatko, tko je vriedan kredita, naći prilike što jeftinijim zajmovom, narod ili nije mario za novu uredbu ili se nije našlo ljudi, koji bi njom mogli uspješno upravljati. Kod takvih se je zadruga riedko gdje opažao napredak u poslovanju njihovu, a priličan broj već se je za koju godinu

Digitized by Google

opet razvrguuo. Gdje je pako bilo dosta okretnosti i vještine a i dosta odziva, ondje su se zadruge većinom prometnule u puke kapitalističke podhvate, nastojeće jedino oko što većih dividenda, koje će se svake godine porazdieliti medju članove ili pripisati njihovim uložkom. Pak ako su danas već vjeresijske naše zadruge brojem svojim nadkrilile i banke i štedione, to jih ipak medju njimi ne ima no vrlo malen broj, koje bi i sbilja odgovarale pravoj svojoj zadaći. To se već obćenito osjeća, te se je u najnovije doba sa svih strana uzelo izpitivati, ne bi li i u naših krajevih bila izvediva organizacija zadruga po Raiffeisenovu sustavu, koja se je drugdje pokazala toli blagotvornom. Ovo se je pitanje uzelo proučavati i po odlučnih faktorih, te je opravdana nada, da će se i na tom polju do mala već izvesti zamašne reforme.

Vjeresijske zadruge, koje danas postoje u području Hrvatske i Slavonije, a kojim se ustrojstvo sudara u tom, što si temeljnu glavnicu namiču mjesečnim i nedjeljnim uplaćivanjem poslovnih udjela (Geschäftsantheile), te članovi njihovi za obveze zadružne odgovaraju ne neograničeno, već samo do iznosa poslovnih svojih udjela, mogle bi se sve razdieliti u tri skupine. Jednu skupinu čini 7 zadruga činovničkih, što samostalnih što u savezu s obćom činovničkom zadrugom austro-ugarske monarkije u Beču. Namienjene činovničkim slojevom žiteljstva u najširem smislu, posluju većinom samo sa svojimi članovi, pak primajući od njih osim poslovnih udjela još i štednih uložaka, davaju predujmove bud na mjenice bud na obveznice uz jamstvo. Kamatnjak za predujmove, koji je prije upravo kod te skupine bio vanredno visok (12—14 i više %), u novije je doba svigdje znatno snižen. U drugoj skupini, kojoj spada veći dio zadruga u županijah zagrebačkoj, varaždinskoj i bjelovarsko-križevačkoj, zadruge su stvorene na razmjerno kratko razdobje od 3—5 godina. Za cieloga toga vremena dužni su članovi u ime poslovnih svojih udjela uplaćivati stanovit mjesečni ili nedjeljni iznos (20—50 novč.). Iz tih uložaka davaju se samo članovom predujmovi i to u pravilu uz kamatnjak od 6 postotaka. Kad mine odnosno razdobje, na koje je zadruga stvorena, sva se imovina i to koli uložci toli i iznosi, unišli od kamata (nakon odbitka upravnih troškova) porazdieljuje medju članove, koji će se tad opet uzadružiti u novo tro- ili petgodišnje kolo. Zadruge bi se ove vrsti — ima jih do 10 na broju — već po tom, što potiču članove na štednju te davaju u naših okolnostih

Digitized by Google

razmjerno još dosta jeftine predujmove, mogle držati uredbom dosta koristnom. Ipak valja primietiti, da jim je poslovanje u cielom dosta neznatna obsega te da se njimi mogu služiti tek imućniji slojevi žiteljstva, koji bi svoju potrebu kredita lako i valjda isto tako jeftino mogli namiriti i kod drugih zavoda. Zadruge napokon u trećoj skupini, koja je najjača brojem zavoda i kojoj do nekojih iznimaka spadaju zadruge u slavonske tri županije, prava su tečevna družtva. Cielo jim je poslovanje udešeno tako, da se polučuju što veći dobitci te se one po ustrojstvu i poslovanju svom luče od štediona jedino tiem, što jim temeljna glavnica nije sastavljena od dionica već od postupice uplaćivanih poslovnih udjela. Kod znatna diela tih zadruga predujmovi su, koji se davaju i nečlanovom, pače skuplji nego li kod štediona i to već s toga, što primajući štedne uložke, ove ukamaćuju kamatnjakom znatno višim od kamatnjaka, danas već prihvaćena gotovo po svih štedionicah. Ima pojedinih zadruga, koje za štedne uložke plaćaju po 7, 8 i po 9 postotaka, a prama tomu i od predujmova uzimlju 10—12 i više postotaka. A kao što znatan dio štediona, tako se i zadruge potonje te skupine u velike služe reeskomptom, da si njim što više razgrane svoje poslovanje. U pravilu vrlo solidno upravljane, nisu dakako ni takve zadruge bez znatne koristi po stanovite slojeve žiteljstva, no kako su se posve otudjile pravoj svojoj zadaći, nije čudo, što se i u iztočnih krajevih zemlje sve to više osjeća potreba nove organizacije kredita, odgovarajuće prilikam maloga obrta i manjih ratara.

Statistika vjeresijskih zavoda siže sve do g. 1846. kad je u Zagrebu utemeljen prvi vjeresijski zavod Hrvatske i Slavonije i to prva hrvatska štediona, koja se je kasnije razvila do najjačega zavoda u cieloj zemlji. Moguće je s toga bilo sastaviti sliedeći pregled, u kom se za cielo razdobje 1846—1895 izkazuje, kako se je postupice godinu po godinu razvijalo osnivanje vjeresijskih zavoda svih triju vrsti, banka, štediona i vjeresijskih zadruga. (Gledaj str. 123.)

Prva hrvatska štediona u Zagrebu ostala je po tom sama punih 14 godina. Istom godine 1860 osnovana bje opet druga štediona i to občinska u Karlovcu, koja se je u ostalom kao što i druga občinska štediona, utemeljena nešto kasnije u glavnom gradu, za malo godina opet razvrgla, te se pokušaj, da se austrijska uredba občinskih štediona prenese i u Hrvatsku i Slavoniju, nije

Digitized by Google

Godine	Broj zavoda koncem godine				Godine	Broj zavoda koncem godine			
	Banka	Štediona	Vjeres. zadruga	Svih zavoda ukupno		Banka	Štediona	Vjeres. zadruga	Svih zavoda ukupno
1846	—	1	—	1	1879	5	32	16	53
1847—1859	—	1	—	1	1880	5	33	17	55
1860	—	2	—	2	1881	5	33	19	57
1861—1865	—	2	—	2	1882	6	34	24	64
1866	—	2	1	3	1883	6	34	49	89
1867	—	3	1	4	1884	6	35	51	92
1868	1	5	1	7	1885	6	39	49	94
1869	2	7	1	10	1886	6	40	50	96
1870	2	8	4	14	1887	6	40	50	96
1871	2	11	6	19	1888	7	40	52	99
1872	2	23	10	38	1889	7	41	48	96
1873	5	32	19	56	1890	7	41	46	94
1874	5	31	21	57	1891	8	42	47	97
1875	6	32	23	61	1892	8	44	49	101
1876	7	34	21	62	1893	9	45	53	107
1877	7	34	20	61	1894	10	47	56	113
1878	5	31	17	53	1895	15	54	61	130

kasnije ponovio nigdje više u zemlji. Pokret, koji je početkom sedamdesetih godina vjeresijstvo u velike podigao po svoj monarkiji zahvati tad i Hrvatsku i Slavoniju. Od g. 1870—1875 ustrojene su 3 banke, 26 štediona i 23 vjeresijske zadruge. Nekoji od tih zavoda bili su s posljedica krize od g. 1873 doskora opet prisiljeni napustiti svoje poslovanje, te je i osnivanje novih zavoda zapelo sve do gg. 1882 i 1883, kad je inicijativom kr. zem. vlade pokrenuto stvaranje vjeresijskih zavoda. Poslje g. 1883 opet se više godina broj zavoda dizao dosta lagano. Istom se posljednjih dviju godina 1894 i 1895 s nova opaža življi pokret. Osobito plodnom ukazuje se godina 1895, u kojoj je životu privedeno 17 novih zavoda, te se porast taj gotovo u jednakoj mjeri tiče svih triju vrsti: banka, štediona i vjer. zadruga. Gornji pregled valja dopuniti još primjetbom, da su za cieloga razdobja 1846—1895 u Hrvatskoj i Slavoniji pale u stečaj samo: 3 banke, 4 štedione, i 2 vjeresijske zadruge, ukupno dakle 9 zavoda, a da su se razvrgle 3 štedione i 27 vjeresijskih zadrugâ, od kojih je potonjih medjutim 15 pretvoreno što u štedione što u banke, kad su naime poslovni udjeli bili tako narasli svojim iznosom te je bilo u interesu članova, da se udjeli njihovi pravno pretvore u dionice.

O poslovanju vjeresijskih zavoda ima takodjer potanjih podataka sve od g. 1846, al će ovdje doteći, da se osvrt na rezul-

Digitized by Google

tate njihova rada stegne samo na posljednjih 16 godina i to na razdobje od g. 1878—1893, a da se ni od ovih u pravilu ne uzme na oko svaka pojedina već samo svaka peta godina. Za g. 1894 kojom je statistika vjeresijskih zavoda bitno reformirana i razširena, manjkaju za sada podatci od 3 zavoda, tako da se glavni pregledi još nisu mogli zaključiti.

Sav promet blagajna iznosio je forinti kod:

tečajem godine	banka	štediona	zadruga	svih vjeresijskih zavoda
1878	14,002.156	51,863.566	5,525.472	71,391.194
1883	24,250.983	62,058.011	7,045.719	93,355.013
1888	30,037.660	71,151.327	9,141.757	110,330.744
1893	40.596.467	104,690.539	14,063.725	159,350.731

Podatci o cielom prometu blagajničkom nisu doduše posve pouzdanom podlogom za prosudjivanje, kako se je razvijalo poslovanje vjeresijskih zavoda, jer se ovi, sračunavajući svoj promet, ne drže svi bez iznimke jednih te istih načela. Toliko se ipak razabire iz gornjih brojeva, da se je poslovanje postojano i u velike razgranjivalo kod sve tri vrsti zavoda, a da se imenito posljednji kvinkvenij — znatnim dielom i sbog znatna broja novo ustrojenih zavoda — ističe vanredno povoljnim rezultatom. U prva dva kvinkenija promet je narasao za kojih 20 miljuna forinti, tako te bi prosjekom na godinu odpadala do 4 milijuna porasta. Za razdobja pako 1888—1893 podigao se je gotovo za 50 miljuna.

Promjene u upravnoj imovini (pasiva bilansa) pokazuje sliedeći pregled: (Gledaj str. 125.)

Za razdobja,što ga obsiže ova skrižaljka ciela se je upravna imovina kod banka i štediona više nego li podvostručila, kod vjeresijskih zadruga i potrostručila, te već sama činjenica, što je skup svih zavoda već koncem g. 1893. upravljao glavnicom od malne 60 milijuna forinti, posvjedočuje veliku važnost, koja jih ide u gospodarskom našem životu.

Koje je razmjerje medju pojedinimi djelovi upravne imovine i kako se je ovo promienilo od g. 1878 do g. 1893., razabrati će se iz sliedećih relativnih brojeva. Od ukupna iznosa svih pasiva zapadalo je postotaka: (Gledaj prvu skriž. ua str. 125.)

Kod banka razmjerje se je medju pojedinimi stavkami promienilo upravo s temelja, ponajviše s toga, što god. 1893. u bilansi tih zavoda po prvi put učestvuje hrv. slav. hipotekarna banka sa velikom svojom dioničkom glavnicom od 3 milijuna fo-

Digitized by Google

Godine	Bilanse vjeres. zavoda. I. Pasiva								
	Dionič. glavnica	Poslovni udjeli	Pričuve	Štedni uložci	Vjerovnici kontokorent.	Reeskompt	Ostala pasiva	Dobitak	Sva pasiva
	u 1000 forinti a. vr.								
	A. Banke								
1878	1.130	—	90	1.068	794	2.619	335	101	6.137
1883	1.190	—	100	2.014	855	1.818	217	141	6.345
1888	1.290	—	270	2.632	912	2.164	148	135	7.551
1893	5.025	—	537	3.186	2.331	2.116	2.238*)	393	15.826
	B. Štedione								
1878	1.037	—	322	14.118	109	579	201	314	16.680
1883	1.106	—	703	18.785	394	1.500	334	421	23.243
1888	1.311	—	1.118	21.232	214	2.525	580	393	27.373
1893	1.604	—	1.611	28.271	661	2.708	764	564	36.183
	C. Vjeresijske zadruge								
1878	—	1.013	13	646	—	86	29	97	1.884
1883	—	1.049	67	1.425	75	141	47	106	2.910
1888	—	1.709	99	1.346	10	155	45	125	3.489
1893	—	2.635	162	2.077	5	419	123	186	5.607
	D. Svi vjeresijski zavodi								
1878	2.167	1.013	425	15.832	903	3.284	565	512	24.701
1883	2.296	1.049	870	22.224	1.324	3.459	598	668	32.488
1888	2.601	1.709	1.487	25.210	1.136	4.844	773	653	38.413
1893	6.629	2.635	2.310	33.534	2.997	5.243	3.125	1.143	57.616

	kod banka		kod štediona		kod vjer. zadruga	
	1878	1893	1878	1893	1878	1893
dioničku glavnicu (posl. udjele)	18·42	31·75	6·22	4·43	53·77	46·99
pričuvne zaklade	1·46	3·40	1·93	4·45	0·69	2·89
štedne uložke	17·41	20·15	84·65	78·16	34·29	37·04
vjerovnike kontokorentne	12·93	14·73	0·65	1·82	—	0·09
reeskompt	42·68	13·37	3·46	7·48	4·57	7·47
ostala pasiva	5·46	14·13	1·20	2·10	1·54	2·20
dobitak	1·64	2·47	1·89	1·56	5·14	3·32
ukupno	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

rinti i gotovo sa 2 milijuna založnica, no djelomice takodjer s razloga, što su i druge neke veće banke, kao što hrv. eskomptna i hrv. komercijalna banka u Zagrebu podigle dioničku svoju glavnicu. G. 1878 bio je reeskompt najjača stavka medju pasivi banka.

*) U ovaj je iznos izračunano i 1,917.700 for. založnica hrv.-slav. zem. hipotekarne banke.

Digitized by Google

Godine pako 1893 vlastita je glavnica (dionička i pričuvne zaklade) pretekla sve ostale stavke.

Od ostalih rezultata gornje prispodobe dovoljno je iztaknuti, kako se upravna imovina štediona sastoji najvećim dielom (oko 80%) od štednih uložaka, dočim kod vjeresijskih zadruga vlastita glavnica čini po prilici polovicu svih pasiva, kako se kod štediona unatoč tomu, što su u tih 16 godina štedni ulošci narasli za 14 milijuna forinti, omjer vlastite glavnice prama štednim uložkom ne samo da nije promienio na gore, već je g. 1893. još povoljnijim nego li što je bio početkom razdobja, kako su se kod sve tri vrsti zavoda pričuvne zaklade znatno podigle i absolutnim iznosom i relativno prama ukupnomu iznosu pasiva i kako se je konačno koli kod banka toli i kod štediona sve to više razvijao obseg reeskomptu, koji je ponapose kod štedionica godine 1893 iznosom svojim ravan gotovo cieloj vlastitoj imovini.

Od podataka, sadržanih u gornjoj skrižaljci o svih pasivih naših vjeresijskih zavoda, zaslužuju osobitu pažnju oni o iznosu uložaka na štedne knjižice, koji su u 16 godina narasli od 15,832.000 na 33.534.000 forinti, te valja i nešto potanje pokazati, kako se je razvijao uložni taj posao, zajednički svim vrstim naših vjeresijskih zavoda. Množanje štednih uložaka ne mora doduše da samo po sebi znači, da se je jednako brzo dizalo i blagostanje u zemlji i da narod u tolikoj mjeri prijanja uz štednju. Mnogo tuj odlučuje okolnost, da li je više prilike za ulaganje — a te su prilike množanjem broja zavoda u nas bivale svakako sve to povoljnijimi — da li možda nestaje volje i smisla za podhvate obrtne i trgovinske, te se razpoložive glavnice mjesto da se privadjaju tim podhvatom, nagomilavaju u vjeresijskih zavodih, gdje nose kamate a ne zadavaju ni brige ni posla. No svakako je i množanje ono, osobito ako je postojano, ako zahvaća sve krajeve zemlje, pojav vrlo simptomatičan za prosudjivanje gospodarskih prilika zemlje.

U sliedećoj skrižaljci izkazuje se, koliko je od g. 1878 do g. 1893 kod svih vjeresijskih zavoda ukupno (kod banka, štediona i zadruga) iznosilo stanje štednih uložaka koncem godine, koliko se podiglo godinu po godinu i koliko je tečajem svake godine priraslo uložaka i to bud s novih uložaka bud s uglavničenih kamata, a koliko uložaka opet dignuto.

Digitized by Google

Godine	Stanje štednih uložaka koncem godine	Porast prama prijašnjoj godini	Tečajem godine priraslo je: novih uložaka	uglavničenih kamata	ukupno	povraćeno je štednih uložaka	Povratci u % uplaćenih novih uložaka
	u 1000 forinti						
1878	15.832	793	9.118	770	9.888	9.095	99·75
1879	17.700	1.868	11.301	803	12.104	10.236	90·58
1880	17.931	231	10.542	814	11.356	11.125	105·53
1881	19.178	1.247	10.763	805	11.568	10.321	95 89
1882	20.466	1.288	10.828	865	11.693	10.405	96·09
1883	22.224	1.758	11.293	895	12.188	10.430	92·36
1884	23.032	808	11.763	960	12.723	11.915	101 29
1885	23.168	136	11.093	946	12.039	11.903	107 30
1886	24.302	1.134	11 350	989	12.339	11.205	98·72
1887	25.119	817	11.979	1.022	13.001	12.183	101·70
1888	25.210	91	11.379	1.043	12.422	12.038	106·19
1889	27.686	2.476	13.983	1.083	15.066	12.590	90·04
1890	28.478	792	13 541	1.106	14.647	13 587	100·34
1891	30.198	1.720	15.814	1 159	16.973	15.253	96·45
1892	32.545	2.347	18.060	1.230	19.290	16.943	93·81
1893	33.534	989	17.362	1.292	18 654	17.665	101.75

U cielom redu godina ne samo da ne ima upravo nijedne, u kojoj se ne bi bilo podiglo stanje štednih uložaka, već je taj porast većinom i vrlo znatan. U 8 godina izmedju 16 njih iznosi on preko jednoga milijuna forinti — u dvie je godine 1889 i 1892 bio pače veći od 2 miljuna —, te se i ostalih godina većinom primiče jednomu milijunu. Najmanji bijaše godina 1880, 1885 i 1888, potonje imenito s toga, što su te godine pale u stečaj dvie štedione, te jim ulošci, iznašajući više stotina tisuća forinti u bilansi g. 1888 nisu više došli u račun. Osobito su pako važne činjenice, što se i kod novih uložaka, što su jih ulagači ulagali tečajem svake godine, upravo u najnovije doba opaža znatna tendencija porastu, te što je i iznos kapitalizovanih kamata rasao postojano godinu po godinu. Novi su ulošci od g. 1879 pa sve do g. 1888 iznosili svedj oko 10—11 milijuna, godine se pako 1889 podigoše na 14, g. 1891 na 15, a potonjih dvaju godina na 17—18 milijuna.

Po statistici štednih knjižica, koja se je počela izradjivati godinom 1888 a siže za sada samo do g. 1892, bilo je štednih knjižica kod svih zavoda ukupno: god. 1888: 37.809, g. 1889: 38.607, g. 1890: 39.357, g. 1891: 41.468, a g. 1892: 46.098. Po iznosu pako uložaka uloženih koncem godine na te knjižice, razvrščivahu se one sliedećim razmjerjem. Od 1000 knjižica glasilo jih je:

Digitized by Google

na iznos od	g. 1892 kod banka	kod štediona	kod vjeres. zadruga	ukupno kod svih zavoda	god. 1888 kod svih zavoda
— 10 for.	109	106	210	115	118
preko 10— 50 „	130	163	178	163	165
„ 50— 100 „	108	130	151	130	127
„ 100— 200 „	147	156	143	154	149
„ 200— 500 „	165	175	137	171	172
„ 500—1000 „	110	112	98	111	110
„ 1000—2000 „	99	85	48	83	81
„ 2000 „	132	73	35	73	78
ukupno	1000	1000	1000	1000	1000

Prama klienteli, kojom pretežno posluju pojedine vrsti vjeresijskih zavoda razlikuje se i razmjerje tako, te su veći ulošci najviše zastupani kod banka, srednji kod štediona, a najmanji kod vjeresijskih zadruga. Kod svih zavoda zajedno razmjerje se od g. 1888 do 1892 nije doduše znatno promienilo, al se po gornjoj prispodobi čini, da su se brojem svojim srednji ulošci od 50—200 for. podigli nešto jače od uložaka posve malenih i od uložaka, presižućih iznos od 200 for.

Iz statistike štednih uložaka valja još iztaknuti, da od ukupna jim iznosa od 33.534.000 for. izkazana za konac godine 1893, od pada 11,371.824 for., dakle po prilici upravo jedna trećina na samu prvu hrvatsku štedionu u Zagrebu, a da su osim nje preko 1 milijun forinti iznosili štedni ulošci g. 1893 još kod 5 zavoda i to kod slavonske sredotočne žtedione u Osieku (1,793.644 for.), kod hrvatske eskomptne banke u Zagrebu (1,769.308 for.), kod zagrebačke štedione u Zagrebu (1,332.044 for.), kod vukovarske štedione (1,056.923 for.) i kod zemunske štedione (1,027.201 for.).

Ulošci na poslovne udjele vjeresijskih zadruga, ako se pravno i razlikuju od štednih uložaka (jamstvo za zadružne obveze, ukamaćivanje prama rezultatom poslovanja a ne uz stalni unapried ustanovljeni kamatnjak itd.) nalikuju jim s druge strane, što se većinom uplaćuju u kraćih razmacih i u vrlo malenih iznosih, te se ne bi mogli pustiti s vida, gdje se radi o pitanju, koliko li vjeresijski zavodi vrše onu svoju zadaću, da davaju prilike štednji i da na nju potiču. Glavnice, koje se stvaraju tim načinom, nisu iznosi svojimi ravne velikim svotam štednih uložaka, no da su razmjerno prama našim prilikam već dosta znatne, da

Digitized by Google

se i tuj bar u najnovije doba uplaćuje do blizu 1 milijuna na godinu, neka posvjedoče sliedeći podatci:

Godine	Iznos poslovnih udjela koncem godine	Tečajem godina poslovnih je udjela novo uplaćeno (zajedno s pripisanimi dobitci) u forintih	dignuto
1878	1.013.263	246.838	155.303
1883	1.048.802	471.429	308.849
1888	1,708.660	682.204	382.425
1893	2,634.509	950.774	378.171

Kako su se imenito štedione i vjeres. zadruge sve to više uticale reeskomptu, da si pomoću njegovom uzmognu razširiti svoje poslovanje, pokazale su doduše već bilanse tih zavoda. No još će se jasnije razabrati, koliko se je podigao taj ogranak njihovih posala, ako se posmotre iznosi, što su reeskomptovani tečajem pojedinih godina. U reeskompt dalo se je mjenica u forintih:

Tečajem godine	kod banka	kod štediona	kod vjer. zadruga	kod svih vjeres. zavoda
1878	8,759 345	6,206.771	398.617	15,364.773
1883	8,852.973	8,768.127	475.766	18.096.866
1888	10.192.847	10,827.633	1,263.285	22.283.795
1893	8,724.614	12,519.530	1.991.032	23,235.176

Dok je dakle godišnji promet reeskomptni kod banka u cielom ostao gotovo stacijonaran, to se je kod štediona od g. 1878 do g. 1893 podvostručio, kod vjeresijskih je zadruga pako g. 1893 pet puta veći, nego li što je bio početkom razdobja. Pak ako se već ovdje uzme na oko i sam promet eskomptovni, te iznosi reeskomptovani tečajem pojedinih godina omjere o iznose mjenica, što su jih zavodi tečajem istih godina u obće eskomptovali, doći će se do sliedećih rezultata.

Teč. god.	Eskomptovano je mjenica u for. kod banka	kod štediona	kod vjer. zadruga	kod svih zavoda	Mjenice izdane u reeskompt u % eskomptovanih mjenica kod banka	kod šted.	kod vjeres. zadr.	kod svih zav.
1878	12,866.273	36.392.203	3,195.415	52.453.891	68·08	17·05	12·47	29·29
1883	12,710.721	40,098.639	4.365.104	57.174.464	69·65	21·86	10·93	31·65
1888	17.206.046	42.611.134	5,300.183	65.117.363	59·25	25·41	23·83	34·22
1893	19.231.952	56.483.377	8.216.518	83.731.847	45·36	22·24	24·23	27·75

Digitized by Google

Kod banka, kojim reeskompt bez sumnje spada medju legitimne njihove polove, zaostajao je on prama razvitku eskomptnoga prometa gotovo svakim petgodištem, te mu je obseg god. 1893 daleko manji, nego li što je bio početkom cieloga razdobja. Kod štediona pako i zadruga ima mnogo razloga, koji savjetuju, da se reeskompt ne upotrebljava već samo u dosta uzkih granicah. A upravo se kod te dvie kategorije vjeres. zavoda opaža, da je obseg reeskomptu postupice napredovao i u omjeru prama eskomptnomu prometu. Jedino je g. 1893 kod štediona, i to s vanredno brza porasta u eskomptnom poslu, postotni dio reeskompta ponešto spao prama prijašnjim godinam.

Čisti dobitak iznosio je postotaka temeljne glavnice:

	kod banka	kod štediona	kod vjer. zadruga	kod svih zavoda
Prosjekom gg. 1878—1882	10·58	32·29	9·93	17·72
„ „ 1883—1887	11·76	34·43	9·75	18·35
„ „ 1888—1892	10·82	29·99	7·49	15·49
Godine 1893	7·81	34·41	7·00	12·21

Poslujući do neznatna diela upravne imovine samo tudjimi glavnicami, povjerenimi njihovoj upravi i ukamaćivanimi sada već dosta nizkim kamatnjakom, uzimajući uz to od aktivnih svojih glavnica u pravilu kamate više, nego li što jih mogu tražiti banke i vjer. zadruge, štedione su tečajem cieloga razdobja 1878—1892 polučivale dobitak razmjerno mnogo viši nego li ostale dvie vrsti vjeresijskih zavoda. Kod njih mienjao se je on medju 29 do 34, kod banka i zadruga medju 7—11 postotaka temeljne glavnice. Prama rezultatom poznatim iz drugih zemalja omjer je u ostalom vrlo povoljan takodjer kod banka i zadruga, kod potonjih pače povoljniji, nego li što bi to odgovaralo pravoj njihovoj ekonomskoj zadaći. Što su se postotci dobitka znatno smanjili i kod štediona za razdobja 1888—1892, kod banka pako g. 1893, razjasnjuje se tiem, da su gg. 1888 i 1889 nekoje veće štedione — ponajviše s razloga što su razmjerno prevelik dio upravne svoje imovine uložile u hipotekarni posao — bilansirale znatnimi gubitci te što je hrv. slav. hipotekarna banka, dovršivši god. 1893 prvu poslovnu godinu, velikom svojom dioničkom glavnicom od 3 milijuna potisnula omjer dobitka prama temeljnoj glavnici.

Digitized by Google

Od čista dobitka upotriebilo se je god. 1893 postotaka:

	kod banka	kod štediona	kod vjer. zadruga	kod svih zavoda
za dividendu	81·18	46·53	83·68	64·68
za ravnateljstvo, nadzor. odbor i činovničtvo	9·99	17·80	5·05	12·98
za pričuvu	6·77	29·11	9·72	18·16
za dobrotvorne svrhe	0·17	2·30	0·71	1·29
za ostale svrhe	1·89	4·26	0·84	2·89

Kako je sav dobitak štediona god. 1893 prosjekom iznosio preko 34% dioničke upravne glavnice, već je stanovit i manji njegov dio doticao, da se obilato nadiele dioničari, te se je znatan ostatak mogao upotriebiti za druge svrhe. Razpolažući uz to razmjerno najmanjom vlastitom glavnicom, štedione su i dužne brinuti se, da jim se pričuvne zaklade što jače i što brže množe, te da se tim po mogućnosti uklanja nerazmjerje medju vlastitom i tudjom glavnicom. Kod banka pako i zadruga izcrpljuju već nešto više dividende gotovo sav dobitak tako, da će za ostale svrhe redovito preostajati dosta neznatni dielovi. Odatle razlike, koje se ukazuju u gornjem pregledu, po kojem su banke i zadruge za dividende upotriebile preko 80, štedione samo 46 postotaka dobitka, a pričuya se kod štediona dotirala sa 29, kod ostalih zavoda samo sa 6 odnosno 9 postotaka. Najslabiji udielak zapao je kod sve tri kategorije zavoda javne i dobrotvorne svrhe. Nekoji se veći zavodi do duše i u tom odlikuju hvale vriednom darežljivošću, no prosjekom moglo bi se upravo tim svrham namienjivati mnogo više, a da dioničari ne bi većih darova gotovo ni osjetili.

Sliedeći pregled neka još predoči, kako se zavodi razvršćuju po postotku dividende, votirane g. 1893 dioničarom odnosno članovom vjer. zadruga.

		Banke	Štedione	Vjer. zadruge	Svi vjer. zavodi
Dividenda iznosila je	0— 5 for.	2	4	21	27
	preko 5— 10 „	3	7	23	33
	„ 10— 20 „	2	22	7	31
	„ 20— 30 „	—	4	1	5
	„ 30— 40 „	—	1	—	1
	„ 40— 50 „	1	—	—	1
	„ 50—100 „	—	1	—	1
	„ 100 „	—	1	—	1
Dividende nije bilo		1	5	1	7
Svi zavodi		9	45	53	107

Digitized by Google

Prama općemu kamatnjaku, pak i prama rezultatom, polučenim po vjer. zavodih u drugih zemljah monarkije, unosnost je glavnica onih, što su uložene u dionice i poslovne udjele naših vjeresijskih zavoda, svakako dosta visokom. Medju 107 zavoda ima jih 47, koji su g. 1893 izplatili dividendu veću od 10%, samo 7 njih, kojim su prilike bile takve, da se dividenda u obće nije mogla dozvoliti, pak se i medju zadrugami nalazi 31 zadruga, gdje je dividenda presizala 5 postotaka.

Kakva je u vjeresijskih naših zavoda uporaba upravne imovine, kako se naime ova ulaže u razne poslove i kako su se ovi razvijali za razdobja 1878—1893 razabrati će se iz sliedeća dva pregleda.

Prvi prikazuje absolutne brojeve, izcrpljene iz zavodskih bilansa.

Godine	Bilansa vjeresijskih zavoda. II. Aktiva.										
	Gotovina	Mjenice	Hipotekarni zajmovi	Zajmovi na obveznice	Predujmovi na vriedn. papire	Predujmovi na ostale ručne zaloge	Vlastiti vriedn. papiri	Vlastite nekretnine	Dužnici kontokorenta	Ostala aktiva	Sva aktiva
	u 1000 forinti a. vr.										
	A. Banke										
1878	88	3.820	167	5	113	47	198	13	1.506	180	6.137
1883	181	3.590	203	—	79	35	169	94	1.874	110	6.335
1888	205	4.424	171	2	234	183	415	161	1.610	146	7.551
1893	324	6.114	2.466	117	122	35	3.391	154	2.988	115	15.826
	B. Štedione										
1878	579	8.910	3.637	—	877	250	1.163	305	514	445	16.680
1883	619	10.696	6.131	202	814	199	2.635	767	825	355	23.243
1888	535	12.694	7.390	337	736	335	3.169	1.020	569	588	27.373
1893	831	17.942	8.742	576	591	271	4.214	1.587	935	494	36.183
	C. Vjeresijske zadruge										
1878	47	926	75	551	71	184	—	—	6	24	1.884
1883	71	1.721	233	588	51	153	—	42	23	28	2.910
1888	81	1.798	337	937	22	167	15	49	8	75	3.489
1893	112	2.826	599	1.412	20	304	16	207	11	100	5.607
	D. Svi vjeresijski zavodi										
1878	714	13.656	3.879	556	1.061	481	1.361	318	2.026	649	24.701
1883	871	16.007	6.567	790	944	387	2.804	903	2.722	493	32.488
1888	821	18.916	7.898	1.276	492	685	3.599	1.230	2.187	809	38.413
1893	1.267	26.882	11.807	2.105	733	610	7.621	1.948	3.934	709	57.616

Digitized by Google

U sliedećem se pako drugom pregledu predočuje postotno razmjerje medju pojedinimi poslovi i to, kao što se je to učinilo i glede same upravne imovine, samo za prvu i posljednju godinu cieloga razdobja. Od ukupnih aktiva išlo je postotaka:

	kod banka		kod štediona		kod vjer. zadruga	
	1878	1893	1878	1893	1878	1893
gotovinu	1·43	2·05	3·47	2·29	2·49	2·00
listnicu mjenica	62·26	38·63	53·42	49·59	49·15	50·41
hipotek. zajmove	2·72	15·58	21·80	24·14	3·99	10·68
zajmove na obveznice	0·08	0·74	—	1·59	29·24	25 19
preduj-{ na vriednostne papire	1·84	0·77	5·26	1·64	3·77	0·35
move { na ostale ručne zaloge	0·77	0·22	1·50	0·75	9·76	5·42
vlastite vriednostne papire	3·22	21·43	6·98	11·65	—	0·28
vlastite nekretnine	0·21	0 97	1.82	4·39	—	3·69
dužnike kontokorenta	24·54	18·88	3·08	2 59	0·32	0·19
ostala aktiva	2·93	0·73	2·67	1·37	1·28	1·79
ukupno	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Kod banka još se je godine 1878 koncentriralo cielo poslovanje u poslu eskomptovnom i u raznih bankovnih poslovih, što se u bilansah njihovih sabiru pod naslovom „Dužnici". Godine pako 1883 razmjerje se medju pojedinimi stavkami i kod aktiva s temelja promienilo tiem, što je stupila u život hrv. slav. hipotekarna banka. S velikih iznosa, uloženih po njoj u hipotekarne zajmove i vriednostne papire, potisnut je postotni dio mjenica od 62 na 38%, dočim su narasli: hipotekarni zajmovi od 3 na 16 a vlastiti vriednostni papiri od 3 na 21% svih aktiva.

Štedione, primajući štedne uložke u pravilu uz vrlo kratke odpovjedne rokove, moraju prama tomu da udese i svoje poslovanje tako, da će znatan dio kreditâ, što jih one davaju svojoj klienteli, teći takodjer na kratko vrieme te da se u svako doba uzmogne realizovati stanoviti dio njihove upravne imovine. S toga gledišta biti će razmjerje medju pojedinimi stavkami, što nam se ukazuje u gornjem pregledu, dosta povoljnim. Kratkotrajni krediti, podieljeni na mjenice i ručne zaloge, a uz to vlastiti njihovi vriednostni papiri čine g. 1893 zajedno uzeto preko 60 postotaka svih aktiva. Sam eskompt mjenica nešto je doduše g. 1893 slabije zastupan nego li g. 1878, al se je s druge strane podiglo stanje vlastitih vried. papira od 7 na 12 postotaka. Od ostalih razlika medju gg. 1878 i 1893 valja još upozoriti, kako se je znatno

Digitized by Google

smanjila važnost predujmovâ na ručne zaloge i to koli na vriednostne papire toli i na dragocjenosti i robu a kako su se s druge strane nešto jače razvile stavke: hipotekarni zajmovi, koji god. 1893 čine po prilici jednu četvrtinu svih aktiva, i vlastite nekretnine. Povoljnim je znakom i to, da se stavka „dužnici", vrlo pruživa a kadkad i slabije vriednosti, za cieloga razdobja nije ojačala, pače je g. 1893 u aktivih zastupana nešto slabije nego li g. 1878.

Kao što kod štediona uložena je i kod vjeresijskih zadruga po prilici jedna polovina ciele upravne imovine u mjenice. Bitno se pako razlikuje razmjerje kod zadruga tiem, što kod njih zajmovi na obveznice uz jamstvo zauzimlju mjesto ono, koje kod štediona ide hipotekarne zajmove, što je viši postotni dio predujmova na ručne zaloge, te što kod njih gotovo posve izčezava stavka vlastitih vried. papira.

Kako se je razvijao promet u poslu eskomptovnom, izkazano je već na drugom mjestu, te se ovdje dodavaju samo još nekoji podatci o prometu u poslovih hipotekarnih zajmova, zajmova na obveznice, predujmova na vried. papire i predujmova na dragocjenosti, koji iza eskompta zauzimlju najvažnije mjesto medju aktivnimi poslovi vjeres. zavoda. Tečajem godine izdano je kod svih zavoda ukupno u forintih:

	hipot. zajmova	zajmova na obveznice	predujmova na vried. papire, dragocienosti i ostalu robu
Prosjekom gg. 1878—1880	1,227.856	325.621	1,671.090
„ „ 1881—1883	1,125.341	443.593	1,395.732
„ „ 1884—1886	1,031.383	554.801	1,295.816
„ „ 1887—1889	1,094.025	739.201	1,256.021
„ „ 1890—1892	1,289.800	868.834	1,114.967
Godine 1893.	5,394.777	1,516.305	1,103.325

Promet hipotekarnimi zajmovi pojedinih se je godina doduše čas podigao, čas opet spao, no prosjekom za veća razdobja ostao je gotovo stacijoniran i to sve do najnovijega doba. Istom od g. 1892 namienjuju mu i štedione opet veće iznose, pak je godine 1893 pridošla još i zem. hipotekarna banka, koja je već u prvoj svojoj poslovnoj godini izdala za 2,354.757 for. hip. zajmova. Dok je za tiem promet kod zajmova na obveznice napredovao dosta brzo i postojano, te se osobito podigao g. 1893, opaža se kod predujmova na ručne zaloge i u prometu njihovu očit i po-

Digitized by Google

stojan nazadak, komu je razlogom okolnost, što predujmovi na dragocienosti, osobito pako oni na robu traže velike upravne troškove, te se i kraj dosta visokih kamata u tom poslu polučuje razmjerno malena dobit. —

Kraj domaćih vjeresijskih zavoda postoje u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji dvie filijalke austro-ugarske banke i to u Zagrebu i u Osieku, od kojih je potonja podignuta g. 1881. O njihovu poslovanju izcrpljuju se tuj sliedeći važniji podatci za kvinkvenij 1890—1894.

	1890	1891	1892	1893	1894
			u 1000 forinti		
Eskomptni posao					
Eskomptovano	15.498	15.314	14.714	12.834	17.613
Uplaćeno	15.637	15.226	14.998	12.942	16.312
Listnica koncem g.	3.112	3.200	2.916	2.808	4.109
Predujmovi					
Predujmljeno	1.526	1.681	1.721	2.607	3.479
Povraćeno	1.585	1.652	1.773	1.946	3.760
Predujmovi koncem g.	359	388	336	997	716
Hipotekar. zajmovi					
Podieljeno	1.208	501	238	269	935
Povraćeno	936	329	57	226	117
Zajmovi koncem g.	3.096	3.268	3.449	3.492	4.310
Izdano naputnica	909	1.214	1.090	879	698
Giro promet [primitak]	23.116	31.009	34.206	40.110	49.460
Sve operacije	19.316	19.006	20.056	17.874	22.327
Čisti dobitak	109	102	87	75	102

Kako se odatle razabire, bio je promet bankovnih filijalaka u poslovih eskompta i hipotekarnih zajmova godine 1892 i 1893 ponešto sustao, te se je po tom, pošto eskomptovni posao daje najviše prihoda, ovih dvijuh godina smanjio i čisti dobitak. No već g. 1894. razviše se poslovi bar glede eskompta tako, da su prometom nadoknadili sve prijašnje godine. Giro-promet, koji je početkom g. 1888 kod svih filijalaka u cieloj monarkiji osnovan o široj podlozi, napredovaše vrlo brzo, te se za gornjega razdobja od pet samo godina upravo podvostručio.

Digitized by Google

Digitized by Google

Obrtna industrija.

Razvitak obćila, postepeno izgradjivanje željeznica, življe trgovanje u zemlji i preko njenih granica, razne državne pogodnosti, sve to djeluje i na obrtne prilike u Hrvatskoj i Slavoniji. Mali je obrt dašto i u ovih kraljevinah konkurencijom velikih podhvata spriečen u svom razvitku, kod velikoga pako obrta opaža se postojan napredak. Imenito biva tvornička industrija sve to važnijim faktorom u gospodarskom životu, a uspjeva dobro, jer preradjuje ponajviše samo domaće sirovine.

Izmedju pojedinih joj ogranaka u velike se je ponajprije uzporedo sa napuštanjem vodenica na riekah Savi, Dravi i Dunavu razvilo paromlinarstvo. Odlično mjesto u industrijalnoj produkciji zauzimlje nadalje proizvodnja tanina (u Županji, Belišću, Mitrovici i Našicah), što se izvaža u Englezku, Belgiju, Francezku, Njemačku i Rusiju.

Parne pilane dižu se, osobito u Slavoniji, svakom godinom, te proizvadjaju silne množine rezane robe za izvoz. Razvoj sgradarstva unapriedio je tvorenje opeka, osobito u glavnom gradu Zagrebu i gradu Osieku. Medju najveća industrijalna poduzeća u zemlji spadaju nadalje tvornica koža s istom spojeni zavod za vojničku konfekciju u Zagrebu, te tvornica prediva i tkanja u Dugoj resi. Tvornica cementa u Beočinu proizvadja preko jedan milijun metričkih centi, a iz-

Digitized by Google

važa sveje proizvode u Ugarsku i Austriju, u Srbiju, Bugarsku, Rumunjsku, u Tursku i Egipat. Tvornicâ stakla ima u Osredku kraj Samobora, u Straži na Sutli, u Osieku, Zvečevu i Ivanovom polju. Svoje produkte izvažaju one u Austriju i dunavske pokrajine. Tvornica žigica postoji samo jedna u Osieku, isto tako tvornica strojeva u istom gradu. Tvornica prepeka i chamotnih predmeta „Zagorka" u Bedekovčini producira i na daleko poznate vrstne proizvode. Izradjivanje drva nalazi, osim u mnogih parnih pilanah, odlična predstavnika u zagrebačkoj tvornici parketâ, te u tvornici štapovâ u Bregani kraj Samobora. U N. Čičah postoji tvornica kefâ i metalâ, u Samoboru tvornica darovca i gunjeva. Medju važnije industrijalne podhvate spadaju još i tvornica žeste i pjenicâ u Sav. Marofu, tvornica spirita na vlastelinstvu kutjevačkom, pivovara i tvornica slada u Zagrebu, te pivovare u Križevcih, Sisku, N. Gradiški, Brodu, Daruvaru, Osieku, Vukovaru, Vinkovcih, Rači, Petrovaradinu, Zemunu i Mitrovici.

Industrija papira zastupana je velikom tvornicom papira na Sušaku i novo ustrojenom tvornicom papira u Zagrebu. Napredkom književnosti napreduje i tiskarska industrija. Velikih tiskara ima u Zagrebu i Osieku, a manjih naći će se gotovo u svakom znatnijem mjestu. Tvornice kemijskih proizvoda postoje u Mitrovici (metilni alkohol i vapneni kisik), u Zagrebu (sapun); dočim je zagrebačka tvornica likera i hrv. voćnih destilata (prije F. Pokorny) na svih dosadanjih svjetskih izložbah stekla osobita odlikovanja. Poznata tvrdka H. Franka sinovi ustrojila je u Zagrebu veliku tvornicu cikorije. Osim spomenutih postoje u glavnom gradu još tvornica kandita i pjenica; te tvornica cognaca.

U obrtnoj skupini preradjivanja kovinâ odlikuju se osobito radnje bravarâ, zlatarâ, kovača i limarâ. Osobito pako odgovaraju produkti bravarski i limarski, s tehničkoga i umjetničkoga gledišta svim modernim zahtjevom.

Liepo se nadalje razvija u Hrvatskoj i Slavoniji kolarstvo, te nastoji uspješno oko toga, da iztisne stranu konkurenciju. Napredak u elektricitetu pomnožio je znatno broj mehanika, dočim se optičarski i orguljarski obrt drže bar na dosadanjem stepenu. Obrt puškarski ne pokazuje usljed strane tvorničke produkcije kvantitativnog napredka; al da je

Digitized by Google

kvalitet hrv. puškarskog obrta na visoku stepenu razvitka, dokazuju izložene puške u skupini lovstva u šumarskom paviljonu. Urarski obrt ograničuje se na popravke.

Obrt kamenom ima svoje predstavnike u radnjah klesarskih i kiparskih, zastupanih i na izložbi priličnim brojem. I u obrtu pećarskom stvorilo se je u novije doba više većih tvorničkih podhvata. Lončarstvo razgranjeno je kao maleni obrt po cieloj zemlji, te razpačava svoje proizvode u susjednih austrijskih pokrajinah, u Ugarskoj, Srbiji i Bosnoj.

Vrlo se živahan pokret opaža u obrtu odjevanja i obuće. Za potrebe seljačkoga žiteljstva radi sva sila postolara, čižmara, opančara, čohaša, klobučara, rukavičara i kišobranara, al se napredak i tuj spriečava dosta znatnim uvozom gotove robe krojačke, postolarske, klobučarske i rukavičarske.

U umjetnom obrtu mladji naraštaj sve to bolje shvaća svoju zadaću, a napredovanju njegovu svakako u velike doprinosi i djelovanje kr. zem. obrtne škole u Zagrebu, odgajajuće vrstan obrtnički podmladak. Liepe radnje hrvatsko-slavonskih obrtnika sabrane su na izložbi u uredjenih sobah (interieurih) u industrijalnom paviljonu. —

Kao što ob ostalih granah privrjede ima i o žiteljstvu zabavljenu u obrtnoj industriji sva sila poučnih i zanimivih podataka u statistici zvanja i zanimanja, što je sastavljena na temelju popisa žiteljstva od god. 1890. A po prvi put upotriebio se je popisni materijal i za to, da se novom metodom — sabirućom iz gradje sve popisnice, koje bi se ticale jednoga te istoga podhvata a služećom se naznakami, što jih je obrtno pomoćno osoblje u popisnicah podalo o imenih svojih poslodavaca — izradi potanka statistika obrtnih podhvata zadaćom, da se za svaku vrst obrtâ, spadajućih skupini prave industrije, uglavi ne samo broj podhvata, već i obseg njihov t. j. kako se razvršćuju po broju pomoćnoga svoga osoblja.

Ovdje dakako ne ima mjesta za sav taj detalj, već će dotjecati, da se sa nekoliko rieči spomenu podatci o broju žiteljstva, živućega u obće ob obrtnoj industriji i o razredbi privrjednika obrtnika i njihove svojadi po socijalnom položaju, te nekoji najvažniji rezultati same statistike obrtnih podhvata.

Ob obrtnom zanimanju kao zanimanju glavnom, živilo je po statistici g. 1890. u cielom području kralj. Hrvatske i Slavo-

Digitized by Google

nije u svem **182.627** osoba ili 8·30% cieloga žiteljstva. Od ukupnoga toga broja odpada na ladanjsko žiteljstvo njih 127.419. ili 6·27, na stanovničtvo svih gradova 55.208 ili 32·56 postotaka.

Posmotri li se nadalje omjer obrtnoga toga žiteljstva prama cielomu ladanjskomu žiteljstvu pojedinih krajeva zemlje, naći će se, da se postotni njegov dio mienja od 0·29 pa sve do preko 30 postotaka. Najmanje ima razmjerno obrtnoga žiteljstva — do 3% — u području, koje obsiže cielu županiju ličko-krbavsku, istočni dio županije modruško-riečke, južne krajeve županije zagrebačke, koji su prije spadali hrv.-slav. Krajini i najveći dio županije varaždinske. Drugi se kompleks, gdje postotak obrtnoga žiteljstva iznosi preko 3—6%, sastoji od onoga diela županije zagrebačke, koji nije spomenut već u prvom području (osim jedinoga kotara samoborskoga), od dva kotara županije varaždinske, od ciele županije bjelovarsko-križevačke, od većega diela županije požežke (osim kotara daruvarskoga i gradiškoga) i konačno od dva kotara (mitrovačkoga i zemunskoga) u južnom dielu županije sriemske. Medju krajeve sa razmjerno već prilično razvijenom obrtnom djelatnosti, gdje postotni onaj dio presiže a dosiže djelomice i 15 postotaka, spada cielo područje županije virovitičke i osim spomenuta dva kotara svi ostali krajevi županije sriemske. Najviše pako našlo se je žiteljstva živućega ob obrtnoj industriji — preko 15 do 30 postotaka — u zapadnom dielu županije modruško-riečke i to u krajevih primorskih i u graničećih o nje krajevih nekadašnjega gorskoga kotara (kotari Delnice, Ćabar, Novi i Sušak).

U većih gradovih sa preko 5.000 žitelja iznosi postotak obrtnoga stanovničtva većinom medju 30—37 postotaka, te se samo u sriemskih gradovih Petrovaradinu i Karlovcih smanjuje na 16—17%. U Petrovaradinu potisnuo ga je razmjerno velik broj vojničtva, koje samo čini preko 37% cieloga stanovničtva. Stanovničtvo pako sriemskih Karlovaca pripada pretežno i više nego li u ikojem drugom gradu prvotnoj produkciji (59·62%). Za četiri najveća grada uglavljeni su sliedeći postotci obrtnoga žiteljstva: za glavni grad Zagreb 35·42, za Osiek 36·73, za Zemun 32·25, za Varaždin 36·39%, njihove su dakle prilike bar u tom pogledu gotovo posve jednake.

Digitized by Google

Na socijalne slojeve samostalnih podhvatnika, činovnika i ostalih vrsti pomoćnoga osoblja, cielo se žiteljstvo, zabavljeno u obrtnoj industriji Hrvatske i Slavonije porazdieljuje ovako:

Privriedni i svojad		Od obrtnoga žiteljstva odpada na					
		samostalne podhvatnike	činovnike i poslovođe	obiteljske pomoćnike	pomoćnike, naučnike i radnike	nadničare i sluge	ukupno
Privijednika	muških	30.859	534	2.073	29.017	7.273	69.756
	ženskih	3.881	7	3.453	2.578	2.163	12.082
Svojadi privrjednika	izpod 14 g. muških	20.967	226	92	4.440	3.886	29.611
	izpod 14 g. ženskih	20.971	228	103	4.402	3.600	29.304
	preko 14 g. muških	1.296	14	—	194	139	1.643
	preko 14 g. ženskih	28.154	335	74	5.401	2.897	36.861
kućne služinčadi	muške	437	9	—	5	—	451
	ženske	2.546	149	—	177	47	2.919
Svih ukupno	muških	53.559	783	2.165	33.656	11.298	101.461
	ženskih	55.552	719	3.630	12.558	8.707	81.166
	u svem	109.111	1.502	5.795	46.214	20.005	182.627

Digitized by Google

Po glavnom svom zanimanju bijaše g. 1890. u svem 81.838 obrtnika privrjednika. Od toga odpada na samostalne podhvatnike 34.740 osoba ili 42·45, a na razne kategorije pomoćnoga osoblja 47.098 ili 57·55%. U cielom pako žiteljstvu, živućem ob obrtnoj privrjedi, učestvuje kategorija samostalnih podhvatnika sa 109.111 osoba ili sa 59·74, pomoćno pako osoblje sa članovi svojih obitelji i razmjerno dakako posve neznatnim brojem kućne služinčadi sa 73.516 žitelja ili sa 40·26%.

Obrtnih radnika, računajućih ovamo pomoćnike, naučnike, nadničare, obrtne sluge i radnike, koji su se sami označili tim imenom, popisano bje ukupno 41.031, a zajedno sa svojadi njihovom 66.219 osoba ili tek nešto preko 3 postotka cieloga žiteljstva. Ako se potonjemu broju pribroji još i radničko žiteljstvo u ostalih granah industrije, u rudarstvu, trgovini, vjeresijstvu i prometu, naći će se da je o privrjedi svih radnika industrijalnih živjelo ukupno 94.037 osoba, ili nešto manje od 5% postotaka cieloga žiteljstva. Prama prilikam u drugih zemljah sa naprednijom industrijom još je i prosječni ovaj postotak za cielu zemlju svakako vrlo nizak. Al je ipak važno bilo doznati iz popisne gradje, da je relativni broj žiteljstva, živućega o industrijalnom radničtvu u iztočnih krajevih zemlje već i kod ladanjskoga žiteljstva daleko veći nego li po hrvatskih županijah, izuzevši jedino predjele na zapadnom kraju zemlje (Primorje i gorski kraj), da sami radnici privrjednici u znatnom dielu gradova čine po jednu šestinu, djelomice do preko jedne petine stanovničtva, postotni pako dio cieloga industrijalnoga žiteljstva, (privrjednici i svojad) da se u svih većih gradovih diže i na 30—33% stanovničtva.

Obrtno pomoćno osoblje još je u statistici od g. 1890. po svojih vrstih i potanje specializirano, nego li što se je to netom spomenuto. Ponapose izkazuje se, da je medju 47.098 pomoćnika, zabavljenih kod obrta bilo: 530 činovnika i poslovodja, 11 inžinira, 130 makinista, 13.624 pomoćnika, 7.165 naučnika, 513 radnika izpod 16 god. a 10.163 preko 16 godine, 5.583 nadničara, 3.853 sluge i 5.526 obiteljskih pomoćnika.

Klasifikacijom obrta razdieljeni su oni u četiri glavna razreda i to u prave obrte i obrte za osobne svrhe i užitak, u obrte bez stalna sjedišta (Wandergewerbe), u obrt pučki i obrt cigana. Medju prave obrte uračunali su se svi obrti sa stalnim

Digitized by Google

sjedištem, te koji nisu samo uzgrednim zanimanjem seljačtva osim obrta za osobne svrhe i užitak, u koje su se u statistici brojili: obrti krčmara, gostioničara, kavanara, rakijaša, kirijaša, fijakera, služnika, švelja, vezilja, pralja, čistilaca odjeće i stanova, brijača i vlasuljara, kupališta, posredovanja služinčadi i pogrebnih zavoda. Koliko je svaki od tih razreda brojio privrjednika i to ne samo onih, koji su mu pripadali po glavnom zanimanju već i onih, koji su se odnosnimi obrti bavili uzgredno uz drugo koje zanimanje, neka pokažu sliedeći brojevi:

Privrjednika:	Pravi obrti	Obrti za osobne svrhe i užitak	Obrti bez stalna sjedišta	Obrti pučki i obrti cigana	Svi obrti
po glavnom zanimanju	64.896	14.603	273	2.066	81.838
po uzgrednom zanimanju	8.395	2.286	48	2.825	13.554
Svih ukupno	73.291	16.889	321	4.891	95.392

Detaljirana statistika obrtnih podhvata izradjena bje g. 1890. samo za razred pravih obrta i to s toga, što je istom trebalo prokušati, koliko li će uspjeti nova metoda, da se obseg podhvata izpita na temelju gradje obćega popisa žiteljstva, te se prvi pokus morao stegnuti na što manje područje. Od glavnih rezultata te statistike izkazuje se najprije u sliedećem pregledu, kolik je broj podhvata u raznih obrtnih skupinah, u koje su stegnute pojedine vrsti obrta, kako se obrtni podhvati diele na glavne i uzgredne, koliko jih ima u svakoj skupini sa i bez pomoćnoga osoblja, kako je jak broj pomoćnoga osoblja i koje je postotno razmjerje medju pojedinimi skupinami po broju podhvata i po broju pomoćnoga osoblja*). (Gledaj str. 144.)

Od 11·150 podhvata, koji su po ovom pregledu, u obće imali pomoćnoga osoblja, bilo jih je 6.410 sa 1 pomoćnikom, 2555 sa 2, 1666 sa 3—5, 298 sa 6—10, 111 sa 11—20 i 110 sa preko 20 pomoćnika. Koje je razmjerje medju podhvati takva obsega u pojedinih obrtnih skupina, vidjeti će se iz sliedećega pregleda: (Gledaj str. 145.)

Kako ipak skupine same, sastavljene djelomice od vrlo raznovrstnih obrtnih poslova, ne mogu da podaju jasnu sliku u obrtnoj

*) Broj podhvata ovdje izkazan, ne sudara se sa brojem podhvata, što ga je priobćila statistička publikacija o popisu žiteljstva g. 1890. za sve zemlje krune sv. Stjepana, a to s toga ne, što su u potonjoj publikaciji od uzgrednih obrtnih podhvata uzeti u račun samo oni, kod kojih je bilo zabavljeno pomoćnoga osoblja, dočim su ovdje u broj podhvata ubrojeni takodjer uzgredni podhvati bez pomoćnoga osoblja.

Digitized by Google

Skupine obrta	Sav broj podhvata	Medju njimi uzgrednih podvata		Broj podhvata sa pomoćnim osobljem		Broj pomoćnoga osoblja	Postotni dio svake skupine	
		u svem	u %	u svem	u %		od svih podhvata	od cielog pom. osoblja
I. Umjetno vrtljarstvo	24	1	4·16	12	50·00	30	0·07	0·09
II. Ribarstvo	484	117	24·28	151	31·20	385	1·42	1·24
III. Kamenje i zemlja	1.232	236	19·15	459	37·26	1.509	3·60	4·85
IV. Kovine	5.507	1.137	20·65	1.880	34·14	2.934	16·12	9·44
V. Strojevi, oruđje	2.353	391	16·62	690	29·33	1.008	6·89	3·24
VI. Kemijska industrija	69	6	8.69	36	52·18	188	0·20	0.62
VII. Svietivo, gorivo itd.	62	12	19·35	29	46.78	764	0·18	2·42
VIII. Tekstilna industrija	1.101	138	12·53	331	30·06	772	3·22	2·49
IX. Papir i koža	691	87	12·58	308	44·58	1.455	2·02	4·70
X. Drvo i rezivo	3.894	766	19·95	1.235	31·71	8.812	11·39	28·37
XI. Hrana i užitak	4.780	1.278	26·74	2.114	44·35	5.114	13·99	16·47
XII. Odjevanje	9.629	1.339	13·91	3.228	33·53	6.102	28·17	19·64
XIII. Gradjevni obrt	4.202	1.645	39·15	615	14·64	1.549	12·30	4·99
XIV. Poligrafski obrt	87	13	14·94	48	55·17	422	0·25	1·36
XV. Umjetni obrt	19	4	21·05	8	42·11	18	0·05	0·06
XVI. Staretin. obrt	44	2	4·54	6	13·64	6	0·13	0·02
U svem	34.178	7.172	20·98	11.150	32.63	31.068	100	100

djelatnosti, što se je u Hrvatskoj i Slavoniji razvila bar do g. 1890. priobćuje se takodjer sliedeća skrižaljka, u kojoj se za sve pojedine iole važnije vrsti obrta izkazuje, koliko je u svake bilo podhvata u cieloj zemlji i kako su se ovi dielili po svom obsegu. Podatci te skrižaljke razjasniti će i relativne brojeve, sadržane u gornja dva pregleda. Naročito valja još upozoriti, da se svi podatci ovoga pregleda tiču godine 1890., da su do danas, pet godina iza toga izvida obrtni podhvati bez sumnje narasli i brojem i obsegom. Za prosudjivanje prilika onih vrsti obrta, koji u zimsko doba običavaju zabavljati manji broj pomoćnoga osoblja, važna je takodjer okolnost ta, da podatci sliedeće skrižaljke izkazuju stanje od 31. prosinca 1890., da dakle onim vrstim obrta ne prikazuju podpuna njihova obsega. (Gledaj skriž. na str. 145. itd.)

Velika industrija, ako se njoj pribroje svi podhvati sa preko 20 pomoćnika, bijaše u Hrvatskoj i Slavoniji koncem go-

Digitized by Google

Od 100 podhvata sa pomoćnim osobljem odpada na podhvate sa

Skupine obrta	1 pom.	2 pom.	3—5 pom.	6—10 pom.	11—20 pom.	preko 20 pom.
I. Umjetno vrtljarstvo	33.33	16.67	50.00	—	—	—
II. Ribarstvo	58.28	19·20	13.25	5.30	3.31	0.66
III. Industrija kamenja i zemlje	55·34	23.31	12.85	4.36	1.74	2 40
IV. Industrija kovina	67.02	21.81	9.84	1.01	0.32	—
V. Industrija strojeva orudja itd.	68.81	23.20	7.54	0.28	0.14	—
VI. Kemijska industrija	47.23	19.44	25.00	5.55	—	2.78
VII. Industrija svietiva i goriva	37.93	27.59	6.89	3.45	3.45	20.69
VIII. Tekstilna industrija	56.50	23.27	16.31	3.32	0.30	0.30
IX. Indust. papira i koža	52.27	23.38	21.11	1.62	0.97	0.65
X. Indust. drva i reziva	49.96	21.29	15.55	5.02	3.32	4.86
XI. Indust. za hranu i užitak	52.22	23.46	19.34	3.84	0.76	0.38
XII. Indust. odjevanja i obuće	56.78	24.29	16.42	1.89	0.56	0.06
XIII. Gradjevni obrt	61.77	21.95	9.43	3.41	1.48	1·96
XIV. Poligrafski obrt	18.75	10.42	43.74	10.42	4.17	12.50
XV. Umjetni obrti	50.00	—	50.00	—	—	—
XI. Staretinarski obrt	100.00	—	—	—	—	—
U svem	57.49	22.91	14.94	2.67	1.00	0.99

dine zastupana sa 110 podhvata, zabavljajućih u svem 9.892 pomoćnika, dakle gotovo jednu trećinu cieloga pomoćnoga osoblja. Od ovih 110 podhvata bijaše jih u rukuh:

domaćih tvrdka pojedinaca i družtva	61	sa 3.383	pomoć
ugarskih „ „ „ „	14	„ 2.636	„
inozemnih „ „ „ „	5	„ 614	„
podhvatnika stanujućih u Hrvatskoj i Slavoniji ali zavičajnih u drugih zemljah	1	„ 55	„
domaćih dioničkih družtva	7	„ 509	„
stranih „ „	5	„ 937	„
države	2	„ 531	„
občina	2	„ 99	„
obrtnih zadruga	2	„ 503	„
vlastelinstva	11	„ 625	„
ukupno	110	„ 9.892	„

Digitized by Google

Obrtne skupine, vrsti :	Sav broj podhvata	Medju podhvatima jih uzgrednih	Broj podhvata sa pomoćnim osobljem	Broj pomoćnoga osoblja	Medju podhvati sa pomoćnim osobljem bilo jih je sa					
					1	2	3—5	6—10	11—20	preko 20
					pomoćnika					
I. Umjetno vrtlarstvo.	24	1	12	30	4	2	6	—	—	—
II. Ribarstvo.	484	117	151	385	88	29	20	8	5	1
III. Obrt kamenja i zemlje.										
Klesari	83	24	27	107	9	6	7	2	2	1
Opekari i ćrpićari	316	97	141	494	50	33	35	15	5	3
Lončari	781	97	264	358	188	63	13	—	—	—
Pećari	35	11	14	44	6	3	2	3	—	—
Tvornice cementa	2	—	2	214	—	—	—	—	—	2
Tvornice glinene robe	3	2	2	16	1	—	—	—	1	—
Tvornice stakla	5	1	5	264	—	—	—	—	—	5
Ostali obrti	7	4	4	12	—	2	2	—	—	—
Ukupno	1.232	236	459	1.509	254	107	59	20	8	11
IV. Obrt kovina.										
Zlatari i srebrnari	37	—	9	15	5	3	1	—	—	—
Kotlari	75	2	40	50	34	3	3	—	—	—
Zvonoljevači	3	—	2	3	1	1	—	—	—	—
Limari	182	12	93	206	40	28	22	2	1	—
Kovači	4.514	1.020	1.454	2.020	1.047	300	103	3	1	—
Bravari	568	95	241	546	117	62	47	11	4	—
Bravari strojeva	8	—	2	10	—	1	—	1	—	—
Brusari	43	2	6	10	3	2	1	—	—	—
Nožari	22	—	4	8	2	1	1	—	—	—
Orudjari	9	—	6	20	1	1	3	1	—	—
Turpijaši	11	—	6	14	2	2	2	—	—	—
Ostali	35	6	17	32	8	6	2	1	—	—
Ukupno	5.507	1.137	1.880	2.934	1.260	410	185	19	6	—

Digitized by Google

Obrtne skupine, vrsti:	Sav broj podhvata	Medju podhvati ima jih uzgrednih	Broj podhvata sa pomoćnim osobljem	Broj pomoćnoga osobljа	Medju podhvati sa pomoćnim osobljem bilo jih je sa					
					1	2	3—5	6—10	11—20	preko 20
					pomoćnika					
V. Strojevi orudja itd.										
Mekanici	6	2	3	6	1	1	1	—	—	—
Kolari	2.079	362	617	870	431	143	42	1	—	—
Tesari brodova	41	—	7	14	3	3	1	—	—	—
Puškari	49	8	7	7	7	—	—	—	—	—
Urari	140	15	44	70	26	11	7	—	—	—
Graditelji orgulja	8	1	3	13	1	1	—	1	—	—
Optici	4	—	3	4	2	1	—	—	—	—
Tvornica strojeva	1	—	1	17	—	—	—	—	1	—
Ostali	25	3	5	7	4	—	1	—	—	—
Ukupno	2.353	391	690	1.008	475	160	52	2	1	—
VI. Kemijska industrija.										
Tvornice tinte i mastila	2	—	1	1	1	—	—	—	—	—
Pirotehnici	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tvornica žigica	1	—	1	108	—	—	—	—	—	1
Tvornica umjet. gnojiva	1	—	1	8	—	—	—	1	—	—
Ostali	60	5	33	71	16	7	9	1	—	—
Ukupno	69	6	36	188	17	7	9	2	—	1
VII. Svietlo, gorivo itd.										
Plinare	2	—	2	55	—	—	—	—	1	1
* Sapunari	43	4	17	33	11	3	2	1	—	—
Tvornice tanina	5	—	5	666	—	—	—	—	—	5
„ voska	2	—	2	4	—	2	—	—	—	—
Ostali	10	8	3	6	—	3	—	—	—	—
Ukupno	62	12	29	764	11	8	2	1	1	6

Digitized by Google

Obrtne skupine, vrsti:	Sav broj podhvata	Medju podhvati imajih uzgrednih	Broj podhvata sa pomoćnim osobljem	Broj pomoćnoga osoblja	Medju podhvati sa pomoćnim osobljem bilo jih je sa					
					1	2	3—5	6—10	11—20	preko 20
					pomoćnika					
VIII. Tekstilna industrija.										
Tkalci	638	106	121	157	92	22	7	—	—	—
Čarapari	112	1	56	179	17	13	15	10	1	—
Gunjari	23	—	5	9	3	1	1	—	—	—
Bojadisari	88	8	30	57	15	6	9	—	—	—
Gunbari	12	—	5	5	5	—	—	—	—	—
Užari	213	10	112	209	54	35	22	1	—	—
Prediona pamuka	1	—	1	155	—	—	—	—	—	1
Ostali	14	13	1	1	1	—	—	—	—	—
Ukupno	1.101	138	331	772	187	77	54	11	1	1
IX. Industrija papira i kože.										
Kožari	133	39	76	175	30	24	20	1	1	—
Strojbari	8	5	4	4	4	—	—	—	—	—
Knjigoveže	64	14	33	95	13	7	10	2	1	—
Remenari	261	11	106	183	61	25	19	1	—	—
Sedlari	161	15	61	97	39	12	10	—	—	—
Tapetari	56	2	20	31	13	4	3	—	—	—
Tvornice papira	1	—	1	467	—	—	—	—	—	1
„ koža	6	1	6	400	1	—	2	1	1	1
„ kartonažâ	1	—	1	3	—	—	1	—	—	—
Ukupno	691	87	308	1.455	161	72	65	5	3	2

Digitized by Google

Obrtne skupine, vrsti:	Sav broj podhvata	Medju podhvati ima jih uzgrednih	Broj podhvata sa pomoćnim osobljem	Broj pomoćnoga osoblja	Medju podhvati sa pomoćnim osobljem bilo jih je sa					
					1	2	3—5	6—10	11—20	preko 20
					pomoćnika					
X Industrija drva i reziva.										
Pilane	49	34	27	151	6	3	10	6	1	1
Paropile	23	11	22	1.564	—	1	1	3	6	11
Izradjivanje šumske gradje	140	86	138	4.684	5	11	26	29	25	42
Stolari	2.161	359	659	1.262	368	161	108	18	4	—
Bačvari	1.025	192	227	383	145	53	26	1	2	—
Košarači	91	26	22	37	11	9	2	—	—	—
Stolcoplete	11	3	1	4	—	—	1	—	—	—
Rešetari i sitari	31	1	7	10	5	1	1	—	—	—
Tokari	126	23	40	69	26	9	4	1	—	—
Kefari	23	1	11	28	4	2	4	1	—	—
Češljari	41	3	19	23	15	4	—	—	—	—
Kišobranari	17	1	5	17	2	—	2	1	—	—
Ličioci i pokostari	51	6	18	45	11	2	3	1	1	—
Pozlatari	12	—	3	5	1	2	—	—	—	—
Tvornice drvenina	1	—	1	12	—	—	—	—	1	—
„ za izradbu sirovina	1	—	1	23	—	—	—	—	—	1
„ kundaka	2	1	2	15	—	—	1	—	1	—
„ drvenih kutija	1	—	1	77	—	—	—	—	—	1
„ parketa	1	1	1	45	—	—	—	—	—	1
„ pokućtva od savijena drva	1	—	1	226	—	—	—	—	—	1
„ kefa i metala	1	—	1	54	—	—	—	—	—	1
Ostali	85	18	28	78	18	5	3	1	—	1
Ukupno	3.894	766	1.235	8.812	617	263	192	62	41	60

Digitized by Google

Obrtne skupine, vrsti:	Sav broj podhvata	Medju podhvati imajih uzgrednih	Broj podhvata sa pomoćnim osobljem	Broj pomoćnoga osoblja	Medju podhvati sa pomoćnim osobljem bilo jih je sa					
					1	2	3—5	6—10	11—20	preko 20
					pomoćnika					
XI. Industrija za hranu i užitak.										
Mlinari	2.493	649	868	1.329	568	203	90	7	—	—
Parni i umjetni mlinovi	103	51	99	649	8	16	42	20	8	5
Pekari	588	88	392	1.048	131	91	141	28	1	—
Licitari i vošteničari	103	—	51	94	21	21	9	—	—	—
Slastičari	53	3	35	84	14	7	12	2	—	—
Mesari	1.221	436	543	986	310	132	90	10	1	—
Kobasičari	56	8	33	79	16	6	9	1	1	—
Slaninari	19	2	11	24	5	4	1	1	—	—
Vodovodni podhvati	3	—	3	14	1	—	1	1	—	—
Pivovare	17	5	16	128	1	1	3	7	4	—
Tvornice kandita	1	—	1	2	—	1	—	—	—	—
„ tjestenine	3	—	2	25	—	—	1	—	—	1
„ škroba	1	1	1	2	—	1	—	—	—	—
„ salame	1	1	1	10	—	—	—	1	—	—
„ soda vode	32	15	19	26	13	5	1	—	—	—
„ cognaca	1	—	1	5	—	—	1	—	—	—
„ likera	1	1	1	6	—	—	—	1	—	—
„ šampanjca	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—
„ pjenice i žeste	2	1	1	41	—	—	—	—	—	1
„ octa	21	12	11	26	2	6	2	1	—	—
„ duhana	1	—	1	472	—	—	—	—	—	1
Ostali	59	4	23	63	13	2	6	1	1	—
Ukupno	4.780	1.278	2.114	5.114	1.104	496	409	81	16	8

Digitized by Google

Obrtne skupine, vrsti:	Sav broj podhata	Medju podhvati ima jih uzgrednih	Broj podhvata sa pomoćnim osobljem	Broj pomoćnog osobljа	Medju podhvati sa pomoćnim osobljem bilo jih je sa					
					1	2	3—5	6—10	11—20	preko 20
					pomoćnika					
XII. Indust. cdlevanja i obuće.										
Čohaši	63	2	32	95	10	9	9	4	—	—
Kabaničari	11	1	5	9	3	1	1	—	—	—
Krojači	2.521	344	920	1.891	524	199	159	21	16	1
Kitnjičari	57	—	23	39	11	10	2	—	—	—
Klobučari	278	14	129	211	78	35	15	1	—	—
Krznari	734	46	201	304	137	38	26	—	—	—
Kožuhari	33	3	8	9	7	1	—	—	—	—
Rukavičari	11	—	7	13	3	2	2	—	—	—
Čižmari	825	96	270	431	159	74	37	—	—	—
Opančari	1.182	144	545	939	290	158	94	3	—	—
Papučari	33	2	24	54	10	5	8	1	—	—
Postolari	3.866	687	1.061	1.966	600	251	177	31	2	—
Tvornica obuće	1	—	1	138	—	—	—	—	—	1
Ostali	14	—	2	3	1	1	—	—	—	—
Ukupno	9.629	1.339	3.228	6.102	1.833	784	530	61	18	2
XIII. Gradjevni obrti.										
Graditelji i arhitekti	138	16	49	440	19	4	8	5	4	9
Zidari	1.898	603	268	491	186	52	19	8	2	1
Tesari	1.733	952	146	318	104	23	11	4	3	1
Staklari	130	35	37	59	22	11	3	1	—	—
Slikari soba	78	1	34	100	14	9	7	3	—	1
Pokrivači krovova	78	28	12	16	9	2	1	—	—	—
Zdenčari	23	8	—	—	—	—	—	—	—	—
Dimnjačari	97	2	64	114	25	31	8	—	—	—
Ostali	27	—	5	11	1	3	1	—	—	—
Ukupno	4.202	1.645	615	1.549	380	135	58	21	9	12

Digitized by Google

Obrtne skupine, vrsti:	Sav broj podhvata	Medju podhvati ima jih uzgrednih	Broj podhvata sa pomoćnim osobljem	Broj pomoćnoga osoblja	Medju podhvati sa pomoćnim osobljem bilo jih je sa					
					1	2	3—5	6—10	11—20	preko 20
					pomoćnika					
XIV. Poligrafski obrti.										
Knjigotiskari	42	11	38	406	1	5	19	5	2	6
Litografi	13	1	1	1	1	—	—	—	—	—
Fotografi	32	1	9	15	7	—	2	—	—	—
Ukupno	87	13	48	422	9	5	21	5	2	6
XV. Umjetni obrti.										
Kipari	8	2	4	12	1	—	3	—	—	—
Ostali	11	2	4	6	3	—	1	—	—	—
Ukupno	19	4	8	18	4	—	4	—	—	—
XVI. Staretinarski obrt	44	2	6	6	6	—	—	—	—	—
U svem	34.178	71.72	11.150	31.068	6.410	2.555	1.666	298	111	110

Digitized by Google

Izmedju tih podhvata bijaše jih nadalje po vrsti njihovoj:

	Broj	
	podhvata	pomoć. osoblja
podvata ribarskih	1	37
tvornica cementa	2	214
„ opeka	3	72
„ stakla	5	264
klesara	1	22
tvornica žigica	1	108
tvornica tanina	5	666
plinara	1	41
prediona pamuka	1	155
tvornica papira	1	467
„ koža	1	365
„ drv. kutija	1	77
podhvata za izradjivanje šum. gradje	42	3.987
paropila	12	1.485
tvornica pokućtva od savijena drva	1	226
tvornica parketa	1	45
„ palica	1	33
„ kundaka	1	23
„ kefa i metala	1	54
„ duhana	1	472
„ žeste	1	41
„ tjestenine	1	21
parnih i umjetnih mlinov	5	197
tvornica za konfekciju	1	138
krojačkih podhvata	1	31
gradjevnih podhvata	9	287
zidarskih podhvata	1	34
tesarskih podhvata	1	49
slikara soba	1	23
knjigotiskara	6	258

Sama industrija drva i reziva obuhvata po tom 60 podhvata sa 5.930 pomoćnika, preko polovice dakle svih podhvata i cieloga pomoćnoga osoblja. Ostale vrsti obrta zastupane su većinom samo sa 1 ili 2 podhvata. Nešto većim brojem se ističu samo tvornice stakla, tvornice tanina, koje su se osim jedine u Županji, postojeće već od više vremena, stvorile u posve kratkom broju godina, parni i umjetni mlinovi, gradjevni nekoji podhvati, kojih bi se dašto u svako drugo doba godine nabrojilo mnogo više sa preko 20 pomoćnika i 6 knjigotiskara.

Najveći obrtni podhvat, što ga je našao popis od g. 1890. bijaše paropila u Belišću sa preko 500 radnika. Po 400—500

Digitized by Google

pomoćnika imala su 4 podhvata i to tvornica papira na Sušaku, tvornica duhana u Zagrebu i dva slavonska podhvata za izradjivanje šumske gradje, po 300—400 jedna tvornica kože i jedan šumski podhvat, po 200—300 7 podhvata sa 1698 radnika (medju njima 1 tvornica tanina, 2 paropile, 1 tvornica pokućtva od savijena drva i 3 podhvata šumska), po 100—200: 10 podhvata sa 1375 radnika odnosno pomoćnoga osoblja u obće Ukupno su se dakle uglavila 24 podhvata sa preko jednom stotinom pomoćnoga osoblja, te je broj potonjih kod svih zajedno iznosio 6097 pomoćnika.

Cielo pomoćno osoblje od 9.892 osobe, što su ga zabavljali obrtni podhvati sa preko 20 pomoćnika, sastojalo se je od 292 pomoćnika viših kategorija (poslovodje, činovnici, inžiniri, agenti, makiniste itd.) i od 9600 što radnika što nadničara. Kako su se jedni i drugi dielili po narodnosti svojoj, neka predoče sliedeći brojevi. Po materinskom jeziku bijaše pomoćnika:

	više kategorije:	radnika i nadničara:
Hrvata ili Srba	74	5.812
Magjara	39	372
Njemaca	101	866
Slovenaca	18	2.105
Čeha	26	201
Slovaka	2	48
Talijana	7	171
Ostalih narodnosti . . .	25	25
Ukupno	292	9.600

Od višega pomoćnoga osoblja činili su po tom Hrvati ili Srbi tek jednu četvrtinu, dočim jih od radnika i nadničara zapada daleko više od polovice. Od razmjerno vrlo znatna broja Slovenaca bijaše većina jih zabavljena u većih podhvatih zagrebačkih i u podhvatih za izradjivanje šumske gradje, gdje se upravo oni najviše traže uz radnike iz županije modruško-riečke.

Ako se napokon za obrtne podhvate sa preko 20 pomoćnika posmotri i geografski detalj, naći će se podatci, što jih izkazuje sliedeći pregled. U njem nije navedena županija ličko-krbavska, pošto u njezinom području nije bilo nijednoga podhvata tolika obsega:

Digitized by Google

Vrsti obrta	Županija Mod. uš-Rieka		Županija Zagreb		Grad Zagreb	
	P dhvat	P moćnika	Podhvata	Pom ćnika	Podhvata	Pomoćnika
Ribarstvo	—	—	—	—	—	—
Tvornic. cementa	—	—	—	—	—	—
„ opeka	—	—	1	25	1	22
„ stakla	—	—	1	55	—	—
Klesara	—	—	—	—	1	22
Tvornica žigica	—	—	—	—	—	—
„ tanina	—	—	—	—	—	—
„ plina	—	—	—	—	1	41
Predi nic amuka	—	—	1	155	—	—
Tvornica papira	1	467	—	—	—	—
„ k ža	—	—	—	—	1	365
„ rvenih kutija	1	77	—	—	—	—
Izradjivanje šumske g adje	2	163	4	153	—	—
Paropile	2	61	1	55	—	—
Tvornica po ućtva	1	226	—	—	—	—
„ parket	—	—	—	—	1	45
„ alica	—	—	1	33	—	—
„ kundaka	—	—	—	—	—	—
„ kef i metala	—	—	1	54	—	—
„ duhana	—	—	—	—	1	472
„ žeste	—	—	1	41	—	—
„ t estenine	1	21	—	—	—	—
Par i i um etni mlinovi	1	52	1	32	1	59
Tvornica za konfekciju	—	—	—	—	1	138
K ojača	—	—	—	—	1	31
Gradjevni podhvati	—	—	1	22	6	218
Zidara	—	—	—	—	—	—
Tesara	—	—	—	—	1	49
Sli ara soba	—	—	—	—	1	23
Tiskará	—	—	—	—	5	537
U svem	9	1.067	13	625	22	1.722

Digitized by Google

Županija Varaždin		Županija Bjelovar-Križevci		Županija Požega		Županija Virovitica		Grad Osiek		Županija Sriem	
Podhvata	Pomoćnika	Podhvata	Pomoćnika	Podhvata	Pomoćnika	Podhvata	Pomoćnika	Podhvata	Pomoćnika	Podhvata	Pomoćnika
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	37
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	214
—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	—	—
1	34	—	—	1	74	1	49	1	52	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	108	—	—
—	—	—	—	—	—	2	263	—	—	3	403
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	168	1	125	9	522	7	859	—	—	17	1.997
2	107	—	—	1	58	6	1.204	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	25	—	—	1	29	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	47
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	21	—	—
5	309	2	148	12	679	16	2.375	5	235	26	2.732

Digitized by Google

Javna nastava.

Kano po inih naprednijih zemljah ima i u kralj-vinah Hrvatskoj i Slavoniji nastavnih zavodâ, namienjenih bud formalnoj obćenitoj naobrazbi, bud stručnomu uspo-sobljivanju za razne grane privrjede. Za formalnu obćenitu naobrazbu ima u zemlji samoj svih vrsti zavoda od najnižega pa do najvišega, od početne pučke škole pak do sveučilišta, tako da se materinskim jezikom hrvatskim ili srbskim mogu polučivati i najviši naučni ciljevi. Za stručnu pako naobrazbu postoje tek niža i srednja učilišta, a najviši stupanj stručna znanja mora mladež da traži u tudjini ponajčešće na visokih stručnih školah po Ugarskoj i Austriji.

U posliednjih desetak godina nije doduše znatno porasao broj pučkih i srednjih škola, ali se je tiem više nastojalo oko toga, da se što zakonodavnim, što naredbenim putem za cielu zemlju uredi jedinstveno pučko školstvo, a srednja učilišta, gimnazije i realke reformiraju u svojih naukovnih osnovah. Tako je preuredjena školskim zakonom od g. 1888. pučka nastava, a od dvie tri godine ovamo pretvaraju se čiste realke u realne gimnazije.

Znatnijih je promiena i novih tvorba što provedeno, što zasnovano i na polju stručne nastave, i to imenito nastave tehničko obrtnoga smjera. Stručni srednji zavodi namienjeni šumarstvu i gospodarstvu, trgovini i pomorstvu, nisu se takodjer brojno pomnožali ovoga decenija, ali su jim svim bez razlike novimi

Digitized by Google

naučnimi osnovami znatno povišeni znanstveni ciljevi. Tek niža gospodarska obuka dobila je dva zavoda, jednu ratarnicu i jednu vinogradarsko-voćarsku školu, a uz to se stvorila takodjer jedna podkivačka škola.

Vrlo su pako znamenite tvorbe zadnjih godina na polju obrtne obuke. Mužka obrtna škola zakonom je pretvorena u zemaljski zavod, te uz nju u najnovije doba osnovan poseban tečaj za gradjevno palirstvo kano zametak i početak srednjega gradjevnoga učilišta. Posve su na novo osnovane: ženska stručna škola, za tiem jedna ženska tkalačka škola u Zagrebu, a po raznih mjestih u zemlji obično uz već koju postojeću nižu ili višu žensku školu otvorene su sa 1 do 2 učiteljske sile slične ženske stručne škole, u kojih se odraslija ženska mladež sustavno podučava u svem, što se obično nazivlje ženskom „konfekcijom". pače ne manjka ni posebna jedna „čipkarska" stručna škola u Lepoglavi, gdje se je te vrsti ženski ručni rad od starine udomaćio medju seljačkim ženskim žiteljstvom.

Vrhovna se nastavna uprava nije medjutim zadovoljila jedino tiem, da osnutkom raznih i dosta brojnih stručnih zavoda ženskomu svietu otvori nove puteve do materijalne privrjede, već se pobrinula i za to, da se ženskom naraštaju ponajpače srednjih stališa podigne niveau obće naobrazbe, pretvorivši gradsku višu djevojačku školu u ženski licej i odredivši podjedno, da se postepeno i ostale više djevojačke škole po zemlji, ako je to njihovim uzdržavateljem s voljom, mogu služiti naučnom osnovom nižih razreda liceja, da uzmognu djevojčice svoje nauke nastaviti na liceju zagrebačkom.

Nastojeći oko što intenzivnije obuke na svih stupnjevih nastave, preinačila je nastavna uprava i na najvišem zavodu, na sveučilištu izpitni red, odredivši, da se imaju već prve godine slušatelji juristićkoga fakulteta podvrgavati prvomu državnomu izpitu, a ne istom koncem drugoga godišta, kako je propisivao dosadanji izpitni red.

S istih razloga snižen je novim školskim zakonom od godine 1888 dosta znatno spram zahtjevom krajiških školskih propisa od g. 1871 i naukovni cilj u učiteljskih školah, ali je uz to razširenо naukovanje od tri na četiri godine, samo da bude obuka učiteljskih pripravnika što intenzivnija. A u najnovije doba uvadja se i za pripravnike srednje-školskoga učiteljstva prakti-

Digitized by Google

ciranje i hospitovanje na gimnazijskih i prema potrebi i na realnih razredih, te tako pruža prilika i podmladku za učiteljstvo na srednjih školah, da se već za vrieme svojega naukovanja uzmognu bar donekle upoznati sa školskom praksom, prije nego li nastupi svoju „pokusnu“ godinu, ili postane namjestnim učiteljem na kojem srednjem. zavodu.

Vrhovnu upravu i nadzor nad cielom nastavom vrši kr. zemaljska vlada i to nad zavodi namienjenimi gospodarskoj obuci, po kr. zemaljskom vladnom odjelu za unutarnje poslove, dok na svih ostalih zavodah za pučku, srednju i najvišu prosvjetu, te svih inih stručnih školah za trgovinu, pomorstvo, obrt i umjetnosti tu vrhovnu upravu vrši kr. zemaljska vlada, odjel za bogoštovje i nastavu.

Potonji je ovaj kr. vladni odjel za izložbu priredio potanki izvještaj o razvitku i sadanjem stanju ciele nastave u kralj. Hrvatskoj i Slavoniji, sadržavajući takodjer obilat statistički materijal za prosudjivanje nastavnih prilika, te je zadaća ovih nekoliko redaka bila samo, da upozori i uputi na taj izvještaj.

Suvišno bi s toga bilo i ovdje potanje predočiti i razpraviti rezultate statističkih izvida, kojimi se redovito svake godine izkazuje stanje svih nastavnih zavoda, već će doteći sliedeći podatci podavajući glavni neki pregled o stanju svih zavoda koncem školske godine 1894/5, i to broja njihova, broja profesora, učitelja i broja učenika.

Vrst zavoda	Broj		
	zavoda	učitelja	učenika
a) Viša učilišta.			
Kr. sveučilište Franje Josipa I. u Zagrebu . .	1	52	425
Bogoslovni liceji u Senju, Djakovu, Karlovcih	3	19	128
b) Srednja učilišta.			
Gimnazije, realne gimnazije i realke	17	287	4.772
Ženski licej u Zagrebu	1	20	214
c) Pučke škole.			
Niže pučke škole (svakdanje i opetovnice) . .	1.304	2.220	186.464
Više pučke škole, obospolne i djevojačke . .	17	153	1.801

Digitized by Google

Vrst zavoda	Broj zavoda	Broj učitelja	Broj učenika
d) Stručne škole.			
Učiteljske škole	5	55	553
Srednje trgovačke škole	3	41	130
Gremijalna trgovačka škola u Varaždinu	1	3	44
Nautička škola u Bakru	1	14	105
Šumarsko-gospodarsko učilište u Križevcih	1	19	66
Ratarnice u Križevcih i Požegi i vinogradarska i voćarska škola u Petrinji	3	8	103
Podkivačka škola u Zagrebu	1	2	37
Mužka obrtna škola u Zagrebu	1	24	140
Ženska viša stručna škola u Zagrebu	1	25	580
Ženske niže stručne škole	13	32	622
Škole za ženski ručni i umjetni rad	3	9	89
Drvorezbarske, kolarske i košaračke škole	3	5	47
Glasbeni zemaljski zavod u Zagrebu	1	21	254
Glasbeni zavodi razne vrsti	11	21	293
e) Razni zavodi.			
Šegrtske škole	31	285	4.335
Primaljska škola u Zagrebu	1	3	34
Kaznionièke škole	3	7	219
Razni humanitarni zavodi: sirotišta, konvikta, zavodi za gluhonieme i sliepe	12	36	542
Čuvališta	10	14	499
Zabavišta	12	25	769
Hrvatska i Slavonija u svem	**1.460**	**3.400**	**203.265**

Digitized by Google

Zdravstvo.

Zdravstvena služba u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji uredjena bje zakonom od 24./I. godine 1894. Svimi poslovi javnoga zdravstva upravlja te jih nadzire kr. zem. vlada. Za to postoje: I. Kod kr. zemaljske vlade: zdravstveni odsjek i zemaljsko zdravstveno vieće. II. U županijah i gradovih: županijski fizici i županijski zdravstveni odbori; gradski liečnici, gradski zdravstveni odbori i gradske primalje; kotarski liečnici kod kotarskih oblasti. III. U seoskih občinah: občinski liečnici, občinski zdravstveni odbori i občinske primalje.

Liečnik da bude namješten u javnu (občinsku) službu treba da je doktor sveukupnog liečničtva, diplomiran ili nostrificiran na kr. sveučilištu Franje Josipa I. u Zagrebu ili na drugom kojem ugarskom ili austrijskom sveučilištu i govorom i pismom vješt hrvatskomu jeziku.

Za zemaljske liečnike valjaju oni isti zakoni i propisi, koji postoje za ostale činovnike političke uprave.

Snadje li zemaljskoga liečnika smrt, kad za trajanja epidemije koje vrši službu ili postane li posve nesposobnim za privrjedu usljed te pošastne bolesti, pripada njemu odnosno njegovoj udovi ili siročadi bez obzira na to, kako je dugo služio, ona mirovina odnosno obskrba, koja bi ga zapala, da je bio navršio 40 godinu službovanja. Isto valja i za občinskoga liečnika, pak i za sukromnog liečnika, koji je usljed naloga oblasti za vrieme epidemije zastupao kojega zemaljskoga liečnika. Na čelu zdravstvenog

Digitized by Google

odsjeka stoji odsječni savjetnik i zemaljski vrhovni liečnik. Zemaljsko zdravstveno vieće sastoji se od najmanje 7 liečnika kao redovitih članova, koje imenuje ban, za tiem od članova vanrednih u neizvjestnom broju.

Kod županijske oblasti namješćuje se županijski fizik i u svakoj županiji ustrojava se županijski zdravstveni odbor. Za pošasti ljudskih pretvara se zdravstveni odbor u pošastni odbor. Žup. fizik rukovodi zdravstvo u obsegu ciele županije.

Djelokrug gradova jednak je u zdravstvenih poslovih djelokrugu kotarskih oblasti i občinà u vlastitom i prenešenom djelokrugu; gradovom Zagrebu i Osieku pripada uz to u zdravstvenih poslovih i djelokrug županija.

Gradovi dužni su namjestiti dovoljan broj liečnika i to do 5.000 žitelja jednoga, do 10.000 dva, do 20.000 tri, preko 20.000 žitelja za svakih 10.000 žitelja po jednoga više.

Gradski je fizik organ gradskoga poglavarstva, koji upravlja u području grada zdravstvom i nadzire ga. U svih gradovih treba, da se ustroji zdravstveni odbor; za pošasti pretvara se taj odbor u pošastni odbor. Gradske občine dužne su namjestiti po potrebi gradske primalje i to: do 5000 stanovnika jednu, do 10.000 dvie, preko 20.000 tri.

Kotarske oblasti upravnimi su oblasti I. molbe u zdravstvenih poslovih. Za kotar, treba da bude namješten bar po jedan kotarski liečnik.

Cielo područje Hrvatske i Slavonije razdieljuje se u zdravstvene občine. Zdravstvena občina može se sastojati bud od jedne samo bud od više upravnih občina.

Gdje je nuždno, moraju se upravne občine u jednoj te istoj županiji ciepati u razne zdravstvene občine. Zdravstvene občine luče se u „samostalne“ i uzadružene zdravstvne občine.

Občini se samo tada može dozvoliti, da bude „samostalna zdravstvena občina“, ako imade sredstva, da može izpunjavati tiem preuzete obveze i ako odatle ne ima zaprieka po organizaciju zdravstvene službe u drugih občinah. Za „uzadružene zdravstvene občine“ namiruju se zdravstveni troškovi zapadajući občine iz zaklade uzadruženih zdravstvenih občina. Svaka zdravstvena občina mora imati občinskoga liečnika. Veliki župan vlastan je občinske liečnike uzadruženih zdravstvenih občina sa službenih razloga premjestiti u druge uzadružene zdravstene občine.

Digitized by Google

Plaća ne smije biti občinskomu liečniku manja od 500 for., stanarina manja od 100 for., osim toga imadu svi občinski liečnici pravo na petgodišnje doplatke po 50 for. uračunive u mirovinu.

Svi definitivno namješteni občinski liečnici imaju pravo na mirovinu, a njihova djeca i udove na obskrbu.

U svakoj županiji utemeljena je zaklada uzadruženih zdravstvenih občina, u koju teku dohodci žup. bolničke zaklade, dohodci bolnica preuzetih na teret zdravstvene zaklade, darovi, prinosi i legati, novčane globe za prekršaje zdravstveno-redarstvenih propisa i prinosi uzadruženih zdravstvenih občina.

Iznos tih prinosa za zdravstvene svrhe ustanovljuje svake godine prama neobhodnoj potrebi županijski upravni odbor, te imade taj prinos prema izravnomu porezu, koji je podvržen občinskomu nametu, razdieljivati na sve one upravne občine, koje spadaju uzadruženim zdravstvenim občinam. Taj namet ne smije iznositi više od $2^1/_2$ % občinskomu nametu podvržena poreza.

Sve upravne občine valja da zapadajuće jih tangente u vršću svake godine u občinski proračun kao občinski namet za zdravstvene svrhe, te su dužne, odpremljivati jih kotarskim oblastim na korist zaklade uzadruženih zdravstvenih občina. Napokon teče u tu zakladu eventualna pripomoć iz zemaljskih sredstava.

Iz zaklade uzadruženih zdravstvenih občina valja da se namiruju svi za zdravstvo potrebni troškovi; zakladom upravlja županijski upravni odbor.

Predje li občinski liečnik neposredno u državnu službu, to će mu se, kad bude umirovljen, uračunati vrieme, koje je u občinskoj službi neprekidno sproveo.

Kad se popunjuju kotarska liečnička mjesta ide pr ednos občinske liečnike kraj jednake sposobnosti natjecatelja.

Ako se ne bi mogla potreba koje županijske zaklade pokriti njezinimi dohodci, to će se potrebita pripomoć uvrstiti u zemaljski proračun, te doznačiti dotičnoj zdravstvenoj zakladi uzadruženih zdravstvenih občina.

U svakoj zdravstvenoj občini ustrojen je u sjedištu obć. liečnika zdravstveni odbor, koji se za vrieme pošasti pretvara u pošastni odbor.

Svaka upravna občina dužna je držati bar jednu diplomiranu primalju.

Digitized by Google

Zakonom od 11. 4. 1894. uredjeno bje ljekarničtvo. Sve javne ljekarne nadzire kr. zem. vlada, a luče se u ljekarne sa realnim pravom i u ljekarne osobnim pravom. Realna prava ne će se više podieljivati. Ljekarne realnim pravom mogu se kao dosele otudjivati i nasljedjivati. Ljekarne osobnim pravom luče se u takove, koje su ustrojene prije krieposti ovoga zakona i takove, koje su ustrojene poslje što je ovaj zakon u kriepost stupio.

Osobno pravo ne može se niti otudjiti niti naslieditи. Ljekarnici koji su osobno pravo zadobili prije krieposti ovoga zakona, mogu zem. vladu zamoliti, da se to pravo na drugoga usposobljenoga ljekarnika prenese no. samo onda, ako je 5 godina prošlo od dana, kada jim je osobno pravo podieljeno. Ali takovi ljekarnici, kojim zem. vlada taj prenos dopusti, ne mogu 10 godina iza toga nikakovo osobno pravo dobiti. Osobno pravo podieljeno iza toga, što je taj zakon u kriepost stupio, vezano je samo na osobu, kojoj je to pravo podieljeno.

Samo ako ljekarnik umre i ostavi ženu i djecu, to su ove osobe vlastne dalje voditi ljekarnu, udova dok živi ili dok se opet ne uda, djeca do punoljetnosti.

U zakonu su taksativno navedeni slučajevi, kada osobno pravo utrne i kada bude ljekarnik globom od 10 do 300 for. kažnjen.

Te globe teku u zakladu, koja se je kod zem. vlade ustrojila za odkup realnih prava.

Ručne ljekarne vlastni su nadalje voditi, makar u istom mjestu obstojala javna ljekarna, samo zemaljski zavodi i javne bolnice.

Za nove ljekarne i za one, koje prenosom prelaze u vlastničtvo drugoga ljekarnika ima se platiti pristojba u iznosu od 100—500 for. Od ovih se pristojba stvara fond za odkup realnih prava.

Da se otvori nova ljekarna mogu predložiti zem. vladi u gradovih gradsko zastupstvo i u županijah upravni odbor, no zemaljska vlada može, ako za shodno pronadje, i sama odrediti otvorenje nove ljekarne.

Osobno pravo podieljuje se samo onomu, koji se izkaže diplomom magistra farmacije, koji je neporočan i napokon koji dokaže, da je polučivši diplomu magistra farmacije pet godina u kojoj ljekarni kao pomoćnik služio.

Ljekarne ne spadaju u obrtne podhvate.

Digitized by Google

Zakonska osnova ob ostalih granah zdravstva i to o liečničkoj praksi, primaljskoj praksi, nadriliečničtvu, o mjerah proti širenju pošasti, o postupku sa mrtvaci, o pokapanju mrtvaca i o grobljih, o postupku za čuvanje zdravlja male djece i školske mladeži, o zdravstvenom nadzoru u kaznionah i uzah, o bolnicah, o zavodih za umobolne, o liečištih i rudnih vodah, zadobila je jur predhodnu sankciju i predana je saboru na ustavno pretresivanje, te će doskora biti uzakonjena.

Digitized by Google

Digitized by Google

Arhitektura i graditeljstvo.

Gradjevni odsjek kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade u Zagrebu.

Na temelju novijega zakona od 28. prosinca 1894. ob uredjenju gradjevne službe u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji postoji za poslove gradjevne uprave kod kr. zemaljske vlade, odjela za nutarnje poslove, poseban gradjevni odsjek.

Po istom zakonu upravlja kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada pomoću toga odsjeka svimi javnimi gradjevinami u Hrvatskoj i Slavoniji osim gradjevina onih, koje prama zak. članku I. od god. 1868. o nagodbi, medju kraljevinom Ugarskom i kraljenami Hrvatskom i Slavonijom spadaju u djelokrug središnje vlade.

Prije nego li što je gore spomenuti zakon stupio u kriepost, bila je gradjevna služba u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji uredjena na temelju zak. čl. XX. od g. 1870. „ob uredjenju gradjevne uprave“, pak je i po tom zakonu kr. zem. vlada upravljala svimi javnimi gradjevinami osim onih, koje spadaju na središnju vladu; za obavljanje pako gradjevnih poslova bio je naredbom ustrojen poseban vladni odsjek, nalik na onaj, što sada postoji, te koji je započeo svoje poslovanje 1. rujna 1871.

Gradjevno osoblje, dodieljeno kr. vlad. gradjevnom odsjeku, kr. žup. i kot. oblastim za obavljanje gradjevne službe, čini po-

Digitized by Google

seban konkretualni status. Na čelu mu je kralj. gradjevni nadsavjetnik sa naslovom i činom odsječnoga savjetnika.

Ostalo sistemizovano gradjevno zemaljsko osoblje u cieloj zemlji sastoji se sada od 4 kr. tehnička savjetnika, 15 kr. nadinžinira, 34 kr. inžinira, 15 kr. inž. pristava, 2 inž. vježbenika, 4 gradj. oficijala i 4 gradjevna akcesista.

Za milenijsku izložbu izradjeni su po gradjevnom odsjeku izložci, koji su potanko opisani u ovoj knjizi, pa se primjećuje, da je u izloženih knjigah o cesto- i vodogradjevinah i sgradarstvu godina 1874. do 1895. kao izhodište uzeta god. 1874. s razloga, što je te godine u život stupio zakon od 30. prosinca 1873., kojim se je mjesto davanja bezplatnih težaka za uzdržavanje i izvadjanje zemaljskih, kotarskih, djelomice i občinskih cestogradjevina uvela „odkupnina javnih radnja“, i što je u obće od one godine nastala življa djelatnost na polju javnih gradjevina

Gradjevni obrt razvijaše se za posliednjega decenija, kako je to podpuno odgovaralo modernomu napredku te struke. Zidarske radnje, što se u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji danas obavljaju, pokazuju porabu najnovijih strukovnih izkustva i modernih tehničkih pomagala. Dobava gradjevnoga materijala jest laka i udobna, te se gradjevni materijal pretežnim dielom proizvadja u zemlji. Osobito se je razvila produkcija opekâ na kružnih pećih i pomoću strojeva najnovijega sustava, te se proizvodjeni materijal odlikuje koli kvalitativno, toli kvantitavno. Na čelu produkcije ove vrsti stoji glavni grad Zagreb. Tvornica cementa u Beočinu uživa svjetski glas; proizvodi keramitne tvornice „Zagorka“ u Bedekovčini odlikuju se svojom vrstnoćom, a domaće tvornice stakla podpuno odgovaraju svim zahtjevom.

Obrtnici, koji rade za gradjevnu struku, u velike se usavršiše posljednjih godina, osobito stolari, bravari, limari, kipari i pećari. Od velika je domašaja po razvitak te struke i kr. obrtna škola, odgajajući za gradjevni obrt vrstan pomladak.

Družtvo inžinira i arhitekta za Hrvatsku i Slavoniju u Zagrebu. Družtvu je ovomu svrhom, da sjedinjuje tehničke sile u Hrvatskoj i Slavoniji, kako bi se tiem unapredjivao stručni rad

Digitized by Google

zastupali, čuvali i promicali interesi tehničkoga stališa i pojedinih mu članova njegovih.

Družtvo izdaje poseban organ pod imenom „Viesti družtva inžinira i arhitekta“ i to u 6—8 svezaka na godinu.

O trošku družtva snimili su arhitekti gg. Martin Pilar i Janko Holjac u mladjih godinah škice seljačkih kuća u Slavoniji, te su iz tih skica pod ravnanjem g. M. Pilara priugotovljeni čisti nacrti, koje družtvo izlaže kao „hrvatske gradjevne oblike“.

Digitized by Google

Digitized by Google

Hrvatska književnost.*)

Hrvatski je narod grana velikog slavenskog stabla — po jeziku brat Srbinu i Slovencu. Hrvatski jezik[1]), koji ima tri narječja (štokavsko, čakavsko i kajkavsko), počeo se je samostalno razvijati još prije seobe Hrvata na jug, ali još za blagoslovnoga djelovanja sv. braće Ćirila i Metoda bio je toliko nalik staromu slavenskomu, da su se Hrvati, kano i Srbi, Bugari i ostali Slaveni, posve dobro mogli služiti vjerskim i bogoslovnimi spisi, naročito prievodom sv. pisma, ovih velikih slavenskih učitelja.

U to doba, u 9. vieku i po prilici do konca 10. vieka, bila je književnost, što su ju Sv. braća inaugurovala, zajednička svim Slavenom na jugu, koji i svoju posebnu azbuku imadu zahvaliti ovoj braći. Njihovu radu imadu dakle i Hrvati i njihova braća na jugu ne samo zahvaliti, što su utvrdjeni u kršćanskoj vjeri, čime su položili temelj svojoj prosvjeti, nego jim imadu zahvaliti i početke svoje pismene književnosti. Ćiril i Metod, s njihovim učenici, koji su uveli slavensku liturgiju, — to su prvi hrvatski prosvjetitelji i prvi književnici. Djela Sv. braće nijesu se

*) Sastavljajući na poziv slavnog zem. izložbenoga odbora na brzu ruku ovu malu crticu, služio se je pisac ponajviše Brozovim književnimi crticami i Milerovom historijom hrv. književnosti u primjerima.

[1]) Hrvatski (ili srbski) govori se u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji, Istri Bosni, Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori, a slovenski, koji je hrvatskomu jeziku najbliži, u Kranjskoj, Štajerskoj, Koruškoj, Gorici i Istri.

Digitized by Google

očuvala, ali spisi njihovih posljednika sačuvali su se diomice u raznih rukopisih, te se Hrvati mogu ponositi, što su se upravo njihovi učenjaci puno trudili oko proučavanja i izdavanja ovih spisa (dr. Crnčić, Jagić, dr. Rački).

Slavenska liturgija Hrvata, koji su pripadali rimokatoličkoj vjeroizpoviesti, nailazila je na svakovrstne neprilike i potežkoće, jer se je u Rimu mrko gledalo na tu službu u domaćem jeziku, dok su se svi ini narodi „latinske" vjere služili latinskim jezikom, pa se je s toga počeo sve više u crkvi upotrebljavati latinski jezik, a u tom povodu trebalo je i knjigâ, sastavljenih prema latinskoj bogoslovnoj književnosti. „I tako se naša crkvena književnost, koja je iznajprije bila jedna sa crkvenom književnošću sviju Slavena, što su se služili u crkvi narodnim jezikom, malo po malo odvajala od nje i drugo svoje doba (od polovice XIII. do svršetka XV. vieka) proživjela posve osamljena u svietu slavenskom [2])". Ali kako unatoč svim smetnjam glagolska liturgija ni u to doba nije posve prestala, nego se nastavljala naročito u Dalmaciji i u hrv. Primorju, gdje se je do danas očuvala, kao trajan spomenik djelovanju Sv. braće, nije zamrla ni glagolska (crkvena) literatura; dapače iz toga razdoblja imademo vrlo puno glagolskih spomenika, koji su se širili ne samo u rukopisu, nego i tiskom [3]).

Napredovanje crkvene glagolske literature uztrajalo je do konca XV. vieka, a onda je ova literatura počela opadati, dok nije koncem XVI. vieka uginula. Što je još pridošlo u XVII. vieku, bile su samo slabe reminiscence na prošlost. God. 1791. izašlo je zadnje izdanje glagolskoga časlovca, to je dakle posljednja godina u životu crkvene glagolske književnosti. (Broz).

U XVI. vieku dotaknuo se je pokret reformacije i Hrvatske. Pokret je našao oduševljenoga pristašu u Slovencu Ivanu Ungnadu (1493.—1564.), koji je živo nastojao, da i u Hrvatskoj nadje vjernika, pa se je u tom povodu služio glagolskimi crkvenimi i bogoslovnim djeli u duhu reformacije, koja je štampao u raznih njemačkih gradova. Najznamenitiji hrvatski

[2]) Broz, Crtice iz književnosti, II., str. 111.

[3]) Glagolske knjige štampale su se ne samo u Mletcih (tu je po svoj prilici g. 1483. štampana prva hrvatska knjiga: glagolski misal, koji se izlaže na milenijskoj izložbi), nego i u Senju, gdje je tiskara osnovana g. 1507., na Rieci, gdje je osnovana g. 1531.

Digitized by Google

pristaša protestantizma bio je grof Gjuro Zrinski († 1603.), koji je god. 1570. u Nedelišću (Medjumurje) osnovao i naročitu tiskaru za štampanje protestantskih (i drugih) spisa[4]). Ali ovaj je pokret bio početkom XVII. vieka suzbijen i tako je učinjen kraj razvitku protestantske literature u hrvatskom (kajkavskom) jeziku.

Uz crkvene i bogoslovne spise napisano je glagolicom u Hrvatskoj i raznih drugih sastavaka, te se je do danas sačuvalo prilično puno literarnih spomenika necrkvenog sadržaja, djelomice u kasnijih prepisih. Medju najznamenitije ovakve spomenike spadaju: t. zv. dukljanska kronika, neka vrst slavenske i hrvatske historije, djelomice prevedena, a djelomice originalna, na osnovu domaćih kronika, priča i uspomena sastavljena (iz 12. vieka); vinodolski zakon od g. 1280. i istarski razvod od g. 1325., koji su uz slične druge spise vrlo važni za proučavanje tadašnjeg narodnog života; životopis Aleksandra Velikog, priča o trojanskom ratu, mnogobrojne svetačke legende, preradbe nekih indijskih i romanskih priča, koje su prenesene u sve tadašnje literature, basne za pouku puku, što su jih naročito sektarci „bogomili“ u Bosni širili, da za svoju sektu nadju pristaša, i t. d.

U Bosni nijesu samo bogomili književno radili. Unatoč pretežkim prilikam pod turskim gospodstvom nastojalo je i svećenstvo, vjerno rimskoj crkvi, poučavati puk. Matija Divković (1563.—1631.) iztaknuo se je osobito sgodnimi nabožno pučkimi spisi, koji su više puta preštampani; poslije njega Pavao Posilović i drugi. Prekidno ali uztrajno nastavljali su sveudilj bosanski rodoljubi prosvjetno-književni rad za turskoga gospodstva, navieštajući po mogućnosti narodu u potonje doba oslobodjenje i ravnopravnost kršćana.

* * *

Dok je hrvatska književnost u prvoj perijodi svoga razvitka služila vjeri, crkvi i nabožno-ćudorednoj prosvjeti puka načinom primitivnim, bez umjetničke forme, u drugoj se perijodi, koja počinje svršetkom XV. vieka i traje do prvih decenija ovoga vieka, malo po malo preobražava u pravu umjetnost, grijući se na suncu humanizma i talijanske renesanse.

Dalmacija bila je u sveudiljnom ne samo materijalnom nego i duševnom saobraćaju sa Italijom, pa je li čudo, što je

[4]) Tu je štampan i Pergošićev prievod ugarskog zakonika („Decretum, koterega je Verbőczy Ištvan dijački popisal“), koji se izlaže na milenijskoj izložbi.

Digitized by Google

domovina Dantea, Petrarke, Boccaccia, Ariosta i Tassa silno utjecala na duhove u Dalmaciji; što je sjaj njihove poezije, ogrijane humanizmom, našao odraza i u hrvatskoj književnosti? Sve vrste poezije, od lirike pa do drame s njenimi svimi granami, koje su se u to vrieme njegovale u Italiji, urodivši djeli neprolazne vriednosti, našle su predstavnikâ i u hrvatsko-dalmatinskoj literaturi, medju kojimi su neki Dubrovčani stekli glas i ugled i hrvatskih klasika, te su jim djela još poslije vjekova pridoniela novomu literarnomu preporodu hrvatskoga naroda, što no je u hrv. prosvjetnom razvitku označen imenom ilirizma.

Novo doba hrvatskoj književnosti svanulo je u Spljetu i bližnjem Hvaru. Ondje je Marko Marulić (1450.—1527.), znamenit za ono doba filozof, spjevao svoju „Juditu“ i „Suzanu“ prema sv. pismu, a ovdje su Hanibal Lucić i Petar Hektorović (1487.—1567.) izpjevali svoje „Pjesni ljuvene“, svoju „Robinju“ i svoje „Ribanje“, u kojem su zabilježene i tri starinske narodne pjesme, što je dokaz, da je hrvatski narod od uviek svoju dušu razgaljivao u pjesmah.

U isto vrieme pojavljuje se literarni rad u slobodnom Dubrovniku, — kroz vjekove hrvatska Atena, — kojemu hrv. književnost ima premnogo da zahvali. Medju timi početnici odlikuju se Šiško Menčetić i Gjore Držić (pri koncu XV. vieka) ljuvenimi pjesmami, u kojih se odražava trubadurska poezija. Menčetić je napisao i prvo (svatovsko) „prikazanje“, doduše prepjev iz talijanskoga, ali znamenit kao prvi dramski pokušaj u Dubrovniku, u kojem se je kašnje razvila obilata dramska produkcija.

Izvan Dubrovnika iztaknuli su se osim gore spomenutih u to doba: Mato Vetranić ne samo lirikom, u kojoj je duha i humora, nego i dramskimi djeli, koja se s pravom smatraju za ono doba, premda nijesu posve originalna, dobro uspjelimi, pa s toga Vetranić (1482.—1576.) vriedi u hrv. književnosti kao prvi dramatičar; za tim Petar Zoranić (iz Nina, † 1508.), koji se je pokušao u umjetnoj prozi, te je u svojih zanimivih „Planinah“ dao dokaza o svojoj hrvatskoj sviesti; nadalje Brno Karnarutić (iz Zadra), koji je 18 godina iza Sigetske katastrofe spjevao prvi hrvatski ep „Vazeće Sigeta“, i Juraj Barković (iz zadarske okolice, 1548.—1628.), koji je u „Vili Slovinskoj“

Digitized by Google

slobodnom pjesničkom maštom opjevao postanak gradova Šibenika, Zadra i Raba.

Vraćajući se u Dubrovnik, imamo da zabilježimo još nekoliko imena, prije nego se primaknemo dubrovačkim klasikom. Nikola Nalješkovi ć napisao je uz brojne lirske pjesme i više komedija po uzoru talijanskih maskerata. Marin Držić (1520.—1580.) nastavio je njegov rad s još većim uspjehom, te mu je „Novela od Stanca“ liepo zabavila i moderno hrv. občinstvo s pozornice. Iz njegovih komedija razabiremo, da su se u Dubrovniku javno i prikazivale, pa s toga prvo doba hrvatskoga teatra pripada početku XVI. vieka. Kao podražavalac Petrarkin, ali djelimice i posve originalan, došao je na velik glas Dinko Ranjina (1536.—1607.) svojom lirskom poezijom, dočim je Dinko Zlatarić (1556.—1610) toplinom osjećanja, slaveći osobito ljepoticu i pjesnikinju Cvietu Cucurićevu (Zuzzeri), još nadkrilio Ranjinu.

Ovo su predhodnici najvećih dubrovačkih pjesnika, koji su zadužili hrvatsku knjigu u prvoj polovici XVII. vieka.

Prvi je medju njimi Ivan Franjin Gundulić (1588.—1638.) Gundulić je pjesnik lirski, dramski i epski. Ljubavnih pjesama nije se sačuvalo, ali za to su nam ostala njegova lirska djela, koja se sadržinom prislanjaju na sv. pismo. „Suze sina razmetnoga“, i ako obradjuje poznatu priču, skroz je samostalna pjesnička umotvorina, koja se odlikuje bogatstvom misli, ljepotom pjesničke forme i vanredno bujnom pjesničkom dikcijom. Kao dramatik Gudulić je u prvom redu prevodio manje ili više slobodno iz talijanskog, ali uz to se je prodičio originalnom pastirskom igrom „Dubravka“, u kojoj se zanosno slavi sloboda u obće i slobodni Dubrovnik na pose. To je formalni slavospjev slobodi, patriotizmu i gradjanskim kriepostim, koji se s pozornice duboko dojimlje i današnjega slušaoca, premda je dramska forma za današnji viek odviše primitivna. Ali ni to nije najslavnije djelo Gundulićevo. On se je ovjekovječio u hrv. književnosti svojim velikim epom u 20 pjevanja[5]), „Osmanom“, u kojem se pjeva vojna Osmana II. na Poljsku, što se je završila turskim porazom kod Hotima 1621. Čin Osmanide same obseže

[5]) Od tih 20 pjevanja manjkaju dva (14. i 15.), bilo što jih pjesnik nije izpjevao, bilo što su se izgubila. Taj nedostatak naknadio je najprije P. Sorkočević, ali dosta slabo. Ženijalno je riešio tu zadaću istom g. 1844. pjesnik I. Mažuranić.

Digitized by Google

tek vrieme od povratka Osmanova u Carigrad (koncem siečnja 1622.) do smrti njegove (20. svibnja i. g.), ali se i ratni dogodjaji retrospektivno prikazuju. Gundulić dakle obradjuje u svojem epu gradju iz suvremene historije, a to mu daje prilike, da izkaže svu svoju simpatiju prema Slavenstvu, kojega se je udom živo osjećao, te da iztakne oprieku izmedju kršćanskog svieta i islama, koja se je očitovala očajnimi bojevi za vjeru, slobodu i obstanak. On je i u ovom djelu velik rodoljub, te se prigodice prikazuje učiteljem i prorokom Slavenstva. Ugledavajući se glede forme u velike talijanske uzore (Ariosta, Tassa i dr.), kojim su opet Homer i Vergil učitelji bili, Gundulić ipak ostaje u velike originalan pjesnik, te crpe svoje prekasne epizode iz narodnog pričanja i narodne poezije, koja mu je očito bila dobro poznata. Pun dubokih misli, koje se u krasnom pjesničkom ruhu i danas puno cituju, Gundulić je u svojem „Osmanu“ u svakom pogledu pravi umjetnik, kojemu u suvremenoj literaturi ne ima ni jednog, a u potonjoj malo premaca. Kako je za života bio, tako je do danas ostao velikan hrvatske književnosti, dostojan, da se izporedjuje s najvećimi pjesnici stranih literatura.

Mladji je suvremenik Gundulićev Gjon Palmotić (1606. do 1657.). I on je pjevao obične lirske pjesme, te prigodne jedke satire, koje je improvizovao, ali je velikom pomnjom gojio i duhovno pjesničtvo, pa je u toj struci pošao i dalje i spjevao velik ep (24 pjevanja) „Kristijadu“ po latinskom epu G. Vide, ali njegova pjesan nije ipak prost prevod. Kristijada je vrlo znamenito djelo, koje je pjesnik svojim zanosom, svojom vještinom, a osobito biranim jezikom znao tako dotjerati, da je i danas još očuvalo svoju vriednost.[6]) Ipak je glavna zasluga Palmotićeva u dramskom pjesničtvu. On je najplodniji dubrovački dramatičar. Uzimao je gradju iz mitologije, iz latinske i talijanske knjige, ali i iz narodnog života i domaće poviesti, koju je samostalno preradjivao. („Pavlimir“, „Captislava“, „Bisernica“.) I njegove su se drame s velikim uspjehom javno prikazivale, te su nam sačuvana i imena nekih tadašnjih glumačkih družina u Dubrovniku.

Treći je dubrovački pjesnik, koji se ubraja medju hrv. klasike, Ivan Bunić Vučićević (umro 1658). Bio je liričar, a najodličnije pjesme njegove, što se odlikuju žarkim i istinitim osjećanjem, estetskom formom, ugladjenim jezikom i često zanim-

[6]) Miler, Povjest književnosti u primjerima, str. 217.

Digitized by Google

ljivimi pointami, sabrane su u sborniku „Plandovanja“. Kao svi suvremenici pjevao je i duhovne pjesme, ali on se ne ponavlja u kajanju i preziranju ovoga svieta, nego se divi veličini božanstva i traži zemaljski spas u umjerenu životu.[7])

Iza Gundulića i Palmotića pojavio se u Dubrovniku u XVII. vieku priličan broj pjesnika, od kojih spominjemo: Vladislava Menčetića, što je u slavu Petru Zrinskomu („Adrijanskoga mora Sireni“) spjevao „Trublju Slovinsku“; Jakova Palmotića, koji je u velikoj pjesmi „Dubrovnik ponovljen“ opjevao dubrovački potres i obnovljenje grada; Antuna Gledjevića (1569. do 1728), koji je puno radio na dramskom polju, ugledavajući se u Palmotića, ali s manjom srećom nego ovaj; Ignjata Gjorgjića (1675.—1736.), koji je posliednji veliki pjesnik dubrovački, te koji je uz više važnih naučnih djela (u latinskom jeziku) napisao puno krasnih lirskih pjesama (ljubavnih, pirnih, šaljivih, duhovnih, balada, ekloga), a uz to je počeo pisati liepom hrvatskom prozom, preporučajući dapače svojim zemljakom, da i svoja naučna iztraživanja pišu narodnim jezikom.

Ni u XVIII. vieku nije se prestalo u Dubrovniku književno raditi, ali taj rad imade više historijsko-literarnu nego li estetsku vriednost.

Od dalmatinskih književnika u to doba izvan Dubrovnika valja spomenuti Korčulanina Petra Kanavelića (1631. do 1719.), koji je uz obilni ini rad privriedio hrv. književnosti ogromnu religiozno-romantičnu epopeju „Život sv. Ivana Ursina, biskupa trogirskoga, i kralj Koloman“.

Ali najznamenitiji književni pojav u južnoj Dalmaciji u XVIII. vieku, to je fratar iz Brista (u makarskom primorju) Andrija Kačić Miošić (1696.—1760.). On je ne ugledavajući se ni u kakve strane uzore, podao svojemu narodu „Ugodni razgovor“, sbirku pjesama, posve u slogu tradicione poezije, u kojima u glavnom pjeva historijske dogodjaje Hrvata i Srba od daleke starine do najnovijega vremena, naročito borbu s Turcima, pri čem nikad ne zaboravlja junakâ „Ugričićâ“, što su zajedno s hrvatskimi junaci lomili koplja za krst častni i slobodu zlatnu. On je narodne pjesme izvrstno poznavao, te je neke od njih sasvim prenio u svoj „Razgovor“, dokazujući time, kako je

[7]) Miler, ibid. str. 217.

Digitized by Google

dobro shvaćao vriednost narodne pjesme i što može narod najjače da uznosi. On je tako predhodnik potonjeg revnog sakupljača narodnih pjesama Vuka Karadžića Štefanovića (1787. do 1864.), u neku ruku prvak u živom nastojanju, da se hrv. bujna i dragocjena narodna poezija sa svih strana prikupi, izda i u svakom pogledu osvietli, — nastojanju, koje još i danas traje, te će ga „Hrvatska Matica“ okruniti svojim ogromnim sbornikom nar. pjesama, koji se sada pripravlja za štampu. Kako je Kačić, crpajući iz naroda, pogodio žicu narodnu, dokazuje to, što se je njegov „Razgovor“ u mnogih izdanjih kao ni jedna druga knjiga razširio po svih krajevih hrvatskoga područja, te se i danas s istom slašću čita, kao prije 150 godina. Zahvalni narod podigao mu je u Makarskoj i u Zagrebu spomenike.

* * *

Izvan granica Dalmacije radilo se je u ona težka vremena razmjerno malo. U užoj Hrvatskoj vladao je u to doba u javnom i družtvenom životu latinski jezik, te su se narodnim jezikom služili samo pisci, koji su izravno željeli utjecati na religiozni odgoj puka, medju kojimi su se izticali, kako je već gore spomenuto, protestantski pregaoci. Ipak je bilo i drugih riedkih pojava, preko kojih se ne može mûkom prieći. Tako se je kao književnik iztaknuo nesretni ban hrvatski grof Petar Zrinski (pogubljen g. 1671), koji je preveo znameniti magjarski ep[8]) svoga brata Gjure „Obsada sigetska“, nazvavši sebe „Adrijanskoga mora Sirena“. Pjevao je i značajne lirske pjesme (kajkavski), kano i njegov šurjak knez Franjo Krsto Frankopan, koji je takodjer s njim u Bečkom Novom Mjestu pogubljen. Znameniti su nadalje pisci iz toga doba u Hrvatskoj: Pavao Ritter Vitezović (1650.—1713.), koji je spisao leksikon i gramatiku hrvatsku i razne druge spise, a uz to spjevao ep „Odiljenje Sigetsko“; leksikografi Ivan Belostenec i Juraj Habdelić, te Adam B. Krčelić (umro 1778.), koji je revno iztraživao domaću poviest, ali je hrvatski malo pisao.

Hrvatska književnost u kajkavskom narječju životarila je i u XIX. vieku, ali nije mogla zagrijati cielog naroda, koji se u većini svojoj služi štokavskim narječjem, premda je sâm glavni

[8]) Rukopis ovog magjarskog originala izložen je na milenijskoj izložbi, a vlastničtvo je hrv. sveučilišta.

Digitized by Google

grad u području kajkavštine. Zadnji su kajkavski pisci: zagrebački biskup Maksimilijan Vrhovac, koji je više kajkavsku literaturu podupirao i propagirao, no što je sâm pisao; za tim Tito Brezovački (1754.—1805.), koji je spisao mnogo čitanu i prikazivanu komediju „Matijaš Grabancijaš dijak"; Toma Mikloušić (1767—1835), pisao duhovna djela, pregled hrvatske poviesti i jednu s velikim slavljem prikazivanu dramu; napokon Ignjat Kristijanović (1796.—1884.), takodjer u prvom redu duhovni pisac.

Početnici potonje „ilirske" perijode, naročito vrlo daroviti Pavao Stoos (1806.—1861.) odpočeli su svoj književni rad takodjer kajkavštinom, ali pošto je ilirizam definitivno prigrlio kao književni hrvatski jezik štokavštinu, i oni su nastavili svoj rad u tom bez sumnje najljepšem, najljubkijem i najbujnijem hrvatskom dijalektu. Danas već ne ima ni jednog hrvatskog pisca, koji bi drugačije pisao do li u štokavskom narječju, kojim je pisan i veći dio dubrovačke literature.

U Slavoniji odpočelo se je literarno raditi istom u drugoj polovini XVIII. vieka. Tu je najstariji književnik Antun Kanižlić (1700.—1777.) sa svojom „Svetom Rozalijom", koja se odlikuje čistim štokavskim jezikom. Emerik Pavić popunjuje g. 1768 Kačića i uz drugo pjeva u stihovih ono, što je Kačić izpripovjedio prozom. Znatniji je od ovih književnika Matija Antun Relković (1732.—1798.), koji je svojim „Satirom" dao narodu knjigu, što no se još danas poput Kačićeva razgovora puno čita. To je uz satiru na suvremene prilike prava riznica poukâ za narod u pjesničkoj formi sa biranim pučkim jezikom. Na dalje su „slavonski" pisci, koji su sačuvali svoje ime u hrvatskoj književnosti, iz toga doba: Vid Došen i Matija P. Katančić (1750—1825.). Potonji je nastojao hrvatski pjesnički metar navrnuti na staroklasični način. Inače je puno znanstveno radio latinskim jezikom.

* * *

U isto doba, kad je kajkavsko narječje u hrvatskoj književnosti počelo izumirati, započeo se je pripravljati pod utjecajem javnog i književnog života na zapadu, naročito u Českoj i u Ugarskoj, u Hrvatskoj pokret, koji je probudio narodne duhove, oduševio jih za narodni jezik i posebnu narodnu kul'uru, za dičnu prošlost i sjajniju budućnost. Hrvatski narod počeo se

*

Digitized by Google

živo osjećati udom prosvietljenog svieta i pregnuo svom snagom, da mu se priznadu i da osigura sva prava kulturnog naroda. To je hrvatska renesansa u XIX. vieku, koja se nazivlje „ilirizmom“, jer su početnici preporoda pod historijskim doduše nepravilno shvaćenim i tumačenim imenom Ilira i Ilirije željeli polučiti kulturno jedinstvo svih Slavena na jugu, a u prvom redu Hrvata, Srba i Slovenaca. Pokret je imao i političnu tendenciju, no ova ne spada u okvir ove crtice.

Prvak novoga doba u kulturnoj historiji Hrvata bio je dr. Ljudevit Gaj, koji se je već kao djak u Gradcu u družtvu sa zanosnimi mladimi ljudmi drugih slavenskih narodnosti oduševio i pripravio za odličnu ulogu, koju je u novom pokretu više decenija igrao. On je, ugledavajući se u češki pravopis, već god. 1830. u Budimu izdao osnovu novog hrv. pravopisa, koji je temelj i današnjemu hrvatskomu pravopisu, te je g. 1835. počeo izdavati „Hrvatske novine“ (danas „Narodne Novine“) sa književnim prilogom „Danica hrvatska, slavonska i dalmatinska“, koje su novine odmah postale ognjište novog kulturnog i literarnog nastojanja u Hrvatskoj. Već u 5. broju „Danice“ izlazi Gajeva pjesma budilica „Još Hrvatska nij' propala“, a u 10. broju Mihanovićeva himna „Liepa naša domovina“, koju i danas cieli narod pjeva. Zagreb, glavni grad Hrvatske, postaje pravim kulturno-literarnim središtem cielog hrvatskog naroda, a pošto se ovaj u većini svojoj služi štokavskim narječjem, prigrljuje doskora i Gaj štokavštinu kao literarni jezik, a prema svojima daljnjima tendencijam o jedinstvu srodnih naroda pretvara hrvatsku Danicu u „Danicu ilirsku“, koja postaje organ svih tadašnjih rodoljuba, što su se u kulturnih ili političkih težnjah slagali sa Gajem, uz kojeg je najodličniji predstavnik novoga pokreta grof Janko Drašković. U „Danici“ se pojavljuju radnici iz Slavonje, Dalmacije, Kranjske i iste Srbije; u njoj se osvježava staro-dubrovačka literatura; u njoj se poklanja intenzivna pažnja narodnoj poeziji svih krajeva; u njoj se pjesmom, pripovieścu i poučnimi članci propagiraju ideje novog pokreta, nijeti bratska ljubav izmedju srodnih plemena, pobudjuje na rad i naviešta napredna, svietla budućnost.

Kano što se često u sudbonosnih časovih neočekivano pojavljuju na bojnih poljanah junaci, tako se sada, poslije dugotrajnog mrtvila, pojavljuju na sve strane literarni radnici,

Digitized by Google

u prvom redu pjesnici, koji se griju na sjajnih trakah dubrovačke i narodne poezije i koji uče od srodnih plemena slavenskih na sjeveru, te plamenimi riečmi navieštaju narodu zoru novog dana. Rodoljublje, plemenit zanos i mladenačka svježina stvorila je tolike „ilirske“ pjesnike, kojim će ime za uviek očuvati hrvatska literarna historija. Već u prvom početku vidimo uz Gaja, koji je umro godine 1872., pjesnike Rakovca, Stoosa, Vukotinovića, Marića, Blažeka, Rusana, Mažuranića, Demetra, Tordinca, Topalovića i Slovenca Vraza, kojim se kašnje pridružuju Marjanović, Trnski, Kukuljević, Kaznačić, Nemčić, pa Utješenović, Okrugić, Pucić, Ban, Bogović, Preradović itd.

Većina ovih imena predstavljaju u hrvatskoj književnosti naslove čitavih poglavlja, i to najvažnijih poglavlja u razvitku ove književnosti. Oni su gotovo svi odpočeli svoj rad u ilirsko doba, u četvrtom i petom deceniju ovog vieka, a većinom su ga nastavili u potonjih decenijih sve do najnovijeg vremena, pa ako i niesu svi ostali pjesnici, što su u prvom zanosu bili, privriedili su na ovom ili onom polju kulturnog rada toliko, da jim ni najkašnji potomci ne će zaboraviti dičnih imena.

Ovdje se, naravno, može sa dvie tri rieči više spomenuti samo rad najslavnijih od ovih pregalaca.

Stanko Vraz (1810.—1851.) bio je prava pjesnička duša, kojemu je uzorom služila narodna poezija. U svojoj lirici vezivao je teme o ljubavi s ljubavlju prema narodu i domovini. Njegove „Djulabije“ spadaju medju najnježnije lirske proizvode u hrv. književnosti Svestrano naobražen, poznavajući dobro slavenske i ine literature, on je pridonio mnogo zrnce dubljem razumievanju umjetnosti, te je bio i prvi hrvatski kritičar u modernom smislu rieči.

Ivan Mažuranić (1814.—1890.), jedan od najumnijih hrvatskih muževa, koji je ženijalno dopunio „Osmana“, dao je preporodjenoj hrv. književnosti prvi ep „Smrt Smail age Čengijića“ (g. 1846.), u kojem je s izvanrednim uspjehom protkao zlatne žice klasičnog humanizma, dubrovačke knjige i narodne poezije. Ovo pjesničko remek-djelo prikazuje jedan prizor iz dugotrajnih borba južnoga slavenstva za krst častni i slobodu zlatnu, te ženijalnim načinom razkriva narodnu dušu i njenu oprieku prema islamu.

Digitized by Google

Ljudevit Farkaš Vukotinović (1813.—1893) bio je lirik, dramatičar i novelista, te je stekao za kulturni napredak Hrvatske kao utemeljitelj ili su-utemeljitelj raznih zavoda neprolaznih zasluga.

Ivan Kukuljević Sakcinski (1816.—1889.), počevši poezijom, postao je vremenom historičar, upravo polihistor hrvatski, koji je čitavim nizom djela unapriedio hrv. književnost.

Dr. Dimitrije Demeter (1811.—1872.) i Mirko Bogović (1816.—1893.) obnovili su hrvatsku dramatiku po zapadnih uzorih, te je onaj kao prvi dramaturg hrv. nar. kazališta i za ovaj zavod stekao velikih zasluga.

Petar Preradović (1818.—1872.) prvi je pjesnik hrvatski svih vremena. Kao liričar može se dubinom pjesničkih misli i pjesničkim ruhom svojih proizvoda izporedjivati s najvećimi svjetskimi pjesnici. Spjevao je i misterijsku dramu „Kraljević Marko", koja nije posve udešena za pozornicu, ali svojom narodnom tendencijom u duhu narodnog vjerovanja — Marko je prava personifikacija probudjenog narodnog duha — imade golemu vriednost u hrv. književnosti.

Ilirizam je učinio kraj tudjim jezikom i u naučnoj književnosti. Još se je pisala po koja brošura, namienjena inozemstvu, latinski i njemački, ali to je bila iznimka; narodni jezik osvojio je cjelokupnu literaturu, te se je izpunilo, što je I. Gjorgjić prije 100 godina želio i preporučao. Uz zanosnu pjesmu budilicu pojavljuje se i ozbiljan naučni rad, koji opet, dakako, u prvom redu za tim ide, da se izpita jezik, politička, književna i kulturna prošlost naroda, te da se narodu podade pouke za unapredjivanje ekonomskog života. Prvi su radnici na tom polju Vjekoslav Babukić, Ljudevit Vukotinović, Ignjat Brlić, Ivan Kukuljević, nadbiskup Gjuro Haulik, Bogoslav Šulek, Dragutin Rakovac, Mijo Sabljar, Stanko Vraz, J. Jurković itd.

Ilirskom pokretu ima se zahvaliti i osnutak vrlo važnih narodnih institucija, koje su imale unapredjivati narodni kulturni i materijalni razvitak, pa i danas postoje i blagoslovno rade. Takve su institucije „Matica Hrvatska" (u ovo doba „Matica ilirska"), narodni muzej, gospodarsko družtvo, a kašnje su jim se pridružili: narodno kazalište, historijsko-arkeologijsko družtvo, jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, hrvatski pedagogijsko-književni sbor, sv. jeronimsko i razna druga družtva. Kruna je svim tim instituci-

Digitized by Google

jam hrvatsko sveučilište Franje Josipa I., ustrojeno godine 1874.

* * *

Poslije Ilirizma, koji je inaugurovan s tolikim zanosom, premda je počivao na slabom realnom temelju s obzirom na izpravnost svoga imena i dostižnost svojih skrajnjih ciljeva, nastupila je pod Bachovim absolutizmom, koji je pokopao tolike smione nade, za kratko vrieme stagnacija, i to u prvom redu u javnom životu Hrvatske. Literatura je medju to ipak napredovala. Stari su se Ilirci doduše otresli svojih liepih sanja, ali su, radeći u ovom ili onom pravcu, uztrajali kao kulturni radnici, a pridolazile su mladje sile, koje su svježom snagom, na narodnu odgojene, popunjavale redove oslabljelih predhodnika, radeći s većom stručnom spremom, a ne s manjom ljubavlju.

Stariji književnici, naročito pjesnici, produžuju svoj rad, izdaju se novi listovi, pišu se školske knjige, razširuju se granice literarne produkcije u svakom pravcu, stvaraju se temelji znanstvene literature, na kojih će kašnje počivati akademija i sveučilište. Uz literate, koji su do sada spomenuti, rade na polju poezije u šestom deceniju: Vladislav Vežić, Adolfo Veber, Luka Botić, Janko Jurković, Grga Martić i dr., a na znanstvenom polju Adolfo Veber, Šime Ljubić, Matija Mesić, dr. Franjo Rački, Ivan Tkalčić, Fran Kurelac i dr.

U sedmom deceniju, koji je narodu povratio ustav i na koncu uzpostavio izmedju Hrvatske i Ugarske one sveze bratinstva i zajednice, što no s nesretnim kratkim prekidom 800 godina traje, literarni rad postaje sve obilniji, na pjesničkom području svestraniji i moderniji, na znanstvenom osbiljniji i dublji. Hrvatska literatura, i pjesnička i znanstvena, postaje u pravom značenju rieči kako sadržajem tako metodom i spoljašnjom formom, čuvajući duh i tendenciju narodnu, ogrankom moderne evropske literature. U tom pravcu, naravno nastavlja se literarni rad i u osmom deceniju.

Uz književnike, koji su na glas izašli već u šestdesetih godinah, u koliko nijesu pomrli, pjevaju sada pjesme, pišu drame, novele i romane: Napoleon Špun-Strižić, August Šenoa, Lavoslav Vukelić, Gjuro Deželić, Ivan Dežman, Jos. Eugen Tomić, Franjo Marković, Ivan Perkovac, Stj. Buzolić.

Digitized by Google

Ivan Zahar, Franjo Ciraki, Andrija Palmović, Rikard Jorgovanić, Ferdo Becić i dr. Od ovih su najznatniji Šenoa, Marković i Tomić.

August Šenoa (1838—1881.) stvorio je hrvatski historijski roman; on je u pjesničkoj formi upoznao mladost hrvatsku s najzanimivijimi epokami narodne poviesti; a uz to je utro put i modernom družtvenom romanu. I kao pjesnik, naročito pjesnik „povjestica", zauzimlje odlično mjesto u hrv. poeziji. Mimo to bio je prvi hrvatski pravi feuilletonista i odličan literarni kritičar.

Dr. Franjo Marković (rod. 1845.) proslavio se je romantičnim epom iz slavenske davnine „Kohan i Vlasta", spjevao je više tragedija iz hrv. prošlosti i kao literarni kritičar podigao je u velike smisao za pravu umjetničku produkciju.

Josip Eugen Tomić (rodj. 1843.), baveći se s početka lirikom, prešao je kašnje na dramatičko i novelističko polje, te je zadužio hrvatsko kazalište s više uspjelih komedija iz pučkog i družtvenog života, a kao romancier dostojno je nastavio Šenoin rad.

Na znanstvenom polju rade u to doba sa svom spremom suvremenih stručnjaka uz Račkoga, Ljubića i druge, prije spomenute: Vatroslav Jagić, dr. Valtazar Bogišić, Gj. Daničić, dr. J. Šloser Klekovski i dr., a u novije vrieme pridružuju im se čitav niz odličnih radnika, koji se s uspjehom bave znanošću, te od kojih spominjemo samo Armina Pavića, Tadiju Smičiklasa, Vjekoslava Klaića, Špiru Brusinu, Petra Budmana, Radoslava Lopašića, dr. Gjuru Pilara, Nadka Nodila, dr. Tomislava Maretića, dra. Miju Kišpatića, Fr. Bulića, Milovana Zoričića, Franju Ks. Kuhača i Franju Vrbanića, da nam ove crtice ne poplavi more imena.

Hrvatska liepa književnost razvija se i u najnovije vrieme vrlo povoljno. U području lirske poezije susrećemo se sa Hugom Badalićem, Ivanom Despotom, Jovanom Hranilovićem Gjurom Arnoldom i Augustom Harambašićem, uz koje prijanja čitavo jato najmladjih liričara. Od pisaca, koji novelom i romanom obradjuju suvremeni narodni i družtveni život, stekli su najdičnije ime Eugen Kumičić, Šandor Ksaver Gjalski (Babić) i Josip Kozarac.

I u drami opaža se napredak prema zahtjevom moderne pozornice. Na tom polju iztaknuli su se uz prije spomenute književnike Jurkovića i Tomića u najnovije vrieme Ivan Vojnović

Digitized by Google

i Julije Rorauer, samo se potonjemu s pravom prigovara, što ne crpa gradju za svoja djela iz hrvatskog života, nego iz internacijonalnog družtva. Uz njih su se pokušali na dramskom polju novelista E Kumičić, dr. Milan Šenoa. Higin Dragošić, dr. A. Tresić-Pavičić i vrstni liričar Iso Velikanović. Novo hrv. kazalište s modernijim scenskim aparatom jamačno će dati novog impulsa razvitku hrvatske dramske poezije. Dramatičar, koji je na hrv. pozornici polučio jednim svojim pučkim igrokazom iz negdašnjega graničarskoga života najveći uspjeh, te je u obće izvanredno zaslužan za nar. hrvatsko kazalište, zavriedio je takodjer, da se ovdje spomene. To je Josip Freudenreich (umro 1881.).

* * *

I tako smo prikazali okostnicu hrvatske literarne poviesti. I na literarnom poprištu trudio se je hrvatski narod, kako je i koliko je kada mogao, da ne zaostaje za drugimi po sreći kulturnijimi narodi i da bude, koliko je godj malen, dostojna grančica velikoevropskoga kulturnoga stabla. Poslije sjajne dubrovačke epoke zanemario je — stojeći na razkršću kulturne Evrope i iztoka — u borbi za vjeru i slobodu vrlo puno, ali je odlučno pregnuo u ovom stoljeću, da nadoknadi po nevolji zanemareno i da častno dočeka novi viek. U tom kulturnom nastojanju može se hrvatski narod podičiti liepim uspjehom, kojega mu jamačno neće ni pravedan stranac poreći, kad pomno razgleda hrvatski odjel na milenijskoj izložbi, u kojem su takodjer djelomice izloženi rezultati njegova književnog pregalaštva u zadnjih decenijih.

„Matica Hrvatska" u Zagrebu — književno družtvo —. „Matica" osnovana je mjeseca veljače god. 1842. u krugu „Čitaonice Ilirske" pod imenom „Matica Ilirska" sa namjerom, da se ustanovi glavnica, kojom bi se izdavali „stari klasični pjesnici hrvatski i ine znanstvene i u obće koristne knjige". Već do mjeseca rujna iste god. 1842. bje preko 2.500 for. sabrano u ime glavnice za „Maticu" i god. 1844. izadje prva knjiga nastojanjem ovog družtva, i to: Gundulićev Osman. Budućih godina — do god. 1848. — izdade „Matica", pošto joj je bila medjutim i glavnica na svojih 15.000 for. narasla, u započetom smjeru više knjiga, a medju ostalim i više svezaka periodičnog časopisa „Kola". Od g. 1850. do god. 1867. usredotočio se je bio u „Matici" — koja je bila

Digitized by Google

sad već posve samostalno književno družtvo — ponajglavniji rad naročito oko hrvatske liepe knjige, i to vrieme je „Matica“ uz više starih hrvatskih klasika i knjiga raznog poučnog i zabavnog sadržaja izdavala i neko vrieme i beletristični tjednik „Neven“ i periodični znanstveni časopis „Književnik“. Pošto je god. 1867. ustrojena bila u Zagrebu „jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti“ predala je bila koncem god. 1868. „Matica“ svoje književne poslove novoustrojenoj akademiji, da ona njimi upravlja, al to ne donese očekivana ploda, te god. 1872. primi odbor „Matice“ i opet književne poslove u svoje ruke, a jer je medjutim bilo ustrojeno (god. 1868.) i „družtvo sv. Jeronima“ sa smjerom pučkoga obrazovanja, to je sad nastala i „Matici“ — uz naučnu „akademiju“ i pučko „družtvo sv. Jeronima“ — sasvim druga književna zadaća. Uslied promienjenih prilika, promieni i „Matica ilirska“ svoja pravila, te ograničiv svoje književno djelovanje na srednji sloj hrvatskog pučanstva, započe sa promienjenimi pravili i pod novim imenom „Matice Hrvatske“ svoje ponovljeno djelovanje danom 29. studenoga 1874.

God. 1875. i 1876. bila je „Matica“ još u preustrojstvu; nije bila, ako i je u to vrieme izdala pet liepih knjiga, još došla do jasne i uredjene osnove u svom književnom radu. Tek početkom god. 1877. bje prihvaćena nova konačna osnova o družtvenom radu, koji bje prema novoj zadaći družtva, da pruža potrebnu nauku srednjemu sloju pučanstva, poglavito u dva pravca razdieljen, te su se tako stale izdavati dvie serije knjiga — jedna za pouku, druga za zabavu — i ta osnova pokazala se je veoma praktična i koristna, tako da ju družtvo i danas — poslije malne dvadeset godina — uprav nepromienjeno sa vanrednim uspjehom provadja. Nova družtvena pravila ustanovila su uz članove-utemeljitelje sa prinosom od 50 for. i godišnje članove-prinosnike, koji plaćaju godišnji prinos od 3 for., i ova vrst članova, kojih imade do god. 1896. do broja oko 10.000, omogućila je „Matici“, da svake godine izdade za svoje članove uz toli neznatan prinos osam do devet razna sadržaja (domaća i svjetska poviest, domaća i svjetska poviest književnosti, domaća i svjetska geografija, prirodne nauke u svih granah, nauka o uzgoju i narodnom gospodarstvu itd.; domaći pjesnici i privovjedači, strani pjesnici i pripovjedači u prievodu) knjiga, kojih obseg iznaša najmanje oko 150 štampanih araka, neračunajuć amo razne karte i ilustra-

Digitized by Google

cije, kojimi su naročito poučne knjige bogato urešene. Godišnje knjige članova „Matice“, koje primaju članovi utemeljitelji za godišnje kamate od 50 for. a članovi-prinosnici za 3 for., stoje u knjižari pojedince kupljene 12—15 for.

Uz godišnje za članove opredieljene knjige izdaje „Matica“ još napose u svojoj nakladi — za članove uz sniženu cienu — i druge knjige, koje, ako i jesu potrebne za obću naobrazbu, nisu za široku čitajuću publiku, a uslied njihove malene prodje, nenalaze tako brzo ni nakladnika. Tako izdaje „Matica“: „Prievode grčkih i latinskih klasika“, „Knjižnicu za klasičnu starinu“, „Prievode novijih pjesnika“, „Hrvatske skladbe“ itd., — a sad će „Matica“ početi izdavati i veliku sbirku „hrvatskih narodnih pjesama“ — proračunanu na deset debelih knjiga —, što ju je sa velikim trudom i troškom sakupila u kojih petnaest godina.

Kad se je ovo družtvo god. 1874—1876. preustrojilo, brojilo je oko 300 članova sa ukupnom imovinom od 32.000 for. Danas — god. 1896. — broji „Matica“ oko 11.500 članova, i pošto je u razdoblju od god. 1887. do god. 1895. izdala na broj 161 knjigu sa troškom od preko 420.000 for., posjeduje i vlastitu svoju kuću — koje gradilište njoj je glavni grad Zagreb obzirom na piemenito družtveno nastojanje bezplatno odstupio — u vriednosti od 90.000 for. i glavnične gotovine oko 80.000. „Matica“ imade u svakom povećem mjestu svoje družtvene povjerenike — njih oko 350 na broju — koji iz ljubavi za narodnom prosvjetom sakupljaju družtvene članove, kupe njihove članske prinose i razpačavaju i diele članovom pripadajuće godišnje knjige. Uvažavajući i hrvatski sabor i hrvatska vlada važnost prosvjetnog djelovanja „Matice“, dobiva ovo družtvo počam od god. 1877. iz zemaljskih sredstava svake godine neku novčanu podporu, koja je posljednjih godina dosegla godišnjih 3—4.000 for.

Da se vidi potanje, kako se je „Matica Hrvatska“, odkad se je god. 1876. konačno preustrojila znamenito razvila i napredovala, priobćujemo iz obširnih „izvieśćâ“, što ih družtvo svake godine uz točan imenik svojih članova izdaje, sliedeće podatke: (Gledaj str. 188.)

Hrvatski pedagožko-književni zbor je družtvo, kojemu je svrha širiti strukovnu i obću obrazovanost medju hrvatskim učiteljstvom i promicati interese pučke škole bez razlike vjere. U tu svrhu izdaje pedagogijske i obće obrazovne spise za učitelje i mladež. —

Digitized by Google

Godine	Izdano knjiga	Ukupni broj otisnutih iztisaka knjiga	Izdano za knjige i pokriveno iz tekuć. dohodka		Uništo u družtvenu glavnicu for.	Ukupni broj članova
			for.	nč.		
1877	5	8.500	9.848	74	3.531	1.299
1878	9	22.500	13.531	67	3.868	2.388
1879	8	29.600	14.028	32	5.263	3.728
1880	7	37.000	16.535	05	4.230	4.827
1881	7	38.000	17.359	91	2.882	4.900
1882	7	42.000	24.457	29	2.749	5.755
1883	8	48.000	21.351	60	2.318	5.861
1884	7	47.000	19.414	52	3.112	6.215
1885	7	44.000	21.351	54	3.469	6.176
1886	8	50.900	17.791	36	7.550	6.573
1887	10	65.300	23.179	72	3.465	6.818
1888	11	73.500	26.059	48	5.080	7.282
1889	10	71.300	21.321	79	3.897	7.284
1890	8	58.000	23.691	58	4.088	7.787
1891	9	66.800	23.801	32	3.143	8.100
1892	9	75.850	30.735	45	6.704	9.117
1893	11	90.400	31.135	16	6.633	10.006
1894	11	110.300	32.084	52	7.588	11.295
1895	11	109.200	34.076	87	5.883	11.504

Družtvo postoji od 1871. godine. — Predsjednik mu je prof. Tomislav Ivkanec, a upravni odbor sačinjavaju svi pravi članovi u Zagrebu. Članova ima utemeljača: 842, pravih 63, začastnih 28, dopisujućih 36, prinosnika obično do 1.800. — Družtvena imovina iznosi 43.000 for., te je zbor i suvlastnikom velebne zgrade „Učiteljski dom“ u Zagrebu. — Pedagožki zbor izdaje svake godine do 3 pedagogijska djela, i 2 omladinska spisa. Osim toga izdaje „Napredak“, pedagožki časopis, koji izlazi već 38 godina, te omladinski list „Smilje“ već 24 godine. Uz to ima knjižnicu sa 2000 ponajviše pedag. djela u 3500 svezaka, a podržaje u „Učiteljskom domu“ i čitaonicu za zagrebačke učitelje. — Hrv. ped. knjiž. zbor stekao si je svojim dojakošnjim književnim radom medju hrvatskim učiteljstvom liepo priznanje, te je prikupio u svoje kolo malo ne cielo učiteljstvo u Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji i Istri, a u novije doba ima liepa odziva i u Bosni.

Digitized by Google

Umjetnost.

I. Slikarstvo i kiparstvo.

U Hrvatskoj i Slavoniji ne može se konstatirati iz starijih vremena trag samostalnoj umjetnosti.

Najstariji spomenici slikarstva jesu u sakristiji stolne crkve u Zagrebu, radjeni od talijanskih umjetnika. Osim njih ima jedna slika talijanskoga umjetnika iz 15. vieka, koja je kod restauracije sv. Marka u Zagrebu odkrivena i propala. Kopija te slike (akvarel) čuva se u akademijskoj galeriji. Kao što za stolnu i Markovu crkvu tako je i za sve gotske crkve u zemlji vjerojatno, da su jih slikali tudji umjetnici.

Koncem petnaestoga vieka spominje se u jednom misalu po zagrebačkom obredu od god. 1495. kao slikar (miniator) i pisar Matija svećenik iz Miletinca a župnik u Hotnji. (Miletinec je bio izmedju Rovišća i Bjelovara, a Hotnja u zagrebačkoj biskupiji preko Kupe, danas Hutinja.) Misal ovaj je preliep i biti će izložen, a čuva se u kaptolskoj biblioteci u Zagrebu.

Neki umjetni obrti, imenito lievanje zvonova i bronca, bili su u zemlji dosta razvijeni. U Sienni se spominje Giovanni di Giovanni iz Zagreba kao maestro delle Lombarde i ljevnice bronca u Sienni. Od njega je ondje sačuvana jedna škropionica. U Hrvatskoj nema traga njegovim radnjam. Njegov sin, poznat pod imenom Pacchia, jedan je od najboljih talijanskih umjet-

Digitized by Google

nika, koji se uspješno natječe u nekih slikah i sa samim Rafaelom. Ovaj mu se sin rodio iz braka s jednom Sieneškinjom. — Iz kasnije dobe spominje se cieli niz zvonolievaca, koje je Kukuljević u posebnoj razpravi u Viencu opisao.

Literarni pokret od 1835. u Hrvatskoj i Slavoniji nije bio popraćen istodobnim umjetničkim poletom. Iz te dobe jedini je slikar pl. Konrad-Hetzendorf, Osječanin, koji je u Osieku živio do 1868. i tamo bio uredio risaću školu. Petdesetih je godina iz tudjine u Zagreb došao neki Zasche, ovamo doveden pok. kardinalom Haulikom. Bio je dobar slikar, ali njegovo djelovanje nije ostavilo nikakova traga u zemlji, kao što nisu ni pokusi Mücke-ovi spomena vriedni. — Učenik Mückeov Ferdo Quiquerez bio je vrlo darovit ali nedovoljno vješt slikar. Njegove slike u hodnicih oko hodočastničke crkve sv. Marije u Bistrici ipak su veoma dobre dekorativne radnje, u kojih se pokazuje jako čuvstvo i živa slikarska fantazija. Od njega ima i nekoliko dobrih portraita Crnogoraca, koje je izradio bivši neko vrieme dvorskim slikarom crnogorskoga kneza. Vrativši se u Zagreb naslikao je nekoliko slika iz hrvatske povjesti, koje su se u zemlji svidjale i reprodukcijom mnogo razprostranjivale. On je na slikanje poticao neke mlade ljude, medju njimi i Otona Ivekovića, koji je nadobudan mladić. U posljednjih decenijih budi se živom snagom umjetnički život u Hrvatskoj, a osobito se tuj ističe slikar Ivan Mašić. Sin kršne Like, izučio je slikarstvo u Monakovu (prof. Lindenschmitt) i Parizu (prof. W. Bouguereu). On je savršen umjetnik, te neke njegove slike rese akademijsku galeriju slika u Zagrebu. — Medju modernimi slikari nalaze priznanje Antun Aron, Milan Sunko (umro g. 1891. u Zagrebu) sa svojimi akvareli i heraldičkimi radnjami, Albert Mosé, Franjo Pavačić, barunica Löwenthal rodj. bar. Maroičić, pak barunica Schmigoz. — Kao umjetnik izišao je u to doba na glas i kipar Ivan Rendić, rodom Dalmatinac, imenito s njegovimi portraiti i nekimi spomenici. Učio je u Mletcih kod Mascotta pak u Fiorenci i drugih gradovih Italije.

U zadnjem desetgodištu, imenito odkako je u Zagrebu ustrojen na obrtnoj školi tečaj za dekorativno slikanje, razvili su se neki mladi ljudi do raznih stepena savršenstva. Tako u prvom redu slikar Ivan Tišov, bivši učenik te obrtne škole, a poslje austrijskoga muzeja u Beču i akademije u Monakovu; onda kipar Ro-

Digitized by Google

bert Frangeš, takodjer učenik zagrebačke obrtne škole, poslje učenik bečke škole za umjetni obrt i kiparske akademije (profesori Kühne, Kõnig i Kundman). Medju mladimi pregaoci na polju slikarstva valja spomenuti Belu Csikosa, Klementa Crnčića, Sigmunda Landsingera i Hochetlingera.

Kao gotovi umjetnici slikari doselili su se u Zagreb prije nekoliko godina Dalmatinci Vlaho Bukovac i Celestin Medović. Bukovac naobrazio se u Americi, poglavito pak u Parizu kod Cabenela, dočim je Medović svoju umjetničku naobrazbu stekao u Monakovu.

Medović, Tišov, Csikos, Iveković i Frangeš rade u atelierih, što jih je kr. zem. vlada u čednom obliku ali praktično sagradila. Bukovac, kojemu je pošlo za rukom svojim umjetničkim radom, naročito s portraiti steći veliko priznanje i samostalni položaj, gradi si sada u Zagrebu liepu kuću i posebni atelier u njoj.

Uslied živoga poticaja, što ga netom opisani krug umjetnika dobiva naručbami kr. zem. vlade, osobito za dvoranu u kr. zem. vlad. odjelu za bogoštovje i nastavu te za crkve, može se u istinu sada govoriti o pokretu umjetnosti u Hrvatskoj. Sigurna je nada, da će se ova nova faza u razvoju naše umjetnosti sretno podići na znatni stepen savršenstva u umjetnosti, kad se navedenim umjetnikom pridruže mnogi mladi pregaoci, koji podporom kr. zem. vlade na različitih umjetničkih zavodih u monarkiji i izvan nje svoju naobrazbu crpaju.

Na polju arhitekture zauzima odlično mjesto gradnja djakovačke stolne crkve, koju je u gotskom slogu sagraditi i po izvrstnimi umjetnici (u gotskom slogu Seits) izslikati dao preuzv. g. biskup J. J. Strossmayer, utemeljitelj akadem. galerije slika u Zagrebu. U novije doba odlikuje se u Zagrebu iz Kõlna ovamo doselivši se arhitekt H. Bollé, koji je ravnatelj obrtne škole i obnovitelj zagrebačke katedralke, koju restauraciju mu je povjerio njegov glasoviti učitelj Schmit. Osim njega dobri su arhitekti Hoenigsberg i Waidmann u Zagrebu, a Vancaš, rodjeni Zagrebčanin, živi i djeluje u Sarajevu, te još nije imao prilike u svom rodnom gradu odlikovati se kojom gradjevinom.

Pobliži podatci o pojedinih od spomenutih hrvatskih umjetnika navedeni su u specijalnom dielu kataloga umjetnosti.

Digitized by Google

II. Glasba i gluma.

Hrvatski narod imao je od pamtivieka osobiti prirodjeni dar za glasbu i poeziju, što dokazuje množina pučkih njegovih popjevaka i znatan broj raznih pučkih glasbala.

U tom glazbenom i pjesničkom materijalu, koji nam je naš puk sačuvao tradicionalno iz starih vremena do dana današnjega, naći je toliko svojstava i načela stare poganske grčke glazbe, koliko ni u jednom drugom narodu. Iz toga proizlazi, da su Hrvati direkte crpili iz starogrčkog vrela, te još u najstarijih vremeni svoga pojava na jugu bili dionici starogrčke glašbene kulture.

Kašnje, kada je glazbeno umieće dobilo pravac zapadne prosvjete, prionuli su Hrvati kao kršćanski narod uz tu struju, te tako spojili u glazbi iztok sa zapadom, stvorivši ujedno sebi glazbu s posebnim hrvatskim obilježjem.

Posvema je naravski, da su se uz obći taj glazbeni dar, pojavili u Hrvata i takvi odlični glazbeni talenti, koji su težili za umjetničkom naobrazbom, ne bi li se mogli danas sutra izkazati vrstnimi umjetnici. No ne imajući u domovini prilike, da se u tom pogledu naobraze, hrlili su u inozemstvo, najviše u blizu Italiju, da se tamo usavrše u umjetničkoj glazbi. Izučivši svoju umjetnost, radili su mal ne svi ti naši zemljaci na korist i na slavu one zemlje, gdje su dobili svoju naobrazbu, a mnogi od njih nisu se više ni povratili u svoj zavičaj, već pripomagali drugim narodom u napredku.

Tako su si mnogi glazbotvorci, glazbeni učenjaci, graditelji glazbala, praktični glazbenici i pjevači, svi porietlom Hrvati, osvjetlali lice u tudjini svojim talentom, umiećem, znanjem i marom. No i oni, koji se kući povratiše, radili su u smjeru tudje škole i u duhu tudjega naroda.

Istom kada se je porodila u Evropi ideja narodnosti, a u Hrvatskoj kada je nastala doba Ilirizma, počeše se hrvatski glazbotvorci obazirati i na pučku našu glazbu, te su kušali stvoriti glazbeno-umjetnička djela, koja bi izražavala hrvatsku ćud i hrvatski duh. To jim doduše nije uviek pošlo za rukom, ali pod uplivi tadašnjeg obćeg narodnoga zanosa i oduševljenja, znao je kadšto u njihovih kompozicijah izbiti ipak po koji cvjetak, koji je na sebi nosio biljeg hrvatske duše.

Digitized by Google

U dobu hrvatskoga preporoda spadaju u prvom redu glazbotvorci Ferdo Livadić (rodjen god. 1798., umro god. 1884.), Fortunat Pintarić (rodj. god. 1798,, umro god. 1867.), Ivan Padovec (rodj. god. 1800., umro g. 1873.), i Vatroslav Lisinski (rodj. god. 1819., umro g. 1854.).

Godine 1827. ustrojiše u Zagrebu filharmonsko družtvo sa glazbenimi školami, koji zavod još i danas obstoji pod naslovom hrvatski zemaljski glazbeni zavod. U tom se zavodu odgojile u toku vremena mnoge na glasu operne pjevačice i praktični glazbenici.

Njegovanje domaće glazbe podiglo se je u Hrvatskoj tek pravo s jedne strane dolazkom Ivana pl. Zajca iz Beča u Zagreb, koji je mnogimi skladbami, osobito liepimi sborovi, obogatio hrv. glazbeni repertoir i prvi stvorio hrvatsku operu. S druge strane pak upoznalo se bogatstvo pučke glazbe sbirkami Franje Ks. Kuhača, koji je sabrao ne samo veličajan broj hrvatskih pučkih popjevaka i plesova u samom puku (a uz to one drugih Slavena na jugu), nego je stao i proučavati osebine hrvatske pučke glazbe.

Toli Kuhačev trud i nastojanje koli Zajčev marljivi rad urodili su dobrim plodom, pošto se je sada osbiljno posvetilo više hrvatskih umjetnika toj glazbi, te su radili što su bolje i više mogli.

U ove spada marljivi radnik Antun Švarc, obdaren i plodan komponista Gjuro Eisenhuth, hrvatski komponista Franjo S. Vilhar, mladjahni violinski virtuoz Franjo Krežma i drugi.

Od svih ovdje poimence spomenutih hrvatskih glazbenih umjetnika izložena su na izložbi i djela njihova.

Digitized by Google

Digitized by Google

PAVILJON

ZA POVIEST I UMJETNOST.

HISTORIČKA IZLOŽBA.

Digitized by Google

Digitized by Google

Kratak pregled hrvatske poviesti.

Na području današnje Hrvatske živjela su prije Isukrsta keltsko-ilirska plemena. Ova plemena pobiedio je g. 8. prije Isukrsta rimski car Augusto, te jih podložio rimskomu carstvu, stvorivši od njihovih zemalja provincije: Pannoniju i Illyricum. Pošto je propalo zapadno-rimsko carstvo, zaposjeli su ovo područje (489.) iztočni Gothi, a pol stoljeća kašnje pripojio ga je car Justinijan (535—537) iztočno-rimskomu carstvu. Kad su u drugoj polovici VI. stoljeća Avari osvojili područje izmedju Dunava i Tise, pozva car Heraklij oko g. 630. Hrvate, koji su se u to doba iz svoje sjeverne domovine na jug selili, da dodju braniti granice njegova carstva. Hrvati se odazvaše i naseliše područje izmedju Drave i Save te jugozapadne krajeve, stvorivši tako sebi novu domovinu.

Pradomovina Hrvata bila je na sjeveru Karpata, te se je zvala „Biela Hrvatska“. Ime Hrvat (Hrvatin, lat. Chrovati, Chorvati, Croati) ima korjen u staroslovjenskom „chărv“, što znači „braniti“, „štititi“ (defendere, tueri); Hrvat je dakle branitelj (defensor). Seoba Hrvata iz njihove pradomovine odpočela je već u VI. vieku, pa je trajala gotovo stotinu godina, dok se napokon ne nastaniše u svojoj današnjoj domovini, gdje su se već svršetkom VII. vieka pokrstili. Različita njihova plemena nijesu u najstarije doba sačinjavala jedinstvene države. Pod vod-

Digitized by Google

stvom svojih starješina i vodja, oni se pokoravahu sad Grkom, sad Avarom, sad Frankom, kako bi već bila ratna sreća ovim ili onim sklona. Ali ova odvisnost bila je većinom samo nominalna, te su pojedina plemena umjela, da sebi za dulje ili kraće vrieme izvojuju podpunu nezavisnost.

Istom u prvoj polovici IX. vieka počeše se prilike u ovom području konsolidovati. Odpočeše prvi uspješni pokusi, da se stvori neodvisna država. Oko g. 840. pojavljuje se južno od Kupe prvi neodvisni hrvatski knez Mojslav. Red knezova i kraljeva, koji u Kninu imadu svoju priestolnicu i koji od Mojslava potječu, ne prekida se do g. 1091. U to doba pripadao je iztočni dio zemlje izmedju Drave i Save, današnja Slavonija, po svoj prilici bugarskom carstvu; dočim je u zapadnom dielu toga područja, u današnjoj Hrvatskoj, nastala manja hrvatska kneževina pod knezom Braslavom (oko 884.), koja ipak nije mogla, a da ne prizna franačkoga suverenstva.

U doba tih prvih pokušaja državnih tvorba i s njimi spojenih potresa pojavljuju se Magjari, koji traže sebi novu domovinu i koji takodjer provaljuju — kako dokazuje njihova vojna na Italiju — u područje izmedju Drave i Save. Tvrdnja anonimnoga notara kralja Bele, da su Magjari onda osvojili zemlje izmedju Drave i Save, nije izpravna, dapače je smiešna. Ali je ipak nedvojbeno, da su njihove ponovne vojne konačno onemogućile Braslavu da stvori državu. Bar se u cielom X. vieku nigdje ne nalazi viesti o kakvoj samostalnoj državi u ovom području. Ono malo bilježaka, što jih imamo iz toga doba o zemlji izmedju Drave i Save, dokazuju doduše nepobitno, da je čitava ta zemlja bila hrvatska, ali se čini da je bila u posve slaboj vezi sa dalmatinsko-hrvatskim kraljevstvom.

Državna tvorba Hrvata imala je u to doba s one strane Save i Kupe te na obali jadranskoga mora mnogo veći uspjeh. Ovdje se izmjenjuju knezovi (kraljevi) bez prekidanja. Od kad se je knez Tomislav g. 910. proglasio kraljem pa do konca XI. vieka sjedilo je dvanaest kraljeva na hrvatskom priestolu, i to: Krešimir I. 936—945.), Miroslav (945—949.), Pribina (950—?), Držislav (970—1000), Svetoslav (1000—1009), Krešimir II. (1009—1035), Stjepan I. (1035—1058), Petar Krešimir I. (1058—1073.), Slaviša (1073—1075.), Dmitar Svinimir (1076—1089), Stjepan II. (1089—1091.) i Petar II. (1102.). Ovi se kraljevi zvahu „kra-

Digitized by Google

ljevi Hrvata i Dalmatinaca" ili „kraljevi Hrvatske i Dalmacije", razumievajući pod imenom Dalmacije grčko-latinske gradove na morskoj obali.

Tečajem tih dvaju vjekova postalo je hrvatsko kraljevstvo vrlo močno, te je počam od kralja Tomislava posjedovalo i zemlju izmedju Drave i Save, gdje je moralo doći u dodir sa magjarskim (ugarskim) kraljevstvom. Nezavisnost i razprostiranje hrvatskoga kraljevstva sprečavala je s jedne strane Venecija, a s druge strane Bizancija. Kralj Dmitrij Svinimir oslobodio se je napokon bizantskoga upliva, osiguravši svojoj kraljevini pomoć katoličkoga zapada i savezničtvo ugarskih kraljeva. God. 1076. posla papa Grgur VII. Svinimiru kraljevsku krunu, koji se je već prije vjenčao sa Jelenom, kćerkom ugarskoga kralja Bele I., pa po svoj prilici da je podpora Arpadske kraljevske kuće prilično pridoniela i uspjehu njegova nastojanja, kako bi u evropskom zapadu našao oslonca. Tako je Svinimir osjegurao svojemu narodu obstanak i budućnost.

U vrieme narodne hrvatske dinastije uzvinuo se je hrvatski narod do najvišeg stepena srednjevjekovne kulture, kako nam to dokazuju mnogi sačuvani spomenici iz onoga doba. I na našoj izložbi izloženi su neki od tih spomenika, (nadpis hrvatskoga kneza Branimira od g. 888., više skulptura iz Knina i Siska, povelje iz X. i XI. vieka i t. d.).

Poslie smrti kralja Svinimira vladao je kratko vrieme (1089—1091) Stjepan II., mladji brat kralja Krešimira. S njegovom smrću izumrla je hrvatska narodna dinastija. Narod je sad opet imao pravo, da bira kralja. Jedna jaka hrvatska stranka, kojoj je na čelu bila Svinimirova udova, Jelena, sestra ugarskoga kralja Ladislava, ponudi krunu ugarskomu kralju. Kralj Ladislav prihvati ovu ponudu, priedje s velikom vojskom Dravu i preuze bez odpora pod naslovom baštinstva zemlju izmedju Drave i Kupe. Ovdje utemelji g. 1091. biskupiju zagrebačku, uredi županije, imenova brata Almosa regentom i podje za tim u vojnu na Kumance. Ali Almos nije se mogao dugo ovdje uzdržati. Već za dvie godine prisiliše ga protivnici njegove vladavine, da ode iz zemlje, a na to nastadoše u zemlji smutnje, nemiri, bezglavost. Za tih smutnja izabra jedan dio primorskih Hrvata bana Petra iz plemena Svačićeva kraljem (Petar II.), ali cieli narod nije htijo Petra priznati. Napokon se složiše predstavnici dvanaes

Digitized by Google

najmoćnijih hrvatskih plemena, pa da dokrajče stranačke razmirice i smutnje, ponudiše god. 1102 hrvatsku krunu ugarskomu kralju Kolomanu, te ovaj odmah priedje s vojskom Dravu, pobiedi protukralja Petra na Gvozdu i dade se okruniti u Biogradu na moru kraljem Hrvatske i Dalmacije. Tako je g. 1102. Hrvatska konačno sjedinjena s Ugarskom i od toga vremena imade Hrvatska s Ugarskom zajedničku poviest.

Koloman je ostavio nepovriedjene i netaknute povlastice i uredbe dalmatinskih gradova, kano i stara prava hrvatskih plemena. Pod njim i poslije njega, za vlade Arpadovaca i Anjouvinaca, upravljali su gotovo neograničenom vlašću u ime kraljevo u Hrvatskoj i Slavoniji kraljevski princi, koji su se nazivali vojvodami Hrvatske i Dalmacije, te je pod njihovu vladu spadala takodjer zemlja izmedju Drave i Save. Od 1266., kad no se je sin kralja Bele IV., takodjer Bela, u jednoj povelji prozvao vojvodom „Dalmacije, Hrvatske i Slavonije“, postajao je ovaj naziv sve češći, dok nijesu Habsburgovci konačno poprimili naslov kraljevâ „Dalmacije, Hrvatske i Slavonije“. Po tom se razabire, da se od vremena zadnjih Arpadovaca počinje upotrebljavati ime Slavonije u novom značenju za jedno naročito područje, koje je područje po složnom svjedočanstvu istodobnih izprava obuhvatalo županije zagrebačku, varaždinsku, križevačku i Zagorje. Iztočni dio zemlje izmedju Drave i Save sa županijami virovitičkom, požežkom, vukovskom (vukovarskom) i sriemskom, nazivao se je Dolnjom Slavonijom, te je vazda bio pod vladom spomenutih hrvatskih vojvoda.

Jedva što su se ovi odnošaji u doba Arpadovaca učvrstili, počeše najprije sa zapada, a onda s iztoka izvanjski neprijatelji napadati zemlje izmedju Drave i Save, kano i primorje, te ugrožavati njihov obstanak. Od vremena kralja Sigismunda (1419.) gubi se komad po komad Dalmacije sa primorskim gradovi i otoci; a poslije jednog stoljeća postoji Dalmacija samo još u naslovu naših kraljevâ. U isto vrieme, kad se gubi zadnji posjed u Dalmaciji (1527.), oštećuju ugarski kraljevi i preostalu Hrvatsku vrlo osjetljivo. Kralj Ljudevit II. odstupa g. 1522. svojevlastno pet gradova (utvrda) svomu zetu, austrijskomu nadvojvodi Ferdinandu, da ovaj nastani u njih njemačke plaćenike. Pošto se je austrijska vojna uprava ugniezdila, ostaje ovaj teritorij i iza kako su Habsburgovci podignuti na hrvatski priestol (u saboru

Digitized by Google

cetinskom 1. siečnja 1527.) pod imenom karlovačkoga generalata pod vojničkom upravom.

Još su veću štetu prouzročile zemlji provale Turaka. Poslije bitke kod Mohača razširilo se je vrlo brzo tursko gospodstvo, tako da se dvadeset godina kašnje mal' ne čitava hrvatska zemlja nalazi u turskih rukuh. Što je Turčin poštedio, nastojala je oteti na morskoj obali Venecija. Slavonija i županije izmedju Drave i Save nemogahu izbjeći svojoj priekoj sudbini. Na čitavom području izmedju tih dviju rieka ostali su samo gradovi Zagreb i Varaždin s uzkim trakom zemlje u kršćanskih rukuh; čitava ostala zemlja sačinjavaše tada turske sandžakate sriemski i požežki. U ono doba dielila je Hrvatska u vjernom savezu s Ugarskom svu nevolju turskoga jarma, no i svu slavu ratova proti Turčinu. Velika hrvatska plemena Zrinskih i Frankopana dala su ne samo kršćanstvu i Ugarskoj slavodobitnih junaka, nego i ugarskoj slobodi slavnih mučenika. Ali dok je poslije izgona Turaka Ugarska odmah dobila staro svoje područje i povratila sebi integritet svojih institucija: posestrima zemlja Hrvatska morala je pretrpjeti mnogovrstne promjene u svojih odnošajih, te joj se nikad više nije povratio njezin negdašnji položaj. Dalmacija ostala je u mletačkoj vlasti, te je bila pod gospodstvom duždeva do g. 1797. Ove je godine doduše pripala na kratko vrieme kući Habsburgovaca, ali unatoč prošnji dalmatinskih stališa nije povraćena Ugarskoj. Austrijske oblasti preuzeše Zadar i ostadoše ondje s kratkim prekidom za vrieme francezke okupacije (kraljevina Ilirija 1809—1813.). Dalmacija je i danas zastupana u austrijskom carevinskom vieću. Mjesto realne sveze veže ju uz kraljevinu Hrvatsku i sv. ugarsku krunu samo nezastarivo, svagda čuvano i potvrdjivano historijsko pravo. Jedan pako dio Hrvatske podlegao je posve najezdi Turaka, te je sa gradom Bihaćem g. 1592. pripojen turskoj Bosni, ostavši do najnovijih vremena pod turskim gospodstvom.

I ono područje, koje se je oslobodilo Turaka, nije više dobilo svoga starog ustava, nego je s malom iznimkom podvrgnuto pod vojničku upravu. Samo senjska, modruška i riečka županija predstavljahu gradjansku Hrvatsku, dočim je cielo ostalo područje Hrvatske g. 1739. organizovano kao Vojnička Krajina sa krajiškim pukovnijami ličkom, otočkom, ogulinskom i slunjskom. Tako zvana Slavonija (današnja Hrvatska) spasila je doduše svoje područje,

Digitized by Google

ali se i ovdje dogodiše mnoge promjene u nazivlju i u institucijah. Poslije oslobodjenja od Turaka poprimi opet gornja Slavonija svoje pravo staro ime „Hrvatska“, te se je g. 1790. samo još spominjalo, da se je prije upotrebljavalo drugo ime („Slavonija“). U ostalom, i od toga područja, koje se je sada nazivalo Hrvatskom, uzela je sebi vojnička uprava svoj dio. Pri konačnom uredjenju Vojničke Krajine (g. 1739.) nastadoše tako u ovoj zemlji krajiške pukovnije: prva i druga banska, varaždinskogjurgjevačka i varaždinsko-križevačka.

Pošto je kraljica Marija Terezija svojom zapoviešću g. 1746. iz područja četiriju iztočnih županija (požežke, virovitičke, vukovske i sriemske) izlučila krajiške pukovnije brodsku, gradišku i petrovaradinsku, podielila je ona ostatak zemlje — dokinuvši u isto vrieme županiju vukovsku — u tri županije i podvrgla ove banskoj vladi. Od to doba nazivlju se ove županije „Slavonijom“.

Povodom francezke revolucije probudila se je samosviest naroda i pojavile se nove političke težnje kako drugdje, tako i u Hrvatskoj. Ovu samosviest i ove težnje potištavala je bečka vlada poslie bečkoga kongresa za neko vrieme, koliko je više mogla, ali su za to tim izrazitije i tim strastnije provalile, čim je absolutistički vladni sustav odbačen. Novi duh podiže se, tražeći naravni razvitak u mjesto historijskih tvorba i zakonitih prava, u hrvatskom narodu, te što je više bio u svojem području sužen i politički razkomadan, to je dublje osjećao svoje jedinstvo, pa nezadovoljan s uzpostavom historijskoga prava i staroga jedinstva, nastojaše oko političkog sjedinjenja svih južnih Slovjena. Tako je došla Hrvatska u oprieku s ugarskom kraljevinom, koja je nastojala, na temelju historijskog prava, odbacivši srednjevjekovni ustav, da se preobrazi u modernu, narodnu državu. Ilirizam, da brže i lakše poluči svoj cilj, složi se s bečkom vladom, i u vojni ove vlade na Ugarsku bila je upravo Hrvatska g. 1848. pod vodstvom bana Jelačića prva straža, sačinjavala je prve čete. Ali kad se nesretno svršila borba Ugarske za slobodu, Hrvatska nije doživjela triumfa, nego gorko razočaranje. Oni dielovi stare Hrvatske i Slavonije, što no su se zatekli pod civilnom upravom, sa županijami požežkom, virovitičkom i riečkom te Medjumurjem, bili su doduše pod absolutističkom vladom kao posebna krunska provincija organizovani, ali Vojna Krajina nije povraćena banskoj vladi, po-

Digitized by Google

sebni državopravni položaj Dalmacije nije dokinut, a Senj je ostao pod vojnom upravom, dočim je Sriem utjelovljen srbskoj vojvodini. Sav je pokret dakle urodio gorkim plodom; jer kao što se je narodna sviest Hrvata u dvadesetih i tridesetih godinah u isto vrieme probudila s prvimi ugarskimi pokušaji, da se izgradi ugarska narodna država, te crpila hranu iz istog vrela, premda su jim se putevi razilazili: tako su se mogle i opravdane političke težnje hrvatskoga naroda samo s pomoću Ugarske i s njom u sporazumku izpuniti, čim bi jim se putevi opet sastali. Tako je došlo, pošto je povraćen ustav, do nagodbe izmedju Ugarske i Hrvatske (XXX. zak. čl. od 1868.).

Po nagodbenom zakonu priznaje se kao k teritoriju kraljevinà Hrvatske, Slavonije i Dalmacije spadajući cieli sadanji teritorij, kako je izkazan na drugom mjestu u poglavju „Teritorij i žiteljstvo". Grad Rieka sa kotarom čini posebno s ugarskom krunom spojeno tielo (separatum sacrae regni coronae adnexum corpus). Medjumurje spojeno bje sa županijom zaladskom. Glede Da macije pako naročito se u negodbi kaže, da se ne će ni „u buduće prestati temeljem prava sv. ugarske krune zahtievati, da se Dalmacija pridruži kraljevinam Hrvatskoj i Slavoniji.

Malo poslije utanačenja nagodbe razvojačena bje, 15. srpnja 1881., i Vojna Krajina, te je ovo područje konačno sjedinjeno sa Hrvatskom i Slavonijom.

Hrvatska-Slavonija, kao zemlja posestrima ugarske države, upravlja svoje unutrašnje poslove na parlamentarnoj osnovci obsežnom autonomijom, te je zajedničkom rješavanju prepušteno samo toliko poslova, koliko je neobhodno potrebito bilo za očuvanje sveze s Ugarskom.

Moderna Hrvatska sazdana je na temelju historijskog prava, ali posjeduje sve one faktore, koji osiguravaju prirodan razvitak njezine narodne individualnosti. Ideali prošlih vremena nijesu doduše još posve izčezli, ali na suprot ovim priznaje se velika povjestna nauka, da Hrvatska može za polučenje svojih opravdanih težnja snagu crpsti samo iz sjaja sv. Stjepanove krune. Njezina nastojanja, kako su bezuspješna u prošlosti bila, kad se je odvraćala od ove sv. krune, tako jim u sličnom slučaju ni u budućnosti ne bi bilo izgleda za trajan uspjeh.

Digitized by Google

Digitized by Google

Poviestni spomenici.

I. Prvostolna crkva zagrebačka.

1. Srebrena monstranca, (pokazalo) jako pozlaćena, gotskog sloga.
2. Srebrena monstranca (pokazalo) jako pozlaćena sa email-slikama i dragim kamenjem.
3. Srebrena škrinjica jako pozlaćena, sa osam slika iz života Isusa, bogato ukrašena sa smaragdi, rubini, opali i sa drugim dragim kamenjem. Iznutra na zlatnom jastuku nalazi se zlatno goruće srce sa napisom »INRI« od samih briljanta, a odozgo kruna iz briljanta, služi za sahranjene Isusova tiela. Poklon biskupa grofa Mirka Eszterhazya.
4. Mali oltarić Majke Božje sa emaili i sa 15 štatuama iz slonove kosti i sa slikom Isusa u grobu.
5. Pacifikale, pozlaćeno srebro sa emajli dragim kamenjem i biserjem. U nutra komadić svetog križa, kojeg je kralj Andrija II. iz Jerusolima donio.
6. Srebreni pozlaćeni kip prvomučenika Stjepana sa relikviom (svetom moći). Taj kip poklon je biogradskog biskupa Stjepana Pucza iz g. 1763.
7. Srebreni pozlaćeni ciborij sa dragim kamenjem i biserjem. Poklon biskupa grofa Eszterházy iz g. 1722.
8. Kalež od čistog zlata sa briljant pet funta težak. Izradjen g. 1720 troškom biskupa grofa Eszterházya
9. Srebreni, jako pozlaćen kalež sa šest emajl slikama i ukrašen dragim kamenjem.
10. Srebreni jako pozlaćen kalež sa šest emajlslikama, dragim kamenjem i sa prikazi iz života Isusa Krista.
11. Starogotski srebreni pozlaćen kalež.
12. Gotski srebreni pozlaćeni kalež.
13. Gotski srebreni, pozlaćen kalež sa filigran radnjom.
14. Gotski srebreni, pozlaćen kaleži. Poklon biskupa Franje Erghelija iz g. 1630.
15. Gotički srebreni pozlaćen kalež, poklon opata I. Znika g. 1690.
16. Relikviar u obliku ruke, koja drži dvosjeklicu, u toj jedan dio ručne kosti sv. kralja Ladislava. Poklon opata Ivana Znika g. 1690. Sv. moći poklonio crkvi kralj Karlo Robert.
17. Gotički pacifikale, pozlaćeno srebro sa dragim kamenjem.
18. Gotički relikviar od srebra i kristala (prozirca).
19. Dva svječnaka iz kristala sa srebrom okovani,

Digitized by Google

20. Byzantinska hierotheka iz 10. stoljeća. Rezbarija od slonove kosti sa prikazi iz biblijske povjesti.
21. Pozlaćena srebrena ploča, koja prikazuje razapetoga Spasitelja i žene. Na uglovima četiri evangelista, a naokolo drago kamenje. Radio je zagrebački zlatar Ivan Mihalfi g. 1629. Poklon biskupa Franje Erghelija.
22. Dva srebrena relikviara u obliku školjka.
23. Stara slika Majke Božje na srebrenoj ploći u okviru urešenom dragim kamenjem.
24. Lapis Lazuli ploča sa slikama sv. duha i šest svetaca, u obliku medaljona.
25. Srebrena velika zdjela sa srebrenim vrčem.
26. Srebreni vrč sa pokrovcem, na njem grb biskupa Andrije Scolaris de Florencia 1408.
27. Dva srebrena vrča za sveto ulje.
28. Relief od mramora, prikazujući Krista sa trnovom krunom.
29. Relief od mramora, prikazujući žalost majke božje.
30. Mitra od bijele svile sa biserjem i dragim kamenjem, poklon biskupa Vuka de Gyula iz g. 1549.
31. Bijela mitra sa biserjem i dragim kamenjem.
32. Crveno-bijela mitra sa biserjem i emajl-slikama.
33. Gotički biskupski štap (pastorale) jako pozlaćeno srebro.
34. Gotički biskupski štap (pastorale) pozlaćeno srebro.
35. Biskupska palica, pozlaćeno srebro sa dragim kamenjem i sa emajl-slikom zagrebačkog biskupa sv. Augustina Kazotića.
36. Srebreno, djelomice pozlaćeno poprsje kralja sv. Stjepana, sadržaje tjemenicu sv. Stjepana. Poprsje je poklon Kardinala Barberina iz g. 1635.
37. Zastava bana Tome Erdödija sisačkog junaka († 1624.)
38. Poprsni oklop, buzdovan i mač hrvatskoga bana Tome Erdödija.
39. Svilene ploče sa bogatim, skupocjenim vezivom od srebra i zlata, te prikazuju prizore iz biblije. Ploče služe za grob Isusa u velikom tjednu. Izradjene na trošak zagrebačkog biskupa Petra Petretića g. 1659.
40. Casula, crvena svila sa srebrenim vezivom.
41. Pluviale, crvena svila sa srebrenim vezivom.
42. Dalmatica sa vezivom od srebra.
43. Crvena dalmatica se svilenim vezivom.
44. Pluvial crveni biskupa Petretića iz g. 1663. Pluvial je sa zlatom i svilom vezen.
45. Biela casula (misnica), poklonjena po kraljici Mariji Tereziji g. 1775,
46. Zelena casula, dalmatica i pluvial sa bogatim vezivom od zlata.
47. Biela casula (misnica).
48. Crveno biela casula (misnica) sa vezivom od biserja i sa slikom spasitelja.
49. Biela casula (misnica),
50. Casula (misnica) biela sa zlatom.
51. Casula (misnica) crveno zelena.
52. Casula (misnica) od srebrene tkanine.
53. Biela casula (misnica) sa zlatnim i svilenim vezivom.
54. Crveno svileni gremial sa zlatnim vezivom
55. Crveno-plavi sag sa zlatnim vezivom.
56. Crveni stari sag.
57. Ljubičasto crven sag.
58. Pet starih francuskih gobelina, koji prikazuju 12 mjeseci.
59. Pallium (plašt) izradjen od kabanice sv. kralja Ladislava, radnja potiče iz 11. stoljeća.

II. Pravoslavne crkve u Hrvatskoj i Slavoniji.

Saborna crkva, Karlovci:

60. Odijelo od svile novijeg tvoriva, na istom su veziva od srebra i zlata, koja potječu iz 14. stoljeća. Na odjelu je veliki vezeni krst urešen sa biserom.

Digitized by Google

Samostan Šišatovac:

61. Svileno odjelo iz 17. vijeka sa slikom (Glava Isusova),

62. Odijela sa emajliranim slikami i vezivom iz g. 1446. nabavljena su iz Nikeja i poklonjena po mitropolitu Nikentiji Popoviću g. 1720.

Saborna crkva, Karlovci:

63. Svileno odijelo protkano sa zlatom i vezeno sa lijepimi arabeskami, te sa krstom od srebra na ledjih. Veziva na odijelu potječu iz 16. stoljeća, a svila je bizantinskog porijekla.

64. Odijelo patrijarha Arsenije Crnojevića, radjeno početkom 17. stoljeća. te protkano bizantinskim vezivom i zlatnimi praporci (vrlo dobro uzdržano).

Samostan Rakovac:

65. Svećeničko odijelo od g. 1779.

Saborna crkva, Karlovci:

66. Odijelo tkano sa bijelom srebrnom žicom, te sa nekoliko krasnih slika koje su vezene sa svilom (ruska radnja).

67. Odijelo od svile sa vezenimi grozdovi, protkano sa zlatom i srebrom, na ledjih imade veliku sliku Isukrsta vezenu sa svilom. (Porijeklo nepoznato, radnja bizantinska).

Samostan Krušedol:

68. Epitrahil vezeni, predstavljajući petnaest svetaca iz 13. vijeka.

69. Epitrahil sv. Maksima despota (g. 1510). Radjen je po tradiciji u 14. vijeku.

Samostan Šišatovac:

70. Epitrahil priredjen od materijala odjeće sv. Stjepana Stiljanovića despota iz 15. vijeka.

Samostan Grgetek:

71. Epitrahil iz g. 1553. vezen na tkanini sa petnaest vezenih svetitelja.

Saborna crkva, Karlovci:

72. Epitrahil tkan od srebra i zlata potječe iz 16. vijeka.

73. Epitrahil radjen u Carigradu početkom 17. stoljeća.

Samostan Šišatovac:

74. Epitrahil vezen sa grčkim napisom, a imade pet slika. Komad vrlo star.

75. Epitrahil sa 12 vezenih slika, orijentalna radnja.

Samostan Fenek:

76. Epitrahil od zlatne tkanine sa arabeskami vezene.

77. Epitrahil od zlatne tkanine sa arabeskami vezen.

Saborna crkva, Karlovci:

78. Epitrahil sa srebrom vezen i tkan bijelom srebrnom žicom (ruska radnja).

79. Epitrahil tkan od zlatne tkanine sa arabeskami.

Pravoslavna crkva, Kupinovo, S.:

80. Epitrahil iz XV. vieka.

Pravoslavna crkva, Medak, LK.:

81. Epitrahil vladike Jakšića od godine 1753.

Samostan Krušedol:

82. Omophor, na kom su prišiveni stari bizantinski vezovi iz 12. vieka predstavljajući razne svetce.

Samostan Šišatovac:

83. Omophor sa pet vezenih slika i napisom iz 15. vieka.

Saborna crkva, Karlovci:

84. Omophor iz biele tkanine vezen sa mnogo bisera, potječe iz 16. vieka.

85. Omophor od svile protkane zlatom i sa krstom od srebra na ledjih. Veziva potječu iz 16. stoljeća, a svila je bizantskoga poriekla.

Samostan Rakovac:

86. Omophor sa slikom Isusovog razpešća s napisom od g. 1664.

Saborna crkva, Karlovci:

87. Omophor radjen u Carigradu početkom 17. stoljeća.

88. Omophor vezen sa srebrnom žicom (ruska radnja.)

Samostan Šišatovac:

89. Bedrenica sa vezenim slikami, bizantinska radnja iz 13. vijeka. Porieklo iz Ipeka.

90. Bedrenica sa slikom sv. Nikole i četiri angjela. Komad vrlo star.

Samostan Krušedol:

91. Bedrenica vezena zlatom na baršunu, predstavljajući Isusa sa kerubimi.

Samostan Ravanica:

92. Plaščanica (pokrivalo) na kom imade 26 redaka napisa, što je vezla carica Milica u 14. vieku, a Jelena monakinja dovezla zadnje redke.

Digitized by Google

Samostan Krušedol:

93. Plašćanica (pokrivalo) sa velikom vezenom slikom Isusa. Vezla ju je Jelena monakinja despotica u 15. vieku.

Samostan Ravanica:

94. Plašćanica (pokrivalo) na zelenom baršunu sa slikarijom iz 17. vieka.

95. Plašćanica (pokrivalo) bakrorezom na platnu tiskana iz 17. vieka.

Samostan Jazak:

96. Plašćanica (pokrivalo) na platnu tiskana bakrorezom iz g. 1708.

Samostan Ravanica:

97. Plašćanica (pokrivalo) na svili bakrorezom tiskana; potječe od Nenadovića g. 1750.

Samostan Jazak:

98. Plašćanica (pokrivalo) na svili bakrorezom tiskana iz g. 1758.

Samostan Ravanica:

99. Grčka plašćanica (pokrivalo) bakrorezom na platnu tiskana iz 18. vieka.

Samostan Krušedol:

100. Veliki plašt od baršuna, poslan manastiru u prošlom vieku iz Rusije na dar.

Samostan Šišatovac:

101. Jerusolimski pojas sa velikom kopčom, graviranom u srebru, na njoj slika.

102. Dva jerusolimska pojasa sa emajliranimi srebrnimi i zlatnimi kopčami iz 15. vieka.

103. Pojas despota Brankovića, potječe iz 15. vieka.

Samostan Kuveždin:

104. Četiri pojasa (vojnička) despota, potječu iz 15. vieka.

Saborna crkva u Karlovcih:

105. Pojas sa biserom vezen i urešen s dragim kamenjem, potječe iz 16. vieka.

Samostan Bešenovo:

106. Srebrni pojas iz 16. vieka, sa kopčom i pozlaćen.

107. Pojas jerusolimski iz god. 1733. sa srebrnom pozlaćenom i emajliranom kopčom.

Saborna crkva u Karlovcih:

108. Pojas sa napisom i sa srebrnim kopčami, tako zvani jerusolimski pojas iz g. 1741.

109. Pojas jerusolimski sa tri srebrne kopče i napisom iz g. 1741.

110. Pojas od zlatne tkanine sa dvie kopče i providjen pečatom; potječe iz g. 1746.

Samostan Bešenovo:

111. Pojas jerusolimski protkan zlatom iz g. 1758.

Samostan Opovo:

112. Pojas sa kopčom, na kojoj se nalazi pod krunom monogram Marije Terezije i dva austr. orla iz 18. vieka.

Samostan Krušedol:

113. Pojas iz 18. vieka s emajliranimi kopčami, vezen zlatom na baršunu.

114. Dva kraljevska pojasa sa kopčom na baršunu, pokrivenom sa srebrnimi i zlatnimi agrafami poput slova »S«.

115. Dva pojasa od baršuna sa izkićenimi pločami.

Samostan Privinaglava:

116. Vojnički pojas iz despotskih vremena sa jednom kopčom.

117. Vunen pojas sa jednim parom kopča od tuča, emajliranih.

Samostan Rakovac:

118. Šest vojničkih pojasa iz stare dobe sa srebrnim pozlaćenim oklopom.

119. Tri svilena pojasa od kojih jedan nosi grb sa orlom.

Samostan Bešenovo:

120. Pojas bez kopče na crnoj poderanoj svili.

Pravoslavna crkva. Kupinovo, S.:

121. Pojas zlatan sa srebrenim kopčama (3) iz 16. vieka.

122. Ženski pojas sa kopčama, krasna emajla iz 16. vieka.

123. Despotska kopča iz 15. vieka.

Samostan Jazak:

124. Srebrne kopče, obložene izrezanom bisernom školjkom, orientalna radnja iz 15. vieka, poput lista.

125. Srebrne kopče; odozgo vez sa zlatom i biserom sa dva draga kamena iz 15. vieka poput lista.

Samostan Šišatovac:

126. Jedan par srebrnih i pozlaćenih kopča, urešenih sa 8 diamanta, iz 15. vieka.

Digitized by Google

127. Tri velike kopče bez pojasa iz g. 1706.

Samostan Ravanica:

128. Dva para kopča za pojase iz g. 1736.

Samostan Kuveždin:

129. Par kopča na jerusolimskom pojasu iz g. 1741.

Samostan Jazak:

130. Pozlaćena kopča od kovana srebra, urešena ornamenti.

131. Srebrne okrugle kopče, mljetačka filigran radnja.

Samostan Opovo:

132. Kopča za pojas iz filigran srebra pozlaćena.

133. Dvije agrafe, filigran srebro.

Samostan Ravanica:

134. Dva para kopča za vojničke pojase, na svakom je grb sa bielim orlom.

Samostan Šišatovac:

135. Tri para kopča bez pojasa, emajliranih.

Samostan Ravanica:

136. Jedan par kopča, radjene emajlom porieklo nepoznato.

Samostan Krušedol:

137. Tri para starih kopča od srebra i kovi s emajlom.

Saborna crkva u Karlovcih:

138. Kruna iz 14. stoljeća, bogato urešena dragim kamenjem, a na temelju od crvenoga baršuna. Na obruču krune vezena su od svile dvanaest apoštola (još dobro uzdržana).

Samostan Krušedol:

139. Dvie krune despotske, potječu iz 15. vieka.

Samostan Opovo:

140. Kruna Maksima despota iz god. 1510.

Samostan Rakovac:

141. Kruna vladike iz 16. stoljeća.

Samostan Krušedol:

142. Kruna bizantinska, prenešena iz Biograda g. 1653. Pravo porieklo je nepoznato, nu poznato je, da je iz Ipeka u Biograd donešena. Radjena je na perzijsku kao piramida.

Saborna crkva u Karlovcih:

143. Kruna od kovana zlata, izradjena u emajlu te urešena sa mnogo dragog kamenja. Na obruču nalazi se napis, po kojem se vidi, da je kruna radjena g. 1745. u Moskvi i po ruskoj državi poklonjena bivšemu patrijarku Arseniji Šakabentu.

144. Kruna od crvena baršuna sa četiri emajl slike, bogato urešena.

145. Kruna bogato urešena biserom i dragim kamenjem, temelj je od crvena baršuna a vezivo od zlata.

146. Kruna bogato ukrašena biserom i dragim kamenjem sa temeljem od zelena baršuna.

Samostan Privinaglava:

147. Kapa despota Brankovića iz 15. vieka.

Samostan Šišatovac:

148. Tri para rukavica, različito vezenih sa napisi iz 15. vijeka.

Samostan Krušedol:

149. Dva para narukvica, predstavljajući razne svetce sa grčkimi napisi iz 13. vieka.

Samostan Šišatovac:

150. Par narukvica vezenih na crvenom baršunu, na svakoj po jedna slika, grčkoga porijekla iz 13. vieka.

151. Par narukvica na bijelom srebrnom polju vezenih, na svakoj po jedna slika. Porieklo nepoznato, ali vrlo staro.

Saborna crkva u Karlovcih:

152. Par narukvica od pozlaćenog srebra, potječu iz 16. vieka.

153. Par narukvica od biele svilene tkanine, izmješane sa srebrom.

Samostan Privinaglava:

154. Štap patrijarke Ivanikija iz Ipeka, donešen u 16. vieku. Radjen od slonove kosti.

Samostan Krušedol:

155. Biskupski štap posljednoga episkopa pečuhskoga Nikanora iz g. 1720.

Samostan Ravanica:

156. Mač Stjepana Stiljanovića, na njem urezana g. 1414.

Samostan Privinaglava:

157. Buzdovan iz 14. vieka od tuča radjen, nadjen u potoku kod Šišatovca.

Digitized by Google

Samostan Šišatovac:

158. Grb srpskih despota sa krunom u briljantih. Emajl-radnja iz 15. vieka.

Samostan Rakovac:

159. Grčki orao sa vezenim grčkim napisom.

Samostan Fenek:

160. Pokrivač za žrtvenik sa Isusovom glavom, u uglovih su pojedine slike svetaca.

Pravoslavna crkva, Kupinovo, S.:

161. Ručnik, vezen groficom Jelenom Branković, 16. viek.

Pravoslavni samostan, Pakra-Daruvar, P.:

162. Rukopisno ćirilsko evangjelje na pergameni, liepim inicijalima. Vez krasan. 15. viek.

Samostan Opovo:

163. Rukopisno evangjelje iz g. 1507.

Samostan Krušedol:

164. Veliko rukopisno evangjelje, pisano g. 1514.

165. Veliko rukopisno evangjelje sa relief slikami »Razpešće« i »Uskrsnuće«, pisano g. 1514.

Samostan Bešenovo:

166. Rukopisno evangjelje iz g. 1557.

Samostan Jazak:

167. Rukopisna knjiga »Jefrem« od g. 1573.

Samostan Velika Remeta:

168. Rukopisno evangjelje iz g. 1580., pisano u mjestu Kraljevu u Srbiji, donešeno iz manastira Rakovice u staroj Srbiji. Korice i okovi novijeg su vremena.

Samostan Jazak:

169. Rukopisno evangjelje, donešeno g. 1581. iz Sv. Petke.

Samostan Opovo:

170. Rukopisno evangjelje iz g. 1630.

Samostan Krušedol:

171. Rukopisno evangjelje, pisano g. 1653.

Samostan Rakovac:

172. Evangjelje štampano lipovimi pločami g. 1690. u Lavoru u Rusiji.

Samostan Krušedol:

173. Evangjelje tiskano lipovimi pločami iz 17. stoljeća.

Samostan Šišatovac:

174. Evangjelje štampano u Moskvi na lipovih ploća g. 1735.

Samostan Ravanica:

175. Album krunisanja ruske carice Jelisave g. 1742. Bakrotisak iz Petrograda od g. 1744.

176. Atlas, bakrotisak iz Nürnberga od g. 1752.

Samostan Fenek:

177. Veliko evangjelje, donešeno 18. vieka iz Rusije, okovano urezanim srebrom.

Samostan Ravanica:

178. Osnova za gradnju crkve Ravanice.

Samostan Bešenovo:

179. Kalež iz g. 1641. od srebra i pozlaćen.

Samostan Rakovac:

180. Noviji kalež od g. 1765. od pozlaćena srebra.

Samostan Fenek:

181. Kalež od čistoga srebra pozlaćen, radjen g. 1772. u Zemunu.

Samostan Rakovac:

182. Stari kalež od pozlaćena srebra i nakićen ornamentikom bez napisa.

Saborna crkva u Karlovcih:

183. Zlatan kalež bogato urešen sa emajl slikama i dragim kamenjem.

184. Zlatan kalež sa krunom kao poklopcem s emajl slikama.

Samostan Šišatovac:

185. Tanjur sa graviranom slikom »rodjenje Isusovo« iz 16. vieka.

Saborna crkva u Karlovcih:

186. Tanjur za kalež sa uvezanom slikom Kristova poroda od pozlaćena srebra.

Samostan Jazak:

187. Malo pokrivalo za kalež, zviezda vezena zlatom sa slikom. Vezivo iz 14. vieka, prišiveno na svilu novije tkanine.

Samostan Ravanica:

188. Pokrov na tanjur, na svili bakrorezom tiskan, od Nenadovića iz 17. vieka.

189. Pokrov na kalež, na svili bakrorezom tiskan, od Nenadovića iz g. 1750.

Samostan Fenek:

190 Pokrov kaleža.

Digitized by Google

191. Pokrov kaleža, u sredini Isusova glava sa četiri angjela.

Samostan Ravanica:

192. Pokrivalo na kalež sa slikom Isusa i četiri kerubina iz 17. vieka.

Samostan Jazak:

193. Pokrivalo na kalež, zlatom vezeno i slikami iz g. 1728.

Samostan Ravanica:

194. Čaša cara Lazara sa zaklopcem, na kojoj je napis iz g. 1389.

195. Čaša carice Milice, potječe iz 14. vijeka.

Samostan Šišatovac:

196. Čaša sa zaklopcem od sv. Stjepana Stiljanovića despota.

197. Srebrna i pozlaćena čaša Jelene iz dobe Stjepana Stiljanovića.

Samostan Kuveždin:

198. Zdjela (čaša ruska) Ivana Groznoga, radjena u Rusiji g. 1552, oko obruća staroruski napis.

Samostan Krušedol:

199. Čaša »krasovolja« od tučena srebra pozlaćena, potječe iz dobe cara Lazara.

Samostan Šišatovac:

200. Srebrni ibrik pozlaćen sa tanjurom i sa dva komada spadajuća istomu ibriku sa napisom iz g. 1716.

Samostan Opovo:

201. Staklena boca iz g. 1695. sa slikarijom.

Samostan Rakovac:

202. Kupice na bakrenih stalcih, latinskim napisom: »Ave Maria gratia plena«.

Samostan Bešenovo:

203. Pehar od nojevog jajeta iz 15. vijeka.

Samostan Krušedol:

204. Nojevo jaje, okovano u zlatne obruče, poklonjeno po knezu Milošu.

205. Drven pehar sa zaklopcem.

206. Zlatna katolička monstranca.

Samostan Kuveždin:

207. Zlatna žlica za katoličku pričest, donešena po križarih u Ipek.

Samostan Bešenovo:

208. Žlica za katoličku pričest od godine 1596.

Samostan Velika Remeta:

209. Drvena kutija sa mozaikom od biserne školjke.

210. Limena kutija sa dva medaljona od biserne školjke, gravirana. Kutija se nalazi već od konca 17. vieka u Remetih.

Samostan Šišatovac:

211. Kutija (burmutica) sa napisom, poklonjena po kraljici Mariji Tereziji g. 1778.

212. Tri soljenke od srebra poput rimskih žrtvenika, po svoj prilici iz 16. vieka.

Samostan Krušedol:

213. Srebrna ripida pozlaćena; potječe iz Ipeka, a donio ju Ilarion metropolit g. 1664.

214. Srebrna ripida pozlaćena; donešena po episkopu Nikanoru pećuhskom g. 1724.

Saborna crkva u Karlovcih:

215. Ripida u kutiji od zlata i srebra i urešena sa dragim kamenjem i lijepimi slikami.

216. Slika »tri andjela«, slikana na drvu, potječe iz 14. vieka.

217. Slika »Mati božja«, slikana na drvu; potječe iz 14. vieka.

218. Slika »Život sv. Nikole«, slikana na drvu; potječe iz 14. vieka.

219. Slika »Uskrsnuće Isusovo«, slikana na drvu; potječe iz 14. vieka.

Samostan Bešenovo:

220. Slika »car Konstantin i carica Jelena« iz 15. vieka.

Saborna crkva u Karlovcih:

221. Slika s okvirom od biserne školjke, slikana na drvu.

222. Bogojavljenska slika u emajlu radjena.

Samostan Šišatovac:

223. Slika u drvu izrezana predstavljajuca sv. Gjurgja.

Samostan Velika Remeta:

224. Sveta slika u drvu rezana; svetogorska radnja.

225. Slika »Majke božje«, radjena perom u akvareli-bojah na pergamentu, okružena arabeskami. Radio je sliku Nikentije Popović, mitropolit g. 1713.

*

Digitized by Google

Samostan Jazak:

226. Srebrna anafornica sa relief-ornamenti iz 18. vijeka.

Saborna crkva u Karlovcih:

227. Anafornica od srebra sa slikom u reliefu »Isus propovijeda na briegu«; potječe iz g. 1770.

Samostan Krušedol:

228. Tamjanica od kovana srebra iz g. 1523.

Samostan Kuveždin:

229. Ručka (kadionica) sa svinutim krstom; imade napis iz g. 1654. donešena iz manastira Vinče po jeromonahu Dimitriji.

Samostan Krušedol:

230. Srebrna ručna kadionica poput tornja, na njoj napis iz g. 1736.

Saborna crkva u Karlovcih:

231. Tamjanica od srebra, rimskoga oblika; potječe iz g. 1770.

232. Ibrik od srebra, spadajući tamjanici iz g. 1770.

Samostan Šišatovac:

233. Srebrna tamjanica sa tornićem u sredini i dva draga kamena.

Samostan Jazak:

234. Grčki krst u drvu izrezan; potječe iz 15. vieka.

235. Veliki krst u drvu izrezan, neokovan, iz 15. vijeka.

236. Srebrni krst, filigran radnja s uloženom rezbarijom. Kaže se, da potječe iz 14. vieka.

Samostan Bešenovo:

237. Krst okovan u srebru i zlatu, s uloženom rezbarijom iz 15. vieka.

Samostan Krušedol:

238. Četiri krsta svetogorske rezbarije, okovana u srebru i zlatu g. 1550; jedna neima dolnjega kraja.

Samostan Šišatovac:

239. Krst okovan u pozlaćeno srebro iz g. 1598.

Samostan Opovo:

240. Veliki krst iz 16. stoljeća, svetogorska rezbarija.

Samostan Jazak:

241. Veliki krst u drvu izrezan; potječe iz 16. vijeka.

Samostan Bešenovo:

242. Veliki krst okovan u srebru i zlatu sa rezbarijom iz g. 1659.

Pravosl. samostan Pakra:

243. Križ posrebnen darovan samostanu Pakri po Arseniju Črnojeviću, oko g. 1696.

Samostan Šišatovac:

244. Veliki srebrni krst, svetogorska rezbarija u drvu iz g. 1756.

Samostan Rakovac:

245. Srebrni krst s napisom iz g. 1757.

Samostan Fenek:

246. Veliki krst, iznutra drvorezbarijom i napisom od g. 1778, koje je godine radjen u Zemunu.

Samostan Bešenovo:

247. Srebrni krst, urešen austrijskom krunom; potječe iz 18. vieka.

Samostan Šišatovac:

248. Zlatan krst, predstavljajući »Razpetog Isusa«.

Saborna crkva u Karlovcih:

249. Veliki krst, rezbarija u zlatu i srebru okovana.

250. Krst, rezbarija u drvu sa srebrom okovana.

Samostan Krušedol:

251. Krst mali na vrat bez lanca, od pozlaćena srebra. Nikanora vladike pećuhskoga.

Samostan Pakra:

252. Srebreni križić s nadpisom iz 15. vieka.

Pravosl. crkva u Kupinovom, S.:

253. Srebreni pozlaćeni križić iz 16. vieka.

Samostan Bešenovo:

254. Kivot sa uloženom bisernom školjkom; potječe iz 14. vieka.

Samostan Opovo:

255. Kivot od sedefa; potječe iz 15. vijeka.

Samostan Ravanica:

256. Kivot, model crkve Ravanice. Model je pravio Nikola Nedeljković iz dobe Črnojevića. Model imade napis iz g. 1705.

Pravosl. crkva u Medaku. LK.:

257. Kivot srebreni od god. 1797.

Samostan Krušedol:

258. Egolpija osmerokuta sa grčkim napisom iz 12 vijeka.

259. Tri četverouglaste egolpije, sa grčkimi napisi iz 13. vijeka.

Samostan Ravanica:

260. Dvije egolpije, svetogorske rezbarije u drvu iz 17. vijeka.

Digitized by Google

Saborna crkva u Karlovcih:

261. Četiri egolpije, rezbarija u drvu.

Samostan Krušedol:

262. Mala egolpija poput krsta, na njoj »razpešće« sa 4 draga kamena.

Saborna crkva u Karlovcih:

263. Egolpija emajlirana na dugom zlatnom lancu.

Samostan Šišatovac:

264. Četiri egolpije, svetogorske rezbarije. Sve četiri egolpije nabavljene su iz nekog manastira u Maloj Aziji.

265. Egolpija poput reda sa krunom u emajlu, slika Majke božje.

Saborna crkva u Karlovcih:

266. Egolpija emajlirana bez kamenja i lanca.

267. Egolpija od pozlaćena srebra sa slikom »Isusa« u reliefu.

Samostan Opovo:

268. Dva mala medaljona; jedan okrugao, a drugi poput srca, od filigran srebra, okovan.

269. Medaljon poput reda, radjen od zlata; filigran radnja sa dragim kamenjem urešena.

Pravosl. crkva u Kamenic', S.:

270. Zlatan medaljon sa slikom Isusovom.

Samostan Opovo:

271. Zlatni trikiri iz g. 1685.

Samostan Krušedol:

272. Dvie dikerije od srebra i zlata s emajlom radjene; radjene god. 1710 i g. 1721.

273. Dvie trikerije od srebra i zlata s emajlom radjena. Jedna iz godine 1721; a druga iz 1750.

Saborna crkva u Karlovcih:

274. Jedan par dikerija i trikerija od pozlaćena srebra.

Samostan Fenek:

275. Škrinjica za svete moći; radjena g. 1773 u Zemunu.

Samostan Opovo:

276. Cislo od jantara sa krstom od Maksima despota iz g. 1510.

277. Bakrena ploča, rezana za bakrotisak godine 1681; predstavljajuća »razpešće«.

278. Bakrena rezana ploča za bakrotisak iz g. 1741.

Samostan Jazak:

279. Bakrena ploča za bakrotisak; rezana g. 1746.

Samostan Krušedol:

280. Bakrena ploča za bakrotisak iz g. 1746; predstavljajuća četiri sveca.

Samostan Kuveždin:

281. Bakrena ploča za bakrotisak, predstavljajuća stari samostan Kuveždin iz g. 1772.

Samostan Krušedol:

282. Bakrena ploča za bakrotisak iz g. 1775; predstavljajuća samostan Krušedol.

Samostan Rakovac:

283. Tri izvorne bakrorezne ploče; dvije sa svecima, a na trećoj je samostan Rakovac.

Samostan Opovo:

284. Bakrena ploča, rezana za bakrotisak; predstavljajuća samostan Opovo.

Samostan Grgetek:

285. Bakrena ploča za bakrotisak, predstavljajuća sv. Nikolu, okružena mnogimi slikami.

Samostan Krušedol:

286. Pet komada starih pečata sa ćirilskim napisom, 3 bakrena i 2 srebrna iz razne dobe.

Samostan Ravanica:

287. Pet pečata knjigovežnih od mjedi, iz 17. vijeka.

Samostan Jazak:

288. Vrata, rezbarija sa dvije velike slike iz 15. vijeka.

Samostan Bešenovo:

289. Krstilnica od kamena alabastra, u 14 stoljeću klesana.

Samostan Ravanica:

290. Kamen-spomenik sa napisom; i to s jedne strane napis staroslavenski iz g 1699, a s druge strane turski i arapski napis iz g. 1665.

Samostan u Lepavini, BK.:

291. Drvorez XIV. vijeka, predstavljajući s obje strane slike svetaca.

III. Crkvena umjetnost u obće.

Arheol'oški odjel narodnog muzeja, Zagreb:

292. Pozlaćeni srebrni gotski relikvijar iz crkve u Grobniku. Konac srednjega vieka.

Digitized by Google

293. Pozlaćeni srebrni gotski relikvijar iz crkve u Grobniku. Konac srednjega vieka.
294. Pozlaćeni srebrni krst na stalku. Iz crkve u Grobniku.
295. Pozlaćeni srebrni starinski krstić iz crkve u Grobniku.
296. Pozlaćeni srebrni krstić iz crkve u Grobniku.
297. Pozlaćeni srebrni relikvijar (Pectorale) iz crkve u Grobniku.
298. Vezen starinski relikvijar u obliku srca. Iz crkve u Grobniku.
299. Misno odijelo iz Grobnika u Hrvatskoj. XV.—XVII. viek.
300. Pozlaćen srebrni kalež iz kapele grofova Draškovića u Klenovniku.
301. Tučani krstić bizantinske radnje. Srednji viek.
302. Tučani krstić iz požežkog grada. Srednji viek.
303. Srebrni pravoslavni amulet sa svetačkim reliefima i slikama.
304. Srebrna kutija sa svetačkim reliefima, u kojoj se nalazi ploča sa nacrtima iz spasiteljeva života. G. 1768.
305. Pozlaćen krstić iz groba modruškog biskupa Krste u grižanskoj crkvi. XVI. viek.
306. Veliko kristalno propelo.

Biskupija križevačka:

307. Mantija biskupska. Dar kraljice Marije Terezije od g. 1777.
308. Biskupski prsten s draguljima. Dar kraljice Marije Terezije od godine 1777.
309. Biskupska mitra. Dar kraljice Marije Terezije od g. 1777.
310. Biskupski križ s lancem. Od zlata urešen draguljima. Dar kraljice Marije Terezije.
311. Križić pozlaćen s nadpisom od g. 1565.
312. Relikvijar od drva srebrom okovan.
313. Biskupski štap (pastorale). Dar kraljice Marije Terezije od godine 1777.
314. Srebrena zdjela i posuda za umivanje. Dar kraljice Marije Terezije (1777.).
315. Srebreni dvokraki sviećnjak Dar kraljice Marije Terezije (1777.).
316. Trokraki srebreni sviećnjak. Dar kraljice Marije Terezije (1777.).
317. Biskupska štola (omofor). Dar kraljice Marije Terezije.
318. Evangjelije staroslovensko.

Samostan franjevački, Karlobago, LK.:

319. Ciborij srebren pozlaćen. Dar kraljevića Leopolda, Josipa i Karla od g. 1713.

Kapucin O. Kolačko, Karlobag, LK.:

320. Drveni križ uložen bisernicom.

Franjevački samostan, Šarengrad, S.:

321. Kalež od g. 1765.
322. Srebreni križ s nadpisom od god. 1650.

Župa novigradska, BK.:

323. Kalež od g. 1691.
324. Pacifical iz XVII. vieka.

Župa Vrbovac, BK.:

325. Kalež od g. 1722.
326. Ciborij od g. 1756.
327. Srebreni križ, dar grofa Patačića.

Župa Rakovac, BK.:

328. Monstranca iz XVIII. vieka.
329. Srebrena lampica za vječno svjetlo, s grbom Patačića.

Župa Petrovoselo staro, P.:

330. Kalež.
331. Kalež XVII. vieka.

Župna crkva katolička, Belovar, BK.:

332. Palium, darovan katol. žup. crkvi u Belovaru po Mariji Tereziji.

Dositije Kutusov, Belovar, BK.:

333. Cirilska liturgija. Rukopis sa minijaturama.

IV. Svjetovna povjest i umjetnost.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

334. Arhitektonski ulomak sa napisom, koji spominje hrvatskoga vojvodu Branimira. Iz Muća u Dalmaciji. G. 888.
335. Dvanajst ornamentovanih arhitektonskih ulomaka iz dobe hrvatske narodne dinastije. VIII.—XI. viek. Iz Knina.
336. Arhitektonski ulomak sa ornamentima VIII.—XI. vieka. Iz Siska.

Digitized by Google

Grad. poglavarstvo, Varaždin, Va.:

337. Pozlaćeno, dielomice srebreno žezlo načelnika kr. i slob. grada Varaždina s nadpisom: Clava liberae regiae civitatis Varasdiensis 1464.

Arheološki odjel narodnog muzeja,

338. Grb Sigismunda Ernusta Čakovačkoga, biskupa pečuhskoga i bana hrvatskoga († 1505.) od g. 1488. Ploča od crvenog mramora iz grada Gjurgjevca u Hrvatskoj.

339. Grb grada Zagreba od god. 1499. Kamena ploča iz crkve sv. Marka u Zagrebu.

340. Kameni okvir tabernakula od god. 1491. iz crkve sv. Jurja na Hreljinu u Hrvatskoj.

341. Glagolski gradjevni napis grada u Bišću (turska Hrvatska) koji je sagradio knez Juraj Mikulinčić za kojega napis veli, da je bio: »u veliki počteni u kralja Matijaša (Korvina) i u cara rimskoga« (Fridrika III.).

342. Srebrena čaša sa ćirilskim napisom od g. 1591.

343. Čislo hrvatskoga bana Tome Erdödya. Iz njegova groba u prvostolnoj crkvi zagrebačkoj († 1621.).

344. Glagolski gradjevni napis kapele našašća sv. Križa u Grobniku u Hrvatskoj, koju je dao graditi knez Franjo Frankulin, grobnički porkulab grofa Petra Zrinjskoga, od g. 1649.

345. Ploča sa udubljenim t. zv. kućnim biljezima iz negdašnjega jezuitskog vinograda kod Rieke.

346. Zdjela od slonove kosti i srebra sa sredovječnim reliefima.

347. Pozlaćena tučana čaša iz lepavinskog samostana.

348. Šah Fridrika II. Velikog, kralja pruskog, zaplienjen od hrvatskog konjanika u bitci kod Kolina g. 1757.

349. Grb obitelji Ungnad na staklenoj ploči iz varaždinskog grada. XVI. viek.

350. Burmutica XVIII. vieka sa nacrtom mita Herakla i Omphale.

351. Par starih zendjija (stremena) iz Sotina u Sriemu.

352. Tučana debela ploča sa sredovječnim nacrtima.

353. Umjetno izradjena igračka od slonove kosti. Starija njemačka (nürnberžka) radnja.

354. Dva znaka (jedan pozlaćen a drugi srebren), što su ih nosili stoženi odbornici u Novoj Gradiški za vojne krajine.

355. Ključanica sa ključem o l zagrebačkih kamenitih vrata od god. 1715.

356. Ključanica sa ključem iz grada Velikoga Tabora od g. 1767.

357. Stara ključanica sa novim ključem iz Krapine.

358. Stara ključanica grada Križevca sa ključem.

359. Željezna starinska brava sa novim ključem sa crkve sv. Florijana u Koprivnici.

360. Starinska ključanica sa ključem.

Ida Pavelić, Otočac, LK.:

361. Ključ »fortice« u Otočcu iz XVI. vieka.

Grad. poglavarstvo, Požega:

362. Ključ starog grada Požege iz XVII. vieka.

Drašković grof **J.,** Trakošćan:

363. Veliki mač turskog cara Murata II. (1421.—1451.).

Arheološki odjel narodnog muzeja,

364. Luk (Armbrust) XV. vieka iz krapinskoga grada.

365. Luk (Armbrust) XV. vieka iz krapinskoga grada.

366. Kratki mač Trenkova pandura sa napisom: »Vivat Pandur«.

367. Par starih pištolja, srebrom na kundaku okovanih.

368. Dvie srebrom vezene sjekire.

369. Emailovani rog za barut, nadjen na gradini Oblajcu kod gornjega Lapca u Lici.

370. Emailovani rog za barut, nadjen kod Progara u Srijemu.

371. Emailovana sprava za nasipavanje baruta.

372. Zetinjača, koja se rabila kod čišćenja oružja.

373. Service od Mišanjskoga porculana sa prizorima iz života Trenkovih pandura. XVIII. viek.

Digitized by Google

Nugent grof **A.**, Bosiljevo:
374. Postelja Apolonije Lang, supruge Krsta Frankopana. Početak XVI. vieka.

Pesel Josip, učitelj, Gjulaves:
375. Mužar od g. 1638.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:
376. Šiljak sa zastave jedne Trenkove čete od godine 1745. Nadjen u Valpovu.
377. Oltar sa drvenim svetačkim figurama i slikarijama Oko g. 1500. Iz Vrbovca u Hrvatskoj.
378. Jedanaest drvenih svetačkih kipova. Oko god. 1500. Iz Vrbovca u Hrvatskoj.

Župan. oblast, Varaždin:
379. Ploča bakrorezna mape županije varaždinske.

Marjanović P. dr., Šimanovci, S.:
380. Ženska kapa od g. 1696.

Omčikus Miloš, Gospić, LK.:
381. Turska begovska dolama iz Like.

Starčević Amalija, Medak, LK.:
382. Stari ibrik.

Arheološki odjel narodnog muzeja.
383. Bansko žezlo, što ga je rabio kod ustoličenja hrvatski ban Franjo Vlašić g. 1832.

Kr. slobodni grad Varaždin:
384. Tri topa iz 16 vieka.

Nugent grof **A.**, Bosiljevo:
385 Pisaći stol maršala grofa L. Nugenta od početka ovoga vieka.

Draškoviċ grof **J.**, Trakošćan:
386. Četiri stare zlatnimi vezivi izkićene banske zastave.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:
387. Zastava hrvatskih arkebuzira u tridesetgodišnjem ratu. Od g. 1618. do 1648.
388. Zastava hrvatskih arkebuzira u tridesetgodišnjem ratu. Od g. 1618. do 1648.
389. Vojnička zastava sa »Patronom Hungariae«. XVII. viek.

Županija požežka:
390. Barjak županije požežke od god. 1797.
391. Barjak požežkoga župana A. grofa Széchena.
392. Barjak županije požežke od god. 1848/9.

Županijska oblast, Ogulin:
393. Barjak županije riečke od godine 1862.

Županija sriemska:
394. Zastava županije sriemske od god. 1797.

Župan. oblast, Zagreb:
395. Zastava županije zagrebačke od god. 1832.

Župan. oblast, Varaždin:
396. Zastava županije varaždinske od god. 1778.
397. Zastava županije varaždinske od god. 1797.

Župan. oblast, Osiek:
398. Zastava županije virovitičke od g. 1790.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:
399. Banderijska zastava državne gospoštije u Vrbovcu u Hrvatskoj iz dobe kralja Karla III. od g. 1711. do 1740. sa carskim i Patačićevim grbom.
400. Zastava zagrebačkog biskupa Franje Thauzvja sa likom sv. Stjepana kralja. Upotrebljena prigodom dolazka kraljice Marije Terezije i Franje I. god 1753.
401. Zastava zagrebačkog biskupa Franje Thauzvja sa likom bl. djevice Marije. Upotrebljena prigodom dolazka kraljice Marije Terezije i Franje I. g. 1853.
402. Zastava jednog zagrebačkog biskupa (Thauzvja) sa likovima bl. djevice Marije i svetog Stjepana. XVIII. viek.
403. Zastava sa grbovima kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije i krunom sv. Stjepana od g. 1797.
404. Zastava vojnoga sbora zagrebačkih gradjana od g. 1790.
405. Zastava zagrebačkog kaptolskog ceha gumbarskoga od g. 1794.
406. Zastava vojničkog sbora kaptolskih zagrebačkih gradjana od g. 1839.
407. Konjanička zastava saksonska. Ratna trofeja jedne krajiške pukovnije. XVIII. viek.

Digitized by Google

408. Pruska zastava sa biljezima Fridrika II. Velikog. Ratna trofeja jedne krajiške pukovnije.
409. Štajerska zastava XVIII. vieka.
410. Zastava ličke krajiške pukovnije koja je bila g. 1859. u bojevima u Italiji.
411. Dvie vrpce sa zastave jedne krajiške pukovnije od g. 1866.
412. Grb Emerika grofa Esterhazyja, zagrebačkog biskupa, koji je umro kao ostrogonski nadbiskup. Vezen na svili g. 1745.
413. Zastava Nocerske obćine, koju je otela gradiška krajiška pukovnija u bitci kod Vicenze g. 1848.
414. Banska zastava, što ju je rabio kod ustoličenja hrvatski ban Franjo Vlašić g. 1832.
415. Štap španjolske zastave, koji su oteli Ličani u bitci kod Velletra u papinskoj državi g. 1745.
416. Grb zagrebačkog biskupa Gjure Branjuga († 28./4. 1748.), vezen na svili.
417. Grb Franje Cikulinija Susedgradskoga. Vezen na svili. Od g. 1663.

Kr. slob. grad Karlovac:
418. Ostanci barjaka gradske čete karlovačke od g. 1840.

Kr. slob. grad Koprivnica:
419. Zastava grada Koprivnice od god 1718.
420. Zastava gradjanske čete koprivničke od g. 1841.

Grad. poglavarstvo, Osiek:
421. Zastava grada Osieka od godine 1807.
422. Zastava grada Osieka.

Kr. slob. grad Senj:
423. Zastava grada Senja sa slikom gradskoga grba (st. gobelin radnja).

Grad poglavarstvo, Zagreb:
424. Zastava kr. slob. grada Zagreba iz dobe Karla III. XVIII. viek.

Plemenita obćina Draganić:
425. Zastava plemenite obćine Draganić od g. 1723.
426. Zastava plemenite obćine Draganić od g. 1801.

Župni ured, škrGaN adi.:
427. Vojnički barjak gradiške pukovnije.

Kat. župni ured, Otočac, LK.:
428. Zastava bivše 2. pukovnije graničarske u Otočcu od g. 1848.

Mučnjak Ivan, Moslavina, BK.:
429. Stara zastava grofova Erdöda s grbom porodičnim.

Saborna crkva, Karlovci:
430. Zastava iz doba ratovanja sa Turci u XVII. stoljeću.

Samostan Opovo:
431. Vojnički barjak Karla III.

V. Arkivalija.

(Listine, rukopisi, knjige itd.)

Kr. zem. arkiv, Zagreb:
432. Oporuka Agapite, kćeri Dabrona tribuna. G. 969. 15. jula u Zadru. Izvornik.
433. Darovnica Savine, žene Gimaja, izdana crkvi sv. Kreševana u Zadru. G. 1034. u Zadru. Izvornik.
434. Darovnica zadarskih ribara crkvi sv. Kreševana u Zadru. G. 1046. u Zadru. Izvornik.
435. Chirographum biskupa zadarskoga Stjepana, kojom dopita crkvu sv. Mihajla na otoku Postimana crkvi sv. Kreševana u Zadru. Oko god. 1067. Izvornik.
436. Darovnicu Radovana potvrdjuje hrvatski kralj Krešimir. G. 1070. Izvornik.
437. Radovan daruje samostanu sv. Kreševana u Zadru zemlju svoga djeda Lilika g. 1070. u Ninu (Nona). Izvornik.
438. Fotografija listine hrvatskog kralja Krešimira od god. 1070. izdane u Biogradu 8. Julija, kojom potvrdjuje zemlje crkvi Rabskoj.
439. Jedna obćina daruje samostanu sv. Mihajla svoju crkvu sv. Petra. G. 1071. u Pagu. Prepis iz konca XIII. vieka.
440. Petar, opat sv. Kreševana u Zadru daruje zemljišta u Lukovanu. Maju sinu Barbe. Oko godine 1075/6. Izvornik.
441. Fotografija listine hrvatskog kralja Zvonimira, izmedj 1076.—1078. izdane u Solinu, kojom daruje spljetskom samostanu sv. Benedikta zemlju Pusticu.

Digitized by Google

442 Fotografija listine kralja Stjepana II. izdane u Sibeniku g. 1088.—1089. kojom potvrdjuje opaticam svet. Benka u Spljetu zemlju Pusticu.

443. Popis zemalja samostana sv. Benedikta u Spljetu. Oko g. 1100. Izvornik.

444. Bilježnička izprava od god. 1119. tičući se grada Raba. Izvornik.

445. Fotografija izprave od god. 1134. u kojoj se spominje utemeljenje zagrebačke crkve po ugarskom kralju Ladislavu. Izvornik nalazi se u nadbiskupskom arkivu u Zagrebu.

446. Bilježnički spis od god. 1179. Izvornik.

447. Bilježnički spis rabski glede soli i soljana. God. 1200. mjeseca septembra. Izvornik.

Kr. slob. grad Varaždin:

448. Privilegij kralja Andrije II. kojim podieljuje gradu Varaždinu slobode kr. i slob. grada. God. 1209. Izvornik.

449. Potvrdnica kralja Bele IV. od g. 1220. vrhu povlastica izdanih god. 1209. po kralju Andriji II. gradu Varaždinu. G. 1220. Izvornik.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

450. Bilježnički spis rabski, sadržavajući darovanje učinjeno crkvi katedralnoj u Rabu. God. 1237. mjeseca maja. Izvornik.

Kr. slob. grad Zagreb:

450.a Izvorna povelja kralja Bele IV. od g. 1242. izdane pod zlatnim pečatom gradu Zagrebu (privilegij kr. slob. grada Zagreba).

Kr. slob. grad Križevci:

451. Povelja kralja Bele IV. od god. 1253., kojom potvrdjuje privilegij bana Stjepana, izdani godine 1252. gradu Križevcima. G. 1253. Izvornik.

Kr. zem arkiv, Zagreb:

452. Bilježnički spis, sadržavajući nagodu medju Rabljani i Senjani od g. 1234. mjeseca oktobra. Izvornik.

Kr. slob. grad Varaždin:

453. Izprava Bele IV. od god. 1256., kojom gradu Varaždinu dosudjuje jedno zemljište. Izvornik.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

454. Kralj Bela IV. potvrdjuje darovnicu župana moravičkoga Jurše vrhu zemlje Klokočevca dane nekomu Preusi. G. 1263. Izvornik.

455. Povelja kojom se utanačuje nagoda medju Senjom i Rabom radi nekog ubojstva. God 1268. mjeseca septembra. Izvornik sa 5 visećih pečata.

Kr. slob. grad Križevci:

456. Povelja vojvode Bele od g. 1269. kojom potvrdjuje privilegij Bele IV. od god. 1253. Izvornik.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

457. Kralj Andrija III. potvrdjuje darovnicu bana Ivana vrhu posjeda Čanje. G. 1290. Izvornik.

458. Ban Pavao Šubić potvrdjuje obćini rabskoj njezina posjedovna prava Godine 1307. 4. januara u Skadru. Izvornik s visećim pečatom.

459. Bilježnički spis glede izmirenja medju Zadrom i Rabom. G. 1315. mjeseca oktobra u Zadru. Zanimiv spis glede oblika. Izvornik.

460. Kralj Karlo Robert potvrdjuje plemenu Lapčana slobode, dane mu po kralju Beli IV. g. 1203. God. 1322. mjeseca oktobra. Izvornik.

461. Kralj Karlo potvrdjuje povelju bana Ivana od god. 1321. izdanu u Zagrebu, koja sadržaje povelju kralja Karla Roberta, izdanu gradu Zagrebu. God. 1323. mjeseca decembra. Izvornik.

Pogl. slob. trgovišta Krapine:

462. Privilegij kralja Ludovika I. izdan trgovištu Krapini. G. 1347. Izvornik.

Kr. slob. grad Koprivnica:

463. Privilegij bana cielc Slavonije Stjepana, izdan gradu Koprivnici. G. 1352.

464. Zapovjed vojvodkinje Margarete na kastelane tvrdje Koprivničke, da gradjane i stanovnike istog grada štite u uživanju šuma. God. 1354. 26. aprila. Izvornik.

Kr. zem. arkiv. Zagreb:

465. Izprava Marka, župana turopoljskoga. God. 1367. u Zagrebu. Izvornik.

466. Zlatna bula Andrije II. od godine 1222. u prepisu kraljice Marije, kako je istu g. 1351. kralj Ludovik potvrdio. G. 1384. Izvornik.

Digitized by Google

Grad Senj:

467. Statut grada Senja na pergameni. G. 1388.

Kr. slob. grad Varaždin:

468. Darovnica Stjepana palatina, od god. 1391. vrhu posjeda Vidwar, Kneginjez i Glavnica, izdana nasljednicima Tajtisa i Katarine Urgorvan. G. 1391. Izvornik.

Kr. slob. grad Koprivnica:

469. Privilegij kralja Sigismunda, kojim potvrdjuje slobode grada Koprivnice, koje je podielio kralj Ludovik I. god. 1356. 4 novembra. G. 1394. Izvornik.

Pogl. slob. trga Krapine:

470. Privilegij sajamski Hermana Celjskoga izdan slob. trgu Krapini G. 1418. Izvornik.

Kr. slob. grad Zagreb:

470. a Liber statutorum grada Zagreba od g. 1425 Izvornik.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

471. Izprava dužda mletačkoga Franje Foscari, izdana občini rabskoj vrhu nekih pašnjaka. G. 1441. 27. maja u Mletcima. Izvornik s visećom bulom.

Kaptol senjski:

472. Izprava senjskoga biskupa A. Dračkoga, kojom oslobadja senjski kaptol od dužnih podavanja papi. G. 1449. 9. januara u Senju. Izvornik.

Kr. slob. grad Varaždin:

473. Grbovnica (armales) izdana po kralju Matiji Korvinu god. 1464. u četvrtak prije blagdana sv. Margarete u Budimu, gradu Varaždinu, sa slikom grba, odnosno pečata.

474. Pečatnik kr. sl. grada Varaždina izvajan u srebru g. 1464.

Pogl. slob. trga Krapina:

475. Sajamski privilegij za slobodni trg Krapinu izdan od kralja Matije Korvina. G. 1489. Izvornik.

Kaptol senjski:

476. Papa Inocent VIII. udara interdiktom biskupiju senjsku. G. 1491. 29. jula u Rimu. Izvorni prepis kaptola senjskoga od g. 1491.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

477. Kralj Vladislav podieljuje kraljevini Slavoniji grb. God. 1496. na dan začeća bl. D. M. u Budimu Izvornik sa slikom grba.

478. Pečatnik, izvajan u srebru, kraljevine Slavonije sa nadpisom: »Sigillum nobilium regni Sclavoniae 1497.«.

Kaptol senjski:

479. Kralj Vladislav daruje Grguru i Petru Dorotiću, prije Turčinu, imanje u Gackoj županiji. G. 1511 u Budimu.

Kr. slob. grad Varaždin:

480. Darovnica vrhu kuća kapetana varaždinskog Pavla Kečkeš, koje je izgubio radi nevjere, izdana po kralju Ivanu Zapolji u Budimu 10. novembra 1529. Vuku Zempčeju. Izvornik.

Kr. zem. arkiv Zagreb:

481. Vlastoručno pismo bana Ivana Karlovića krbavskoga God. 1530. 14. novembra u Klokoču. Izvornik.

482. Izvorno vlastoručno pismo Petra Kružića, junaka i branitelja kliškoga. God. 1530. 8. decembra u Lupoglavu.

483. Izvorno pismo biskupa zagrebačkoga Šimuna Erdöda pristaše Ivana Zapolje. Godine 1531. 6. jula u Ivaniću.

484. Vlastoručno pismo Nikole Jurišića, slavnog branitelja Kisega. Godine 1536. 28. marta u Kisegu.

485. Izvorno hrvatsko pismo bana Nikole Zrinjskoga, slavnoga branitelja sigetskoga, upravljeno na zagrebačku grad. občinu. G. 1558. 13. juna u Čakovcu

486. Vlastoručno hrvatsko pismo bana Franje Frankopana Slunjskoga, upravljeno na zagrebačku gradsku občinu. Oko g. 1570. Izvornik.

Plem. občina Draganić, Z.:

487. Kralj Rudolfo II. potvrdjuje privilegij Bele IV. od g. 1264. izdan braći Kupiši, Kresu i Raku, te ostale kraljevske potvrdnice istog privilegija. God. 1583. 12. februara u Beču. Izvor.

488. Privilegij, izdan od Nikole Istvanjija občini Petrijanec. G. 1581. Izvornik.

Pogl. slob. trga Kra ine:

489. Potvrda kralja Kudolfa II. vrhu pečata slob. trga Krapine. G. 1588. Izvornik.

Digitized by Google

Kr. zem. arkiv Zagreb:

490. Nadvojvoda Matija i velikaši ugarski i austrijski sklapaju savez na obranu proti Turčinu. God. 1608. 1. februara u Požunu. Sa 84 pečata. Izvornik.

Župan. oblast Ogulin:

491. Izprava Petra Zrinjskoga od god. 1653. za Franju Frankulina.

Kr. zem. arkiv Zagreb:

492. Vlastoručno hrvat. pismo Petra grofa Zrinjskoga na občinu senjsku. God. 1661. 8. juna u Senju. Izvornik.

493. Diploma Leopolda I. izdana u Beču 24. siečnju 1665 kojom se imenuje Petar Zrinjski hrvatskim banom. Izvornik.

Knez Baltazar Odescalchi u Rimu:

494. Izvorna listina cara Leopolda I. sa visećom zlatnom bulom, kojom podjeljuje knezu Liviju I. Odescalchi-u naslov i značaj kneza sv. rimske države. Godine 1689. 29. augusta.

495. Izvorna listina cara Leopolda I. sa visećom zlatnom bulom, kojom imenuje kneza Livija I. Odescalchi-a i njegove zakonite baštinike za sva vremena srijemskim vojvodama, podieljujuš im velike povlastice. 1689. 11. prosinca.

496. Izvorna listina cara Leopolda I. kojom podieljuje knezu Odescalchi-u naslov: vojvodska visost i sriemsku vojvodinu izmed Dunava i Save, počam od Iloka do Zemuna, izuzam Petrovaradina, Zemuna i Slankamena, koja će se mjesta obćega dobra radi učvrstiti. G. 1698. 21. XII.

Kr. župan. oblast Vukovar:

497. Reskript Marije Terezije od god. 1745., kojim se ustrojava županija sriemska.

498. Najstariji zapisnik županije sriemske počimajući od g. 1745.

Župan oblast, Požega:

499. Reskript Marije Terezije od god. 1745. o uredjenju županije požežke.

Župan. oblast Osiek:

500. Armales županije virovitičke od g. 1746.

Županija sriemska:

501 Grbovnica županije sriemske, izdana po kraljici Mariji Tereji godine 1746.

Županijska oblast, Osiek.

502. Pečatnik županije virovitičke od g. 1746.

Županijska oblast, Požega.

503. Diploma grbovnica županije od g. 1748.

Županija sriemska:

504. Diploma, izdana po ratnom vieću u Beču 8. oktobra g. 1751., kojom se podjeljuje Petrovaradinu pečat odnosno grb.

Kr. slob. grad Križevci:

505. Grbovnica (armales) grada Križevca, izdan po Mariji Tereziji 24. ožujka 1752.

Županijska oblast, Zagreb:

506. Armales župan. zagrebačke od godine 1759.

Županija Belovarsko-Križevačka:

507. Grbovnica župan. križevačke od g. 1759.

508. Grb županije Križevačke u željezu.

Županijska oblast, Varaždin:

509. Grbovnica (armales) županije varaždinske od g. 1763.

Gradsko poglavarstvo, Požega:

510. Pečatnik grada Požege od g. 1765.

Biskupija Križevačka:

511. Diploma kraljice Marije Terezije, kojom utemeljuje biskupiju križevačku g. 1777. 7. listopada.

Kr. slob. grad Petrinja:

512. Privilegij sajamski, izdan g. 1777. po kraljici Mariji Tereziji gradu Petrinji.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

513. Grbovnica župan. severinske, kojoj bijaše utjelovljen grad Rieka, izdana po kraljici Mariji Tereziji 10. aprila 1778.

Kr. slob. grad Karlovac:

514. Grbovnica grada Karlovca (izvornik) od g. 1781.

Kr. kot. oblast, Grubišnopolje.

515. Povelja Josipa II., izdana za Grubišnopolje g. 1786.

Gradsko poglavarstvo, Osiek:

516. Diploma kr. sl. grada Osieka, izdana g. 1809. po Franji II.

Digitized by Google

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

517. Inaugurationalna diploma Njegov. ces. i kr. apošt. Veličanstva Franje Josipa I. izdana u Beču 20. listopada 1860, a pisana hrvatskim jezikom. (Izvornik).
518. Zavjernica Njeg. ces. i kr. apošt. Veličanstva cara i kralja Franje Josipa I. pisana hrvatskim jezikom (Izvornik).
519. Zajednički hrvatsko-ugarski zakon od g. 1872. (Izvornik).
520. Spomenica otvorenja hrv. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu g. 1874. 19. listopada.
521. Hrvatski autonomni zakoni od g. 1881. (Izvornici).
522. Četiri bivša pečatnika županija hrvatskih: belovarske, križevačke, sriemske.
523. 13. komada pečatnika bivših županijskih sudbenih stolova i kotarskih sudova.
524. Tri pečatnika bivšeg gubernija riečkog.
525. Srebreni pečatnik bivše kaptolske občine (novoveške) iz 16. vieka.
526. Život sv. Tekle, rukopis (odlomak) glagolski XII. vieka. 2 lista.
527. Apostolar, ulomak XII. vieka 4 lista. Glagol. rukopis.
528. Ulomak glagol. rukopisa (Apostolar) XII. vieka. 2 lista.

Sveučilištna knjižnica, Zagreb:

529. Vinodolski zakon od god. 1288. Rukopis XV. vieka. 14 listova.
530. Brevijar s otoka Pašmana, glagol. rukopis XIV. vieka, 411 listova.
531. Misal glagolski, rukopis od g. 1400. 183 lista.
532. Breviar. glagol. rukopis XV. vieka 195 listova.
533. Misal, glagol. rukopis XV. vieka. 102 li ta.
534. Trebnik, glagol. rukopis XV. vieka 18 listova.

Knjižnica kaptola, Zagreb:

535. Misal, glagolski rukopis XV. vieka s miniaturama, 63 lista.
536. Breviar. glagol. rukopis od g. 1442. s inicijalima, 469 listova.
537. Breviar, glagol. rukopis od g. 1486. 307 listova.
538. Nomokanon (krmčaja ilovička) od g: 1261., cirilski rukopis, 398 listova.
539. Evangjelije, rukop. ćirilski XIII. vieka. 182 lista.
540. Evangjelije, ćiril. rukopis XIV. vieka. 146 listova.
541. Efraim sirski: ćirilski rukop. XIV. vieka. 214 listova.
542. Oktoih, ćiril. rukopis XV. vieka. 210 listova.
543. Breviar, latinski rukopis s liepim inicijalima od g. 1430.
544. Misal zagreb. obreda s krasnim miniaturama. Rukopis latinski, pisan i slikan od Matije popa iz Miletinca župnika sv. Pavla u Ohnji. G. 1495.
545. Decretum Gratiani, latinski rukopis XIV. vieka. 283 lista.
546. Ceremonial zagreb. biskupa, latin. rukopis XIV. vieka s krasnim miniaturama.
547. Antifonale crkve zagrebačke, lat. rukopis s miniaturama XV. vieka. 202 lista.
548. Biblia starog zavjeta, rukopis latinski XV. vieka s mnogim liepim miniaturama.
549. Biblija obih zavjeta. Rukopis lat. XV. vieka s krasnim miniaturama.

Sveučilištna knjižnica, Zagreb:

550. Rubcich Stanisl. (Korenich-Neorych), Stemmata regnorum et familiarum Illyrici imperii. Rukopis god. 1595. 174. listova.

Knjižnica kaptola, Zagreb:

551. Opus armorum, das ist das grosse Wappenbuch, zusammengebracht durch Joh. Veickhart Valvazor God. 1688. Rukopis njemački sa slikama grbova.

Sveučilištna knjižnica, Zagreb:

552. Zriny Miklós: Elegia. Vlastoručni pjesnikov rukopis.
553. Zrinyi Miklós: Adriai tengernek Szyrenaja. Rukopis iz pjesnikove knjižnjice sa njegovim vlastoručnim bilježkama.
554. Patachich com. Alex., Status familiae Patachich, siue notitia illius universalis honorifica, atque utilis ex archivis et documentis auth. desumpta Viennae a. 1740. 126 listova sa 43 slike. Rukopis.

Digitized by Google

555. Misal glagolski od g. 1483. Prvotisak, bez oznake mjesta gdje je tiskan. 210 listova.

556. Breviar glagolski od g. 1493., tiskan u Mljetcima od Andr. de Torresanis. 528 listova. Prvotisak.

Knjižnica kaptola, Zagreb:

557. Misal zagrebačkog obreda, štampan g. 1511. u Mljetcima.

Sveučilištna knjižnica, Zagreb:

558. Evangjelje ćirilsko, tiskano u Biogradu u Srbiji g. 1552. 211 listova Prvi tisak u Srbiji.

559. Pergošić Ivan. Decretum Verbeocyev na slovenski jezik obernyen. God. 1574. u Nedelišću.

560. Zrinski Petar: Adrianskoga mora Syrena. U Benczi 1660. tiskana.

VI. Obrtne zadruge (cehovi) u Hrvatskoj i Slavoniji.

Grad Belovar:

561. Povelja Marije Terezije od g. 1770. za cehove u Belovaru.

562. Pečat prve zadruge u Belovaru.

563. Blagajnička škrinja treće cehovske zadruge u Belovaru.

564. Pečat treće cehovske zadruge u Belovaru.

565. Pečat treće cehovske zadruge u Belovaru.

566. Pečat treće cehovske zadruge u Belovaru.

567. Pečat treće cehovske zadruge u Belovaru.

568. Pečat treće cehovske zadruge u Belovaru.

569. Pečat četvrte cehovske zadruge u Belovaru.

570. Pečat pete cehovske zadruge u Belovaru.

Obćinsko poglavarstvo, Čepin:

571. Pečatnik ceha Čepinskoga, od godine 1851.

Obrtne zadruge:

572. Diploma kralja Ferdinanda I. od 19. aprila 1838. izdana cehu rukotvoraca u Djakovu.

573. Diploma kralja Ferdinanda I. od 19. aprila 1838. izdana cehu postolara u Djakovu.

574. Privilegij kralja Franje I. ze ceh u Feričancih.

575. Pečat ceha u Garešnici.

576. Pečat obrtne zadruge u Novoj Gradiški.

577. Pečatnik ceha rukotvoraca u Novoj Gradiški. Iz XVIII. vieka.

578. Pečatnik rukotvoraca Novogradiških (ceha). Iz XVIII. vieka.

579. Pečatnik ceha rukotvoraca (Handwerker) u Novoj Gradiški iz XVIII. vieka.

580. Pečatnik (štampilija) obrtne zadruge u Novoj Gradiški. iz XVIII. vieka.

581. Pečatnik V. ceha Staroj u Gradiški. XVIII. viek.

Franjo Sumčić, Sv. Ivan Žabno.

582. Društveni pečatnik ceha u Sv. Ivanu Žabno.

Zadruga ceha, Ivanjska:

583. Cehovska škrinja sa dva ključa.

584. Stari pečat ceha Ivanjskog.

585. Novi pečat ceha u Ivanjskoj.

586. Povelja kralja Ferdinanda V. od g. 1829. glede osnovanja obrtnog ceha u Jasenovcu.

587. Pečat obrtnog ceha u Jasenovcu.

588. Privilegij izdan po kralju Ferdinandu V. g. 1846. cehovina u Jastrebarskoj. Izvornik:

589. Škrinja ceha jastrebarskoga od g. 1846.

590. Povelja. kojom se ujedinjuju cehovi grada Karlovca, od g. 1767. (prepis).

591. Pečatnik koprivničkog ceha.

5k2. Tablica za pozive koprivničkog ceha.

593. Privilegij kralja Ferdinanda V. od g: 1837., izdan cehu krapinskom.

594. Pečatnik ceha krapinskog od godine 1837.

595. Dvije tablice ceha krapinskog za pozive.

596. Izprava od god. 1646, izdana po Stjepanu Susiću u Zagrebu, a prihvaćena po cehu križevačkom dotično sudcu dolnjeg grada Križevca Sebastianu Gonanu 14. ožujka 1647, sadržavajuća norme i povlastice za zajednički ceh, u koji spadahu obrtnici cipelari, krojači, kovači, orudjari (nožari, sabljari) i zlatari.

Digitized by Google

597. Izprava od god. 1646, izdana po cehmeštru Ivanu Svetušiću, a prihvaćena po sudcu dolnjeg grada Križevca Sebastianu Gonanu dne 7. svibnja 1646, sadržavajuća pravila i članke za ceh kolarski u Križevcu.

598. Izprava izdana god. 1649, sastavljena po Matiji Veselinoviću za ceh mesarski u Zagrebu, sadržavajuć norme za rečeni ceh, po gradskom sudcu križevačkom Stjepanu Maljaku i zastupnicih za grad Križevac prihvaćena.

599. Izprava, sastavljena po Martinu Orszaghu u Varaždinu g. 1661, sadržavajuća pravila za ceh krojački u Križevcu.

600. Pečatnik ceha krojačkog u Križevcu od g. 1661.

601. Vrč ceha križevačkog od g. 1753.

602. Povelja ceha postolarskog, kožarskog, torbarskog. od 16. srpnja 1819 izdana po kralju Franji I.

603. Povelja izdana po kralju Franji I. za ceh pekarski, mesarski, remenarski, sedlarski, sapunarski i krznarski u Križevcu od g. 1819.

604. Povelja izdana po kralju Franji I. 16. srpnja g. 1819 za ceh krojački, čohaški i sabolski u Križevcu.

605. Povelja izdana po kralju Franji I. 25. kolovoza g. 1826 cehu lončarskom u Križevcu.

606. Povelja ceha klobučarskog u Križevcu, izdana po kralju Ferdinandu V. 17. svibnja 1838.

607. Barjak ceha čižmarskog od godine 1790.

608. Barjak ceha postolarskog od godine 1790.

609. Barjak ceha krojačkog od. g. 1813.

610. Barjak ceha: kovačkog, bravarskog, stolarskog, zidarskog. nožarskog, češlarskog, orudjarskog.

611. Barjak ceha pekarsko-mlinarskog, voštenarskog i remenarskog u Križevci.

Obrt. zadruga u Orahovici:

612. Privilegij kralja Franje II. od godine 1818; izdan cehu u Orahovici.

613. Pečat ceha u Orahovici od g. 1815.

614. Pečatnik ceha osječkoga od godine 1720.

615. Škrinja ceha osječkoga od g. 1768.

616. Privilegij ceha osječkoga, izdan po kralju Franji I. g. 1831. Izvornik.

617. Bakrena ploča sa slikom grada Pakraca za prigotavljanje, cehovskih izprava.

618. Pečatnik ceha pakračkog od godine 1812.

619. Privilegij ceha pakračkog, izdan po kralju Franji I. 4. rujna 1818.

620. Pečatnik ceha pakračkog od godine 1847.

621. Pečatnik kalfinski, ceha pakračkog.

622. Cehovska pravila za bivšu vojnu krajinu, izdana od kraljice Marije Terezije g. 1773.

623. Privilegij kralja Ferdinanda od g. 1825 cehu Pleterničkom.

Županija sriemska:

624. Diploma kralja Franje I. izdana g. 1818. cehu u Rumi.

625. Pečatnik ceha u Rumi od g. 1822.

Županija virovitička:

626. Privilegij izdan po kralju Franji I. cehu u Valpovu i Miholjcu od g. 1820.

Kr. slob. grad Varaždin:

627. Statuti ceha krojačkoga, kožarskoga i ostalih cehova u Varaždinu potvrdjena po kralju Maksimilijanu II. g. 1559. Izvornik.

Kr. zem. arkiv u Zagrebu:

628. Srebreni pečatnik postolarskog ceha u Varaždinu od g. 1563.

Kr. slob. grad Varaždin:

629. Štatuti ceha tkalačkog od g. 1561 u prepisu od g. 1710.

Majstorska zadruga u Vrbovcu:

630. Društveni pečat ceha u Vrbovcu.

631. Društveni pečat ceha u Vrbovcu

632. Društveni barjak ceha u Vrbovcu.

633. Dvije bakrene ploče za tiskanje cehovskih izprava, ceha vukovarskoga.

634. Pečatnik ceha vukovarskoga od g. 1802.

Grad. poglavarstvo u Zagrebu:

635. Škrinja mesarskog ceha u Zagrebu.

636. Regule šoštarskog ceha u Zagrebu, na pergamentu.

637. Privilegij ceha klesarskog u Zagrebu; izdan po kralju Franji II. g. 1827.

Digitized by Google

638. Ladica klesarskog ceha u Zagrebu od g. 1742.
639. Ladica pekarskog ceha u Zagrebu od g. 1826
640. Pečatnik pekarskog ceha u Zagrebu.
641. Privilegij ceha pekarskog u Zagrebu, izdan po kralju Franji I. g. 1825.
642. Zastava pekarskog ceha u Zagrebu od g. 1828.
643. Škrinja gumbarskog ceha u Zagrebu od g. 1795.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

644. Kositreni vrč zagrebačkog gumbarskog ceha od g. 1717.
645. Tablica zagrebačkog kaptolskog gumbarskog ceha od g. 1750.
646. Tablica zagrebačkog grad. gumbarskog ceha od g. 1808.

Kr. zem. arkiv u Zagrebu:

647. Privilegij odnosno štatuti, izdani po kralju Franji I. cehu zagrebačkih klobučara. Izvornik.

VII. Slike.

Kr. zem. arkiv:

648. Auersperg Andrija, vojskovodja u bitci kod Siska g. 1593. Drvorez.
649. Bačan Karlo, ban hrvatski, god. 1742—1755.
650. Badenski vojvoda Leopold Vilim, vojskovodja kod oslobodjenja Slavonije g. 1687. Bakrorez Meysensa.
651. Balaša Franjo, ban hrvatski, god. 1785—1790. Bakrorez Fischera. XVIII. vieka.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

652. Bedeković Antun, hrvatski podban g. 1767—1800.

Županija varaždinska:

653. Bedeković Ljudevit, barun, veliki župan križevački i kr. ug. podkancelar († 1854).

Kr. zem. arkiv:

654. Branjug Juraj, biskup zagrebački 1743—1748. Bakrorez XVIII. vijeka od Iv. Fabri.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

655. Čolnić de Čoluka I. Antun, biskup djakovačko-sriemski.

Kr. zem. arkiv:

656. Dalmatin Antun. Protestantski pisac XVI. vijeka. Drvorez od Drda.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

657. Degoricija Matija, senjski kapetan. Slika Pavlinca Markgrafa († 1704).
658. Degoricija Lucija, supruga senjskoga kapetana Matije. Slika Pavlina Markgrafa († 1704).
659. De Dominis Mark Antun, biskup senjski i nadbiskup spljetski god. 1560—1624.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

660. Dominis M. Ant., primas Dalmacije i Hrvatske g. 1617.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

661 Drašković grof Ivan, ban hrvatski. † 1733.
662. Drašković grofica, rodjena grofica Brandis, supruga bana Ivana.

Kr. hrv. zem. arkiv, Zagreb:

663. Drašković Ivan god. 1640—1646. Bakrorez Widemana.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

664. Drašković Adam, grof, general g. 1715.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

665. Drašković Juraj, biskup jegarski g. 1649. Bakrorez Widemana.
666. Drašković Juraj, hrvatski rodoljub XIX. vijeka.
667. Drašković Nikola Trakošćanski g. 1651; bakrorez Widemana.
668. Drašković Nikola; g. 1687. bakrorez.
669. Egg Marquard, barun; general karlovačke krajine g. 1617.
670. Eggenberg Vuk, barun; kapetan karlovački g. 1613.
671. Erdödy Mirko, kapetan petrinjski g. 1645.
672. Erdödy Gjuro, grof, g. 1714.
673. Erdödy Gabrijel, grof, god. 1744. bakrorez Widemana.
674. Flačić Matija, (Flacius Illyricus). Protestanski pisac XVI. vijeka.
675. Frankopan Gjuro, kapetan Žumberka i Tovunja g. 1659.
676. Frankopan Krsto, kapetan ogulinski g. 1611; bakrorez.

Digitized by Google

667. Frankopan Krsto, godine 1670. († g. 1671), bakrorez.

678. Gyulaj grof Ignacij, hrvatski ban g. 1806—1831.

679. Hallegg Vid, general karlovačke krajine god. 1582. Drvorez XVII. vijeka.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

680. Haulik Varaljski Juraj, od 1853. do 1869. nadbiskup zagrebački.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

681. Ivanišević Ivan, pisac hrvatski 1608—1665; rezao Iv. Krst. Comaxa.

682. Keglević Petar, grof, Drvorez XVII. vijeka.

683. Kegljević Sigismund, grof kapetan koprivničkih konjanika g. 1622.

684. Kitonić kostajnički Ivan, glasoviti pravnik g. 1619. Bakrorez.

Dr. **Milutin** pl. **Kukuljević**, Belovar:

685. Kukuljević-Bassany de Sacci Vuk, uljena slika 18. vijeka

6 6. Kukuljević Ana Terezija Bassany de Sacci, uljena slika iz 18. vijeka.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

687. Kulmer barun Ivan stariji, vlastelin hrvatski. XVIII. vijek.

688. Kulmer barun Ivan mladji, vlastelin hrvatski. XVIII. vijek.

689. Kulmer barunica Regina, rodjena grofica Patačić.

690. Kulmer barunica Judita, rodjena grofica Sermage.

Kr. zem. arkiv, Zagreb:

691. Lenković Juraj, hrvatski vojskovodja XVI. vijeka. Bakrorez XVII. vijeka.

692. Lotarinžki nadvojvoda Karlo. Bakrorez F. Vandensteena g. 1670.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

693. Lukavski Donat, protonotar i podban hrvatski od 1790—1832.

Dr. **Milutin** pl. **Kukuljević**, Belovar:

694. Matija Corvin; uljena slika 16. vieka, koja se nekoč nalazila u viećnici republike u Dubrovniku.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

695. Mušicki Lukijan, episkop karlovački.

Knez **Baltazar Odescalchi**, Rim:

696. Grof Franjo Nadazsdy, ban hrvatski. G. 1759. Bakrorez I. G. Haida.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

697. Najšić Adam, podban hrvatski.

Knez **Baltazar Odescalchi**, Rim:

698. Alegorijska slika sa likovima cara i kralja Leopolda I. i kneza Livija Odescalchi-a I., vojvode sriemskoga. Konac XVII. vijeka.

699. Slika Livija Odescalchi-a I., vojvode sriemskoga. Početak XVIII. vijeka.

700. Livije Odescalchi I., vojvoda sriemski. Bakrorez. Početak XVIII. v.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

701. Oršić barun Antun, lički pukovnik, † 1707 u ratu protiv kuruca.

702. Oršić barunica Ana, rodjena barunica Winterhofen, supruga baruna Antuna.

Kralj. zemaljski arkiv:

703. Oršić grof Juraj, patriot hrvatski. XIX. vieka.

Arheološki odjel narodnoga muzeja, Zagreb:

704. Oršić grof Krsto, podmaršal god. 1744.

705. Oršić, grofica, rodjena Zichy, supruga grofa Krste.

Kralj. zemaljski arkiv:

706. Ostrožić de Giletinc Nikola, † g. 1660. Bakrorez Widemana, od g. 1649.

707. Ostrožić de Giletinc, Pavao XVII. viek. Bakrorez Widemana od g. 1649.

Županija križevačko-belovarska:

708. Patačić grof Aleksandar, veliki župan županije križevačke god. 1790. uljena slika.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

709. Patačić Zajezdanski Ivan.

710, Patačić Zajezdanski Stjepan, locumtenens 1629.

711. Patačić Zajezdanski Stjepan VI., pukovnik banske krajine (1747).

Kralj. zemalj. arkiv, Zagreb:

712. Petretić Petar, biskup zagrebački od g. 1648—1667. Bakrorez E. Widemana od g. 1650.

Digitized by Google

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

713. Pogledić, plemić hrvatski, XVIII. viek.

714. Putnik Mojzija, patrijarka karlovački.

715. Rabata barun Josip, general karlovačke krajine. XVIII. vijek.

716. Raffaj Mirko, biskup djakovačko-srijemski, † 1830.

Dr. **Milutin** pl. **Kukuljević,** veliki župan u Belovaru:

717. Raffay Ignatij Ivan, uljena slika 18. vijeka.

718. Rakoczy Franjo, knez Sedmigradski, uljena slika iz 18. vijeka.

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

719. Rattkaj Gjuro, kanonik zagrebački i hrvatski historik g. 1650. Bakrorez E. Wideman.

Arheološki odjel naradnog muneja, Zagreb:

720. Rattkay Ivan, jezuita i vjeroviestnik, otrovan na otoku Tarachumanu u Meksiku († 1680).

721. Rattkay Josip Ivan Baptista velikotaborski, vlastelin hrvatski. XVIII. viek.

722. Rattkay. Rodoslovje obitelji, sastavljeno god. 1782.

723. Rauch barun Ivan, podban hrvatski.

724. Sermage grof Petar, vlastelin hrvatski. XVIII. vijek.

725. Sermage grofica Josipa, rodjena Drašković, supruga Petra Sermage. XVIII. vijek.

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

726. Skalić Pavao poznati pisac XVI. vijeka.

727. Spalatin Gjuro. Protestantski pisac XVI. vijeka.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

728. Spišić Japranski Petar (1729 do 1781.) protonotar hrvatski.

729. Šilobod Mihajlo, župnik kod sv. Trojstva pod Okićem, matematičar hrvatski († 1787).

730. Škrlec lomnički Nikola, protonotar i veliki župan zagrebački 1763 do 1798. († 1799.)

731. Škrlec lomnički Petar, protonotar hrvatski (1756—1763).

732. Škrlec lomnički Sigismund, komes turopoljski. Prva pola XVIII. vijeka.

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

733. Trenk Franjo, kapetan pandura g. 1742.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

734. Vlašić Franjo, hrvatski ban god. 1832—1840.

735. Supruga Vlašića Franje, hrvatskog bana g. 1832—1840.

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

736. Vrančić Anton, glasoviti pisac XVI. vijeka, bakrorez Rota-Kolunića.

Arkeološki odjel narodnog muzeja. Zagreb:

737. Vrhovac Maksimilijan, biskup zagrebački (1787—1827).

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

738. Vrhovac Maksimilijan biskup zagrebački god. 1787—1827, bakrorez Czetter Samuela.

Kralj. slob. grad Križevac:

739. Zakmardi Ivan od Diankovca umro 1668., protonotar kraljevine, uljena slika.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

740. Zdenčaj-Zahromić-gradski Nikola, podban hrvatski. XIX. vijek.

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

741. Zrinjski Nikola, junak Sigetski g. 1566, bakrorez.

Knez Baltasar Odescalchi, Rim:

742. Grof Nikola Zrinjski, ban hrvatski. Nürnberžki bakrorez. Oko g. 1660.

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

743. Zrinjski Nikola, ban hrvatski, umro 1664., bakrorez Schnitzer Lucasa.

744. Zrinjski Nikola, ban hrvatski g. 1652., bakrorez od Widemana.

745. Zrinjski Nikola, ban hrvatski, umro 1664., bakrorez.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

746. Zrinjski Petar, ban hrvatski († 1671).

747. Zrinjski Petar, ban hrvatski. Perom risana slika Ivana Fridrika Fischera u Regensburgu, od god. 1663.

Digitized by Google

748. Zrinjski Petar, ban hrvatski 1665 do 1671., bakrorez Schmita Luke.

Arheološki odjel narodnog muzeja, Zagreb:

749. Trenkovi panduri. (Sredina XVIII. vijeka). Pet istodobnih slika na drvenim pločama.

Knez Baltazar Odescalchi, Rim:

750. Conquiste della serenissima republica di Venezia nella Guerra intrapresa contro Memet IV. 1684.

751. Avanci Giuseppe da Fermo: Chorografia istorica del ducato e provincia del Sirmio. Roma MDCC.—8.

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

752. Bihač. Bakrorez g. 1592.

753. Pobjeda barona de Vinsa kod Dubice koncem 18. vijeka.

754. Bitka kod Kaniže g. 1664. Bakrorez XVIII. vijeka.

755. Karlovac (drvorez) g. 1689.

856. Kostajnica g. 1617. Bakrorez.

757. Novi Zrinj g. 1664. sa slikom bana Nikole Zrinjskoga. Drvorez.

758. Osječki most. Bakrorez XVII. vijeka.

759. Petrinja g. 1617. Drvorez.

760. Grad Senj, bakrorez G. Kellera od g. 1617.

Kralj. i slob. grad Varaždin:

761. Stara slika grada Varaždina.

dina. Načrt Fr. Plochela 1830.

763. Akvarel-slika kr. i slob. grada Varaždina god. 1896.

Vlastelinstvo Cernik:

764. Slike grada Cernika u Slavoniji, 2 komada.

Kralj. zem. arkiv, Zagreb:

765. Zagreb u prvoj polovici XIX. vijeka. Bakrorez Wernigka.

Obrtna zadruga u Suhopolju, Vi.:

766. Cehovski privilegij za Terezovac Suhopolje izdan od kralja Franje I. g. 1819.

Plemenita občina turopoljska:

767. Izprava (privilegij) bana. Nikole od g. 1278. kojom se potvrdjuju pravice turopoljske.

768. Izprava kralja Ladislava od godine 1279. kojom potvrdjuje privilegij bana Nikole od g. 1278.

769. Nova darovnica kralja Ferdinanda od g. 1560. kojom potvrdjuje turopoljcima njihove posjede.

770. Statut turopoljski od g. 1560. izdan po kaptolu zagrebačkom.

771. Povelja Ivana Korvina od g. 1592. kojom potvrdjuje povelju kralja Bele od g. 1225. turopoljcima.

772. Grbovnica turopoljska od g. 1737.

773. Pečatnik občine turopoljske od g. 1737.

774. Zastava plemića turopoljskih od g. 1828.

Digitized by Google

Digitized by Google

IZLOŽBA SADAŠNJOSTI.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina I.

Umjetnost i vještine.

I. Slikarstvo i kiparstvo.

1. Slikarstvo.

1. **Slika Njeg. c. i kr. ap. Veličanstva Franje Iosipa I.**
Slikao Vlaho Bukovac.

2. **Alexander A.**, rodom iz Zagreba, učio slikarstvo na bečkoj slikar. akademiji. Još nastavlja nauke:
   2. Suzana u kupelji.
   3. Portrait.
   4. Vlastiti portrait.

3. **Aron Antun**, suvremeni slikar, rodom iz Osieka, učenik Pilottia u Monakovu:
   5. Sliepa djevojka u crkvi.
   6. Posjet na ladanju.

4. **Bukovac Vlaho**, rodio se g. 1855 u Cavtatu (starom Dubrovniku), slikarstvo izučio u Ct. Cabanela na »école des beaux arts« u Parizu, god. 1878. uljeze u pariški salon, gdje je više puta odlikovan:
   7. Živio kralj.
   8. Dubravka.
   9. Gundulić zamišlja Osmana.
   10. Slika zastora na hrv. zemalj. kazalištu.
   11. Patricijka.
   12. Diablotin.
   13. Djevojka. Studija.
   14. Portrait dra. Nikole pl. Jurkovića, kr. vel. župana.
   15. Časak radosti.
   16. Toiletta Grkinje.
   17. Innocence.
   18. Vlastiti portrait.
   19. a. i b. Diplome.

   Portraiti p. n.:
   20. Portrait biskupa J. J. Strossmayera.
   21. g. Luje baruna Vranicanya.
   22. gdje. Olge barunice Vranicany.
   23. djece g. Luje bar. Vranicanya.
   24. gdje. Ivke barunice Vranicany.
   25. g. Gustava viteza Pongratza.
   26. gdje. Zorke pl. Pongratz.
   27. djece Gustava viteza Pongratza.
   28. g. Celestina Medovića.
   29. gdje. Rob. dr. Siebenschein.
   30. gdje. Rob. Fischbach.
   31. gdje. Janušić.
   32. gdje. Farkaš.
   33. g. Farkaša.
   34. gdje. Fanny pl. Pongratz.
   35. gdjice. Muke pl. Pongratz.

5. **Crnčić Klement**, rodio se 1865. u Osieku, slikarstvo izučio na akademijama u Beču i Monakovu, učenik Giesisa:
   36.—38. Bakrorezi.

Digitized by Google

6. **Csikoš Bela**, rod. 1865. u Osieku, studirao u Beču na akademiji u prof. Müllera:
39. Straža mrtvaca (Gordien d'une morte).
40. Penelopa.

7. **Filip Konrad**, rodom iz Zagreba, učio slikarstvo u Beču i Monakovu, a sada se usavršava u »Ecóle des beaux arts« u Parizu:
41. Cvieće.

8. **Hochetlinger Italo**, rodio se 1866. u Osieku, izučio slikarstvo u Beču na akademiji:
42. Portrait.

9. **Hoetzendorf Konrad** pl., rodom osječanin, djelovao početkom ovoga vieka, izvrstan slikar krajoslika:
43. Zimski predjel (akvarel).
44. Razvaline staroga grada.
45. Šumska čistina.

10. **Iveković Oton**, rod. 1870. u Klanjcu, slikarstvo učio na akademijama u Beču (prof. Eisenmenger), Monakovu i Karlsruhe:
46. Smrt Petra Svačića.
47.—50. Študije.

11. **Kaltenecker N.**, učitelj senjske real. gimnazije:
51. Crayon: dva poprsja ženska.

12. **Landsinger Sigismund**, rodio se u Osieku 1858., učenik monakovske slikarske akademije:
52. Sappho.
53. Lucretia.
54. Echo.

13. **Löwenthal** barunica **Anka**, rodjena barunica Maroičić, posjednica papinskoga reda pro Ecclesia et Pontifice, suvremena slikarica, rodom iz Karlovca, slikarstvo izučila na bečkoj slikarskoj akademiji:
55. Madonna.
56. Studija.
57.—58. Portraiti.

14. **Mašić Nikola**, rodio se u Otočcu 1852., svršivši gimnazijske nauke prešao u slikarsku akademiju u Monakovu, učenik prof. Lindenschmitta, a poslije u Parizu bijaše učenik Williama Bouguereaua, proputovao Italiju 1880. 1887. i 1895.:
59. Gušćarica.
60. Ličanin.
61. Ljetna idila.
62 Djevojke u vrtu.

15. **Medović M. Celestin**, suvremeni slikar, rodio se u Kninu (Dalmacija) a učio se slikarstvu najprije u Rimu onda u Monakovu:
63. Žrtva Bacchu za vrieme progonstva kršćana.
64. Četiri sriemska mučenika pred sudom.
65. Sv. Franjo Asiski.
66. Sv. Bonaventura.

16. **Mosé Albert**, suvremeni slikar, rodom iz Zagreba, studirao na bečkoj slikarskoj akademiji:
67.—68. Portraiti i potrait-studija.

17. **Pavačić Franjo**, suvremeni slikar, rodom iz Rieke, slikarstvo izučio u Rimu gdje i živi:
69. Zapad sunca.
70. Fratar.
71. Pastel (veseo drug).
72. Starac iz otoka Capri.
73. Trg u Rimu.
74. Dječja igra.

18. **Schmigoz** barunica **Hermina**, suvremena slikarica, izučila na bečkoj akademiji:
75. Akvarel: Kita cvieća.
76.—77. Poljsko cvieće.
78. Krajolik.

19. **Quiquerec Ferdo**, rod. 1845. u Budimu, slikarstvo učio se u Mletcima, umro 1893. u Zagrebu, gdje je svoj vjek proveo:
79. Crnogorac.

20. **Sunko Milan**, rod. iz Zidanog mosta, umro 1891., učio na bečkoj slikarskoj akademiji u prof. Kleina, poglavito se bavio heraldikom i akvarelima:
80. Naslovni list.
81. Sumporna kupelj (akvarel).
82.—83. Ilustracije k eposu »Smrt Smail-Age-Čengijića« (akvareli).
84. Isus uskrisuje mrtvaca (crtež).

21. **Tišov Ivan**, rodjen 1867. u Vuki kraj Djakova, svršivši kr. zemaljsku obrtnu školu u Zagrebu, pa školu za umjetni obrt u Beču, izučio slikarstvo na monakovskoj akademiji kod prof. Roessela i Mara:
85. Umjetnosti.

Digitized by Google

Slike iz domovine (akvareli).

22. **Csikos Bela:**
86. Susjedgrad.
87. Izvor Une.
88. Vrelo-Prozor.
89. Nehaj.
90. Švica.
91. Jelengrad.
92. Otočac.
93. Zvonigrad.
94. Sokolovac.
95. Grižane.
96. Korana.
97. Dobra kuća.
98. Drivenik.

23. **Iveković Oton:**
99. Slunj.
100 Caprag.
101. Dubovac.
102. Bakar.
103. Cetin.
104. Sv. Ana Bastaji.
105. Garićgrad.
106. Tounj.
107. Gvozdansko.
108. Topusko-Opatija.
109. Klek-Ogulin.
110. Trsat.
111. Zrinj.

24. **Landsinger Sigismund:**
112. Ilok.
113. Erdut.
114. Ružica.
115. Šarengrad.

2. Kiparstvo.

25. **Čop Vjekoslav**, r. 1867. M. Bistrici u hrv. Zagorju, izučivši drvorezbarsku školu u Villachu priedje na kiparsku akademiju u Monakovu, gdje je bio učenikom Helmerovim:
1. Fantazija.
2. Dozivalac.

26. **Frangeš Robert**, r. 1872. u Mitrovici, svršivši kr. zemaljsku obrtnu školu u Zagrebu, izuči kiparstvo u prof. Königa na austrijskomu muzeju i u prof. Bundmana na bečkoj kiparskoj akademiji:
3. Teologija (relief).
4. Medicina (relief).
5. Atlet.
6. Kladivo.
7. Studija starca.
8. Sv. Dominik.
9. Portrait-Relief.

27. **Löwy Ljudevit**, rod. 1869. u Zagrebu, svršio kr. obrtnu školu u Zagrebu, usavršavao se u kiparstvu u Budimpešti (prof. Szanház), u Beču i u Njemačkoj.
10. Zdenac.
11. Okvir.

28. **Rendić Ivan**, suvremeni kipar, rodom sa Brača u Dalmaciji, učenik Mascotta u Mletcima, studirao u Firenci i u drugim gradovima Italije:
12. Popreje Frana Kurelca.
13. Novica-Cerović.
14. Zora puca.

29. **Roksandić Šimun J.**, rodjen 1869. u Zagrebu, bivši učenik zagrebačke obrtne škole, kiparstvo izuči u monakovskoj akademiji kod prof. Rimanna:
15. Rurik knez ruski.
16. Studija glave (relief).

30. **Valdec Rudolfo**, rodj. 1869. u Zagrebu, bivši učenik zagreb. obrtne škole, kiparstvo izuči u monakovskoj akademiji kod prof. Rimanna:
17. Ljubav (relief).
18. Muha.
19. Škica Krista.

3. Fotografija.

31. **Borivoj Pavao**, Brod na S., P.: Fotografije jugoslavenskih tipova.

32. **Hodina**, Slike iz župan. virovitičke i sriemske.

33. **Inkiostri**, Belovar, BK.: Slike iz županije belovarsko-križevačke i požežke.

34. **Krapek Hinko**, Karlovac, Z.: Slike iz županije modruško-riečke.

35. **Margetić J.**, Petrinja, Z.: Slike iz županije ličko-krbavske.

36. **Mosinger i Breyer**, Zagreb: Slike iz županije zagrebačke i varaždinske.

37. **Schrecker Makso**, fotograf, Osiek, Vi.: Razne fotografije krajeva i narodnih nošnjah.

38. **Standl Ivan**, fotograf, Zagreb: Fotogrami.

Digitized by Google

II. Gradjevna struka i arhitektura.

(Nacrti i osnove.)

39. **Gradjevni odsjek kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade u Zagrebu:**

A. Obćeniti dio:

1. Propisi za javnu zemaljsku tehničku službu u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji god. 1894. (knjiga).
2. Zemaljske gradjevine u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji g. 1874.—1884. (knjiga).
3. Izkazi k opisu zemaljskih gradjevinah u Hrvatskoj i Slavoniji god. 1874.—1884. (knjiga).
4. Kilometričke karte i skrižaljke pojedinih kotarah u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji izdane g. 1894. (70 karta i 70 skrižaljka u koricah).
5. Pregledni izkaz kamenitih ogledaka, sabranih u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji po gradjevnih organih (knjiga).
6. Različite naredbe iz god. 1894. do 1896. i gradjevne tiskanice (u posebnoj korici).

B. Cestogradjevine:

1. Zemaljske cestogradjevine u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji god. 1874.—1895. (knjiga).
2. Zemaljske cestogradjevine god 1874.—1890. (knjiga).
3. Zemljovid cestovne mreže kraljevinah Hrvatske i Slavonije u mjerilu 1 : 144.000 (na stieni).
4. Grafički pregled novčanih troškova za nabavu cestovnoga posipala zemaljskih cesta god. 1894. (nacrt na stieni).
5. Cestogradjevni elaborati o cestogradnja u gorskih predjelih (8 nacrta u koricah).
6. Cestogradjevni elaborati o cestogradnja u nižih predjelih (15 nacrta u koricah).
7. Nacrti o izvedenih većih mostovih (na stieni), i to: a) preko Drave kod Ormuža (kotar Varaždin), b) preko Save u Podsusedu (kotar Zagreb), c) preko Save u Galdovu (kotar Sisak), d) preko Kupe kod Pokupja (kotar Karlovac), e) preko Kupe u Karlovcu (grad Karlovac), f) preko Dobre u Ogulinu (kotar Ogulin), g) preko Like kod Bilaja (kotar Gospić) i h) preko Dobre kod Lešća (kot. Ogulin).
8. Nacrti o cestogradnji Sušak-Trsat i uredjenja prediela oko te ceste (kotar Sušak).
9. Fotografije cesta i mostova dielom na stieni, dielom u koricah (70 komada).

C. Vodogradjevine:

1. povjestni pregled vodogradjevina u Hrvatskoj i Slavoniji od posljednjih 100 godina (knjiga).
2. Vodogradjevine u Hrvatskoj i Slavoniji od god. 1874.—1895. (3 knjige).
3. Vodostaj rieka (2 knjige).
4. Karta vodogradjevina u Hrvatskoj i Slavoniji u mjerilu 1 : 144.000 (na stieni).
5. Nacrt osušenja nizinâ na potoku Bidju u mjerilu 1 : 75.000 (na stieni).
6. Pregledna karta glede obskrbe Krasa vodom u mjerilu 1 : 75.000 (na stieni).
7. Nacrti uredjenja Drave od Štajerske medje do izpod Ormuža (osnova, u koricah).
8. Nacrt uredjenja Save od kranjske medje do Jankomira (na stieni).
9. Osnova osušenja nizinah u Jelaspolju kod Broda (u koricah).
10. Mjerenje brzina i množina vode na Savi (u koricah).
11. Nacrti vodovoda u Gospiću (u koricah).
12. Nacrti pregrade u bujici kod Senja (u koricah)
13. Nacrti uredjenja Borovedrage kod Sv. Jurja (u koricah).
14. Model ladje (u posebnom odjelu ladjarstva).
15. Operat premjere Drave od Vauthiera (u koricah).
16. Operat premjere Save od Zornberga (u koricah).
17. Hidrografička karta (na stieni).

Digitized by Google

18. Vodogradjevine na gornjem Renu i gornjem Dunavu i na pritocih Kinzig, Iler, Izar i Inu. i to: izvješće kr. inžinira Augusta pl. Pisačića o poučnom putovanju po Njemačkoj god. 1891. (knjiga i 89 listova nacrta u posebnih korica).

D. Sgradarstvo:

1. Zemaljsko sgradarstvo u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji god. 1874.—1895. (knjiga).
2. Sbirka osnova za gradnju jednostavnih pučkih školskih sgrada i posebnih učiteljskih stanova god. 1895. (u koricah).
3. Normalne osnove za javne bolnice (u koricah).
4. Nacrti hrvatskoga zemaljskoga kazališta u Zagrebu, sagradjenog god. 1894.—1895. po osnovah arhitekta Fellner i Helmera u Beču (6 nacrta na stieni i 60 fotografija o napredku gradnje u koricah i 2 fotografije facade na stolu).
5. Nacrti kr. gimnazije, više realke i trgovačke škole u Zagrebu izvedeni po osnovah gg. arhitekta Ludwig i Hülsner (5 nacrta na stieni i 2 fotografije na stolu).
6. Nacrti kr. gimnazije na Sušaku (7 nacrta u koricah).
7. Nacrt o pučkih učionah (na stieni).
8. Nacrt kralj. stručne škole u Zagrebu (3 nacrta na stieni).
9. Nacrti pučke škole u Novoj Gradiški (5 nacrtah na stieni).

40. **Grad Zagreb:**

Osnove komunalnih gradjevina i to: regulacija grada, gradnja vodovoda, kanalizacije, škola, model regulacije iztočnoga diela grada.

41. **Grad Osiek:**

Nacrt sgrada, izvedenih na] gradski trošak:

1. Kr. vel. realka i od kr. gimnazije, façade.
2. Kr. vel. gimnazija, façade.
3. Kapela Marije snježnje u dolj. gradu, tloris i 2 prosjeka, uzdužni prosjek, sa strane, lice i spreda.
4. Doljnjogradska pučka škola, tloris, façada.
5. Gornjogradska župna crkva, poprieèni prosjek tloris, uzdužni prosjek, lice spreda, lice odtraga, lice sa strane.

42. **Družtvo inžinira i arhitekta u Hrvatskoj i Slavoniji i njegovi članovi.**

I. Družtveni izložci:

1. Strukovno družtveni list: a) Vjesti kluba inžinira i arhitekta u Zagrebu god. 1878. do 1883. b) Viesti družtva inžinira i arhitekta u Zagrebu god. 1884.—1894. c) Viesti inžinira i arhitekta u Hrvatskoj i Slavoniji g. 1895.—1896.
2. Gradjevni pristojbenik izdan po klubu inžinira i arhitekta god. 1882. Sastavitelji inžiniri gg. Josip Altman i Stjepan Bukl.
3. Rječnik njemačko - hrvatskoga tehnologičkoga nazivlja izdan po klubu inžinira i arhitekta god. 1881.
4. Hrvatski gradjevni oblici. Nacrti seljačkih kuća u Slavoniji izradjeni po skicah arhitekta gg. Martina Pilara i Janka Holjca na stieni i u korica.
5. Javne gradjevine u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji za posljednih 50 godina. Predavanje g. Kamila Bedekovića kr. nadinžinira g. 1891. (knjižica).
6. Različiti nacrti i brošure (u mapi).

II. **Bollè Herman**, kr. gradjevni savjetnik, arhitekt stolne crkve i ravnatelj kr. zemaljske obrtne škole u Zagrebu:

1. Nacrti restauriranja i povišenja tornjeva stolne crkve Sv. Stjepana u Zagrebu.
2. Nacrt hodočastne i župne crkve Sv. Marije Bistričke u Zagorju.
3. Osnova za kapelu sv. Matije u gor. Stubici.
4. Osnova za župnu crkvu u Rudah kod Samobora.
5. Osnova za župnu crkvu u Tounju blizu Ogulina.
6. Osnova za srbsko-pravoslavnu župnu crkvu u Mitrovici.

Digitized by Google

7. Osnova za grčko-katoličku biskupsku crkvu u Križevcih.
8. Osnova za srbsko-pravoslavnu episkopsku crkvu u Pakracu.
9. Nacrti za restauriranje crkve sv. Katarine u Zagrebu.
10. Perspektiva župne crkve u Erdeviku.
11. Osnova za kapelu nad grobnicom na centralnom groblju u Zagrebu.
12. Nacrti kralj. zemaljske obrtne škole u Zagrebu.
13. Nacrti kr. mužke preparandije u Zagrebu.
14. Nacrti i osnove za obične sgrade.
15. Različiti nacrti za žrtvenike i crkveni namještaj.
16. Različite osnove za dekoracije i slikarije na staklu.
17. Različite osnove za pokućtvo gradjanskih stanova.

III. **Hönigsberg Leo** i **Deutsch Julije**, arhitekti i ovlašteni graditelji u Zagrebu:
1. Model palače Schlesinger na akademičkom trgu u Zagrebu.
2. Model portala palače Priester na istom trgu.
3. Fotografije: Ville Kolmar u Tuškancu kraj Zagreba, od kuća u Zagrebu: pukovnika Oreškovića u Palmotićevoj ulici, Deutscha u Medulićevoj ulici, Jeršić u Frankopanskoj ulici, palače Priester na akademičkom trgu (pročelje i stubište), palače Schlesinger (pročelje, glavno stubište i strop), kuće Vabić na trgu Franje Josipa, Schneiderove pivare u Gajevoj ulici, palače M. pl. Halpera na Zrinjskom trgu i kuće L. Hönigsberga u gornjoj Ilici.
4. Perspektivni nacrti kuće Hönigsberg u Zagrebu na uglu gornje Ilice i Frankopanske ulice sa kućami Zimmermann i Friedmann.
5. Nacrti sinagoge u Brodu na Savi (5 nacrta).
6. Nacrt kuće Zimmermann u Frankopanskoj ulici u Zagrebu.
7. Nacrt kuće pl. Pisačića u dolj. Ilici u Zagrebu.
8. Nacrt Starčevićevoga doma na trgu Franje Josipa u Zagrebu.
9. Nacrt učiteljskoga doma na sveučilištnom trgu u Zagrebu.
10. Perspektiva palače Würth ugao Trenkove i Petrinjske ulice u Zagrebu.

IV. **Gradjevna tvrdka Pilar, Mally i Bauda** po arhitektu g. Martinu Pilaru u Zagrebu.
1. Nacrti župne crkve u Vrbovskom (tlorisi i 2 façade).
2. Perspektiva lovačke kuće na Obedskoj bari u kotaru zemunskom.

V. **Rohrbacher P.**, graditelj u Osieku: Osnova nove crkve u Slatini (8 nacrta).

VI. **Römer Dragutin**, kr. inžinir u Karlovcu:
Natječajna osnova novoga muzeja egipatskih starina u Kairu (12 nacrta),

VII. **Tönnies Rudolf**, Zagreb:
Osnova za morsko kupalište u Cirkvenici (3 nacrta).

VIII. **Vancaš** pl. **Josip**, ovlašteni civil. arhitekt u Sarajevu:
1. Natječajne osnove za sgrade srednjih škola, t. j. II. gimnazije, realke i trgovačke škole u Zagrebu (16 osnova).
2. Palača grofa Normana u Osieku (2 nacrta).
3. Osnove za crkvu sv. Blaža u Zagrebu.
4. Natječajna osnova za župnu crkvu u gornjem gradu Osieku.
5. Nacrti crkve u Buji (Italiji).
6. Natječajna osnova za sgradu »hrvatske matice« u Zagrebu.
7. Nacrti kuće dra. Neumana u Osieku.

O gradnjah izvedenih u Bosnoj i Hercegovini izlaže gosp. arhitekt Vancaš posebno u bosanskom paviljonu.

IX. **Waldman Kuno**, u Zagrebu:
Nacrti o javnih bolničkih sgrada.

III. Glasba.

(Skladbe hrv. skladatelja.)

43. **Eisenhuth Gjuro** rodio se u Zagrebu god. 1841. Gimnazijske je

Digitized by Google

nauke brzo napustio, jer ga je srce vuklo glasbi, te je već kao učenik prof. Svarca aranžirao muzikalne produkcije. On je bio samouk, tek je nešto u Beču učio teoriju glasbe, ali vrlo darovit, koji je samo po snagi svoga liepoga talenta spoznavao, kako se grade kompozicije. Kraj toga razvio se izvrstnim guslačem i dirigentom, te je djelovao 20 godina kao učitelj guslanja na hrv. zem. glasbenom zavodu i 25 godina kao sborovodja hrv. pjev. društva »Kolo«. Skladao je do 200 kompozicija, medju ovimi osobito liepih četveropjeva i sborova, zatim hrv. operu: »Sejslav Ljuti« u 3 čina, i »Moć ljubavi« u 2 čina, dočim mu je hrv. opera »Bačić« ostala nedovršena. Umro je u travnju god. 1891.

44. **Kolander Vatroslav** rodio se godine 1848. u Varaždinu, gdje je izučio gimnaziju, a u Zagrebu nastavio bogosloviju Napustiv svećenički stališ posveti se posvema glazbi, za koju je već od rane mladosti pokazivao mnogo volje. God. 1872. podieli mu hrvatska vlada štipendij, da se naobrazi za glazbenika na čuvenoj pražkoj orguljaškoj školi, koju je i absolvirao pod upravom F. Z. Skuherskoga. Osim toga usavršavao se u svojoj struci u bečkom konservatoriju. Svršivši nauke god. 1875. bude imenovan organistom zagrebačke prvostolne crkve, koju službu obavlja i danas, a osim toga podržaje privatnu glasovirsku školu. Napisao je liepi niz dobro uspjelih skladba, većinom crkvenog značaja.

45. **Krežma Franjo** bio je na guslama virtuoz svjetskoga glasa Rodio se je god. 1862. u Osieku. Prvu nauku na guslama dobio je u Zagrebu od prof. Gjure Eisenhuta. Svršiv osnovne škole podje u bečki konservatorij, gdje u 13. godini svoga života dobije svjedočbu podpune umjetničke zrelosti. Podmirivši tako teoriju, odpoče putovati Europom i prodje cielu našu monarkiju, Italiju, Francezku i Njemačku. Svuda je svojom čarobnom igrom izazvao oduševljenje, svuda ga je pratila slava i priznanje. Strogi maestro Rossi pisao je, da je Krežma fenomen, bogom nadareni genij. Liszt, kralj svih virtuoza, reče, da će Krežma, ostane li živ i zdrav, biti prvak medju violonistima u Europi. Verdi ga je uzporedio Paganiniju, a slavni violonista Vieuxtemps u Parizu označi ga svojim nasljednikom. G. 1879. postao je prvim koncertnim majstorom Bilse-ovog koncertnog sbora u Berlinu. Tamo se u toliko odlikovao. da mu je čuveni Bilse namjeravao predati svoju ravnateljsku palicu. Medjutim prekinu iznenada smrt sve nade, koje je umjetnički sviet unj polagao. U Franfurtu na Majni nahladio se i umro g. 1881. u 19. godini svoga života. Smrtni ostanci preneseni su u Zagreb i počivaju na Mirogoju, gdje mu je hrv. pjev. družtvo »Kolo« podiglo spomenik, a u Osieku na rodnoj kući hrvat. mladost god. 1895. »spomen ploču«. Krežma skladao je više glasbotvora, od kojih jesu nekoji u Beču a nekoji u Zagrebu tiskom izašli, te pokazuju liep dar prerano preminulog mićenika vila.

46. **Kuhač Franjo Ks.** rodio se u Osieku god. 1834. gdje je privatno učio guslanje, gitaranje, pjevanje i glasoviranje. Temelj svog glazbenog znanja i umienja dobio je u p e š t a n s k o m konzervatoriju, gdje je učio harmoniju, kompoziciju i glasovir. Dalnju svoju naobrazbu stekao je u Beču i u Lipskom, gdje je slušao kao volonter akustiku, glazbenu povjest i estetiku. Glavna njegova struka jest glazbena znanost, ali se istaknuo i kao glasovirač i hrvatski komponista. Kuhač je u glazbenom svietu poznat kao teoretik i iztraživalac te osnovatelj sravnivajuće muzikologije. Time, što je Kuhač sabrao i proučavao hrvatsku pučku glazbu i ustanovio hrvatsku glazbenu terminologiju, udario je hrvatskoj umjetničkoj glazbi čvrst temelj i označio joj pravac. Njegove radnje i njegova historička sbirka hrvatskih glazbenih djela i zbirka pučkih glazbala dobila je godine 1873 na Českoj svjetskoj izložbi veliku medalju za zasluge I. reda. Od godine 1870.

Digitized by Google

živi u Zagrebu, te je na svom polju mnogo uzradio, čime si je i u inozemstvu priznanje stekao.

47. **Lisinski Vatroslav** rodio se g. 1819. u Zagrebu, gdje je svršio filozofičke i juridičke nauke. U gimnaziji počeo je učiti glasbu kod učitelja M. Sojke, a kasnije skladbouku kod Wiesnera pl. Morgensterna. G. 1841. skladao je prvu popievku »Iz Zagorja od prastara« koja je u doba narodnog preporoda silno djelovala, kao i ostale njegove popievke, uslied kojih je Lisinski postao vodja hrv. glasbene umjetnosti. Kako je bio glasbeno darovit, navališe prijatelji nanj, da im sklada izvornu operu, i Lisinski kao diletant odvažio se na taj smjeli posao. Dne 4. travnja 1846. bude zaista u zagreb kazalištu prvi put pjevana prva hrvatska opera »Ljubav i zloba« po samih dobrovoljcih s velikim uspjehom i neizmjernim oduševljenjem. To je bio povod, da su rodoljubi skupili dobrovoljne prinose i Lisinskoga, koji je bio siromašan, poslali god. 1847. na konservatorij u Prag, gdje je boravio učeć tri godine i gdje je skladao osim drugih skladba, veliku hrvatsku operu »Porin« u 5 činova. Vrativ se god. 1850. za dobe absolutizma u domovinu, gdje je nastala občenita letargija, nije našao podpore te je morao životariti podučavajuć u glasoviru. Nemogavši dobiti mjesto glasbenog učitelja, zamolio je mjesto sudbenog auskultanta, koje je dobio uz godišnju plaću od 300 for. Prevaren u svojih nadah, počeo je poboljevati, te je u biedi i siromaštvu, 31. svibnja 1854. u 35. godini dobe svoje izdahnuo svoju plemenitu dušu, skladavši zadnjih dana prije svoje smrti na rieči sv. pisma pogrebno opielo, koje su mu na jednostavnomu sprovodu četiri pjevača odpjevala. Lisinski skladao je za svog života do 180 kompozicija, medju ovimi osobito liepih popievaka.

48. **Livadić (Wiesner) Ferdo** rodjen g. 1798. u Celju, otac mu baštini malo dobarce u Samoboru i preseli se onamo god. 1809. Ovdje je Ferdo dobio prvu obuku u glasbi, zatim je kod nekog Böhma u Zagrebu učio pjevanje i guslanje, te je vrlo napredovao. Doučiv gimnazijske i mudroslovne nauke u Zagrebu, ode god. 1816. u Gradac, gdje je učio glasbotvorstvo (Compositionslehre) i glasoviranje. Livadić bijaše Gradčanom svojim guslanjem i glasoviranjem tako omilio, da ga je štajersko glasbeno družtvo imenovalo svojim počastnim članom. God. 1822. vrati se u Samobor, gdje je počeo učiti slavensku glazbu, a osobito je na nj uplivao Gaj. Živuć na svom dobarcu, Livadić se je osim gospodarstvom bavio jedino glasbom. On je prvi pokrenuo narodnu glasbu, a napisao je mnogo prigodnih glasbotvorina: kao budnica, davorja, koračnica, plesova, sborova, koncertnih, crkvenih i salonskih komada, a medju ovimi toli obljubljenu i popularnu popievku: »Još Hrvatska nij' propala«. Napisao je svega do 300 raznih skladba. Umro je god. 1878. u Samoboru.

49. **Padovec Ivan** rodjen godine 1810. u Varaždinu. U 17. godini počeo je učiti gusle, a došav god. 1818. u Beč, čuo je tamo gitaraškog virtuoza Talijana Mavra Giulani-a, koji je tako nanj djelovao, da je počeo učiti gitaru, u kojoj je dotjerao do virtuoza. Godine 1824. ustrojio je u Zagrebu »zagrebački sekstet« iz kojeg se je razvilo filharmonsko družtvo sa glasbenom školom, koja je bila temelj današnjem hrv. zemaljskom glasbenom zavodu. God. 1829. koncertovao je u Beču u videnskom glumištu velikim uspjehom, te se je stalno u Beču nastanio, gdje su njegove mnoge kompozicije tiskane, većinom kod Diabelli-a, medju ovimi i »Narodne horvatske poputnice« s hrvatskim tekstom. Iz Beča polazio je na koncertovanje u Peštu, Graz, Prag, Brno, Frankfurt na Majni, Hanover, Hamburg i London, gdje mu je takodjer jedna skladba tiskana. God. 1837. ode iz Beča u Varaždin i Zagreb. Padovec je izumio deseterostrunu gitaru, koju je po njegovih naputcih

Digitized by Google

gradio bečki glasbilar Stauffer. God. 1842. izdao je Werner u Beču Padovčevu uputu u gitaranju, koja je dobila natječajnu nagradu razpisanu po nekom Rusu. God. 1848. Padovec je posve oslijepio i kasnije kukavno životario, podučavajuć u glasbi. Oko god. 1870. dopitao mu je hrv. sabor godišnju podporu od 600 for. Skladao je za svog života do 55 instrumentalnih komada. oko 20 hrvatskih i 20 njemačkih popievaka, koje su većinom tiskom izašle kod raznih nakladnika u Beču. Umro je god. 1873.

50. **Pintarić Fortunat** rodjen u Čakovcu u Medjumurju god. 1798. Gimnazijske škole polazio je u Zagrebu i Varaždinu, gdje je počeo učiti glasbu i to guslati i gitarati. Osobito volja za crkvenu glazbu ponukala ga da stupi u red Franjevaca, te je u ivanečkom samostanu kao novak počeo učiti orgulje, a u Zagrebu pod vještim organistom stolne crkve Langerom izučio orgulje i glasovir. Već kao klerik uglasbio je mnogo hrv. crkvenih pjesama. Kasnije učio je nešto od Wiesnera pl. Morgensterna, a nešto sam sazvučje i glasbotvorstvo, te je tada počeo skladati veće skladbe, kao figuralne mise, preludije, fuge i druge crkvene glasbotvorine, a za burne godine 1848. skladao je davorije pa i domoljubne koračnice. U Pečuhu kao tajnik državnika otca Zoba godine 1857. počeo je izradjivati svoje najveće djelo kantual, pod naslovom »Crkvena lira«, koji je god. 1860. dovršio kao predstojnik samostana u Virovitici. Skladao je preko 500 crkvenih pjesama i više misa. Mendlov: »Musikalisches-Conversationis-Lexicon« (Berlin 1877.) spominje takodjer odlično Pintarića. Umro je god. 1867.

51. **Stöhr Ante** rodio se u Gospiću, god. 1849. U Varaždinu polazio je realku, a kako je za rana pokazivao dar za glasbu, stupio je ondje u glasbenu školu kod slavnog u ono doba glasbenika Ivana Padovca, a kasnije u školu J. Nonnera. Kasnije podje na konservatorij u Gradac, gdje je kod prvih umjetnika učio gusle i glasovir. Temeljito naobražen, vratio se g. 1867. u Varaždin, gdje je do danas kao učitelj glasbe vrlo uvažen. Osobito si je u domovini stekao liep glas svojimi glasbotvorinami, od kojih je do blizu 50 izašlo na javu. Stöhr se je rado bavio narodnimi motivi, te se i njemu imade pripisati, da si je hrvat. narodna pjesma prokrčila što širi put.

52. **Švarc Antun** rodio se god. 1824. u Zagrebu, gdje je učio pjevanje i guslanje na zemalj. glazbenom zavodu. God. 1840. nastavio je glazbene nauke privatno u Beču. God. 1842. postao je prvim guslačem u orkestru narod. kazališta. Godine 1851. imenovan je učiteljem guslanja na zagreb. glazbenom zavodu, a god. 1860. ravnateljem kazališt-nog orkestra, što je ostao do god. 1884. Švarc je bio dobar guslač i revan učitelj, koji je odgojio više guslača i operetnih pjevača Pokazao se i valjanim prigodnim komponistom, koji je najboljom voljom nastojao. da unapriedi hrvatsku umjetničku glazbu. Poradi njegovog uspješnog rada odlikovalo ga je Nj. ces. i kr apošt. Veličanstvo god. 1887. zlatnim krstom za zasluge. Radi bolesti umirovljen, umro je naglom smrću 29. prosinca 1891.

53. **Vilhar Franjo Serafin** rodio se god. 1852. u Senožečam u Kranjskoj od otca Miroslava, proslavljenog pjesnika slovenskog. Kako mu bijaše cela porodica glasbena, bavio se već u najranijoj mladosti glasbom kao samouk, te je već u šestoj godini znao po sluhu težje komade glasovirati. U 13. godini napisao je svoju prvu skladbu, koja je pod naslovom »Uzor« štampana u prvoj knjizi njegovih glasbotvorina. U isto doba podučavao ga je u glasbenoj teoriji vrstni glasbenik Todor Elze u Ljubljani. Svoje glasbene nauke dovršio je na pražkom konservatoriju kod glasbenog pedagoga F. Blažeka i češkog skladatelja Skuherskoga. U mladosti svojoj preselio se Vilhar u Dalmaciju i Hrvatsku gdje i sada žive i ovdje stvorio više glasbotvora. Ponajviše i najradje bavi se

Digitized by Google

hrv. narodnom glasbom, na kojem polju imade najvećih zasluga. Osobito djela prošlog decenija odišu mu duhom hrv. narodne glasbe.

54. **Zajc** pl. **Ivan** rodio se god. 1834. na Rieci (Fiume). Već za djetinstva pokazao je dara za glazbu, te je već u 10. godini života skladati počeo. Kad je svršio gimnaziju ode na konservatorij u Milan, gdje je najveća odličja dobívao. I občinstvo ga je veoma cienilo, slušajuć njegove tvorevine, a osobito je uspio kada je god. 1855. izvadjana njegova opera »Tirolese«, na koj libretto je on medju svimi saučenici napisao najbolju glasbu. Ove godine svrši nauke, te se povrati na Rieku, gdje je bio kapelnikom počam od g. 1856.—1862. Ovdje je napisao operu »Ameliju«, koja je na Rieci izvadjana velikim uspjehom. Poslije toga podje u Beć, gdje nepoznat imao se je boriti raznimi neprilikami, dok nije pomoćju zemljaka mu Suppé-a, došao na »Carl-Theater«, i ondje god. 1863. svojom operetom »Mannschaft an Bord« postigao liep uspjeh. Od listopada 1862. do g. 1870. živio je Zajc u Beču, gdje se je osobito proslavio svojimi njemačkimi operetami, od kojih su: Mannschaft an Bord, Die Lazzarone von Neapel, Die Hexe von Boisy, Nach Mekka, Das Gaugericht, Sonambula, Der Raub der Sabinerinnen itd. proslavile ime njegovo ne samo u čitavoj monarkiji, nego i izvan nje naročito u Njemačkoj, te ga Dr Hugo Riemann u svom »Musik-Lexicon-u« (dritte Auflage, Leipzig 1877.) reda medju moderne s v j e t s k e skladatelje. G. 1870. pozvan bje u Zagreb za ravnatelja glasb. zavoda i hrv. opere, koju je on na hrv. kazalištu u Zagrebu otvorio i do liepe visine podigao. Kao hrv. skladatelj komponirao je više hrv. opera kojimi se osobito ističe narodna opera »Nikola Šubić Zrinjski«. Osim toga skladao je mnogo zborova, od kojih su nekoji upravo u srce naroda prodrli. Zajc je glasbu u Hrvatskoj podigao od diletantizma do prave umjetnosti, pa ga zato i narod veoma štuje, što je pokazano kod raznih proslava. G. 1895. odlikovalo ga je takodjer Njegovo ces. i kr. apoštolsko Veličanstvo u priznanje njegovih na glasbenom polju stečenih zasluga vitežkim krstom reda Franje Josipa.

55. **Nar. zem. glasbeni zavod u Zagrebu**: Sbirka skladba i glazbala.

56. **»Kolo« hrv. pjev. družtvo u Zagrebu**: Sbirka skladba.

57. **»Vienac« glazbeno-pjevačko družtvo** u nadb. sjemeništu u Zagrebu: Sbirka crkvenih pjesama. Sbirka četverospjeva. Poviest družtva.

58. **»Zora« I. hrv. pjevačko družtvo u Karlovcu**, Z.: Redje skladbe. Poviest, pravila družtva, slike, pečat, znakovi.

59. **Kokotec Aleksije**, Varaždin, Va.: Škola za gitaru.

Digitized by Google

Skupina II.

Književnost.

I. Zavodi i družtva.

60. **»Matica hrvatska«**, književno družtvo, Zagreb:
Publikacije:
a) svoja »godišnja izdanja« za članove: 1. od g. 1876.—1880. 10 kom. knjiga, 2. od godine 1881.—1895. 114 kom. knjiga, svega 124 kom. knjiga;
b) svoja »nakladna izdanja«: 1. »Prievod grčkih i latinskih klasika« 12 kom. knjiga, 2. »Knjižnica za klasičnu starinu« 2 knjige, 3. Prievod novijih pjesnika« 1 knjiga, 4. »Hrvatske skladbe« 2 knjige, 5. »Knjižnica za hrvatske trgovce 1 knjiga, 6. Rječnik hrvatsko-slovenski« 1 knjiga, svega 19 kom. knjiga.
Svega 143 kom. knjiga i izvješća »Matice Hrvatske« od g. 1876. do 1895. u tri (3) svezka. Svega ukupno 146 kom. knjiga.

61. **Družtvo Sv. Jeronima**, Zagreb:
Publikacije.

62. **Hrvat. pedagogičko-književni zbor** Zagreb:
Publikacije.

63. **Hrv. pravničko družtvo**, Zagreb:
Publikacije.

64. **Hrv. arheološko družtvo**, Zagreb:
Publikacije.

65. **Hrv. naravoslovno družtvo**, Zagreb:
»Glasnik«, organ družtva, 5 god.

II. Književnici i nakladnici.

66. **Brusina Spiridion**, kr. sveučilištni profesor, Zagreb:
Znanstveni atlas pod naslovom: »Iconografie d'espéces nouvelles de Mollusques aquatiques provenaut des terrains tertiaires de Hongrie, Croatie, Dalmatie, Bosnia et Serbie appartenaut à la collection du Musée National de Zagreb (= Agram) par S. Brusina, d'aprés les photografies de F. Sandor et A. Malčević, Zagreb (= Agram) Croatie, 1896.«

67. **Hreljanović** pl. **Ivan**, knjižar i knjigotiskar, Senj, LK.:
Razne knjige vlastite naklade.

68. **Jančik Ernest**, knjižar, Vukovar, S.:
Razne knjige vlastite naklade.

69. **Knjižara Lav. Hartmána (Kugli i Deutsch)**, Zagreb:
Razne knjige i učevna sredstva vlastite naklade.

Digitized by Google

Digitized by Google

PAVILJON INDUSTRIJE.

Digitized by Google

Kratice.

LK. = Županija ličko-krbavska.
MR. = » modruško-riečka.
Z. = » zagrebačka.
Va. = » varaždinska.
BK. = » belovarsko-križevačka.
P. = » požežka.
Vi. = » virovitička.
S. = » sriemska.

Digitized by Google

Skupina III.

Nastava.

I. Javna obuka.

70. **Kralj. realne gimnazije i s njima spojene više trgovačke škole:**

U Bjelovaru:

1. Zadaćnice iz svakoga razreda i predmeta,
2. Risanja prostoručna,
3. Risanja geometrijska,
4. Ženske ručne radnje;

U Mitrovici:

1. Zadaćnice iz svakoga razreda i predmeta,
2. Risarije,
3. Dva herbarija,
4. Tri škatulje kukaca;

U Osieku:

1. Učeničke risarije realne gimnazije,
2. Učeničke zadaćnice realne gimnazije,
3. Kontoarne radnje učenika više trgov. škole,
4. Učeničke zadaćnice učenika više trgov. škole,
5. Deset sveščića učiteljskih rasprava:

U Petrinji:

1. Prostoručne risarije,
2. Geometrijske risarije,
3. Zadaćnice,
4. Izdanja dr. Zocha 3 knjige;

U Rakovcu:

1. Crteži prostoručni,
2. Crteži geometrijski,
3. Zadaćnice.

U Vukovaru:

(komunalna mala realna gimnazija).

1. Rasprave i 1. logaritmijske tablice od prof. Šrama,
2. Zadaćnice učeničke,
3. Risarije prostoručne,
4. Risarije geometrijske.
5. Risarije geografijske,
6. Herbarij sastavljen po učenicama;

U Zagrebu:

1. Zadaćnice,
2. Crteži,
3. Knjigovodstvene radnje;

U Zemunu:

1. Zadaćnice učeničke,

Digitized by Google

2. Radnje učeničke iz knjigovodstva, trgovačkog dopisivanja i trgovačkog računstva,
3. Geometrijske risarije,
4. prostoručne risarije,
5. Aparat za dokaz hidrostatijskog paradoksona, sastavio prof. Stanko Plivelić, a izradila tvrdka Maks Kohl u Chemnitau (Saska).

71. **Kralj. velike gimnazije:**

U Gospiću:

1. Učeničke zadaćnice i pisanke,
2. Herbarijum,
3. Sbirka leptira,
4. Elektroforno munjilo (izum prof. Vaclava Pavlata);

U Osieku:

1. Književni rad profesora kr. vel. gimnazije u Osijeku i to:

a) Vl. Dukat: T. Livii ab urbe condita libri,
b) Ivan Rabar:
   a) Molenenti: Povijest Venecije.
   b) Povijest carstva rimskoga I—II.
   c) Mignet: Povijest francuske revolucije.
2. Zadaćnice učeničke, latinske, grčke, hrvatske, njemačke i matematičke.

U Požegi:

1. Ploča za razdiobu učevnih satova,
2. Ploča za meteorološke bilježbe,
3. Zadaćnice učeničke;

U Rieci:

Učeničke zadaćnice u 6 knjiga;

U Senju:

1. Slika: »Graničari na vrelu« vlasništvo i radnja prof. Romana Crnića,
2. Dvije riječke ribe (Taeniformes, Bandfische). Vlasništvo prof. Rukavine,
3. 200 kukaca iz okolice senjske;
4. 200 bilina iz okolice senjske,
5. Risarske radnje učenika od I. do IV. razreda,
6. Radnje u neobligatnom risanju učenika, V. i VI. razred,
7. Zadaćnice učenika od I. do VI. razreda;

U Varaždinu:

1. Zadaćnice,
2. Lečance modela od papira 62 kom.,
3. Učenički herbariji,
4. Herbarij prof. Jurinca,
5. Mikroskopni preparati u dvije škatulje, svojina prof. Jurinca;

U Vinkovcima:

Zadaćnice: latinske, grčke, hrvatske, njemačke i matematičke;

U Zagrebu,

gornjo-gradske gimnazije:

Zadaćnice: latinske, grčke, hrvatske, njemačke i matematičke;

dolnjo-gradske gimnazije:

Zadaćnice: latinske, grčke, hrvatske, njemačke i matematičke;

U Sriem. Karlovcima (konf.)

Zadaćnice gimnazijskih učenika svih osam razreda iz filologije i matematike.

72. **Tečaj za učitelje gimnastike i mačevanje:**

1. Album fotografija.
2. Gimnastička literatura.
3. Model gimnastičke dvorane za pučku školu po švedskom sustavu, po nacrtu učitelja gimnastike F. Bučara (v. br. 75. [10]).
4. Album stokholmskog kr. centr. gimn. zavoda.

73. **Učiteljske škole:**

a) muške:

U Zagrebu:

1. Serija od 52 kom. modela slöjd-radnja,
2. Zadaćnice i risarije,
3. Kritike pripravničkih predavanja.

U Petrinji:

1. Zadaćnice,
2. Slöjd-radnja,
3. Herbarija.

U Osieku:

1. Radnje iz matematike, te njemačkoga i hrvatskoga jezika,
2. Izvještaj učit. pripravnika o hospitovanju,
3. Slöjdske radnje.

Digitized by Google

b) ženske:

U Zagrebu:

U samostanu ss. milosrdnica izlažu se zadaćnice, risarije i ručne radnje.

74. **Više pučke škole:**

U Ogulinu:

Pismene radnje, računske zadaćnice, geometrijsko i prostoručno risanje, te razne radnje slöjda.

U Slunju:

Pismene radnje, računske zadaćnice, geometrijsko i prostoručno risanje, te razne radnje slöjda.

U Glini:

Pismene radnje, računske zadaćnice, geometrijsko i prostoručno risanje, te razne radnje slöjda.

U Kostajnici:

Pismene radnje, računske zadaćnice, geometrijsko i prostoručno risanje, te razne radnje slöjda.

U Sisku:

Pismene radnje, računske zadaćnice, geometrijsko i prostoručno risanje, te razne radnje slöjda.

U Brodu:

Pismene radnje, računske zadaćnice, geometrijsko i prostoručno risanje, te razne radnje slöjda.

U Novoj Gradiški:

Pismene radnje, računske zadaćnice, geometrijsko i prostoručno rizanje, te razne radnje slöjda.

U Petrovaradinu:

Pismene radnje, računske zadaćnice, geometrijsko i prostoručno risanje, te razne radnje slöjda.

75. **Školstvo grada Zagreba:**

1. Mape sa stručnimi crtarijami šegrtskih škola.
2. Knjige sa crtarijami šegrtskih škola.
3. Knjige sa crtarijami pučkih škola.
4. Škatulja sa ženskim slöjdom.
5. Knjige pismenog sloga i knjigovodstva.
6. Knjige krasopisa, sastavka i računstva pučkih škola.
7. Škatulje zabavištnih radnja.
8. Table mužkoga slöjda.
9. Table stručnih crtarijah šegrtskih škola.
10. Nacrt namještaja jedne školske sobe i dvorane za gimnastiku.
11. Fotografije školskih prizora,
12. Školske spomenice,
13. Školska izvješća,
14. Razni popisi i pregledi,
15. Knjige i škatulje konfesionalnalnih škola.

76. **Niže pučke škole:**
Županije ličko-krhavske, modruško-riječke, zagrebačke, varaždinske, bielovarsko-križevačke, požežke, virovitičke i srijemske, te gradova: Osijek, Varaždin i Zemun, izlažu škol. radove sastojeće iz pisanaka, zadaćnica, risanaka i ručnoga rada (slöjda), a neki nacrti škol. vrtova i zdanja.

77. **Više ženske škole** (liceji, samostanske škole), u Zagrebu, Osieku, Djakovu, Zemunu, Požegi i Gospiću, izlažu pisanke, zadaćnice, geometrijsko i prostoručno risanje te ručne radove.

II. Znanstveni zavodi i muzeji.

78. **Arheološki muzej** u Zagrebu:
Arheološke sbirke.

79. **Botaničko-fiziologički zavod kralj. sveučilišta Franje Josipa I.:**
Zbirka morfologičkih preparata.

80. **Fizikalni zavod kr. sveučilišta Franje Josipa I.:**
Aparati za akustičke rotacije i za prispodobu jakosti zvuka.

81. **Geološko-paleontološki muzej**, Zagreb:
Geološka gradja gore samoborske i žumberačke sa sbirkom miocenskih mekušacah iz Samobora (1. ormar).
Geološka gradja diela sjeverne Hrvatske i sbirka cephalopoda iz triadičkog ljušturnog vapnenca Kunagore kod Pregrade (2. ormar).
Obje kolekte razjasnjuju odnosne geološke karte, od kojih je ona gore samoborske i žumberačke nacrtana na osnovu topografske karte mjerila 1 : 75.000, dočim

Digitized by Google

ona sjeverne česti Hrvatske na temelju specijalne karte mjerila 1 : 25.000.

Izložene sbirke sakupio i karte nacrtao: Prof. Dr. Gorjanović-Kramberger.

82. **Mineraložko-petrografski muzej**, Zagreb:
Kristalinsko kamenje Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, gdje je zastupana Fruška gora, Psunj, Krndija-Papuk, Moslavačka gora, Hrvatsko primorje i Dalmacija.

83. **Narodni zoologički muzej**, Zagreb:
Tercijarna malakološka sbirka iz Ugarske, Hrvatske, Slavonije i Dalmacije.
Malakološka sbirka jadranskoga mora.

III. Stručna naobrazba.

84 **Šegrtske škole**:
U Sušaku, Glini, Jaski, Karlovcu, Kostajnici, Petrinji, Samoboru, Sisku, Krapini, Varaždinu, Gjurgjevcu, Bjelovaru, Križevcu, Koprivnici, Brodu, Daruvaru, Novoj Gradiški, Pakracu, Požegi, Djakovu, Irigu, Mitrovici, Rumi, Šidu, Vinkovcima, Vukovaru, Zemunu, Osijeku (donji i gornji grad) i Senj: razne pisanke, poslovne sastavke, geometrijske, prostoručne i strukovne risarije.

85. **Strukovna škola za pletenje košara** u Osieku 53, gradska strukovna škola za pletenje košara u istom mjestu 55, a zemunska košaračka škola jednu kolekciju predmeta, dočim drvorezbarska škola u Otočcu 9 raznih predmeta.

86. **Kr. mužka zemalj. obrtna škola** u Zagrebu:
Kr. mužka zemalj obrtna škola u Zagrebu dijeli se u g r a d j e v n i i u m j e t n o - o b r t n i o d j e l te gradjevnu stručnu školu. Naučnici obrtne škole smješteni su u internatu zavoda.

I. Gradjevni i umjetno-obrtni odjel sa 4 tečaja.

U tome se odielu dieli cjelokupna obuka na obuku u radionicama i odjelima, obuku u crtanju i teoretičku obuku.

A. Obuka u radionicama i odjelima.

U radionicama izučava se klesarstvo, bravarstvo, stolarstvo i tokarstvo; zatim su odjeli za vajarstvo, kiparstvo i dekorativno slikarstvo.

Naučnici I. općenitog tečaja rade u svim radionicama, samo slikari i kipari prelaze nakon polgodišnjega naukovanja u općenitom tečaju u posebni slikarski i kiparski odio.

II., III. i IV. tečaj polazi posebne stručne odjele.

Tokarstvo kao pomoćni zanat polaze naučnici I. i II. tečaja, te se vježbaju u tokarenju drva: III. i IV. tečaj tokari posebne predmete u raznom materijalu prema odabranom obrtu.

Naučnici I. i II. tečaja polaze općeniti odjel vajarstva, oni III. i IV. tečaja vježbaju se u posebnom odjelu izradjivati predmete svoje struke

B. Obuka u crtanju.

I. i II. tečaj u prostoručnom, plastičnom i geometrijskom crtanju. III. i IV. tečaj imade stručno crtanje.

C. Teoretička obuka.

Podaje se u hrvatskom i njemačkom jeziku, računstvu, knjigovodstvu, tehnologiji, krasopisu.

Izložci zavoda:

A. Obuka u radionicama i odjelima.

1. K l e s a r s k a r a d i o n i c a.

a) I. i II. tečaj:
Sustavno poredane vježbe u različitom kamenom gradivu, razne prelaze tjelesnih oblika, omanje klesarske izradbe.

b) III. i IV. tečaj:
Mali postamenat. Škropilnica od solnogradskog mramora. Škropilnica od štajerskog (Sv. Leonhard) mramora. Veliki spomenik (obelisk) od bosanskog kamena 5 m.

Digitized by Google

visok u slogu renesance. Manji spomenik od bosanskog kamena, u gotičkom slogu.

2. Bravarska radionica.

a) I. i II. tečaj:
4 suknom prevučene ploče sa sustavno poredanim vježbama u turpijanju i kovanju, zatim svarivanju i spajanju željeza. Okovi raznih sustava za prozore, ladice i ormariće. Mali ručni svićnjaci i veliki svjetionik sa 5 svieća, manje i veće brave, kovne zidne spone, itd.
b) III. i IV. tečaj:
Sustavno razvijene umjetno-kovačke radnje, 40 komada. Okovi i brave raznih sustava, jednostavno i bogatije izradjene. Pod puna polja raznih rešetaka. Luster za crkvu, 2 velike ručke za stienu i razne manje svietionike za stienu.

3. Stolarska radionica.

a) I. i II. tečaj:
Sustavno poredane vježbe u pilenju, blanjanju, dubenju i spajanju na razne čepove i zubce. Pokućtvo za predsoblje: 1 klupa, 4 stolice, 1 ormar. Razno jednostavno pokućtvo.
b) III. i IV. tečaj:
Vježbe u jednostavnom rezbarenju drva. Pokućtvo za blagovaonicu iz hrastovoga drva u slogu renesance, ukrašeno sa pilasteri, bogatom rezbarijom i tokarijom: 1 kredenc-ormar, 1 stol za izvlačenje, 1 stol za serviranje, 3 stolice, 1 ormar za uru, 1 okvir za zrcalo sa konzolom, 1 naslonjač.

4. Tokarska radionica.

a) I. i II. tečaj:
Sustavno poredane vježbe u tokarenju. Omanji predmeti.
b) III. i IV. tečaj:
Pojedine vježbe u tokarenju raznoga materijala. Tokarske radnje izvedene na izloženim stolarskim, bravarskim i klesarskim predmetima.

5. Vajarski odjel.

a) I. i II. tečaj:
Sustavno poredane vježbe jednostavnih geometrijskih oblika i dielova uresa.
b) III. i IV. tečaj:
Detailni ornamenti raznih odjela. U svemu 40 modela.

6. Kiparski odjel.

II., III. i IV. tečaj:
Sustavno poredane vježbe u vajarstvu, lijevanju i rezanju sadre. Jednostavne i bogatije kiparske radnje u drvu i kamenu te radnje izvedene na stolarskim i klesarskim izložcima.

7. Dekorativ. slikarski odjel.

a) I. i II. tečaj:
Sustavno poredane vježbe u crtanju plošnoga ornamenta u raznim tehnikama, po raznim predložcima.
b) III. i IV. tečaj:
Plastično crtanje i slikanje uresa, glava i cielih figura, po sadrenim modelima. Crtarije izvedene tušem, vodenim, uljenim bojama, tempera itd.

B. Obuka u crtanju.

a) I. i II. tečaj:
Sustavno poredane crtarije plosnatih i plastičnih ornamenata raznih stilova.
b) III. i IV. tečaj:
Sustavno poredane stručne crtarije svijuh naučnih odjela.

C. Teoretička obuka.

U sva četiri tečaja:
Krasnopisne vježbe, računske zadaćnice, knjigovodstvo, tehnologija, vježbe u hrvatskom i njemačkom jeziku.

II. Gradjevna stručna škola sa četiri tečaja.

U I. tečaju obučavaju se obći predmeti kao priprava za ostala tri stručna tečaja.
U II., III. i IV. stručnom tečaju predaje se napose: obće i posebno graditeljstvo, gradjevni sastavi, nauka o gradji, gradjevno

Digitized by Google

pravo, knjigovodstvo, vodjenje gradnje, arhitektonsko oblikoslovlje, gradjevna mehanika i geodezija. Prostoručno i geometrijsko crtanje. crtanje gradjevnih sastava, gradjevne osnove, perspektivno crtanje.

Izlažu se:

Prostoručne i tehničke crtarije. gradjevne osnove, razne izmjere te nekoja pisana predavanja.

87. **Kr. zem. ženska stručna škola** u Zagrebu:

Kr. zem. stručna škola u Zagrebu, kojoj je svrha, da djevojke: 1. osposobi za samostalnu privredu vlastitim radom, 2. pripravi za praktični život u kući, ustrojena je mjeseca rujna 1892, a zakonom od 22. siječnja 1894 proglašena je definitivnom.

Ova se škola polag štatuta sastoji od 3 odjela: 1. Odjel za umjetni obrt, 2. Odjel za trgovinu i knjigovodstvo i 3. Odjel za kućanstvo. — Prvi je odjel već podpun, te sastoji od slijedećih tečajeva:

1. Tečaj za risanje i slikanje.
2. Tečaj za tkanje.
3. Tečaj za umjetne radnje.
4. Tečaj za kitničarstvo.
5. Tečaj za krojačenje s tri odjela:
   a) tečaj s poludnevnom obukom,
   b) tečaj za početnice,
   c) tečaj za napredne učenice.
6. Tečaj za šivanje i krojenje rubenine, koji se dijeli na 2 odjela:
   a) pripravni tečaj, ili tečaj za šivanje rukom, i
   b) tečaj za šivanje strojem.

Od II. odjela za trgovinu i knjigovodstvo otvorena su danas 4 realna razreda kao priprava za stručni, trgovački tečaj, koji će se budućom školskom godinom otvoriti.

Odjel za kućanstvo imade se tek ustrojiti.

U kr. zem. stručnoj školi u Zagrebu osposobljuju se i učiteljice za druge stručne škole po Hrvatskoj i Slavoniji.

A. Tečaj za risanje i slikanje.

Ovaj tečaj izlaže:

1. Razne risarije i slikarije po predložcima i stadije po naravi u aquarellu i uljenim bojama.
2. Lepezu u aquarellu na svili.
3. Zaslon (paravent) aquarell na svili.
4. Kolekciju risarija stručnih tečajeva:
   a) tečaja za rubeninu.
   b) tečaja za krojačenje,
   c) tečaja umjetnih radnja.

B. Tečaj za tkanje.

5. Dekorativni sag od svile. (Smyrna tehnika).
6. Sag 4·50 m. širine, 5.50 m. duljine. (Krupna smyrna tehnika).
7. Sag 1·80 m. širine, 3 m. duljine. (Smyrna tehnika).
8. Sag 1·20 m. širine, 1·80 m. duljine. (Smyrna tehnika).
9. Sag 1·20 m. širine, 1·80 m. duljine. (Narodna tehnika).

C. Tečaj za umjetne radnje..

10. Osam raznih uzornika za umjetne radnje.
11. Uzorci od šivenih čipaka.
12. Barjak. (Slikarski i zlatinski vez).
13. Misno ruho, (Zlatinski vez).
14. Stolnjak i postolnjak. (Narodni motiv).
15. Čajna garnitura (stolnjak, postolnjak i 6 ubrusa) izvedena je svilom i zlatom.
16. Postolnjak. (Punto-tirato).
17. Tableta. Perzijska à jour radnja.
18. Tableta. (Aplikacija).
19. Tableta. (Punto-tirato).
20. Jastučić za igle. (Janina i arapska tehnika).
21. Sachet. (Arapska tehnika).
22. Tableta. (Razne tehnike).
23. Čipkan (geklöppelt) rubčić.
24. Čipkan ovratnik.
25. Rupčić, bijeli vez na batistu.
26. Čipkana ogrlica i orukvice.
27. Ogrlica i orukvice. (Bruseljske čipke).
28. Lepeza. (Bruseljske čipke i slikarija).

Digitized by Google

D. Tečaj za krojačenje.

29. Dva uzornika. Za početnice i napredne učenice).
30. Sbirka krojeva.
31. Loden odijelo.
32. Engleska haljina.
33. Kućna haljina. (Tea gown).
34. Soirée haljina.
35. Šetaća haljina (po franceskom ukusu.
36. Ogrtač. (Mantelet).
37. Struk.

E. Tečaj za kitničarstvo.

38. Kolekcija početnih radnja.
39. Kolekcija raznih likova.
40. Kolekcija jet-radnja.
41. Sedam raznih ovratnika. (Posamenterijske, jet i druge radnje).
42. Doramak od zlatnih gajtana (Posamenterijska radnja).
43. Uresna pregača.
44 Dvije jutarnje kapice.
45. Dvije uresne kapice.
46. Dječiji šeširić.
47. Helgolandski šešir.
48. Slamuati šešir. (Lik od slame i nakit, učenička radnja).
49. Šešir za korota.
50. Capote šešir.

F. Tečaj za šivanje rubenine.

a) Pripravni tečaj. (Šivanje rukom).

51. Vježbalica za šivanje rukom.
52. Pregaču.
53. Dvije ženske košulje s rasplitom.
54. Muška košulja.

b) Šivanje strojem:

55. Uzornik za šivanje strojem.
56. Uzornik raznih šavova za kandidatice učiteljstva.
57. Kolekcija ženskog slöjda od 1.—8. razr.
58. Sbirka krojeva.
59. Ženska košulja s rasplitom.
60. Dvije ženske košulje s umetci.
61. Ženska spavačica s umetci.
62. Košuljac s umetci.
63. Košuljac s umetci.
64. Zorka (Frisiermantel) s umetci.
65. Zorka s aplikacijom.
66. Dvije suknje s umetci.
67. Garnitura posteljnog rublja s umetci.
68. Garnitura posteljnog rublja sa zrnčastom bordurom.
69. Jastučić za malo dijete, (Steckkissen).
70. Dvije košuljice. (Raskolenke).
71. Hlačice.
72. Tri muške košulje:
    a) vezenom poprsnicom,
    b) porubnom poprsnicom,
    c) glatkom poprsnicom.

G. Realni razredi:

73. Kolekcija prostoručnih risarija, 1., 2., 3. i 4. razreda.
74. Kolekcija geometrijskib risarija, 2., 3. i 4. razreda.
75. Zadaćnice.

88. **Ženska stručna škola** u Glini izlaže dva u Osijeku sedam, u Gospiću četiri komada ručnoga rada (Slöjda).

89. **Srednje trgovačke škole** u Zagrebu. Osijeku i Zemunu izlažu komptoarne radnje i učeničke zadaćnice.

90. **Zavod gluhonijemih i slijepih** u Zagrebu izlaže 85 kom. Slöjda rada, 20 kom. zadaćnica, 10 kom. risanaka, 3 ris. mapa, škol. spomenica, 5 kom. škol. izvještaja, 1 zemljovid gluhonijemih Hrvatske i Slavonije i 1 Austro-Ugarske.

91. **Čimić Dragica**. privatna učiona, Belovar. BK.:
Razne ručne radnje.

IV. Učila, učevne knjige i učevna sredstva.

92. **Armano Vjekoslav**, Zagreb:
Sbirka kukaca.

93. **Bek Vinko**, učitelj, 64 kom. raznih izdanja.

94. **Broz Kvirin**, 1 predmet.

95. **Cuvaj Anton**, zem. škol. nadzornik, pedagoško-didaktička djela.

96. **Dujmović Nikola**, 3 predmeta.

97. **Fleischer Gustav**, 4 kom. izdanja.
Razna učila, diagrami o razvitku belovarske realne gimnazije.

Digitized by Google

98. **Frangeš Simon**, kr. profesor u m.. Zagreb:
Računske tablice od celuloida.

99. **Gregorić Pavao**, učitelj, Zlatar, Va.:
Plastički zemljovid kraljevinah Hrvatske, Slavonije i Dalmacije.

100. **Hefele Ferdo**, učitelj, Sisak, Z.:
Poučne knjige: »Opančar i opančarija«, »Domaći obrti«, »Put na iztok«.

101. **Jakovčić Ivan**, učitelj. Kraljevica, MR.:
Sbirka korepnjača.

102. **Jurinac**, dr. profesor, prirodopisne preparate.

103. **Katar August**, 3 predmeta.

104. **Kralj Franjo**, učitelj, 2 kom. nkjiga.

105. **Ljuština Stevo**, 2 predmeta.

106. **Klemen Vjekoslav**, učitelj, 2 kom. knjiga.

107. **Medved Josip**, učitelj, Zagreb:
Grafička tabela o gluhoniemih.

108. **Padewieth M.**, prirodopisna učila.

109. **Strohal Rudolf.** ravnatelj, 2 kom. knjiga.

110. **Šimunović Franjo**, učitelj, Belovar, BK.:
Školske priručne knjige i učila.

111. **Širola Stjepan**, učitelj, 10 kom. knjiga.

112. **Šklebar Martin**, 6 predmeta.

113. **Tkalec Mirko**, učitelj, 11 kom. knjiga.

114. **Trstenjak Davorin**, ravnatelj, 2. kom. knjiga.

115. **Vudi Šime**, 1 predmet.

Digitized by Google

Skupina IV.

Zdravstvo.

I. Zdravstvena uprava i javne bolnice.

116. **Kralj. zemaljske vlade zdravstveni odsjek:**
Zdravstveni krajobraz kraljevina Hrvatske i Slavonije.

117. **Kr. zemaljski zavod za umobolne u Stenjevcu:**
Ogledalica (Model) zavoda.

118. **Kr. zemaljski cjepilištni zavod u Zagrebu:**
Ogledalica zavoda, voščeni praeparati (Moulagen).

119. **Javna bolnica u Osieku,** Vi.:
Ogledalica bolnice.

120. **Javna bolnica u Pakracu,** P.:
Ogledalica bolnice.

121. **Javna bolnica u Sisku,** Z.:
Ogledalica bolnice, veća osnova normalne bolnice.

122. **Javna bolnica u Petrinji,** Z.:
Ogledalica bolnice, manja osnova normalne bolnice.

II. Kupališta, lječilišta i rudne vode.

123. **Badi Jakov, Antun i Ignjat,** Krapinske Toplice, Va.:
Slika kupališta Krapinske Toplice, rudna voda u bocah, prospekti, brošure i razni spisi o ovom lječilištu.
Temperatura vode 30-35°R. veoma jako vrelo, uporabljuje se kod uloga, rematizma mišicah i sglobova, Ischias, neuralgija, bolesti kože i od rana, bolesti bubrega, ukočenosti, obumrlost, eksudata itd. Postaja: Zabok-Krapinske-Toplice. Liepo uredjeno kupalište i gostiona, glasba i zabave.

124. **Daruvar,** kupalište, vlastničtvo **Vjekoslava** pl. **Tüköry d' Algjest,** P.:
Slike i brošure kupališta.

125. **Družtvo za uredjenje i poljepšanje »Plitvičkih jezerah«,** Zagreb:
Slike, fotografije i karte plitvičkih jezerah.

126. **Gradsko poglavarstvo u Bakru,** MR.:
Morsko kupalište »Bakar«, fotografički tableau.

127. **Lipik, jodno kupalište,** P.:
Rudna voda, fotografije i prospekti.

128. **Lipovšćak Josip,** župnik, Bistra, Z.:
Ljekovita voda i zemlja.

Digitized by Google

129. **Maniu Valerij**, zakupnik vrela Apatovac, Križevci, RK.:
Apatovačka kiselica.

130. **Občinsko poglavarstvo u Cirkvenici**:
Slika mjesta i kupališta Cirkvenica.

131. **Obć. poglavarstvo u Novom**, MR.:
Morsko kupalište »Novi«, fotografički tableau.

132. **Občinsko poglavarstvo u Kraljevici**, MR.:
Morsko kupalište »Kraljevica«, fotografički tableau.

133. **Občinsko poglavarstvo u Fužinah**, MR.:
Dvie ogledalice liečilišta Fužine.
Fotografički tableau liečilišta Fužine.
Rudna voda.

134. **Uprava kupališta »Topusko«**, Z.:
Fotografički tableaux. Mineralna voda. Mineralno blato. Prospekti.

135. **Vlastničtvo kupališta »Stubičke Toplice«**, u Stubici, Z.:
Fotografički tableau.

136. **Vlastničtvo rudne vode »Jamnička kiselica«** u Jamnici, Z.:
Rudna voda.

137. **Vlastničtvo rudne vode »Strekovačka kiselica«** u Pitomači, BK.:
Rudna voda.

138. **Zagrebački kaptol**, kao vlastnik kupelji »Varaždinske Toplice« Va.:
Ogledalica kupališta.
Kupališno vrielo.
Rudna voda.
Brošure sa slikami.
Fotografički tableaux.

III. Touristika.

139. **Hrv. planinsko družtvo**, Zagreb:
Publikacije i karte.

IV. Zavodi za podporu bolestnika.

140. **Okružna blagajna za podporu bolestnika**, Zagreb:
Izvješća o djelovanju zavoda, statistika članova i bolestnika, grafičke karte o kretanju članova, bolestnih, umrlih i troškovih boluičke njege prema unišlim prinosom u godini 1893., 1894., 1895.

V. Ljekarnici.

141. **Acurti Dragutin**, ljekarnik, Senj, MR.:
Astermontanu.

142. **Báthorszéky Žiga**, ljekarnik, Kutina, BK.:
Razni preparati, škrinjica sa povezalom za vatrogasce i za škole.

143. **Kallivoda** pl. **Josip**, ljekarnik, Vinkovce, S.:
Kina-sirup sa fosfornim željezom i sumporom.
Kina-sirup sa fosfornim vapnom i jodnim željezom.

144. **Kleščić Mirko**, ljekarnik, Samobor, Z.:
Ljekovi za blago.

145. **Ključec Žiga**, ljekarnik, Fužine, MR.:
Prašak za zube »Dentol«; fužinski miomiris od Crnogorice; fužinski malinovac.

146. **Mittelbach Žiga**, ljekarnik. Zagreb:
Ljekarnički i živinarski praeparati.

147. **Momčilović Pero**, Kloštar-Ivanić, BK.:
Flores Verbasci. — Gaze de Jodoformis.

148. **Schön Ignatz**, Vinkovci, S.:
Španjolske muhe.

149. **Zsiga V.**, ljekarnik, Lipik, P.:
Antiseptička voda za zube.

VI. Književni rad.

150. **Lobmayer Antun**, dr. ravnatelj zem. rodilišta, kr. sveuč. profesor:
Historički razvitak kr. prim. učilišta u Zagrebu.
30 raznih higijenskih rasprava.

Digitized by Google

Skupina V.

Trgovina, financije i vjeresija.

151. **Štedionica** u Koprivnici, BK.:
Poslovno izvješće.

152. **Trgovačko - obrtne komore:**

1. Zagrebačka.

Zapisnici sjedničkî od god. 1876. do 1895.
»Obrtnik« od g. 1891.—1895.
Godišnja izvješća od god. 1876., 1877.—8., 1879., 1876.—1880., 1881.—5., 1886.—90., 1891./2., 1893.
»Druga skupština hrv. obrtnika«.
Izvješće o izložbah:
u Parizu 1867.,
u Zagrebu 1864.,
u Italiji 1884.
Pet izložbah 1889.

2. Senjska.

Zapisnici sjednicâ od god. 1876. do 1878., 1879.—1885.
Glavni izvještaji od g. 1876.—78., 1889.—1895.
Brošura: »Sensko-bihačka željeznica«.
»Mjestni običaji«.

3. Osječka.

Godišnja izvješća od god. 1860., 1864., 1881., 1889., 1890., 1894.
Mjesečni izvještaji g. 1893.
Zapisnici 1893. i 1894.
»Slavonski Lloyd« 1889.—1891.
Spomenice 1883.—1893., 1894.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina VI.

Poljsko gospodarstvo. Vrtljarstvo. Vinogradarstvo i vinarstvo. Pčelarstvo. Životinjski proizvodi i veterinarstvo.

I. Narodno gospodarski odsjek kr. zem. vlade.

153. **Narodno-gospodarski odsjek kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade:**

I. Gospodarsko i zemaljsko stočarstvo: Diagrami o subvencioniranju pojedinih granah gospodarstva; posebice o napredku gojitbe djeteline, o širenju površine oranicah, o pastuharstvu; zemljovidi o razširenju pasminah goveda, konja, ovaca i svinja. Slike (platinotypie) u Hrvatskoj i Slavoniji odgojenih i kao zemaljski opasači god. 1896. rabljenih pastuhah. Glave i lubanje u Hrvatskoj i Slavoniji prvotne stoke i slike te stoke. U kasetah fotografije svih vrstih stoke, prvotne i oplemenjene; sve gospodarske publikacije, izdane po narodno-gospodarskom odsjeku kr. zem. vlade.

II. Vinogradarstvo. Diagrami o širenju filokserne zaraze, o mieni proizvodnje zemlje u vinogradarstvu i o voćarstvu. Zemljovidi o postepenom širenju trsne uši od god. 1872. do 1896. Slike u Hrvatskoj i Slavoniji domaćega voća u naravnoj veličini, po pojedinih upravnih kotarih sastavljene. Rezovi loze, kako su običajni u Hrvatskoj i Slavoniji u naravi i naslikani. Veliki zemljovid Hrvatske i Slavonije, prikazujući današnje stanje vinogradarstva i voćarstva sa naznakom svih zemaljskih i privatnih nasadah američke loze, voćnih matičnjakov i loznjaka zem. vlade, seljačkih uzor-voćnjakah i filokserom ili peronosporom do god. 1896 uništenih vinogradah. Modeli zemaljskog matičnjaka loze u Laščini kraj Zagreba. Naprava za pospješenje srašćenja ciepljene loze.

III. Kulturna tehnika i melioracije tla. Diagrami o obsegu izvedenih melioracijah, o troškovih i subvencioniranju kulturno-tehničkih radnja. Zemljovid sa naznakom mjestah, gdje su provedene veće melio-

Digitized by Google

racije tla po zemaljskom kulturno-tehničkom osoblju. Nacrti znamenitijih melioracijah na zidu i u mapah, sa detailnimi operati u omotih. Model uzorne drmaže, izvedene na livadi »Čret« kr. gosp. i šumar. učilišta u Križevcih.

IV. Svilogojstvo: Čahure, proizvedene u Hrvatskoj i Slavoniji, i svila, od takovih čahurah dobivena. Slike svilogojstvenih zgradah u Hrvatskoj i Slavoniji; zemljovid sa naznakom mjestah, u kojih se žitelji bave gojitbom svilaca, diagram o dosadanjoj produkciji svile.

V. Kr. zemalj. uzorna pivnica: ogledci vinah i rakijah, proizvedenih u Hrvatskoj i Slavoniji i manipuliranih u kr. zem. uzornoj pivnici.

VI. Analize vinah iz Hrvatske i Slavonije (do 1000 analizah) izradjene po nalogu kr. zemalj. vlade u kem-analit. zavodu dra. Srećka Bošnjakovića u Zagrebu. Ogledci karakterističnih vinah u bocah; ualazi pojedinih osobito znamenitih vinah, predočeni pravom množinom njihovih sastojinah (u 1 litri vina) u staklenkah. Zemljovid i diagram sastavljeni na temelju tih iztraživanja. Pobliže vidi u specijalnom katalogu te izložbe.

VII. Gospodarsko školstvo:

154. **Kr. gospodarsko i šumarsko učilište u Križevcih:**

I. Objekti predočujući razvitak i sadanje ustrojstvo ukupnog zavoda, frekvenciju, izpitni uspjeh, zemljištni posjed, gradjevine, organizaciju i uspjeh zavodskoga gospodarstva: historički nacrt o postanku i razvitku zavoda, zavodska izvješća od 1860 do 1896, dekorativna slika gospodarskih zavodskih gradjevina i ratarnice sa botanić. vrtom; 2 reliefne karte zavodskih zemljišta; 4 fotografična tableauxa sa 64 fotografičke slike zavodskih sbirka i radionica, gradjevina i njihova uredjenja, raznih gospod. objekata, stoke itd. Nacrti zav. gradjevina i razni tlovidi zemljištnog posjeda: oranice, vrtovi i voćnjaci, botan. vrt, vinogradi, gosp. pokušalište, gospodarstveni i sastojinski nacrt zavodske šume, lovište itd., diagrami o frekvenciji slušatelja višeg gospodarskog i šumarskog učilišta i ratarnice, o uspjehu obuke, o zanimanju svršenih ratara, diagram o bruto-prihodu zavodskog gospodarstva za pojedine grane i ukupno za god. 1860—1895, sa odnosnimi skrižaljkama, metoda obuke u risanju; tabelarni pregledi o zavodskoj imovini, razredba sati; sustav zav. knjigovodstva, školske knjige itd

II. Strukovne knjige i spisi izdani po članovima prof sbora.

III. Strukovne radnje profesorskog sbora: analize vina, kult. tla i sjemenja, meteorolog. opažanja, razna gosp. i šum. učila, sbirka karakterističnih vrsti kulturuog tla za kraljevine Hrvatsku i Slavoniju; sbirka drva i šešarica, sustavno predočenje gospodarskog knjigovodstva uz odnosne tiskanice i knjige; zoološki preparati; kolekcija pasmina domaće peradi; uredjenje i djelovanje postaje za iztraživanje sjemenja itd.

IV. Radnje slušatelja gospod. i šumar. višeg odjela i pitomaca ratarnice. Viši odjel: risanja, gospodarske osnove, mikroskopski i zoološki preparati, sbirke gosp. i šum. sjemenja, grančica i pupoljaka šum. drveća, elaborati iz knjigovodstva, herbarija, tableauxi o ciepljenju voćaka i loze, tehnol. nacrti itd. Ratari: dnevnici, zadaćnice, gosp. osnove, radnje knjigovodstvene, košararske, pčelarske, tableauxi o ciepljenju itd.

V. Proizvodi zavodskoga gospodarsko i vrtno sjemenje, mlinski proizvodi, vino, tropovica, drožđenka, cognac, ocat, sisarski proizvodi.

Digitized by Google

VI. Zavodsko lovstvo: kolekcija rogovlja i grupe nadjevenih životinja iz zavodskog lovišta. Modeli o uredjenju lovišta.

155. **Kr. zem. ratarnica u Požegi**:
Na zavodskom zemljištu proizvedene žitarice i sočivice; nacrti zavodskog posjeda prije i sada. i zavodskih zgradah; diagrami o brutto-prihodu zavoda, o posjetu i uspjehu naukovanja, o prirastu i vriednesti stoke. Učevna sredstva i radnje zavodskih pitomaeah. Slike zavodskih objekta. Modeli sira, koji se na zavodu proizvadja, ogledci vina.

156. **Kr. vinogradar. i voćarska škola u Petrinji**:
Nacrt zavodskog posjeda prije i poslje uredjenja; praktične radnje pitomacah, učevne knjige, koje se na zavodu rabe, ogledci na zavodu proizvedenog vina, rakije i žitaricah. Analize zavodskog tla, za oranice. livade, vinograda i voćnjaka.

157. **Kr. podkivačka škola u Zagrebu**:
Modelli i preparati služeći za obuku pitomacah, izvedeni po kr. nadveterinaru i glavnom učitelju škole Černy-u. Sve sprave i nastroji, potrebiti za podkivanje konjah. Uzorna i bolestna podkovana kopita i papci.

158. **Hrvatsko-slavonsko gospodarsko družtvo**, Zagreb:
1. Pregled podružnica hrv.-slav. gospodar. družtva u Zagrebu od godine 1841. do 1895.
2. Gojitba djeteline u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji godine 1895.
3 Gojitba djeteline u kraljevini Hrvatskoj i Slavoniji godine 1895.
4. Razprostranenje pasmine Goveda.
5. Razprostranenje pasmina Svinja.
6. Razprostranenje pasmine Ovaca.
7. Razprostranenje pasmine Konja.
8. Model sgrade hrv.-slav. gosp. družtva.
9. Model pokušališta hrv.-slav. gosp. družtva.
10. Model američkog matičnaka hrv.-slav. gosp. dražtva.
11. Model američkog cjepilnaka hrv.-slav. gosp. družtva.
12. Gospodarski list, časopis hrv.-slav. gosp. družtva, izlazi u 2500 otisaka.
13. »Seoski Gospodar«, časopis hrv.-slav. gosp. družtva, izlazi u 11.000 otisaka.

Podružnice družtva: u Novoj Gradiški, Slunju, Zemunu i Zlataru:
Kolekcija proizvoda podružničkih članova.

159. **Slavonsko gospodarsko družtvo**, Osjek. Vi:
Karta družtvenog područja sa predočenjem družtvenih odnošajah.
Poviest. razvoj i djelovanje družtva, rukopis u krasnovezu.
Družtvene edicije.
Opažanja družtvene meteorološke postaje za vrieme od 14 godina, grafički predočena.
Slike i nacrti družtvenih i podružničkih sgrada i pokušališta.
Analize tla na sadržaj vapna iz vinogorjah družtvenog područja.

160. **Družtvo za zaštitu životinja**, Zagreb:
Razni plakati za nošenje peradi i vožnju teladi, razne pouke za gospodare i djeci, časopis Životinja, uzorci legla za ptice sabirača, hvataljka za mačke itd., zaštitna kućica. sbirka koristnih ptica, sbirka škodljivih ptica, sbirka škodljivih životinja.

II. Posebni izložitelji.

161. **Izložbeni odbor**, Gospić, LK.:
Sbirka poljskih proizvoda sa podatcima.

162. **Odescalchi Livije kneza uprava dobara**, Ilok. S.:
Kolekcija proizvodah gospodarstvâ, nacrti i osnove.

163. **Pfeiffer Karl Leopold**. Osjek, Vi.:
Vlastelinstva Gornji i dolnji Orlovnjak i Bezenica u županiji virovitičkoj. pustare Višnjevci i Gladno u županiji sriemskoj:

Digitized by Google

Izložba cielokupnog poljskog gospodarstva; gospodarstvene osnove i nacrti; gospodarstveni proizvodi.

III. Poljski proizvodi.

1. Bob.

164. **Babić Stjepan**, Irig, S.
165. **Čupić Vaso**, Neradin, S.
166. **Divljak Vaso**, N. Karlovci, S.
167. **Dragosavljević Mitar**, Irig, S.
168. **Gosp. podružnica**, N. Gradiška, P.
169. **Gramer Mijo**, Surčin, S.
170. **Ilinački Lazar**, Erdevik, S.
171. **Josimović Jovan**, Kuzmin, S.
172. **Konjević Velimir**, Erdevik, S.
173. **Manastir Jazak**, S.
174. **Milutinović Novak**, Šašinci, S.
175. **Mirilović Petar**, Kuzmin, S.
176. **Mosić Mihalj**, Ležimir, S.
177. **Nikolić Stevan**, Šašinci, S.
178. **Ognjanović Jelena**, Morović, S.
179. **Papp Jano**, Pazova, S.
180. **Popović Jovan**, Lačarak, S.
181. **Popović Tomo**, Grubišnopolje, BK.
182. **Posavčić Adam**, Andrijaševci, S.
183. **Sagovac Antun**, Proča, P.
184. **Savić Lazar**, Martinci, S.
185. **Sutarić Karlo**, Stivica, P.
186. **Vlaketić Sreta**, Markuševci, S.

2. Djetelina.

187. **Barth Mijo**, Indjija, S.
188. **Bartoniček Hinko**, Novska, P.
189. **Bjelić Sava**, V. Pisanica, S.
190. **Beljin Svetislav**, Golubinac, S.
191. **Benaković Antun**, Županja, S.
192. **Breslauerov nasljednik**, Daruvar Toplice, P.
193. **Buhta Franjo**, Gudovac, BK.
194. **Buš Andrija**, St. Pazova, S.
195. **Dretović Tomo**, Gradište, S.
196. **Ferić Ignjat**, Mala, P.
197. **Geizer Johan**, Svinjarevci, S.
198. **Gosp. podružnica**, N. Gradiška, P.
199. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
200. **Horvat G.**, Gor. Raić, P.
201. **Hupbauer Gjuro**, Neudorf, S.
202. **Jovanović Ivan**, Gradište, S.
203. **Jovanović Kosta**, Brdjani, P.
204. **Kempf Friedrich**, Vukovar, S.
205. **Kohović Martin**, Maradik, S.
206. **Kolb Ivan**, Sirač, S.
207. **Kanja Franjo**, Gudovac, BK.
208. **Korsos Janos**, Čakovci, Sr.
209. **Kovačević Petar**, Kovačevac, P.
210. **Majer Stjepan**, Ilača, Sr.
211. **Makarović Andro**, Gradište, S
212. **Matičić Petar**, Otok, S.
213. **Matišić Imbro**, Jakšići, P.
214. **Matuc Gjuro**, Novska, P.
215. **Mehandžić Andrija**, Beška, S.
216. **Miovec Josip**, Dabrovac, P.
217. **Mohler Josip**, Petrovoselo, P.
218. **Moses P.**, Rača, BK.
219. **Mühlberg Petar**, Biskupci, P.
220. **Nenadović Gjuro**, Klisa, P.
221. **Neuman Alexander**, Dežanovac, S.
222. **Nikolajević Svetislav**, Golubinac, S.
223. **Omerzo Josef**, Sirač, P.
224. **Pavlić Vatroslav**, Varaždin, Va
225. **Petrović Aleksija**, Karlovci, S.
226. **Pinojtić Stjepan**, Petrovo selo St., P.
227. **Pokas Marko**, Subocko, P.
228. **Pokorny Alois**, Grubišnopolje, BK.
229. **Popović Aleksa**, N. Karlovci, S.
230. **Požega Tomo**, Ivankovo, S.
231. **Prhal Hinko**, Končanica, P.
232. **Prahar Josip**, Dežanovac, S.
233. **Reiner Mijo** dr., Brestovac, P.
234. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
235. **Rekić Nikola**, Brdjani, P.
236. **Skala Franjo**, V. Grdjevac, BK.
237. **Simunović Stjepan**, Nova Gradiška, P.
238. **Šokčević Marijan**, Otok, S.
239. **Švedić Žaver**, V. Kopanica, P.
240. **Scheyer Vilko**, Ludbreg, Va.

Digitized by Google

241. **Schnur Mijo**, Tovarnik, S.
242. **Teofilović Lazo**, Jankovci, S.
243. **Tudić Stjepan**, Severin, BK.
244. **Varičak Dragutin**, St. Pazova, S.
245. **Vitez Petar**, Okučani, P.
246. **Vlastelinstvo Jakova** grofa **Eltza**, Vukovar, S.
247. **Vulčić Kuzman**, Ivankovo, S.
248. **Wolf Nikola**, Sotin, S.
249. **Zurić Stjepan**, Abševci, S.

3. Grah.

250. **Abramović Ilija**, Drenovac, S.
251. **Alečević Savka**, Erdevik, S.
252. **Ananić Vaso**, Brod, P.
253. **Arnold Antun**, Niemci, S.
254. **Arsenijević Milan**, Irig, S.
255. **Arzt A.**, St. Banovci, S.
256. **Atacković Ivan**, Maradik, S.
257. **Atanacković Maksim**, Šimanovci, S.
258. **Atković Gjoko**, Irig, S.
259. **Avramović Alimpije**, Neradin, S.
260. **Avramović Andrija**, Neradin, S.
261. **Avramović Mladen**, Irig, S.
262. **Avramović Simo**, Neradin, S.
263. **Babić Stjepan**, Irig, S.
264. **Bačić Martin**, Šamac, S.
265. **Bader Josip**, Vinkovci, S.
266. **Baić Sava**, Neradin, S.
267. **Barković Nikola**, Irig, S.
268. **Bartek Gjuro**, Irig, S.
269. **Bartulić Joso**, Vinkovci, S.
270. **Beck Adalbert**, Vinkovci, S.
271. **Beck Josip**, Gaboš, S.
272. **Belić Jovan**, Irig, S.
273. **Bender Ivan**, Neudorf, S.
274. **Beran F.**, Andrijevci, P.
275. **Berek Miško**, Šid, S.
276. **Berisavljević Jovan**, Erdevik, S.
277. **Berisavljević Teofan**, Erdevik, S.
278. **Berković Franjo**, Sotin, S.
279. **Bertić Kuzman**, Vinkovci, S.
280. **Bertić Marko**, Otok, S.
281. **Bičanić Mita**, Banoštor, S.
282. **Bielić Jovan**, Irig, S.
283. **Bjelić Stanko**, Laz, S.
284. **Biklć Nikola**, Ćerević, S.
285. **Bilić Franjo**, Niemci, S.
286. **Bisanić Mito**, Banastor, S.
287. **Bizumić Jašo**, Neradin, S.
288. **Blagojević Stjepan**, Šid, S.
289. **Blažević Franjica**, Gradište, S.
290. **Blažević Manda**, Gradište, S.
291. **Bočkaj Alois**, St. Pazova, S.
292. **Bogdanović Živan**, Erdevik, S.
293. **Bogić Branko**, Lačarak, S.
294. **Bogić Vaso**, Divoš, S.
295. **Bojčić Mijo**, Jazak, S.
296. **Borić Pavao**, Kuzmin, S.
297. **Bošnjaković Ivan**, Nemci, S.
298. **Brdarović Viktorija**, Nemci, S.
299. **Brežovac Mato**, Kuzmin, S.
300. **Brkić Antun**, Nemci, S.
301. **Brkić Stevan**, Irig, S.
302. **Brkić Stjepan**, Nemci, S.
303. **Brocić Njegovan**, Martinci, S.
304. **Budinčević Stanko**, Bosut, S.
305. **Buršić Ferdo**, Mala, P.
306. **Bus Andrija**, Beška, S.
307. **Car Stjepan**, Gola, BK.
308. **Carić Stanko**, Mirkovci, S.
309. **Cerovac Anka**, Mirkovci, S.
310. **Cidić Jakov**, Novska, P.
311. **Cikuša Eva**, Privlaka, S.
312. **Cilković Stjepan**, Proča, P.
313. **Cmelik Martin**, Pazova, S.
314. **Cvetničanin Bogdan**, Kuzmin, S.
315. **Čemerlić Gavro**, Grk, S.
316. **Činčurak Istok**, Erdevik, S.
317. **Ćirić Milovan**, Irig, S.
318. **Ćirić Mitra**, Gaboš, S.
319. **Ćirić Rajko**, Irig, S.
320. **Ćirić Stjepan**, Gaboš, S.
321. **Ćirić Todor**, Irig, S.
322. **Ćirić Živan**, Irig, S.
323. **Čolak Nikola**, Jasenovac, P.
324. **Čolaković Šimun**, Gradište, S.
325. **Čošić Gaja**, Irig, S.
326. **Čosić Giga**, Irig, S.
327. **Čupić Milan**, Ćerević, S.
328. **Čupić Vaso**, Neradin, S.

Digitized by Google

329. **Ćurlić Todor**, Neradin, S.
330. **Dačić Gjoko**, Šarengrad, S.
331. **Damjanović Josip**, Irig, S.
332. **Damjanović Mato**, N. Jankovci, S.
333. **Delalić Marian**, Soljani, S.
334. **Despotović Stanko**, N. Jankovci, S.
335. **Dimitrievič Joca**, Jazak, S.
336. **Dimitrievič Todor**, Neradin, S.
337. **Dobričić Ivan**, Martinci, S.
338. **Dokić Jefto**, Čerević, S.
339. **Dolenc Josip**, Virje, BK.
340. **Doslin Josip**, Pitomača, BK.
341. **Došlin Tomo**, Pitomača, BK.
342. **Dragosavljević Mitar**, Irig, S.
343. **Dragosavljević Petar**, Okučani, P.
344. **Dražeta Lažar**, S. Banovci, S.
345. **Dretvić Antun**, Gradište, S.
346. **Drugičević Simo**, S.
347. **Dundić Živan**, Irig, S.
348. **Dužanović Filip**, Pleternica, P.
349. **Djekić Dane**, Proča, S.
350. **Epli Josip**, Vodjinci, S.
351. **Erdeljev Gjoko**, Rivica, S.
352. **Eremić Ljuba**, Čerević, S.
353. **Ernst Gjuro**, Hrastovica, P.
354. **Fabiani Antun**, Andrijevci, P.
255. **Farkaš Gjuro**, Maradik, S.
356. **Feldersar J.**, Andrijevci, P.
357. **Feltenčev Kata**, Šarengrad, S.
358. **Ferić Ignjat**, Cernik, S.
359. **Ferić Ivan**, Male, P.
360. **Ferić Vatroslav**, Mala, P.
361. **Filipović Stefan**, Erdevik, S.
362. **Forgić Adam**, Nemci, S.
363. **Frank braća**, Tovarnik, S.
364. **Fružić Nikola**, Divoš, S.
365. **Gačulić Živan**, Čerević, S.
366. **Gal Janko**, Gola, BK.
367. **Galović Hilar**, Otok, S.
368. **Galović Matilda**, Ivankovo, S.
369. **Gasljević Marko**, Voloder, P.
370. **Gavrilović Gavro**, Čerević, S.
371. **Gavrilović Josim**, Neradin, S.
372. **Gavrilović Lazar**, Laz, S.
373. **Georgijević Jovan**, Grk, S.
374. **Georgijević Krsta**, Grk, S.
375. **Georgijević Lazar**, Neradin, S.
376. **Georgijević Nikola**, Grk, S.
377. **Georgievič Petar**, Neradin, S.
378. **Gogolja Ivan**, Osekovo, BK.
379. **Golubić Milan**, Mirkovci, S.
380. **Gorjanović Stjepan**, Neradin, S.
381. **Gosp. podružnica**, N. Gradiška, P.
382. **Gosp. podružnica**, Zemun, S.
383. **Grabić Marta**, Ivankovo, S.
384. **Graner Mijo**, Surčin, S.
385. **Grantsak Stjepan**, Dežanovac, P.
386. **Grčanac Nikola**, Grk, S.
387. **Guhas Čedo**, Neradin, S.
388. **Gjerčan Janko**, Erdevik, S.
389. **Gjoić Gjuro**, Komletinci S.
390. **Gjorgjević Jovan**, Beočin, S.
391. **Gjorgjević Teodorojević Korlejia**, Mangjelos, S.
392. **Gjurgjević Živko**, Cerna, S.
393. **Gjurić Todor**, Irig, S.
394. **Hajdina Miko**, Grubišnopolje, BK.
395. **Hainić Marko**, Brestac, P.
396. **Hegy Janko**, Andrijaševci, S.
397. **Herekoviċ Josip**, Martijanec, Va.
398. **Herman Franjo**, Vinkovci, S.
399. **Horgossy Grga**, Andrijaševci, S.
400. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
401. **Horvat Petar**, Gjurgjevac, BK.
402. **Hrovanek Ivan**, Grubišnopolje, BK.
403. **Ivanetić Ivan**, Abševci, S.
404. **Ivanković Gjuro**, Novska, P.
405. **Ivanišević Jakov**, Kovačevac, P.
406. **Ivanović Maksim**, Gaboš, S.
407. **Ivanović Miladin**, Beočin, S.
408. **Ivanušević Jakov**, Kovačevac, P.
409. **Iveković Luka**, Tovarnik, S.
410. **Ivić Agica**, Cerna, S.
411. **Izaković Joso**, Vinkovci, S.
412. **Jakičić Alois**, Stivica, P.
413. **Jakovački Gjoko**, Neradin, S.
414. **Jakovljević Mita**, Čerević, S.
415. **Jakovljević Petar**, Irig, S.
416. **Janeš Josip**, Peteranec, BK.
417. **Jankić Ruža**, St. Jankovci, S.
418. **Janković Pane**, Neradin, S.
419. **Janković Todor**, Neradin, S.

Digitized by Google

10.

S.

S,

S.

S.

Digitized by Google

Digitized by Google

420. **Jano Jašo**, Pazova, S.
421. **Jarminac Petar**, Laz, S.
422. **Jelić Marija**, St. Mikanovci, S.
423. **Jesimović Tošo**, Neradin, S.
424. **Jovančević Lazar**, Erdevik, S.
425. **Jovanović Damjan**, Vera, S.
426. **Jovanović Ilija**, Bečin, S.
427. **Jovanović Jeca**, Neradin, S.
428. **Jovanović Jovan**, Neradin, S.
429. **Jovanović Milan**, Mirkovci, S.
430. **Jovelić Uroš**, Kuzmin, S.
431. **Jugović Mio**, Uštice, P.
432. **Jurišić Nikola**, Černik, S.
433. **Kadić Pavao**, Gudinci, S.
434. **Kaffka Dragutin**, Banoštor, S.
435. **Karadžić Todor**, Čerević, S.
436. **Karliček Adalbert**, Nemci, S.
437. **Kasapski Miša**, Rivica, S.
438. **Kazimirović Damjan**, Irig, S.
439. **Keller Franjo**, Nuštar, S.
440. **Kemeny Josip**, Sotin, S.
441. **Kendjelić Andro**, Ferdinandovac, BK.
442. **Kesegić Luka**, Niemci, S.
443. **Kičošević Trivun**, Banoštor, S.
444. **Kiefer Stjepan**, Sotin, S.
445. **Kilosević Trivun**, Čerević, S.
446. **Kirjakovlć Avram**, M. Remete, S.
447. **Kirschenhanser Ilija**, Banoštor, S.
448. **Kiš Bara**, Nemci, S,
449. **Kiš Pavao**, Marinci, S.
450. **Klače Andrija**, Lipik, P.
451. **Klaić Andrija**, Lipik, P.
452. **Klisarić Petar**, Neradin, S.
453. **Knežić Lujo**, N. Čiče, Z.
454. **Knežević Ljubinko**, Lačarak, S.
455. **Knežević Stjepan**, Velika, P.
456. **Knežević Tereza**, Komletinci, S.
457. **Kohn Jakov**, Brod, P.
458. **Kokanović Stjepan**, Gudinci, S.
459. **Kolarov Pero**, Susek, S.
460. **Kolundžić Vaso**, Markuševci, S.
461. **Konjević Gjoko**, Erdevik, S.
462. **Konjević Vaso**, Lačarak, S.
463. **Konjević Velimir**, Erdevik, S.
464. **Konobić Martin**, Maradik, S.
465. **Konstantinović Lazar**, Banoštor, S.
466. **Koplić Cvieta**, Čerević, S.
467. **Korka Joco**, N. Gradiška, P.
468. **Korovljević Ivan**, Rajevo selo, S,
469. **Kosović Martin**, Maradik, S.
470. **Kostić Josim**, Neradin, S.
471. **Kotarlić Stojko**, Šid, S.
472. **Krtolković Martin**, Vinkovci, S.
473. **Kovač Mato**, Gjurgjevac, BK.
474. **Kovačević Andrija**, Gradište, S.
475. **Kovačević Eva**, Gradište, S.
476. **Kovačević Gjuro**, Kovačevac, P.
477. **Kovačević Petar**, Kovačevac, P.
478. **Kovačević Stjepan**, Irig, S.
479. **Kovačić Petar**, Kovačevac, P.
480. **Kozarević Andrija**, Šid, S.
481. **Krassa Gjuro**, Erdevik, S.
482. **Krastavčević Stjepan**, Irig, S.
483. **Kresojević Gjuro**, Bešenovo, S.
484. **Krestić Tanasija**, Irig, S.
485. **Krsmanović Vaso**, Brkasovo, S.
486. **Krušec Josip**, Snetovci, Va.
487. **Kukmirica Stojan**, N. Karlovci, S.
488. **Kulmer** grof **Ljudevit**, Popovac, Va.
489. **Kulundžić Alois**, Komletinci, S.
490. **Kuzmanović Gjoko**, Neradin, S.
491. **Kuzmanović Sava**, Neradin, S.
492. **Labrtić Anka**, Komletinci, S.
493. **Lačarac Pavao**, Kamenica, S.
494. **Lačarac Stjepan**, M. Remete, S.
495. **Lakočević Ljubomir**, Surčin, S.
496. **Lasić Franjo**, St. Mikanovci, S.
497. **Lavsetić Emerik**, Nemci, S.
498. **Lazić Mijo**, Černik, S.
499. **Lazić Nikola**, Laz, S.
500. **Lazić Stanko**, Laz, S.
501. **Lazić Stjepan**, Mirkovci, S.
502. **Lazović Ljuba**, Bosut, S.
503. **Leitner Mijo**, Neradin, S.
504. **Lekić Todor**, Irig, S.
505. **Lenkiš Ivan**, Kamenica, S.
506. **Ličinić Svetozar**, Neradin, S.
507. **Ljubičić Andrija**, Soljani, S.
508. **Lombarović Andrija**, Otok, S.
509. **Lončar Adam**, Ferdinandovac, BK.
510. **Lovrenčić Mijo**, Niemci, S.

Digitized by Google

511. **Lovretić Marko**, Niemci, S.
512. **Lovretić Mijo**, Niemci, S.
513. **Lozjanin Stevan**, Grk, S.
514. **Lukač Antun**, Šid, S.
515. **Lutz Antun**, Nuštar, S.
516. **Magaraš Jovo**, Mirkovci, S.
517. **Majstorović Arsenije**, Laćarak, S.
518. **Maklenović Pavao**, Irig, S.
519. **Malenčić Ivan**, Drenovac, S.
520. **Malešević Jovan**, Neradin, S.
521. **Malešević Lazar**, Irig, S.
522. **Maletić Andrija**, Uljanik, P.
523. **Manastir Jazak**, S.
524. **Manastir Krušedol**, S.
525. **Manastir M. Remete**, S.
526. **Marček Gjuro**, Erdevik, S.
527. **Marić Ignjat**, Irig, S.
528. **Marić Janko**, Gjurgjevac, BK.
529. **Marić Marko**, Gjurgjevac, BK.
530. **Marić Todor**, Kamenica, S.
531. **Marički Lazar**, Martinci, S.
532. **Marijanović Nikola**, Otok, S.
533. **Marinković Ilija**, Niemci, S.
534. **Marjanov Glišo**, Čerević, S.
535. **Marjanović Glišo**, Čerević, S.
536. **Markić Martin**, Gjurgjevac, BK.
537. **Marković Adam**, Grk, S.
538. **Maršić Franjo**, Drenovci, S.
539. **Martinić Ljudmila**, Rača, BK.
540. **Masnikosa Stanko**, Mirkovci, S.
541. **Matanović Andrija**, Jankovci, S.
542. **Matanović Antun**, N. Jankovci, S.
543. **Matanović Joso**, N. Jankovci, S.
544. **Matianović Nikola**, Otok, S.
545. **Matić Petar**, Irig, S.
546. **Matić Stjepan**, Irig, S.
547. **Matičić Petar**, Otok, S.
548. **Matkovček Andrija**, Erdevik, S.
549. **Medel Filip**, Neudorf, S.
550. **Mehandžić Andrija**, Beška, S.
551. **Meseljević Andrija**, Abševci, S.
552. **Mičašević Mladjan**, Irig, S.
553. **Mihić Ilija**, Gundinci, S.
554. **Mihić Marko**, Gudinci, S.
555. **Miholić Gjuro**, Ivanec, Va.
556. **Mihovec Josip**, Dobrovac, P.
557. **Miatović**, Otok, S.
558. **Mijatović Pavao**, Jazak, S.
559. **Mijatović Simo**, Vinkovci, S.
560. **Mikolčević Josip**, Brod, P.
561. **Mikotić Adam**, Novo selo, P.
562. **Mikulaš Gjuro**, Gjurgjevac, BK.
563. **Miletić Marko**, Otočac, LK.
564. **Milić Ivan**, Šarengrad, S.
565. **Milić Klara**, Irig, S.
566. **Milić Kuzman**, Mikluševci, S.
567. **Milić Milan**, Šarengrad, S.
568. **Milin Miloš**, Irig, S.
569. **Milinović Timotija**, Ležimir, S
570. **Milosavljević Uroš**, Neradin, S.
571. **Milošević German**, Bonoštor, S.
572. **Milošević Gjoko**, Irig, S.
573. **Milošević Zarija**, Irig, S.
574. **Milovanović Timotej**, Ležimir, S.
575. **Milutinović Ivan**, Neradin, S.
576. **Milutinović Gjoko**, Neradin, S.
577. **Milutinović Mika**, Neradin, S.
578. **Mirešević Mitar**, Divoš, S.
579. **Mirković Nestor**, Neradin, S.
580. **Mirković Ivo**, Bebrina, P.
581. **Miškatović Ferdo**, Cernik, P.
582. **Moser Ljuboslav**, Ilok, S.
583. **Moster Hinko**, Sv. Ivan Žabno, BK.
584. **Mošić Mihalj**, Ležimir, S.
585. **Načvinac Aleksa**, N. Karlovci, S.
586. **Neferanović Martin**, Privlaka, S.
587. **Nenadović Gjoko**, Irig, S
588. **Nenadović Gjuro**, Prekopaka, P.
589. **Nešković Aca**, Irig, S.
590. **Neuman Aleksander**, Dežanovec, P.
591. **Niketić David**, Kamenica, S.
592. **Niketić Lazar**, Kamenica, S.
593. **Niklć Petar**, Neradin, S.
594. **Nikolić Adam**, Novo selo, S.
595. **Nikolić Eva**, Ivankovo, S.
596. **Nikolić Gavro**, Podgradje, S.
597. **Nikolić Gjoka**, Kamenica, S.
598. **Nikolić Milan**, Irig, S.
599. **Nikolić Uroš**, Neradin, S.
600. **Novoselac Stana**, Komletinci, S.
601. **Obranović Ilija**, Irig, S.

Digitized by Google

602. **Obranović Mladen**, Irig, S.
603. **Obrenović Svetozar**, Irig, S.
604. **Obsenica Panta**, N. Karlovci, S.
605. **Ognjanović Stjepan**, Morović, S.
606. **Okrugić Damjan**, Morović, S.
607. **Ormanec Florijan**, Virje, Bk.
608. **Pandurović Luka**, Irig, S.
609. **Pankarić Martin**, Virje, BK.
610. **Papdanko Mijo**, Šid, S.
611. **Parlić Gjoko**, Banoštor, S.
612. **Pavešić Petar**, Otok, S.
613. **Pavičić Lovro**, Proča, S,
614. **Pavić Miško**, Laz, S.
615. **Pavin Ivan**, Gjurgjevac, BK.
616. **Pavlović Gjuro**, Soljani, S.
617. **Pavlović Ljubomir**, Ćerević, S.
618. **Pazarski Lazar**, Irig, S.
619. **Pazarski Pavao**, Irig, S.
620. **Peaković Stjepan**, Morović, S.
621. **Pejnović Agata**, Lačarak, S.
622. **Perak Lojza**, Kutjevo, P.
623. **Pešić Svetozar**, Irig, S.
624. **Peter Marija**, Soljani, S.
625. **Pettko pl. Kristina**, Gjurgjevac, BK.
626. **Petrić Jakob**, Irig, S.
627. **Petrić Lazar**, Neradin, S.
628. **Petrić Mato**, Gjurgjevac, BK.
629. **Petričić Manda**, Ivankovo, S.
630. **Petrović Bogolik**, Erdevik, S.
631. **Peter Marija**, Soljani, S.
632. **Pisanić Mita**, Banoštor, S.
633. **Plavšić Rok**, Abševci, S.
634. **Pleš Tomo**, Novska, P.
635. **Pliverić Antun**, Abševci, S.
636. **Pliverić Josip**, Abševci, S.
637. **Plesničar Franjo**, Kutina, BK.
638. **Pokas Mijo**, Novska, P.
639. **Poljak Milan i Anka**, Gjurgjevac, BK.
640. **Popović Jovan**, Ćerević, S.
641. **Popović Kuzman**, Lačarak, S.
642. **Popović Miloš**, Lačarak, S.
643. **Popović Pavo**, Ćerevlć, S.
644. **Popović Stevo**, Tovarnik, S.
645. **Poznanović Živan**, Grk, S.
646. **Prahar Josip**, Dežanovac, P.
647. **Predošević Mitar**, Abševci, S.
648. **Puhalović Radovan**, Surčin, S.
649. **Pušić Ilija**, Jazak, S.
650. **Pužić Gaja**, Irig, S.
651. **Račkaj Alois**, N. Banovci, S.
652. **Radić pl. Nikola**, Petrovci S.
653. **Radić Staza**, Gudinci, S.
654. **Radjić Nikola**, Erdevik, S.
655. **Radjić Rade**, Erdevik, S.
656. **Radojčić Gliša**, Čerević, S.
657. **Radović Aladin**, Šašinci, S.
658. **Rajaković Kosta**, Borovac, P.
659. **Rakić Lazar**, Kamenica, S.
660. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
661. **Rašković Gjoka**, Neradin, S.
662. **Rendman Simo**, Nemci, S.
663. **Rešetar Ivan**, Nemci, S.
664. **Richard Franjo**, Bogdanovci, S.
665. **Ristić Pavao**, Irig, S.
666. **Rogić Adam**, Soljani, S.
667. **Rochik Josip**, Dežanovac, P.
668. **Salitrešić Gjurgje**, Šid, S.
669. **Sančić Martin**, Ludbreg, Va.
670. **Sarać Spana**, Maradik, S.
671. **Sarčević Vaso**, Negoslovci, S.
672. **Savić Kosta**, Zemun, S.
673. **Savić Miloš**, Kamenica, S.
674. **Schafhauser Stjepan**, Gjulaves P.
675. **Scheyer Vilko**, Ludbreg, Va.
676. **Schweichler Ivan**, Tovarnik, S.
677. **Selier Miloš**, Kamenica, S.
678. **Selič Josip**, Grubišnopolje, BK.
679. **Semac Joso**, Novska, P.
680. **Signjar Franjo**, Virje, BK.
681. **Simić Kata**, Komletinci, S.
682. **Simić Lazar**, Komletinci, S.
683. **Simić Šimun**, Sviloš, S.
684. **Simunović Stjepan**, Nova Gradiška, P.
685. **Skoba Blaž**, Pitomaču, BK.
686. **Slavujević Stevan**, Šid, S.
687. **Smiljanić Stevo**, Irig, S.
688. **Sokić Petar**, Cernik, P.
689. **Sorić Mato**, Kovačevac, S.
690. **Stumper Gjuro**, Čakovac, S.

Digitized by Google

691. **Stanojević Simo**, Irig, S.
692. **Stanojević Simo II.**, Irig, S.
693. **Stanimirović Pavao**, Neradin, S.
694. **Stanković Milan**, Vera, S.
695. **Stefanac Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
696. **Stepanović Velimir**, M. Remete, S.
697. **Stevančević Stevo**, Mohovo, S.
698. **Stivičević Adam**, Otok, S.
699. 700. **Stivić Ilija**, Šarengrad, S.
701. **Stivić Stjepan**, Šarengrad, S.
702. **Stipić Ivan**, Šarengrad, S.
703. **Stojanović Vaso**, Neradin, S.
704. **Stojković Dušan**, Banoštor, S.
705. **Stojković Gjoko**, Ćerević, S.
706. **Stojković Žarko**, Banoštar, S.
707. **Stojković Žiga**, Šimanovci, S.
708. 709. **Stromar Ivan**, Petrinja, Z.
710. **Subašić Antun**, Otok, S.
711. **Subotić Uroš**, Neradin, S
712. **Sumajković Stevo**, Brod, P.
713. **Surdonija Stjepan**, Proča, P.
714. **Svedić Todor**, Neradin, S.
715. **Šagovac Antun**, Proča, S.
716. **Šajnović Adam**, Otok, S.
717. **Šajnović Kata**, Otok, S.
718. **Šarković Mihajlo**, Ćerević, S.
719. **Šarković Velimir**, Susek, S
720. **Šemec Joso**, Kozarica, P.
721. **Šimić Kata**, Komletinci, S.
722. 723. **Širadović Andrija**, Erdevik, S.
724. 725. **Širadović Panta**, Erdevik, S.
726. **Šobić Aćim**, Vera, S.
727. **Šokčević Adam**, Otok, S.
728. 729. **Šolta Franjo**, Kutina, BK.
730. **Škuljević Miloš**, Kuzmin, S.
731. **Špolarić Imbro**, Novska, S.
732. 733. **Štefanović Lazar**, Ćerević, S.
734. **Štern Jakob**, m. Bukovec, Va.
735. **Šunajković Stevo**, Biskupci, P.
736. **Šutarić Dragutin**, St. Petrovoselo S.
737. **Švegović Andro**, Gola, BK.
738. **Terezak Josef**, Končanica, S.
739. **Terzić Fabijan**, Novo selo, S.
740. **Thurmayer Robert**, Sotin, S.
741. **Till Alojza**, Šarengrad S.
742. **Timas Adam**, Vinkovci, S.
743. **Tobija Jakov**, Čerević, S.
744. **Tobija Jakov II.**, Čerević, S.
745. **Tomlinović Simo**, Cernik, P.
746. **Tomlinović Simo**, Cernik, S.
747. **Trbljanić Antun**, Otok, S.
748. **Trbljanović Živko**, Otok, S.
749. **Trnić Milorad**, Bešenovo, S.
750. **Trtifunović Vaso**, Pazova, S.
751. 752. 753. **Trupinić Mijo**, Crnik, S.
754. **Trzić Lovro**, Novo selo, S.
755. **Utvić Uroš**, Neradin, S.
756. **Užarević Pavao**, Gudinci, S.
757. **Užarević Tomo**, Gudinci, S.
758. 759. **Vavarko Joško**, Neradin, S.
760. **Varičak Dragutin**, S. Pazova, S.
761. **Velečković Pavle**, Petrovci, S.
762. **Velečković Živan**, Grk, S.
763. **Vendlcay Jakov**, Vinkovci, S.
764. **Vengrin Joško**, Neradin, S.
765. **Veselinović Živan**, Neradin, S.
766. **Vidaković Franjo**, Seljani, S.
767. 768. **Vinturin Josip**, Potok, BK.
769. **Vojklć Kuzman**, Šimanovci, S.
770. **Vrabac Andrija**, Niemci, S.
771. **Vrkašić Sreta**, Šid, S.
772. **Vuić Antun**, Abševci, S.
773. **Vuketić Kuzman**, Gaboš, S.
774. **Vukmovica Stojan**, N. Karlovci, S.
775. **Vukosavljević Lazar**, Kamenica, S.
776. **Vuković Stana**, Krušedol, S.
777. **Zarić Mijo**, Cernik, P.
778. **Zatluka Ivan**, N Gradiška, P.
779. **Zaul Ivan**, Grubišnopolje, BK.
780. **Zmarotti Josip**, Maradik, S.
781. **Zorić Sava**, Mirkovci, S.
782. **Zubović Bogdan**, Martinci, S.
783. **Žderlć Gjula**, Niemci, S.
784. **Živančević Pavle**, Irig, S.
785. **Živanović Pavao**, Irig, S.
786. **Živić Marko**, Gradište, S
787. 788. **Živković Antonija**, Grabovci, S.
789. **Živković Filip**, Nemci, S.
790. **Živković Kata**, Niemci, S.
791. 792. **Živković Njegovan**, Šašinci, S.
793. **Živković Stjepan**, Nemci, S.

Digitized by Google

4. Grahorica.

794. **Abramović Ignjat**, Rajevoselo, S.
795. **Abramović Stanko**, Rajevoselo, S.
796. **Ačimović Andrija**, Šid, S.
797. **Alargjić Gjoka**, Radinci, S.
798. **Ananić Vaso**, Trnjani, P.
799. **Andrić Gašo**, Šarengrad, S.
799. a) **Antunuitti Mato**, Šarengrad, S.
800. **Arsenijević Draga**, Kupinovo, S.
801. **Ostoić Nikola**, Nemci, S.
802. **Avakumović Gjoko**, Divoš, S.
803. **Babić Stjepan**, Irig, S.
804. **Balć Glišo**, Bastaji, P.
805. **Barač Joco**, Šašinci, S.
806. **Barković Nikola**, Irig, S.
807. **Barna Nikola**, Petrovci, S.
808. **Barth Mijo**, Indjija, S.
809. **Bartko Adam**, Bosiljevac, S.
810. **Bečić Stjepan**, Vodjinci, S.
811. **Belić Jovan**, Irig, S.
812. **Beljin Svetozar**, Golubinac, S.
813. **Berek Miško**, Šid, S.
814. **Berisavljević Jovan**, Erdevik, S.
815. **Bertić Gjuro**, Otok, S.
816. **Bezmili Antun**, Nuštar, S.
817. **Bielić Stanko**, Laz, S.
818. **Blaževac Mijo**, Gradište, S.
819. **Blidović Jovan**, Opatovac, S.
820. **Bocek Josip**, Dežanovac, P.
821. **Borovec Franjo**, Dežanovac, P.
822. **Bošnjaković Jovo**, Nemci, S.
823. **Božić Andrija**, N. Jankovci, S.
824. **Branković Ivan**, Rajić, P.
825. **Braschel Jakob**, Zemun, S.
826. **Budišić Kosta**, Kuzmin, S
827. **Buršćak Gjuro**, Petrijevci, Vi.
828. **Crvenković Timotija**, Irig, S.
829. **Crveny Gustav**, Erdevik, S.
830. **Cvitić Martin**, Novoselo, S.
831. **Cvitković Andrija**, Novoselo, S.
832. **Colaković Andro**, Vinkovci, S.
833. **Cvrkovec Ana**. Vinkovci, S.
834. **Ćirić Rajko**, Irig, S.
835. **Ćurčin Radovan**, Vojka, S.
836. **Dekanić Franjo**, Rokovci, S.
837. **Delalić Stje an**, Županje, S.
838. **Demagić Gajo**, Rajić, P.
839. **Dimitrijević Joco**, Jazak, S.
840. **Dimitrijević Stjepan**, Opatovac, S.
841. **Durgutović Fabijan**, Ivankovo, S.
842. **Edel Antun**, Bogdanovci, S.
843 **Eribeck Izidor**, Caglić, P.
844. **Filipović Adam**, Soljani, S.
845. **Fridrik Stjepan**, Neradin, S.
846. **Fürst Armin**, Ilok, S.
847. **Gašpar Radovan**, Bosiljevo, S.
848. **Gavrilović Lazar**, Laz, S.
849. **Golda Antun**, Gudovac, BK.
850. **Gospodarska podružnica** Nova Gradiška, P.
851. **Gibarac Gjuro**, Abševci, S.
852. **Grünwald Ivan**, Vel. Bastaji, P.
853. **Gjoić Ivan**, Komletinci, S.
854. **Gjurgjević J.**, Pitomača, BK.
855. **Gjurić Teodor**, Mohovo, S.
856. **Hahn Ivan**, Svinjarevci, S.
857. **Hardy Miško**. Petrovci, S.
858. **Horvath Aladar**. Martinci, S.
859. **Horvat Pavao**, Dežanovac, P.
860. **Horvatović Mijo**. Ilok, S.
861. **Hožek Adalbert**, Nemci, S.
862. **Hrubi Adam**, Novska, P.
863. **Hupbauer Georg**, Neudorf, Sr.
864. **Ivanović Adam**, Niemci, S.
865. **Ivanušević Jakob**, Kovačevac, P.
866. **Janković Damjan**, Neradin, S.
867. **Janković Lazar**, Neradin, S.
868. **Jarminac Petar**, Laz, S.
869. **Jekešević Stjepan**, Rešetari, S.
870. **Jerbić Mato**, Nemci, S.
871. **Jeremić Živan**, Lačarak, S.
872. **Jergović Josip**, Vodjinci, S.
873. **Jovanović Gligorija**, Vojka, S.
874. **Jovanović Mijo**, Vodjinci, S.
875. **Jovanović Kosta**, Daruvar trg., P.
876. **Jovelić Stjepan**, Morović, S.
877. **Jovičić Gjoko**, Krušedol, S.
888. **Jovičić Stjepan**, Neradin, S.
889. **Jurišić Nikola**, Cernik, P.
890. **Kadić Nikola**, Gudinci, S.
891. **Kadić Živko**, Gudinci, S.

Digitized by Google

892. **Kajzer Franjo**, Irig, S.
893. **Kanjević Gjoko**, Erdevik, S.
894. **Koharlić Stojko**, Šid, S.
895. **Kojadinović Sasdar**, Gaboš, S.
896. **Kolik Luka**, Gradište, S.
897. **Kovačević Gjuro**, Kovačevac, P.
898. **Kovačević Mato**, Vel. Bastaji, P.
899. **Kovačević Petar**, Kovačevac, P.
900. **Kovačević Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
901. **Kovačić Petar**, Otok, S.
902. **Krausz Albert**, Šid, S.
903. **Krenscher Adam**, Deč, S
904. **Krsmanović Miloš**, Šid, S.
905. **Krestić Tanasija**, Irig, S
906. **Krsmanović Vaso**, Šid, S.
907. **Krstić Jovan**, Kukujevci, S.
908. **Kuručević Ivan**, Šarengrad S.
909. **Kuzmanović Gjoko**, Erdevik, S.
910. **Kvakić Božidar**, Andrijaševci, S.
911. **Lacković Nikola**, St. Jankovci, S.
912. **Lačić Obrad**, Šašinci, S.
913. **Latečki Ivan**, Ludina; LK.
914. **Latinkić Vasa**, Jazak, S.
915. **Lavsetić Mirko**, Nemci, S.
916. **Lazera Ljudevit**, Krčedin, S.
918. **Leitner Miša**, Neradin, S.
919. **Leitner Mikloš**, Neradin, S.
920. **Lengjen Luka**, Mikluševci, S.
921. **Lenkeš Ivan**, Kamenica, S.
922. **Ljubinković Damjan**, Irig, S.
923. **Lozen Ludvig**, Krčedin, S.
924. **Lučec Obrad**, Mitrovica, S.
925. **Lučić Ilija**, N. Jankovci, S.
926. **Mali Živan**, Novi Karlovci, S.
927. **Maletić Andrija**, Uljanik, P.
928. **Malin Mitar**, Ilača, S.
929. 930. **Manastir Grgetek**, Neradin, S.
931. 932. **Manastir Jazak**, S.
933. **Marbach Petar**, Andrijevci, S.
934. **Marčok Gjuro**, Erdevik, S.
935. **Marički Damjan**, Martinci, S.
936. **Marinković Gjuro**, Irig, S.
937. **Marković Gjoko**, Neradin, S.
938. **Maršić Franjo**, Drenovci, S.
939. **Maršić Maksim**, Surčin, S.
940. 941. **Matić Stjepan**, Irig, S.
942. **Matošević Antun**, Ivankovo, S.
943. **Mesaroš Imbro**, Čakovci, S.:
944. **Meseljević Andrija**, Abševci, S.
945. **Metzer Antun**, Zemun, S.
946. **Mičošević Damjan**, Irig, S.
947. **Mijatović Nikola**, Vinkovci, S.
948. **Mijatović Petar**, Erdevik, S.
949. **Milinković Ivan**, Kukujevci, S.
950. **Milojević Bogdan**, Lačarak, S.
951. **Miovec Josip**, Dobrovac, P.
952. **Mišković Cvejo**, Vrdnik, S.
953. **Momić Mitar**, Bastaji, P.
954. **Nenadović Gjuro**, Prekopa, P.
955. **Neuman Alexa**, Dežanovac, S.
966. **Nikolić Adam**, Novoselo, S.
967. **Nikolić Milan**, Irig, S.
968. **Nikšić Pavao**, Bešenovo, S.
969. **Nikolić Stjepan**, Šašinci, S.
970. **Občina Beška**, S.
971. **Obradović Voin**, Bosut, S.
972. **Obrenović Svetozar**, Irig, S.
973. **Pabajić Miloš**, Maradik, S.
974. **Pandurović Luka**, Irig, S.
975. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.
976. **Pap Gjuro**, Mikluševci, S.
977. **Papdanko Mijo**, Šid, S.
978. **Papandriš Miško**, Petrovci, S.
979. **Papeš Stjepan**, Maradik, S.
980. **Pavčić Pajo**, Jarak, S.
981. **Pavešić Marko**, Otok, S.
982. **Pavičić Lovro**, Pročače, P.
983. **Pavlović Damjan**, Neradin, S.
984. **Pejaković Nikola**, Privlaka, S.
985. **Pejčinović Radovan**, Ležimir, S.
986. **Perak Lojza**, Velika, P.
987. **Petrović Bogolik**, Erdevik, S.
988. **Petrović Milivoj**, Prhovo, S.
989. **Pinojtić Stjepan**, Petrovoselo, P.
990. **Plavšic Gjuro**, Abševci, S.
991. **Plavšić Luka**, Abševci, S.
992. **Pojlić Viktor**, Neradin, S.
993. **Poletilović Ivan**, Slakovci, S.
994. **Pokorni Alois**, Grubišnopolje, BK.
995. **Popov Kuzman**, Surčin, S.
996. **Popović Stjepan**, Tovarnik, S.

Digitized by Google

997. **Potlimbrzović Mato**. Slakovci, S.
998. **Predošević Mitar**. Abševci, S.
999. **Preradović Damjan**. Golubinac, S.
1000. **Pušić Andrija**, Neradin, S.
1001. **Pušić Ilija**. Jazak, S.
1002. **Radanović Njegovan**, Martinci, S.
1003. **Radić pl. Nikola**. Petrovci, S.
1004. **Radjić Rade**. Erdevik, Sr.
1005. **Radulov Latinka**. Negoslavci, S.
1006. **Reiner Mijo**. dr., Brestovac, P.
1007. **Ranabauer Jakov**. Otok, S.
1008. **Restić Jefta**, Neradin, S.
1009. **Ribanić Marko**, Dežanovac, S.
1010. **Ristić Pavao**, Irig, S.
1011. **Ristić Todor**. Neradin, S.
1012. **Risz Hinko**. Tordinci, S.
1013. **Rozdievac Joso**. Ivankovo, S.
1014. **Rosenberg Ignac**. Šid, S.
1015. **Rosenberg Šimun**, Erdevik, S.
1016. **Rosenzweig David**. Mangjelos, S.
1017. **Rugašević Jakov**. Gradište, S.
1018. **Salitrezić Gjuro**, Šid, S.
1019. **Saloš Milan**. Šid, S.
1020. **Sarać Span**. Maradik, S.
1021. **Serafinović Miloš**, Bežanija, S.
1022. **Serbić Gjoka**. Negoslavci, S.
1023. **Simunović Stjepan**, N. Gradiška, P.
1024. **Skrbić Miloš**. Kuzmin, S.
1025. **Slavujević Stjepan**. Šid, S.
1026. **Smolić Matija**. Šid, S.
1027. **Srbić Gjoko**. Negoslavci, S.
1028. **Srdanović Gliša**. Beška, S.
1029. **Stanković Božidar**, Golubinac, S.
1030. **Stanojov Gjoko**. Grabovci, S.
1031. **Stanojević Petar**. Kraljevci, S.
1032. **Stipić Ivan**. Šarengrad, S.
1033. **Stoić Nikola**. Surčin, S.
1034. **Stojanović Miloš**. Susek, S.
1035. **Stojanović Petar**, Gradište, S.
1036. **Stojanović Vaso**. Neradin, S.
1037. **Strecker Fridrich**. Beška, S.
1038. **Stumper Gjuro**. Čakovci, S.
1039. **Subotić Leopold**. Niemci, S.
1040. **Sučević Stjepan**. Laz, S
1041. **Suntopf Martin**. Vinkovci, S.
1042. **Šafar Franjo**. Vel. Bastaji, S.
1043. **Šagovac Antun**. Proča, P.
1044. **Šalaj Šimo**, St. Jankovci, S.
1045 **Šarčević Mato**, Nuštar, S.
1046. 1047. **Stern Jakob**. M. Bukovec, Va.
1048. **Šubarić Ivan**. Šid, S.
1049. **Suntov Martin**. Vinkovci, S.
1050. **Šuvak Petar**, Petrovci, S.
1051. **Štiksl Gjuro**, Kutjevo, P.
1052. **Schweichler Ivan**, Tovarnik, S.
1053. **Tadić Gjoko**, Neradin, S.
1054. **Tallan Josip**, Dežanovac, S.
1055. **Topolović Joco**, Šašinci, S.
1056. **Tirkaljla Janko**, Petrovci, S.
1057. **Trifunović Mitar**, Irig, S.
1058. **Tomas Adam**, Vinkovci, S.
1059. **Toupal Adam**, Novska, P.
1060. **Varičak Dragutin**. St. Pazova, S.
1061. **Velečković Pavle**. Petrovci, S.
1062. **Vencl Andrija**. Banovci N., S.
1063. **Weisz Filip**. Dežanovac, P.
1064. **Vidaković Ilija**. Tordinci, S.
1065. **Vojnović Petar**, Čortanovci, S.
1066. **Vuić Antun**, Abševci, S.
1067. **Zimmermann Gjuro**. Vinkovci, S.
1068. **Zurić Stjepan**. Abševci, S.
1069. **Zvonarević Adam**, Niemci, S.
1070. **Žagarac Tošo**. Šašinci, S.
1071. **Žigić Josip**, Nuštar, S.
1072. **Živković Filip**, Niemci, S.
1073. **Živković Milutin**, Šašinci, S.
1074. **Živković Stjepan**, Niemci, S.
1075. **Živković Svetozar**. Neradin, S.
1076. **Živković Stevan**. Neradin, S.
1077. **Žižek Andrija**. Gjurgjevac, BK.
1078. **Žmaroš Josip**, Maradik, S.

5. Grašak.

1079. **Czerveny Gustav**, Erdevik, S.
1080. **Dank Jovan**, Maradik, S.
1081. 1082. **Gosp. podružnica**, N. Gradiška, P.
1083. **Gosp. podružnica**, Zemun, S.
1084. **Jovelić Uroš**, Martinci, S.
1085. **Krpan Petar**, Drenova, S.
1086. **Karga Samo**, Pazova, S.

Digitized by Google

1087. **Klein Leopold**, Ilok, S.
1088. **Marjanov Glišo**, Erdevik, S.
1089. **Mohler Josef**, St. Petrovoselo, P.
1090. **Perišin Simo**, Radinci, S.
1091. **Puhalović Rade**, Surčin, S.
1092. **Pejačović** grof, Kraljevci, S.
1093. **Schwelchler Ivan**, Tovarnik, S.
1094. **Reiner Mijo** dr., Brestovac, P.
1095. **Tanurdjić Pajo**, Erdevik, S.
1096. **Zderić Marko**, Soljani, S.
1097. **Žmaroš Josip**, Maradik, S.

6. Helda.

1098. **Bitner Ivan**, Gjulaves, P.
1099. **Brajković Luka**, Samarica, MR.
1100. **Erlbach Izidor**, Filipovac, P.
1101. **Frančina Martin**, Gjurgjevac, BK.
1102. **Gold Pavao**, Popovača, BK.
1103. **Grünwald Ivan**, V. Bastaji, P.
1104. **Janković Viktor**, V. Trojstvo, BK.
1105. **Koletić Gjuro**, Gudovac, BK.
1106. **Kovač Mato**, Gjurgjevac, BK.
1107. **Kovačević Gjuro**, Gjurgjevac, BK.
1108. **Kovačić Ignac**, Gjurgjevac, BK.
1109. **Kovačić Mato**, Virje, BK.
1110. **Kucelj Joso**, Gjurgjevac, BK.
1111. **Lovasin Mijo**, Gjurgjevac, BK.
1112. **Marić Gjuro**, V. Bastaji, P.
1113. **Mojković Vladislav**, Mikloš, S.
1114. **Patačko Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
1115. **Pavić Mato**, Gjurgjevac, BK.
1116. **Poldrugač Andro**, Goričko, S.
1117. **Reiner Mijo** dr., Brestovac, P.
1118. **Savković Petar**, Poljana, P.
1119. **Svedek Mato**, Gjurgjevac, BK.
1120. **Šoštarić Bolto**, Gjurgjevac, BK.
1121. **Špoljarić Imbro**, Novska, P.
1122. **Štern Jakob**, M. Bukovac, Va.
1123. **Vida Franjo**, Sladojevci, S.
1124. **Videković Josip**, Sunja, Z.
1125. **Zabrdac Dane**, V. Bastaji, P.
1126. **Zečević Kuzman**, Biskupci, P.
1127. **Zobundžija** udova **Kata**, Gjurgjevac, BK.

7. Ječam.

1128. **Abramović Vatroslav**, Rajevo selo, S.
1129. **Abramović Živko**, Rajevo selo, S.
1130. **Agičić Gjuka**, Nuštar, S,
1131. **Agić Sergij**, Grabovci, S.
1132. **Aleksandrović Vasa**, Krušedol, S.
1133. **Alter Adam**, Nova Pazua, S.
1134. **Ananić Nikola**, Trnjani, P.
1135. **Arsenijević Danilo**, Šimanovci, S.
1136. **Aralica Milovan**, Škare, LK.
1137. **Andrić Gašo**, Šarengrad, S.
1138. **Atarac Gavril**, Čalma. S.
1139. **Avramović Jovan**, Vera, S.
1140. **Babić Sava**, Andrijevci, S.
1141. **Bachstelter Ivo**, Gjulaves, P.
1142. **Baić Svetozar**, Beška. S.
1143. **Barlović Stjepan**, Djakovo, Vi.
1144. **Bočkaj Ivan**, Ludbreg. Va.
1145. **Baraksadić Živan**, Mangjeloš, S.
1146. **Baroševič Mato**, Ilok, S.
1147. **Bartolić Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
1148. **Batrac Mato**, Našice, Vi.
1149. **Bauman Adam**, Erdevik, S.
1150. **Beck Josip**, Gaboš, S.
1151. **Beljin Svetislav**, Golubinac, S.
1152. **Bender Ivan**, Neudorf. S.
1153. **Benjčić Jure**, Kosinj gor., LK.
1154. **Berisavljević Teofan**, Erdevik, S.
1155. **Berisavljević Jovan**, Erdevik, S.
1156. **Bezmer Ivan**. Surčin, S.
1157. **Bezmili Adam**, Jarmina, S.
1158. **Bielić Jovan**, Irig, S.
1159. 1160. **Bielić Stanko**, Laz, S.
1161. **Bilić Franjo**, Nemci, S.
1162. **Bilić Mato**, Komletinci, S.
1163. **Blidović Jovan**, Opatovac, S.
1164. **Bogdanović Andrija**, Neradin, S.
1165. **Bogdanović Jovo**, Vrhovine, LK.
1166. **Bognar Andrija**, Čakovci, S.
1167. **Boller Odar**, Vinkovci, S.
1168. **Borilović Ilija**, Bošnjaci, S.
1169. **Borovac Kosta**, Pazova, S.
1170. **Bošnjak Josip**, Harkanovci, Vi.
1171. **Bošnjak Jovo**, Markušica, S.

Digitized by Google

1172. **Bošnjaković Ivan**, Nemci, S.
1173. **Bošković Jovan**, Kupinovo. S.
1174. **Božić Ilija**, Rokovci, S.
1175. **Božić Luka**, Bosiljevac, S.
1176. **Braschel Jakob**, Zemun, S.
1177. **Brda Josip**, Dežanovac, S.
1178. **Brdanović Viktor**, Nemci. S.
1179. **Brkić Stevan**, Irig, S.
1180. **Bubenheimer Theobald**, St. Pazova, S
1181. **Burčak Gjuro**, Petrovci, S.
1182. **Busbaher Gjuro**, Vinkovci, S.
1183. **Celiković Stjepan**, Proče, S.
1184. **Čačuga Ivan**, Belovar, BK.
1185. **Čajanović I.**, Šid, S.
1185a) **Cseh** pl. **Ervin**, Erdöd, S.
1186. **Čilašić Stanko**, Ivankovo, S.
1187. **Ćirić Milovan**, Irig, S.
1188. **Ćirić Mojo**, Gaboš, S.
1189. **Ćirić Rajko**, Irig, S.
1190. **Ćirić Lazar**, Šašinci, S.
1191. **Ćirić - Urošev Svetozar**, Bešenovo, S,
1192. **Čolaković Andrija**, Vinkovci, S.
1193. **Čorić**, Kruševica, S.
1194. **Čorković Mato**, Vinkovci, S.
1195. **Črnković Marko**, Viduševac, Z.
1196. **Čurčić Nikola**, Vizić, S.
1197. **Čurić Mijo**, Vukojevci, S.
1198. **Čusilović Živko**, Vinkovci, S.
1199. **Dank Jovan**, Maradik, S.
1200. **Damjanović Stjepan**, Irig, S.
1201. **Dargutović Joso**, Ivankovo, S.
1202. **Despotović Stanko**, Mirkovci, S.
1203. **Didis Mihajlo**, Putinci, S.
1204. **Dimitrievič Joca**, Jazak, S.
1205. **Dimitrijević Stjepan**, Opatovac, S.
1206. **Dionička pivovara**, Zagreb.
1207. **Dobošević Ivan**, Ilok, S.
1208. **Doroghazi Andrija**, Petrovci, S.
1209. **Doroghazi Nikola**, Petrovci, S.
1210. **Dorušić Kuzman**, Šarengrad, S.
1211. **Dragosavlje ić Petar**, Okučani, P.
1212. **Dragošević Marko**, Vinkovci, S.
1213. **Dragošević Mirko**, Vinkovci, S,
1214. **Draško vić Radoslav**, Bežanija, S.
1215. **Dretović Antun**, Gradište, S.
1216. **Drobić Mirko**, Gudovac, BK.
1217. **Dugalić Ferdo**, Gradište, S.
1218. **Erlbeck Isidor**, Filipovac, P.
1219. **Erdevički Trifun**, Kukujevci; S.
1220. **Erlauer Andrija**, Irig, S.
1221. **Ernst Gjuro**, Hrastovac; P.
1222. **Farkaš Andrija**, Čakovci, S.
1223. **Faubel Petar**, Pleternica, P.
1224. **Fegel Karl**, Vinkovci, S.
1225. **Fischer Gašpar**, Nuštar, S.
1226. **Filipović Marko**, Kriviput, LK.
1227. **Fischer Ivan**, Golubinac, S.
1228. **Gjurković Dragutin**, Županja, S.
1229. **Gjuričić Luka**, Kupinovo. S.
1230. **Gjurgjević Aleksa**, Našice, Vi.
1231. **Galović Adam**, Ivankovo, S.
1232. **Grgunović Ilija**, Lipik, P.
1233. **Gjurgjakovič Pavao**, Ugrinovci, S.
1234. **Gjurašević Andrija**, Nemci. S.
1235. **Gjukić Stjepan**, Slakovci, S.
1236. **Gjukić Lazar**, Belegiš, S,
1237. **Gjukić Gabro**, Slakovci, S.
1238. **Gjukić Filip**, Gjurgjevac, BK.
1239. **Gjukić Andrija**, Šarengrad. S.
1240. **Gjukić Dušan**, Šarengrad, S.
1241. **Gjukić Agnez**, Slakovci, S.
1242. **Gjekić Dane**, Proče, P.
1243. **Grigić Živko**, N. Jankovci, S.
1244. **Grigić Ivan**, Vinkovci, S.
1245. **Gold Pavao**, Popovača, S.
1246. **Getl Pavao**, Jarmina, S.
1247. **Genal Franjo**, Putinci, S.
1248. **Gospodarska podružnica**, Nova Gradiška, P.
1249. **Gogolja Ivan**, Osekovo, P.
1250. **Gabošac Obrad**, Martinci, S.
1251. **Galović Marijan**, Slakovci, S.
1252. **Gavrilović Lazar**, Laz. S.
1253. **Galjović Angino**, Soljani, S.
1254. **Gjaniš Jovan**, Klisa, P.
1255. **Ferić Vatroslav**, Mala, S.
1256. **Gjurgjević I.**, Pitomača, BK.
1257. **Gjigunović Ilija**, Slakovci, S.
1258. **Gvozdić Antun**, Soljani, S.
1259. **Grdan Franjo**, Gjurgjevac, BK.

Digitized by Google

1260. **Gorjanac Gjuro**, Otok, S.
1261. **Hardy Miško**, Petrovci, S.
1262. **Hanzer Nikola**, Surčin, S.
1263. **Hansperger Josip**, Bogdanovci, S.
1264. **Herle Mato**, Putinci, S.
1265. **Herak Mile**, Vel. Pisanica,
1266. **Horaček Franjo**, Vel. Bastaji, P.
1267. **Hideg Adam**, Opatovac, S.
1268. **Herman Franjo**, Vinkovci, S.
1269. **Hefner Adam**,
1270. **Heidelberg Franjo**, Lipovljani P.
1271. **Hinek Josip**, Grubišnopolje, BK.
1272. **Heleiz Ivan**, Novi Slankamen, S.
1273. **Hervus Franjo**, Poljana, P.
1274. **Hlaus Ivan**, Nova Pazua, S.
1275. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
1276. **Horvath Pavao**. st. Poljana, P.
1277. **Hribar Nikol**, N. Čiče, Z.
1278. **Hurić Nikola**, Velika, P.
1279. **Ilin Antun**, Koška, Vi.
1280. **Isajlević Gjoko**, Gaboš, S.
1281. **Ivanetić Ivan**, Abševci, S.
1282. **Ivanišević Jakov**, Kovačevac, S.
1283. **Ivanović Maksim**, Gaboš, S.
1284. **Jakešević Stjepan**, Rešetari, P.
1285. **Jakobovac Ivan**, Drenovci, Vi.
1286. **Jakšić Alois**, Slakovci, S.
1287. **Jakšić Dušan**, Krčedin, S
1288. **Jakšić Mijat**, Cerna, Vi.
1289. **Jakovljević Jovan**, Susek, S.
1290. **Janeš Josip**, Peteranec, BK.
1291. **Janković Bogoljub**, Lačarak, S.
1292. **Janković Milan**, Grabovci, S.
1293. **Janošević Sofranka**, Surčin, S.
1294. **Janović Stjepan**, Si. Jankovci, S.
1295. **Jašo Joša**, Pazova, S.
1296. **Jelić Gjuro**, Privlaka, S.
1297. **Jemrić Filip**, Šid, S.
1298. **Jerkić Stjepan**, Jazak, S
1299. **Jordan Ivan**, Banovci, S.
1300. **Jovanović A.**, Krušedol, S.
1301. **Jovanović Cveja**, M Remete, S.
1302. **Jovanović Damjan**, Vera, S.
1303. **Jovanović Lazar**, Šimanovci, S.
1304. **Jovanović Zarija**, Noštin, S.
1305. **Jovičić Pajo**, Vrdnik, S.
1306. **Jurić Anka**, Vinkovci, S.
1307. **Jurković Andrija**, Šašinci, S.
1308. **Kadlć Nikola**, Gudinci, S.
1309. **Karalić Petar**, Neradin, S.
1310. **Karlić Ivan**, Cerna, Vi.
1311. **Katenbach Andro**, Banovci, S.
1312. **Katović-Toljan Ivo**, Našice, Vi.
1313. **Katulić Mijo**, Gjurgjevac, BK.
1314. **Katušić Ivan**, Ivankovo, S.
1315. **Kazimirović Damjan**, Irig, S.
1316. **Keil Jakov**, Nikinci, S.
1317. **Kellerman Filip**, Kapetanovo polje, P.
1318. **Kerečki Lazar**, Batajnica, S.
1319. **Kikalović Ivan**, Slakovci, S.
1320. **Kirinov Adam**, Nemci, S.
1321. **Kirjaković Avram**, M. Remete, S.
1322. **Klaus Ivan**, N. Pazova, S.
1323. **Klein Lavoslav**, Ilok, S.
1324. **Klobučar Josip**, Kosinj gor., LK.
1325. **Knežević Mio**,
1326. **Knežević Nikola**, Udbina, LK.
1327. **Knežević Stjepan**, Velika, P.
1328. **Kokanović Marko**, Gudinci, S.
1329. **Kokanović Petar**, Gudinci, S.
1330. **Konačni Wenci**, Grubišno polje, BK.
1331. **Koprednović Simo**, Vinkovci, S.
1332. **Kosović Joso**, Našice, V.
1333. **Kostić Petar**, Surduk, S.
1334. **Kotnik Franjo**, Končanica, P.
1335. **Kovač Mato**, Gjurgjevac, BK.
1336. **Kovačević Bartol**, Ivankovo, S.
1337. **Kovačević Gjuro**, Vinkovci, S.
1338. **Kovačević Petar**, Kovačevac, S.
1339. **Kovačević Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
1340. **Kovačić Jakša**, Ilok, S.
1341 **Kovandjić Jakov**, Vodjinci, S.
1342. **Koviljak Eugenija**, Čalma, S.
1343. **Kozić Izak**, Vizić, S.
1344. **Kozić Jakov**, Vizić, S.
1345. **Kozarac Marian**, Vinkovci, S.
1346. **Kožar Ivan**, Gjurgjevac, BK.
1347. **Krajnović Dejan**, Buč, P.
1348. **Krasojević Dragutin**, Ćortanovci, S

Digitized by Google

1349. **Krekman Stjepan**, Novo selo, S.
1350. **Kritovac**, Jazak, S.
1351. **Kulmer** grof **Ljudevit**, Popovača, BK.
1352. **Kurjak Petar**, Belegiš, S.
1353. **Kuručević Stjepan**, Šarengrad, S.
1354. **Kušević** pl. **Svetozar**, Požega, P.
1355. **Lacković Nikola**, St. Jankovci, S.
1356. **Lačarac Stjepan**, M. Remete, S.
1357. **Latečki Ivan**, Ludina, LK.
1358. **Laurić Antun**, Vel, Bastaji, P.
1359. **Laurić Mijo**, Šarengrad, S.
1360. **Laurić Šandor**, Šarengrad, S.
1361. **Lavretić Mirko**, Nemci, S.
1362. **Lazić Nikola**, Laz, S.
1363. **Lazić Stanko**, Laz, S.
1364. **Lebec Ivan**, Samarica, MR.
1365. **Lederer Franjo**, D. Obrež, P.
1366. **Leitner Demeter**, Neradin, S.
1367. **Lendjen Luka**, Mikluševci, S.
1368. **Lesić Roko**, Bošnjaci, S.
1369. **Levaković Ferdo**, Ivankovo, S.
1370. **Lipak Pavao**, Pakrac, P.
1371. **Lišćić Andrija**, Vinkovci, S.
1372. **Ljubinković Damjan**, Jazak, S.
1373. **Lombarović Andrija**, Otok, S.
1374. **Lončarić Filip**, Novska, P.
1375. **Lovin Juro**, Cerna, S.
1376. **Lučević Stjepan**, Laz, S.
1377. **Lukač Petar**, N. Karlovci, S.
1378. **Lukić Ilija**, Bebrina, S.
1379. **Lukić Stjepan**, N. Karlovci, S.
1380. **Magareš Jovo**, Mirkovci, S.
1381. **Magdić Tomo**,
1382. **Majcan Vinko**, Sotin, S.
1383. **Maksimović Vaso**, Neradin, S.
1384. **Malenković Joca**, Šašinci, S.
1385. **Maljković Mijo**, Mirkovci, S.
1386. **Manastir Grgetek**, Neradin, S.
1387. **Manastir Krušedol**, S.
1388. **Manastir Kuveždin**, S.
1389. **Mandić Joso**, Tovarnik, S.
1390. **Marijanov Ivo**
1391. **Marinković Bartol**, Svinjarevci S.
1392. **Marinković Gjoko**, Irig, S.
1393. **Markos Dragutin**, Vinkovci, S.
1394. **Marković Filip**, Surčin, S.
1395. **Marković Milovan**, Rajevoselo, S.
1396. **Masala Simo**, Vinkovci, S.
1397. **Matić Mato**, Ilok, S.
1398. **Matić Petar**, Irig, S.
1399. **Matić Stjepan**, Irig, S.
1400. **Matičić Stjepan**, Otok, S.
1401. **Matizević Gjuro**, Tovarnik, S.
1402. **Matković Andrija**, Ilok, S.
1403. **Matković Stjepan**, Cerna, S.
1404. **Matošević Stjepan**, Šarengrad, S.
1405. **Mehandžić Andrija**, Beška.
1406. **Mesarić Kukšor**, Maradik, S.
1407. **Meseljević Andrija**, Abševci, S.
1408. **Metzger Antun**, Zemun, S.
1409. **Mičić Marko**, Grabovci, S.
1410. **Mihajlović Ignac**, Sviloš, S.
1411. **Mijatović Filip**, Vera, S.
1412. **Mijatović Pavao**, Irig, S.
1413. **Mikerić Juro**, Velika, P.
1414 **Mikičić Antun**, Našice, Vi.
1415. **Miklnac Stjepan**, Novoselo, S.
1416. **Mikšić Marko**, Dolnjak, Z.
1417. **Mikulić Gjoko**,
1418. **Mikulić Šandor**,
1419. **Miletić Marko**, Otočac, LK.
1420. **Mileusnić Marko**, Maksimir, Z.
1421. **Milić Milan**, Šarengrad, S.
1422. **Milin Lazar**, Krušedol, S.
1423. **Miljuš Ljubomir**, Surduk, S.
1424. **Milošević Pavao**, Bebrina, P.
1425. **Miovec Josip**, Lipik, S.
1426. **Mohler Josip**, Petrovoselo, P.
1427. **Molnar Martin**, Irig, S.
1428. **Molnar Pavao**, Irig, S.
1429. **Morovičanin Josip**, Nemci, S.
1430. **Moser Ljubosav**, Ilok, S.
1431. **Mrkčić Damjan**, Stari Slankamen, S.
1432. **Mrsak Pane**, Vinkovci, S.
1433. **Mrsal Simo**, Vinkovci, S.
1434. **Mršić Maksim**, Surčin, S.
1435. **Nemeth Stjepan**, Našice, Vi.
1436. **Mičetić Miloš**, Susek, S.
1437. **Niederländer Julijo**, Sarvaš, Vi.
1438. **Nikičić Antun**, Našice, Vi.

Digitized by Google

1439. **Nikolajević Svetislav**, Golubinci, S.
1440. **Nikolajević Svetozar**, Golubinci, S.
1441. **Nikolčić Mita**, Grahovo, S.
1442. **Nikolčić Todor**, Grahovo, S.
1443. **Nikolić Gjoko**, Surčin, S.
1444. **Nikolić Ivan**, Jazak, S.
1445. **Nikolić Stjepan**, Novoselo, S.
1446. **Nikolić Šandor**, Šarengrad, S.
1447. **Ninkov Stevo**, Sviloš, S.
1448. **Novaković Olimpija**,
1449. **Nović Gjoko**, Prhovo, S.
1450. **Novoselac Amalija**, Komletinci, S.
1451. **Novoselac Marko**, Komletinci, S.
1452. **Ludić Lazar**, Pačetina, S.
1453. **Občina Vrhovine**, BK.
1454. **Obradović Vojin**, Bosut, S.
1455. **Obrenović Gjoko**, Irig, S.
1456. **Obsena Gjuro**, Vinkovci, S.
1457. **Okrugić Damjan**, Morović, S.
1458. **Oljača Marko**, G. Obrež, P.
1459. **Ormanec Florijan**, Virje, BK.
1460. **Ozdanović Pavao**, Otok, S.
1461. **Pabajić Milos**, Maradik, S.
1462. **Palinkaš Joca**, Šarengrad, S.
1463. **Pandurović Radovan**, Pačetina, S.
1464. **Pankarić Martin**, Virje, BK.
1465. **Panoševič Dušan**, Golubinac, S.
1466. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.
1467. **Papp Janko**, Petrovci, S.
1468. **Papandriš Mijo**, Petrovci, S.
1469. **Paas Jakob**, Čalma, S.
1470. **Pavešić Petar**, Otok, S.
1471. **Pavićić Lovro**, Proča, P.
1472. **Plesničar Franjo**, Kutina, BK.
1473. **Pejaković Franjo**, Privlaka, S.
1474. **Peletić Stjepan**,
1475. **Perak Lojza**, Kutjevo, P.
1476. **Perić Milan**, Čerević, S.
1477. **Perokvić Ivo**, Gjurgjevac, BK.
1478. **Peršić Petar**, Našice, Vi.
1479. **Pešić Persa**, Grabovci, S.
1480. **Petračić Antun**, Petrinja, Z.
1481. **Petrecen Jakob**, Čakovci, S.
1482. **Petričević Ivan**, Slakovci, S.
1483. **Petrovič Bogolik**, Erdevik, S.
1484. **Petrović Dušan**, Markuševci, S.
1485. **Petrović Martin**, Rešetari, P.
1486. **Petrović Pavao**, Ležimir, S.
1487. **Petrović Stevan**, Gjipša, S.
1488. **Pfeifer Leopold**, Kuzmin, S.
1489. **Pilipović Marko**, Mrzlidol, LK.
1490. **Plavšić Antun**, Abševci, S.
1491. **Plavšić Luka**, Abševci, S.
1492. **Plavšić Martin**, Bošnjaci, S.
1493. **Pletz Filip**, Jarmina, S.
1494. **Pliverić Antun**, Abševci, S.
1495. **Pokor Kuzman**, Surčin, S.
1496. **Polovina Stjepan**, Borovo, S.
1497. **Popović Kuzman**, Lačarak, S.
1498. **Popović Vasil**, Marknšica, S.
1499. **Potočki Antun**, Ludbreg, Va.
1500. **Prakaturović Martin**, Slakovci, S.
1501. **Pribić Radovan**, Surčin, S.
1502. **Puhalović Radovan**, Surčin, S.
1503. **Puhanić Mitar**, Našice, Vi.
1504. **Putinčanin** udova **Štefanija**, Čalma, S.
1505. **Pužić Gaja**, Irig, S.
1506. **Radić** pl. **Nikola**, Petrovci, S.
1507. **Radić Pavao**, Vinkovci, S.
1508. **Radjić Rada**, Erdevik, S.
1509. **Radman Marko**, Nemci, S.
1510. **Radojčić Gliša**, Čerević, S.
1511. **Radonić Faton**,
1512. **Radovanović Stjepan**, Ugrinovci, S.
1513. **Radosavljević Ranko**, Kupinovo, S.
1514. **Radusinović Joso**, Šarengrad, S.
1515. **Rainer Mijo** dr., Brestovac, P.
1516. **Rakić Paja**, Mohovo, S.
1517. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
1518. **Ranković Petar**, Belegiš, S.
1519. **Rašić Nikola**, Belegiš, S.
1520. **Ratković Ivan**, Maradik, S.
1521. **Raver Elizabeta**, Sotin, S.
1522. **Redić Nikola**, Gjulaves, P.
1523. **Reich Vilim**, Našice, Vi.
1524. **Rendulić Gjuro**, Cerna, S.
1525. **Rizner Franjo**, Grubišnopolje, BK.
1526. **Rogić Franjo**, Sotin, S.
1527. **Rosenzweig David**, Mangjeloš, S.
1528. **Sabo Pišta**, Neradin, S.

Digitized by Google

1529. **Sach Venceslav**, V. Bastaji, P.
1530. **Sančić Martin**, Ludbreg, Va.
1531. **Sarać Špana**, Maradik, S.
1532. **Selina Izidor**, N. Slankamen, S.
1533. **Serafinović Jefta**, Bežanija, S.
1534. **Serafinovic Miloš**, Bežanija, S.
1535. **Serbić Gjoko**, Negoslavci, S.
1536. **Simić Antun**, Vinkovci, S.
1527. **Simic Martin**, Vinkovci, S.
1538. **Simić Stipan**, Ilok, S.
1539. **Simunović Stjepan**, N. Gradiška, P.
1540. **Skiebar Pavao**, Virje, BK.
1541. **Skuban Janko**, Šid, S.
1542. **Slitter Hinko**, Nuštar, S.
1543. **Smolčić Matija**, Šid, S.
1544. **Smudj Stjepan**, Uljanik, P.
1545. **Sorg Hinko**, Bečmen, S.
1546. **Sorg Ivan**, Surčin, S.
1547. **Sotinac Marko**, Otok, S.
1558. **Srdica Maksim**, Krčedin, S.
1549. **Stanimirović Sava**, Mohovo, S.
1550. **Stanković Božidar**, Golubinac, S.
1551. **Stanojević Petar**, Ruma, S.
1552. **Starčević Radovan**, Ugrinovci, S.
1553. **Steiner Samuel**, Kutina, S.
1554. **Stevančević Stipo**, Mohovo, S.
1555. **Stivičević Adam**, Otok, S.
1556. **Stivičić Pavao**, Otok, S.
1557. **Stojanović Joco**, Banoštor, S.
1558. **Stojić Petar**, Surčin, S.
1559. **Streim Franjo**, Grahovljane, P.
1560. **Stromar Andro**, Petrinja, Z.
1561. **Stromar Ivan**, Petrinja, Z.
1562. **Stojković Dušan**,
1563. **Stumper Gjuro**, Čakovci, S.
1564. **Sturić Stjepan**,
1565. **Sub šić Antun**, Otok, S.
1566. **Subotić Jovan**, Neradin, S.
1567. **Subotić Uroš**, Neradin, S.
1568. **Sundvo Martin**, Vinkovci, S.
1569. **Surać Živko**, Vodjinci, S.
1570. **Surić Josip**, Sv. Ivan Žabno, BK.
1571. **Svedek Mato**, Gjurgjevac, BK.
1572. **Šagovac Antun**, Proča, S.
1573. **Šajnović Adam**, Otok, S.
1574. **Šajnović Gjuro**, Otok, S.
1575. **Šarković Velimir**, Grahovo, S.
1576. **Šijaković Teodor**, Mohovo, S.
1577. **Širadović Panta**, Erdevik, S.
1578. **Šmidt Ludvig**, Deč, S.
1579. **Šokčević Marija**, Otok, S.
1580. **Špankovič Jakob**, Maradik, S.
1581. **Štefanac Antun**, Hrtkovci, S.
1582. **Štefanija Mato**, Peteranec, BK.
1583. **Štefulinac Nikola**, Vel. Grdjevac, BK.
1584. **Štern Jakob**, M. Bukovac, Va.
1585. **Štivić Stevan st.**, Šarengrad, S.
1586. **Šuvak Petar**, Petrovci, S.
1587 **Švager Krištof**, Vinkovci, S.
1588. **Švedl Kanut**, Koška, Vi.
1589. **Scherer Filip**, Grabovci, S.
1590. **Scherer Filip**, Zemun, S.
1591. **Scherer Martin**, Zemun, S.
1592. **Scheyer Vilim**, M. Bukovac, Va.
1593. **Schweichler Ivan**, Tovarnik, S.
1594. **Talavanić Luka**, Vodjinci, S.
1595. **Tamljenović Tado**, St. Mikanovci, S.
1596. **Tankosić Mojo**, Susek, S.
1597. **Teubel HinKo**, Neudorf, S.
1598. **Tešanović Stanko**, Mirkovci, S.
1599. **Tičarić Stjepan**, Ilok, S.
1600. **Tobija Jakov**, Čerević, S.
1601. **Tomas Adam**, Vinkovci, S.
1602. **Tomrlin Mijo**, Gjurgjevac, BK.
1603. **Topalović Toša**, Šašinci, S.
1604. **Trbljanić Antun**, Otok, S.
1605. **Trbljanić Hilar**, Otok, S.
1606. **Trbljanović Živko**, Otok, S.
1607. **Trifunović Mitar**, Irig, S.
1608. **Tucaković Adam**, Otok, S.
1609. **Tumarić Vaso**, Grk, S.
1610. **Ulaković Mato**, Ivankovo, S.
1611. **Valentin David**, Biskupci, P.
1612. **Varga Pavel**, Lipik, P.
1613. **Varičak Dragutin**, St. Pazova, S.
1614. **Velečković Pavle**, Petrovci, S.
1615. **Veličković Trivun**, Irig, S.
1616. **Venzel Andrija**, N. Banovci, S.
1617. **Vezirović Jovo**, Mirkovci, S,
1618. **Videković Josip**, Sunja, Z.

Digitized by Google

1619. **Vindling Luka**, Vinkovci, S.
1620. **Vlajsavljević Milan**, Tovarnik, S.
1621. **Vlaketić Sveta**, Markušica, S.
1622. **Vohaljsky Franjo**, Klokočevac, P.
1623. **Vojnović Stjepan**, Kraljevčani, Z.
1624. **Vulć Bartol**, Abševci, S.
1625. **Vuić Eva**, Abševci, S.
1626. **Vujić Miloš**, Bežanija, S.
1627. **Vuković Adam**, V. Kopanica, P.
1628. **Vuksan Dane**, Otočac, LK.
1629. **Zečević Uroš**, Kuzmin, S.
1630. **Zelinka Fridrich**, Vinkovci, S.
1631. **Zeljug Ivan**, St. Banovci, S.
1632. **Zobundjia Kata**, Gjurgjevac, BK.
1633. **Zrinić Jovan**, Mohovo, S.
1634. **Zubović Bogdan**, Martinci, S.
1635. **Žegarac Petar**, Šašinci, S.
1636. **Živić Šimun**, Gradište, S.
1637. **Žigri Josip**, Nuštar, S.
1638. **Žirklć Jovan**, Ugrinovci, S.
1639. **Živanović Aleksa**, Trpinja, S.
1640. **Živanović Jovan**, Vezić, S.
1641. **Živanović Ljubomir**, Petrovčić, S.
1642. **Živković Antun**, Grabovci, S.
1643. **Živković Filip**, Nemci, S.
1644. **Žižek Andrija**, Gjurgjevac, BK.
1645. **Žmaroti Josip**, Maradik, S.
1646. **Živković Stjepan**, Nemci, S.

8. Kihra.

1647. **Bezan Franjo**, Andrijevci, P.
1648. **Bohin Fani**, Neradin, S.
1649. **Bošnjak Stevan**, Bosut, S.
1650. **Bročić Negovan**, Martinci, S.
1651. **Divjak Vaso**, St. Pazova, S.
1652. **Fridrich Mato**, Neradin, S.
1653. **Georgijević Petar**, Neradin, S.
1654. **Ivković Jovan**, Kuzmin, S.
1655. **Jovančević Lazar**, Erdevik, Sr.
1656. **Jerkić Stevan**, Jazak, S.
1657. **Jovičić Stjepan**, Neradin, S.
1658. **Kirjaković Avram**, M. Remete, S.
1659. **Krastavčević Stjepan**, Irig, S.
1660. **Laitner Demeter**, Neradin, S.
1661. **Lovčanin Ivan**, Lačarak, S.
1662. **Maklenović Pavao**, Irig, S.
1663. **Manastir Jazak**, S.
1664. **Marjanov Glišo**, Ćerević, S.
1665. **Mlčić Marko**, Grahovo, S.
1666. **Najkarč Jela**, Divoš, S.
1667. **Nedeljković Nikola**, N. Gradiška, P.
1168. **Pejaković Marija**, St. Mikanovci, S.
1669. **Petrović Rade**, Mangjelos, S.
1670. **Piljužan Ivan**, Rešetari, S.
1671. **Stanišić Petar**, Šašinci, S.
1672. **Subotić Jovan**, Neradin, S.
1673. **Schleicher Fridrich**, N. Banovci, S.
1674. **Tanjurdjić Paja**, Erdevik, S.

9. Konoplja.

1675. **Alašević Savka**, Erdevik, S.
1676. **Andrijević Andrija**, Mangjeloš, S.
1677. **Atarac Gavril**, Čalma, S.
1678. **Baisman Ivan**, Ivankovo, S.
1679. **Barna Nikola**, Petrovci, S.
1680. **Bašković Ivan**, Maradik, S.
1681. **Berisavljević Teofan**, Erdevik, S.
1682. **Bilić Anka**, Komletinci, S.
1683. **Bognar Joško**, Čakovci, S.
1684. **Bošnjaković Ivan**, Nemci, S.
1685. **Božanović Mato**, Novoselo, S.
1686. **Božić Rajko**, Čalma, S.
1687. **Brezbrodica Savo**, Slakovci, S.
1688. **Bubenheimer Theobald**, St. Pazova, S.
1689. **Burčak Gjuro**, Vera, S.
1690. **Dragosavljević Petar**, Okučani, P.
1691. **Fellnger Josip**, Irig, S.
1692. **Filipović Stjepan**, Erdevik, S.
1693. **Fintar Gjuro**, Mikluševci, S.
1694. **Gartner Fabijan** Čakovci, S.
1695. **Georgievič Nikola**, Grk, S.
1696. **Gillich Adam**, Vodjinci, S.
1697. **Gjoić Gjuro**, Komletinci, S.
1698. **Gospodarska podružnica**, N. Gradiška. P.
1699. **Hardy Miško**, Petrovci, S.

Digitized by Google

1700. **Hauch Jakob**, N. Banovci, S.
1701. **Hehn Adam**, Beška, S
1702. **Herman Franjo**, Ivanec, S.
1703. **Hildmayer Ivan**, Vodjinci, S.
1704. **Hirt Moric**, Gaboš, S.
1705. **Hofman Anton**, Nuštar, S.
1706. **Hupbauer Georg**, Neudorf, S.
1707. **Ilić Ivan**, Bogdanovci, S.
1708. **Ivanetić Marko**, Otok, S.
1709. **Izaković Joso**, Vinkovci, S.
1710. **Janković Ilija**, N. Jankovci, S.
1711. **Josimović Maksim**, Divoš, S.
1712. **Jovančević Lazar**, Erdevik, S.
1713. **Kajzer Franjo**, Irig, S.
1714. **Kajzer Matija**, Irig, S.
1715. **Kajzer Stjepan**, Irig, S.
1716. **Kleiner Franjo**, Bogdanovci, S.
1717. **Knežević Pavka**, Komletinci, S.
1718. **Krstić Lazar**, Martinci, S.
1719. **Labat Janko**, Kupinovo, S.
1720. **Lapčević Todor**, Pazova, S.
1721. **Lazić Stanko**, Laz, S.
1722. **Leitner Miša**, Neradin, S.
1723. **Lombarović Antun**, Otok, S.
1724. **Lončarević Elizabeta**, Brod, P.
1725. **Lovretić Mijo**, Niemci, S.
1726. **Lozjanin Ljubomir**, Grk, S.
1727. **Luić Simo**, Garčin, P.
1728. **Maljković Ivan**, N. Jankovci, S.
1729. **Maksimirov Gjorgje**, Šimanovci, S.
1730. **Matijašević Ilija**, Otok, S.
1731. **Mayer Katarina**, Ivankovo, S.
1732. **Martin Vilim**, St. Jankovci, S.
1733. **Medjedović Lazo**, Martinci, S.
1734. **Mesaroš Imbro**, Čakovci, S.
1735. **Mijatović Filip**,
1736 **Müller Josip**, Čakovci, S.
1737. **Milić Kuzman**, Mikluševci, S.
1738. **Mravunac Stanko**, Brestovac, P.
1140. **Naas Marko** st., Čalma, S.
1741. **Marbach Pavao**, Andrijaševci, S.
1742. **Nagy Pavao**, Maradik, S.
1743. **Neferenović Stjepan**, Privlaka, S.
1744. **Očevčić Matija**, Privlaka, S.
1745. **Papandris Miško**, Petrijevci, Vi.
1746. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.
1747. **Pap Gjuro**, Mikluševci. S.
1748. **Pakoci Ivan**, Cerić, S.
1749. **Petrović Bogolik**, Erdevik, S.
1750. **Pfann Hinko**, Neudorf S.
1751. **Poni Franjo**, Neradin, S.
1752. **Popović Jovan**, Lačarak. S.
1753. **Popović Uroš**, Lačarak, S.
1754. **Popović Živan**, Novi Karlovci, S.
1755. **Prodanović Pavao**, Soljani, S.
1756. **Radić** pl. **Nikola**, Petrovci, S.
1757. **Radonić Tatomir**, Negoslovci, S.
1758. **Rosenberg Simon** Erdevik. S.
1759. **Rugašević Jakov**, Gradište, S.
1760. **Sagovac Antun**, Proće, P.
1761. **Szabo Pišta**, Neradin, S.
1762. **Sanević Gjuro**, Otok, S.
1763. **Sarkić Ivan**, Niemci, S.
1764. **Savatovica Ranko**, Krčedin, S.
1765. **Stanković Milan**, Vera, S.
1766. **Stanojević Miloš**, Grabovo, S.
1767. **Stipić Ivan**, Šarengrad, S.
1768. **Stivičević Pavao**, Otok, S.
1769. **Stojanović Miloš**, Neradin, S.
1770. **Šlumberger Petar**, Svinjarevci, S.
1771. **Šobić Aćim**, Vera, S.
1772. **Šuvak Petar**, Petrovci, S.
1773. **Scheyer Vilim**, Ludbreg, Va.
1774. **Schvager Antun**, Ivankovo, S.
1775. **Šmidt Ludvig**, Deč, S.
1776. **Štefanija Mato**, Peteranec, BK.
1777. **Tauber Heinrich**, Vinkovci, S.
1778. **Vodopija Jela**, Samarica, MR.
1779. **Wolf Josip**, Potok, P.
1780. **Živić Grga**, Gradište. S.
1781. **Žmaroš Josip**, Maradik, S.
1782. **Žuranović Stevan**, Grk, S.
1783. **Zorić Stanko**, Mirkovci, S.

10. Kukuruz u zrnu.

1784. **Abramović Martin**, Rajevo selo, S.
1785. **Ačimović Andrija**, Vukojevci, S.
1786. **Adzija Petar**, Čalma, S.
1787. **Adler Betti**, Stružec. P.

Digitized by Google

1788. **Alidjukić Letrka**, Neštin, S.
1789. **Alargić Gjoko**, Radinci, S.
1790. **Agvač Gjuro**, Nuštar, S.
1791. **Alavanić Fabijan**, Bebrina, P.
1792. **Ananić Vasa**, Trnjani, P.
1793. **Andrijević Andrija**, Mangjeloš, S.
1794. **Aratić Todor**, Irig, S.
1795 **Arzt A.**, Stari Banovci. S.
1796. **Atanacković Jovan**, Maradik, S.
1797. **Atarac Gavril**, Čalma, S.
1798. **Atanacković Martin**, Šimanovci, S.
1799. **Avramović Stevan**, Neradin, S.
1800. **Avramović Martin**, Rivica. S.
1801. **Avramović Jovan**, Vera, S.
1802. **Bačić**, Šamac, S.
1803. **Balć Sava**, Neradin, S.
1804. **Balić Grga**, Bošnjaci, S.
1805. **Balić Ilija**, Abševci, S.
1806. **Barlović Stjepan**, Djakovo. Vi.
1807. **Ban Mijo**, Cerna, S.
1808. **Balog Gjuro**, Jankovci, S.
1809. **Barna Nikola**, Petrovci, S.
1810. **Bartek Gjuro**, Irig, S.
1811. **Barth Mihael**, Indjija, S.
1812 **Bartol Vjekoslav**, Gjurgjevec, BK.
1813. **Bartolić Franjo**, Gjurgjevec, BK.
1814. **Bartolović Stjepan**, Vinkovci, S.
1815. **Bataić Marko**, St. Mikanovci, S.
1816. **Beck Josip**, Gaboš, S.
1817. **Beck Albert**, Vinkovci, S.
1818. **Beck Josip**, Vukovar, S.
1819. **Belić Jovan**, Irig, S.
1820. **Beljin Svetoslav**, Golubinci, S.
1821. **Benešić Štefan**, Ilok, S.
1822. **Berek Miško**, Sukojevci, S.
1823. **Berthold Artur**, grof, Moslavina, Vir.
1824. 1825. 1826. **Bertić Jakov**, Nuštar, S.
1827. **Bezm r Ivan**, Surčin, S.
1828. **Bezmer Fridrich**, Surčin, S.
1829. **Bihlik Gjuro**, Neradin, S.
1830. **Bilić Franjo**, Niemci, S.
1831. **Biljan Ante**, N. Kršlja, MR.
1832. **Birinji Pišta**, Neradin, S.
1833. **Bistić Pavle**, Irig, S.
1834. **Bizumić Sava**, Neradin, S.
1835. **Blantz Jakob**, N. Slankamen. S.
1836. **Blažević Nikola**, Našice, P.
1837. **Blažković Antun**, Otok, S.
1838. **Blažković Joso**, Otok, S.
1839. **Bockaj Alois**, N. Banovci, S.
1840. **Bogdanović Pavle**, Hrtkovci, S.
1841. **Blayer Ljudevit**, Irig, S.
1842. **Bogdanović Jovo**, Vrhovine, LK.
1843. **Bogdanović Pavle**, Hrtkovci, S.
1844. **Bogdanović Jovo**, Trpinja, S.
1845. **Bojčić Mijo**, Jazak, S.
1846. **Bombel** grof **Marko**, ml., Opeka, Vinica, Va.
1847. **Borovec Franjo**, Gjulaves, P.
1848. **Bosanac Stojan**, Bastaji, P.
1849. **Bosanović Pavao**, Novoselo, S.
1850. **Bošković Boško**, Jazak, S.
1851. **Bošnjak Jovo**, Markuševci, S.
1852. **Bošnjak Joso**, Koška, S.
1853. **Bošnjaković Ivan**, Niemci, S.
1854. **Bothner Josef**, Neudorf, S.
1855. **Bozanović Stjepan**, Novoselo, S.
1856. **Božić Radovan**, Grka, S.
1857. **Božić Rajko**, Čalma, S.
1858. **Božić Stipan**, Slakovci, S.
1859. **Brajnić Josip**, Vojni Križ, BK.
1860. **Brajnić Miko**, Vojni Križ, BK.
1861. **Brandeis Sigmund**, Čalma, S.
1862. **Brandelik Petar**, Čalma, S.
1863. **Braschel Jakob**, Zemun, S.
1864. **Brdarović Viktorija**, Niemci, S.
1865. **Brekić Gjuro**, Poljana, P.
1866. **Breslauer** sinovi, Daruvar, P.
1867. **Breš Andrija**, Beška, S.
1868. **Brkić Antun**, Rakovci, S
1869. **Brkić Stevan**, Irig, S.
1870. **Brujsi Januš**, Maradik, S.
1871. **Budinčić Jovo**, Kupinovo, S.
1872. **Bukić Martin**, Rakovac, S.
1873. **Burčak Gjuro**, Petrovci, S.
1874. **Buršić Ferdo**, Male, P.
1875. **Bushacher Gjuro**, Vinkovci, S.
1876. **Cernojakić Edo**, Martinci, S.
1877. **Cirić Mitar**, Vukovar, S.
1878. **Coljaković Pero**, Niemci, S.
1879. **Costaperaria Josip**, Krapje, P.

Digitized by Google

1880. **Crnogorac Gjoko**, Pačetina, Va.
1881. **Crvenković Timotija**, Irig, S.
1882. **Curčić Nikola**, Vizić, S.
1883. **Cvejić Mitar**, Grgurevci, S.
1884. **Cvetić Ivan**, Novoselo, S.
1885. **Cvetić Stanko**, Irig, S.
1886. **Cvikov**ić Radovan, Šimanovci, S.
1887. **Cvitić Martin**, Novoselo, S.
1888.—1890. **Cseh Ervin**, pl., Erdud, Vi.
1891. **Ćaćuga Jovan**, Bedenik, BK.
1892. **Čakmak Mladen**, Vukujevci, S.
1893. **Čelikov**ić **Nikola**, Garčin, P.
1894. **Čeparec Ivan**, Varaždin, Va.
1895. **Čidić Jakob**, Novska, P.
1896. **Ćirić Lazar**, Šašinci, S.
1897. **Ćirić Mitar**, Gaboš, S.
1898. **Ćirić-Urošić Svetozar**, Bešenovo, S.
1899. **Čolak Nikola**, Jesenovac, P.
1900. **Čolaković Paja**, Beočin, S.
1901. **Čolaković Petar**, Otok, S.
1902. **Crnko Gjuro**, Osekovo, P.
1903. **Crnojakić Čeka**, Martinci, S.
1904. **Čupić Jovan**, Irig, S.
1905. **Ćurković Radovan**, Zemun, S.
1906. **Ćurlić Ivan**, Neradin, S.
1907. **Ćurlić Todor**, Neradin, S.
1908. **Dačić Gjuro**, Šarengrad, S.
1909. **Damjanović Stevan**, Irig, S.
1910. **Dank Jovan**, Maradik, S.
1911. **Dejanović Rade**, Novi Karlovci, S.
1912. **Despotović Stevan**, Mirkovci, S.
1913. **Deutsch Anton**, Vinkovci, S.
1914. **Dianić Mirko**, Peteranec, BK.
1915. **Dibich Antun**, Indjija, S.
1916. 1917. **Dimitrijević Gliša**, Novi Slankamen, S.
1918. **Dinjenig Mato**, Markušice, S.
1919. **Dikonić Gabro**, Novi Jankovci, S.
1920. **Divić Antun**, Vel. Kopanica, P.
1921. **Dobošević Ivan**, Ilok, S.
1922. 1923. **Dolinay Šimo**, Pazova, S.
1924. **Domišljanović J.**, Gjurgjevac, BK.
1925. **Domjanović Stiepan**, Irig, S.
1926. **Doraghazi Andro**, Petrovci, S.
1927. **Doroghazi Miko**, Petrovci, S.
1928. **Dorušić Ivan**, Šarengrad, S.
1929. **Dorušić Kuzman**, Šarengrad, S.
1930. 1931. **Došlin Josip**, Pitomača, BK.
1932. **Došlin Tomo**, Pitomača, BK.
1932—35. **Dragosavljević Pet.**, Okučane, P.
1936. **Dragosavljević Mitar**, Irig, S.
1937. **Dražeta Lazar**, St. Banovci, S.
1938. **Dumreicher** barun, Sav. Marof, Z.
1939. **Dundić Živan**, Irig, S.
1940. **Egger Filip**, Zemun, S.
1941. **Ergotić Luka**, Vel. Kopanica, P.
1942. **Erlauer Andrija**, Irig, S.
1943. **Ernst Gjuro**, Hrastovica, P.
1944. **Falamić Ivan**, Našice, P.
1945. **Farkaš Andrija**, Čakovac, S.
1946. **Felinger Josip**, Irig, S.
1947. **Ferić Ignac**, Male, P.
1948. **Filaković Ivan**, Slakovci, S.
1949. **Filipović Štefan**, Erdevik, S.
1950. **Filipović Pavao**, Drenovac, P.
1951. **Filipović Marijan**, Soljani, S.
1952. **Fischer Ivan**, Golubinci, S.
1953. **Forgić Adam**, Niemci, S.
1954. **Fragor Janoš**, Niemci, S.
1955. **Frajnić Mato**, Slakovci, S.
1956. 1957. **Frank Braća**, Tovarnik, S.
1958. **Franjić Martin**,
1959. **Frdina Josip**, Hrvatsko selo, Vi.
1960. **Fuchs Adolf**, Dežanovac, P.
1961. **Fuksan Pavao**, Neradin, S.
1962. 1963. **Fürst Mavro**, Bobota, S.
1964. 1965. **Gaćeša Pavao**, Belegiš, S.
1966. **Gajčević Roko**, Slakovci, S.
1967. **Gal Janko**, Gola, BK.
1968. **Galović Jakob**, Nov. Jankovci, S.
1969. **Gartner Imbro**, Slakovci, S.
1970. **Gibarac Gjuro**, Abševac, S.
1971. **Georgijević Lazar**, Neradin, S.
1972. **Glavaš Ivan**, Našice, P.
1973. **Gogolja Ivan**, Osekovo, P.
1974. **Golubić Martin**, Bošnjaci, S.
1975.—79. **Gosp. podružnica**, Zemun, S.
1980.—1985. **Gospodarska podružnica**, Nova Gradiška. P.
1986. **Gorša Josip**, Petrinja, Z.
1987. **Grahovac Mijo**, Grabovci, S.
1988. **Gregurić Mate**, Viduševac, Z.

Digitized by Google

1989. **Grišić Radovan**, Ugrinovci, S.
1990. **Grurc Marija**, Gjulaves, P.
1991. **Guld Andrija**, Kuzmin, S.
1992. **Gužvica Sofronije**, Deč, S.
1993. **Gjamić Franjo**, Klakač, P.
1994. **Gjanić Jovan**, Lipik, P.
1995. **Gjekić Dane**, Proča, P.
1996. **Gjukić Andrija**, Šarengrad, S.
1997. **Gjuklć Dušan**, Mohovo, S.
1998. **Gjuraševič Andrija**, Niemci, S.
1999. **Gjurić Teodor**, Irig, S.
2000.—2002. **Gjurković Drag.**, Županja, S.
2003. **Gjurković Gjoko**, Šid, S.
2004. **Hardy Mijo**, Petrovci, S.
2005. **Hebl Filip**, Banovci, S.
2006. **Hefner Adam**, Zemun, S.
2007. **Helels Stjepan**, Slankamen, S.
2008. **Herak Gjuro**, Vel. Trojstvo, BK.
2009. **Hein Ivan**, Gaboš, S.
2010. **Herak Mile**, Vel. Pisanica, BK.
2012. **Herle Mato**, Putinci, S.
2012. **Herceg Stevo**, Prnjavor, S.
2013. **Herman Kata**, Putinci, S.
2014. **Hillis Stefan**, N. Slankamen, S.
2015. **Hindješ Josip**, Šid, S.
2016. **Hirt Mavro**, Gaboš, S.
2017. **Hlaus Johan**, Nova Pazova, S.
2018. **Holenka Alexa**, St. Jankovci, S.
2019. **Holy Franz**, Nova Pazuva, S.
2020. **Hornung Gjuro**, Erdevik, S.
2021. 2022. **Horvath Aladar**, Martinci, P.
2023. **Hosinger Josip**, Rajevoselo, S.
2024. **Hožek Adalbert**, Niemci, S.
2025. **Hribar Mikula**, Nov. Čiče, Z.
2026. **Huber Johan**, Nova Pazuva, S.
2027. **Hupbauer Gjuro**, Neudorf, S.
2028. **Idžojtić Mirko**, gor. Raić, P.
2029. **Ignjatović Nathan**, Surčin S.
2030. **Ilić Antun** Harkanovci, S.
2031. **Ilijašević Mato**, G. Raić, P.
2032. **Ištvanović Marko**, Niemci, S.
2033. **Ivanović Mojo**, Čaglić, P.
2034. 2035. **Iverović Tomo**, Stružec, P.
2036. 2037. **Jakešević Stipan**, Rešetari, P.
2038. **Jakovački Jevrem**, Neradin, S.
2039. **Jakovački Gjoko**, Neradin, S.
2040. **Jaković Simo**, Kutjevo, P.
2041. 2042. **Jakovljević Luka**, Borovo, S.
2043. **Jakovljević Petar**, Irig, S.
2044. **Jakšić Inocenc**, Ilok, S.
2045. **Jakšić Justina**, Ilok, S.
2046. **Jalžabetić Tomo**, Gjurgjevac, BK.
2047. **Jankić Gajo**, Vinkovce, S.
2048. **Janković Dane**, Proče, S.
2049. **Janković Pane**, Rešetari, P.
2050. **Janković Lazar**, Neradin, S.
2051. **Janošević Sofranij**, Surčin, S.
2052. **Jarebica Luka**, Kupinovo, S.
2053. **Jarminac Petar**, Mirkovci, S.
2054. **Jerkić Mato**, Jazak, S.
2055. **Jemrić**, Šid, S.
2056. **Jerković Mato**, St. Mikanovci, S.
2057. **Josimović Tošo**, Neradin, S.
2058. **Josimović Načim**, Krušedol, S.
2059. **Jovanović Jovan**, Neradin, S.
2060. **Josipović** pl. **Imbro**, Varaždin, Va.
2061. **Jovanović Cveja**, M. Remete, S.
2062. **Jovanović Jeca**, Neradin, S.
2063. **Jovanović Kosta**, Krušedol, S.
2064. **Jovanović Matija**, Mirkovci, S.
2065. **Jovičić Stevan**, Neradin, S.
2066. **Jovičić Ačim**, Krušedol, S.
2067. **Jozić Nikola**, Garčin, P.
2068. **Jugović Mile**, Uštice, P.
2069. **Jurić Rok**, Slankovci, S.
2070. **Jurišić Nikola**, Cernik, P.
2071. **Jurković Andrija**, Pribiševac, Vi.
2072. **Kablarević Luka**, St. Mikanovci, S.
2073. **Kadlja Stjepan'** Gjelekovac, Va.
2074. **Kaffka Dragutin**, Ćerević, S.
2075. **Kajzer Franjo**, Irig, S.
2076. **Kajzer Matija**, Irig, S.
2077. 2078. **Kajzer Stjepan**, Irig, S.
2079. **Kameščić Martin**, Bickoselo, P.
2080. **Karaboiić Adam**, Rakovci, S.
2081. **Karavidović Gjuro**, Gundinci, S.
2082. **Karušević Ivan**, Šarengrad, S.
2083. **Kasalica Dmitar**, gor. Raić, P.
2084. **Katanić Lazar**, Divoš, S.
2085. **Katenbach Andro**, Banovci, S.
2086. **Katoliković Franjo**, Vinkovci, S.
2087. **Katulić Franjo**, Gjurgjevac, BK.

Digitized by Google

2088. **Katušić Antun**, Ivankovo, S.
2089. **Katušić Živko**, Ivankovo, S.
2090. **Kellhammer Johann**, Putinci, S.
2091. **Kelijašević Milinka**, Krušedol, S.
2092. **Kellerman Filip**, Dolj. Cbrež, P.
2093. **Kellović Andrija**, Bastaji Vel. P.
2094. **Kemenović Valent**, Virje, BK.
2095. **Kestenband Vilim**, Sladojevci, P.
2096. **Kirjaković Avram**, M. Remete, Z.
2097. **Klaić Andrija**, Lipik, P.
2098. **Klaić Ivo**, Ivaukovo, S.
2099. **Klaić Nikola**, Garčin, P.
2100. **Klaus Ivan**, St, Gradiška, P.
2101. **Klemen Franjo**, Batinjani, P.
2102. **Klisarić Petar**, Neradin, S.
2103. **Klopfer Adolf**, Čalma, S.
2104. **Knežević Stjepan**, V. Andrijevci P.
2105. **Knežić Lujo**, Nov. Čiče, Z.
2106. **Knežević Stjepan**, Kutjevo Vel. P.
2107. **Knežević Mijo**, Našice. P.
2108. **Kobavac Joso**, Vinkovci, S.
2109. **Kohn Filip**, Koška, S.
2110. **Kokanović Marijan**, Gundinci, S.
2111. **Kokanović Pavo**, Gundinci, S.
2112. **Kokotović Kuzman**, Gaboš, S.
2113. **Kolar Ludvig**, Čepelovac, BK.
2114. **Kolarić Franjo**, Našice, P.
2115. **Kolčar Ničifor**, Surčin, S.
2116. **Koletić Tomo**, Hrastelnica, Z.
2117. **Kolve Nikola**, St. Jankovci, S.
2118. **Kopčik Martin**, Pazova S.
2119. **Korka Joco**, Nova-Gradiška, P.
2120. **Korsos Janoš**, Čakevac, S.
2121. **Kostić Josim**, Neradin, S.
2122. **Kostić Petar**, Sinduk, S.
2123. **Kotarlić Stojko**, Šid, S.
2124. **Kotorač Gjuro**, Omanovac, P.
2125. **Kovač Mato**, Gjurgjevac, BK.
2126. **Kovačević Antun**, Šarengrad, S.
2127. **Kovačević Gjoko**, Vinkovci, S.
2128. **Kovačević Stanko**, Ivankovo, S.
2129. **Kovačević Stjepan**, Irig, S.
2130. **Kovačić Hilar**, Otok, S.
2131. **Kovačić Mato**, Virje, BK.
2132. **Kovačić Mate**, Gudovci, BK.
2133. **Kovačić Marko**, Dol. Miholjac, Vi
2134. **Kovilјac Evgenije**, Čalma, S.
2135. **Kozare Marijan**, Vinkovce, S.
2136. **Kozić Teodor**, Vizić. S.
2137. **Kozić Isak**, Vizić, S.
1238. **Kožić Milan**, Vizić, S.
2139. **Kožar Mato**, Gjurgjevac, BK.
2140. **Krajnović Dejan**, Buč, P.
2141. **Krasojević Dragutin**, Čitanovac, S.
2142. **Krasojević Gjorgje**, Bešenovo, S.
2143. **Krastačević Stjepan**, Irig, S.
2144. **Kratz Ivan**, Novi Slankamen, S.
2145. **Krenscher Adam**, Deč. S.
2146. **Krestić Tarasija**, Irig, S.
2147. **Kritovac I.**, Jarak, S.
2148. **Kritovac I.**, Garak, S.
2149. **Krstić Tomo**, Abševac, S.
2150. **Krstić Dragić**, Martinci, S.
2151. **Krušec Josip**, Sudovci, Var.
2152. **Kuhlbach Johan**, Nova Pazova, S.
2153. **Kulmer Ljudevit**, grof, Popovac, V.
2154. **Kuludjić Josip**, St. Mikanovci, S.
2155. **Kuncel Emil**, Grgurevci, S.
2156. **Kupbauer Georg**, Neudorf, S.
2157. **Kurtz Ivan**, Novska, P.
2158. **Kušević Marcel**, pl., M Mlaka, Z.
2159. **Kvirac Fabijan**, St. Mikanovci, S.
2160. **Lacković Adam**, St. Jankovci, S.
2161. **Lačarac Stjepan**, M. Remete, S.
2162. **Lačić Obrad**, Šašinci, S.
2163. **Laiko Mijo**, Čakovci, S.
2164. **Lagančić Marko**, Otok, S.
2165. **Laiter Demetar**, Neradin, S
2166. **Laiter Mikloš**, Neradin, S.
2167. **Lakočević Vasa**, Surčin, S.
2168. **Lakočević Ljubomir**, Surčin, S.
2169. **Lalić Dragutin**, Oriovac, P.
2170. **Lamber Franjo**, Jarmina, S.
2171. **Landrić Šandor**, Šarengrad, S.
2172. **Latečki Ivan**, dol. Ludina. BK.
2173. **Latinkić Vaso**, Jazak, S.
2174. **Laurić Mijo**, Šarengrad, S.
2175. **Lazanin Grga**, Slakovci, S.
2176. **Lazanin Jakob**, Slakovci, S.
2177. **Lazanin Martin**, Slakovci, S.
2178. **Lazar Ivo**, Gjurgjevac, BK.
2179. **Lazić Stanko**, Laz, S.

Digitized by Google

2180. **Lazić Mijo**, Cernik, P,
2181. **Lederer Franjo**, Dolj. Obrież, P.
2182. **Leitner Mijo**, Neradin, S.
2183. **Lenček Mijo**, Maruševac, Var.
2184. **Lendjer Luka**, Mikloševci, S.
2185. **Lenkeš Ivan**, Kamenica, S.
2186. **Lesić Mijo**, Bošnjaci, S.
2187. **Lesić Mato**, Bošnjaci, S.
2188. **Levaković Ferdo**, Ivankovo, S.
2189. **Levanić Franjo**, Kamenica, S.
2190. **Ličinić Svetislav**, Neradin, S.
2191. **Lombarović Andrija**, Otok, S.
2192. **Lončar Adam**, Ferdinandovac, BK.
2193. **Lovretić Emerik**, Niemci, S.
2194. **Lovretić Mijo**, Niemci, S.
2195. **Löwy Ignac**, Kukunjevac, P.
2196. **Lukić Antu**, Šid, S.
2197 **Lutz Antun**, Cerić, S.
2198. **Ljubičić Luka**, Soljani S.
2199. **Ljubobratić Nikola**, Kuzmin, S.
2200. **Mačmanski Mane**, Bežanija, S.
2201. **Magaraš Jovo**, Mirkovci, S.
2202. **Majnarić Simo**, Jelensko, P.
2203. **Majstorčić Jovan**, Neradin S.
2204. **Maksimović Bogdan**, Karlovčić, S.
2205. **Maksimović Vaso**, Neradin, S.
2206. **Maletić Todor**, Neradin, S.
2207. **Malošević Stjepan**, Šarengrad, S.
2208. **Manastir Grgeteg**, S.
2209. **Manastir Jazak**, S.
2210. **Manastir Kuveždin**, S.
2211. **Manastir M. Remete**, S.
2212. **Mandić Lazo**, Neradin, S.
2213. **Mandić Jovo**, Neradin, S.
2214. **Mandić Pero**, Neradin, S.
2215. **Manić Aleksa**, Sirač, P.
2216. **Marinković Gjoka**, Irig, S.
2217. **Marković Miloš**, Beočin S.
2218. **Marjanović Andrija**, Podgradje, S.
2219. **Marijanović Andrija** Abševci, S.
2220. **Marković Nikola**, Neradin, S.
2221. **Marić Gjuro**, Brdjani, S.
2222. **Marjanović Gjuro**,
2223. **Markos Karoly**, Mikince, S.
2224. **Markos Ivan**, Nikinci, S.
2225. **Markač Martin**, Gjurgjevac, BK.
2226. **Marković Milovan**, Rajevoselo, S.
2227. **Marković Filip**, Surčin, S.
2228. **Marković Ilija**, Batinjica, S.
2229. **Maroti Josip**, Maradik, S.
2230. **Maršić Franjo**, Drenovci, S.
2231. **Matanec Ivo**, Gjurgjevac, BK.
2232. **Matasić Josip**, Gradište, S.
2233. **Mateak Štefo**, Voloder, P.
2234. **Matinac Mato**, Gradiška, P.
2235. **Matošević Stjepan**, Šarengrad, S.
2236. **Matunci Mijo**, Novigrad, BK.
2237. **Matlašević Nikola**, Otok, S.
2238. **Matić Petar**, Irig, S.
2239. **Matić Stjepan**, Irig, S.
2240. **Matičić Petar**, Otok, S.
2241. **Matković Ignjat**, Cernik, P.
2242. **Moster Hinko**, Sv. Ivan-Žabno, BK.
2243. **Matković Andrija**, Ilok, S.
2244. **Matković Nikodem**, Ilok, S.
2245. **Medjedović Sozo**, Martinci, S.
2246. **Mayer Lovro**, Nuštar, S.
2247. **Meseljević Andrija**, Abševci, S.
9248. **Mehandjić Andrija**, St. Pazova, S.
2249. **Mehandjić Stevo**, St. Pazova, S.
2250. **Melisa Adela**, Gor. Raić, P.
2251. **Mesaroš Pišta**, Maradik, S.
2252. **Mihaljević Petar**, Našice, P.
2253. **Mihić Mijo**, Gundinci, S.
2254. **Mihajlović Glišo**, Gaboš, S.
2255. **Miljković Gjuka**, Novi Jankovci, S.
2256. **Mijatović Pavao**, Jazak, S.
2257. **Mijatović Petar**, Erdevik, S.
2258. **Mijuković Mato**, Gor. Raić, P.
2259. **Mikić Nikola**, Našice, Vi.
2260. **Mikinić Antun**, Našice, P.
2261. **Miklić Andro**, Gjurgjevac, BK.
2262. **Mikšić Marko**, Viduševac, Z.
2263. **Mi'a Pavao**, Vinkovci, S.
2264. **Milanović Rade**, Negoslavci, S.
2265. **Milić Klara**, Irig, S.
2266. **Milić Radovan**, Grabovci, S.
2267. **Milin Miloš**, Irig, S.
2268. **Milinković Ivo**, St. Mikanovci, S.
2269. **Milošević Zaharija**, Irig, S.
2270. **Milovanović Damjan**, Mirkovci, S.
2271. **Milutinović Kosta**, Irig, S.

Digitized by Google

2272. **Milutinović Ilija**, Beočin. S.
2273. **Milutinčvić Gjoko**, Šašinci, S.
2274. **Milutinović Petar**, Šašinci, S.
2275. **Miodragović Miloš**, Bosut, S.
2276. **Miovec Josip**, Lipik, P.
2277. **Mirković Nestor**, Neradin, S.
2278. **Miškatović Ferdo**, Cernik, P.
2279. **Mišković Dušan**, Bešenovo, S.
2280. **Mitričević Sava**, Krušedol, S.
2281. **Mladenović Gjuro**, Beočin, S.
2282. **Molnar Palko**, Irig, S.
2283. **Moser Julius**, Ilok, S.
2284. **Mraković Tomo**, Krivaja, P.
2285. **Mrkšić Damjan**, St. Slankamen, S.
2286. **Mudruj Josip**, Sotin, S.
2287. **Müller Dominik**, Sirač, P.
2288. **Müller Vendelin**, Čalma, S.
2289. **Navalić Joso**, Vodjinci, S.
2290. **Nadjerdj Petar**, Petrovci, S.
2291. **Nedeljković Niko**, Šimanovci, S.
2292. **Nedić Perša**, Mohovo, S.
2293. **Nedić Stojan**, Bobota, S.
2294. **Nemet Mijo**, S. Jankovci, S.
2295. **Nenadović Gjuro**, Prekopaka, P.
2296. **Neuman Aleksander**, Dežanovac, P.
2297. **Niketić Lazo**, Kamenica, S.
2299. **Nikić Pavle**, Bešenovo, S.
2300. **Nikolčević Josip**, Ruščec, P.
2301. **Nikolajević Svetislav**, Golubinci, S.
2302. **Nikolić Gjoko**, Surčin, S.
2303. **Nikolić Jefta**, Neranin, S.
2304. **Nikolić Šandor**, Šarengrad, S.
2305. **Nikša Andro**, Gjurgjevac, BK.
2306. **Nikšić Giliša**, Bešenovo, S.
2307. **Novak Juraj**, Samarica, BK.
2308. **Novaković Savo**, Markušica, S.
2309. **Občina Susek**, S.
2310. **Občina Svilos**, S.
2311. **Obrenović Svetozar**, Irig, S.
2312. **Okrugić Damjan**, Tovarnik, S.
2313. **Okrugić Damjan**, Morović, S.
2314. **Okrugić Jovan**, Tovarnik, S.
2315. **Okrugić Stevan**, Morović, S.
2316. **Oljača Marko**, G. Obrež, P.
2317. **Oranić Gjuro**, Kamenica, S.
2318. **Oskoruć Stefan**, Šid, S.
2319. **Ostojčić Mato**, V. Kopanica, P.
2320. **Ozdanović Adam**, Otok, S.
2321. **Pabajić Miloš**, Maradik, S.
2322. **Pakić Petar**, Sušinac, P.
2323. **Pandurović Luka**, Irig, S.
2324. **Pandurović Rade**, Pačetin, S.
2325. **Panić Vaso**, Šarengrad, S.
2326. **Pankarić Martin**, Virje, BK.
2327. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.
2328. **Pantić Mladen**, Bešenovo, S.
2329. **Papandriš Mijo**, Petrovci, S.
2330. **Papdanko Miško**, Šid, S.
2331. **Papeš Franjo**, Maradik, S.
2332. **Pavičić Lovro**, Proče, P.
2333. **Pavlović Damjan**, Neradin, S.
2334. **Pavlović Mihajlo**, Paklenica, P.
2335. **Pavlović Nikofor**, Bešenovo, S.
2336. **Pavlović Laza**, Beočin, S.
2337. **Pazarski Pavao**, Irig, S.
2338. **Pazarski Lazo**, Irig, S.
2339. **Peaković Ivan**, Niemci, S.
2340. **Pecikozić Ivan**, Niemci, S.
2341. **Peičević Franjo**, Otok, S.
2342. **Peičević Marko**, Otok, S.
2343. **Pejačević** grof **Ladislav**, Kraljevci, S.
2344. **Perak Vjekoslava**, Kutjevo, P.
2345. **Peršić Petar**, Našice, Vi.
2346. **Perec Stefan**, Vinkovci, S.
2347. **Pešić Svetozar**, Irig, S.
2348. **Pettko** pl udova **Kristin**, Gjurgjevac BK.
2349. **Petračić Anton**, Petrinja, Z,
2350. **Petračić Ivan**, Petrinja, Z.
2351. **Petrić Lazar**, Neradin, S.
2352. **Petričević Ivan**, Slakovci, S.
2353, **Petričević Martin**, Slakovci, S.
2354. **Petrović Ilija**, Šid, S.
2355. **Petrović Kosta**, Gaj, P.
2356. **Petrović Petar**, Kupinovo, S.
2357. **Pfeifer Ivan**, Slakovci, S.
2358. **Pfeifer Leopold**, Kuzmin, S.
2359, **Pianić Mirko**, Hlebine, BK.
2360. **Pimoljić Stjepan**, Petrovoselo, S.
2361. **Pinterović Lovro**, Šid, S.
2362. **Pinterović Marko**, Šid, S.

Digitized by Google

2363. **Plaier Ljudevit**, Kutjevo, P.
2364. **Plavšić Roko**, Abševci, S.
2365. **Plavšić Gjuro**, Abševci S.
2366. **Plavšić Milislav**, Ilok, S.
2367. **Pleško Štefo**, Gjurgjevac, BK.
3368. **Pliverić Antun**, Abševac, S.
2369. **Pliverić Josip**, Abševac, S.
2370. **Poletilović Ivan**, Slakovci, S.
2371. **Poljak Milan i Anka**, Gjurgjevac, BK.
2372. **Poljak Jovan**, Krčedin, S.
2373. **Ponograc Mio**, Novska, P.
2374. **Popp Sebastian**, Vinkovci, S.
2375. **Popović Kosta**, Babota, S.
2376. **Popović Ljubomir**, Berkasovo, S.
2377. **Popović Luka**, Klisa, P.
2378. **Popović Stevo**, Tovarnik, S.
2379. **Popović Jovo**, Tovarnik, S.
2380. **Popović Živak**, Jazak, S.
2381. **Prakaturović Mato**, Slakovci, S.
2382. **Prakaturović Štefo**, Slakovci, S.
2383. **Predojević Ignjat**, D. Raić, P.
2484. **Predošević Mitar**, Abševci, S.
2385. **Prekogačić Ilija**, Beocin, S.
2386. **Prekogačić Pajo**, Beočin, S.
2387, **Preradović Damjan**, Gulubinac, S.
2388. **Pribić Radovan**, Surčin, S.
2389. **Priverić Gjuro**, Abševac, S.
2390. **Pudleiner Ivan**, Koška, S.
2391. **Puhalović Radovan**, Surčin, S.
2392. **Puhalović Stevan**, Surčin, S.
2393. **Puhalović Jovan**, Surčin, S.
2394. **Purić Stjepan**, Šarengrad, S.
2395. **Pušić Andrija**, Neradin, S,
2396. **Pušić Ilija**, Jazak, Ruma, S.
2397. **Pušić Jovan**, Irig, S.
2398. **Pušić Gjoka**, Neradin, S.
2399. **Pušić Sava**, Neradin, S.
2400. **Rabadjia Martin**, Ferdinandovac, BK.
2401. **Radačić Mato**, Našice, P.
2402. **Radančević Svetozar**, V. Poganac BK.
2403. **Radić pl. Nikola**, Petrovci, S.
2404. **Radivojević Raja**, Neradin. S.
2405. **Radman Marko**, Niemci, S.
2406. **Radman Simo**, Niemci, S.
2407. **Radoičkl Lazar**, Kamenica, S.
2408. **Radojčić Glišo**, Čerević, S.
2409, **Radosavljević Jovan**, Novi Slankamen, S.
2410. **Radosavljević Stevan**, Novi Slankamen, S.
2411. **Radosavljević Jovan**, Kupinovo, S.
2412. **Radovanović Gjoko**, Ugrinovci, S.
2413. **Radovanović Njegovan**, Martinci, S.
2414. **Radovanović Sofronije**, Šašinci, S.
2415. **Radovanović Stevan**, Krnješevci, S.
2416. **Radovanović Vlado**, Bosiljevac, S.
2417. **Radulović Svetozar**, Beočin, S,
2418. **Rainhard Ivan**, Vodjinci, S.
2419. **Rajaković Kosta**, Gor. Raić, P.
2420. **Rakić Jovan**, Ruma, S.
2421. **Rakić Živan**, Deč, S.
2422. **Rakocaj Stjepan**, Kamenica, S.
2423. **Ranabauer Jakob**, Otok, S.
2424. **Ranabauer Ivan**, Otok. S.
2425. **Ranin Lazar**, Kamenica, S.
2426. **Rašković Gjoko**, Neradin, S.
2427. **Regeljac Evica**, Šid, S.
2428. **Rikard Franjo**, Bogdanovci, S.
2429. **Ristić Pavao**, Irig, S.
2430. **Rizner Franjo**, Grubišnopolje, BK.
2431. **Rochlik Franjo**, Končanica, P.
2432. **Rogić zadruga**, Biškupci, P.
2433. **Rokić Stevo**, Kukujevci, S.
2434. **Rokić Svetozar**, Kukunjevac, P.
2435. **Rovisan Stevo**, Okešinac, S.
2436. **Rozanović Stjepan**, Novoselo, S.
2427. **Ruševič Bartol**, St. Mikanovci. S.
2438. **Rukavina Karlo**, Subocka, P.
2439. **Rukavinu Josip**, Samarica, BK.
2440. **Rukavina Ivan**, Samarica, BK.
2441. **Rupnić Mladen**, Neštin, S.
2442. **Sabadoš Gjuro**, Mikloševci, S.
2443. **Sabaić Gjuro**, Otok, S.
2444. **Sabajić Miloš**, Maradik, S.
2445. **Sabo Pišta**, Neradin, S.
2446. **Sakač Franjo**, Maradik, S.
2447. **Saklć Joso**, Slakovci, S.
2448. **Sakulac Ljubomir**, Ugrinovci, S.
2449. **Salitrežić Gjuro**, Novak,

Digitized by Google

2450. **Sančić Martin**, Ludbreg, Va.
2451. **Sarač Bartol**, Trebiševac, S.
2452. **Savatović Ranko**, Krčedin, S.
2453. **Savatović Stevo**, Krčedin, S.
2454. **Savić Kosta**, Zemun, S.
2455. **Savić Jovan**, Zemun, S.
2456. **Savić Mara**, Zemun, S.
2457. **Savić Lazar**, Beočin, S.
2458. **Savić Sara**, Neradin, S.
2459. **Seatović Timotoj**, Kovačevac, P.
2360. **Sedlan Milan**, Martinci, S.
2461. **Seifert Alesion**, Zemun, S.
2462. **Serafinović Jefta**, Bežanija, S.
2463. **Serafinović Miloš**, Bežanija, S.
2464. **Serafinović Stevo**, Bežanija, S.
2465. **Serbić Mato**, Nemci, S.
2466. **Selier Mio**, Kamenica, S.
2467. **Sibalić Antun**, Niemci, S.
2468. **Simić Stjopan**, Ilok, S.
2469. **Simon Adam**, Gaboš, S.
2470. **Sirić Svetozar**, Bešenovo, S,
2471. **Sliter Hinko**, Nuštar, S
2472. **Slivić Jerko**, Šarengrad, S.
2473. **Slivić Stjepan**, Čerević, S.
2474. **Sijezeka Mihajlo**, Kukunjevac. P.
2475. **Smiljanić Stevo**, Irig, S.
2476. **Smolčić M.**, Šid, S.
2477. **Smudj Stjepan**, Uljanik, P.
2478. **Sobajčić Viktor**, Neradin, S.
2479. **Sokić Petar**, Cernik, P.
2480. **Solarić Platon**, Marinovo selo, P.
2481. **Sončić Martin**, Ludbreg.
2482. **Sopjedić Viktor**, Neradin, S.
2483. **Soprano David**, Bianovac, P.
2484. **Sorg Adam**, Surčin, S.
2485. **Sorg Jakob**, Surčin, S.
2486. **Sorg Ivan**, Surčin, S.
2487. **Sorić Mato**, Kovačevac, P.
2488. **Špalć Panta**, Šid, S.
2489. **Speranca Giuseppe**, Omanovac, P.
2490. **Stakić Petar**, Neštin, S.
2491. **Stanimirović Pavec**, Neradin, S.
2492. **Stanisavljević Jovan**, Lipik, P.
2493. **Stanković Božidar**, Golubinci, S.
2494. **Stanojević Simo**, Irig, S.
2495. **Stanojević Petar**, Kraljevci, S.
2496. **Stefanović Svetozar**, Deč, S.
2497. **Stein Šime**, Irig, S.
2498. **Stern Jakov**, M. Bukovac, Va.
2499. **Stiksl Gjuro**, Biškupci, P.
2500. **Stipanović Velimir**, M. Remete, S.
2501. **Stivić Stjepan**, Šarengrad, S.
2502. **Stojić Petar**, Surčin, S.
2503. **Stojković Gjoko**, Banoštor, S.
2504. **Stojković Mladen**, Jazak, S.
2505. **Stojković Žiga**, Šimanovci, S.
2506. **Stoponja Gavro**, Grubišnopolje,BK.
2507. **Strašek Mato**, Oborovo, Z.
2508. **Strecker Filip**, St. Pazova, S.
2509. **Strecker Fridrich**, St. Pazova, S.
2510. **Strkanac Imbro**, Vojni Križ, BK.
2511. **Subotić Jovan**, Neradin, S.
2512. **Subotić Uroš**, Neradin, S.
2513. **Sukajarović Jovan**, Kamenica, S.
2514. **Sumajković Stevo**, Brod na S., P.
2515. **Suša Ilija**, Mirkovci, S.
2516. **Sušić Božo**, Niemci, S
2517. **Sutarić Dragutin**, N. Gradiška, P.
2518. **Svarić Antun**, Varaž. Toplice, Va.
2519. **Svedek Mato**, Gjurgjevac, BK.
2520. **Svedić Žaverija**, V. Kopanica, P.
2521. **Sveichler Ivan**, Tovarnik, T.
2522. **Svetec Mijo**, Gjurgjevac, BK.
2523. **Svirac Kosta**, Vukovar, S.
2524. **Schaffer Ivan**, Gaboš, S.
2525. **Scherer Filip**, Grabovci, S.
2526. **Schleicher Fridrich**, Novi Banovci, S.
2527. **Schwarz Jakob**, Zemun, S.
2528. **Šajnović Marija**, Otok, S.
2529. **Šarac Bartol**, Pribiševac, Vi.
2530. **Šarac Marko**, Obrež, S.
2531. **Ščivika Luka**, Gjurgjevac, BK.
2532. **Ščuka Luka**, Gjurgjevac, BK.
2533. **Šer Filip**, Surčin, S.
2534. **Šijaković Marijan**, Tovarnik, S.
2535. **Šipek Stjepan**, Čakovac, S.
2536. **Širadović Petar**, Erdevik, S.
2537. **Škarić Gjuro**, Kosinj, LK.
2538. **Šlechta Franjo**, Daruvar, P.
2539. **Šmit Matia**, Surčin, S.
2540. **Šokčević Andrija**, Šarengrad, S.

Digitized by Google

2541. **Šokčević Marijan**, Slakovci, S.
2542. **Šokčević Pavao**, Otok, S.
2543. **Špana Šarac**, Maradik, S.
2544. **Špoljar Marko**, Soljani, S.
2545. **Špreizer Ulrich**, Gibarac, S.
2546. **Šrljec Stipan**, Pribiševci, Vi.
2547. **Štifl Petar**, Bežanija, S.
2548. **Štivić Nikola**, Niemci, S.
2549. **Štromar Ivan**, Petrinja, Z.
2550. **Šumanović Svetozar**, Šid, S.
2551. **Šutarić Dragutin**, Okučane, P.
2552. **Šuvak Petar**, Petrovci, S.
2553. **Švedl Kanotin**, Koška, S.
2554. **Tadić Dragutin**, Bošnjaci, S.
2555. **Tajdetić Marko**, Gjelekovac, Va.
2556. **Tajdetić Marko**, Niemci, S.
2557. **Tajnović Marijan**. Otok, S.
2558. **Takić Petar**, Pribiševci, Vi.
2559. **Talirović Dišo**, Martinci, S.
2560. **Tamaševlć Sofran**, Surčin, S.
2561. **Tatomirović Stovan**, Gor. Raić, P.
2562. **Tautrich, Hinko**, Hrastovac, P.
2563. **Telinger Josip**, Irig. S.
2564. **Tenić Milorad**, Bešenovo, S.
2565. **Tešanović Stanko**, Mirkovci. S.
2566. **Thurmayer Robert**, Sotin, S.
2567. **Tičarić Stipa**, Ilok, S.
2568. **Tičarić Ivan**, Vočin, MR.
2569. **Tilović Mato**, Šarengrad, S.
2571. **Tiroli Johan**, Ilok. S.
2571. **Tomas Adam**, Vinkovce, S.
2572. **Tomašić Petar**, Čezma, S.
2573. **Tomašić Ivan**, Čezma, S.
2574. **Trbljanović Zivko**, Otok, S.
2575. **Trezzani Ivan**, Samarica, BK.
2576. **Trifunović Mitar**, Irig, S.
2577. **Trupinić Lenard**, Cernik, P.
2578. **Trupininić Mijo**, Cernik, P.
2579. **Tucaković Gjuro**, Otok, S.
2580. **Tucaković Stanko**, Otok, S.
2581. **Turković P. D.**, Kutjevo, P.
2582. **Tvikalja Janko**, Petrovci, S.
2583. **Uljakoš Marko**, St, Jankovci, S.
2584. **Urban Angjela**, Neradin, S.
2585. **Utvić Uroš**, Neradin, S.
2586. **Uznov Daša**, Vizić, S.
4587. **Užarević Marko**, Gundinci, S.
2588. **Užarević Pajo**, Gundinci, S.
2589. **Vagner Antun**, Andrijaševci, S.
2590. **Vaitman Jakob**, Banovci, S.
2591. **Varičak Dragutin**, Stara Pazova, S.
2592. **Varžic Franjo**, Gundinci, S.
2593. **Veleškovlć Pavao**, Petrovci, S.
2594. **Veličkovlć Trivun**, Irig, S.
2595. **Velisavljevlć Simo**, g. Raić, P.
2596. **Venzel Andrija**, Novi Banovci, S.
2597. **Venzel Fridrich**, Novi Banovci, S.
2598, **Vereš Adam**, Ugrinovci, S.
2599. **Verner Johan**, Čakovci, S.
2600. **Vestermajer Antun**, Nuštar, S.
2601. **Vidaković Mato**, Šarengrad, S.
2602. **Videković Josip**, Sunja, Z.
2603, **Vidović Franjo**, Otok, S.
2604. **Vinarić Nikola**, St. Mikanovci, S.
2605. **Vinturin Josip**, Potok, P.
2606. **Vlaisavljević Milan**, Tovarnik, S.
2607. **Vlaketić Sveta**, Markušica, S.
2608. **Vlaković Vlado**, Neradin, S.
2609. **Vlastelirstvo Jakova** grofa **Eltza**, Vukovar, S.
2610. **Veganjec Vlajko**, Ćalma, S.
2611. **Vojnić Joso**, Slakovci, S.
2612. **Vrabac Manda**, Abševac, S.
2613. **Vrbajac Pavle**, Krušedol, S.
2614. **Vrban Stjepan**, Dol. Miholjac, Vi.
2615. **Vrcibradić Dragutin**, Ilok, S.
2616. **Vrkatić Zivan**, Šid. S,
2617. **Vučićević Mijat**, Rajevoselo, S.
2618. **Vugo Nikola**, Novska, P.
2619. **Vuić Alimpija**, Gjipša, S.
2620. **Vuić Antun**, Abševci, S.
2621. **Vuić Bartol**, Abševci, S.
2622. **Vuić Jakob**, Abševci, S.
2623. **Vujkov Izidor**, Deč, S.
2624. **Vukovac Adam**, V. Kopanica, P.
2625. **Vukovlć Kuzman**, Vukovar, S.
2626. **Vuksan Dane**, Otočac, LK.
2627. **Vuksan Janko**, Petrinja, Z.
2628. **Vuksanović Filip**, S Mikanovci, S.
2629. **Wittich Petar**, Novi Banovci, S.
2630. **Zabunjia Bolto**, Gjurgjevac, BK.

Digitized by Google

2631. **Zatluka Ivan**, N. Gradiška, P.
2632. **Zdravković Gjuro**, Beočin, S.
2633. **Zečević Martin**, Bicko selo. P.
2634. **Zetović Jakob**, Ivankovo, S.
2635. **Zimmermann Gjuro**, Vinkovci, S.
2636. **Zrnić Jovan**, Mohovo, S.
2637. **Zubović**, Krasičevica, MR.
2638. **Zukalo Lois**, Novska, P.
2639. **Zvonarević Petar**, Niemci, S.
2640. **Živanić Gjoko**, Radinci, S.
2641. **Živanović Jovan**, Vizić, S.
2642. **Živanović Ljubomir**, Petrovčić, S.
2643. **Živić Šimun**, N. Gradiška, P.
2644. **Živković Ferdo**, Ivankovo, S.
2645. **Živković Fila**, Niemci, S.
2646. **Živković Stevo**, Niemci, S.
2647. **Živković Marko**, Ivankovo, S.
2648. **Živković Jovo**, Ivankovo, S.
2649. **Živković Milutin**, Šašinci, S.
2650. **Živković Štefan**, Niemci, S.
2651. **Živković Vladislav**, Beočin, S.

11. Kukuruz u klipu.

2652. **Abramović Grga**, Račinovci, S.
2653. **Abramović Vatroslav**, Rajevo selo, S.
2654. **Abt Antun**, Sotin, S.
2655. **Adjić Antun**, Ilok, S.
2656. **Adjić Josip**, Ilok, S.
2657. **Adjić Marija**, Ilok, S.
2658. **Adler Betika**, Stružec, BK.
2659. **Agić Simo**, Račinovci, S.
2660. **Alatović Josip**, Vinkovci, S.
2661. **Altenhof Jakov**, Neudorf, S.
2662. **Ambrinac Gjuro**, Ivankovo, S.
2663. **Andjić Svetozar**, Bešenovo. S.
2664. **Andrijas Vencl**, Banovci, S.
2665. **Andrijević Andrija**, Mandjelos, S.
2666. **Arapović Nikola**, Račinovci, S.
2667. **Armbrust Joso**,
2668. **Arsenijević Milan**, Irig, S.
2669. **Arsenijević Živan**, Šimanovci, S.
2670. **Arsenović Vaso**, Bosiljevac, S.
2671. **Arzt Antun**, Sotin, S.
2672. **Atanacković Jovan**, Maradik, S.
2673. **Atković Gjoko**, Irig, S.
2674. **Augustinović Marko**, Otok, S.
2675. **Auman Dragutin**, Ilok, S.
2676. **Auman Ljuboslav**, Ilok, S.
2677. **Avramović Mladen**, Irig, S.
2678. **Babalić Marko**, Mikanovci, S.
2679. **Babić Sava**, Belegiš, S.
2680. **Babić Stjepan**, Irig, S.
2681. **Babočki Giga**, Susek, S.
2682. **Babunović Vjekoslav**, Privlaka, S.
2683. **Baćin Alex**, Šamac, S.
2684. **Bajer Hinko**, Neudorf, S.
2685. **Barković Nikola**, Irig, S.
2686. **Baroševič Mato**, Ilok, S.
2687. **Barth Mijo**, Indjija, S.
2688. **Bartek Gjuro**, Irig, S.
2689. **Bartko Adam**, Bosiljevac, S.
2690. **Bartolović Ignjat**, Gola, BK.
2691. **Bašić Nikola**, Belegiš, S.
2692. **Bašković Jovan**, Maradik, S.
2693. **Batušić Janko**, Glina, Z.
2694. **Bauer Elizabeta**, Sotin, S.
2695. **Bauer Tomo**, Sotin, S.
2696. **Begrin Joško**, Neradin, S.
2697. **Becker Ivan**, Sotin, S.
2698. **Beke Karl**, St. Slankamen, S.
2699. **Bekić Nikola**, Brdjani, P.
2700. **Belheim Samuel**, Kutina, BK.
2701. **Belić Glišo**, Erdevik, S.
2702. **Benačić**, Retkovci, S.
2703. **Bender Ivan**, Neudorf, S.
2704. **Benečić Josip**, Ilok, S.
2705. **Benković Antun**, Županja, S.
2706. **Benić Martin**, Privlaka, S.
2707. **Beogradac Živan**, Slankamen, S.
2708. **Bertić Martin**, Šid, S.
2709. **Beran Franjo**, Andrijevci, P.
2710. **Bezi Janoš**, Neradin, S.
2711. **Bihlik Gjuro**, Neradin, S.
2712. **Bijan Antun**, N. Kršlja, LK.
2713. **Bingulac Miloš**, Negoslavci, S.
2714. **Biringer Pavle**, Neradin, S.
2715. **Birinja Stjepan**, Neradin, S.
2716. **Bitner Ivan**, Gjulaves, P.
2717. **Blagojević Lazar**, Šid, S.

Digitized by Google

2718. **Blajer Ljudevit**, Velika, P.
2719. **Blanc Jakov**, N. Slankamen, S.
2720. **Blaževac Pavo**, Gradište, S.
2721. **Blažko Ferdo**, Našice, Vi.
2722. **Bildović Jovan**, Opatovac, S.
2723. **Boček Josip**, Poljana, P.
2724. **Bogdanović Andro**, Neradin, S.
2725. **Bogulić Viktor**,
2726. **Bombelles** grof **Marko**, Vinica, Va.
2727. **Bosanac Gjuro**, Poljana, P.
2728. **Bosanac Mile**, Bastaji m., P.
2729. **Bosanac Vaso**, Hrestelovac, P.
2730. **Bosnić Antun**, Andrijaševci, S.
2731. **Božić Marijan**, Vinkovci, S.
2732. **Božić Vinko**, Slakovci, S.
2733. **Braun Albert**, Čakovci, S.
2734. **Bresslauer & Sohn**, Daruvar, P.
2735. **Brezan Ivan**, Gračenica, BK.
2736. **Brežinac Nikola**, Ledinci, S.
2737. **Broz Kvirin**, Gola, BK.
2738. **Bruker Gjuro**, Svinjarevci, S.
2739. **Bruckner Samuel**, Stružec, BK.
2740. **Brbatović Gabro**, Otok, S.
2741. **Brkić Josip**, Našice, Vi.
2742. **Bubalović Mato**, Račinovci, S.
2743. **Bubanović Alois**, Privlaka, S.
2744. **Buković Ilja**, Ledinci, S.
2745. **Bunjevac** pl. **Vladimir**, Jaškovo, Z.
2746. **Busić Gjuro**, Županje, S.
2747. **Buš Andrija**, St. Pazova, S.
2748. **Car Stjepan**, Ždala, BK.
2749. **Celin Mirko**, Lapac, P.
2750. **Celovsky Magdalena**, Ilok, S.
2751. **Cepanić Ivan**, Varaždin, Va.
2752. **Cepavac Ivan**, Varaždin, Va.
2753. **Cerjak Gjuro**, Neradin, S.
2754. **Cikuša Miloš**, Lačarak, S.
2755. **Colaković Stjepan**, Vinkovci, S.
2756. **Crnaković Ivan**, Viduševac, Z.
2757. **Curković Nikola**, Irig, S.
2758. **Cvejić Mato**, Grgurevci, S.
2759. **Cvetić Stanko**, Irig, S.
2760. **Czech Ervin** pl. Erdöd, S.
2761. **Ćaćuga Jovan**, Bedenik, BK.
2762. **Ćavka Marko**, Slakovci, S.
2763. **Čelinković Stjepan**, Prača, P.
2764. **Četneki Stjepan**, Neradin, S.
2765. **Ćirić Mojo**, Gaboš, S.
2766. **Ćirić Todor**, Irig, S.
2767. **Ćirić Živan**, Irig, S.
2768. **Ćirin Nikola**, Bešenovo, S.
2769. **Čolić Petar**, Županja, S.
2770. **Čonić Milan**, N. Slankamen, S.
2771. **Ćirić Milovan**, Irig, S.
2772. **Ćirić Rajko**, Irig, S.
2773. **Črepić Adam**, Ivankovo, S.
2774. **Čupić Milan**, Ćerević, S.
2775. **Ćurić Mijo**, Šid, S.
2776. **Damjanović Josip**, Irig, S.
2777. **Deanović Kata**, Sviloš, S.
2778. **Dejanović Rado**, N. Karlovci, S.
2779. **Deutsch Sigmund**, Susek, S.
2780. **Dević Pavao**, Sotin, S.
2781. **Dibich Antun**, Indjija, S.
2782. **Didis Mihajlo**, Putinci, S.
2783. **Dilusch Antun**, Indjija, S.
2784. **Dimitrijević Glišo**, N. Slankamen S.
2785. **Dimitrijević Joco**, Jazak, S.
2786. **Dimitrijević Mladen**, Neradin, S.
2787. **Dimitrijević Stjepan**, Opatovac, S.
2788. **Dimitrijević Todor**, Neradin, S.
2789. **Divić Antun**, V. Kopanica, P.
2790. **Djakovac Josip**, Dežanovac, P.
2791. **Djaković Ilija**, Šid, S.
2792. **Dočić Nikola**, Ležimir, S.
2793. **Dobričić Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
2794. **Dokić Jefto**, Ćerević, S.
2795. **Dolenc Josip**, Virje, BK.
2796. **Dolnaj Simo**, St. Pazova, S.
2797. **Došlin Josip**, Pitomača, BK.
2798. **Dragašević Luka**, Vinkovci, S.
2799. **Dragašević Marko**, Vinkovci, S.
2800. **Dragašević Simo**, Vinkovci, S.
2801. **Dražeta Lazar**, St. Banovci, S.
2802. **Drobić Gjuro**, Gudovac, S.
2803. **Dužanovac Filip**, Velika, P.
2804. **Eraković Petar**, Kuzmin, S.
2805. **Erdeljev Gjoko**, Rivica, S.
2806. **Erdödy** grofica **Tereza**, Vinica, Va.
2807. **Erenić Ljuba**, Ćerević, S.
2808. **Ergotić Luka**, V. Kopanica, P.
2809. **Eribach Izidor**, Filipovac, P.

Digitized by Google

2810. **Feleš Stjepan**, Sotin, S.
2811. **Fichtig Jakov**. Sotin, S.
2812. **Filipović Pavao**. Drenovac, Vi.
2813. **Fišer Ivan**, Golubinac, S.
2814. **Fleš Melchior**, Sotin, S.
2815. **Fleš Stjepan**, Sotin, S.
2816. **Frank braća**, Tovarnik, S.
2817. **Fridrich Pišta**, Neradin, S.
2818. **Fridrich Vencl**, St. Pazova, S.
2819. **Fridrich Viktorija**, Neradin, S.
2820. **Fuchs Adolf**, Gjulaves, P.
3821. **Fukala Dominik**, Novska, P.
2822. **Fürst Armin**. Ilok, S.
2823. **Gabajić Miloš**, Maradik, S.
2824. **Gagić Jakov**, Pregradje, S.
2825. **Gajdašić Antun**, Šid, S.
2826. **Gajdašić Franjo**, Šid, S.
2827. **Galović Antun**, Županje, S.
2828. **Gašić Ilija**, Komletinci, S.
2829. **Gašpar Mijo**, Vinkovci, S.
2830. **Gavrilović Gavro**, Ćerević, S.
2831. **Gaži Jelka**, Kutina, BK.
2832. **Genol Franjo**, Putinci, S.
2833. **Gjamić Franjo**, Klakar, P.
2834. **Gjukić Joso**, Slakovci, S.
2835. **Gjukić Lazar**, Belegiš, S.
2836. **Gogolja Ivan**, Osekovo, BK.
2837. **Gold Pavao**, Popovača, BK.
2838. **Gorjanović Stjepan**, Neradin, S.
2839. **Gosp. podružnica**, N. Gradiška, P.
2840. **Gosp. podružnica**, Zemun, S.
2841. **Grahovac Milan**, Krčedin, S.
2842. **Grantrag Stjepan**, V. Bastaji, P.
2843. **Greksa Gjuro**, Šimanovci, S.
2844. **Grgić Ilija**, Cerna, S.
2845. **Grgić Ivan**, Ivankovo, S.
2846. **Grgić Jakov**, Podgradje, S.
2847. **Gruić Radovan**, Ugrinovci, S.
2848. **Gruić S.**, Šid, S.
2849. **Grünwald Ivan**, M. Bastaja, P.
2850. **Habl Mato**, Našice, S.
2851. **Hahn Franjo**, Svinjarevci, S.
2852. **Hakl Sebastian**, Ilok, S.
2853. **Haupt Ivan**, Sotin, S.
2854. **Hansperger Josip**, Bogdanovci, S.
2855. **Havelka Ivan**, Marinovo selo, P.
2856. **Hefner Adam**, Zemun, S.
2857. **Helcls st. Ivan**, Slankamen, S.
2858. **Helcls Stjepan**, Slankamen, S.
2859. **Helo Mijo**, Surčin, S.
2860. **Herak Gjuro**, Vel. Trojstvo, BK.
2861. **Herman Kata**, Putinci, S.
2862. **Hermanitz Josip**, Svinjarevci, S.
2863. **Herschenhauser Ilija**, Banoštor, S.
2864. **Herzog Adolf**, Svinjarevci, S.
2865. **Herzog Gejza**, Vinkovci, S.
2866. **Heti Mijo**, Surčin, S.
2867. **Hideg Adam**, Opatovac, S.
2868. **Hinges Josip**, Šid, S.
2869. **Holterer Antun**, St. Mikanovci, S.
2870. **Horaček Franjo**, Končanica, P.
2871. **Horvath Franjo**, Dežanovac, P.
2872. **Horvath Pavao**, Brestovac, P.
2873. **Horvat Štefan**, Negoslavci, S.
2874. **Horvatović Mišo**, Ilok, S.
2875. **Hosinger Josip**, Rajevo selo, S.
2876. **Hrvoić Vojtjeh**, Ferdinandovac, BK.
2877. **Hijašević Mato**, Gor. Raić, P.
2878. **Inkey barun Milan**, Rasinja, Va.
2879. **Ištaković Marko**, Ivankovo, S.
2880. **Ivanišević Jakov**, Kovačevac, P.
2881. **Ivanković Juro**, Subocka, P.
2882. **Ivanović Maksim**, Gaboš, S.
2883. **Iverović Tomo**, Stružica, P.
2884. **Ivšić Mato**, Šid, S.
2885. **Jakešević Stjepan**, Adžamovac, P.
2886. **Jakobec Nikola**, Neudorf, S.
2887. **Jaković Ilija**, Šid, S.
2888. **Jakovljević Kuzman**, Negoslavci, S.
2889. **Jakovljević Mita**, Čerević, S.
2890. **Janeš Josip**, Peteranec, BK.
2891. **Janković Aksentije**, Erdevik, S.
2892. **Janković Bogoljub**, Lačarak, S.
2893. **Jantula Adam**, Našice, Vi.
2894. **Javor Božo**, Rajevo selo, S.
2895. **Jelkić Sava**, Sviloš, S.
2896. **Jerković Mato**, St. Mikanovci, S.
2897. **Jokić Antonija**, Putinci, S.
2898. **Joselić Uroš**, Kuzmin, S.
2899. **Jovanović Damjan**, Vera, S.
2900. **Jovanović Gjuro**, Gradište, S.

Digitized by Google

2901. **Jovanović Ivo**, Gradište, S.
2902. **Jovanović Kosta**, Daruvar trg., P.
2903. **Jovelić Uroš**, Martinci, S.
2904. **Jurić Gjuro**, Vinkovci, S.
2905. **Jurlć Pavka**, Sikirevci, S.
2906. **Jurković Gjuro**, Subocka, P.
2907. **Kablarović Luka**, Mikanovci, S.
2908. **Kadić Gjuro**, Gudinci, S.
2909. **Kalihamer Ivan**, Putinci, S.
2910. **Kajzer Josip**, Vukovar, S.
2911. **Kajzer Matija**, Irig, S.
2912. **Kamerer Šimo**, Vinkovci, S.
2913. **Karadžić Todor**, Čerević, S.
2914. **Karlović Stjepan**, Ilok, S.
2915. **Karnik Antun**, Končanica, P.
2916. **Karovljević Živko**, Rajevo selo, S.
2917. **Kasalica Dmitar**, Gor. Raić, P.
2918. **Kasapski Miša**, Rivica, S.
2919. **Katala Filip**, Čalma, S.
2920. **Katušić Božo**, Ivankovo, S.
2921. **Katušić Ivan**, Ivankovo, S.
2922. **Katuzić Živko**, Retkovci, S.
2923. **Kaviljac Evgenije**, Čalma, S.
2924. **Kazimirović Vaso**, Irig, S.
2925. **Keli Jakob**, Nikinci, S.
2926. **Kelber Ivan**, Vukovar, S.
2927. **Kemeny Josip**, Sotin, S.
2928. **Kempf Franjo**, Vukovar, S.
2929. **Kendjelić Andro**, Ferdinandovac, BK.
2930. **Kerečki Lazar**, Batajnica, S.
2931. **Kettenbach Andrija**, Šid, S.
2932. **Khuen-Hedervary** grof **Dragutin**, Nuštar, S.
2933. **Kičinbača Stjepan**, Gola, BK.
2934. **Kičinbača Pavao**, Gola, BK.
2935. **Kiralj Antal**, Svinjarevci, S.
2936. **Kirschner Krištof**, Svinjarevci, S.
2937. **Kis Janko**, Kukujevci, S.
2938. **Klajić Lazar**, Erdevik, S.
2939. **Klašnja Isak**, Divoš, S.
2940. **Klein Leopold**, Ilok, S.
2941. **Klemen Vjek.**, Grubišnopolje, BK.
2942. **Klopfer Bernhard**, Čalma, S.
2943. **Knežević Franjo**, Cerna, S.
2944. **Knežević Stjepan**, Velika, P.
2945. **Knežić Lujo**, V. Gorica, Z.
2946. **Kniczi Filip**, Beška, S.
2947. **Kočijašević Lazar**, Vojka, S.
2948. **Kohn Samuel**, Dobrovac, P.
2949. **Kojić Stevan**, Erdevik, S.
2950. **Koller Adam**, Vinkovci, S.
2951. **Kondrat Janoš**, Neradin, S.
2952. **König Andrija**, Indjija, S.
2953. **Konstantinović Lazar**, Banoštor, S.
2954. **Kopf Albert**, Vukovar, S.
2955. **Kopilović Marija**, Vinkovci, S.
2956. **Koravljević Živko**, Rajevo selo, S.
2957. **Kosović Joso**, Našice, S.
2958. **Kostić Cveja**, Sviloš, S.
2959. **Kostić Petar**, Surduk, S.
2960. **Kostić Stevan**, Irig, S.
2961. **Kotarska oblast**, Petrinja, Z.
2962. **Kotnik Franjo**, Brestovac, P.
2963. **Kovačević Antun**, Ivankovo, S.
2964. **Kovačević Bartol**, Ivankovo, S.
2965. **Kovačević Gjuro**, Kovačevac, P.
2966. **Kovačević Petar**, Kovačevac, P.
2967. **Kovačić Albert**, Vukovar, S.
2968. **Kovačić Jakša**, Ilok, S.
2969. **Kovačić Mato**, Virje, BK.
2970. **Kozarac Andrija**, Vinkovci, S.
2971. **Krajcar Miško**, Kukujevci, S.
2972. **Kralj Janko**, Gola, BK.
2973. **Kralj Mato**, Gola, BK.
2974. **Kraus Adalbert**, Šid, S.
2975. **Krbaklić Ljubosiava**, Ilok, S.
2976. **Krsmanović Miloš**, Kukujevci, S.
2977. **Kracz Ivan**, N. Slankamen, S.
2978. **Krenscher Adam**, Deč, S.
2979. **Kulmer** grof **Ljudevit**, Popovac, Va.
2980. **Kulpinćević Tima**, Susek, S.
2981. **Kuljunčević Timotej**, Sviloš, S.
2982. **Kulundjić Josip**, Mikanovci, S.
2983. **Kumburić Mato**, Cerna, S.
2984. **Kunzel Emil**, Grgurevci, S.
2985. **Kurtinović Gjorgje**, Mikanovci, S.
2986. **Kurtinović Gjorgje**, Neradin, S.
2987. **Kürini Franjo**, Neradin, S.
2988. **Kurtz Ivan**, Novska, P.
2989. **Kvirac Fabijan**, St. Mikanovci, S.
2990. **Labanin Simo**, Slakovci, S.
2991. **Laiter Demetar**, Neradin, S.

Digitized by Google

2992. **Laiter Miko**, Neradin, S.
2993. **Laiter Mišo**, Neradin, S.
2994. **Lalić Dragutin**, Oriovac, P.
2995. **Lang Adolf**, Markuševci, S.
2996. **Latas Gjoko**, Šašinci, S.
2997. **Lazarević Vasa**, Surčin. S.
2998. **Lazić Gjoko**, Susek, S.
2999. **Lazić Stevo**, Grabovo, S.
3000. **Lekić Todor**, Irig, S.
3001. **Lemunović Tomo**, Sotin, S.
3002. **Letics Gabor**, Šid, S.
3003. **Levaković Ferdo**, Retkovci, S.
3004. **Ličinić Svetislav**, Neradin, S.
3005. **Ljubobratić Nikola**, Kuzmin, S.
3006. **Lombarović Gjuka**, Otok, S.
3007. **Lombarović Gjuka**, Šandrovac, BK.
3008. **Lončarić Mika**, Neradin, S.
3009. **Lučić Konstantin**, Susek, S.
3010. **Luić Šimo**, Lapac g., LK.
3011. **Lukač Mita**, N. Karlovci, S.
3012. **Lukić Luka**, Komletinci, S.
3013. **Mačvanski Mihajlo**, Bežanija, S.
3014. **Mayer Josef**, Ivankovo, S.
3015. **Malenković Joco**, Šašinci, S.
3016. **Maleševlć Lazar**, Irig, S.
3017. **Mali Živan**, N. Karlovci, S.
3018. **Manešević**, Neradin, S.
3019. **Margić Stjepan**, Račinovci, S.
3020. **Marić Ignjat**, Irig, S.
3021. **Marić Joco**, Gor. Raić, P.
3022. **Marić Todor**, Kamenica, S.
3023. **Marinković Antun**, Ilok, S.
3024 **Marinković Mladen**, Šid, S.
3025. **Marjanović Gilšo**, Čerević, S.
3026. **Marković Antun**, Račinovci, S.
3027. **Marković Mato**, Vinkovci, S.
3028. **Marković Marko**, N. Jankovci, S.
3029. **Marković Nikola**, Račinovci, S.
3030. **Maroševlć Joso**, Šid, S.
3031. **Maršić Franjo**, Drenovica, S.
3032. **Martinić Ljudmila**, Rača, BK.
3033. **Matasović Živko**, Gudinci, S.
3034. **Matejovski Sabin**, Bebrina, P.
3035. **Matić Marijan**, Drenovci, S.
3036. **Matijašević Milovan**, Lačarak, S.
3037. **Matijević Pero**, Ivankovo, S.
3038. **Matković Mijo**, Ilok, S.
3039. **Matković Nikodem**, Ilok, S.
3040. **Matrović Tomo**, Vinkovci, S.
3041. **Mautenit Jovan**, Ledinci, S.
3042. **Medel Filip**, Neudorf, S.
3043. **Mekandžić Andrija**, Beška, S.
3044. **Merc Franjo**, Komletinci, S.
3045. **Merge Adam**, N. Slankamen, S.
3646. **Mesaroš Jakov**, Otok, S.
3047. **Messing Aleksa**, Vinkovci, S.
3048. **Meštrović Franjo**, Ilok, S.
3049. **Mičašević Mladen**, Irig, S.
3050. **Mičašević Savo**, Irig, S.
3051. **Mičeševlć Mitar**, Divoš, S.
3052. **Mičošević Damjan**, Irig, S.
3053. **Mihajlović Svetozar**, Opatovac, S.
3054. **Mihić Ivka**, Pleternica, P.
3055. **Mihoković Vladislav**, Čazma, BK.
3056. **Mijatović Filip**, Vera, S.
3057. **Mijetić Marko**, Slakovci, S.
3058. **Mikić Mikola**, Feričanci, Vi.
3059. **Mikić Petar**, Neradin, S.
3060. **Mikinac Joso**, Gradište, S.
3061. **Miklinović Pajo**, Irig, S.
3062. **Mikšić Damjan**, Laz, S.
3063. **Mikšić Franjo**, Laz, S.
3064. **Mikšić Marko**, Dolnjak, Z.
3065. **Miler Mijo**, Indjija, S.
3066. **Mileusnić Marko**, Maksimir, Z.
3067. **Milerhajli Josip**, Sotin, S.
3068. **Miletić Marko**, Otočac, LK.
3069. **Milinković Jovan**, Šid, S.
3070. **Milošević German**, Banoštor, S.
3071. **Milošević Gjoko**, Irig, S.
3272. **Milovac Vasa**, Lačarak, S.
3073. **Milutinović Novak**, Šašinci, S.
3074. **Milutinović Dragomir**, Kuzmin, S.
3075. **Milutinović Gjoko**, Neradin, S.
3076. **Milutinović Kosta**, Irig, S.
3077. **Mirić Tomo**, Belovar, BK.
3078. **Mirilović Petar**, Kuzmin, S.
3079 **Mirković Ljubomir**, Šid, S.
3080. **Mirković Živan**, Kuzmin, S.
3081. **Mišković Dušan**, Bešenovo, S.
3082. **Mišković Ljubomir**, Bosiljevac, S.
3083. **Mlanilović Josip**, Vukovar, S.

Digitized by Google

3084. **Mohler Josip**, Proča, S.
3085. **Molnar Martin**, Irig, S.
3086. **Momić Dmitar**, V. Bastaji, P.
3087. **Morec Josip**, Končanica, P.
3088. **Moser Ljuboslav**, Ilok, S.
3089. **Moses P.**, Rača, BK.
3090. **Müller Dominik**, Sirač, S.
3091. **Müller Ivan**, Končanica, P.
4092. **Naas Marko**, Čalma, S.
3093. **Neferenović Ivan**, Privlaka, S.
3094. **Nenadović Gjuro**, Irig, S.
3095. **Nešković Aco**, Irig, S.
3096. **Neuman Aleksander**, Dežanovac, S.
3097. **Niederländer Julijo**, Sarvaš, Vi.
3098. **Niklć Petar**, Neradin, S.
3099. **Nikolajević Svetozar**, Golubinci, S.
3100. **Nikolčlć Mita**, Grabovo, S.
3101. **Nikolić Aleksa**, Ilok, S.
3102. **Nikolić Gjoko**, Kamenica, S.
3103. **Nikolić Ilija**, Županja, S.
3104. **Nikolić Jovan**, Jazak, S.
3105. **Nikolić Milan**, Irig, S.
3106. **Nikolić Sofija**, Ilok, S.
3107. **Nikolić Vinko**, Sikirevci, S.
3108. **Nikulin Aleksa**, Vojka, S.
3109. **Ninković Mato**, Pleternica, P.
3110. **Novak Josip**, Dežanovac, S.
3111. **Novak Stjepan**, Gola, BK.
3112. **Novaković Pajo**, Negoslavci, S.
3113. **Obedar Miloš**, Kuzmin, S.
3114. **Ognjenović Marijana**, Županja, S.
3115. **Okanović Vaso**, Čalma, S.
3116. **Okrugić Damjan**, Morović, S.
3117. **Omerzo Josip**, Sirač, P.
3118. **Ormanec Florijan**, Virje, BK.
3119. **Ostojčić Mato**, Prnjavor, P.
3120. **Osvald Andrija**, Vinkovci, S.
3121. **Pabajić Miloš**, Maradik, S.
3122. **Pakić Petar**, Našice, Vi.
3123. **Panić Pavao**, Beočin, S.
3124. **Panošević Dušan**, Golubinac, S.
3125. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.
3126. **Papeš Franjo**, Maradik, S.
3127. **Paunić Dmitar**, Ledinci, S.
3128. **Pavčić Pajo**, Jarak, S.
3129. **Pavešić Marko**, Otok, S.
3130. **Pečić Antun**, Cerna, S.
3131. **Pejačević grof**, Kraljevci, S.
3132. **Pelikan Josip**, Poljana, P.
3133. **Peni Mato**, Bogdanovci, S.
3134. **Perić Milan**, Sviloš, S.
3135. **Peršić Antun**, Slankamen, S.
3136. **Pešić Persa**, Susek, S.
3137. **Pešić Vjekoslav**, Privlaka, S.
3138. **Peštanac Sava**, Kamenica, S.
3139. **Petek Dragutin**, V. Grdjevac, BK.
3140. **Peter Antun**, Slakovci, S.
3141. **Petković Pavao**, Pleternica, P.
3142. **Petračić Antun**, Petrinja, Z.
3143. **Petričević Gavro**, Slakovci, S.
3144. **Petričević Ivan**, Slakovci, S.
3145. **Petricenc Jakob**, Čakovci, S.
3146. **Petričević Marko**, Gola, BK.
3147. **Petričević Mato**, S. Mikanovci, S.
3148. **Petrović Kosta**, Gaj, P.
3149. **Petrović Martin**, Rešetari, P.
3150. **Petrović Milivoj**, Prhovo, S.
3151. **Petski-e Ivan**, Vinkovci, S.
3152. **Pfann Hinko**, Neudorf, S.
3153. **Pfeifer Vjekoslav**, Našice, Vi.
3154. **Pichler Armin**, Ždala, BK.
3155. **Piljužan Ivan**, Rešetari, P.
3156. **Pintar Mijo**, Ferdinandovac, BK.
3157. **Pirinja Stjepan**, Neradin, S.
3158. **Pironajski Špika**, Šid, S.
3159. **Piškorec Mijo**, Gjurgjevac, BK.
3160. **Plavčević Ivan**, Lapac, P.
3161. **Plavšić Miloslav**, Ilok, S.
3162. **Plesničar Franjo**, Kutina, BK.
3163. **Poljak Šandor**, Čakovci, S.
3164. **Poljak Ivan**, Krčedin, S.
3165. **Pongratz Ivo**, Grabovci, S.
3166. **Popović Jovan**, Čerević, S.
3167. **Popović Luka**, Pakrac, P.
3168. **Popović Pajo**, Banoštor, S.
3169. **Popović Prokop**, Gjulaves, P.
3170. **Popović Uroš**, Lačarak, S.
3171. **Popović Vaso**, Martinci, S.
3172. **Posavec Ana**, Gjurgjevac, BK.
3173. **Poznanović Miloš**, Grabovo, S.
3174. **Prachan Josip**, Dežanovac, P
3175. **Prakaturović Adam**, Slakovci, S.

Digitized by Google

3176. **Predojević Ignjat**, D. Raić, P.
3177. **Premec Franjo**, Gola, BK.
3178. **Preradović Damjan**, Golubinac, S.
3179. **Prevendar Viktor**, Ilok, S.
3180. **Pušić Gjuro**, Županje, S.
3181. **Puzić Gajo**, Irig, S.
3182. **Racić Vjekoslav**, Šamac, S.
3183. **Radančević Svetozar**, V. Poganac, LK.
3184. **Radeljević Stevan**, Mirkovci, S.
3185. **Radić Stjepan**, Vinkovci, S.
3186. **Radočaj Marija**, Sladojevci, S.
3187. **Radojčić Gjoko**, Erdevik, S.
3188. **Radovanović Gjoko**, Ugrinovci, S.
3189. **Rainer Mijo** dr., Brestovac, P.
3190. **Rakić Andrija**, Gredjani, Vi.
3191. **Rakić Jovan**, Ruma, S.
3192. **Rakić Živan**, Deč, S.
3193. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
3194. **Ranković Petar**, Belegiš, S.
3195. **Rašić Nikola**, Županja, S.
3196. **Regeljac Evica**, Šid, S.
3197. **Reich Vilim**, Našice, Vi.
3198. **Reiner Josip**, Andrijevci, P.
3199. **Reiss Petar**, Sotin, S.
3200. **Renaković Antun**, Županja, S.
3201. **Richard Jakov**, Bogdanovci, S.
3202. **Riezi Stjepan**, Jarmina, S.
3203. **Rogić Franjo**, Sotin, S.
3204. **Rogić zadruga**, Biskupci, P.
3205. **Romčević Luka**, Novska, P.
3206. **Rosandić Luka**, Našice, Vi.
3207. **Roter Franjo**, Irig, S.
3208. **Rosenzweig David**, Mangjelos, S.
3209. **Ručević Bartol**, Mikanovci, S.
3210. **Rugačević Jakov**, Gradište, S.
3211. **Rukavina Josip**, Samarica, BK.
3212. **Rukavina Martin**, N. Slankamen, S.
3213. **Rukelj Ivo**, Gola, BK.
3214. **Sakač Franjo**, Maradik, S.
3215. **Sakuiac Ljubomir**, Ugrinovci, S.
3216. **Salitrezić Gjuro**, Šid, S.
3217. **Sarković Mihalj**, Grabovo, S.
3218. **Savić Miloš**, Kamenica, S.
3219. **Savić Stevo**, Šašinci, S.
3220. **Savković Petar**, V. Bastaji, P.
3221. **Sedlecky Ivan**, Jakšići, P.
3222. **Selena Izidor**, N. Slankamen, S.
3223. **Seljan Ivan**, Retfala, Vi.
3224. **Senčić Petar**, Vinkovci, S.
3225. **Serafinović Miloš**, Bežanija, S.
3226. **Sestić Fabijan**, Račinovci, S.
3227. **Sestić Ferdo**, Račinovci, S.
3228. **Simić Stjepan**, Ilok, S.
3229. **Singer Herman**, Našice, Vi.
3230. **Sipli Josip**, Gjulaves, P.
3231. **Sirač Fabijan**, Mikanovci, S.
3232. **Slavnjenović Sava**, Šid, S.
3233. **Smiljanić Stevo**, Irig, S.
3234. **Snaiher Vilim**, Bukovac, Z.
3235. **Sobić Aćim**, Vera, S.
3236. **Somogyi Ivan**, Cerna, S.
3237. **Stakić Aćim**, Ilok, S.
3238. **Stankov Rade**, Divoš, S.
3239. **Stanković Božidar**, Golubinci, S.
3240. **Stanković Lazo**, Neradin, S.
3241. **Stanković Milan**, Vera, S.
3242. **Stefulinac Nikola**, Vel. Grdjevac, BK.
3243. **Stefulinac Simo**, Vel. Grdjevac, BK.
3244. **Steidl Petar**, N. Slankamen, S.
3245. **Stein Šimun**, Irig, S.
3246. **Steiner Samuel**, Kutina, BK.
3247. **Steinmetz Ivan**, Bežanija, S.
3248. **Stenczel Dragutin**, Neudorf, S.
3249. **Stern Šandor**, Ilok, S.
3250. **Stimac Grga**, Šid, S.
3251. **Stojanić Joso**, Popovača, BK.
3252. **Stojanović Joso**, Banoštor, S.
2353. **Stojanović Petar**, Gradište, S.
3254. **Stojanović Mato**, Gradište, S.
3255. **Stojanović Vaso**, Erdevik, S.
3256. **Stojšić Damjan**, Irig, S.
3257. **Stopnić Vaso**, Erdevik, S.
3258. **Stromar Ivan**, Petrinja, Z.
3259. **Stubljak Stjepan**, Gola, BK.
3260. **Stumper Gjuro**, Čakovci, S.
3261. **Sularić Pante**, Gjulaves, P.
3262. **Subašić Ivan**, Otok, S.
3263. **Suratić Gjuro**, S. Mikanovci, S.
3264. **Surdenja Stjepan**, Proča, P.

Digitized by Google

3265. **Šagovac Antun**, Proča, S.
3266. **Šalta Franjo**, Kutina, BK.
3267. **Šamšalović Mirko i drug**, Ilok, S.
3268. **Šandor Mato**, Preseka, Z.
3269. **Šarković Petar**, Susek, S.
3270. **Šaroti Josip**, Maradik, S.
3271. **Šavatović Ranko**, Krčedin, S.
3272. **Savor Pavao**, Gola, BK.
3273. **Šestak Andro**, Gotalovo, BK.
3274. **Šimić Petar**, Sviloš, S.
3275. **Šimunović**, Soljani, S.
3276. **Škarić Gjuro**, Lipopolje, LK.
3277. **Škrljec Stjepan**, Klokočevac, BK.
3278. **Šrljec Stjepan**, Pribiševci, Vi.
3279. **Šlang Jakov**, Sotin, S.
3280. **Šokčević Andrija**, Šarengrad, S.
3281. **Špoljar Marko**, Soljani, S.
3282. **Sprajcer Petar**, Čalma, S.
3283. **Štefanić Mijo**, Ilok, S.
3284. **Štefanija Mato**, Peteranec, BK.
3285. **Štefanović Lazar**, Ćerević, S.
3286. **Štern Jakob**, M. Bukovac, Va.
3287. **Šuharić Ivan**, Šid, S.
3288. **Šumanović Svetozar**, Šid, S.
3289. **Švager Krištof**, Vinkovci, S.
3290. **Šverer Otilija**, Komletinci, S.
3291. **Schah Venceslav**, Brestovac, P.
3292. **Scheyer Vilim**, M. Bukovac, Va.
3293. **Schleicher Fridrich**, S Pazova, S.
3294. **Schubert Heinrich**, Ivankovo, S.
3295. **Schwartz Herman**, Sotin, S.
3296. **Schwartz Jakov**, Zemun, S.
3297. **Tadić Nikola**, Erdevik, S.
3298. **Takić Petar**, Pribiševci, Vi.
3299. **Talan Josip**, Dežanovci, S.
3300. **Tanasijević Mito**, Ledinci, S.
3301. **Tanov Mito**, Ledinci, S.
3302. **Teodorović Mijat**, Laz, S.
3303. **Teslć Alois**, Privlaka, S.
3304. **Tirinec Franjo**, Neradin, S.
3305. **Tobija Jakov**, Ćerević, S.
3306. **Tolain Vendel**, Gola, BK.
3307. **Tomaševlć Stjepan**, Vinkovci, S.
3308. **Trnić Milorad**, Bešenovo, S.
3309. **Tudić Stjepan**, Severin, BK.
3310. **Ujlakoš Stjepan**, S. Jankovci, S.
3311. **Ulaković Mato**, Ivankovo, S.
3312. **Umetić Paja**, Lačarak, S.
3313. **Utješenović Jovo**, N. Gradiška, P.
3314. **Utvić Gilšo**, Sotin, S.
3315. **Vadjun Pavao**, Ludbreg, Va.
3316. **Valović Pavao**, N. Slankamen, S.
3317. **Varga Jakov**, Dežanovac, P.
3318. **Varnica**, Gradište, S.
3319. **Varžić Andrija**, Gudinci, S.
3320. **Venanić Nikola**, S. Mikanovci, S.
3321. **Vendling Jakov**, Vinkovci, S.
3322. **Vereš Adam**, Ugrinovci, S.
3323. **Vertag Jakov**, Garčin, P.
3324. **Veseli Dominik**, Irig, S.
3325. **Veković Mito**, Beočin, S.
3326. **Viener Josip**, Begtež, P.
3327. **Vindis Petar**, Ferdinandovac, BK.
3328. **Vinkić Vaso**, Vrdnik, S.
3329. **Vinturin Josip**, Potok, BK.
3330. **Virovec Ferdo**, Ždala, BK.
3331. **Vitelić Stjepan**, Ždala, BK.
3332 **Vitlich Petar**, S. Pazova, S.
3333. **Vlajković Sava**, Nestin, S.
3334. **Vlastelinstvo Jakova** grofa **Eltza**, Vukovar, S.
3335. **Vojković Kuzman**, Šimanovci, S.
3336. **Vojnović Stjepan**, Kraljevčani, Z.
3337. **Vojvodić Ljubomir**, Surduk, S.
3338. **Vojvodić Stjepan**, Ivankovo, S.
3339. **Vortman Nathan**, Ilok, S.
3340. **Vrban Stjepan**, D. Miholjac, Vi.
3341. **Vuga Nikola**, Novska, P.
3342, **Vuić Marijan**, Račinovci, S.
3343. **Vujčić Milovan**, Šimanovci, S.
3344. **Vujkov Izidor**, Deč, S.
3345. **Vujković Tomo**, Rajevo selo, S.
3346. **Vukov Ilija**, Markuševci, S.
3347. **Vukovac Adam**, V. Kopanica, P.
3348. **Vukovarac Marian**, Bogdanovci, S.
3349. **Vuković Adam**, V. Kopanica, P.
3350. **Vuksanović Filip**, Mikanovci, S.
3351. **Vunduk Pero**, N. Jankovci, S.
3352. **Weiss Filip**, Sirač, P.
3353. **Willg Antun**, Sotin, S.
3354. **Zelenka Fridrich**, Vinkovci, S.
3355. **Zetović Jakov**, Retkovci, S.

Digitized by Google

3356. **Zorkić Jovan**, Ugrinovci, S
3357. **Zubović**, Kruševica, S.
3358. **Živančević Pavle**, Irig, S.
3359. **Živanović Marko**, Remetinci, K.
3360. **Živanović Stevan**, Šid, S.
3361. **Živić Antun**, Sikirevci, S.
3362. **Živković Andrija**, Grabovci, S.
3363. **Živković Ferdo**, Retkovci, S.
3364. **Živković Njegovan**, Šašinci, S.
3365. **Živković Petar**, Niemci, S.
3366. **Živković Stjepan**, Niemci, S.
3367. **Živković Stjepan**, Vinkovci, S.
3368. **Žukalo Alois**, Novska, P.
3369. **Žukalo Dominik**, Novska, P.

12. Leća.

3370. **Andjić Stevo**, N. Jankovci, S.
3371. **Atanacković Jovan**, Maradik, S.
3372. **Barth Mijo**, Indjija, S.
3373. **Beke Karl**, St. Slankamen, S.
3374. **Bertić**, Otok, S.
3375. **Bielić Stanko**, Laz, S.
3376. **Carić Lazar**, Mirkovci, S.
3377. **Curković Nikola**, Irig, S.
3378. **Ćolić Ignat**,
3379. **Div jak Vaso**, N. Karlovci, S.
3380. **Eremić Ljuba**, Ćerević, S.
3381. **Fridrich Pišta**, Neradin, S.
3382. **Gospodar, podružnica**, N. Gradiška, P.
3383. **Grigić Joso**, Vinkovci, S.
3384. **Heim Jakov**, Vinkovci, S.
3385. **Herman Franjo**, Vinkovci, S.
3386. **Hupbauer Gjuro**, Neudorf, S.
3387. **Jakšic Dušan**, Krčedin, S.
3388. **Jovanović Andrija**, Beška, S.
3389. **Kezić Filko**, Komletinci, S.
3390. **Koprivanac Šandor**, Svinjarevci, S.
3391. **Kuljančić Dragutin**, Susek, S.
3392. **Langer Adolf**, Markuševci, S.
3393. **Lazera Ljudevit**, Krčedin, S.
3394. **Leitner Demeter**, Neradin, S.
3395. **Leitner Mijo**, Neradin, S.
3396. **Leović Vinko**, Brod, P.
3397. **Lovrić Vinko**, Trnjani, P.
3398. **Lukač Stjepan**, St. Pazova, S.
3399. **Lurijan Marijan**, Čakovci, S.
3400. **Matijević Gjuro**, Tovarnik, S.
3401. **Mijatović Petar**, Erdevik, S.
3402. **Mitrović Cvija**, Susek, S.
3403. **Obrenović Svetozar**, Irig, S.
3404. **Plavšić Ruža**, Privlaka, S.
3405. **Popović Živan**, N. Karlovci, S.
3406. **Pribić Radovan**, Surčin, S.
3407. **Radičević Kosta**, Bosiljevac, S.
3408. **Reiner dr. Mijo**, Brestovac, P.
3409. **Rupa Antun**, Pazova, S.
3410. **Steg Stjepan**, Nuštar, S.
3411. **Stojanović Vaso**, Neradin, S.
3412. **Šaroti Josip**, Maradik, S.
3413. **Štefanić Mijo**, Ilok, S.
3414. **Schweichler Ivan**, Tovarnik, S.
3415. **Trifunović Mitar**, Irig, S.
3416. **Vavarka Josip**, Neradin, S.
3417. **Zmarotti Ivan**, Maradik, S.

13. Mak.

3418 **Bertić Jakob**, Nuštar, S.
3419. **Bilić Kata**, Komletinci, S.
3420. **Brkić Anka**, Rokovci, S.
3421. **Butković Ferdo**, Komletinci, S.
3422. **Ćurčinac Stjepan**, Ilača, S.
3423. **Ivačić Marijan**, Drenovci, S.
3424. **Kovač Gjuro**, St. Pazova, S.
3425. **Lukić Ivo**, Komletinci, S.
3426 **Matijašević Nikola**, Otok, S.
3427. **Mijatović Petar**, Erdevik, S.
3428. **Novoselac Oliva**, Komletinci, S.
3429. **Radić Luka**, Vodjinci, S.
3430. **Savić Kosta**, Zemun, S.
3431. **Saračević Marijan**, N. Jankovci, S.
3432. **Semperović Verka**, Komletinci, S.
3433. **Subašić Antun**, Otok, S.
3434. **Šimić Ivan**, Soljani, S.
3435. **Šokčević Pavao**, Otok, S.
3436. **Trbljanić Antun**, Otok, S.
3437. **Trbljanić Gabro**, Otok, S.
3438. **Vidović Ivan**, Otok, S.

Digitized by Google

3439. **Wolf Nikola**, Sotin, S.
3440. **Zolerić Marko**, Soljani, S.
3441. **Živković Filip**, Nemci, S.

14. Muhar.

3442. **Ambruch Ivo**, Vinkovci, S.
3443. **Baisman Ivan**, Ivankovo, S.
3444. **Barth Mijo**, Indjija, S.
3445. **Beljin Svetozar**, Golubinci, S.
3446. **Berisavljević Teofan**, Erdevik, S.
3447. **Bogdanović Petar**, Bosut, S.
3448. **Braschel Jakob**, Zemun, S.
3449. **Bröder Josip**, Rokovci, S.
3450. **Bušić Gjuro**, Županja, S.
3451. **Butković Antun**, Ivankovo, S.
3452. **Darijević Živko**, N. Banovci, S.
3453. **Dimitrievič Joco**, Jazak, S.
3454. **Dragojević Ivan**, Čortanovci, S.
3455. **Felinger Josip**, Irig, S.
3456. **Ferdinand Ivan**, Neudorf, S.
3457. **Filips Nikola**, Neudorf, S.
3458. **Fischer Ivan**, Golubinac, S.
3459. **Freihaut Gjuro**, Morović, S.
3460. **Gjurić Teodor**, Irig, S.
3461. **Gjurović Luka**, Bežanija, S.
3462. **Gospodarska podružnica**, Zemun, S.
3463. **Haas Ivan**, Nuštar, S.
3464. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
3465. **Ivić Antun**, Cerna, S.
3466. **Jakobovac Ivan**, Drenovci, S.
3467. **Jakšić Dušan**, Krčedin, S.
3468 **Kajzer Matija**, Irig, S.
3469. **Kajzer Stjepan**, Jazak, S.
3470. **Karlović Stjepan**, Šot, S.
3471. **Keil Jakob**, Nikinci, S.
3472. **Kleiner Franjo**, Bogdanovci, S.
3473. **Kovačević Bartol**, Ivankovo, S.
3474. **Kovandžić Luka**, Kuzmin, S.
3475. **Krenscher Adam**, Deč, S.
3476. **Labat Janko**, Kupinovo, S.
3477. **Laiter Mikloš**, Neradin, S.
3478. **Lazera Ljudevit**, Krčedin, S.
3479. **Lippert Adam**, Ivankovo, S.
3480. **Manastir Jazak**, S.
3481. **Markos Dragutin**, Nikinci, S.
3482. **Metzer Antun**, Zemun, S.
3483. **Miler Mijo**, Indjija, S.
3484. **Milić Radovan**, Grabovci, S.
3485. **Moser Julius**, Ilok, S.
3486. **Müller Mijo**, Neudorf, S.
3487. **Neler Mihajlo**, Ilača, S.
3488. **Obrenović Gjoko**, Irig, S.
3489. **Pabajić Miloš**, Maradik, S.
3490. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.
3491. **Pejačević** grof **Ladislav**, Nikinci, S.
3492. **Plavšić Miroslav**, Ilok, S.
3493. **Popović Mitar**, Ugrinovci, S.
3494. **Popović Živan**, N. Karlovci, S.
3495. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
3496. **Richard Jakov**, Bogdanovci, S.
3497. **Rozenberg Simon**, Erdevik, S.
3498. **Sahač Franjo**, Maradik, S.
3499. **Savić Kosta**, Zemun, S.
3500. **Simić Marko**, Ivankovo, S.
3501. **Strepački Antun**, Rajevo selo, S.
3502. **Šarot Josip**, Maradik, S.
3503. **Šmit Matia**, Surčin, S.
3504. **Schnur Mijo**, Tovarnik, S.
3505. **Schvager Kristian**, Ivankovo, S.
3506. **Thaimer Josip**, Markušica, S.
3507. **Tomašević W.**, Šamac, S.
3508. **Torn Franjo**, Neradin, S.
3509. **Vasić Jelesija**, Kupinovo, S.
3510. **Vrcibradić Karl**, Ilok, S.
3511. **Živković Filip**, Nemci, S.

15. Napolica.

3512. **Andjić Svetozar**, Bešenovo, S.
3513. **Banjanin Vasil**, Škare, LK.
3514. **Belin Svetozar**, Golubinac, S.
3515. **Betić Paja**, Erdevik, S.
3516. **Blažević Vinko**, Gradište, S.
3517. **Cikuša Miloš**, Lačarak, S.
3518. **Crvenković Timotija**, Irig, S.
3519. **Čonić Milan**, N. Slankamen, S.
3520. **Čonić Stojan**, N. Slankamen, S.

Digitized by Google

3521. **Čulić Živan**, Divoš, S.
3522. **Didović Stjepan**, Gradište, S.
3523. **Dimitrijević Gliša**, Novi Slankamen, S.
3524. **Filipović Stjepan**, Erdevik, S.
3525. **Hupbauer Georg**, Neudorf, S.
3526. **Jakšić Ivan**, Krčedin, S.
3527. **Konačni Venceslav**, Grubišnopolje, BK.
3528. **Kondode Andrija**, Vinkovci, S.
3529. **Kostić Petar**, Surduk, S.
3530. **Kovač Gjuro**, S.
3531. **Kozarac Ivo**, Vinkovci, S.
3532. **Lacković Adam**, St. Jankovci, S.
3533. **Lovčanin Mojsilo**, Lačarak, S.
3534. **Mačvanski Manojlo**, Bežanija, S.
3535. **Matijašević Milovan**, Lačarak, S.
3536. **Negevanović Gjuro**, Bešenovo, S.
3537. **Nemet Mijo**, St. Jankovci, S.
3538. **Nikolić Šandor**, Šarengrad, S.
3539. **Okrugić Damjan**, Morović, S.
3540. **Paromlinarsko dioničko družtvo**, N. Pazua, S.
3541. **Pavlović Mitar**, Bešenovo, S.
3542. **Popović Kosta**, Babota, S.
3543. **Potran Mišo**, Pazova, S.
3544. **Puhalović Rade**, Surčin, S.
3545. **Rendulić Mato**, Cerna, S.
3546 **Riss Ivan**, Vinkovci, S.
3547. **Serafinović Miloš**, Bežanija, S.
3548. **Simić Antun**, Vinkovci, S.
3549. **Stanković Božidar**, Golubinac, S.
3550. **Steid Petar**, N. Slankamen, S.
3551. **Scherer Filip**, Zemun, S.
3552. **Tomašević Štefan**, Vinkovci, S.
3553. **Topolski Mato**, Pazova, S.
3554. **Vencl Andrija**, N. Banovci S.
3555. **Vojnović Stjepan**, Kraljevčani, Z.
3556. **Welland Heinrich**, N. Jankovci, S.

16. Pir.

3557. **Aralica Milovan**, Škare, LK.
3558. **Benjčić Jure**, Kosinj dol, LK.
3559. **Cvitković Ivan**, Mutelić, LK.
3560. **Dragosavljević Petar**, Okučani, P.
3561. **Gosp. podružnica** Nova Gradiška, P.
3562. **Jakešević Stjepan**, Rešetari, P.
3563. **Legečević Tomo**, Gudinci, S.
3564. **Miletić Marko**, Otočac, LK.
3565. **Občina Vrhovine**, LK.
3566. **Pinojtić Stjepan**, Petrovoselo, P.
3567. **Vojnović Stjepan**, Kraljevčani, Z.
3568. **Vuksan Dane**, Otočac, LK.
3069. **Živković Ivan**, Kosinj doljni, LK.

17. Pšenica.

3570. **Abramović Alba**, Rajevo selo, S.
3571. **Abramović Anton**, Rajevo selo, S.
3572. **Abramović Ignjat**, Rajevo selo, S.
3573. **Ačimović Andrija**, Šid, S.
3574. **Ačimović Jakov**, Bešenovo, S.
3575. **Aćimović Nikola**, Mirkovci, S.
3576. **Adjić Antun**, Ilok, S.
3577. **Adžija Petar**, Čalma, S.
3578. **Alargić Gjoko**, Radinci, P.
3579. **Alatrović Mitar**, Cerna, S.
3580. **Aleksandrović Živan**, Krušedol, S.
3581. **Aleksić Marta**, Komletinci, S.
3582. **Aligjukić Lenka**, Neštin, S.
3583. **Ambramović Marta**, Račinovci, S.
3584. **Ambrinac Gjuro**, Ivankovo, S.
3585. **Ananić Vaso**, Trnjani, P.
3586. **Andrić Jula**, Sviloš, S.
3587. **Andrim Ilija**, Komletinci, S.
3588. **Anić Tomo**, Brlog, LK.
3589. **Arbatović Matija**, Vizić, S.
3590. **Arsenijević Milan**, Irig, S.
3591. **Arsenijević Rade**, Šimanovac, S.
3592. **Ašjić Marij n**, Ilok, S.
3593. **Atanacković Jovan**, Maradik, S.
3594. **Ausperger Antun**, Virje, BK.
3595. **Avakumović Lazar**, Mohovo, S.
3596. **Avakumović Simo**, Mohovo, S.
3597. **Avramović Andrija**, Neradin, S.
3598. **Avramović Jovan**, Vera, S.
3599. **Avramović Stevan**, Neradin, S.
3600. **Azapović Nikola**, Račinovci, S.

Digitized by Google

3601. **Babić Sava**, Belegiš, S.
3602. **Babić Stevan**, Irig, S.
3603. **Babinović Luka**, Privlaka, S.
3604. **Bacić Lazo**, Šamac, S.
3605. **Badalić Miloš**, Maradin, S.
3606. **Bader Ivan**, Neudorf, S.
3607. **Bador Josip**, Vinkovci, S.
3608. **Baitor Gabro**, Markuševci, S.
3609. **Baić Glišo**, Bastaji, P.
3610. **Bajer Heinrich**, Neudorf, S.
3611. **Bakić Petar**, Našice, Vi.
3612. **Barac Živan**, Šašinci, S.
3613. **Baraksadić Živan**, Mangjeloš, S.
3614. **Barković Nikola**, Irig, S.
3615. **Barna Nikola**, Petrovci, S.
3616. **Barošević Mato**, Ilok, S.
3617. **Bartek Gjuro**, Irig, S.
3618. **Bartolić Ivo**, Vukovar, S.
3619. **Bartolić Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
3620. **Bartulić Joso**, Vinkovci, S.
3621. **Batrac Mato**, Našice, S.
3622. **Batužić Miloš**, Grabovo, S.
3623. **Bauer Josip**, Čalma, S.
3624. **Beck Albert**, Vinkovci, S.
3625. **Beck Josip**, Gaboš, S.
3626. **Bečvardi Janoš**, St. Jankovci, S.
3627. **Beldar Jovo**, Mirkovci, S.
3628. **Belić Gavro**, Mohovo, S.
3629. **Belić Jovan**, Irig, S.
3630. **Benačić Franjo**, Ivankovo, S.
3631. **Benešić Stjepan**, Ilok, S.
3632. **Bengrin Joško**, Neradin, S.
2633. **Benko Marija**, Gjulaves, P.
3634. **Beogradac Živan**, Novi Slankamen, S.
3635. **Berković Gjuro**, Sotin, S.
3636 **Berthold Artur** grof, Moslavina, BK.
3637. **Bertić Marko**, Slakovci, S.
3638. **Bertić Martin**, Sid, S.
3639. **Bezmer Fridrich**, Surčin, S.
3640. **Bezmer Ivan**, Surčin, S.
3641. **Bibić Franjo**, Niemci, S.
3642 **Bielić Stanko**, Laze, S.
3643. **Bikić Nikola**, Čerević, S.
3644. **Bilić Mato**, Komletinci, S.
3645. **Biljan Ante**, N. Kršlja, MR.
3646. **Biringer Pan**, Neradin, S.
3647. **Birinji Janoš**, Neradin, S.
3648. **Bisanić Mita**, Banoštor, S.
3649. **Bizumić Jaša**, Neradin, S.
3650. **Bjelajac Tošo**, Novigrabovac, BK.
3651. **Blanc Jakob**, N. Slankamen, S.
3652. **Blagojević Nikola**, Kukujevci, S.
3653. **Blagojević Stevan**, Kukujevci, S.
3654. **Blažević Nikola**, Našice, Vi.
3655. **Blažko Ferdo**, Našice, Vi.
3656. **Blidović Jovan**, Opatovac, S.
3657. **Boček Josip**, Poljana, P.
3658. **Bočkaj Ivan**, Ludbreg, Va.
3659. **Bogdanović Jovan**, Trpinja, S.
3660. **Bogdanović Jovo**, Vrhovine, LK.
3661. **Bogdanović Lazar**, Krušedol, S.
3662. **Bogdanović Živan**, Erdevik, S.
3663. **Bogic Branko**, Laćarak, S
3664. **Bojčić Mio**, Jazak, S.
3665. **Boroš Mišo**, Indjija, S.
3666. **Borovac Franjo**, Daruvar, P.
3667. **Bosanac Glišo**, Raić gor., P.
3668. **Bosanac Mile**, V. Bastaja, P.
3669. **Bosanac Štefan**, V. Bastaja, P.
3670. **Bošković Boško**, Grgurevac, S.
3671. **Bošković Jovo**, Kupinovo, S.
3672. **Bošnjak Jozo**, Harkanovci, S.
3673. **Bošnjaković Ivo**, Niemci, S.
3674. **Božanovac Pavao**, Novoselo, S.
3675. **Božić Andrija**, Bosiljevac, S.
3676. **Božić Andrija**, N. Jankovci, S.
3677. **Božić Luka**, N. Jankovci, S.
3678. **Božić Marian**, Vinkovci, S.
3679 **Božić Rajko**, Čalma, S.
3680. **Brajnić Josip**, Vojni Križ, BK.
3681. **Brajnić Nikola**, Vojni Križ, BK.
3682. **Brandeis Sigmund**, Čalma, S.
3683. **Brandelik Petar**; Čalma S.
3684. **Branković Ivan**, Raić gor., P.
3685. **Braschel Jakob**, Zemun, S.
3686. **Brda Josip**, Dežanovci, P
3687. **Brezan Ivan**, Gračenica, BK.
3688. **Brkić Joso**, Našice, Vi.
3689. **Brkić Stjepan**, Rakovci, S.
3690. **Brkić Štefan**, Irig, S.

Digitized by Google

3691. **Brmili Antun**, Nuštar, S.
3692. **Brnatović Marijan**, Otok, S.
3693. **Bruker Gjuro**, Svinjarevci, S.
3694. **Bubenheimer Theobald**, Stara Pazova, S.
3695. **Budinčević Stanko**, Bosut, S.
3696. **Burčak Gjuro**, Petrievci, S.
3697. **Buršić Ferdo**, Male, S.
3698. **Businger Gjuro**, Bogdanovci, P.
3699. **Butina Joso**, Kosinj gornji, LK.
3700. **Carić Lazar**, Mirkovci, S.
3701. **Celovsky Magdalena**, Ilok, S.
3702. **Cetneki Pišta**, Neradin, S.
3703. **Cidlić Jakob**, Novska, P.
3704. **Cigić Mijo**, Podgradje, S.
3705. **Cilinković Stef.** Proče, S.
3706. **Ciprijanović Jakov**, Rozdanik, P.
3707. **Costaperarija Josip**, Krapje, P.
3708. **Crnko Gjuro**, Osekovo. BK.
3709. **Crnković Antun**, Viduševac, Z.
3710. **Crnković Stipan**, Slakovci, S.
3711. **Crnogorac Gjoko**, Pačetina, S.
3712. **Curčić Nikola**, Vizić, S.
3713. **Curković Nikola**, Irig, S.
3714. **Cvejić Mita**, Grgurevci, S.
3715. **Cvetić Stanko**, Irig, S.
3716. **Cvetinčanin Bogdan**, Kuzmin, S.
3717. **Cvetković Jovo**, Raić gor., P.
3718. **Cvetković Lazar**, Grka, S.
3719. **Cvijanović Ivan**, Šid, S.
3720. **Cvikić Radovan**, Šimanovac, S.
3721. **Cvlović Zaharija**, Vukovar. S.
3722. **Cvitković Gjuro**, Novo selo, S.
3723. **Czerveny Gustav**, Erdevik, S.
3724. **Čavka Živko**, Slakovci, Sr.
3725. **Cseh** pl. **Ervin**, Erdöd, V.
3726. **Čelković Nikola**, Garčin, P.
3727. **Ćirić Milovan**, Irig, S.
3728. **Ćirić Mitra**, Gaboš, S.
3729. **Ćirić Mojo**, Gaboš, S.
3730. **Ćirić Rajko**, Irig, S.
3731. **Ćirić Stefo**, Gaboš, S.
3732. **Ćirić Todor**, Irig, S.
3733. **Ćirić-Urošić Svetozar**, Bešenovo, S.
3734. **Ćirić Živan**, Irig, S.
3735. **Čobanović Lazar**, Belegiš, S.
3736. **Čobanović Miko**, Susek, S.
3737. **Čordašić Antun**, N. Jankovci, S.
3738. **Ćorković Mato**, Vinkovci, S.
3739. **Čošić Gaja**, Irig, S.
3740. **Crepić Adam**, Ivankovo, S.
3741. **Crepulin Panta**, Šid, S.
3742. **Čumolovo Živko**, Vinkovci, S.
3743. **Čupić Jovan**, Irig, S.
3744. **Čupić Milan**, Cerević, S.
3745. **Ćurić Mijo**, Šid. S.
3746. **Ćurlić Ivan**, Neradin, S.
3747. **Ćurlić Todor**, Neradin, S.
3748. **Dačić Gjoko**, Šarengrad, S.
3749. **Damjanović Andrija**, Neštin, S.
3750. **Damjanović Jakob**, Nemci, S.
3751, **Damjanović Josip**, Irig, S.
3752. **Damjanović Stevan**, Irig, S.
3753. **Damjanović Tomo**, Nemci, S.
3754. **Dank Jovan**, Maradik, S.
3755. **Dejanović Rade**, N. Karlovčić, S.
3756, **Delimirović Ignat**, Ledinci, S.
3757. **Demangić Gajo**, Raić gor., P.
3758. **Dešić Demitar**, Gudovci, BK.
3759. **Deutsch Antun**, Vinkovce, S.
3760. **Dević, Pavo**, Sotina, S.
3761. **Dhuhi Ivan**, Maradin, S.
3762. **Didl Petar**, N. Slankamen, S.
3763. **Diklić Draže**, Zalužnica, LK.
3764. **Dimitrijević Stevo**, Opatovac, S.
3765. **Dimitrijević Todor**, Neradin, S.
3766. **Djakovac Joso**, Dežanovac, P.
3767. **Djaković Štefan**, Šarengrad, S.
3768. **Dobrenović Gjoko**, Irig, S.
3769. **Dočić Nikola**, Ležimir, S.
3770. **Dokić Jefta**, Cerević, S.
3771. **Dolenec Luka**, Gjurgjevac, BK.
3772. **Dolnay Simun**, Stara Pazua, S.
3773. **Domačinović Franjo**, Bošnjaci, S.
3774. **Doroghazi Andrija**, Petrovci, S.
3775. **Doroghazi Nikola**, Petrovci, S.
3776. **Doroški Vaso**, Šid, S.
3777. **Dorušić Franjo**, Šarengrad, S.
3778. **Dorušić Ivan**, Šarengrad, S.
3779. **Došlin Josip**, Pitomača. BK.
3780. **Došlin Tomo**, Pitomača, BK.

Digitized by Google

3781. **Dragajlović Lazo**, Raić gor., P.
3782. **Dragosavljević Mitar**, Irig, S.
3783. **Dragosavljević Petar**, Okućani. P.
3784. **Dražić Angjelija**, Kukunjevac, P.
3785. **Dretvić Tomo**, Gradište, S.
3786. **Drobnjak Sreta**, Kukunjevac, P.
3787. **Drobnjak Stevo**, Mirkovci, S.
3788. **Društvo paromlina**, N. Pazuva, S.
3789. **Dukovlć Ilija**, Ledinci, S.
3790. **Džetvić Antun**, Gradište, S.
3790. a **Dumreicher Barun**, Savski Marof, Z.
3791. **Ečimović Blaž**, Raić gor., P.
3792. **Egger Filip**, Zemun, S.
3793. **Eng Jakob**, Banovci, S.
3794. **Erdeljev Gjoko**, Rivica, S.
3795. **Erdevički Mitar**, Šarengrad, S.
3796. **Eremić Ljuba**, Cerević, S.
3797. **Erlauer Andro**, Irig, S.
3798. **Erlbeck Izidor**, Lipik. P.
3799. **Ernst Gjuro**, Hrastovac P.
3800. **Falamić Ivan**, Našice, Vi.
3801. **Faubel Petar**, Biškupci, V.
3802. **Felinger Josef**, Irig, S.
3803. **Ferić Ignac**, Male, P.
3804. **Ferić Ivan**, Male. P.
3805. **Fiala Tomo**, N. Slankamen, S.
3806. **Filaković Gabro**, Slakovci, S.
3807. **Filaković Stipan**, Slakovci, S,
3808. **Filić Martin**, Privlaka, S.
3809. **Filpović Pavao**, Drenovac, S.
3810 **Filips Nikola**, Neudorf. S.
3811. **Filjis Kristof**, Neudorf, S.
3812. **Finta Gjuro**, Čakovci, S.
3813. **Fišer Gašpar**, Nuštar, S.
3814. **Fišer Ivan**, Golubinci, S.
3815. **Flesch Melhior**, Sotin, S.
3816. **Francuzević Franjo**, Šarengrad, S.
3817. **Fridrich Viktor**, Neradin, S.
3818. **Fružić Nikola**, Divoš, S.
3819. **Fuček Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
3820. **Fuchs Adolf**. Brestovac, P.
3821. **Fürst Mavro**, Bobota, S.
3822. **Gačeša Lazar**, Mirkovci. S.
3823. **Gačeša P. nta**, Belegiš, S.
3824. **Gačeša Stanko**, Buč, P.
3825. **Gačulić Živan**, Čerević, S.
3826. **Gajdašić Antun**, Šid, S.
3827. **Galović Antun**, Županja, S.
3828. **Galović Marijan**, Andrijaševci, S.
3829. **Garić Sima**, Krušedol, S.
3830. **Gašpar Radovan**, Bosiljevac, S.
3831. **Gauder Adam**, Slakovci, S.
3832. **Gavrilović Gavro**, Čerević, S.
3833. **Gavrilović Josim**, Neradin, S.
3834. **Gavrilović Todor**, Neradin, S.
3835. **Gecki Paval**, Nuštar, S.
3836. **Geller Imra**, Nuštar, S.
3837. **Genal Franjo**, Putinci, S.
3838. **Georgievć Lazar**, Neradin, S.
3839. **Glavaš Ivan**, Našice, V.
3840. **Gogolja Ivan**, Osekovo, BK.
3841. **Gold Pavao**, Popovača, BK.
3842. **Goldschmidt Mavro**. Novigrad, BK.
3843. **Golić Ilija**,
3844. **Golić Marko**,
3845. **Golubičić Štefan**, Bošnjaci, S.
3846. **Gorjanović Ćiro**, Neradin, S.
3847. **Gorjanović Štefan**, Neradin, S.
3848. **Gospodarska podružnica**, N. Gradiška, P.
3849. **Grabec Ivan**, Ivankovo, S.
3850. **Grahovac Marko**, N. Jankovci, S.
3851. **Grahovac Mato**, N. Jankovci, S.
3852. **Graner Mihail**, Surčin, S.
3853. **Grbić Miloš**, Raić gor. P.
3854. **Grgić Ivan**, Ivankovo, S.
3855. **Grgić Jakob**, Podgradje, S.
3856. **Grgić Jovan**, Vinkovci. S.
3857. **Grgić Luka**, Raić gor., P.
3858. **Grubić Ilia**, Ivankovo. S.
3859. **Grünwald Ivan**, Vel. Bastaja, P.
3860. **Gutman Franjo**, Vinkovci, S.
3861. **Gjamić Franjo**, Klakar, P.
3862. **Gjanis Ivan**, Klisa. P.
3863. **Gjekić Dane**, Prvča, P.
3864. **Gjerčan Janko**, Erdevik. S.
3865. **Gjivić Mato**, Raić gor. P.
3866. **Gjubić Mikloš**, Slakovci, S.
3867. **Gjukić Alba**, Slakovci. S.
3868. **Gjukić Dušan**, Šarengrad, S.
3869. **Gjukić Ivan**, Slakovci, S.

Digitized by Google

3870. **Gjukić Lazar,** Belegiš. S.
3871. **Gjukić Marko,** Slakovci, S.
3872. **Gjurašević Andrija,** Nemci, S.
3873. **Gjurgjaković Pavle,** Ugrinovci, S.
3874. **Gjurgjević Aleksa,** Našice, V.
3875. **Gjurgjević I.,** Pitomača, BK.
3876. **Gjurgjević Laza,** Komletinci, S,
3877. **Gjurgjević Lazo,** Susek, S.
3878. **Gjurić Todor,** Irig, S.
3879. **Gjurković Dragutin,** Županja, S.
3880. **Gjurnić Pavao,** Surduk. S.
3881, **Gjurślć Martin,** Ivankovo, S.
3882. **Habl Mate,** Našice, V.
3883. **Hadić Franjo,** Gjurgjevac, BK.
3884. **Hakl Sebastijan,** Ilok, S.
3885. **Hansperger Josip,** Bogdanovci, S.
3886. **Hardy Miško,** Petrovci, S.
3887. **Hefner Adam,** Zemun, S.
3888. **Heleis Josip,** Čakovci, S.
3889. **Heleis Ivan,** N. Slankamen, S.
3890. **Helić Gjuro,** Gjurgjevac, BK.
3891. **Hemrob Šefer,** Vinkovci, S.
3892. **Hendjelić Josip,** Gjurgjevac, BK.
3893. **Herak Gjuro,** V. Trojstvo, BK.
3894. **Herak Mile,** Pisanica, BK.
3895. **Herzeg Stefan,** Prnjavor, S.
3896. **Herle Mato,** Indjija, S.
3897. **Herman Jovo,** Kupinovo, S.
3898. **Herman Kata,** Putinci, S.
3899. **Herov Stefan,** Vojka S.
3900. **Herschenhamer Ilija,** Banoštor, S.
3901. **Hideg Adam,** Opatovac, S.
3902. **Him Ivan,** Gaboš, S.
3903. **Hindješ Josip,** Šid, S.
3904. **Hindješ Štefan,** Šid, S.
3905. **Hirt Morić,** Gaboš, S.
3906. **Hodić Franjo,** Gjurgjevac, BK.
3907. **Hofm n Stefan,** Ivankovo, S.
3908. **Holy Franjo,** N. Pazuva, S.
3909. **Horvath Aladar,** Martinci, S.
3910. **Horvat Franjo,** Brestovac, P.
3911. **Horvath Pavel,** Dežanovac, P.
3912. **Hosinger Josip,** Rajevo selo, S
3913. **Hozek Adalbert.** Nemci, S.
3914. **Hribar Nikola,** Nove Čiče, Z.
3915. **Hrubi Ivan,** Novska, P.
3916. **Hunzuger Petar,** Jarmina, S.
3917. **Idzojtić Marko,** Raić gor., P.
3918. **Ileš Melhior,** Sotin, S.
3919. **Ilijašević Mato,** Raić gor. P.
3920. **Ilin Antun,** Harkanovci, S.
3921. **Inkey** bar. **Emerich,** Rasinja, Va.
3922. **Iriškić Andrija,** Kamenica, S.
3923. **Isajlović Gjoka,** Gaboš, S.
3924. **Ištaković Marko,** Ivankovo, S.
3925. **Ivančić Maksim,** Gaboš, S.
3926. **Ivanetić Ivan,** Abševac, S.
3927. **Ivanović Lazar,** Beočin, S.
3928. **Ivanović Miloš,** Grabovo, S.
3929. **Ivanović Moje,** Ćaglica, P.
3930. **Ivanušević Jakov,** Ko vačevac, P
2931. **Ivković Pajo,** Susek, S.
3932. **Izaković Gavro,** Mohovo, S.
3933. **Jagar Grga,** Novska, P.
3934. **Jagotić Mato,** Samarica, MR.
3935. **Jakešević Stjepan,** Rešetari, P.
3936. **Jakičić Vjekoslav,** Stivice, P.
3937. **Jakovački Jevrem,** Neradin, S.
3938. **Jaković Simo,** Jakšić, P.
3939. **Jakovljević Jovan,** Grabovo, S.
3940. **Jakovljević Luka,** Vukovar, S.
3941. **Jakovljević Mita,** Čerević, S.
3942. **Jakovljević Petar,** Irig, S.
3943. **Jakšić Andrija,** Slakovci, S.
3944. **Jalžabetić Tomo,** Gjurgjevac, BK.
3945. **Janković Damjan,** Neradin, S.
3946. **Janković Gjoko,** Neradin, S.
3947. **Janković Milan,** Grabovo, S.
3948. **Janković Panić,** Petrovoselo, P.
3949. **Jankulović Lazar,** Jazak, S.
3950. **Janošević Sofro,** Surčin, S.
3951. **Jantolović Laza,** Jazak, S.
3952. **Jantula Adam,** Našice, S.
3953. **Jarminac Petar,** Laze, S.
3954. **Javar Božo,** Rajevo selo, S.
3955. **Jelić Antun,** Podgradje, S.
3956. **Jelić Ilija,** Bošnjaci, S.
3957. **Jemrić Josip,** Bošnjaci, S.
3958. **Jerbis Mato,** Nemci, S.
3959. **Jerkić Stevan,** Jazak, S.
3960. **Jerković Antun.** S. Mikanovci, S.
3961. **Jevtić Milan,** Ledinci, S.

Digitized by Google

3962. **Jokič Antonija**, Putinci, S.
3963. **Jovanović Čvelja**, M. Remete, S.
3964. **Jovanović Damjan**, Vera. S.
3965. **Jovanović Jovo**, Mohovo, S.
3966. **Jovanović Jovan**, Neradin, S.
3967. **Jovanović Kosta**, Daruvar trg, P.
3968. **Jovanović Lazo**, Erdevik, S.
3969. **Jovanović Matija**, Mirkovci, S.
3970. **Jovanović Mihajlo**, Kukunjevac, P.
3971. **Jovanović Milivoj**, Jarak, S.
3972. **Jovanović Mio**, N. Slankamen, S.
3973. **Jovanović Zarija**, Neštin, S.
3974. **Jović Luka**, Čortanovci, S.
3975. **Jovičić Aćim**, Krušedol, S.
3976. **Jovičić Stefan**, Neradin, S.
3977. **Jozić Grga**, N. Jankovci, S.
3978. **Jozić Nikola**, Garčin, P.
3979. **Jurić Anka**, Vinkovci, S.
3980. **Jurić Anton**, S. Mikanovci, S.
3981. **Jurić Pavka**. Sikirevci, S.
3982. **Jurišić Gjoko**, Nuštar, S.
3983. **Jurišić Nikola**, Cernik, S.
3984. **Kablat Simo**, Batinjani, P.
3985. **Kačvalac Andrija**, Vukovar, S.
3986. **Kafka Dragutin**, Čerević, S.
3987. **Kajzer Franjo**, Irig, S.
3988. **Kajzer Matija**, Irig, S.
3989. **Kajzer Štefan**, Irig, S.
3990. **Kameščić Martin**, Bickoselo, P.
3991. **Karlović Stipan**, Ilok, S.
3992. **Katenbach Andro**, Banovci, S.
3993. **Katičić Ignjat**, Nemci, S.
3994. **Katušić Antun**, Ivankovo, S.
3995. **Katušić Božo**, Ivankovo, S.
3996. **Katušić Ivan**, Ivankovo, S.
3997. **Katušić Živko**, Ivankovo, S.
3998. **Kavadžić Todor**, Ćerević, S.
3999. **Kazimirorić Vaso**, Irig, S.
4000. **Keil Jakob**, Nikinci, S
4001. **Keilhamer Ivan**, Putinci, S.
4002. **Kelić Gjuro**, Gjurgjevac, BK.
4003. **Kellović Andrija**, Poljana, P.
4004. **Kempf Fridrich**, Vukovar, S.
4005. **Kendjelić Josip**, Gjurgjevac, BK.
4006. **Kerilerman Filip**, Bianovac, P.
4007. **Kičošević Trivun**, Banoštor, S.
4008. **Kiefer Stefan**, Sotin, S.
4009. **Kirjaković Avram**, M. Remete, S.
4010. **Kiš Bara**, Nemci, S.
4011. **Kiš Janko**, Berkasovo, S.
4012. **Kiš Janoš**, Šot, S.
4013. **Kiš Pišta**, Šid, S.
4014. **Kialć Andrija**, Lipik, P.
4015. **Kialć Nikola**, V. Kopanica, P.
4016. **Klemen Franjo**, Batinjani, P.
4017. **Kijučka Janko**, Šot, S.
4018. **Kneževlć Filip**, Komletinci, S.
4019. **Kneževlć Mijo**. Našice, Vi.
4020. **Kneževlć Petar**, Raić gor., P.
4021. **Kneževlć Štef**, Kutjevo Vel., P.
4022. **Knežic Lujo**, Novo Čiče, Z.
4023. **Kohn Filip**, Koška, S.
4024. **Kohn Jakob**, Brod, P.
4025. **Koički Mladja**, Berkasovo, S.
4026. **Kojanović Sazdan**, Gaboš, S.
4027. **Koje Terezija**, Kukunjevac, P.
4028. **Kokanovlć Imra**, Gudinci, S.
4029. **Kokanovlć Joso**, Gudinci, S.
4030. **Kolar Ignac**, Bogdanovci, S.
4031. **Kolar Ludvig**, Gjurgjevac, BK.
4032. **Kolarić Franjo**, Vinkovci, S.
4033. **Kolarov Pero**, Susek, S.
4034. **Kolb Ivan**, Sirač, S.
4035. **Koletić Imbro**, Vojni Križ, BK.
4036. **Klek Miško**, Vojni Križ, BK.
4037. **Kolik Luka**. Gradište, S.
4038. **Konačni Vencel**, Grubišnopolje, BK.
4039. **Konjević Gjoko**, Erdevik, S.
4040. **Konjević Velimir**, Erdevik, S.
4041. **Kopilović Manja**, Vinkovci, S.
4042. **Koplić Cveta**, Čerević, S.
4043. **Korka Joco**, N. Gradište, P.
4044. **Kornik Anton**, V. Bastaja, P.
4045. **Korsos Janoš**, Čakovci, S.
4046. **Kos Stanko**, Novska, P.
4047. **Kosanović Nikola**, Laze, S.
4048. **Kosović Joso**, Našice, Vi.
4049. **Kostić Jefto**, Grabovo, S.
4050. **Kostić Petar**, Surduk, S.
4051. **Kostić Stevan**, Irig, S.
4052. **Kotarlić Stojko**, Šid, S.

Digitized by Google

4053. **Kotovac Gjuro**, Omanovac, P.
4054. **Kovač Mato**, Gjurgjevac, BK.
4055. **Kovačec Gjuko**, Vinkovci, S.
4056. **Kovačević Aleksa**, Vukovar, S.
4057. **Kovačević Andrija**, Gradište, S.
4058. **Kovačević Antun**, Ivankovo, S.
4059. **Kovačević Bartol**, Ivankovo, S.
4060. **Kovačević Gjoko**, Vinkovci, S.
4061. **Kovačević Gjuro**, Kovačevac P.
4062. **Kovačević Marko**, D. Miholjac, Vi.
4063. **Kovačević Mika**, Kukujevci, S.
4064. **Kovačević Petar**, V. Bastaji, P.
4065. **Kovačević Petar**, Kovačevac, P.
4066. **Kovačević Sava**, Grabovo, S.
4067. **Kovačević Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
4068. **Kovačević Stevan**, Irig, S.
4069. **Kovačić Albert**, Vukovar, S.
4070. **Kovačić Petar**, V. Bastaji, P.
4071. **Kovačić Petar**, Otok, S.
4072. **Kovad Marko**, Nemci, S.
4073. **Kovanović Josip**, Soljani, S.
4074. **Koviljak Evgenija**, Čalma, S.
4075. **Kozarac Martin**, Vinkovci, S.
4076. **Kozić Izak**, Vizić S.
4077. **Kozić Milan**, Vizić, S.
4078. **Kozić Todor**, Vizić. S.
4079. **König Andro**, Indjija, S.
4080. **Krajcar Miško**, Šid, S.
4081. **Krajnović Deja**, Pakrac, P.
4082. **Krasojević Dragutin**, Čortanovci, S.
4083. **Krastačević Stefan**, Irig. S.
4084. **Kratz Ivan**, N. Slankamen, S.
4085. **Krbavac Ivan**, Vinkovci, S.
4086. **Krenscher Jakob**, Deč, S.
4087. **Kresojević Gjorgje**, Bešenovo, S.
4088. **Krestić Tanasija**, Irig, S,
4089. **Krnjaja Petar**, S. Banovci, S.
4090. **Krstić Cveja**, Grabovo. S.
4091. **Krstić Ivan**, Šid, S.
4092. **Krstić Lazar**, Martinci, S.
4093. **Kuljančić Dragutin**, Susek, S.
4094. **Kulundjić Aloiz**, Komletinci, S.
4095. **Kuncel Emil**, Grgurevci, S.
4096. **Kuračević Ivan**, Šarengrad, S.
4097. **Kurčinović Gjorgje**, Neradin, S.
4098. **Kurjak Petar**, Belegiš, S.
4099. **Kurjaković Petar**, Privlaka, S.
4100. **Kurušević Stipan**, Šarengrad, S.
4101. **Kušević pl. Marcel**, M. Mlaka, Z.
4102. **Kuštor Ferdo**, Šot, S.
4103. **Kuzmanović Gjoko**, Erdevik, S.
4104. **Kuzmanović Gjoko**, Ledinci, S.
4105. **Kuzmanović Marko**, Nemci, S.
4106. **Kuzmanović Sava**, Neradin, S.
4107. **Kuzmić Marko**, Sladojevci, Vi.
4108. **Kolctek Joso**, Našice, Vi.
4109. **Lacković, Nikola**, S. Jankovci, S.
4110. **Lačarac Stevan**, M. Remete, S.
4111. **Lahora Andrija**, Čakovci, S.
4112. **Laitner Miša**, Neradin, S.
4113. **Lakočević Vasa**, Surčin, S.
4114. **Lang Antun**, N. Pazuva, S.
4115. **Lang Filip**, Markuševci, S.
4116. **Latas Gjoko**, Šašinci, S.
4117. **Latečki Ivan**, Vlahinićka dol., Ludina, BK.
4118. **Latinkić Vasa**, Jazak, S.
4119. **Lavrić Mio**, Šarendrad, S.
4120. **Lazanin Joso**, Slakovci, S.
4121. **Lazanin Nikola**, Slakovci, S.
4122. **Lazanin Simo**, Slakovci. S.
4123. **Lazić Gjoko**, Sviloš, S.
4124. **Lazić Mijo**, Cernik, P.
4125. **Lazić Nikola**, Laza, S.
4126. **Lazić Stanko**, Laze, S.
4127. **Lazić Stefan**, Erdevik, S.
4128. **Lederer Franjo**, Sredjani, P.
4129. **Lekić Todor**, Irig, S.
4130. **Levaković Ferdo**, Ivankovo, S.
4131. **Levaković Luka**, Rakovci, S.
4132. **Lilbaški Dimitar**, Banoštor, S.
4133. **Lisčić Andro**, Vinkovci, S.
4134. **Ljubić Nikola**, Slakovci, S.
4135. **Ljubinković Dane**, Irig, S.
4136. **Ljubobratić Likola**, Kuzmin, S.
4137. **Lončarević Marko**, Novska, P.
4138. **Lovretić Emerik**, Niemci, S.
4139. **Lovrić Marijan**, Komletinci, S.
4140. **Lozjanin Stevan**, Grk, S.
4141. **Lucić Konstantin**, Susek, S.
4142. **Lulć Simo**, Garčin, P.
4143. **Lukač Mita**, N. Karlovci, S.

Digitized by Google

4144. **Lukač Stefan**, N. Karlovci, S.
4145. **Lukić Andrija**, Sot, S.
4146. **Lukić Petar**, N. Karlovci, S.
4147. **Lukić Živan**, Šid, S.
4148. **Lutring Martin**, Sot, S.
4149. **Madjaroš Adam**, S. Jankovci, S.
4150. **Majstorčić Jovan**, Neradin, S.
4151. **Maklenović Pajo**, Ir g, S.
4152. **Maksimović Bogdan**, Karlovčić, S.
4153. **Maksimović Ljubomir**, Mohovo, S.
4154. **Maksimović Vaso**, Neradin, S.
4155. **Maledić Imbra**, Jarmina, S.
4156. **Malenković Joco**, Šašinci, S.
4157. **Malenković Ljuba**, Šašinci, S.
4158. **Malešević Jaša**, Neradin, S.
4159. **Maletić Todor**, Neradin, S.
4160. **Malošević Leopold**, Bošnjaci, S.
4161. **Mamić Dmitar**, Bastaja Vel., P.
4162. **Manastir Grgeteg**, Neradin, S.
4163. **Manastir Jazak**, S.
4164. **Manastir Kuveždin**, S.
4165. **Manastir M. Remete**, S.
4146. **Mandić Joso**, Tovarnik, S.
4167. **Marčok Gjuro**, Erdevik, S.
4168. **Marić Aleksa**, Marinovoselo, P.
4169. **Marić Ignjat**, Irig, S.
4170. **Marić Joco**, D. Raić, P.
4171. **Marić Lazar**, Mohovo, S.
4172. **Marić Stevan**, Irig, S.
4173. **Marički Lazar**, Martinci, S.
4174. **Marijašević Andrija**, Abševci, S.
4175. **Marinković Bartol**, Svinjarevci, S.
4176. **Marinković Gjoka**, Irig, S.
4177. **Marjanov Gliša**, Čerević, S.
4178. **Markos Karl**, Nikinci, S.
4179. **Marković Adam**, Grk, S.
4180. **Marković Filip**, Surčin, S.
4181. **Marković Gjoko**, Neradin, S.
4182. **Markovic Gliša**, Krušedol, S.
4183. **Marković Ilija**, Batajnica, S.
4184. **Marković Miko**, Neradin, S.
4185. **Marković Sava**, Krušedol, S.
4186. **Marošević Ivan**, Kukujevci, S.
4187. **Marsić Maksim**, Surčin, S.
4188. **Martin Jakob**, S. Jankovci, S.
4189. **Massala Simo**, Vinkovci, S.
4190. **Mateak Stefo**, Voloder, BK.
4191. **Matiašević Nikola**, Otok, S.
4192. **Matić Adam**, Privlaka, S.
4193. **Matić Mato**, Ilok, S.
4194. **Matić Petar**, Irig, S.
4195. **Matić Stefan**, Irig, S.
4196. **Matičić Marko**, Novo selo, S.
4197. **Matičić Petar**, Otok, S.
4198. **Matičić Stjepan**, Otok, S.
4199. **Matička Mio**, Gjulaves, P.
4200. **Matievć Tomo**, Vinkovci, S.
4201. **Matijević Pero**, Ivankovo, S.
4202. **Matinac Mato**, Gradište, S.
4203. **Matizević Gjoso**, Tovarnik, S.
4204. **Matković Andrija**, Ilok, S.
4205. **Matković Ignjat**, Cernik, P.
4206. **Matković Mijo**, Ilok, S.
3207. **Matošević Stipan**, Šarengrad, S.
4208. **Matuo Fabijan**, Surčin, S.
4209. **Matuc Fabijan**, Novska, P.
4210. **Mayer Josias**, N. Pazuva, S.
4211. **Mehandžić Andrija**, S. Pazova, S.
4212. **Meliša Adella**, Raić gor., P.
4213. **Mergl Adam**, N. Slankamen, S.
4214. **Mesaroš Kuktor**, Maradik, S.
4215. **Meseljević Andro**, Abševci, S.
4216. **Meštrović Franjo**, Ilok, S.
4217. **Metzer Anton**, Zemun, S.
4218. **Mičašević Damjan**, Irig, S.
4219. **Mičašević Mladen**, Irig, S.
4220. **Mičašević Sava**, Irig, S.
4221. **Mihača Vuje**, Kukunjevac, P.
4222. **Mihajlović Glišo**, Gaboš, S.
4223. **Mihajlović Ignjat**, Sviloš, S.
4224. **Mihajlović Svetozar**, Opatovac, S.
4225. **Mihajlović Vaso**, Grabovo, S.
4226. **Mihaljević Petar**, Našice, Vi.
4227. **Mihić Franjo**, Gundinci, S.
4228. **Mihić Gjoko**, Pleternica, P.
4229. **Mihić Jakob**, Gundinci, S.
4230. **Mihić Vuje**, Kukujevci, S.
4231. **Mihinović Gjoko**, Mirkovci, S.
4232. **Miholek Stjepan**, Ivanec, Va.
4233. **Mijać Nikola**, St. Banovci, S.
4234. **Mijatović Filip**, Vera, S.
4235. **Mijatović Pavle**, Irig, S.

Digitized by Google

4236. **Mikić Nikola**, Feričani, V.
4237. **Mikičlć Antun**, Našice, V.
4238. **Mikolić Jovan**, St. Slankamen, S.
4239. **Mikovic Dušan**, Bešenovo, S.
4240. **Mikšić Marko**, Viduševac, Z.
4241. **Milerlajli Josip**, Sotin, S.
4242. **Mile ić Marko**, Otočac, LK.
4243. **Milić Kara**, Irig, S.
4244. **Milić Kuzman**, Mikluševci, S.
4245. **Milić Milan**, Šarengrad, S.
4246. **Milin Lazar**, Krušedol, S.
4247. **Milin Miloš**, Irig, S.
4248. **Milin Persa**, Krušedol, S.
4249. **Miljuš Ljubomir**, Surduk, S.
4250. **Milošević German**, Banoštor, S.
4251. **Milošević Gjoko**, Irig, S.
4252. **Milošević Zarija**, Irig, S.
4253. **Milovac Vaso**, Lačarak, S.
4254. **Milutinović Gjoko**, Šašinci, S.
4255. **Milutinović Jovan**, Neradin, S.
4256. **Milutinović Kosta**, Irig, S.
4257. **Milutinović Mika**, Neradin, S.
4258. **Milutinović Petar**, Šašinci, S.
4259. **Miovec Josip**, Dobrovac, P.
4260. **Mirković Kaša**, Slakovci, S.
4261. **Mirković Ljubomir**, Bočin, S.
4262. **Mirković Ljubomir**, Vukojevci, S.
4263. **Mirković Mato**, Slakovci, S.
4264. **Mišić Gjorgje**, Nuštar, S.
4265. **Miškatović Ferdo**, Cernik, P.
4266. **Mišković Cveja**, Vrdnik, S.
4267. **Mišković Dušan**, Bešenovo, S.
4268. **Mitrević Miloš**, Grabovo, S.
4269. **Mlaković Mato**, Ivankovo, S.
4270. **Mohler Josip**, Petrovoselo, P.
4271. **Molnar Martin**, Irig, S.
4272. **Molnar Palka**, Irig, S.
4273. **Momić Dmitar**, Vel. Bastaja, P.
4274. **Moser Julius**, Ilok, S.
4275. **Mraković Tomo**, Krivaja, BK.
4276. **Mravunac Stipa**, Nuštar, S.
4277. **Mršić Maksim**, Surčin, S.
4278. **Mudjić Joso**, Pleternica, P.
4279. **Mugaraš Jovo**, Mirkovci, S.
4280. **Muić Ilija**, Kamenica, S.
4281. **Muršić Maksim**, Surčin, S.
4282. **Müller Dominik**, Sirač, P.
4283. **Müller Mihajl**, Neudorf, S.
4284. **Müller Pavao**, Vinkovci, S.
4285. **Nadjerdj Petar**, Petrovci, S.
4286. **Nagy Pavle**, Maradik, S.
4287. **Nedić Persa**, Mohovo, S.
4288. **Nedić Stojan**, Bobota, S.
4289. **Neferović Luka**, Privlaka, S.
4290. **Neferović Marko**, Privlaka, S.
4291. **Nenadović Gjoka**, Irig, S.
4292. **Nenadović Gjuro**, Prekopaka, P.
4293. **Nešković Aca**, Irig, S.
4294. **Neškovlć Vaso**, Mohovo, S.
4295. **Neuman Alex.**, Dežanovac, P.
4296. **Niederländer Julijo**, Sarvaš, Vi.
4297. **Niketlć David**, Kamenica, S.
4298. **Niketić Lazar**, Kamenica, S.
4299. **Nikolajević Stevo**, Stejanovac, S.
4300. **Nikolajević Svetislav**, Golubinac, S.
4301. **Nikolajević Svetozar**, Krčedin, S.
4302. **Nikolčević Josip**, Ruščice, P.
4303. **Nikolčić Todor**, Grabovo, S.
4304. **Nikolić Aleksa**, Ilok, S.
4305. **Nikolić Gjoko**, Surčin, S.
4306. **N.kolić Jefta**, Neradin, S.
4307. **Nikolić Jovan**, Jazak, S.
4308. **Nikolić Milan**, Irig, S.
4309. **Nikolić Sofija**, Ilok, S.
4310. **Nikolić Stevan**, Šašinci, S.
4311. **Nikolić Uroš**, Neradin, S.
4312. **Nikolić Živko**, Ivankovo, S.
4313. **Nikšić Dušan**, Bešenovo, S.
4314. **Nikšlć Gliša**, Bešenovo, S.
4315. **Nikšić Pavle**, Bešenovo, S.
4316. **Njemed Ištvan**, Našice, V.
4317. **Novak Josip**, Dežanovac, P.
4318. **Novaković Alimpije**, Bežanija, S.
4319. **Novaković Savo**, Markuševci, S.
4320. **Novoselac Antun**, Komletinci, S.
4321. **Novoselac Ivan**, Komletinci, S.
4322. **Nudić Lazar**, Pačetin, S.
4323. **Občina Vrbovina**, LK.
4324. **Obrenović Gjoko**, Irig, S.
4325. **Obrenović Svetozar**, Irig, S.
4326. **Ochs Jakob**, Hrastovac, P.
4327. **Ognjanović Marijan**, Županje, S.

Digitized by Google

4328. **Oklobdžija Milan,** Ilača, S.
4329. **Okrugić Damjan,** Morović, S.
4330. **Oljača Marko,** Gor. Obriež, P.
4331. **Omerso Josip,** Bastaja Vel. P.
4332. **Ordaček Gej a,** Markuševci, S.
4333. **Oskomić Stjepan,** Kukujevci, S.
4334. **Ostoičić Mato,** Vel. Kopanica, P.
4335. **Pakasin Jakov,** Peteranec, BK.
43 6. **Palinkaš Jozo,** Šarengrad, S.
4337. **Panaošević Dragan,** Golubinac, S.
4338. **Panaošević Dušan,** Golubinac, S.
4339. **Panaotović Bogdan,** Banoštor, S.
4340. **Pandurović Luka,** Irig, S.
4341. **Pandurović Radovan,** Pačetina, S.
5342. **Panić Stepa,** Šarengrad, S.
4343. **Panić Vaso,** Šarengrad, S.
4344. **Pankarić Martin,** Virje, BK.
4345. **Pantelić Gavro,** Tovarnik, S.
4346. **Pantelić Marko,** Ledinci, S.
4347. **Pantić Mladen,** Bešenovo, S.
4348. **Pap Gjuro,** Mikloševci, S.
4349. **Pap Janko,** Petrovci, S.
4350. **Papandriš Mislav,** Petrovci, S.
4351. **Papdanko Miško,** Berkasovo, S.
4352. **Papeš Špan,** Maradik, S.
4353. **Papulić Stanko,** Šid. S.
4354. **Paromlin,** Vinkovci, S.
4355. **Paunović Luka,** Vukojevci. S,
4356. **Pavčić Pajo,** Jarak, S.
4357. **Pavelić Marko,** Mrzlidol, LK.
4358. **Pavešić Marko,** Otok, S.
4359. **Pavić Gjuro,** Vinkovci, S.
4360. **Pavič Joso,** Slakovci, S.
4361. **Pavić Miško,** Laze, S.
4362. **Pavičić Lovro,** Prvča, P.
4363. **Pavin Ivan,** Gjurgjevac, BK.
4364. **Pavlić Gjoko** st., Banoštor, S.
4365. **Pavlović Damjan,** Neradin, S.
4366. **Pavlović Ljubomir,** Banoštor, S.
4367. **Pavlović Nikofan,** Bešenovo, S.
4368. **Pavošević Anton,** Vinkovce, S.
4369. **Pavunović Mile,** Vinkovci, S.
4370. **Pazarski Lazar,** Irig, S.
4371. **Pazarski Pavle,** Irig, S.
4372. **Pejačević,** grof, Nikinci, S.
4373. **Pelikan Josip,** Brestovac, P.
4374. **Penić Mato,** Bogdanovci S.
4375. **Perak Lojza,** Kutjevo, P.
4376. **Perci Stefan,** Vinkovci. S.
4377. **Perić Miloš,** Grabovo, S.
4378. **Perosević Gjuro,** Raić gor., P.
4379. **Persić Petar,** Našice, Vi
4380. **Pešić Persa,** Grabovo, S.
4381. **Pesić Svetozar,** Irig, S.
4382. **Peter Ana,** Slakovci S.
4383. **Petko pl. Kristina,** Gjurgjevac, BK.
4384. **Petković Ilija,** Slakovci. S.
4385. **Petračić Antun,** Petrinja, Z.
4386. **Petranović Karlo,** Prvča, S.
4387. **Petrić Gjuro,** St. Jankovci, S.
4388. **Petrić Gjuro,** Bebrina, P.
4389. **Petrić Jakob,** Irig, S.
4390. **Petričević Andrija,** Slakovci, S.
4391. **Petričević Antun,** Slakovci, S.
4392. **Petričević Ivan,** Slakovci, S.
4393. **Petričević Jakob,** Ćakovci, S.
4394. **Petričević Marijan,** Mikanovci, S.
4395. **Petričević Marko,** Slakovci, S.
4396. **Petrović Bogolik,** Erdevik, S.
4397. **Petrović Ilija,** Šid, S.
4398. **Petrović Kosta,** Gaj, S.
4399. **Petrović Martin,** Rešetari, P.
4400. **Petrović Štef,** Bosiljevac, S.
4401. **Pezek Miljo,** Šid, S.
4402. **Pfann Heinrich,** Neudorf. S.
4403. **Pfeifer Lois,** Našice, Vi.
4404. **Piljužan Ivan,** Rešetari. S.
4405. **Pinotić Stiepan,** Petrovoselo. P.
4406. **Pinterović Ilija,** Vukojevci. S.
4407 **Pinterović Lovro,** Šid. S.
440 . **Pinterović Marko,** Vukojevci. S.
4409. **Pinterović Tomo,** Kukujevci, S.
4410. **Pisanić Mita,** Banoštor. S.
4411. **Plavšić Milosiav,** Ilok. S.
4412. **Plavšić Roko,** Abševci, S.
4413. **Plavšić Stevan,** Prhovo, S.
4414. **Plemić Stanko,** Bešenovo, S.
4415. **Plesničar Franjo,** Kutina. BK.
4416. **Pletikapić Joco,** Ilok, S.
4417. **Pletz Filip,** Jarmina, S.
4418. **Peletilović Ivan,** Slakovci. S.
4419. **Popadić Nikola,** Susek. S.

Digitized by Google

4420. **Poppov Kuzman**, Surčin, S.
4421. **Popović Jovan**, Čerević, S.
4422. **Popović Kosta**, Bobota, S.
4423. **Popović Kosta**, Šašinci, S.
4424. **Popović Ljubomir**, Šid, S.
4425, **Popovic Mitar**, Ugrinovci, S.
5426. **Popović Nikola**, Susek, S
4427. **Popović Novak**, Zemun, S.
4428. **Popović Paja**, Banoštor, S.
4429. **Popović Vaso**, Markuševci, S.
4430. **Popović Viktor**, Neradin, S.
4431. **Popović Živan**, N. Karlovci, S.
4432. **Posbacher Gjuro**, Vinkovci, S.
4433. **Petran Mio**, Pazova, S.
4434. **Poznanović Miloš**, Grabovo, S.
4435. **Poznanović Tomo**, Grabovo, S.
4436. **Prachan Josef**, V. Bastaja, P.
4437. **Prakaturović Adam**, Slakovci, S.
4438. **Prakaturović Antun**, Slakovci, S.
4439. **Prakaturović Joso**, Slakovci, S.
4440. **Prakaturović Mato**, Slakovci, S.
4441. **Prakaturović Žava**, Slakovci, S.
4442. **Predoević Gjoko**, Slakovci, S.
4443. **Predojević Ignjat**, Raić gor., P.
4444. **Predošević Mitar**, Abševci, S.
4445. **Prelić Panta**, St. Slankamen, S.
4446. **Preradović Panta**, Golubinci, S.
4447. **Pribić Radovan**, Surčin, S.
4448. **Pisič Sava**, Neradin, S.
4449. **Prohaska Heinrich**, Kuzmin, S.
4450. **Punošević Adam**, Vukovar, S.
4451. **Pustić Pavo**, Irig, S.
4452. **Pu ić Ilija**, Jazak, S.
4453. **Pušić Jovan**, Irig, S.
4454. **Pušić Ljuba**, Neradin, S.
4455. **Puzić Gaja**, Irig. S.
4456. **Radačić Mato**, Našice, Vi.
4457. **Radančević Gjoko**, Zemun, S.
4458. **Radančević Svetozar**, Vel. Poganac, S.
4459. **Radić** pl. **Nikola**, Petrovci, S.
4460. **Radivojević Rojo**, Neradin, S.
4461. **Radjić Nikola**, Erdevik, S.
4462. **Radojčić Gliša**, Čerević, S.
4463. **Radojčić Pajo**, N. Karlovci, S,
4264. **Radojević Jaša**, Ugrinovci, S.
4465. **Radosavljević Jovan**, Novi Slankamen, S.
4466. **Radovanović Jevrem**, Šašinci, S.
4467. **Radovanović Milan**, Neradin, S.
4468. **Radovanović Sofronije**, Šašinci, S.
4469. **Radovanović Stjepan**, Neradin, S.
4470. **Radović Mladen**, Šašinci, S.
4471. **Radulov Latinko**, Negoslavci, S.
4472. **Rakić Jovan**, Ruma, S.
4473. **Rakoncaj Stipa**, Kamenica, S.
4474. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
4475. **Ranin Lazar**, Kamenica, S.
4476. **Ranković Petar**, Belegiš, S.
4477. **Rašić Nikola**, Belegiš, S.
4478. **Rašković Gjoko**, Neradin, S.
4479. **Redić Nikola**, V. Bastaja, P.
4480. **Regeljac Evica**, Šid, S.
4481. **Reichl Vilim**, Našice, Vi.
4482. **Reiner Mijo** dr., Brestovac, P.
4483. **Reisman Josip**, Svinjarevai, S.
4484. **Rekić Gjuro**, Brdjan, S.
4485. **Remetski Aćim**,
4486. **Rešić Franjo**, Cerna, S.
4487. **Riesel Stefan**, Nuštar, S.
4488. **Riess Ivan**, Vinkovci, S.
4489. **Rihard Josip**, Bogdanovci, P.
4490. **Ristić Jefta**, Neradin, S.
4491. **Ristić Pavao**, Irig, S.
4492 **Ristić Todor**, Neradin, S.
4493. **Pogić Franjo**, Sotin, S.
4494. **Rokica Svete**, Kukunjevac, P.
4495. **Rosandić Luka**, Našice, Vi.
4496. **Rosenzweig David**, Mangjaloš, S.
4497. **Roter Franjo**, Irig, S.
4498. **Rovišan Stjepan**, Vojni Križ, BK.
4499. **Rozanović Pavao**, Novoselo, S.
4500. **Röhrich Gotfried**, Neudorf, S.
4501. **Rugačević Jakob**, Gradište, S.
4502. **Rukavina Karlo**, Sobocka, P.
4503. **Rušinac Mladen**, Neštin, S.
4504. **Sablić Petar**, Raić gor., P.
4505. **Szabo Mato**, Andrijaševci, S.
4056. **Sabo Pišta**, Neradin, S.
4507. **Sagovac Antun**, Prvča, P.
4508. **Sajer Martin**, Jarmina, S.
4509. **Salić Živko**, Cerna, S.

Digitized by Google

4510. **Sandruk Mato,** Slakovci, S.
4511. **Samdžak Jovan,** Deč, S.
4512. **Satler Petar,** Podgradje S.
4513. **Savić Miloš,** Kamenica, S.
4514. **Savić Sartenije,** Šimanovac, S.
4515. **Savić Sava,** Neradin, S.
4516. **Savić Stevo,** Šašinci, S.
4517. **Savković Maksim,** Pojnici, S.
4518. **Savković Nikola,** Putinci, S.
4519. **Seifert Šandor,** Zemun, S.
4520. **Selina Izidor,** N. Slankamen, S.
4521. **Sember Josip,** Pitomača, BK.
4522. **Semperović Luka,** Komletinci, P.
4523. **Serafinović Jefta,** Bežanija, S.
4524. **Serafinović Miloš,** Bežanija, S.
4525. **Serbić Gjoko,** Negoslavci, S.
4526. **Sestić Marko,** Račinovci, S.
4527. **Simić Milovan,** Jarak, S.
4528. **Simon Adam,** Gaboš, S.
4529. **Simunović Stefa,** N. Gradiška, P.
4530. **Singer Herman,** Našice, Vi.
4531. **Siradović Panta,** Erdevik, S.
4532. **Siradović Petar,** Erdevik, S.
4533. **Sirin Nikola,** Bešenovo, S.
4534. **Skrbić Miloš,** Martinci, S.
4535. **Skrljec Stjepan,** Našice, Vi.
4536. **Slavujević Sava,** Šid, S.
4537. **Složić Marko,** Privlaka, S.
4538. **Smiljanić Štefan,** Irig, S.
4539. **Smolčić M.,** Šid, S.
4540. **Smoljanić Gjuro,** Pleternica, P.
4541. **Sobić Ačim,** Vera, S.
4542. **Soić Mato,** Kovačevac, P.
4543. **Sokić Petar,** Cernik, P.
4544. **Soprano David,** Banovac, P.
4545. **Sorg Adam,** Surčin, S.
4546. **Sorg Heinrich,** Bečmen, S.
4547. **Sorg Jakob,** Surčin, S.
4548. **Sorg Johan,** Surčin, S.
4549. **Sorgić Nikola,** Kukujevci, S.
4550. **Sotinac Marko,** Otok, S.
4551. **Spanović Jovan,** Kukujevci, S,
4552. **Spanović Nikola,** Kukunjevac, P.
4553. **Spanović Vaso,** Kukunjevac, P.
4554. **Spreitzer Ivan,** Kukujevci, S.
4555. **Srdić Maksim,** Kričedin, S.
4556. **Srljec Stipan,** Našice, S.
4557. **Stačić Mio,** Novska P.
4558. **Stakić Petar,** Neštin, S.
4559. **Stanimirović Savo,** Mohovo, S.
4560. **Stanković Božidar,** Golubinac, S.
4561. **Stanković Milan,** Ledinci, S.
4562. **Stanković Milan,** Vera, S
4563. **Stanojev Gjoko,** Grabovo, S.
4564. **Stanojević Petar,** Ruma, S.
4565. **Stanojević Sima,** Irig S.
4566. **Stanojević Velimir,** Susek, S.
4567. **Starčović Ivo,** Raić gor., P.
4568. **Stefanović Laza,** Čerević, S.
4569. **Stefulinac Nikola,** V. Grdjevac, BK.
4570. **Stefulinac Simon,** V. Grdjevac, BK.
4571. **Steiner Samuel,** Kutina, BK.
4572. **Stonczel Karl,** Neudorf, S.
4573. **Stepanović Jovana,** Kukunjevac, P.
4574. **Stiel Josip,** Sot, S.
4575. **Stivić Edo,** Šarengrad, S.
4576. **Stivić Jerko,** Mohovo, S.
4577. **Stivić Joca,** Šarengrad, S.
4578. **Stivičić Adam,** Otok, S.
4579. **Stičević Pavao,** Otok, S.
4580. **Stivičević Hilar,** Otok, S.
4581. **Stoić Nikola,** Nemci, S.
4582. **Stojanić Joso,** Popovača, BK.
4583. **Stojanović Joco,** Banoštor, S.
4584. **Stojanović Petar,** Gradište, S.
4585. **Stojaković Stevan,** Grk, S.
4586. **Stojković Dušan,** Cerević S.
4587. **Stojković Gjoko,** Banoštor, S.
4588. **Stojković Mladen,** Jazak, S.
4589. **Stojković Žarko,** Banoštor, S.
4590. **Stojšić Damjan,** Irig, S.
4591. **Stojšić Mitar,** Ugrinovci, S.
4592. **Stojšić Sava,** Negoslavci, S.
4593. **Stošić Andrija,** Privlaka, S.
4594. **Strajinić Gjeno,** Markuševci, S.
4595. **Strecker Filip,** S Pazova, S.
4596. **Strkanec Imbro,** Vojni Križ, BK.
4597. **Strmac Joco,** Petrinja, Z.
4598. **Stumper Gjuro,** Čakovci, S.
4599. **Subašić Martin,** Otok, S.
4600. **Subotić Gjuro,** Niemci, S.
4601. **Subotić Jovan,** Neradin, S.

Digitized by Google

4602. **Sučević Stevan,** Laza, S.
4603. **Sućib Stjepan,** Podgradje, S.
4604. **Sukarajević Jovan,** Kamenica, S.
4605. **Surčic Josip,** Sv. Ivan Žabno, BK.
4606. **Surdolja Stjepan,** Prvča, S.
4607. **Susa Ilija,** Mirkovci, S.
4608. **Sutarić Karlo,** Štivica, P.
4609. **Suvak Petar,** Petrovci, S.
4610. **Suvić Marko,** Otok, S.
4611, **Svarić Antun,** Var. Toplice, Va.
4612. **Svedek Mato,** Gjurgjevac, BK.
4613. **Svedić Zavonja,** V. Kopanica, P.
4614. **Sveichler Iva,** Tovarnik, S.
4615. **Šafar Franjo,** Poljana, P.
4616. **Šafar Johann,** Vukovar, S.
4617. **Šajnović Andrija,** Vinkovce, S.
4618. **Šajnović Gjuro,** Otok. S.
4619. **Šajnović Kata,** Otok, S.
4620. **Šajnović Mato,** Otok, S.
5621. **Šakic Andro,** Slakovci, S.
4622. **Šalić Luka,** Cerna, S.
4623. **Šarac Bartol,** Našice, Vi.
4624. **Šarac Marko,** D. Obriješ, P.
4625. **Šarac Špana,** Maradik, S.
1626. **Šaroši Josip,** Maradik, S.
4627. **Šeatović Timotije,** Kovačevac, P.
4628. **Šelimber Josip,** Pitomača, BK.
4629. **Ser Filip,** Surčin, S.
4630. **Šijaković Marijan,** Tovarnik, S.
4631. **Šimić Lovro,** Komletinci, S.
4632. **Šimić Martim,** Vinkovci, S.
4633. **Šimić Stipan,** Ilok, S.
4634. **Šimunić Mijo,** Slakovci, S.
4635. **Šimunović Ivo,** Sobocka, P.
4636. **Šipek Stefan,** Čakovci, S.
4637. **Šinder Filip,** Jankovci, S.
4638. **Šlechta Franjo,** Poljana, P.
4639. **Šlojmović Marko,** Bošnjaci, S.
4640. **Šmidt Ludvig,** Deč, S.
4641. **Šmit Matia,** Surčin, S.
4642. **Šokčević Luka,** Slakovci, S.
4643. **Šokčević Marijan,** Slakovci, S.
4644. **Šokčević Pavao,** Otok, S.
4645. **Špaić Panta,** Kukujevci, S.
4646. **Šrajer Leopold,** Vodjinci, S.
4647. **Štefanić Anton,** Hrtkovci, S.
4648. **Štefanić Mio,** Ilok, S.
4649. **Štefanović Mijo,** Ilok, S.
4650. **Štern Jakob,** M. Bukovac, Va.
4651. **Šumanović Svetozar,** Kukujevci, S.
4652. **Štimac Grga,** Šid, S.
4653. **Švager Jakob,** Vinkovci, S.
4654. **Scherer Filip,** Grabovci, S.
4655. **Scherer Martin,** Zemun, S.
4656. **Scheyer Vilim,** Ludbreg, Va.
4657. **Schwartz Jakov,** Zemun, S.
4658. **Tadić Gjoko,** Neradin, S.
4659. **Takić Petar,** Našice, Vi.
4660. **Talan Josip,** Dežanovac, P.
4661. **Tanjurdjić Paja,** Erdevik, S.
4662. **Taturin Aza,** Vukovar, S.
4663. **Terzić Faba,** Novoselo, S.
4664. **Tešanović Stanko,** Mirkovci, S.
4665. **Tešica Nikola,** Kukunjevac, P.
4666. **Tezi Januš,** Neradin, S.
4667. **Theimer Josef,** Markuševci, S.
4668. **Tičarić Stipan,** Ilok, S.
4669. **Tirkalja Janko,** Petrovci, S.
4670. **Tiroly Ivan,** Ilok, S.
4671. **Tkalčić Mato,** Sladojevci, S.
4672. **Tobias Jakov,** Ćerević, S.
4673. **Tomacković Živan,** Novi Slankamen, S.
4674. **Tomas Adam,** Vinkovci, S.
4675. **Tomić Petar,** Mohovo, S.
4676. **Tomlinović Simo,** Cernik, P.
4677. **Tonković Eva,** Privlaka, S.
4678. **Travica Joco,** Šašinci, S.
4679. **Trbljanić Antun,** Otok. S.
4680. **Trbljanić Hilar,** Otok. S.
4681. **Trbljanić Marijan,** Otok, S.
4682. **Trifunović Miša,** Krušedol, S.
4683. **Trifunović Mitar,** Irig, S.
4684. **Trnić Milorod,** Bešenovo, S.
4685. **Trupinić Leonardo,** Cernik, P.
4686. **Trupinić Mijo,** Cernik, P.
4687. **Tucaković Božo,** Otok, S.
4688. **Tucaković Ivica,** Otok. S.
4689 **Ubavčić Trivun,** Bešenovo, S.
4690. **Ujlakoš Štefan,** St. Jankovci, S.
4691. **Ulaković Marko,** Bukovac, S.
4692. **Urban Andro,** Neradin, S.

Digitized by Google

4693. **Urošev Miloš**, Vojka, S.
4694. **Utvić Gliša**, Sotin, S.
4695. **Uzorov Daša**, Vizić, S.
4696. **Užarević Joso**, Gundinci, S.
4697. **Vaka Vilim**, Krčedin, S.
4698. **Valentin David**, Biškupci, P.
4699. **Varga Pavel**, Lipik, P.
4700. **Varičak Dragutin**, Bsška, S.
4701. **Varnica Ivan**, Gradište, S.
4702. **Varzić Joso**, Gudinci, S.
4703. **Vavarka Joško**, Neradin, S.
4704. **Veda Franjo**, Sladojevci, S.
4705. **Velečković Pavle**, Petrovci, S.
4706. **Veličković Trivun**, Irig, S.
4707. **Velisavljević Simo**, Raić gor., P.
4708. **Vendling Jakob**, Vinkovce, S.
4709. **Vendling Luka**, Vinkovce, S.
4710. **Ver er Ivan**, Čakovci, S.
4711. **Veseli Dominik**, Irig, S.
4712. **Veselinović Živan**, Neradin, S.
4713. **Vida Franjo**, Sladojevci, S.
4714. **Videković Josip**, Sunja, Z.
4715. **Vidić Gavra**, Vukojevci, S.
4716. **Vidović Ilija**, Gaj, P.
4717. **V ttich Petar**, Nov. Banovci, S.
4718. **Vladisav jević Josip**, Soljani, S.
4719. **Vlaket.ć Sreta**, Markuševci, S.
4720. **Vlaović Slavulj**, Lačarak, S.
4721. **Vlastelinstvo Jakova** grofa **Eltza**, Vukovar, S.
4722. **Voganjac Vlajko**, Čalma, S.
4723. **Vojnić Joso**, Slekovci, S.
4724. **Vojnović Stevo**, Kraljevčani, Z.
4725. **Vorgić Vid**, Vodjinci, S.
4726. **Vorkapić Nikola**, Ponikvari, S.
4727. **Vraničić Marko**, Crnci, S.
4728. **Vrbajac Pav e**, Krušedol, S.
4729. **Vrban Stjepan**, Dol. Miholjac, Vi.
4730. **Vrcibradić Dragutin**, Ilok, S.
4731 **Vrkatić Stevo**, Šid, S.
4732. **Vrkatić Živan**, Šid, S.
4733. **Vučetić Jovan**, Beočin, S.
4734. **Vuić Anton**, Abševci, S.
4735. **Vuić Jakob**, Abševci, S.
4736. **Vujić Alimpija**, Gjipša, S.
4737. **Vujković Martin**, Rajevo selo, S.
4738. **Vukosavljević Lazar**, Kamenica, S.
4739. **Vuković Adam**, Vel. Kopanica, P.
4740. **Vuković Kuzman**, Gaboš, S.
4741. **Vuković Miša**, Slakovci, S.
4742. **Vuković Simon**, Vukovar, S.
4743. **Vuksan Dane**, Otočac, LK.
4744. **Weiss Nathan**, Belovar, BK.
4745. **Wo!f Josip**, Potok, BK.
4746. **Zaluda Dane**, Vel. Bastaji, P.
4747. **Zečević Martin**, Bickoselo, P.
4748. **Zetović Jakov**, Ivankovo, S.
4749. **Zigra Joško**, Marinci, S.
4750. **Zlur'ć Nikola**, Andrijevci Vel., S.
4751. **Zorkić Jovan**, Ugrinovci, S.
4752. **Zöller Antun**, Zemun, S.
4753. **Zrnić Jovan**, Mohovo, S.
4754. **Zupanić M.**, Vel. Kopanica, P.
4755. **Žegarac Petar**, Šašinci, S.
4756. **Živančević Pavao**, Irig, S.
4757. **Živanović Jovan**, Vezić, S.
4758. **Živanović Ljubomir**, Petrovčić, S.
4759. **Živanović Stipe**, Vukojevci, S.
4760. **Živić Antun**, Sikirevac, S.
4761. **Živić Grga**, Gradište, S.
4762. **Živić Simon**, Gradište, S.
4763. **Živić Tomo**, Gradište, S.
4764. **Živković Antonija**, Grabovo, S.
4765. **Živković Ferdo**, Ivankovo, S.
4766. **Živković Fila**, Nemci, S.
4767. **Živković Ivan**, Klanac, LK.
4768. **Živković Marko**, Ivankovo, S.
4769. **Živković Milutin**, Šašinci, S.
4770. **Živković Negovan**, Šašinci, S.
4771. **Živković Nikola**, Beočin, S.
4772. **Živković Stefan**, Nemci, S.
4773. **Živković Svetozar**, Neradin, S.
4774. **Žižek Andrija**, Gjurgjevac, BK.
4775. **Žukanovica Petar**, Kukunjevac, P.

18. Povesmo.

4776. **Gaži Jelka**, Kutina, BK.
4777. **Gospodarska podružnica** N. Gradiška, P.
4778. **Horvat Pavao**, St. Dežanovci, S.

Digitized by Google

4779. **Hupbauer**, Novo selo, S.
4780. **Janković Pane**, N. Gradiška, P.
4781. **Jovanović Damjan**, Vera, S.
4782. **Mijatović Filip**, Vera, S.
4783. **Ovčević Amalija**, Privlaka, S.
4784. **Petrekovič Agata**, Šandrovac, BK.
4785. **Sobić Aćim**, Vera, S.

19. Proso.

4786. **Abramović Ignac**, Rajevo selo, S.
4787. **Agičić Gjuka**, Nuštar, S.
4788. **Babić Stjepan**, St. Petrovoselo, S.
4789. **Banović Ivan**, Ponikvari, Vi.
4790. **Barth Mihael**, Indjija, S.
4791. **Bertić Gjuro**, Otok, S.
4792. **Bilić Mato**, Cerna, S.
4793. **Bošnjak**, Otok, S.
4794. **Bošnjaković Ivan**, Nemci, S.
4795. **Božić Vinko**, Slakovci, S.
4796. **Brbatović Gavro**, Otok, S.
4797. **Brda Josip**, Poljana, P.
4798. **Budišić Kosta**, Kuzmin, S.
4799. **Burčak Gjuro**, Petrovci, S.
4800. **Buš Andrija**, Beška, S.
4801. **Crnković Antun**, Viduševac, Z.
4802. **Ćurčin Tomo**, Vojka, S.
4803. **Darijević Živko**, N. Banovci, S.
4804. **Deutsch Antun**, Vinkovci, S.
4805. **Dimitrijević Joca**, Jazak, S.
4806. **Djaković Ilija**, Šid, S.
4807. **Djaković Marko**, St. Jankovci, S.
4808. **Dolnaj Simo**, Pazova, S.
4809. **Domačinović Andrija**, Bošnjaci, S.
4810. **Došlin Josip**, Pitomača, BK.
4811. **Došlin Tomo**, Pitomača, BK.
4812. **Dragosavljević Petar**, Okučani, P.
4813. **Dvojković Andrija**, Bogdanovci, S.
4814. **Epner Josip**, Nuštar, S.
4815. **Falamić Antun**, Pribiševci, Vi.
4816. **Fidra Magda**, Nuštar, S.
4817. **Filipović Marian**, Soljani, S.
4818. **Filipović Stjepan**, Niemci, S.
4819. **Filips Krištof**, Neudovf, S.
4820. **Fischer Franjo**, Vodjinci, S.
4821. **Ferdinand Antun**, Neudorf, S.
4822. **Fürst Ignac**, Dubrava, BK.
4823. **Gasijević Marko**, Voloder, BK.
4824. **Gold Pavao**, Popovača, BK.
4825. **Gospodarska podružnica**, N. Gradiška, P.
4826. **Grabovci občina**, Grabovci, S.
4827. **Gjurgevec Aleksa**, Našice, Vi.
4828. **Hant Adam**, Nuštar, S.
4829. **Hanzer Nikola**, Surčin, S.
4830. **Haz Ivan**, Nuštar, S.
4831. **Hehn Adam**, Beška, S.
4832. **Herak Gjuro**, Vel. Trojstvo, BK.
4833. **Herman Franjo**, Vinkovci, S.
4834. **Horvat Aladar**, Martinci. S.
4835. **Horvat Filip**, Gjurgjevac, BK.
4836. **Hrvoić Vojtjeh**, Ferdinandovac, BK.
4837. **Ilinački Lazar**, Erdevik, S.
4838. **Ivanisević Jakob**, Kovačevac, P.
4839. **Jačimović Nikola**, Biskupci, P.
4840. **Jakšić Ferdo**, Cerna, S.
4841. **Janjić Marko**, Drenovci, S.
4842. **Jarić Martin**,
4843. **Jašo Jano**, Pazova, S.
4844. **Jugović Mijo**, Uštici, P.
4845. **Juranić Andro**, Vel. Trojstvo, BK.
4846. **Jurković Joso**, Vodjinci. S.
4847. **Kadić Mato**, Gudinci, S.
4848. **Kadić Vinko**, Gudinci, S.
4849. **Karabalić Josip**, Rokovci, S.
4850. **Karoviljević Adam**, Rajevo selo, S.
4851. **Kasaić Ilija**, Krapje, P.
4852. **Kasalica Dmitar**, Gor. Raić, P.
4853. **Kohn Lazar**, Morović, S.
4854. **Kokanović Mijo**, Gudinci, S.
4855. **Kolar Ignac**, Bogdanovci, S.
4856. **Kolčar Ničifor**, Surčin, S.
4857. **Kotnik Franjo**, Končanica, P.
4858. **Kovač Mato**, Gjurgjevac. BK.
4859. **Kovačić Mato**, Virje, BK.
4860. **Kovačević Andrija**, Gradište, S.
4861. **Kovačević Antun**, Ivankovo, S.
4962. **Kovačević Bartol**, Ivankovo, S.
4863. **Kovačević Gjuro**, Kovačevac, P.
4864. **Kovačević Petar**, Kovačevac, P.
4865. **Kraus A.**, Šid, S.

Digitized by Google

4866. **Krekuzan Martin**, Novo selo, S.
4867. **Krenscher Adam**, Deč. S.
4868. **Kreuscher Jakov**, Deč, S.
4869. **Kritovac I.**, Jazak, S.
4870. **Križan Imbro**, Samarica, BK.
4871. **Kulišić Stanko**, Bošnjaci, S.
4872. **Kurdjipić Mato**, Ivankovo, S.
4873. **Kurke Martin**, Gudovac, BK.
4874. **Lazić Nikola**, Laz. S.
4875. **Legradi Gjuro**, Gjurgjevac. BK.
4876. **Lombarović Andrija**, Otok, S.
4877. **Lombarović Gjuro**, Otok, S.
4878. **Lovrić Mato**, Komletinci, S.
4879. **Lozjanin Marko**, Grk, S,
4880. **Lučić Martin**, Gudinci, S.
4881. **Majatović Tomo**, Borovac, P.
4882. **Markić Ivo**, Gjurgjevac, BK.
4883. **Markos Dragutin**, Nikinci, S.
4884. **Marković Adam**, Grk. S.
4885. **Marković Pavao**, St. Mikanovci, S.
4886. **Maletić Andrija**, Uljanik. P.
4887. **Marinković Bartol**, Svinjarevci, S.
4888. **Medel Filip**, Neudorf, S.
4889. **Mehandžić Andrija**, Beška, S.
4890. **Meseljević Andrija**, Abševci, S.
4891. **Mihoković Vladislav**, Čazma, BK.
4892. **Mikša Martin**, Gjurgjevac, BK.
4893. **Mikšić Marko**, Dolnjak Z.
4894. **Milanović Savko**, Grk, S.
4895. **Miler Mijo**, Indjija, S.
4896. **Miljević Tomo**, Privlaka, S.
4897. **Milković Žaver**, N. Jankovci, S.
4898. **Milovanović Dmitar**, Kupinovo, S.
4899. **Mišković Simun**, Radinci, S.
4900. **Majnarić Simo**, Jelensko, BK.
4901. **Mraković Tomo**, Krivaj, P.
4902. **Mundocil Josip**, Vinkovci, S.
4903. **Nadjerdj Petar**, Petrovci, S.
4904. **Neferenović Ivan**, Privlaka, S.
4905. **Neler Mihajlo**, Ilača, S.
4906. **Nikolić Živan**, Lačarak, S.
4907. **Ogrugić Damjan**, Morović, S.
4908. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.
4909. **Papeš Franjo**, Maradik, S.
4910. **Pavešić Marko**, Otok, S.
4911. **Pavičić Mato**, Vinkovci, S.
4912. **Pavišin Mato**, Gjurgjevac, BK.
4913. **Petrović Dušan**, Markuševci, S.
4914. **Petrović Stjepan**, Bosiljevac, S.
4915. **Pigtić Stjepan**, St. Petrovoselo, P.
4916. **Plesničar Franjo**, Kutina, BK.
4917. **Popović Prokop**, Dežanovac, P.
4918. **Popović Vaso**, Markušica, S.
4919. **Poznanović Živan**, Grk, S.
4920. **Prakaturović Marijan**, Slakovci, S.
4921. **Predojević Ignjat**, Gor. Raić, P.
4922. **Reiner Mijo** dr., Brestovac, P.
4923. **Richard Josip**, Bogdanovci, S.
4924. **Robetić Vid**, Poljanec, Va.
4925. **Rosenberg Ignac**, Šid, S.
4926. **Rosenberg Simon**, Erdevik, S.
4927. **Slamnjaković Martin**, Vodjinci, S.
4928. **Smedj Stjepan**, Uljanik, P.
4929. **Sorg Jakov**, Zemun, S
4930. **Spreicer Ivan**, Vukojevci, S.
4931. **Stanić Živan**, Bosut, S.
4932. **Steiner Samuel**, Kutina, BK.
4933. **Stivičević Adam**, Otok, S.
4934. **Stivičević Hilar**, Otok, S.
4935. **Stivičić Pavao**, Otok, S.
4936. **Stojanović Petar**, Gradište, S.
4937. **Stromar Ivan**, Petrinja, Z.
4938. **Subašić Rok**, Otok, S.
4939. **Sulekić Gjuro**, Kozarica, P.
4940. **Suvić Mato**, Rašinovci, S.
4941. **Svedek Mato**, Gjurgjevac, BK.
4942. **Šagovac Antun**, Prvča, P.
4943. **Šajka Gjuro**, Gjurgjevac, BK.
4944. **Šeatović Timotej**, Kovačevac, P.
4945. **Štern Jakob**, M. Bukovac, Va.
4946. **Šimetić Martin**, Ivankovo, S.
4947. **Škrbić Miloš**, Martinci, S.
4948. **Šmit Matica**, Surčin, S.
4849. **Scheyer Vilko**, Ludbreg, Va.
4950. **Schnur Mijo**, Tovarnik, S.
4951. **Schwager Ivan**, Ivankovo, S.
4952. **Schweichler Ivan**, Tovarnik, S.
4953. **Schwarz Jakob**, Zemun, S.
4954. **Tomašević V.**, Šamac, S.
4955. **Trbljanović Antun**, Otok, S.
4956. **Urich Joso**, Vodjinci, S.
4957. **Valok Jozija**, N. Banovci, S.

Digitized by Google

4958. **Varga Janko**, Daruvar, P.
4959. **Varičak Dragutin**, St. Pazova, S.
4960. **Varoš Ivan**, Soljani, S.
4961. **Velečković Živan**, Grk, S.
4962. **Videković Josip**, Sunja, Z.
4963. **Vittich Petar**, N. Banovci, S.
4964. **Vladisavljević Josip**, Soljani, S.
4965. **Vojnović Stjepan**, Kraljevčani, Z.
4966. **Vuksan Dane**, Otočac, LK.
4967. **Zaluda Dane**, V. Bastaji, P.
4968. **Zuranov Stevan**, Grk, S.
4969. **Zwieb Jakob**, Nuštar, S.
4970. **Živković Filip**, Nemci, S.

20. Raž.

4971. **Bartoniček Hinko**, Novska, P.
4972. **Batrac Mato**, Našice, Vi.
4973. **Bažant Josip**, Gjulaves, P.
4974. **Benačić Franjo**, Ivankovo, S.
4975. **Berthold** gr. **Artur**, Moslavina, BK.
4976. **Bertić Antnn**, Privlaka, S.
4977. **Bingulac Miloš**, Negoslavci, S.
4978. **Birmili Antun**, Cerič, S.
4979. **Boček Josip**, Poljana, P.
4980. **Bočkaj Ivan**, Ludbreg, Va.
4981. **Bogdanović Jovo**, Vrhovine, LK.
4982. **Bosanac Mile**, V. Bastaji, P.
4983. **Brebar Petar**, Gjurgjevac, BK.
4984. **Crnković Antun**, Viduševac, Z.
4985. **Dianić Mirko**, Peteranec, BK.
4986. **Dimitrievič Joco**, Jazak, S.
4987. **Djekić Dane**, Prvča, P.
4988. **Došić Dmitar**, Gudovac, BK.
4989. **Došlin Tomo**, Pitomača, BK.
4990. **Dragosavljević Petar**, Okučane, P.
4991. **Eribeck Izidor**, Filipovac, P.
4992. **Faller Fridrich**, Beška, S.
4993. **Faubel Petar**, Biskupci, P.
4994. **Franz Lovro**, Rokovci, S.
4995. **Frančina Martin**, Gjurgjevac, BK.
4996. **Fratrić Franjo**, Cernik, P.
4997. **Fersteg Mato**, Novska, P.
4998. **Gašić Antun**, Biskupci, P.
4999. **Gjamiš Jovan**, Klisa, P.
5000. **Gjukić Antun**, Velika, P.
5001. **Gold Pavao**, Popovača, BK.
5002. **Goldschmidt Mavro**, Novigrad, BK.
5003. **Goršа Joso**, Petrinja, Z.
5004. **Gosp. podružnica**, N. Gradiška, P.
5005. **Herak Gjuro**, V. Trojstvo, BK.
5006. **Horački Franjo**, Gjulaves, P.
5007. **Horming Gjuro**, Erdevik, S.
5008. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
5009. **Hribar Nikola**, N. Čiče. Z.
5010. **Hupbauer Gjuro**, Neudorf, S.
5011. **Inkey** baron **Milan**, Rasinja, Va.
5012. **Isčić Luca**, Ivankovo, S.
5013. **Ištaković Marko**, Ivankovo, S.
5014. **Ivanišević Jakob**, Kovačevac, P.
5015. **Jakešević Štef**, Dežanovac, P.
5016. **Janković Pane**,
5017. **Josipović** pl. **Imbro**, Varaždin, Va.
5018. **Jovanović Kuzman**, Gradište S.
5019. **Jurišić Nikola**, Cernik, P.
5020. **Kaffka Dragutin**, Cerević, S.
5021. **Kajzer Franjo**, Irig, S.
5022. **Katović Ivo**, Našice, Vi.
5023. **Kail Jakov**, Jukinci, S.
5024. **Klaić Andrija**, Lipik, P.
5025. **Klemen Franjo**, Kapetanovo polje, P.
5026. **Knežević Mijo**, Našice, Vi.
5027. **Knežić Lujo**, N. Čiče, Z
5028. **Kobar Ljudevit**, Gjurgjevac, BK.
5029. **Koib Ivan**, Sirač, S.
5030. **Kotorac Gjuro**, Omanovac, P.
5031. **Kovačević Pavao**, Vališselo, MR.
5032. **Kovačević Petar**, Kovačevac. P.
5033. **Kovačević Petar**, V. Bastaji, P.
5034. **Kovačević Stjepan**, Gjurgjevac, BK.
5035. **Krajnović, Dejan**, Buč, S.
5036. **Križan Ilija**, Samarica, BK.
5037. **Kuncel Milan**, Grgurevac, S.
5038. **Lamber Franjo**, Jarmina, S.
5039. **Latečki Ivan**, Ludina, BK.
5040. **Lazić Mijo**, Cernik, S.
5041. **Lombarović Jakov**, Otok, S.
5042. **Lotter Antun**, Vodjinci, S.
5043. **Maletić Andrija**, Uljanik, P.
5044. **Marić Aleksa**, Brestovac, P.

Digitized by Google

5045. **Marić Gjuro**, Poljana, P.
5046. **Marinković Bartol**, Svinjarevci, S.
5047. **Matković Ignac**, Cernik, P.
5048. **Mesar Gjuro**, Gjurgjevac, BK.
5049. **Mihajlović Glišo**, Gaboš, S.
5050. **Mihajlović Petar**, Našice, Vi.
5051. **Mikičić Antun**, Našice, Vi.
5052. **Mileusnić Marko**, Maksimir, Z.
5053. **Milunić Mio**, Gjurgjevac, BK.
5054. **Miovac Josip**, Dobrovac, P.
5055. **Mohler Josip**, S. Petrovoselo. P.
5056. **Momić Dmitar**, V. Bastaji, P.
5057. **Muža Marija**, Ponikvari, Vi.
5058. **Müller Dominik**, Sirač, P.
5059. **Nemet Stiepan**, Našice, Vi.
5060. **Nenadović Gjuro**, Lipik, P.
5061. **Neuman Alexander**, Dežanovac, P.
5062. **Nikolić Stanko**, Ivankovo, S.
5063. **Novak Vinko**, Končanica, P.
5064. **Občina Vrhovine**, LK.
5065. **Občina Drenovac**, Vi.
5066. **Oljača Marko**, G. Obrež, P.
5067. **Omazo Josip**, Poljana, P.
5068. **Pandurović Radovan**, Pačetina, Va.
5069. **Pankarić Martin**, Virje, BK.
5070. **Pavičić Lovro**, Prvča, P.
5071. **Peičić Marko**, Terdinci. S.
5072. **Pelikan Josip**, Dežanovac, P.
5073. **Perak Lojza**, Velika, P.
5074. **Pinojtić Stjepan**, Petrovoselo, P.
5075. **Plečko Luka**, Gjurgjevac, BK.
5076. **Plesničar Franjo**, Kutina, BK.
5077. **Plesz Ivan**, Ivankovo, S.
5078. **Poldrugač Andro**, Goričko, S.
5079. **Predojević Ignjat**, D. Raić, P.
5080. **Rablar Šimo**, Satinjani, P.
5081. **Radočaj Ivan**, Sladojevci, Vi.
5082. **Richard Jakov**, Bogdanovci, S.
5083. **Rosenberg Simon**, Erdevik, S,
5084. **Sabadoš Gjuro**, Mikluševci, S,
5085. **Savković Nikola**, Putinci, S.
5086. **Signjar Franjo**, Virje, BK.
5087. **Soprano David**, Banovac, P.
5088. **Stromar Ivan**, Petrinja, Z.
5089. **Sučević Stevo**, Laz, S.
5090. **Sulimanec Mato**, Gjurgjevac, BK.
5091. **Šabarić Bolto**, Gjurgjevac, BK.
5092 **Šafar Franjo**, V. Bastaji, P.
5093. **Šagovac Antun**, Prvča, P.
5094. **Steiner Samuel**, Kutina, BK.
5095. **Štern Jakob**, M. Bukovac, Va.
5096. **Švendek Mato**, Gjurgjevac, BK.
5097. **Tičarić Stipa**, Ilok, S.
5098. **Tonković Franjo**, Privlaka, S.
5099. **Varaga Pavel**, Lipik, P.
5100. **Varžić Filip**, Gudinci, S.
5101. **Vendling Jakov**, Vinkovci, S.
5102. **Vojnović Petar**, Čortanovci, S.
5103. **Vuković Josip**, Sunja, Z.
5104. **Vuksan Dane**, Otočac, LK.
5105. **Žigić Joško**, Marinci, S.
5106. **Živković Antun**, Vodjinci, S.
5107. **Žižek Andrija**, Gjurgjevac, BK.

21. Repica.

5108. **Bader Ivan**, Neudorf, S.
5109. **Bančević Mojo**, Negoslavci, S.
2110. **Benković Antun**, Ivankovo, S.
5111. **Bertić Jakob**, Nuštar, S.
5112. **Bervida Josip**, Marinovo selo, P.
5113. **Burčak Juro**, Vukovar, S.
5114. **Crnojački Milan**, Erdevik, S.
5115. **Emich Petar**, Ivankovo, S.
5116. **Gavrilović Lazar**, Laz, S.
5117. **Hauzer Nikola**, Bečmen, S.
5118. **Heim Jakov**, Vinkovci, S.
5119. **Horaček Franjo**, Vel. Bastaji, P.
5120. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
5121. **Ilić Ivan**, Bogdanovci, S.
5122. **Jakobec Ivan**, Neudorf, S.
5123. **Jarminac Petar**, Laz, S.
5124. **Jeremić** pl. **Amfilohija**, Šišatovac, S.
5125. **Jerhy Hinko**, Andrijaševci, S.
5126. **Keller Franjo**, Nuštar, S.
5127. **Knežević Ignjat**, N. Jankovci, S.
5128. **Kosanović Nikola**, Laz, S.
5129. **Kulman Vaclav**, Novska, P.
5130. **Lazarević Vaso**, Surčin, S.
5131. **Leitner Mijo**, Neradin, S.

Digitized by Google

5132. **Lombarović Antun**, Otok, S
5133. **Matasović Živko**, Gudinci, S.
5134. **Muhić Gjuro**, Gudinci, S.
5135. **Nadjerdj Petar**, Petrovci, S.
5136. **Nikolić Kuzman**, Ivankovo, S.
5137. **Nikolić Stjepan**, Novo selo, S.
5138. **Ochs Jakov**, Hrastovica, P.
5139. **Petkić Joso**, Vinkovci, S.
5140. **Petrak Gjuro**, Bosiljevac, S.
5141. **Radić Adam**, Vodjinci, S.
5142. **Radovanović Gjoko**, Ugrinovci, S.
5143. **Radulov Latinka**, Negoslavci, S.
5144. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
5145. **Suša Ilija**, Mirkovci, S.
5146. **Suvak Petar**, Vukovar, S.
5147. **Schmaus Ivan**, Erdevik, S.
5148. **Teofilović Lazar**, Novi Jankovci, S.
5149. **Vendling Jakov**, Vinkovci, S.
5150. **Vendling Luka**, Vinkovci, S.
5151. **Vulić Marko**, Abševci, S.
5152. **Zečević Blaž**, Vodjinci, S.
5153. **Živanović Ljubomir**, Petrovčić, S,
5154. **Živić Franjo**, Sikirevci, S.
5155. **Živković Filip**, Nemci, S.

22. Sirak.

5156. **Alavanić Fabijan**, Bebrina, P.
5157. **Avramović Alimpija**, Neradin, S.
5158. **Bizumić Savo**, Neradin, S.
5159. **Božanović Grga**, Novoselo, S.
5160. **Brnatović Martin**, Otok, S.
5161. **Bubenheimer Teobald**, St. Pazova, S.
5162. **Bušić Gjuro**, Županja, S.
5163. **Cerjak Gjuro**, Neradin, S.
5164. **Čupić Marko**, Komletinci, S.
5165. **Dimitrievič Joco**, Jazak, S.
5166. **Dragosavljević Petar**, Okučani, P.
5167. **Gospodarska podružnica** Nova Gradiška, P.
5168. **Filips Nikola**, Neudorf, S.
5169. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
5170. **Jakičić Vjekoslav**, Štivice, P.
5171. **Jakovački Gjoko**, Neradin, S.
5172. **Jankulović Lazar**, Jazak, S.
5173. **Janković Gjoko**, Neradin, S.
5174. **Janković Lazar**, Neradin, S.
5175. **Kaizer Matija**, Irig, S
5176. **Klein Antun**, Niemci, S.
5177. **Manastir Jazak**, S.
5178. **Matešević Andja**, Neradin, S.
5179. **Matičić Petar**, Otok, S.
5180. **Matičić Stjepan**, Otok, S.
5181. **Matošević Andja**, Martinci, S.
5182. **Mazbach Pavao**, Andrijaševci, S.
5183. **Mičašević Savo**, Irig, S.
5184. **Mihaljković Andro**, Andrijaševci, S.
5185. **Mihić Gjuro**, Gudinci, S.
5186. **Mikšić Damjan**, Laz, S.
5187. **Miluťinović Gjoko**, Neradin, S.
5188. **Mohler Josip**, Petrovoselo, P.
5189. **Molnar Martin**, Irig, S.
5190. **Neferenović Ivan**, Privlaka, S.
5191. **Obrenović Gjoko**, Irig, S.
5192. **Okrugić Damjan**, Morović, S.
5193. **Papeš Stjepan**, Maradik, S.
5194. **Pavlović Damjan**, Neradin, S.
5195. **Pavić Miško**, Laz, S.
5196. **Pinojtić Stjepan**, St. Petrovoselo, P.
5197. **Radić Mio**, Gračenica, BK.
5198. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
5199. **Recher Fidelius**, Andrijaševci, S.
5200. **Stromar Ivan**, Petrinja, Z.
5201. **Subašić Antun**, Otok, S.
5202. **Subašić Ivan**, Otok, S.
5203. **Šajnović Adam**, Otok, S.
5204. **Šlacher Fridrich**, Pazova, S.
5205. **Šuvić Marko**, Otok, S.
5206. **Schwelcher Ivan**, Tovarnik, S.
5207. **Tomašević V.**, Šamac, S.
5208. **Trbljanić Antun**, Otok, S.
5209. **Trbljanović Antun**, Otok, S.
5210. **Tucaković Marko**, Otok, S.

Digitized by Google

23. Sjemenje.

a) Sjeme od bundevâ.

5211. **Bader Ivan**, Neudorf, S.
5212. **Beketinac Antun**, Vodjinci, S.
5213. **Gospodarska podružnica**, Nova Gradiška, P.
5214. **Gospodarska podružnica**, Zemun, S.
5215. **Kovačić Petar**, Kovačevac, P.
5216. **Lazić Nikola**, Laz, S.
5217. **Lazić Stanko**, Mirkovci, S.
5218. **Lučić Ioso**, N. Jankovci, S.
5219. **Maršić Franjo**, Drenovica, BK.
5220. **Masnikosa Stanko**, Mirkovci, S.
5221. **Mikšić Damjan**, Mirkovci, S.
5222. **Moster Hinko**, Sv. Ivan Žabno, BK.
5223. **Pavić Miško**, Laz, S.
5224. **Sarić Nikola**, Laz, S.
5225. **Švirac August**, Vodjinci, S.
5226. **Schleicher Ljudevit**, Banovci Novi, S.
5227. **Vezirović Simo**, Mirkovci, S.
5228. **Videtić Stjepan**, Ždala, BK.
5229. **Vladisavljević Franjo**, Soljani, S.
5230. **Zorić Sava**, Mirkovci, S.
5231. **Živić Antun**, Sikirevci, S.

b) Sjeme od dunjâ.

5232. **Biber Kiara**, Bebrina, P.
5233. **Bognar Andrija**, Čakovci, S.
5234. **Töröki Josip**, Čakovci, S.

c) Sjeme od lana.

5235. **Ananić Vaso**, Brod, P.
5236. **Bačić Ruža**, Šamac, S.
5237. **Beck Albert**, Vinkovci, S.
5238. **Bertić Franjo**, Vinkovci, S.
5239. **Bertić Marko**, Otok, S.
5240. **Bilić Marija**, Komletinci, S.
5241. **Bosnić Nikola**, Andrijaševci, S.
5242. **Brkić Matilda**, Rokovci, S.
5243. **Crnac Pavao**, Bebrina, P.
5244. **Dragosavljević P.**, Okučani, P.
5245. **Ferić Vatroslav**, Mala, P.
5246. **Gospodarska podružnica**, Nova Gradiška, P.
5247. **Hamburger Adolf**, Soljani, S.
5248. **Ilček Sofija**, Pleternica, P.
5249. **Ivanišević Jakov**, Kovačevac, P.
5250. **Jakopinac Ana**, Lipovljani, P.
5251. **Janković Dane**,
5252. **Jovanović Ivan**, Gradište, S.
5253. **Jozić Manda**, Ivankovo, S.
5254. **Klaić Nikola**, Andrijevci, P.
5255. **Kovačević Antun**, Otok, S.
5256. **Lombarović Jakov**, Otok, S.
5257 **Lončarević Elizabet**, Trnjani, P.
5258. **Lukić Pavka**, Nuštar, S.
5259. **Macak Stjepan**, Voloder, BK.
5260. **Maloševac Nikola**, Vodjinci, S.
5261. **Maršić Franjo**, Drenovica, BK.
5262. **Matijašević Adam**, Otok, S.
5263. **Mihić Gjurgje**, Gudinci, S.
5264. **Mihić Kata**, Gudinci, S.
5265. **Mravunac Stanko**, Dežanovac, P.
5266. **Neferenović Matija**, Privlaka, S.
5267. **Očevčić Ana**, Privlaka, S.
5268. **Ozdanović Adam**, Otok, S.
5269. **Perošević Gjuro**, Gor. Raić, P.
5270. **Petreković Mato**, Peteranec, BK.
5271. **Petričić Kata**, Ivankovo, S.
5272. **Rohak Roza**, Samarica, BK.
5273. **Sagovac Antun**, Prvča, P.
5274. **Sarošević Eva**, Ivankovo, S.
5275. **Skokić Joso**, Otok, S.
5276. **Sokčević Marijan**, Slakovci, S.
5277. **Sokol Josip**, Soljani, S.
5278. **Spaić Mato**, Niemci, S.
5279. **Stojanović Petar**, Gradište, S.
5280. **Subašić Martin**, Otok, S.
5281. **Štefanija Mato**, Peteranec, BK.
5282. **Topljak Gjuro**, Gjurgjevac, BK.
5283. **Trbljanić Gabro**, Otok, S.
5284. **Tury Josip**, Andrijaševci, S.
5285. **Videković Josip**, Sunja, Z.
5286. **Živić Šimun**, Gradište, S.

d) Žumanjac.

5287. **Borisavljević Jovan**, Erdevik, S.
5288. **Deutsch Antun**, Vinkovci, S.

Digitized by Google

5289. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
5290. **Jarminac Petar**, Laz, S.

e) Ino sjemenje.

5291. **Czerveny Gustav**, Erdevik. S.
Sjeme od suncokreta.
5292. **Čačuga Ivan**, Belovar, BK.:
Sjeme od sunčanice.
5293. **Gospodarska podružnica**, Nova Gradiška. P.:
Sjeme od buraka.
5294. **Gospodarska podružnica**, Zemun, S.:
Sjeme od krastavaca i od ricina, trsno sjeme.
5295. **Horvat Aladar**, Martinci, S.:
Sjeme od buraka.
5296. **Pejačević** grof **Ladislav**, Kraljevci, S.:
Sjeme od suncokreta.
5297. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.:
Sjeme od ricina.
5298. **Savić Kosta**, Zemun, S.:
Sjeme od špinata, od mrkve, od salate, od pastinaka, od poriluka, od peršina, od krastavaca.
5299. **Seljan Iv**, Josipovac-Retfala, Vi.:
Sjeme od suncokreta.
5300. **Stanojević Petar**, Kraljevci, S.:
Sjeme od suncokreta.
5301. **Teodorović Mijat**, Laz, S.:
Sjeme od suncokreta.

24. Sočivica.

5302. **Beke Dragutin**, St. Pazova, S.
5303. **Crvenković Timotija**, Irig, S.
5304. **Dehanić Živko**, Andrijaševci, S.
5305. **Erlauer Andrija**, Irig, S.
5306. **Fellnger Josip**, Irig, S.
5307. **Gjerčan Janko**, Erdevik, S.
5308. **Gjukić Dušan**, Maradik, S.
5309. **Hildmayer Franjo**, Vodjinci, S.
5310. **Kajzer Franjo**, Irig, S.
5311. **Kajzer Matija**, Irig, S.
5312. **Kajzer Stjepan**, Jazak, S.
5313. **Kerić Filko**, Komletinci, S.
5314. **Laiter Demeter**, Neradin, S.
5315. **Lozer Ludvig**, Krčedin, S.
5316. **Malešević Lazar**, Irig, S.
5317. **Michail Bartol**, St. Pazova, S.
5318. **Miler Mijo**, Indjija, S.
5319. **Mitrović Cveja**, Jazak, S.
5320. **Molnar Martin**, Irig, S.
5321. **Nikolić Milan**, Irig, S.
5322. **Petričević Marko**, Ilača, S.
5323. **Popović Živan**, N. Karlovci, S.
5324. **Popović Živan**, St. Pazova, S.
5325. **Randović Ivo**, Andrijaševci, S.
5326. **Roter Franjo**, Irig, S.
5327. **Saleš Milan**, Šid, S.
5328. **Stanisavljević Miloš**, Šid, S.
5329. **Štivić Joža**, Šarengrad, S.
5330. **Trifunović Mitar**, Irig, S.

25. Zob.

5331. **Abramović Vatroslav**, Rajevo selo, S.
5332. **Abt Jakob** st., Sotin, S.
5333. **Ačimović Andrija**, Berkasovo, S.
5334. **Adamović Mito** st., Beočin, S.
5335. **Adjić Marija**, Ilok, S.
5336. **Agičić Gjuka**, Nuštar, S.
5337. **Alargjić Gjoka**, Radinci, S.
5338. **Alatrović Josip**, Vinkovci, S.
5339. **Aligjukić Lenka**. Neštin, S.
5340. **Ambrinac Gjuro**, Ivankovo, S.
5341. **Ananić Vaso**, Trnjani, P.
5342. **Aralica Milovan**, Škare, LK.
5343. **Arbutović Matija**, Vizić, S.
5344. **Atanacković Jovan**, Maradik, S.
5345. **Avakumović Gjoko**, Divoš, S.
5346. **Avramović Stefan**, Neradin, S.
5347. **Babić Sava**, Belegiš, S.
5348. **Babić Stjepan**, Irig, S.
5349. **Bačić**, Šamac, S.
5350. **Baić Stjepan**, Neradin, S.
5351. **Balć Svetozar**, Beška, S.
5352. **Balić Antun**, Otok, S.
5353. **Balić Ilija**, Abševci, S.
5354. **Barač Joca**, Šašinci, S.
5355. **Barković Nikola**, Irig, S.
5356. **Barlović Stjepan**, Djakovo, Vi.
5357. **Barna Nikola**, Petrovci, S.

Digitized by Google

5358. **Bartek Gjuro**, Irig, S.
5359. **Baumgärtner Benedikt**, Sotin, S.
5360. **Baumgärtner Sebastian**, Sotin, S.
5361. **Belić Gavro**, Mohovo, S.
5362. **Belić Jovan**, Irig, S.
5363. **Beljin Svetozar**, Golubinci, S.
5364. **Benačić Franjo**, Ivankovo, S.
5365. **Benešić Stjepan**, Ilok, S.
5366. **Berek Mijo**, Šid, S.
5367. **Bertić Jakob**, Nuštar, S.
5368. **Berthold grof**, Moslavina, BK.
5369. **Bezmer Ivan**, Surčin, S.
5370. **Bezmili Adam**, Jarmina, S.
5371. **Bielić Stanko**, Laz, S.
5372. **Bilić Jakov**, Cerna, S.
5373. **Binklić Petar**, Novoselo, S.
5374. **Blažević Nikola**, Našice, Vi.
5375. **Blidović Jovan**, Opatovac, S.
5376. **Bobočki Giga**, Sviloš S.
5377. **Bogić Branko**, Lačarak, S.
5378. **Bogdanović Jovan**, Trpinja, S.
5379. **Bogdanović Jovo**, Vrhovine, LK.
5380. **Bognar Joško**, Čakovci, S.
5381. **Bombel grof Marko**, Vinica, Va.
5382. **Bošković Jovan**, Kupinovo, S.
5383. **Bošnjak Josip**, Harkanovci, Vi.
5384. **Bošnjak Marko**, Otok, S.
5385. **Bežanović Pavao**, Novoselo, S.
5386. **Böhm Josip**, Sladojevci, S.
5387. **Brand Josip**, Jarmina, S.
5388. **Brandelik Petar**, Čalma, S.
5389. **Branković Jovo**, Grabovci, S.
5390. **Braschel Jakob**, Zemun, S.
5391. **Brkić Stevan**, Irig, S.
5392. **Bubenheimer Theobald**, Stara Pazova, S.
5393. **Burčak Gjuro**, Petrovci, S.
5394. **Busbach Gjuro**, Vinkovci, S.
5395. **Busman Fridrich**, N. Pazua, S.
5396. **Butković Antun**, Ivankovo, S.
5397. **Cigić Mijo**, Podgradje, S.
5398. **Cvijanović Ivan**, Kurjak, LK.
5399. **Costaperaria Josip**, Krapje, P.
5400. **Crnogorac Gjoko**, Pačetina, S.
5401. **Curković Nikola**, Irig, S.
5402. **Cvitić Martin**, Novoselo, S.
5403. **Cvitković Gjuro**, Novoselo, S.
5404. **Čošić Božo**, Slakovci, S.
5405. **Čošić Franjo**, Slakovci, S.
5406. **Čošić Gajo**, Slakovci, S.
5407. **Čošić Nikola**, Cerna, S.
5408. **Čanić Milan**, N. Slankamen, S.
5409. **Čavić Mladen**, Vukojevci, S.
5410. **Csech pl. Ervin**, Erdöd, S.
5411. **Ćirić Mojo**, Gaboš, S.
5412. **Ćirić Rajko**, Irig, S.
5413. **Ćirić Stjepan**, Gaboš, S.
5414. **Ćirić Tedor**, Irig, S.
5415. **Ćirković Radovan**, Šimanovci, S.
4416. **Čusilovec Živko**, Vinkovci, S.
5417. **Damjanović Jakov**, Nemci, S.
5418. **Damjanović Štefan**, Irig, S.
5419. **Damjanović Živan**, Grk, S.
5420. **Dimitrievič Joco**, Jazak, S.
5421. **Dimitrijević Mladen**, Neradin, S.
5422. **Dimitrijević Stjepan**, Opatovac, S.
5423. **Djekić Dane**, Prvča, P.
5424. **Dočić Nikola**, Ležimir, S.
5425. **Dolinec Stjepan**, Pazova, S.
5426. **Domjanović Stevo**, Irig, S.
5427. **Doroghazi Nikola**, Petrovci, S.
5428. **Došlin Josip**, Pitomača, BK.
5429. **Došlin Tome**, Pitomača, BK.
5430. **Dragičević Radoš**, Bežanija, S.
5431. **Dragojlović Lazar**, Gor. Raić, P.
5432. **Dragoljević Mato**, Rajevo selo, S.
5433. **Dragosavljević Mitar**, Irig, S.
5434. **Dragosavljević Petar**, Okučani, P.
5435. **Dragošević Simo**, Vinkovci, S.
5436. **Dretvić Marko**, Gradište, S.
5437. **Dürr Vilim**, Vinkovci, S.
5438. **Erdević Trifun**, Šid, S.
5439. **Erlauer Andrija**, Irig, S.
5440. **Erlbach Izidor**, Filipovac, P.
5441. **Faubel Petar**, Jakšići, P.
5442. **Fegeli Dragutin**, Vinkovci, S.
5443. **Felinger Josip**, Irig, S.
5444. **Ferić Ivan**, Cernik, P.
5445. **Ferić Vatroslav**, Mala, P.
5446. **Fišer Gašpar**, Marinci, S.
5447. **Fišer Ivan**, Golubinac, S.
5448. **Franjić Marko**,

Digitized by Google

5449. **Gačeša Lazar**, Mirkovci, S.
5450. **Gajčević Marko**, Slakovci, S.
5451. **Galević Adam**, Ivankovo, S.
5452. **Gartner Fabijan**, Čakovci, S.
5453. **Gašljević Marko**,
5454. **Gavrilović Lazar**, Laz, S.
5455. **Gavrilović Todor**, Neradin, S.
5456. **Genal Franjo**, Putinci, S.
5457. **Gerkić Stjepan**, Jazak, S.
5458. **Geti Pavao**, Nuštar, S.
5459. **Glavaš Ivan**, Našice, Vi.
5460. **Gold Pavao**, Popovača, BK.
5461. **Gospodarska podružnica**, N. Gradiška, P.
5462. **Grabić Marko**, Ivankovo, S.
5463. **Grigić Jovo**, Vinkovci, S.
5464. **Grgić Antun**, Bebrina, P.
5465. **Grgić Ivan**, Ivankovo, S.
5466. **Grujić Stanko**, Šid, S.
5467. **Guid Andrija**, Kuzmin, S.
5468. **Gutman Franjo**, Vinkovci, S.
5469. **Gjanić Jovan**, Lipik, P.
5470. **Gjekić Dane**, Prvča, P.
5471. **Gjukić Nikola**, Slakovci, S.
5472. **Gjulas Pajo**, Neradin, S.
5473. **Gjuraševič Andrija**, Nemci, S.
5474. **Gjurgjaković Pavao**, Ugrinovci, S.
5475. **Gjurgjević Aleksa**, Našice, Vi.
5476. **Gjurković Dragutin**, Županja, S.
5477. **Havelka Ivan**, Končanica, P.
5478. **Hefner Adam**, Zemun, S.
5479. **Hehn Ivan**, Gaboš, S.
5480. **Heleis Ivan**, Novi Slankamen, S.
5481. **Heleis Josip**, Čakovci, S.
5482. **Herman Josip**, Vinkovci, S.
5483. **Hideg Adam**, Opatovac, S.
5484. **Hildenbrandt Antun**, Jarmina, S.
5485. **Hirschenhaus Ilija**, Čerević, S.
5486. **Hornung Gjuro**, Erdevik, S.
5487. **Horvath Aladar**, Martinci, S.
5488. **Hozeg Adalbert**, Nemci, S.
5489. **Hrndješ Stjepan**, Šid, S.
5490. **Ignjatović Vlasto**, Surčin, S.
5491. **Ilin Antun**, Koška, Vi.
5492. **Ilkić Andrija**, Sotin, S.
5493. **Inkey baron Milan**, Rasinja, Va.
5494. **Isajlović Gjoko**, Gaboš, S.
5495. **Ištaković Marko**, Ivankovo, S.
5496. **Ivaniševič Jakov**, Kovačevac, P.
5497. **Izaković Joso**,
5498. **Jagar Grga**, Novska, P.
5499. **Jakešević Stjepan**, Rešetari, P.
5500. **Jakša pl. Božić**, Svinjarevci, S.
5501. **Jakšić Antun**, Cerna, S.
5502. **Jakšić Dušan**, Krčedin, S.
5503. **Jakšić Marijan**, Cerna, S.
5504. **Janković Ilija**, N. Jankovci, S.
5505. **Jankulović Lazar**, Jazak, S.
5506. **Jantal Adam**, Našice, Vi.
5507. **Jarminac Petar**, Laz. S.
5508. **Jelaknić Marian**, Slakovci, S.
5509. **Jelkić Sava**, Grabovo, S.
5510. **Jemrić Gjuro**, Rokovci, S.
5511. **Jerbić Mato**, Gjelekovec, Va.
5512. **Jerkić Stjepan**, Jazak, S.
5513. **Josimović Jovan**, Martinci, S.
5514. **Josipović pl. Imbro**, Varaždin, Va.
5515. **Jovanović Damjan**, Vera, S.
5516. **Jovanović Gjorgje**, Bežanija, S.
5517. **Jovanović Jovan**, Neradin, S.
5518. **Jovanović Kosta**, Daruvar, P.
5519. **Jovanović Mihajlo**, Kukunjevac, P.
5520. **Jovanović Mladen**, Krušedol, S.
5521. **Jovanović Zarija**, Nuštar, S.
5522. **Jurešić Gjoko**, Nuštar, S.
5523. **Jurišić Nikola**, Cernik, P.
5524. **Kaffka Dragutin**, Ćerević, S.
5525. **Kajzer Stjepan**, Jazak, S.
5526. **Kanjo Franjo**, Gudovac, BK.
5527. **Karličak Adalbert**, Nemci, S.
5528. **Kasalica Dmitar**, G. Raić, P.
5529. **Katičić Ignjat**, Nemci, S.
5530. **Katulić Mijo**, Gjurgjevac, BK.
5531. **Katušić Imbro**, Biskupci, P.
5532. **Katušić Ivan**, Ivankovo, S.
5533. **Katuzović Antun**,
5534. **Kazimirović Vaso**, Irig, S.
5535. **Keil Jakov**, Nikinci, S.
5536. **Kelhamer Ivan**, Ruma, S.
5537. **Kelijašević Milan**, Krušedol, S.
5538. **Kern Vinko**, Radinci, S.
5539. **Kirjaković Avran**, M. Remete, S.

Digitized by Google

5540. **Kiš Janko**, Sot, S.
5541. **Kiš Stjepan**, Sot, S.
5542 **Klače Andrija**, Lipik, P,
5543. **Klein Leopold**, Ilok, S.
5544. **Ključka Janko**, Sot, S.
5545. **Kneževič Stjepan**, Velika, P.
5546. **Kohn Jakov**, Brod, P.
5547. **Kohović Martin**, Maradik, S.
5548. **Kojadinović Sasdar**, Gaboš, S.
5549. **Koje Terezia** Kukunjevac, P.
5550. **Kokanović Božidar**, Gudinci, S.
5551. **Kolčar Niclfor**, Surčin, S.
5552. **Konačni Venci**, Grubišnopolje, BK.
5553. **Kondode Gjuro**, Vinkovci, S.
5554. **Konstantinović Lazar**, Banoštor, S.
5555. **Korka Joco**, N. Gradiška, P.
5556. **Kosović Josip**, Našice, Vi.
5557. **Kostić Petar**, Surduk, S.
5558. **Kovačević Andrija**, Gradiška, P.
5559. **Kovačević Antun**, Šarengrad, S.
5560. **Kovačević Bartol**, Ivankovo, S.
5561. **Kovačević Gjuro**, Kovačevac, P,
5562. **Kovačić Marko**, D. Miholjac, Vi.
5563. **Kovanović Mijo**, Soljani, S.
5564. **Koviljac Evgenije**, Čalma, S.
5565. **Kozarec Marija**, Vinkovci, S.
5566. **Kozarević Andrija** Šid, S.
5567. **Kozić Milan**, Vizič, S.
5568. **Kozić Mijo**, Jakšići, P.
5569. **Kozić Teodor**, Vizić, S.
5570. **Krajnović Dejan**, Pakrac, P.
5571. **Kramar Antun**, Vinkovci, S.
5572. **Krasa Gjuro**, Erdevik, S.
5573. **Krasojević Dragutin**, Čortanovci, S.
5574. **Krastačević Stjepan**, Irig, S.
5575. **Kratz Ivan**, N. Slankamen, S.
5576. **Krenscher, Adam**, Deč, S.
5577. **Krestić Tanasija**, Irig, S.
5578. **Krstić Jovan**, Kukujevci, S.
5579. **Kulmer** grof **Ljudevit**, Popovac, Va.
5580. **Kušević** pl. **Marcel**, M. Mlaka, P.
5581. **Kuškunović Ivo**, Cerna, S.
5582. **Kuzmanović Gjoko**, Erdevik, S.
5583. **Kuzmanović Sava**, Neradin. S.
5584 **Lačarac Stjepan**, M. Remete, S.
5585. **Lang Filip**, Markušica, S.
5586. **Lašić Stjepan**, Erdevik, S.
5587. **Latečki Ivan**, Ludina BK.
5588. **Laurić Šandor**, Šarengrad, S.
5589. **Lavretić Mirko**, Nemci, S.
5590. **Lavrić Antun**, Dežanovac, P.
5591. **Lazić Mijo**, Cernik, P.
5592. **Lazić Stanko**, Laz, S.
5593. **Lazić Stjepan**, Grabovci, S.
5594. **Lazović Ljuba**, Bosut, S.
5595. **Leitner Nikola**, Neradin, S.
5596. **Lekić Todor**, Irig, S.
5597. **Lilbaški Dimitar**, Banoštor, S.
5598. **Ljubinković Damjan**, Irig, S.
5599. **Lončar Štefo**, Mirkovci. S,
5600. **Lubić Stjepan**, Grabovci, S.
5601. **Lujanac Josip**, Badljevina, P.
5602. **Lukač Petar**, N. Karlovci, S.
5603. **Lukač Stjepan**, N. Karlovci, S.
5604. **Lukić Andrija**, Sot, S.
5605. **Lukšić Mato**, Bošnjaci, S.
5606. **Lutz Stjepan**, Nuštar, S.
5607. **Majnarić Simo**, Jelensko, BK.
5608. **Majsterčić Jovan**, Neradin, S.
5609. **Malenković Joco**, Šašinci, S.
5610. **Malenković Ljuba**, Šašinci, S.
5611. **Manastir Grgetek**, S.
5612. **Manastir Jazak**, S.
5613. **Manastir M. Remete**, S.
5614. **Mandić Joso**, Tovarnik, S.
5615. **Marić Ignjat**, Irig, S.
5616. **Marić Joco**, Gor. Raić, P.
5617. **Marić Stjepan**, Irig, S.
5618. **Marički Damjan**, Martinci, S.
5619. **Marijanović Andrija**, Podgradje, S.
5620. **Marinković Gjuro**, Irig, S.
5621. **Marinković Mladen**, Šid, S.
5622. **Marković Dragutin**, Nikinci, S.
5623. **Marković Filip**, Surčin, S.
5624. **Marković Gjoko**, Neradin, S.
5625. **Marković Mato**, Vinkovci, S.
5626. **Marković Svetozar**, Batajnica, S.
5627. **Maršić Franjo**, Drenovci, S.
5628. **Martin Gašpar**, Vinkovci, S.
5629. **Masala Simo**, Vinkovci, S.
5630. **Matašić Josip**, Gradište, S.
5631. **Matić Andrija**, Privlaka, S.

Digitized by Google

5632. **Matić Mato**, Ilok. S.
5633 **Matić Petar**, Irig, S.
5634. **Matić Todor**, Irig, S.
5635, **Matičić Petar**, Otok, S
5636. **Matijašević Ilija**, Otok, S.
5637. **Matijević Pero**, Ivankovo, S.
5638. **Matković Andrija**, Ilok, S.
5639. **Matković Jakov**, Cerna, S.
5640. **Matković Martin**, Cerna, S.
5641. **Matković Mijo**, Ilok, S.
5642. **Matković Vatroslav**, Cernik. P.
5643. **Matošević Stjepan**, Šarengrad, S.
5644. **Matrić Gjuro**, Novska, P.
5645. **Matrović Josip**, Vinkovci, S.
5646. **Matuvec Tomo**, Vinkovci, S.
5647. **Mehandžić Andrija**, Beška, S.
5648. **Mendeš Pavka** Slakovci, S.
5649 **Mergl Adam**, N. Slankamen, S.
5650. **Messing Aleksa**, Vinkovci, S.
5651. **Meštrović Franjo**, Ilok, S.
5652. **Metzger Antun**, Zemun, S.
5653. **Mihajlović Svetozar**, Opatovac, S.
5654. **Mihaljević Petar**, Našice, Vi
5655. **Mihić Marijan**, Gudinci, S.
5656. **Mihoković Vladislav**, Ćazma, BK.
5657. **Mihovec Iosip**, Dobrovac, P.
5658. **Mijatović Filip**, Vera, S.
5659. **Miketić Sava**, Slakovci, S.
5660. **Miklović Janko**, Šimanovci, S.
5661. **Miletić Marko**, Otočac, LK.
5662. **Mileusnić Marko**, Maksimir, Z.
5663. **Milić Milan**, Šarengrad, S.
5664. **Milin Lazar**, Krušedol, S.
5665. **Milin Miloš**, Irig, S.
5666. **Milković Joso**,
5667. **Milošević Zarija**, Irig, S.
5668. **Milutanović Novak**, Šašinci, S.
5669. **Milutinović Kosta**, Irig, S.
5670. **Milutinović Petar**, Šašinci, S.
5671. **Misirkić Gjuro**, Prhovo, S.
5672. **Miškatović Ferdo**, Cernik. P.
5673. **Miśković Dušan**, Bešenovo, S.
5674. **Mitričević Ješa**, Krušedol, S.
5675. **Mitrov Luka**, Mikluševci, S.
5676. **Mitrović Miloš**, Sviloš, S.
5677. **Molnar Martin**, Irig, S.
5678. **Molnar Pavao**, Irig, S.
5679. **Morec Josip**, Končanica, P.
5680. **Moser Ljubosiav**, Ilok, S.
5681. **Mudjić Joso**, Pleternica, P.
5682. **Mundocil Jo ip**, Vinkovci, S.
5683. **Müller Dominik**, Sirač, S.
5684. **Nadjerdj Petar**, Petrovci, S.
5685. **Nastas Ignjat**, Surčin, S.
5686. **Medeljković Ceda**, Susek, S.
5687. **Nedić Stojan**, Bobota, S.
5688. **Nemet Stjepan**, Našice, Vi.
5689. **Nenadović Gjoko**, Irig, S.
5690. **Nerandžić Gjoko**, Negoslavci, S.
5691. **Niederländer Julijo**, Sarvaš, Vi.
5692. **Niketić David**, Kamenica, S.
5693. **Nikolajević Svetislav**, Golubinci. S.
5694. **Nikolćić Mita**, Grahovo, S.
5695. **Nikolić Ivo**, Ivankovo, S.
5696. **Nikolić Milan**, Irig, S.
5697. **Novak Milutin**, Šašinci, S.
5698. **Novak Vencl**, Končanica, P.
5609. **Nudić Lazar**, Pačetina, S.
5700. **Obrenović Gjoko**, Irig, S.
5701. **Ochs Jakov**, Hrastovac, P.
5702. **Odobašić Adam**, Kupinovo, S.
5703. **Okanović Vaso**, Ćalma, S.
5704. **Okrugić Damjan**, Morović, S.
5705. **Ostojica Vaso**, Kukunjevac, P.
5706. **Ostojčić Martin**, V. Kopanica, P.
5707. **Ozdanović Adam**, Otok, S.
5708. **Panović Milan**, Vinkovci, S.
5709. **Pandurović Radovan**, Pačetina, S.
5710. **Pankarić Martin**, Virje, BK.
5711. **Panojević Dušan**, Golubinac, S.
5712. **Papand Mijo**, Petrovci, S.
5713. **Papdanko Miško**, Berkasovo, S.
5714. **Papeš Spana**, Maradik, S.
5715. **Pavčić Pajo**, Jazak, S.
5716. **Pavlović Ljubomir**, Čerević, S.
5717. **Pavošević Antun**, Vinkovci, S.
5718. **Pazarski Pavao**, Irig, S.
5719. **Pejaković grof**, Kraljevci, S.
5720. **Pekintarović Joso**,
5721. **Perak Lojza**, Kutjevo, P.
5722. **Perić Milan**, Grahovo, S.

Digitized by Google

5723. **Peršić Petar**, Našice, Vi.
5724. **Pešić Persa**, Grabovci, S.
5725. **Petaković Petar**, Grk, S.
5726. **Petrko** pl. **Kristina**, Gjurgjevac, BK.
5727. **Petrić Jakob**, Irig, S.
5728. **Petskić Ilija**, Vinkovci, S.
5729. **Pezmer Fridrich**, Surčin, S.
5730. **Pinojtić Stjepan**, Petrovoselo, P.
5731. **Pinterović Tomo**, Kukujevci, S.
5732. **Plavšić Mato**, Abševci, S.
5733. **Plavšić Miroslav**, Ilok, S.
5734. **Plavšić Rok**, Abševci, S.
5735. **Pletikapić Josip**, Ilok, S.
5736. **Popović Milorad**, Beočin, S.
5737. **Popović Novak**, Ugrinovci, S.
5738. **Popović Viktor**, Neradin, S.
5739. **Popović Živan**,
5740. **Potran Mišo**, Pazova, S.
5741. **Prakaturović Marijan**, Slakovci, S.
5742. **Predolović Gjoko**, Slakovci, S.
5743. **Prelić Nicifor**, St. Slankanen, S.
5744. **Preradović Damjan**, Golubinac, S.
5745. **Pudleiner Ivan**, Koška, Vi.
5746. **Pušić Jovan**, Irig, S.
5747. **Pušić Sava**, Neradin, S.
5748. **Radelić Petar**, Belegiš, S.
5749. **Radić Adam**, Vinkovci, S.
5750. **Radić** pl. **Nikola**, Petrovci, S.
5751. **Radman Simo**, Nemci, S.
5752. **Radočeča Mato**, Našice, Vi.
5753. **Radojčić Giliša**, Čerević, S.
5754. **Radovanović Jevrem**, Šašinci, S.
5755. **Radovanović Stjepan**, Ugrinovci, S.
5756. **Radović Mladen**, Šašinci, S.
5757. **Rainer Mijo** dr., Brestovac, P.
5758. **Rajaković Kosta**, G. Raić, P.
5759. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.
5760. **Ranković Petar**, Belegiš, S.
5761. **Rašić Nikola**, Belegiš, S.
5762. **Reiha Vilim**, Našice, Vi.
5763. **Rekić Gjuro**, Gjulaves, P.
5764. **Riess Ivan**, Vinkovci, S.
5765. **Ringla Filip**, Krčedin, S.
5766. **Ristić Pavao**, Irig, S.
5767. **Ristić Todor**, Neradin, S.
5768. **Rodman Marko**, Nemci, S.
5769. **Rogić zadruga**, Biskupci, P.
5770. **Rochik Josip**, Dežanovac, P.
5771. **Rohrich Getfrid**, Neudorf, S.
5772. **Rosenberg Šimun**, Erdevik, S.
5773. **Rosenzweig David**, Mangjelos, S.
5774. **Rudojević Joso**, Ugrinovci. S.
5775. **Sakić Marko**, Slakovci, S.
5776. **Sandžak Jovan**, Deč, S.
5777. **Savić Stevo**, Šašinci, S.
5778. **Seifert Aleksander**, Zemun, S.
5779. **Senčić Petar**, Vinkovci, S.
5780. **Serafinović Miloš**, Bežanija, S.
5781. **Sijački Doksija**, Krušedol, S.
5782. **Singer Herman**, Našice, Vi.
5783. **Simić Antun**, Vinkovci, S.
5784. **Simić Stjepan**, Ilok, S.
5785. **Simon Adam**, Gaboš, S.
5786. **Sijerac Ilija**, Rajevoselo, S.
5787. **Smudj Stjepan**, Uljanik, P
5788. **Sobić Aćim**,
5789. **Sorić Mato**, Kovačevac, P.
5790. **Sorg Adam**, Surčin, S.
5791. **Sorg Hinko**, Surčin, S
5792. **Sotinac Marko**, Otok, S.
5793. **Stakić Petar**, Neštin, S.
5794. **Stanković Božidar**, Golubinac, S.
5795. **Stanković Jakov**, Maradik, S.
5796. **Stanković Milan**, Vera, S
5797. **Stanojević Petar**, Ruma, S.
5798. **Stanojević Velimir**, Grabovo, S.
5799. **Stefanović Laza**, Čerević, S.
5800. **Stefulinac Nikola**, V. Grdjevac, BK.
5801, **Stenczel Dragutin**, Neudorf, S.
5802. **Stivić Edo**, Šarengrad, S.
5803. **Stivičević Pavao**, Otok, S.
5804. **Stoić Nikola**, Nemci, S.
5805. **Stojanović Joso**, Banoštor, S.
5806. **Stojaković Stevan**, Grk, S.
5807. **Stojšić Damjan**, Irig, S.
5808. **Streim Franjo**, Grahovljani, P.
5809. **Strecker Filip**, S. Pazova, S.
5810. **Subotić Gjuro**, Niemci, S.
5811. **Suša Ilija**, Mirkovci, S.
5812. **Šagovac Antun**, Prvča, P.

Digitized by Google

5813, **Šajnović Joso**, Vinkovci, S.
5814. **Šajnović Mato**, Otok, S.
5815. **Šarac Marko**, D. Obrež, P.
5816. **Šarić Špana**, Maradik, S.
5817. **Šeatović Timotej**, Kovačevac. P.
5818. **Šer Filip**, Surčin, S.
5819. **Šestić Marko**, Račinovci, S.
5820. **Šibalić Antun**, Nemci, S.
5821. **Šmit Matija**, Surčin, S.
5822. **Šokčević Marijan**, Otok, S.
5823. **Špaić Panta**, Šid, S.
5824. **Štefanac Antun**, Hrtkovci, S.
5825. **Štefanić Mijo**, Ilok, S.
5826. **Štern Jakob**, M. Bukovac, Va.
5827. **Štifl Petar**, Bežanija, S.
5828. **Stromar Andro**, Petrinja, Z.
5829. **Štumper Gjuro**, Čakovci, S.
5830. **Šubić Martin**, Našice, Vi.
5831. **Šumanović Josip**, Bošnjaci, S.
5832. **Šumanović Svetozar**, Kukujevci, S.
5833. **Šuvak Petar**, Petrovci, S.
5834. **Švager Jakov**, Vinkovci, S.
5835. **Švedak Mato**, Gjurgjevac, BK.
5836. **Schaffer Ivan**, Gaboš, S.
5837. **Schafhauser Stjepan**, Poljana, P.
5838. **Scherer Filip**, Grabovci, S.
5839. **Scherer Martin**, Zemun, S.
5840. **Schweichler Ivan**, Tovarnik, S.
5841. **Tadić Gjoka**, Neradin, S.
5842. **Tajdetić Mato**, Nemci, S.
5843. **Tapalović Toša**, Šašinci, S.
5844. **Tekmitarović Joso**, Vinkovci, S.
5845. **Tičarić Stjepan**, Ilok, S.
5846. **Tomlinović Šimun**, Cernik, P.
5847. **Tomrlin Mijo**, Gjurgjevac BK.
5848. **Tončević Felix**, Šarengrad, S.
5849. **Toupal Adam**, Novska, P.
5850. **Travica Joco**, Šašinci, S.
5851. **Trifunović Mitar**, Irig, S.
5852. **Trbljanić Hilar**, Otok, S.
5853. **Trbljanić Marijan**, Otok, S.
5854. **Trupinić Leonardo**, Cernik, P.
5855. **Tucaković Božo**, Otok, S.
5856. **Ujlakoš Marko**, S. Jankovci, S.
5857. **Ujlakoš Stjepan**, S. Jankovci, S.
5858. **Ulaković Mato**, Ivankovo, S.
5859. **Umetić Paja**, Lačarak, S.
5860. **Užarević Luka**, Gudinci, S.
5861. **Valović Pavao**, Novi Slankamen, S.
5862. **Varičak Dragutin**, Stara Pazova, S.
5863. **Varžić Mato**, Gudinci, S.
5864. **Velečković Pavle**, Petrovci, S.
5865. **Vendling Jakov**, Vinkovci, S.
5866. **Vendling Luka**, Vinkovci, S.
5867. **Vezirović Simo**, Mirkovci, S.
5868. **Vidaković Marcel**, Šid, S.
5869. **Vidić Gavra**, Vukojevci, Vi.
5870. **Vinković Adam**, Šarengrad, S.
5871. **Vladisavljević Obrad**, Lačarak, S.
5872. **Vlahović Mikola**, Komletinci, S.
5873. **Vlastelinstvo Repinec**, BK.
5874. **Vlastelinstvo Vukovarsko**, Vukovar, S.
5875. **Vojnović Stjepan**, Kraljevčani, Z.
5876. **Vrabac Manda**, Abševci, S.
5877. **Vrač Atanasija**, Kreštelovac, P.
5878. **Vrban Stjepan**, Dolnji Miholjac, Vi.
5879. **Vuić Marko**, Abševci, S.
5880. **Vujić Miloš**, Bežanija, S.
5881. **Vukovarac Martin**, Slakovci, S.
5882. **Vuković Marko**, Begtež, P.
5883. **Vuksan Dane**, Otočac, LK.
5884. **Vunarić Luka**, Vodjinci, S.
5885. **Weitman Nikola**, Banovci, S.
5886. **Wittich Petar**, S. Pazova, S.
5887. **Zetović Jakov**, Ivankovo, S.
5888. **Zmaroš Josip**, Maradik, S.
5889. **Zöller Antun**, Zemun, S.
5890. **Zrinić Jovan**, Mohovo, S.
5891. **Žegarić Petar**, Šašinci, S.
5892. **Žigra Josip**, Marinci, S.
5893. **Živanović Jovan**, Vižić, S,
5894. **Živković Antonija**, Grabovo, S.
5895. **Živković Ćiro**, Vrdnik S.
5896, **Živković Ferdo**, Ivankovo, S.
5897. **Živković Marko**, Ivankovo, S.
5898. **Živković Stevan**, Neradin, S.
5899. **Živković Svetozar**, Neradin, S.

Digitized by Google

26. Razno.

5900. **Gospodarska podružnica** u Slunju, MR.:
Sbirka raznih plodina.

5901. **Gospodarska podružnica** u Novoj Gradiški, P.:
Sbirka raznih plodina.

5902. **Gospodarska podružnica** u Zlataru, Va.
Sbirka raznih plodina.

5903. **Gospodarska podružnica** u Zemunu, S.:
Sbirka raznih plodina.

5904. **Hrvoić Blaž**, Ferdinandovac, BK.:
Čičoki.

5905. **Kriško Andraš**, Pazova, S.:
Gorušica.

5906. **Pallaš Stanko**, N. Karlovci, S.:
Karlovačka muštarda.

5907. **Platz Ivan**, Sarvaš, Vi.:
Krastavci u bocah.

5908. **Savić Kosta**, Zemun, S.:
Krastavci.

IV. Voćarstvo.

5909. **Bet'heim Samuel**, Kutina, BK.:
Suhe šljive.

5910. **Božić Antun**, Slakovci, S.:
Lešnjaci.

5911. **Čolakovac Simo**, Gradište, S.:
Suho voće.

5912. **Deutsch Eva**, Voćin, Vi.
Ukuhano voće.

5913. **Ehrenfreund**, Osiek, Vi.:
Suhe šljive.

5914. **Gjurski Ružica**, Sisak, Z.:
Ukuhano voće.

5915. **Jurić Grga**, Privlaka, S.:
Orasi.

5916. **Kovač Ivan**, Erdevik, S.:
Orasi

5917. **Kovačević Andrija**, Gradište, S.:
Šljive suhe.

5918. **Maletić Josip**, Gjurgjevac, BK.:
Ukuhano voće i pekmez.

5919. **Markovića Vase sinovi**, Pakrac, P.:
Suhe šljive.

5920. **Vlastelinstvo Repinec**, BK:
Orasi.

5921. **Zimmerman Andrija**, Tordinci, S.:
Orasi.

5922. **Živković Filip**, Niemci, S.:
Orasi.

V. Vinogradarstvo.

5923. **Abramović Gjuro**, Vetovo, P.:
Vino od god. 1895.

5924. **Ačimović Mladen**, Banoštor, S.:
Vino crno.
Vino bielo.

5925. **Adamović Nikola**, Beočin, S:
Vino crno.

5926. **Adler Josip**, Kaptol, P.:
Vino od g. 1895.

5927. **Adžić Antun**, Lukovo, LK.:
Vino »Draževac«.

5928. **Akšamović Simo**, Kutjevo, P.:
Vino šiler od g. 1895.

5929. **Akurti Aurel**, Čaglić, P.
Vino graševina g. 1895.
Vino šiler g. 1894.
Vino šiler g. 1895.
Vino burgunder g. 1893.
Vino graševina g. 1894.

5930. **Alilović Dragutin**, Sibinj, P.:
Vino šiler od g. 1894. i 1895.

5931. **A'thaler Fritz**, Lipik, P.:
Vino risling.

5932. **Anastasijević Joakim**, Šid, S.:
Vino šiler g. 1895.

5933. **Andrez Franjo**, Kamenica, S.:
Vino šiler.
Vino bielo.

5934. **Antonović Jefto**, N. Gradiška, P.:
Vino bielo i šiler od g. 1895.

5935. **Arsenić Kosta**, Ilok, S.:
Vino crno.

5936. **Astaloš Anton**, Čakovci, S.:
Vino šiler g. 1895.

5937. **Avirović Gjuro**, Virje, BK.:
Vino.

5938. **Ažić Antun**, Lukovo, LK.:
Vino »Draževac«.

3939 **Babić Stjepan**, Staro Petrovoselo, P.:
Vino novo.

5940. **Bačić Josip**, Grobnik, MR.:
Vino grobničko.

Digitized by Google

5941. **Bačić Simeon**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler od g. 1895.

5942. **Badaj Stjepan**, N. Gradiška, P.:
Vino od g. 1894.

5943. **Baday F. S.**, Nova Gradiška, P.:
Vino šiljer.

5944. **Balog Gjuro M**, Požega, P.:
Vino bielo g. 1890.
Vino šiler g. 1893.

5945. **Balog Ladislav**, Pakrac, P.:
Vino »Lipovača« i šiler g. 1895.

5946. **Barjaktarović Milan**, Bukovac, S.:
Vino crno g. 1885.

5947. **Bauer Franjo**, Slatina, Vi.:
Vino crvenk. šiljer od g. 1893. i 1894.

5948. **Battagliarini Ivan**, Bakar, MR.:
Bielo stolno vino.
Crno stolno vino.
Vodica bakarska.

5949. **Belčak Ivan**, N. Gradiška, P.:
Vino risling g. 1894.

5950. **Belčak Marija**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler g. 1894.

5951. **Bendeković Dragutin**, Nova Kapela, P.:
Vino od god. 1894.

5952. **Bendeković Ivan**, Nova Kapela, P.:
Vino od god. 1895.

5953. **Benešić Stjepan**, Ilok, S.:
Vino crno.

5954. **Benić Miško**, Slatina, Vi.:
Vino bielo šiljer od god. 1895.

5955. **Berek Miško**, Berkasovo, S.:
Vino šiler od god. 1895.

5956. **Berisavljević Jovan**, Erdevik, S.:
Vino šiler zagasit.

5957. **Bešlić Stjepan**, Kutjevo, P.:
Vino šiler g. 1895.

5958. **Betlheim Samuel**, Kutina, BK.:
Vino.

5959. **Bilić Alois**, Komletinci, S.:
Vino bielo g. 1895.

5960. **Biro Eugen**, Šagi, P.:
Vino šiler od g. 1895.

5961. **Bizjak Josip**, Cernik, P.:
Vino šiler od god. 1895.

5962. **Blažetić Ivan**, Slatina, Vi.:
Vino bielo i šiljer od god. 1891. 1892, 1894., 1895.

5963. **Blidović Jovan**, Opatovac, S.:
Vina od god. 1895.

5964. **Bogdanović Stjepan**, Erdevik, S.:
Vino šiler.

5965. **Bogetić Antun**, Čerević, S.:
Vino crno.
Vino bielo.

5966. **Bogunović Marija**, Podvinje, P.:
Vino bielo od g. 1895.

5967. **Boić Pajo**, Belobrdo, S.:
Šiler vino 1896.
Bielo vino 1895.

5968. **Bolić Dmitar**, Slatina, Vi.:
Vino crvenk. šiler od g. 1895.

5969. **Bosanac Stanko**, Požega, P..
Vino bielo g. 1895.
Vino bielo g. 1894.

5970. **Bošnjak Petar**, Stražeman, P.:
Vino od god. 1895.

5971. **Božić pl. Mato**, Svinjarevci, S.:
Vino od g. 1894.

5972. **Božičević Nikola**, Slunj, MR.:
Vino.

5973. **Branković Georgije**, patrijarha, Karlovci, S.:
Vino bielo skadarsko g. 1890.
Vino šiler g. 1891.
Vino bielo ružica g. 1890.
Vino riesling g. 1890.

5974. **Braun Moric**, Ruševo, P.:
Vino od g. 1895.

5975. **Brenner Franjo i sin**, veleprodaja vina i rakije, te tvornica ženste, Varaždin, Va.:
Vino.

5976. **Bresslauer Adolf nasljednik**, Daruvar, P.:
Vino bielo i crveno.

5977. **Bresslauer Lavoslav**, Daruvar, P.:
Vino rizling g. 1892.
Vino bungunder 1892.

5978. **Breyer Samuel i Jakov**, Križevci, BK.:
Vino bielo od g. 1891.
Vino bielo od g. 1892.

5979. **Briaković Antun**, Popovača, BK.:
Vino bielo Moslavačko.
Vino crno Moslavačko.

5980. **Brlić** dr. **Dobroslav**, Brod n/S. P.:
Vino staro.
Vino šiler g. 1892.
Vino šiler g. 1894.
Vino crno g. 1895.
Vino od g. 1892.
Vino od g. 1894.

Digitized by Google

5981. **Brodska imovna občina**, Vražjak, P.:
Vino klikun od g. 1895.

5982. **Brozović Vinko**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler od g. 1895.

5983. **Bukojević Stjepan**, Cernik, P.:
Vino šiler od g. 1895.

5984. **Businger Gjuro**, Bogdanovci, S.:
Vino šiler g. 1895.

5985. **Buzadjić**, paroh, Gradište, P.:
Vino obično od g. 1895.

5986. **Cenić Josip**, Cernik, P.:
Vino crno i šiler od g. 1895.

5987. **Cenić Marko**, Potočani, P.:
Vino od g. 1895.

5988. **Ciraki Franjo**, Požega, P.:
Vino bielo i šiler g. 1895.

5989. **Chotek** grof **Rudolf**, Ćerević, S.:
Vino neštinsko bielo od g 1876.
Vino neštinsko bielo od g. 1886.
Vino neštinsko bielo od g. 1887.
Vino neštinsko crno od g. 1878.
Vino neštinsko crno od g. 1879.
Vino neštinsko crno od g. 1887.

5990. **Cunić Ferdo**, Pakrac, P.:
Vino šiler od g. 1895.

5991. **Curić Silvestar**, Opatovac, P.:
Vino šiler g. 1895.

5992. **Cvetković Gjuro**, Banoštor, S.:
Vino crno.
Vino bielo.

5993. **Cviić Antun**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler od g. 1895.

5994. **Čajtaj Marta**, Gibarac, S.:
Vino šiler g. 1895.

5995. **Čakić** udova **Sofija**, Karlovci, S.:
Vino bielo ružica g. 1868.
Vino samotok g. 1875.

5996. **Čakmak Mladen**, Berkasovo, S.:
Vino šiler 1895.

5997. **Csech** pl. **Ervin**, Erdut, S:
Vino bielo Kadarka 1875., 1879. 1890.
Vino šiljer 1880.
Vino Risling 1885., 1886., 1890., 1891.
Vino crveno Kadarka 1886., 1890.
Vino (Ausbruch) 1890.
Vino crveno Kadarka 1891.

5998. **Čelovski Magdalena**, Ilok, S.:
Vino šiler, zagasit.

5999. **Čižmak Ivan**, župnik, Križovljan, Va.:
Bielo vino od g. 1879.
Bielo vino od g. 1886.
Bielo vino od g 1885.
Bielo vino od g. 1890.

6000. **Čolić Adam**, Gibarac, S.:
Vino šiler g. 1895.

6001. **Ćorak Mile**, Vel. Bastaji, P.:
Vino šiler, bielo i rizlinger od god. 1895.

6002. **Deker Ivan**, Kutjevo, P.:
Vino šiler g. 1895.

6003. **Deutsch Ignaz**, Vočin, Vi.:
Vino crvenk. šiljer od g. 1894.

9004. **Dieneš Daniel**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler.
Vino rizling od g. 1894.
Vino rizling od g. 1895.

6005. **Diković Tomo**, Karlovci, S.:
Vino bielo skadarsko.
Vino crno od g. 1886.

6006. **Dimitrijević-Čakić Aleksander**, Karlovci, S.:
Vino razne vrsti od god. 1879., 1885.

6007. **Dimitrijević Joca**, Jazak, S.:
Vina biela.

6008. **Dimitrijević Stjepan**, Opatovac. S.:
Vina od g. 1895.

6009. **Dobrović Izidor**, Daruvar, P.:
Vino bielo.

6010. **Dobrovoj Stjepan**, Koprivnica, BK.:
Vino ribizovo g. 1894.
Vino ogrozdovo g. 1894.

6011. **Doić Ljubica**, Okučani, P.:
Vino šiler od g, 1895.

6012. **Dokić Gjoko**, Kantarevci, P,:
Vino g. 1895.

6013. **Domazetović Antun**, Adžamovci, P.:
Vino šiler g. 1895.

6014. **Dörner Franjo**, Lipik, P.:
Vino bielo od g. 1895.

6015. **Dragičević S. A.** (Jagnić Gjuro) Pakrac, P.:
Vino šiler, crno i graševina god. 1894.

6016. **Dragojlović Gjuro**, Slatina, Vi:
Vino crvenk. šiljer od god. 1895.

6017. **Dragosavljević Petar**, Okučani, P.:
Vino šiler g. 1895.

Digitized by Google

6018. **Djaković Ilija**, Novak, S.:
Vino šiler tamni g. 1894.

6019. **Engel Filip**, Ruševo, P.:
Vino od g. 1895.

6020. **Fehérváry Drag.**, Badljevina, P.:
Vino graševina g. 1894.
Vino crno g. 1892.
Vino šiler g. 1895.
Vino bielo g. 1895.
Vino graševina g. 1895

6021. **Filokserno povjerenstvo županije varaždinske**, Varaždin:
Vino Noah g 1892., 1893., 1894.
Vino Othelo g. 1892., 1893.
Vino Huntingdon g. 1892., 1893.
Vino Taylor g. 1893.
Vino York-Madeira g. 1893.

6022. **Forempoher Romano**, Bakar, MR.:
Bielo vino.
Crno vino.

6023. **Földvary Stjepan**, Lipik, P.:
Vino graševina od g. 1895.

6024. **Franceković Gjuro**, Samobor, Z.:
Bielo i crveno vino od g. 1890.

6025. **Fridrich Franz**, Karlovci, S.:
Vino biela ružica g. 1889.
Vino samotok g. 1876.

6026. **Fröhlich Dragutin**, Sv. Petar-Orehovac, BK.:
Graševina, bielo i crno vino raznih godišta.

6027. **Fuks Adolf**, V. Bastaji, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6028. **Funk Herman**, Ilok, S:
Vino šiler zagasit.
Vino bielo.

6029. **Ganoci Antun**, Kutjevo, P.:
Vino šiler g. 1895.

6030. **Gavela Nikola**, Zagreb, Z.:
Vino medeno.

6031. **Giebersucher Makso**, N. Gradiška, P.:
Vino graševina, šiler i crno g. 1895.

6032. **Glatt Marija**, Stupnik, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6033. **Gluvaković Vinko**, Ilača, S.:
Vino bielo g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6034. **Golubić Stjepan**, Pakrac, P.:
Vino »Lipovača«, šiler i crno g. 1895.

6035. **Golubović Izidor**, Sibinj, P.:
Vino šiler, g. 1895.

6036. **Gospodarska podružnica**, Zemun, S.:
Vino od Riparije.

6037. **Grčić Dragutin**, Šid, S.:
Vino razne vrsti.

6038. **Grgurov Veselin**, Erdevik, S.;
Vino crno.
Vino bielo.

6039. **Gregurić Antun**, Petrovaradin, S.:
Vino bielo od g. 1885.

6140. **Grmak Mijo**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler g. 1895.

6041. **Grubač paroh**, Londjica, P.:
Vino obično, g. 1895.

6042. **Grubešić Petar**, N. Gradiška, P.:
Vino razne vrsti.

6043. **Grubić Joco**, Sloboština, P.
Vino od g. 1895.

6044. **Gundrum Antun**, Oriovac, P.:
Staro vino od g. 1889.

6045. **Gundrum Dragutin**, Pleternica, P.:
Vino šiler g. 1895.

6046. **Guth Petar**, Vinkovci, S.:
Crna vina od g. 1893.

6047. **Gvozdanović** pl. **Dragutin**, Straženman, P.:
Vino od g. 1895.

6048. **Gjarmati Gustav**, Karlovci, S.:
Bielo víno skadarsko g. 1884.

6049. **Gjelajlia Svetozar**, Sirač, P.:
Vino graševina g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6050. **Gjergjević Milan**, Tovarnik, S.:
Svietlo vino crveno.

6051. **Gjipanović** ml. **Stjepan**, Šarengrad, S.:
Vino šiler.

6052. **Gjukić Andrija**, Šarengrad, S.:
Vino šiler zagasit.

6053. **Gjukić Dušan**, Šarengrad, S.:
Vino šiler zagasit.

6054. **Gjuranović Franjo**, Potočani, P.:
Vino g. 1895.

6055. **Gjurić Andrija**, Cernik, P.
Vino šiler g. 1895.

6056. **Gjurić Jozo**, Cernik, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6057. **Haidinović Martin**, Petrovaradin, S.:
Vino razne vrsti od g. 1856., 1885., i 1848.

Digitized by Google

6058. **Hartzer Josip**, Slatina, Vi.:
Bielo vino i šiljer g. 1894. i 1895.

6059. **Haas Ivan**, Kaptol, P.:
Vino od g. 1895.

6060. **Haas Moric**, Kutjevo, P.:
Bielo vino i šiler od g. 1895.

6061. **Hekli Nikola**, Ilača, S.:
Vino šiler od g. 1895.

6062. **Hendl Amon**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1895.
Šiler vino g. 1895.
Bielo vino g. 1894.
Šiler vino 1894.

6063. **Herman Dragutin**, Osjek, Vi.:
Bielo vino, graševina od g. 1894. i 1895.

6064. **Hess Dragutin**, Karlovci, S.:
Bielo vino skadarsko od g. 1886.

6065. **Hindješ Josip**, Babska, S.
Vino šiler g. 1895.

6066. **Horvat Franjo**, Plešivica, Z.
Stolno vino.

6067. **Horvath Ljudovit**, Lipik, P.:
Vino »Lipovača« od g. 1895.

6068. **Horvat Dragutin**, Cernik, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6069. **Huber Andrija**, Šid, S.:
Vino šiler g. 1895.

6070. **Huber Franjo**, Šid, S.:
Bielo vino g. 1895.
Crno vino g. 1895.

6071. **Hudjek Mio**, Petrijanci, Va.:
Bielo vino i nješto crnog.

6072. **Ilijasević Mato**, G. Raić, P.:
Vino šiler g. 1892.

6073. **Ilijić Pavao**, Karlovci, S.:
Bielo vino skadarsko god. 1885.
Bielo vino skadarsko g. 1887.

6074. **Ilijević pl. Josip**, Ilok, S.:
Vino šiler.

60 5. **Ilijavić pl. Nikola**, Ilok, S.:
Vino šiler.

6076. **Inkey** barun **Mirko**, Rasinja, Va·
Graševina vino.

6077. **Ivanešić Gabro**, Stražeman, P.:
Vino od g. 1895.

6078. **Ivanešić Linarta**, Stražeman, P.:
Vino od g. 1895.

6079. **Ivanešić Mato**, Stražeman, P.:
Vino od g. 1895.

6080. **Ivanić Mirko**, Plešivica, Z.:
Stolno vino.

6081. **Ivić Blaž**, Tompojevci, S.
Vino od g. 1894.

6082. **Ivković Jefto**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler, g. 1894.

6083. **Ivković Joco**, N. Gradiška, P.:
Šiler vino g. 1894.

6084. **Izaković Tomo**, Brod, P.:
Šiler vino od g. 1895.

6085. **Jakomini Srećko**, Varaždin, Va.;
Vino.

6086. **Jankovics Aladar** grof, Cabuna, Vi.
Vino raznih godištah.

6087. **Jernić Kata**, N. Gradiška, P.;
Šiler vino g. 1895.

6088. **Joka Adam**, N. Gradiška, P.:
Šiler vino g. 1895.

6089. **Josipović Ladislav**, Pakrac, P.;
Šiler vino, crno i lipovača g. 1895.

6090. **Jovanović Gjoko**, Požega, P.:
Crno vino bielo i šiler.

5091. **Jovanović Gjuro**, Požega, P.;
Bielo vino g. 1895.
Šiler vino g. 1895.
Bielo vino g. 1894.
Šiler vino g. 1894.
Bielo vino g. 1893.
Šiler vino g. 1893.

6092. **Jovanović Jovan**, Mohovo, S.
Šiler vino.

6093. **Jovanović Kosta**, Daruvar, P.
Graševina vino g. 1890.
Crno vino g. 1890.
Ružica vino g. 1890.

6094. **Jovanović Kosta**, Grgurevci S.:
Vinovi oplemenjeni čokot.

6095. **Jurišić Nikola**, Cernik, P.:
Bielo vino, crno i graševina 1895.

6096. **Jurković pl. Petar**, Vukovar, S.:
Vino graševina bukovačka (kod Zagreba) od g. 1889.

6097. **Kafka Dragutin**, Pakrac, P.:
Šiler vino, crno i lipovača od g. 1895.

6098. **Kaiser Ivan**, Kamenica, S.:
Vino.

6099. **Kalajdžić Jakov**, Oriovac, P,
Vino.

6100. **Kalamari Stjepan**, Ruševo, P.:
Vino od g. 1895.

6101. **Kalle Ljudevit**, Vel. Bastaji, P.:
Vino šiler od g. 1895.

Digitized by Google

6102. **Kapetanić Dragutin**, Cernik, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6103. **Karamarković Nikola**, Slunj, MR.:
Vino.

6104. **Karasović Jovan**, Karlovci, S.:
Bielo skadarsko vino.
Crno vino od g. 1886.

6105. **Karlović Franjo**, Ilok, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

6106. **Karlović Marjan**, Ilok, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

6107. **Katar August**, Šandrovac, BK.:
Jabučno vino.

6108. **Katušić Imbro**, Pleternica, P.:
Šiler od g. 1894.

6109. **Kerstner Gjuro**, Ludbreg, Va.:
Bielo vino.

6110. **Kesegić Luka**, Niemci, S.:
Bielo vino od g. 1895.

6111. **Klepach** pl. **Stjepan**, Krapina, Va.:
Champanjac.

6112. **Kirchbaum** udova **Angelina**, Vukovar, S.:
Vino šiler g. 1895.
Bielo vino g. 1890.

6113. **Kiss** pl. **Oskar**, dr. **Šaulovečki**, Varaždin, Va.:

6114. **Klanćir Janko**, Cernik, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6115. **Klauser Dragutin**, Ludbreg, Va.:
Žuto vino.

6116. **Klikić Franjo**, Cernik, P.:
Vino šiler g. 1895.

6117. **Kliment Emanuel**, Požega, P.:
Vino bielo i šiler od g. 1895.

6118. **Knežević Viktorija**, Požega, P.:
Vino bielo g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6119. **Koch Adalbert**, Kutjevo, P.:
Bielo vino i šiler od g. 1895.

6120. **Kohn Jakov** i sin, Brod n/S. P.:
Vino od g. 1890, 1893, 1895.

6121. **Kohn Vatroslav**, Subotica, Va.:
Vino bjelo.

6122. **Kollenc Josip**, Desinić, Va.:
Vina 5 vrsti.

6123. **Kopić Andrija**, Gibarac, S.:
Vino šiler, g. 1895.

6124. **Kopilo Cveta**, Cerević, S.:
Crno vino.

6125. **Korka Jovo**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler g. 1895.

6126. **Korka Sofija**, Pakrac, P.:
Vino šiler i lipovača god. 1895

6127. **Kosovac Teofan**, Berkasovo, S.:
Vino šiler g. 1890.

6128. **Kovačević O. Bruno**, Ilok, S.:
Vino šiler.

6129. **Kovačević Martin**, Savskidol, P.:
Vino od g. 1895.

6130. **Kovačević Petar**, Vel. Bastaji, P.:
Vino razne vrsti.

6131. **König Izidor**, Lipik, P.:
Vino graševina od g. 1894.

6132. **Krajacsa Ivana** sinovi, Senj, MR.
Vino crno Podnehajac.
Vino bielo Podnehajac.

6133. **Kraljević Dušan**, Pošega, P.:
Vino bielo g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6134. **Kraljević** pl. **Ladislav**, Brdo, P.:
Vino od g. 1894.

6135. **Kraljević** pl. **Teodor**, Stražeman, P.:
Vino g. 1895.

6136. **Kramar Ljudevit**, Vel. Bastaji, P.:
Vino šiler, bielo i graševina od god. 1895.

6137. **Kraus Albert**, Kukujevci, S.:
Crno vino, g. 1895.

6138. **Krempler Pajo**, Kutjevo, P.:
Vino šiler g. 1894.

6139. **Kren Dragutin**, Cernik, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6140. **Krepelka Josip**, Končanica, P.:
Vino šiler g. 1890.
Crveno vino g. 1888.
Bielo vino g. 1892.

6141. **Kristić Ivan**, Sv. Petar-Čvrstec, BK.:
Vino od g. 1892., 1894.

6142. **Krukanović Mladen**, Čerević, S.:
Crno vino.
Bielo vino,

6143. **Kufrin Ivan**, Purgarija-Jaska, Z.:
Vino stolno.

6144. **Kufrin Josip**, Purgarija-Jaska, Z.:
Vino stolno.

6145. **Kuručević Ivan**, Šarengrad, S.:
Vino šiler.

Digitized by Google

6146. **Kušević Dušan**, Požega, P.:
Crno vino g. 1895.
Bielo vino g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6147. **Kühr Franjo**, Sirač, P.:
Vino graševina g. 1894.
Vino šiler, g. 1895.

6148. **Kvaternik Hugo**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1895.
Vino šiler g. 1895.
Bielo vino g. 1894.
Vino šiler g. 1894.

6149. **Lacković Mihailo**, Brod n/S. P.:
Bielo vino g. 1872.

6150. **Lalić Dragutin**, Kujnik, P.:
Vino šiler zvano »križina«.

6151. **Lang Emanuel**, Ilok, S.:
Vino šiler zagasiti.

6152. **Lang Marko**, Ilok, S.:
Crno vino.

6153. **Latečki Ivan**, Vlahinićka dol., BK.:
Vino od crnog Moslavca.
Vino od bielog Moslavca.

6154. **Laurić Šandor**, Šarengrad, S.:
Šiler vino.

6155. **Lazić Mijo**, Cernik, P.:
Šiler vino g. 1895.

6156. **Lazić Stevan**. Karlovci, S.:
Bielo vino skadarsko g. 1879.

6157. **Lazić Vinko**, Rešetari, P.:
Šiler vino od g. 1895.

6158. **Leitner S.**, Varaždin, Va.:
Graševina vino od g. 1890.
Graševina vino od g. 1892.
Burgunder vino od g. 1892.

6159. **Lerman Gjuro**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1895.
Šiler vino g. 1895.

6160. **Lipesinović Silverije**, Šarengrad, S.:
Šiler vino.

6161. **Lipovšćak Josip**, Bistra, Z.:
Vino.

6162. **Lobe Dragutin**, N. Gradiška, P.:
Šiler vino g. 1895.

6163. **Lovrić Mato**, Tompojevci, S.:
Vino od g. 1894.

6164. **Löwy David**, Cernik, P.:
Vino šiler i graševina od g. 1895.

6165. **Lukač Antun**, Gibarac, S.:
Šiler vino, g. 1895.

6166. **Lukačević Ferdo**, Rešetari, P.:
Šiler vino g. 1895.

6167. **Lustig Moric**, Šid, S.:
Bielo vino g. 1872.

6168. **Majder Hinko**, Dubrava, Va.:
Bielo vino od g. 1893.

6169. **Majerski** pl. **Izidor**, Maslenjača, P.:
Šiler vino g. 1894.
Bielo vino g. 1894.
Graševina vino g. 1895.

6170. **Majstorović Lazar**, Grobnik, MR.:
Španjatke vino.

6171. **Maksimović Kosta**, Čerević, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

6172. **Mallin Dimitrija**, Ilača, S.:
Bielo vino od g. 1895.

6173. **Mallin Franjo**, Petrovaradin, S.:
2 vrsti bielog vina od g. 1868. i 1885.

6174. **Manastir Grgeteg**, S.:
Bielo staro vino.

6175. **Manastir Jazak**, S.:
Bielog starog vina.
Bielog novog vina.

6176. **Manastir Pakrac**, P.:
Graševina vino g. 1895.
Šiler vino g. 1894.

6177. **Margetić Joco**, Petrinja, Z.:
Petrinjsko vino iz smjese crnog grožđja od g. 1894.

6178. **Margetić Nikola**, Štivica, P.:
Bielo šiler vino g. 1895.

6179. **Margetić Stjepan**, Štivica, P.:
Bielo šiler vino g. 1895.

6180 **Marić Joco**, D. Raić, P.:
Crno vino od g. 1892.

6181. **Marinović Franjo**, Vetovo, P.:
Vino od g. 1894.

6182. **Markovića Vase sinovi**, Pakrac, P.:
Vino šiler g. 1895.
Bielo vino g. 1895.
Crno vino g. 1895.
Vino lipovača g. 1895.
Vino graševina g. 1895.

6183. **Marošević Ivan**, Kukujevci, S.:
Vino šiler, g. 1895.

6184. **Matić Joca**, Ilok, S.:
Crno vino.
Pelinkovac.

6185. **Matić Miloš**, Bingula, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

Digitized by Google

6186. **Matković Ignac**, Cernik, P.:
Crno vino i šiler od g. 1895.

6187. **Mautner Marko**, Pakrac, P.:
Vino šiler i bielo od g. 1895.

6188. **Mayer Vilim**, N. Gradiška, P.:
Vino graševina i šiler od g. 1895.

6189. **Matzek Josip**, N. Gradiška, P.:
Vino graševina g. 1894.
Crno vino i šiler.

6190. **Mehandžić Živan**, Gibarac, S.:
Vino šiler, g. 1895.

6191. **Merkadić Salamun**, Brod n/S., P.:
Vino šiler od g. 1870.
Vino šiler od g. 1882.
Vino graševina od g. 1894.

6192. **Merki Petar**, Feričanci, Vi.:
Vino graševina g. 1890.
Vino graševina g. 1894.
Bielo vino g. 1890.
Bielo vino g. 1894.
Vino šiler g. 1894.

6193. **Mesarović L. S.**, Osiek, Vi.:
Bielo vino od g. 1895.

6194. **Mihajlović Vaso**, Vukovar, S.:
Crno vino g. 1887.

6195. **Mihelić Bartol**, Dubrava, Va.:
Bielo vino od g. 1885.
Bielo vino od g. 1890.
Bielo vino od g. 1893.

6196. **Mihić Stjepan**, Gundinci, S.:
Vino crveni šiler.

6197. **Mihoković Vladislav**, Miklouš, BK.:
Vino bielo sa »Visa« moslavačko.

6198. **Mijatović Vaso**, Jazak, S.:
Biela vina.

6199. **Mikanović Jozo**, Podvrško, P.:
Vino šiler g. 1895.

6200. **Mikić Nikola**, Feričanci, Vi.:
Bielo vino od g. 1893.
Vino šiler od g. 1894.
Bielo vino od g. 1894.

6201. **Mikić Stjepan**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6202. **Mikulčić Vickov Juraj**, Bakar, MR.:
Bielo vino.

6203. **Milaković Janko**, Prodindol, Z.:
Bielo vino od g. 1887.
Žuto vino od g. 1890.

6204. **Milleković** pl. **Gjoko**, Vetovo, P.:
Vino od g. 1894.

6205. **Mileusnić Marko**. Maksimir, Z.:
Vino graševina i muškat od g. 1895.

6206. **Milić Stevan**, Karlovci, S.:
Bielo vino skadarsko od g. 1890.

6207. **Miličić Ivan**, Petrinja, Z.:
Bielo vino od g. 1883. 1885.

6208. **Mimić Milan**, Okučani, P.:
Vino ružica, graševina, braničevka, bielo staro, šiler stari, braničevka stara.

6209. **Mimić Stjepan**, Okučani, P.:
Vino šiler g. 1895.

6210. **Mioković Mato**, Gora, Z.:
Bielo vino od g. 1870. i 1894.

6211. **Miškatović Ferdo**, Cernik, P.:
Crno vino i šiler od g. 1895.

6212. **Miškatović Ivo**, Cernik, P.:
Vino šiler g. 1895.

6213. **Mojić Stevan**, Bingula, S.:
Vino šiler.
Bielo vino.

6214. **Mojsilović Miloš**, Berkasovo, S.:
Vino šiler tamni g. 1894.

6215. **Mojsimović Antun**, Vilićselo, P.:
Vino od g. 1894.

6216. **Momirović Marija**, Šid, S.:
Bielo vino g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6217. **Mravak Franjo**, Požega, P.:
Vino šiler g. 1895.
Bielo vino g. 1895.

6218. **Mravak Stjepan**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1895.
Vino šiler g. 1895.
Crno vino g. 1894.
Bielo vino g. 1894.

6219. **Mrazek Josip**, Šarengrad, S.:
Vino šiler.

6220. **Murković Stjepan**, Čakovci, S.:
Vino šiler g. 1894.

6221. **Muschitzky Ivan**, Brod n/S., P.:
Bielo vino od g. 1894.
Vino šiler od g. 1894.

6222. **Muschitzky Milan**, Brod n/S.:
Crno vino g. 1894.

6223. **Mühlberg Nikola**, Ciglenik, P.:
Obično vino od g. 1895.

6224. **Müller Adolf**, Brod n/S., P.:
Crno vino.

6225. **Müller Jakob**, Lndjija, S.:
Vino od g. 1895.

Digitized by Google

6226. **Müller Marija**, Pakrac, P.:
Vino šiler g. 1894.
Crno vino g 1894.
Vino lipovača g. 1894.

6227. **Neferović Stjepan**, Sibinj, P.:
Vino šiler g. 1885.

6228. **Neller Mihalj**, Ilača, S.:
Vino šiler od g. 1895.

6229. **Nešković Živko**, Belobrdo, S.:
Šiler vino svjetlo, šiler tamni i crno vino.

6230. **Nežić Bolto**, Rieka-Jaska, Z.:
Stolno vino.

6231. **Nežić Grga**, Rieka-Jaska, Z.:
Stolno vino.

6232. **Nežić Mato**, Rieka-Jaska, Z.:
Stolno vino.

6233. **Nežić Stjepan**, Rieka-Jaska, Z.:
Stolno vino.
Vino amerikanske loze.

6234. **Niederle Adolf**, St. Mikanovci, S.:
Bielo vino g. 1895.

6235. **Nikolajević Aleksander**, N. Gradiška, P.:
Vino graševina g. 1895.

6236. **Nikolić Gjoka**, Ćerević, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

6237. **Nikolić Luka**, Gibarac, S.:
Vino šiler g. 1895.

6238. **Nikolić Miron** episkop, Pakrac, P.:
Crno vino, bielo i graševina od g. 1895.

6239. **Nikolić Pera**, Čerević, S.:
Crno vino.

6240. **Nikolić Šandor**, Šarengrad, S:
Vino šiler.

6241. **Nikolić-Podrinski** pl. **Vladimir** dr., Zagreb:
Bielo i crno vino god. 1892.

6242. **Novak Marko**, Kutjevo. P.:
Vino bielo i šiler od g. 1895.

6243. **Novaković Pavao**, Šid, S.
Vino šiler g. 1895.

6244. **Novaković Tomo**, Kaptol, P.;
Vino od g. 1895.

6245. **Olujević Andrija**, Brod n/S., P.:
Vino graševina g. 1891.
Vino burgunder g. 1893.

6246. **Orašinović Ferdo**, Ruševo, P.:
Vino od g 1895.

6247. **Oskomić Stjepan**, Kukujevci, S.:
Bielo vino g. 1895.
Vino šiler g. 1995.

6248. **Ostavina Izidora Čirića**, Karlovci, S.:
Vino biela ružica g. 1868.
Crno vino g. 1879.

6249. **Ostolić Milan**, Berkasovo, S.:
Vino šiler g. 1895.

6250. **Osuski Milan**, Šarengrad, S.:
Bielo vino.

6250.a **Otmarić**, Sušak, MR.:
Vino domaće.

6251. **Ozmec Matija**, Pleternica, P.:
Vino.

6252. **Pachany C. A.** i sin, Brod n/S. P.:
Bielo i crno vino.

6253. **Panian Josip**, Petrovaradin, S.:
Crno vino 2 vrsti od god. 1834., 1862, 1879.

6254. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.:
Vino svietlo crveno 1894., 2 vrsti g. 1895.

6255. **Paurlć Linarta**, Cernik, P.:
Vino šiler, od god. 1895.

6256. **Pavlović Ljubomir**, Čerević, S.
Vino šiler zagasit.
Bielo vino.

6257. **Pčelić Franjo**, Kosinj, LK.
D. Kosinjsko vino od g. 1893.

6258. **Pejaković Mirko**, V. Kopanica, P.:
Bielo vino od g. 1894.
Vino šiler od g. 1894.

6259. **Pošić Marko**, Bingula, S.:
Crno vino.
Vino šiler.

6260. **Petrić Ivan**, Komarevac, P.:
Vino od g. 1895.

6261. **Petričević Ivan**, Slakovci, S.:
Bielo vino od g. 1895.

6262. **Petrie Valent**, Kutjevo, P,:
Vino šiler g. 1895.

6263. **Petrović Bogoljub**, Erdevik, S.:
Vino razne vrsti.

6264. **Petrović Josim**, Šarengrad, S.:
Vino šiler.

6265. **Petrović Iosip**, Potočani, P.:
Vino od god. 1895.

6266. **Petzrik Antun**, Šamac, S.:
Vino kruškovo domaće od god. 1893.

6267. **Pielić Franjo**, gor. Kosinj, LK,:
Vino od god. 1893.

Digitized by Google

6268. **Pijnetić Stjepan**, St. Petrovoselo, P.:
Bielo šiler vino g. 1895.

6269. **Pilier Stjepan**, Osjek, Vi.:
Vino bielo graševina od g. 1895. i šiljer od g. 1894.

6270. **Piljužan Ivan**, Rešetari, P.:
Vino šiler g. 1894.

6271. **Pinterović Lovro**, Gibarac, S.:
Vino šiler od g. 1895.

6272. **Piterović Marko**, Gibarac. S.:
Vino šiler, g. 1895.

6273. **Piškur Dragutin**, Brod n/S, P.:
Vino šiler od g. 1894.

6274. **Planer Dragutin**, Sisak, Z.:
Bielo vino.

6275. **Plesničar Franjo**, Kutina, BK.:
Vino od g. 1894.

6276. **Pleš Nikola**, Stupnik, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6277. **Pollak Samuel**, Španovica, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6278. **Poper Rikard**, Pleternica, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6279. **Popović Ivan**, Brod n/S. P.:
Vino crno od g. 1888., 1890., 1893., 1894.
Vino bielo od god. 1890., 1891.

6280. **Popović Josim**, Karlovci, S.:
Raznovrstna vina:
Skadarsko g. 1879., 1885.
Samotok g. 1873.

6281. **Popović Marko**, Karlovci, S.:
Vino biela ružica g. 1888.
Crno vino g. 1888.
Samotok g. 1890.

6282. **Popović Savo**, Negoslavci, S.:
Bielo vino g. 1895.

6283. **Poth Josip**, Frdevik, S.:
Crno vino.

6284. **Prates Martin**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6285. **Preis Samuel**, Požega, P.:
Vino bielo i šiler od g. 1895.

6286. **Primus Sidonija**, Požega, P.:
Vino šiler od g. 1894, 1895.
Bielo vino od g 1894., 1895.

6287. **Prodić Gjuro**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler, od g. 1895.

6288. **Pšerhof Mavro**, N. Gradiška, P.:
Vino graševina g. 1890.
Vino šiler.

6289. **Radavčić Stjepan**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler g. 1895.

6290. **Radojčić Gliša**, Čerević, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

6291. **Radosavijević Dragutin**, Brod n/S. P.:
Bielo vino od god. 1869., 1880., 1886., 1890., 1894.
Vino muskateler g. 1882.
Vino graševina g. 1890.
Vino Dinka g. 1894.

6292. **Rakić Nikola**, Kukujevci, S.:
Vino šiler g. 1895.

6293. **Rakić Pavle**, Kukujevci, S.:
Vino šiler g. 1895.

6294. **Rakodcsay pl. Gabriela**, Brdo, P.:
Vino od g. 1894.

6295. **Randić Ivan**, Zagreb:
Bielo vino Bakarska vodica.
Crno vino.

6296. **Ranković Petar**, Bukovac, S.:
Bielo vino g. 1878. i 1885.

6297. **Rechnitzer Mavro**, Podvinje, P.:
Bielo vino i šiler od g. 1895.

6298. **Reiner** dr. **Mijo**, Požega, P.:
Bielo vino od god. 1880., 1888., 1894., 1895.
Vino šiler g. 1888., 1894., 1895.
Crno vino (bordoux) g. 1888.

6299. **Reisinger Franjo**, Dubrava, Va.:
Bielo vino g. 1893.

6300. **Repar Mijo**, Draga, Z.
Žuto vino od g. 1887.
Crveno vino od g. 1889.

6301. **Retti U. i M.**, Osjek, Vi.:
Crno vino od g. 1892.

6302. **Rieger Antun**, Bisag, Va.:
Stolno vino.

6303. **Ristić Gjuro**, Požega, P.:
Bielo vino i šiler g. 1895.

6304. **Ristić Stevan**, Karlovci, S.:
Vino razne vrsti.
Bielo, ružica g. 1848.
Vino skadarsko 1868., 1880.

6305. **Rosenberg Ana**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1894., 1895.
Vino šiler g. 1894., 1895.
Crno vino 1894.

Digitized by Google

6306. **Rosenberg Ignac**, V. Bastaji, P.:
Vino šiler g. 1895.

6307. **Rosenberg Vilim**, Kukujevci, S.:
Crno vino g. 1895.

6308. **Sadžak Petar**, Podvrško, P.:
Vino šiler g. 1895.

6309. **Samostan oo. franjevaca**, Brod n/S. P.:
Vino šiler od g. 1882., 1888.

6310. **Samostan oo. franjevaca**, Cernik, P.:
Vino bielo, crno i šiler od god. 1895.

6311. **Samostan oo. Franjevaca**, Požega, P.
Crno vino g. 1895.
Bielo vino g. 1895.
Šiler vino g. 1895.
Crno vino g. 1894.
Bielo vino g. 1894.
Šiler vino g. 1894.
Bielo vino g. 1891.
Šiler vino g 1891.
Bielo vino g. 1885.

6312. **Sančić Martin**, Ludbreg, Va
Žuto vino.

6313. **Sečen Josip**, Močile, MR.:
Bielo-žuto vino.

6314. **Seder Matija**, Karlovci, S.:
3 razne vrsti vina od god. 1884., 1886. i 1879.

6315. **Seitz Skender**, N. Kapela, P.:
Graševina vino g. 1890.
Portugizer vino g. 1894.
Šiler vino g. 1888.

6316. **Sgombić Mihovil**, D. Pazarište. LK.:
Pelinkovac vino.
Roza vino.
Crno vino.
Sok od malinah.

6317. **Singer Ignac**, Popovača, BK.:
Bielo vino moslavačko.
Crno vilo moslavačko.

6318. **Smetko Mijo**, Stankovo, Z.;
Vino stolno.

6319. **Smoljanović Ante**, Otok, S.:
Vina.

6320. **Smolčić Matija**, Gibarac, S.:
Šiler vino, 1895.

6321. **Sotinac Karlo**, Otok, S.:
Vina.

6322. **Sovrić Gjoka**, Čerević, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

6323. **Stančić Pavao**, N. Gradiška, P.:
Bielo vino g. 1893. i 1894.
Graševina vino g. 1895.

6324. **Stanić Vlada**, Šid, S.:
Ružica vino g. 1894.

6325. **Stanisavljević pl. Milan**, Petrinja Z.:
Ranina, petrinjski specialitet vino g. 1894.

6326. **Stanković Jovan**, Karlovci, S.:
Bielo vino skadarsko g. 1868.

6327. **Stefanović Milica**, Šid, S.:
Šiler vino g. 1895.

6328. **Stipanović Mato**, Stražeman, P.
Vino od g. 1895.

6329. **Stojanović Julijana**, N. Gradiška, P.:
Šiler vino g. 1895.

6330. **Stražić Stjepan** st., Šarengrad S.:
Šiler vino.

6331. **Stižić dr. Miroslav**, Belovar, BK.:
Vino g. 1894.

6332. **Svabić Andrija**, Privlaka, S.:
Crno vino od g. 1895.

6333. **Szöke Pavao**, Lipik. P.:
Graševina vino od g. 1894.

6334. **Šagovac Linart**, Cernik, P.:
Šiler vino od g. 1895.

6335. **Šajatović Ivan**, N. Kapela, P.:
Vino od g. 1895.

6336. **Šamšalović Marko**, Ilok, S.:
Vino razne vrsti.

6337. **Šić Janoš**, Irig, S.:
Stara vina.

6338. **Šili Josip**, Berkasovo. S.:
Šiler vino g, 1895.

6339. **Šipošić Venda**, Karlovci, S.:
Bielo vino ružica g. 1889.
Šiler vino g. 1884.

6340. **Šlivarić Dragutin**, Slobodnica, P.:
Šiler vino od g. 1895.

6341. **Šljević zadruga**, Biskupci, P.:
Vino od g. 1895.

6343. **Šober Jelisaveta**, Karlovci, S.
Bielo skadarsko vino od g. 1885.

6343. **Šokčević Andrija**, Šarengrad, S.:
Bielo vino.

6344. **Šovari Ivan**, Požega, P.:
Crno vino g. 1895.
Bielo vino g. 1895.
Šiler vino g. 1895.
Crno vino g. 1893.
Bielo vino g. 1893.

Digitized by Google

6345. **Špalić Panta**, Šid. S.:
Šiler vino g. 1895.

6346. **Špun Katarina**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1895.
Šiler vino g. 1895.

6347. **Špun-Strižić** pl. **Napoleon** dr., Zagreb Z.:
Vino Amerik. od g. 1895.

6348. **Štefanović Petar**, Kukujevci, S.:
Bielo vino ružica g. 1895.

6349. **Štelner Samuel**, Kutina, BK.
Vino.

6350. **Štelcer Antun**, Morović, S.
Bielo vino od g. 1894.
Sriemsko vino, g. 1894.
Ružica od g. 1894.

6351. **Štern Lazar**, Ilok. S.:
Crno vino.

6352. **Štokić Ivan**, Jablanac, MR.:
Vino Draževac.

6353. **Štreim Franjo**, Grahovljani, P.:
Vino crno burgunder, vino bielo od g. 1894.

6354. **Šulok Cecilija**, Jalžabet, Va.:
Bielo i crno vino.

6355. **Šultajs Franjo**, Velika, P.:
Vino šiler od g. 1895.

6356. **Švajcar Nikola**, Pakrac, P.:
Vino šiler g. 1894.
Vino crno g. 1894.
Vino lipovača g. 1894.

6357. **Švarić Antun**, Sv. Ilia, Va.:
Žuto vino od g. 1893.

6358. **Scheyer Adalbert**, Ludbreg, Va.:
Mješano vino.

6359. **Scheyer Samuel**, Ludbreg, Va.:
Bielo-žuto vino.

6360. **Schlesinger Adalbert**, Ludbreg, Va.:
Žuto vino.

6361. **Schlesinger Samuel**, Podvinje, P.:
Vino šiler, bielo i graševina god. 1895.

6362. **Schmidek S. i sin**, N. Gradiška P.:
Vino od g. 1895.

6363. **Schneider Dragutin**, N. Gradiška, P.:
Vino šiler g. 1895.

6364. **Schuller Josip i sin**, Feričanci, Vi.:
Bielo vino.
Crno vino.
Graševina.

6365. **Schulz Genoveva**, Požega, P.:
Bielo vino od g. 1893. i 1895.
Vino šiler od g. 1893. i 1895.

6366. **Schwartz Marija**, Nova Gradiška, P.:
Vino šiler i graševina od g. 1895.

6367. **Tanjurdžić Pavao**, Erdevik, S.:
Vino šiler.

6368. **Tasovac Tomo**, Brod na S. P.:
Vino šiler.

6359. **Thaller Filip**, Požega, P.:
Bielo vino od g. 1895.
Vino šiler od g. 1895.

6370. **Thaller Ignjac**, Požega, P.:
Crno vino g. 1894. i 1895.
Vino šiler g. 1894. i 1895.
Bielo vino g. 1894. i 1895.

6371. **Thurmayer Robert**, Sotin, S.:
Crno vino g. 1894.
Vino šiler g. 1894.

6372. **Tiroly Ivan**, Ilok, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

6373. **Tomlinović Simo**, Cernik, P.:
Crno vino i šiljer od g. 1895.

6374. **Topić Mijo**, Cernik, P.:
Vino šiler g. 1895.

6375. **Trifunović Timotije**, Tovarnik, S.:
Vino šiler tamni od g. 1894.

6376. **Trkulja Jovan**, Mirkovci, S.:
Crna vina od g. 1895.

6377. **Trupinić Linarta**, Cernik, P.:
Vino šiler g. 1895.

6378. **Tubić Sava**, Šid, S.:
Vino šiler g. 1895

6379. **Turković Vid**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6380. **Tvrdka Tepić-Carević**, Vukovar, S.:
Crna vina.

6381. **Urner Antun**, Lipik, P.:
Vino burgunder od g. 1894.

6382. **Urošević Vasa**, Čerević, S.:
Crno vino.
Bielo vino.

6383. **Užarević Josip**, Gundinci, S.:
Bielo vino od g. 1894.

6384. **Valent Franjo**, Potočani, P.:
Vino od g. 1895.

6385. **Vargaš Luka**, Stražeman, P.:
Vino od g. 1895.

Digitized by Google

6386. **Varžić Mato**, Gundinci, S.:
Bielo vino od g. 1895.

6387. **Velenderić Joco**, Belobrdo, S.:
Šiler vino 1895.

6388. **Vidaković Anka**, Gibarac, S.:
Vino šiler, g. 1895.

6389. **Vidaković Antun**, Vel. Kopanica,
Bielo vino od g. 1895.

6390. **Vidaković Franjo**, Garčin, P.:
Crno vino g. 1895.

6391. **Vidaković Gligorija**, Erdevik, S.:
Bielo vino.

6392. **Vidaković Josip**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1895.
Vino šiler g. 1895.

6393. **Viesmayer Charlota**, Nova Gradiška, P.:
Vino šiler i bielo od g. 1895.

6394. **Vinković Adam**, Gibarac, S.:
Vino šiler g. 1895.

6495. **Vinogradarska i voćarska škola**, Petrinja, Z.:
Bielo stolno vino g. 1894. i 1895.
Mješovito crno vino g. 1894.
Frankovka g. 1895.
Ranina g. 1895.

6396. **Virag Dragojla**, Požega, P.:
Bielo vino g. 1894. i 1895.
Vino šiler g. 1894. i 1895.

6397. **Višošević Kosta**, Gorica — Sveta Jana, Z.:
Bielo vino g. 1890.
Žuto vino g. 1890.
Crveno vino g. 1890.

6398. **Vlaović Nikola**, Komletinci, S.:
Bielo vino g. 1894.

6399. **Vlastelinstvo** grofa **Marka Bombellesa ml.**, Opeka, Va.:
Bielo vino g. 1890. 1891. 1893.

6400. **Vlastelinstvo Jakova** grofa **Eltza**, Vukovar, S.:
Vino šiler od g. 1885. i 1888.
Crno vino og g. 1885. i 1890.
Vino graševina od g.1885., 1886. i 1888.

6401. **Vlastelinstvo Kamila** grofa **Karatsonya**, Kamenica, S.:
Crno vino.

6402. **Vlastelinstvo Svetozara** pl. **Kuševića**, Blacko, P.:
Bielo vino od g. 1885.

6403. **Vlastelinstvo moslavačko**, Popovača, BK.:
Bielo moslavačko vino.
Crno moslavačko vino.

6404. **Vlastelinstvo** kneza **Odescalchi Livije**, Ilok, S.:
Razne vrsti vina.

6405. **Vlastelinstvo grada Požege**, P.:
Crno vino od g. 1894. i 1895.
Bielo vino od god. 1892., 1893., 1894. i 1895.
Vino šiler od god. 1892., 1893., 1894. i 1895.

6406. **Vlastelinstvo Severin**, MR.:
4 vrsti vina.

6407. **Vlastelinstvo** kneza **Schaumburg-Lippe**, Virovitica, Vi.:
Crno Burgundsko vino.
Champagner.

6408. **Vlastelinstvo Gustava** pl. **Tarnoczya**, Cernik, P.:
Vino bielo, crno i šiler g. 1895.

6409. **Vlastelinstvo Dragana i Milana Turkovića**, Kutjepo, P.:
Vino graševina od g. 1892.
Vino zelenka od god. 1892.
Bielo vino od g. 1892.
Crno vino od g. 1992.
Vino šiler od g. 1892.

6410. **Vlastelinstvo Var. Toplice prvostolnog kaptola zagrebačkog**, Varaždinske Toplice, Va.:
Stolna vina.

6411. **Vogelsberger Josip**, Petrovaradin, S.:
Razne vrsti vina od god. 1863. i 1886.

6412. **Vojvodić Gavro**, Kutjevo, P.:
Vino šiler od g. 1894.

6413. **Vojvodić Zadruga**, Biškupci, P.:
Vino od g. 1895.

6414. **Volarović** udova **Amalija**, Kutjevo, P.:
Vino šiler g 1895.

6415. **Vranić Iosip**, Petrinja, Z.:
Bielo vino.

6416. **Vučetić Manda**, Perušić, LK.:
Vino jabukovo od srčike g. 1894.

6417. **Vuić Ana**, Šid, S.:
Vino šiler g. 1895.

6418. **Vuk Antun**, Cernik, P.:
Vino šiler g. 1895.

6418. a **Vukelić** pl. **Josip**, Bakar, MR.:
Vino bakarska vodica

Digitized by Google

6419. **Wachsler Marko**, Vukovar, S.:
Razne vrsti vina.

6420. **Wagner Gjuro**, Sibinj, P.:
Vino šiler od god. 1895.

6421. **Weiss Emanuel**, Daruvar, P.:
Vino šiler od g. 1895.
Vino graševina od g. 1894.

6422. **Weiss Filip**, Sirač, P.:
Vino graševina od g. 1894.
Vino šiler od g. 1895.
Vino Izabella od g. 1895.

6423. **Wertag Jakov**, Garčin, P.:
Crno vino od god. 1895.

6424. **Zabrdac Marko**, Vel. Bastaji, P.:
Šiler od g. 1895.

6425. **Zatluka Ivan**, N. Gradiška, P.:
Šiler od g. 1895.

6426. **Zdjelarović Josip**, Požega, P.:
Vino bielo i šiler od g. 1895.

6427. **Zečić Stjepan**, Draga, P.:
Vino od god. 1895.

6428. **Zrnić Jovan**, Mohovo, S.:
Crno vino.

6429. **Žsiga Valer**, Pakrac, P.:
Šiler od g. 1894.
Bielo od g. 1894.
Lipovača od g. 1894.
Graševina od g. 1895.

6430. **Žikić Luka**, Karlovci, S.:
Razne vrsti vina od god. 1883., 1884. i 1888.

6431. **Živanović Jovan**, Karlovci, S.:
Ciparsko vino od g. 1890.

6432. **Živanović Ljubomir**, Petrinja, Z.:
Bielo stolno vino od g. 1894.

6433. **Živanović Stipan**, Kukujevci, S.:
Šiler od god. 1895.

6434. **Živković Nikola**, Beočin, S.:
Bielo vino.

VI. Žestoka pića.

6435. **Adler Betika**, Stružec, BK.:
Šljivovica domaća.

6436. **Adler Josip**, Kaptol, P.:
Rakija g. 1893.
Droždjenka g. 1892.
Šljivovica g. 1890.

6437. **Agić Gilšo**, Stojčinovac, P.:
Rakija od g. 1894.

6438. **Althaler Fritz**, Lipik, P.:
Šljivovica g. 1890.

6439. **Altman Lujo**, Drenovci, S.:
Šljivovica g. 1888.
Šljivovica g. 1892.

6440. **Ambrinac Gjuro**, Retkovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6441. **Ananić Nikola**, Trnjani, P.:
Šljivovica 1890.

6442. **Avirović Gjuro**, Virje, BK.:
Rakija.

6443. **Babić Mato**, Županja, S.:
Šljivovica g. 1894.

6444. **Babić Pavo**, Gradište, S,:
Šljivovica g. 1894.

6445. **Bačić Ivan**, Županja, S.:
Šljivovica.

6446. **Badaj Stjepan**, Novagradiška, P.:
Šljivovica g. 1891.
Rakija g. 1892.

6447. **Bago Stjepan**, Drenovci, S.:
Šljivovica g. 1882.

6447.a **J. Bartolovich**, Osiek, Vi.:
Rakija.

6448. **Barunović Ivan**, Adžamovci, P.:
Šljivovica g. 1888.

6449. **Battagliarini Ivan**, Bakar, MR.:
Rakija droždjenka.
Rakija anisetta.

6450. **Batyany Rok**, Osiek, Vi.:
Rakija šljivovica od god. 1795. i 1893.

6451. **Bauer Ludwig**, Voćin, Vi.:
Rakija šljivovica od g. 1894.

6452. **Banačić Adam**, Retkovci, S.:
Šljivovica g 1895.

6453. **Benaković Josip**, Županja, S.:
Šljivovica.

6454. **Benešić Stjepan**, Ilok, S.:
Šljivovica.

6455. **Benet Franjo**, Drenovci, S.:
Šljivovica g. 1893.

6456 **Beneth Ivan**, Badljevina, P.:
Šljivovica g. 1892.

6457. **Beran Franjo**, Andrijevci, P.:
Šljivovica g. 1882.

6458. **Berek Miljo**, Berkasovo, S.:
Šljivovica g. 1889.

6459. **Berger J.**, Osiek, Vi.:
Cognac.

Digitized by Google

6460. **Berlć Jakov**, Pleternica, P.:
Rakija od g. 1894.
Šljivovica g. 1893.
Droždjenka g. 1894.

6461. **Betlheim Samuel**, Kutina, BK.:
Rakija šljivovica.
Rakija droždjenka.

6462. **Bier Eduard**, Vukovar, S.:
Šljivovica.

6463. **Billć Franjo**, Niemci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6464. **Bogdanović Petar**, Londjica, P.:
Rakija g. 1894.

6465. **Bogetić Antun**, Čerević, S.:
Šljivovica.

6466. **Bogić Tanasija**, Subocka, P.:
Šljivovica g. 1890.

6467. **Bogunović Marija**, Podvinje, P.:
Rakija g. 1892.

6468. **Bonić Stjepan**, Drenovci, S.:
Šljivovića g. 1895.

6469. **Bošnjak Jakob**, Otok, S.:
Rakija.

6470. **Bošnjak Jovo**, Markušica, S.:
Šljivovica.

6471. **Božanc Ferdo**, N. Kapela, P.:
Šljivovica g. 1878.

6472. **Božić Josip**, Duboka, P.:
Rakija od g. 1895.

6473. **Božić** pl. **Mato**, Svinjarevci, S.;
Šljivovica.

6474. **Božić Stevan**, Jurkovac, P.:
Rakija od g. 1895.

6475. **Božičević Nikola**, Ladjevac, MR.:
Rakija.

6476. **Branković Georgije**, Karlovci, S.:
Šljivovica.

6477. **Braun Mavro**, Ruševo, P.:
Borovićka g. 1894.
Šljivovica stara 1880.
Šljivovica nova 1895.
Rakija g. 1894.

6478. **Brenner Franjo i sin**, veleprodaja vina, rakije, te tvornica žeste, Varaždin, Va.:
Šljivovica i špirit.

6479. **Bresslauer Adolf nasliednici**, Daruvar, P.:
Šljivovica g. 1882.

6480. **Breslauer Hinko**, Vinkovci, S.:
Šljivovica g. 1881.
Šljivovica g. 1893.

6481. **Breslauer Lavoslav**, Daruvar, P.
Šljivovica g. 1880.

6482. **Brkić Stjepan**, Rokovci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6483. **Brozović Ivan**, Bakar, MR.:
Rakija droždjenka.

6484. **Brunschmidt Viktor**, Županja, S.:
Šljivovica g. 1890., 1894.
Komovica g. 1894.
Rakija 4 vrsti od g. 1894.

6485. **Burda Emil**, Gaboš, S.:
Šljivovica.

6486. **Ćeranić Dragutin**, Županja, S.:
Slivovica 1893.

6487. **Ćerančević Gjuro**, Ivankovo, S.:
Slivovica g. 1893.

6488. **Chotek** grof **Rudolf**, Čerević, S.:
Šljivovica g. 1887.
Šljivovica g. 1890.

6589. **Čigić Miljo**, Podgradje, S.:
Šljivovica g. 1873.

6490. **Crnogorac Jovan**, Klenak, S.:
Komovica.

6491. **Cvelć Čedomir**, Šid, S.
Šijivovica g. 1890.

6492. **Čačuga Jovo**, Severin, BK.
Rakija od bazga.

6493. **Cirković Matija**, Bakar, MR.:
Rakija droždjenka.

6494. **Ćorak Mile**, V. Bastaji, P.:
Komovica g. 1894.

6495. **Ćosić Ivan**, Vrbanja, S.:
Šljivovica g. 1895.

6496. **Ćosić Marko**, Vrbanja, S.:
Šljivovica 1895.

6497. **Čajkovac Nikola**, Retkovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6498. **Čelković Josip**, Ivankovo S.:
Droždjenka g. 1891.

6499. **Ćirić Isidora ostavina**, Karlovci, S.:
Šljivovica.

6500. **Čolaković Simo**, Gradište, S.
Šljivovica g. 1893.

6501. **Čošić Nikola**, Cerna, S.:
Šljivovica g. 1890.

6502. **Domjanović Stjepan**, Irig, S.:
Šljivovica.

6503. **Deutsch Ignatz**, Voćin, Vi.:
Šljivovica g. 1894.

Digitized by Google

6504. **Didović Mijo**, Gradište, S.:
Šljivovica g. 1892.

6505. **Dieneš Daniel**, Novagradiška, P.:
Šljivovica g. 1891.
Rakija g. 1892.

6506. **Dimitrijević-Čaklć Aleksander**, Karlovci; S.:
Šljivovica.

6507. **Dimitrijević Josip**, Jazak, S.:
Šljivovica.

6508. **Dimitrijević Ste o**, Opatovac, S.:
Komovica g. 1895.

6509. **Dinagl Vjekoslav**, Vinkovci, S.:
Šljivovica g. 1885.

6510. **Djačanin Vaso**, M. Vašica, S.:
Šljivovica g. 1894.

6511. **Dobrović Izidor**, Daruvar, P.:
Šljivovica g. 1872.

6512. **Dörner Franjo**, Lipik, P.:
Šljivovica g. 1892.

6513. **Dragičević S. A.**, Pakrac, P.:
Šljivovica g. 1887.

6514. **Dragosavljević Mile**, Okućani, P.:
rakija g. 1894.

6515. **Dragosavljević Petar**, Okučani, P.:
Rakija g. 1894.

6516. **Dragosavljević Veca**, Lipovac, S.:
Šljivovica g. 1893.

6517. **Dretvić Marko**, Cerna, S.:
Šljivovica g. 1887.

6518. **Drezgić Pavao**, Jamina, S.:
Šlivovica g. 1895.

6519. **Drobac S, Stefan**, Vukovar, S.
Šljivovica Sriemska,

6520, **Dugački Stjepan**, Osjek. Vi..
Rakija Šljivovica g. 1893.

6521. **Dujanović Šimun**, Biela, P.
Rakija 1894.

6522. **Durgutović Faba**, Ivankovo, S.:
Šljivovica g. 1891.

6523. **Engelman Jakov**, Vočin, Vi.
Rakija šljivovica g. 1894.

6524. **Engl Filip**, Ruševo, P.:
Šljivovica g. 1891.
Šljivova ra.ija g. 1894.

6525. **Fehervary Dragutin**, Badljevina, P.:
Rakija šljivova g. 1893.

6526. **Filić Rok**, Privlaka, S.:
Šljivovica g. 1894.

6527. **Filipović Žaver**, Soljani, S.
Šljivovica.

6528. **Fizir Inilus**, Sv. Križ-Začreće, Va.:
Šljivovica.

6529. **Fizir Pavao**, Krapina, Va.:
Šljivovica.

6530. **Forenpeher Romano**, Bakar, MR.:
Rakija droždjenka.

6531. **Frank Izidor**, Tovarnik, S.:
Šljivovica g. 1894.

6532. **Freund Marko**, Gjulaves, P.:
Šljivovica g. 1888.
Šljivovica g. 1890.

6533. **Fröhlich Dragutin**, S. Pet. Orehovac, BK.:
Šljivovice više vrsti.

6534. **Fuks Adolf**, V. Bastaji, P.:
Rakija komovica od g. 1895.

6535. **Fürst & Weinberger**, Županja, S.:
Šljivovica g. 1893.

6536. **Gaćeša Stanko**, Dereza, P.:
Šljivovica g. 1892.

6537. **Gašić An o**, Begtež. P.
Rakija od g. 1894.

6538. **Gašparac Antun**, Vrbanja, S.:
Šljivovica g. 1875.
Šljivovica g. 1890.

6539 **Gašparović Gjekan**, Čaglić, P.
Ragija od g. 1894.

6540. **Giebersucher Makso**, Nova Gradiška, P.:
Komovica 1888.
Šljivovica 1876.

6541. **Glatt Marija**, Stupnik, P.:
Šljivovica g. 1892.

6542. **Gluvaković Vinko**, Ilača, S.:
Šlivovica g. 1894.

6543. **Golubović Isidor**, Sibinj, P.:
Šljivovica g. 1888.

6543.a **Gottlieb Albert** dr., Vukovar, S.:
Šljivovica od g. 1894.

6544. **Grablć Marko**, Ivankovo, S.:
Šljivovica g. 1892.

6545. **Grabovac Stanko**, Sapna, P.:
Rakija od g. 1895.

6546. **Gračan Gjuro**, Šamac, S.:
Šljivovica g. 1893.

6547. **Grahovac Mato**, Novi Jankovci, S:
Šljivovica g. 1893.

Digitized by Google

6548. **Gregorić Dragutin**, Cerna, S.:
Šljivovica g. 1891.

6549. **Gregurić Antun**, Petrovaradin, S.:
Šljivovica.

6550. **Grgić Antun**, Lipovac, S.:
Šljivovica g. 1875.

6551. **Grginčević Stjepan**, Odvorci, P.:
Šljivovica od god. 1878., 1880. i 1884.
Rakija od kajsija g. 1894.

6552. **Grgurov Veselin**, Erdevik, S.:
Šljivovica.

6553. **Grubač** paroh, Londjica, P.:
Rakija od g. 1894.
Droždjenka od g. 1895.

6554. **Grubešić Petar**, Nova Gradiška, P.:
Šljivovica.

6555. **Grulić Bogoslav**, Borki, P.:
Šlivovica g. 1892.
Rakija g. 1894.

6556. **Gundrum Antun**, Oriovac, P.:
Šljivovica g. 1880.

6557. **Gundrum Dragutin**, Pleternica, P.:
Rakija 1894.
Šlivovica 1876.
Droždjenka 1886.

6558. **Gvozdanović** pl. **Dragutin**, Stražeman, P.:
Droždjenka g. 1890.
Rakija g. 1879.

6559. **Gjorgjević Milan**, Tovarnik, S:
Komovica od g. 1895.

6560. **Gjorgjević Vladimir**, Šid, S.:
Šljivovica g. 1892.

6561. **Gjukić Ivan**, Slakovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6562. **Gjukić Nikola**, Slakovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6563. **Gjurgjević Stanko**, Gradište, P.:
Rakija od g. 1895.

6564. **Gjuršić Martin**, Ivankovo, S.:
Šljivovica g. 1893.

6565. **Hager Josip**, Djakovo, Vi.:
Šljivovica od god. 1890, 1892. i 1894.

6566. **Hajnal Josip**, Otok, S.:
Rakija.

6567. **Hajsler Jakov**, Strošinci, S.:
Šljivovica g. 1892.

6568. **Haas Ivan**, Kaptol, P.:
Rakija 1893.
Droždjenka 1892.
Šljivovica 1890.

6569. **Heim Rudolf**, Vinkovci, S.:
Šljivovica 1862.

6570. **Herman A.**, Varaždin, Va.:
Rakija šljivovica od god. 1886., 1890. i 1895.
Rakija tropica od god. 1893. i 1895.
Rakija droždjenka g. 1895.

6571. **Herman Jovan**, Kupinovo, S.:
Šljivovica i komovica.

6572. **Hlavaček Ivan**, Vilić selo, P.:
Šljivovica g. 1893.

6573. **Holterer Antun**, St. Mikanovci, S.:
Šljivovica g. 1872.

6574. **Holterer Vatroslav**, St. Mikanovci, S.:
Šljivovica g. 1894.
Droždjenka g. 1894.

6575. **Horvath Ljudevit**, Lipik, P.:
Šljivovica g. 1892.

6576. **Huber Franjo**, Šid, S.:
Šljivovica g. 1895.

6577. **Huszar Lina**, St. Mikanovci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6578. **Ivanetić Ivan**, Abševci, S.:
Šljivovica g. 1873.

6579. **Ivankov Mato**, Cerna, S.:
Šljivovica g. 1894.

6580. **Ivanović Mojo**, Čaglić, P.:
Rakija od g. 1894.

6581. **Ivković Jovan**, Kuzmin, S.:
Šljivovica od g. 1870.

6582. **Izrael Ignatz**, Popovača, BK.:
Šljivovica.

6583. **Jačimović Nikola**, Sapna, P.:
Komovica g. 1895.

6584. **Jagunić Gjorgje**, Pakrac, P.:
Šljivovica g. 1887.

6585. **Jakčin Pero**, Drenovci, S.:
Šljivovica g. 1895.
Komovica g. 1893.

6586. **Jakešević Stjepan**, Adžamovci, P.:
Šljivovica g. 1890.

6587. **Jakobovac Ivan**, Drenovci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6588. **Janda Franjo**, Andrijevci, P.:
Šljivovica g. 1890.

Digitized by Google

6589. **Janjić Marko**, Drenovci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6590. **Jankovics** grof **Aladar**, Cabuna, Vi.:
Šljivovica g. 1888.

6591. **Janković Andrija**, Vinkovci, S.:
Šljivovica g. 1846.

6592. **Janković Vlado**, Daruvar, P.:
Rakija g. 1876.

6593. **Japundžić Martin**, Drenovci, S.:
Šljivovica g. 1890.

6594. **Jarminac Pero**, Laz, S.:
Šljivovica g. 1893.

6595. **Ječmenica Stjepan**, Markovac, P.:
Rakija g. 1894.

6596. **Jezdimirović Gjoko**, Irig, S.:
Nova šljivovica.

6597. **Joka Adam**, N. Gradiška, P.:
Komovača g. 1894.

6598. **Jovanovac Gjuro**, Gradište, S.:
Šljivovica g. 1894.

6599. **Jovanović Gjoko**, Požega, P.:
Šljivovica stara i nova.
Droždjenka stara i nova.

6600. **Jovanović Matija**, Mirkovci, S.:
Šljivovica g. 1892.

6601. **Jovanovac Martin**, Gradište, S.:
Šlivovica g. 1893.

6602. **Jovanović Pera**, Klenak, S.:
Šlivovica.

6603. **Jovičić Petar**, Latinovac, P.:
Rakija od g. 1894.

6604. **Jozić Mirko**, Ivankovo, S.:
Šlivovica g. 1882.

6605. **Jozić Vinko**, Ivankovo, S.:
Šlivovica g. 1890.

6606. **Juks-Urner A.**, Daruvar, P.:
Šljivovica g. 1890.

6607. **Jurišić Nikola**, Cernik, P.:
Šljivovica g. 1893.

6608. **Kaffka Dragutin**, Čerević, S.:
Šljivovica

6609. **Kaiser Ivan**, Kamenica, S.:
Šljivovica.

6610. **Kajfeš Matija**, Brlog, LK.:
Rakija šljivovica.
Rakija od borovice.
Rakija drenova.

6611. **Kale Ljudevit**, V. Bastaji, P.:
Šljivovica g. 1890.

6612. **Kandler Vinko**, Štitar, S.:
Šljivovica g. 1892., 1861.

6613. **Karamarković Nikola**, Slivnjak, MR.:
Rakija.

6614. **Katušić Ivan**, Cerna, S.:
Šljivovica g. 1880.

6615. **Kersnik Marko**, Krapina, Va.:
Rakija šljivovica.
Rakija borovička.

6615a. **Klepach Josip** pl., Križevci, BK.:
Cognac.

6616. **Kirchbaum Angjela**, udova, Vukovar, S.:
Rakija komovica.

6617. **Klanfar Ivan**, Deževci, P.:
Rakija g 1894.

6618 **Klein Julius**, Kula. P.:
Šljivovica g. 1890.

6619. **Klein Makso**, Višnjica, P.:
Rakija.

6620. **Klein Mijo**, Kula, P.:
Šljivovica.

6621. **Knežević Stipo**, Velika, P.:
Šlivovica g. 1894.

6622. **Kohn Jakov i sin**, Brod, P.:
Šljivovica g. 1878.

6623. **Kollenc Josip**, Desinić, Va.:
Šljivovica.

6624. **Koljanin Uroš**, M. Vašica, S.:
Šljivovica od g. 1894.

6625. **Kopp Samuel**, Brod, P:
Cognac 1895.
Komovica rakija 1894.
Šljivovica 1884.

6626. **Korka Josip**, Nova Gradiška, P.:
Šljivovica g. 1876.
Rakija g. 1880.

6627. **Kosovac Teofan**, Berkasovo, S.:
Šljivovica g. 1889.

6628. **Kotur Jovan**, Bedenik, BK.:
Šljivovica.

6629. **Kovač Stjepan**, Vočin, Vi.:
Rakija šljivovica od g. 1894.

6630. **Kovačević Bartol**, Retkovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6631. **Kovačević Petar**. Odvorce, P.:
Šljivovica g. 1894.

6632. **Kovanović Joso**, Soljani, S.:
Šljivovica.

6633. **Koziak Emil**, Šid, S.:
Šljivovica g. 1861.

Digitized by Google

6634. **Kozobarić Josip**, Irig, S.:
Šljivovica.

6635. **Krajan Dionis**, Senj, MR.:
Rakija tropovica.
Rakija šljivovica.

6636. **Krajtner Gjuro**, Čaglin, P.:
Rakija od g. 1895.

6637. **Krakanović Mladen**, Čerević, S.:
Šljivovica.

6638. **Kramar Ljudevit**, Vel. Bastaji, P.:
Rakija od bresaka g. 1895.

6639. **Krepelka Josip**, Končanica, P.:
Šljivovica od g. 1886.
Šljivovica prepečena od g. 1889.

6640. **Kristić Ivan**, Sv. Petar-Čvrstec, BK.:
Rakija od g. 1894.

6641. **Krivošić Mijo**, Jazak, S.:
Šljivovica.

6642. **Krnić Tomo**, Slatinik, P.:
Šljivovica g. 1894.

6643. **Krsmanović Nikola**, Šid, S.:
Šljivovica g. 1894.

6644. **Krsnik Josip**, Krapina. Va.:
Rakija borovička i šljivovica.

6645. **Kulmer** grof **Ljudevit**, Popovac Va.
Šljivovica.

6646. **Kušević** pl. **Svetozar**, Blacko, P.:
Šljivovica g. 1890.

6647. **Kutuzović Stevo**, Gudinci, S.:
Šljivovica 1893.

6648. **Lacković Mijo**, Brod, P.:
Šljivovica g. 1880.

6649. **Lang Adolf**, Markušica, S.:
Šljivovica.

6650. **Lang Emanuel**, Ilok, S.:
Cognac.

6651. **Latečki Ivan**, D. Vlahinička BK.:
Šljivovica.
Komovica.

6652. **Latković Stjepan**, Novakapela, P.
Šljivovica g. 1889.

6653. **Legross Stjepan**, Novagradiška, P.:
Šljivovica g. 1880.

6654. **Lemler Lovro**, Tovarnik, S.:
Šljivovica g. 1890.

6655. **Lerner Josip**, Vinkovci, S.
Šljivovica g. 1885.

6656. **Lesić Ilija**, Bošnjaci, S.
Šljivovica g. 1894.

6657. **Ltpovšćak Josip**, Bistra, Z.
Rakija.

6658. **Lombarović Marija**, Otok, S.:
Rakija

6659. **Lončarević Stanko**, Brezine, P.:
Šljivovica g. 1895.

6660. **Lövy Jakov**, Adaševci; S.
Šljivovica g. 1890.

6661. **Lukšić Nikola**, Cvjetković, Z.:
Šljivovica.

6662. **Ljuboević Sofro**, Moštanica, Z.:
Šljivovica.

6663. **Majer Josip**, Drenovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6664. **Majerski** pl. **Izidor**, Maslenjača, P.:
Šljivovica g. 1880.

6665. **Maksić Jovo**, Gradište, P.
Rakija od g. 1895.

6666. **Maksimović Kosta**, Čerević, S.:
Šljivovica.

6667. **Mallin Dimitrija**, Ilača, S.:
Šljivovica g. 1894.

6668. **Mallin Franjo**. Petrovaradin, S.:
Komovica.

6669. **Manastir Grgeteg**, S.:
Šljivovica.

3670. **Manastir Jazak**, S.:
Šljivovica stara.

6671. **Manastir Krušedol**, S.:
Šljivovica.

6672. **Manastir Rakovac**, Ledinci, S.:
Šljivovica.

6673. **Marić Gjuro**, Grabovci, S.:
Šljivovica stara.

6674. **Marinci Sofija**, Pleternica, P.:
Rakija g. 1894.
Šljivovica g. 1893.
Drožđjenka g. 1894.

6675. **Marinović Franjo**, Vetovo, P.:
Rakija g. 1893.
Šljivovica g 1890.
Drožđjenka g 1892.

6676. **Marković Franjo**, Sikirevci, S.:
Šljivovica g. 1871.

6677. **Marković Vaso i sinovi**,
Šljivovica g. 1876.
Drožđjenka 1890.
Cognac g 1892.

6678. **Maršić Franjo**, Drenovci, S.:
Komovica g. 1885.

Digitized by Google

6679. **Martinković Antun**, Lipovac, S.: Šljivovica g. 1889.

6680. **Matić Adam**, Privlaka, S.: Šljivovica g. 1887.

6681. **Matić Petar**, Privlaka, S.: Šljivovica g. 1894.

6682. **Matičić Antun**, Otok, S.: Rakija,

6683. **Matiević Mato**, Županja, S.: Šljivovica.

6684. **Matiević Stjepan**, Županja, S.: Šljivovica.

6685. **Matković Vatroslav**, Cernik, P.: Šljivovica g. 1890.

6686. **Mautner Marko**, Pakrac, P.: Šljivovica 1890.

6687. **Mayer Vilim**, Novagradiška, P.: Šljivovica g. 1878.

6688. **Matzek Josip**, Novagradiška, P.: Droždjenka rakija g. 1894.

6689. **Mesarović L. S.**, Osjek, Vi.: Šljivovica od g. 1881.

6690. **Mihajlović Vaso**, Vukovar, S.: Šljivovica razne vrsti.

6691. **Mihelić Bartol**, Dubrava, Va.: Šljivovica od g. 1893.

6692. **Mihić Gjuro**, Kukunjevac, P.: Šljivovica od g. 1895.

6693. **Mikuličić Juraj Vickov**, Bakar, MR.: Rakija droždjenka.

6694. **Milanković Glišo**, Lovska, P.: Rakija od g. 1894.

6695. **Milašinović Žarko**, Strošinci, S.: Šljivovica g. 1890.

6696. **Miletić Marko**, Otočac, LK.; Šljivovica.

6697. **Milićić Joso**, Županja, S.: Šljivovica.

6697.a **Milinković Marko**, Klanac, LK.: Šljivovica.

6698. **Milivojević Stanko**, Gradište, P.: Rakija od g. 1894.

6699. **Milosavljević Tešo**, Gradište, P.: Rakija od g. 1895.

6700. **Milošević Damjan**, Adaševci, S.: Šljivovica g. 1894.

6701. **Milošević Mitar**, Irig, S.: Šljivovica.

6702. **Mimlć Milan**, Okučani, P.: Šljivovica g. 1895., 1890., 1888., 1885., 1878.
Cognac g. 1890.
Borovička g. 1890.
Breskovača g. 1892.
Komovača g. 1892.

6703. **Mirić Tomo**, Severin. BK.: Rakija od haluge.

6704. **Mirković Leontija**, Kričke, P.: Rakija g. 1893.

6705. Mirković Simo, Kríčke, P.: Rakija g. 1892.

6706. **Miškatović Ferdo**, Cernik, P.: Rakija g. 1895.

6707. **Mišković Dušan**, Bešenovo, S.: Šljivovica.

6708. **Mišljanović Josip**, Irig, S. Šljivovica.

6709 **Mlakovics Gjuro**, Harkanovci, S.: Šljivovica od god. 1888., 1893., 1894.

6210. **Modli Antun**, Dežanovac, P.: Šljivovica od god. 1890.

6711. **Mojsinović Antun**, Vilićselo, P.: Šljivovica g. 1880.

6712 **Momčilović Ilija**, Mirkovci, S.: Šljivovica g. 1893.

6713. **Moses Bernhard**, Rača, BK.: Šljivovica.

6714. **Moses David**, G. Rieka, Va.: Cognac, šljivovica, tropica, droždjenka.

6715. **Mozner Josip**, Batrina, P.: Šljivovica g. 1890.

6716. **Mušički Ivan**, Brod, P.: Šljivovica g. 1892.

6717. **Mušički Milan**, Brod, P.: Šljivovica g. 1892.

6718. **Müller Adolf**, Brod, P.: Šljivovica g. 1894.

6719. **Müller Dominik**, Sirač, P.: Rakija g. 1894.

6720. **Müller Iosip**, Tompojevci, S.: Rakija od trešanja.

6721. **Müler Josip**, Ilača, S.: Komovica g. 1895.

6722. **Nagy Mio**, Ferdinandovac, BK. Rakija od hebda.

6723. **Neferović Stjepan**, Sibinj, P.: Šljivovica g. 1888.

Digitized by Google

6724. **Nemetz Franjo**, Županja, S.: Rakija bundevska.

6725. **Nenadović Sava**, Mala Vašica, S.: Šljivovica g. 1883.

6726. **Nerandžić Gjuka**, Negoslavci, S.: Šljivovica

6727. **Nikolić Gjoka**, Čerević, S.: Rakija komovica.

6728. **Nikolić Miron**, Pakrac, P.: Šljivovica 1878.

6729. **Nikolić Nikola**, Sikirevci, S.: Šljivovica 1880.

6730. **Nikolić Pero**, Čerević, S.: Šljivovica.

6731. **Novaković Naum**, Lipovac, S.: Šljivovica g. 1865.

6732. **Obradović Vladimir**, Mala Vašica, S.: Šljivovica g. 1889.

6733. **Okrugić Damjan**, Morović, S.: Šljivovica g. 1890.

6734. **Olujević Andrija**, Brod, P.: Šljivovica g. 1892.

6735. **Orašinović Ferdo**, Ruševo, P.: Rakija od g. 1894., 1895.

6736. **Oreškoviċ Marija**. Šid, S.: Šljivovica g. 1880.

6737. **Orozović Adam**, Borki, P.: Rakija g. 1894.

6738. **Ostoičić Martin**, Prnjavor. P.: Šljivovica g. 1893.

6739. **Ostoičić Mato**, Prnjavor, P.: Šljivovica g. 1893.

6740. **Pachany C. A.** i sin, Brod, P.: Šljivovica g. 1879. Breskovača g. 1892.

6741. **Pantelić Gavro**, Tovarnik, S.: Šljivovica g. 1870. Drožđjenka g. 1894. Komovica g. 1894.

6741.a **Pavčić Paja**, Jarak, S.: Šljivovica od g. 1894.

6742. **Pavičić Marko**, Batinjani, P.: Šljivovica 1893.

6743. **Pavlović Ljubomir**, Čerević, S.: Šljivovica.

6744. **Pazarski Gliša**, Irig, S.: Komovica.

6745. **Peakić Nikola**, Soljani, S.: Šljivovica.

6746. **Pelć Mato**, Begtež, P.: Rakija od g. 1894.

6747. **Pelčić Milan**, Grabovci, S.: Šljivovica stara.

6748. **Pejaković Mirko**, V. Kopanica, P.: Šljivovica g. 1894.

6749. **Pessing Vatroslav**. Jamina, S.: Šljivovica od god. 1880., 1893., 1894.

6750. **Petričević Ivan**, Slakovci, S.: Šljivovica g. 1895. drožđjenka g. 1895.

6751. **Petričević Marijan**, Stari Mikanovci, S.: Šljivovica g. 1894.

6752. **Petrović Lazar**, Morović, S.: Šljivovica od god. 1861., 1893., 1894.

6753. **Petrović Proko**, Gradište, P.: Rakija od g. 1895.

6754. **Petrović Sava**, Gradište, P.: Rakija od g. 1895.

6755. **Petzrik Antun**, Šamac, S.: Šljivovica g. 1893.

6756. **Pfau & Comp.** Sušak, MR. Cognac.

6757. **Piller Stjepan**, Osjek. Vi.: Cognac od g. 1892. Rakija šljivovica od g. 1859.

6758. **Piljuzan Ivan**, Rešetari, P.: Šljivovica g. 1890.

6759. **Pjevalica Pavao**, Bodograje, P.: Rakija od g. 1894.

6760. **Planer Dragutin**, Sisak, Z.: Šljivovica.

6761. **Pollak Herman**, Županja, S.: Šljivovica.

6762. **Pollak Marko**, Bošnjaci. S.: Šljivovica g. 1894.

6763. **Pollak Samuel**, Vinkovci, S.: Šljivovica od g. 1890., 1894.

6764. **Polak Šandor**, Čakovci, S.: Šljivovica sriemska.

6765. **Poletilović Ivan**, Slakovci, S.: Šljivovica g. 1895.

6766. **Politzer Josip**, St. Petrovoselo, P.: Rakija g. 1893. Šljivovica g. 1892.

6767. **Popper David**, Vrdnik, S.: Šljivovica.

Digitized by Google

6768. **Popper Rihard**, Pleternica, P.:
Rakija od g. 1894.
Šljivovica od g. 1893.
droždjenka g. 1894.

6769. **Popović Gjuro**, Rajevo selo, S.:
Šljivovica.

6770. **Popović Ivan**, Brod, P.:
Šljivovica g. 1892.
Cognac i vinski kleger g. 1894.

6771. **Popović Josip**, Karlovci, S.:
Šljivovica.

6772. **Popović Luka**, Kusonje, P.:
Šljivovica g. 1890.

6773. **Popović Sava**, Negoslavci, S.:
Rakija komovica

6774. **Požega grad**, Požega, P.:
Droždjenka od g. 1888.

6775. **Prakaturović Adam**, Slakovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6776. **Oretić Josip**, Klokočevik, P.:
Šljivovica g. 888.

6777. **Prodanović Nikola**, Latinovac, P.:
Rakija g. 1894.

6778. **Pušić Josip**, Irig, S.
Šljivovica.

6779. **Radić Luka**, Vodjinci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6780. **Radić Petar**, Adaševci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6781. **Radivojević Sava**, Lipovac, S.:
Šljivovica g. 1893.

6782. **Radivojević Vukadin**, Batrovci, S.:
Šljivovica g. 1893.

6783. **Radmilović Uroš**, Čečavac, P.:
Rakija g. 1880.

6784. **Radojčić Glišo**, Čerević, S.:
Šljivovica.

6785. **Ranković Pavao**, Bukovac, S.:
Šljivovica g. 1853.

6786. **Rašković Jovo**, Kričke, P.:
Rakija 1892.

6787. **Rechnitzer Mavro**, Podvinje, P.:
Rakija g. 1894.

6788. **Reiner Mijo** dr., Požega, P..
Šljivovica g. 1775.
Šljivovica g. 1885.

6789. **Rogić Adam**, Soljani, S.:
Šljivovica.

6790. **Rogić Pero**, Soljani, S.:
Šljivovica.

6791. **Rogulić pl. Ivan** dr,, Vukovar S.:
Šljivovica g. 1875.

6792. **Rose Adolf**, Bošnjaci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6793. **Rosenberg Šimun**, Erdevik, S.:
Šljivovica.

6794. **Rosenberger Vatroslav**, V. Bastaja, P.:
Šljivovica, g. 1889.

6795. **Roth Adolf**, M. Vašica, S.:
Šljivovica g. 1894.

6796. **Rugašević Jakov**, Gradište, S.:
Šljivovica g. 1849.

6797. **Salcman Pavao**, Morović, S.:
Šljivovica g. 1861.

6798. **Samostan otaca Franjevaca**, Požega. P.:
Šljivovica g. 1870.

6799. **Saračević Marijan**, N. Jankovci S.:
Šljivovica g. 1893.

6800. **Saračević Stjepan**, N. Jankovci, S.:
Slivovica g. 1893.

6801. **atinović Pavo**, Pavlovci, P.:
Rakija g. 1894.

6802. **Savić Stiepan**, Šašinci, S.:
Šljivovica od g. 1891.

6803. **Sečen Josip**, Močile, MR.
Rakija tropica.

6804. **Seitz Skender**, N. Kapela, P.
Šljivovica g. 1876. i 1892.
Šljivovica rakija g. 1894.

6805. **Šić Janko**, Irig, S.:
Šljivovica.

6806. **Šimeunović Glišo**, Crljenci, P.:
Šljivovica g. 1890.

6807. **Sgombić Mihovil**, D. Pazarište, LK.
Droždjenka.

6808. **Smoljanović Ante**, Otok, S.:
Rakija.

6809. **Sotinac Karlo**, Otok, S.:
Rakija.

6810. **Šovrić Gjoka**, Čerević, S.:
Šljivovica.

6811. **Spaić Pante**, Šid, S.:
Šljivovica g. 1883.

6812. **Stančić Pajo**, N. Gradiška, P.:
Rakija g. 1890.
Šljivovica 1888.

6813. **Stanković Gjuro**, Ivanovci, P.:
Rakija g. 1895.

Digitized by Google

6814. **Stanković Jovan**, Karlovci, S.: Šljivovica.

6815. **Stivičević Pavao**, Otok, S.: Rakija.

6816. **Stjepanović Stanko**, Gradište, P.: Rakija g. 1895.

6817. **Stjepanović Teodor**, Borki, P.: Rakija g. 1894.

6818. **Stojaković Savo**, Oljasi, P.: Šljivovica od g. 1890.

6819. **Stojanović Kosta**, Klenak, S.: Šljivovica.

6820. **Stojšić Damjan**, Irig, S.: Šljivovica.

6821. **Strepački Mato**, Rajevoselo, S.: Šljivovica.

6822. **Strižić** dr. **Miroslav**, Belovar, BK.: Šljivovica g. 1894. Breskovica g. 1894,

6823. **Sučević Stevo**, Mirkovci, S.: Šljivovica g. 1894.

6824. **Svedić Žaverla**, Garčin, P.: Šljivovica g. 1894.

6825. **Svirac Stiepan**, Vodjinci, S.: Šljivovica g. 1894.

6826. **Šajnović Marko**, Slakovci, S.: Šljivovica, g. 1895.

6827. **Šamšalović Marko**, Ilok, S.: Cognac.

6828. **Šantovac Stjepan**, Svilaj, P.: Šljivovica g. 1892.

6829. **Šarac Marko**, Obrež, P.: Rakija slivova g. 1894.

6830. **Šili Josip**, Berkasovo, S.: Šljivovica g. 1894.

6831. **Šimić Vid**, Soljani, S.: Šljivovica.

6832. **Šlesinger Samuel**, Podvinje, P.: Rakija g. 1893.

6833. **Šlesinger Vatroslav**, Požega, P.: Šljivovica g. 1880.

6834. **Šljivarić Dragutin**, Slobodnica, P.: Šljivovica g. 1880.

6835. **Šokčević Adam**, Otok, S.: Rakija.

6836. **Šorak Petar**, Petrovoselo ličko, LK.: Šljivovica od g. 1881.

6837. **Šoštarko Pavao**, Orljavec, P.: Rakija od g. 1894.

6838. **Španić Ferdo**, Štivica, P.: Rakija g. 1890.

6839. **Španović Nikola**, Kukunjevac, P.: Šljivovica g. 1895.

6840. **Špun-Strižić** pl. **Napoleon** dr., Draganić, Z.: Šljivovica od g. 1883. Šljivovica od g. 1893.

6841. **Štefanović Milica**, Šid, S.: Šljivovica g. 1875. Komovica g. 1894.

6842. **Štelcer Antun**, Morović, S.: Šljivovica g. 1893. Kajsijača g. 1893.

6843. **Štelzer Pavo**, Vrbanja, S.: Šljivovica g. 1878. Šljivovica g. 1893.

6844. **Štiksl Gjuro**, Kula, P.: Rakija od g. 1895.

6845. **Štokić Ivan**, Jablanac, LK.: Komovica.

6846. **Štrasser Adolf**, Rogolje, P.: Šljivovica od g. 1890.

6847. **Štrelm Franjo**, Grahovljani, P.: Komovica g. 1893.

6848. **Šuler Josip i sin**, Feričanci, Vi.: Šljivovica.

6849. **Šuvić Marko**, Otok, S.: Rakija.

6849.a **Scheibel Ivan**, Perušić, LK.: Šljivovica g. 1894.

6850. **Schercer Josip**, Soljani, S.: Šljivovica.

6851. **Schmidt Petar**, Poreč, P.: Rakija od g. 1895.

6852. **Schwager Jakov**, Drenovci, S.: Šljivovica g. 1892.

6853. **Schwartz Vatroslav**, Antunovac, P.: Šljivovica g. 1890.

6854. **Tanculić Dragutin**, Stupnik, P.: Šljivovica g. 1892.

6855. **Tarnoczy** pl. **Kazimira nasljednici**, Cernik, P.: Cognac g. 1890.

6856. **Tatomirović Simo**, Čaglić, P.: Rakija g. 1895.

6857. **Tepić i Carević**, tvrdka, Vukovar, S.: Šljivovica.

6858. **Teslić Danilo**, Adaševci, S.: Šljivovica g. 1894.

Digitized by Google

6859. **Teślć Sreta**, Lipovac, S.:
Šljivovica g. 1888.

6860. **Thürner F. S.**, Osiek, Vi.:
Šljivovica g. 1880.

6861. **Todorević Vaso**, Kukunjevac, P.:
Šljivovica g. 1895.

6862. **Todošković Miloš**, Kuzmin, S.:
Šljivovica g. 1891.

6863. **Tomlinović Simo**, Cernik, P.:
Šljivovica g. 1892.
Rakija g. 1892.

6864. **Topalušić Adam**, Čaglin, P.:
Rakija g. 1895.

6865. **Trbljanić Giga**, Otok, S.:
Rakija.

6866. **Trbojević Jovo**, Petrovoselo ličko, LK.:
Šljivovica g. 1888.

6867. **Trifunović Pavao**, Bobare, P.:
Rakija g. 1893.

6868. **Trifunović Stjepan**, Bobare, P.:
Rakija g. 1893.

6869. **Trick Josip**, Poreč, P.:
Rakija g. 1895.

6870. **Tubić Sava**, Šid, S.:
Komovica g. 1894.

6871. **Tuškan Gjuro**, Nova Gradiška, P.:
Rakija g. 1895.

6872. **Ulaković Mato**, Retkovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6873. **Unuklć Nikola**, Lipovac, S.:
Šljivovica g. 1875.

6874. **Unuklć Stjepan**, Lipovac, S.
Šljivovica g. 1875.

6875. **Uraničić Ferdo**, Cerna, S.:
Šljivovica g. 1894.

6876. **Urošević Vaso**, Čerević, S.:
Šljivovica.

6877. **Užarević Živko**, Gundinci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6878. **Varinčić Nenad**, Mala Vašica, S.:
Šljivovica g. 1889.

6879. **Verić zadruga**, Babinagreda, S.:
Šljivovica g. 1878.

6880. **Veselinović Aleksander**, Vinkovci, S.:
Šljivovica g. 1842.

6881. **Viland Ivan**, Nova Gradiška, P.:
Šljivovica g. 1880.

6882. **Vinogradarska i voćarska škola**, Petrinja, Z.:
Šljivovica g. 1893.

6883. **Vitez Petar**, Okučani, P.:
Rakija od g. 1892.

6884. **Vladisavljević Ivan**, Soljani, S.:
Šljivovica.

6885. **Vladisavljević Joso**, Soljani, S.:
Šljivovica.

6886. **Vlastelinstvo** grofa **Bombellesa Marka** ml., Opeka, Va.:
Šljivovica g. 1893., 1890., 1891. i 1880.

6887. **Vlastelinstvo** grofa **Elza Dragutina**, Vukovar, S.:
Šljivovica g. 1883. i 1885.

6888. **Vlastelinstvo Daruvar**, Daruvar, P.:
Šljivovica g. 1870.

6889. **Vlastelinstvo Kamenica**, S.:
Šljivovica.

6890. **Vlastelinstvo Mitrovica**, P.:
Droždjenka g. 1890.
Rakija g. 1892.

6891. **Vlastelinstvo Pleternica**, P.:
Šljivovica g. 1890.
Rakija g. 1894.
Droždjenka g. 1894.

6892. **Vučetić Manda**, Perušić, LK.:
Šljivovica g. 1894.

6893. **Vučevac Josip**, Retkovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6894. **Vulć Jevrem**, Borki, P.:
Rakija g. 1894.

6895. **Vulčić Justin**, Novagradiška, P.:
Komovica g. 1893.

6896. **Vujaklija Ilija**, Mirkovci, S.:
Šljivovica g. 1893.

6896.a **Vukelić** pl. **Josip**, Bakar, MR.:
Cognac.

6897. **Vukovac Adam**, V. Kopanica, P.
Šljivovica g 1894.

6898. **Vulko Teodor**, Batajnica, S.:
Šljivovica g. 1830.

6899. **Wagman Franjo**, Moštanica, Z.:
Borovička.

6900. **Wacht Rudolf**, N. Kapela, P.:
Šljivovica g. 1890.

6901. **Weinberger Josip**, Županja, S.:
Šljivovica.

6902. **Wolf Bernardo**, Batinjani, P.:
Šljivovica g. 1894.

6903. **Wolhelm Gustav**, Prkos, Va:
Šljivovica g. 1861., 1884., 1892., 1894. i 1895.

Digitized by Google

6904. **Wortman braća**, Sušak, MR.:
Šljivovica krajiška.
Droždjenka primorska.
Borovička istarska.
Ocatica žesta.

6905. **Zajec Franjo**, Krapina, Va.:
Šljivovica.

6906. **Zajec Franjo**, Preseka, Va.:
Šljivovice 3 vrsti.

6907. **Zapora Andrija** ml., Čakovci, S.:
Rakija.

6908. **Zderić Marko**, Soljani, S.:
Šljivovica.

6909. **Zečević Kuzman**, Sibokovac, P.:
Rakija g. 1894.

6910. **Zetović Jakov**, Retkovci, S.:
Šljivovica g. 1895.

6911. **Zetović Simo**, Retkovci, S.:
Šljivovica g. 1885.

6912. **Zikić Luka**, Karlovci, S.:
Šljivovica.

6913. **Zukanović Petar**, Kukunjevac, P.:
Šljivovica g. 1895.

6914. **Žagar Jure**, Otočac, LK.:
Šljivovica.

6915. **Žarić Jaćim**, Gradište, P.:
Rakija g. 1894.
Droždjenka g. 1895.

6916. **Žarić Maksim**, Ljeskovica, P.:
Rakija g. 1894.

6917. **Žarić Simo**, Ljeskovica, P.:
Rakija g. 1894.

6918. **Zsiga Valer**, Lipik, P.:
Šljivovica g. 1880. i 1894.

6919. **Živanović Ljubomir**, Petrinja, Z.:
Šljivovica g. 1894. i 1893.

6920. **Živković Fila**, Niemci, S.:
Šljivovica g. 1894.

6921. **Živković Mihajlo**, Rogolje, P.:
Rakija g. 1893.

6922. **Živković Stjepan**, Niemci, S.:
Šljivovica g. 1870.

VII. Životinjski proizvodi.

1. Pčelarstvo.

a) Orudje i sprave za pčelarstvo; strukovni listovi.

6923. **Drk**, Petrovaradin, S.:
Košnica vlastite konštrukcije.

6924. **Gvolć Svetozar**,
Vrcalo, džierzonka.

6925. **Hrv.-slavonsko pčelarsko družtvo**, Osjek, Vi.:
»Hrvatska pčela«, društveni organ, časopis za promicanje domaćega pčelarstva. 15 godišta.

6926. **Jemeršić Ivan**, Grubišnopolje, BK.:
Svi sustavi pčelinjaka plastično predočeni, košnice vlastitog izuma, saće u četiri okvira, vosak, zorna košnica, razno pčelarsko orudje i med.

6926.a **Kos Mijo** pl., Imbriovac. Va.:
Košnica.

6927. **Ladika Ferdo**, Maruševac, Va.:
3 amerikanske košnice od prešane slame.

6927.a **Rac Ljudevit**, Sv. Ivan-Zelina, Z.:
Džerzonka.

6928. **Reizner Ljudevit** pl., Zagreb, Z.:
Košnica za pčele.

6929. **Solarić Platon**, Katinci, P.:
Košnica.

6930. **Vorkapić Marko**, Zagreb, Z.:
Kolekcija spravah za pčelarstvo, djelomice vlastitog izuma.

b) Proizvodi pčelarstva.

6931. **Ahčin Franjo**, Crnilug, MR.:
Med u posudah razne veličine i medno piće razne vrsti u bocama i vosak.

6932. **Arko Mijo**, Zagreb, Z.:
Med vrcani, vosak razne vrsti i medno vino.

6933. **Bošković Jovan**, Grgurevci, S.:
Jedna staklenka meda od raznog cvieća, jedna staklenka meda od lipovog cvieća.

6934. **Baumeister Josip**, Brod na Savi, P.:
Med u staklu, med vrcani, umjetno saće, čisti vosak.

6935. **Belegišanin Jevrem**, Deč, S.:
Med.

6936. **Bošković Ivan**, Vel. Radinci, S.:
Med od planinskog bilja, med lipov.

6937. **Brunschmidt Viktor**, Županja, S.:
Med.

Digitized by Google

6938. **Dolć Vaso**, Belovar, BK.:
Med, vosak, model pčelinjaka, košnice vlastitog sustava, podhvataljka.

6939. **Dolenčić Gjuro**, Gjurgjevac, BK.:
Srdca iz mednog tjesta.

6940. **Došlin Josip**, Pitomača, BK.:
Med čisti, saće sa medom.

6941. **Dujmović Nikola**, Sv. Juraj, LK.:
Vosak i saće s medom, med vrcani.

6942. **Gavella Nikola**, Zagreb, Z.:
Med u bocama i vosak razne vrsti.

6943. **Gerić Martin**, Krapina, Va.:
Vosak bieli.

6944. **Gosp. podružnica**, Slunj, MR.
Med vrcani.

6945. **Holik Stjepan**, Hrtkovci, S.:
Med razne vrsti, umjetno saće i okvirac džerdzonke.

6946. **Hrubi Ivan**, Medjurić, P.:
Vosak.

6947. **Ilakovac Luka**, Zagreb, Z.:
1. staklenka djevičanskog meda;
2. staklenke medovca po receptu Kneipp;
1. hranilnica vlastiti uzum i opis uporabe.

6948. **Ivanović Jakob**, Kovačevac,
Med.

6949. **Janošević Mihajlo**, Mala Črešnjevica, BK.:
Med čisti, med od pčela u satini i vosak čisti.

6950. **Jurišić Nikola**, Cernik,
Med.

6951. **Kalajdjić Jakov**, Oriovac, P.:
Saće umjetno, vosak i med vrcani.

6952. **Katar August**, Šandrovac, BK.:
Med.

6953. **Kiurina Jovo**, Vel. Pisanica, BK.:
Kotur voska.

6954. **Končar Simeon**, Vrhovina, LK :
Med.

6955. **Konjević Milan**, Jarak, S.:
Med od repice, med od bagvema, med od bijela bosiljka i vosak čisti.

6955.a **Kos Mijo** pl., Imbriovac, Va.:
Med i saće.

6956. **Kresović Rajko**, Škare, LK.:
Med, saće i kotur voska.

6957. **Kunović Dragutin** pl., Palanovac, Va.:
Med i vosak.

6958. **Lazić Mio**, Cernik, P.:
Med.

6959. **Ljuština Stjepan**, Škare, LK.:
Med i vosak.

6960. **Lovrić Vinko**, Trnjani, P.:
Med.

6961. **Meniga Rudolf**, Krapina, Va.:
Umjetno saće, medni liquer.

6962. **Mergel Antun**, Zemun, S.:
Med.

6963. **Milanović Ljubomir**, Obrež, S.:
Med u staklenki.

6964. **Miškulin Pavao**, Jablanac, MR.:
Med.

6965. **Mohler Josip**, St. Petrovoselo, P.:
Med.

6966. **Mester Hinko**, Sv. Ivan-Žabno, BK.:
Med.

6966.a **Nedeljković Nikola**, Šimanovci, S.
Satnice.

6967. **Petranović Karlo**, Prvča, P.:
Med.

6968. **Pčelarsko družtvo**, Vukovar, S.
Kolekcija pčelarskih proizvoda.

6969. **Pučka škola**, Maja, Z.:
Med vrcani i vosak žuti.

6970. **Rausch Franja**, Osiek, Vi.:
2 boce meda proljetnog i jesenskog.

6971. **Seljan Ivan**, Josipovac, Vi.:
Med i vosak žuti.

6972. **Surdonja Pavao**, N. Gradiška, P.
Med.

6973. **Sušenj Tomo**, Kozarevac, BK.:
Med vrcani od lipova cvieća, med vrcani od heljdova cvieća.

6974. **Tuškan Gjuro**, N. Gradiška, P.:
Med.

6975. **Vidmar i Rogić**, Sv. Juraj kra. Senja, LK.:
Kolekcija meda i voska.

6976. **Vojnović Josip**, Vel. Črešnjevica, BK.:
Med u satini, med u tekućini, vosak žuti.

6977. **Vorkapić Marko**, Zagreb, Z.:
Med vrcani i vino medno.

6978. **Vuksanović Ivan**, Oriovac, P.:
Med.

Digitized by Google

6979. **Zatluka Ivan**, N. Gradiška, P.:
Med vrcani.

6980. **Žugec Bogumir**, Čučerje, Z.:
Med u staklenkah.

2. Ovčarstvo.

6981. **Krieger Draginja**, Surčin, S.:
1 Vlakno vune.
1 štringla od iste vune konac.
1 čarape od istog konca.

6982. **Kuliš Ljubomir**, Grubišnopolje, BK.:
Sbirka razne vune.

6983. **Švedi Kanutin**, Koška, Vi.:
1 Ovčje runo.

6984. **Travica Stjepan**, Udbina, LK.;
Jedna štrenja vune modre, žute, ervene, zelene.
Vuna u biću neopredena, modra, žuta, zelena i crvena.

6985. **Utješenović Stojan**, Vel. Črešnjevica, BK.:
Ovčja vuna.

6986. **Vlastelinstvo** kneza **Schaumburg-Lippe** Virovitica, Vi.:
Razni proizvodi ovčarstva, u vlastitom ormaru.

6987. **Vojnović Josip**, Vel. Črešnjevica, BK.:
Ovča vuna.

3. Sirarstvo.

6988. **Gjerić Jeka**, Vrelo, LK.:
Sir.

6989. **Kalić Gjoka**, M. Budinci, S.:
Kačica ovčijeg sira.

6990. **Stepanović Petar**, Kraljevci, S.:
Jedna kačica ovčijeg sira.

6991. **Thinault Gjuro**, Varaždin, Va.:
Sir Imperial.
Sir Petit fromage.

VIII. Vrsti tla, nacrti i osnove za promicanje poljskoga gospodarstva i vinogradarstva.

6992. **Gospodarska podružnica**, Zemun, S.:
Razne odlike američke loze, nacrt pokušališta, nacrt štale.

6993. **Gregorić Pavao**, Zlatar, Va.:
Nacrt površine kotara zlatarskoga obzirom na razne vrsti tla.

6994. **Ilijević braća**, Ilok, S.:
Štitnik za sačuvanje amerikanske loze od studeni.

6995. **Vinogradarska zadruga**, Zlatar, Va.:
Tloris lozišta vinogradarske zadruge zlatarske sa naznakom kulture.

6996. **Maletić Josip**. Gjurgjevac, BK.:
Crnica, pjeskovito tlo. pjesak, leteći bieli i žuti, pjeskovita ilovača, glina, nacrt školskog vrta.

6997. **Občina Feričanci**, Vi.:
Zemlja crnica,
Zemlja ilovača
Zemlja žutelja.

Digitized by Google

Skupina VIII.*

Obrtni i tvornički nadzor. Rudarstvo. Metallurgija. Željezni i metalni obrt.

Obrtni i tvornički nadzor.

6998. **Obrtno nadzorničtvo kr. zemaljske vlade,** Zagreb:
12 karatâ predstavljajućih Hrvatske i Slavonije i sve vrsti obrt. i tvorničkih poduzeća, koja podpadaju pod ustanovu 2. z. čl. XXVIII. : 1893.
Karta o zaokruženju okr. blagajna i tvorničkih blagajna.
Izvješća obrt. nadzornika za g. 1894. i 1895.
Izkaz obrt. i tvorn. poduzeća, kako su prijavljena po obrt. oblastih.
Gline, služeće u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji za glinene i opekarske proizvode, kemijske analize izveo dr. Srećko Bošnjaković, ogledke gotove robe izradio J. Kallina tvornica glinene robe u Zagrebu. Surovine u naravi, modelirani nepečeni i pečeni criep.

I. Geologija i rudarstvo.

6999. **Bauer Ivan,** Cernik, P.:
Lignit, smedji ugljen, tercijarna formacija požežke županije i okamine ove formacije.

7000. **Beck Ivan,** Garešnica, BK.:
Razne vrsti gline, ilovače i pjeska.
Kameni ugalj iz Johovače.

7001. **Berthold Artur** grof, Moslavina, BK.:
Lignit moslavački, glina, granit, scenit, mramor, vapnenac, škrljevac.

7002. **Betlheim Samuel,** Kutina, BK.:
Kameni ugalj iz brda Starigrad kod Koprivnice.

7003. **Blühweiss i Reiner,** Vukovje BK.:
Smedji ugalj.

7004. **Braun Samuel,** Gjurgjevac, BK.:
Smedji ugalj iz brda Starigrad kod Koprivnice.

* Skupinu VII. vidi »Šumarski paviljon«.

Digitized by Google

7005. **Brlaković Antun**, Popovača, BK.:
Sbirka topaza iz moslavačke gore, dva komada tunnelina iz moslavačke gore.

7006. **Čaglić — občinsko poglavarstvo**, P.:
Glina tamna, svjetla i lončarska.

7007. **Ebenspanger Emanuel**, Belovar, BK.:
Ugljen.

7008. **Feričanci — občinsko poglavarstvo**, Vi.
Glina lončarska.

7009. **Ganz i dr.**, Petrovagora, Z.:
Željezne rude.
Vapnenac.
Drveni ugljen.
Pjesak za kalupe.
Uzorci surovog željeza.
Uzorci lievanog tvrdog željeza iz Petrovegore.
Ini proizvodi i nacrti.

7010. **Golubovačko rudarsko društvo**, Golubovac, Va.:
Razni nacrti, piramida svjetloga ugljena.

7011. **Imovna občina Gjurgjevac**, BK.:
Lignit.

7012. **Ivanečko družtvo za proizvadjanje tutije**, Va.:
7 cinkovnih ploća.
5 kom. neprogorivih opeka, raznih ruda cinčanih i olovnih.

7013. **Izložbeni odbor Gjurgjevac**, BK.:
Glina, lončarska zemlja, žuta ilovača, pjesak.

7014. **Jambrešić Stjepan**, Vinica, Va.:
Jedan kamen (mehki kvader).

7015. **Kovačić Lovro**, Karlovac, Z.:
Glina i pjesak.

7016. **Kulmer** grof **Milan**, Bračak, Va.:
Glina lončarska, tamna i svjetla.

7017. **Latečki Ivan**, Vlahinička Dolnja, BK.:
Glina lončarska.

7018. **Lazić Gjuro**, Mečenčani, Z.:
Kameni ugljen, petrefacta i nacrti.

7019. **Našice, upravna občina**, Vi.:
Uzorci kamena tučenjaka, pješćenjaka i trahita.

7020. **Novska, upravna občina**, P.:
Smedji ugljen i biela zemlja.

7021. **Olivčić Mato**, Krapina, Va.:
Brusovi od kamena

7022. **Pesri Josip**, Gjulaves, P.:
Okamine, 3 komada.

7023. **Piesničar Franjo**, Kutina, BK.:
Asfalt iz Mikleuške, glina.

7024. **Prvo hrv. dion. družtvo za promet i proizvadjanje surovina**, Belovar, BK.:
Ugljen, ilovača, nacrti i ostale rudarske sprave iz ugljenika u Trojstvu.

7025. **Raić, upravna občina**, P.:
Smedji ugljen.

7026. **Reiner Mijo**, dr., Brestovac, P.:
Kameni ugalj, razne vrsti kamenja i gline.

7027. **Rezniček Franjo**, Umetić, Z.:
Željezne rude, olovo sa srebrom, bakar, živo srebro, petrefacta.

7028. **Rukavina Josip**, Samarica, BK.:
Smedji ugljen, okamine, opali i razne ine rude.

7029. **Sgombić Mihajlo**, D. Pazarište, LK.:
Razne rude.

7030. **Sonnenberg Josip**, Straža, Va.:
Uzorci svjetlog ugljena sa nuzgrednim kamenjem.

7031. **Schillberger Vatroslav**, Gjulaves, P.:
Okamine.

7032. **Solarić Platon**, Katinci-Gjulaves, P.:
Kristali i okamine.

7033. **Sv. Križ-Začrće, občinsko poglavarstvo**, Va.:
Glina crna, biela i plavkasta.

7034. **Trifaljsko ugljevarsko družtvo**, Krapina, Va.:
Karte i profili krapinskog rudokopa, model zapora, fotografije rudokopa i pojedinih uredbah.
Ustanove i uredjenja za promicanje materijalnog i duševnog probitka rudarskih radnikah.
Kameni ugalj, petrefacta nacrti.

7035. **Ugljevarsko obrtno družtvo**, Ivanec, Va.:
Lignit, pregledna i profilna karta rudokopa.

Digitized by Google

7036. **Vrdnički rudokop**, (vlastnik Gustav vitez Pongratz), Vrdnik, S.
Nacrti.
Proizvodi ugljevika.
Razne karte i fotografije.
2 velika komada ugljena.
Vapnenac surovi.
Vapnenac žeženi.
Cement krut.
Glina surova.
Kremenac bieli.
Trahita vel. komad.
Trahit u kockah.
Cementni kamen i vapnenac vel. komadi (surov).
Glina plava.
1 stol sa dva stolca: na njem razni minerali i paleontologički nalazci iz Fruškegore.

7037. **Zatropa Vjenceslav**, Daruvar, P.:
Različite rude.

7038. **Županijska oblast**, Požega, P.:
Sbirka kamenja i rudah.

II. Obrti sa željezom i metalom.

Bravarski obrt.

7039. **Adam Antun**, Nova Gradiška, P.:
Umjetni mlinčić.

7040. **Anić Gjuro**, Požega:
Stol za cvieće.

7041. **Bernadić Stjepan**, Rača, BK.:
Kvaka za vrata.

7042. **Budicki Ferdo**, Varaždin:
Željezna kaseta.

7043. **Burić Gjuro**, Zagreb:
Luster od bakra, dva zidna svećnjaka, okovi i kazaljke za uru (sve u interieuru Postružinovu).

7044. **Devidé Božidar**, Zagreb:
Luster i dvie girandole (u interieuru M. E. Sachsa).
Stol za cvieće i ogledalo.
Dva kandelabra pred paviljonom umjetnosti.

7045. **Gavrilović Milan**, Vukovar, S.:
Električna ključanica sa vratima za zaključavanje i odključavanje iz daljine.

7046. **Plemić Viktor**, Zagreb:
Luster, svjetiljka, dva sviećnjaka (u interieuru Mihoković).
2 kandelabra u slogu renaisance.

7047. **Hochnjec Adalbert**, Zagreb:
Luster za svjetiljke, dva zidna kraka, 2 kandelabra, dva svećnjaka (u interieuru Budicki).
Bravarski posao za ikonostas, izložen po stolaru A. Zoriniću.
Buffet i kasa.
Vrata za šumarski paviljon, okov.

7048. **Hamel Gjuro**, Zagreb:
Konstrukcija i umjetni kovački posao za akvarij morske faune, postavljen u sredini paviljona industrije.
Zidno ogledalo (interieur Bothe i Ehrmann); dva ramena za cvietnjake, dva ogledala (interieur Häcker).

7049. **Juričko Luka**, Krapina, Va.:
3 kom. željeznih sviećnjaka na 3 kraka, 1 par željeznih panta.

7050. **Kasper J. Lavoslav**, Županja, S.:
Model aparata za mazanje strojeva sa dvostrukim valjkom.

7051. **Kempf Franjo**, Gjulaves, P.:
Umjetno-bravarska radnja.

7052. **Kokić Ivan**, Zagreb:
Željezni stol za cvieće.

7053. **Maretić Josip**, Vinkovci, S.:
Lokot bez ključa sa abecedom.

7054. **Miljković Dane**, Zemun, S.:
Razne bravarske radnje.

7055. **Mišković Mirko**, Ruma, S.:
Ormarić za dragocienosti.

7056. **Neudl Franjo**, Križevci, BK.:
Štednjak.

7057. **Obradović Gjuro**, Nova Gradiška, P.:
Štednjak zajedno s mlinčićem za kavu.

7058. **Pintarić Ivan**, Zagreb:
Kaseta bogato okovana, tri svjećnjaka, dvie girandole, umivaonik, svjetiljka za vežu.

7059. **Pomerschein Ferdo**, N. Gradiška, P.:
Grobna ograda, križ i svjetiljka.

7060. **Prša Mato**, Otočac, LK.:
Brava.

7061. **Rimay R.**, Zagreb:
Luster, svjetiljka, ogledalo, dva svjećnjaka (u interieuru Blažeković).

Digitized by Google

7062. **Slanić Kazimir**, Virje, BK.:
Ključanica.

7063. **Sindelaš Dragutin**, Grubišno polje, BK.:
Stalak sa klinčanicom za odjelo

7064. **Tomašić Stjepan**, Krapina, Va.:
Zibača.

7065. **Tudji Josip**, Zagreb:
Svjetiljke i umivaonik (u interieuru Žorinić).

7066. **Vitković Mato**, Virje, BK.:
Razni proizvodi bravarskog obrta.

7067. **Vremarić Martin**, Vinkovci, S.:
Stolni štednjak.

7068. **Zoth Sigmund**, Vinkovci, S.:
Dva okvira za slike, dva svjećnjaka, dva cvietnjaka, jedna brava.

Kotlarski obrt.

7069. **Gnuss Dragutin**, Zemun, S.:
Kotao za pećenje rakije po vlastitom izumu.

7070. **Goman Tošo**, Bunjani, BK.:
Kotlić, tepsija, zvono za marvu.

7071. **Lenz Gjuro**, Zagreb:
Bakreno posudje za umivaonu u stoliću bravarah Tudjia (broj 7065.) i Pintarića (br. 7058.).

7072. **Murgić Antun**, Zagreb:
Kotao za pećenje rakije.

7073. **Schwerer Adam**, Vinkovci, S.:
Kotao za pećenje rakije.

7074. **Petroczi Gustav**, Varaždin·
Razni kotlovi i proizvodi kotlarskog obrta.

Kovački obrt.

7075. **Ćutić Josip**, Vinkovci, S.:
60 komada raznih podkova.

7076. **Molvarec Antun**, Ferdinandovac, BK.:
Podkove.

7077. **Pavlić Mijo**, Pitomača, BK.:
Konjske podkove i razno orudje.

7078. **Sever Stevo**, Nevinac, BK.:
Konjska podkova.

7079. **Sarčević Mato ml.**, Djakovo, Vi.:
Podkova za nepravilna konjska kopita.

7080. **Trbuljak Stevo**, Gjurgjevac, BK.:
Podkove svake vrsti.

7081. **Žitković Pavao**, Kl. Ivanić, BK.:
Podkove razne vrsti.

Limarski obrt.

7082. **Brozović Ignjat**, Belovar, BK.:
Vjeternica i tri kace.

7083. **Jean Božidar**, Zagreb:
Proizvodi limarskog obrta.

7084. **Kolarić Josip**, Grubišnopolje, BK.:
Figura od lima, nakit za bunar.

7085. **Krčmař Ivan**, Ruma, S.:
Smrk od lima.

7086. **Štirba Josip**, Nova Gradiška, P.:
Gajba za papigu, ornamenti.

7087. **Zwingl Franjo**, D. Miholjac, Vi.:
Service za čaj.

Urarski obrt.

7088. **Hackenberg Aleksandar**, Sisak Z.:
Ura sa Grahanskom zaustavom.

7089. **Knez Mavro**, Zagreb:
Razne ure.

7090. **Pantelić Pavle**, Zemun, S.:
Ura vlastite konstrukcije na tornju šumarskog paviljona.

7091. **Vasić Dragutin**, Zagreb:
Razne ure.

Gospodarski strojevi, gospodarsko orudje i modeli.

7092. **Adjaga Stevo**, Vel. Grdjevac, BK.:
Drveni jaram volovski.

7093. **Bengyel Franjo**, Osjek, Vi.:
Plug obični sa ormicama, plug kultivator, Sackov plug sa ormicama.

7094. **Bleier Ivan**, Ernestinovo, Vi.:
Plug sa kolicama.

7095. **Božić Janko**, Grubišnopolje, BK.:
Razno orudje.

7096. **Bradić Ivo**, Apatovac, BK.:
Drveni jaram.

7097. **Brkić Vinko**, Križ, BK.:
Drvena preša.

Digitized by Google

7098. **Dasović Dane**, Priboj, LK.:
Kolekcija domaće gvoždjarske industrije i raznovrstni noževi, kose, sjekire, motike itd.

7099. **Eisenstädter Filip**, Peteranec, BK.:
Plug, ujedno kopač i osipač.

7100. **Frankoi Miloš**, Jakopovac, BK.:
Tara (tkalački stol).

7101. **Grismayer Antun**, Ilača, S.:
Plug i količka vlastitog izuma.

7102. **Habijanec Pavao**, Topolovac, BK.:
Model pluga.

7103. **Hajtić Janko**, Orovac, BK.:
Plug, ormice, rudo i jaram.

7104. **Hrlec Franjo**, Križevci, BK.:
Razni noževi.

7105. **Ivačić Ivo**, Drenovci, P.:
Plug, jaram.

7106. **Jankovič Svetozar**, Neštin, S.:
Stroj za rulenje kukuruze.
Stroj za sjećenje slame i sjena.
Plug za sijanje kukuruze.

7107. **Javorina Obrad**, Mlakva, LK:
Model tare.

7108. **Katić Imbro**, Domankuš, BK.:
Tara (tkalački stan).

7109. **Katulić Mijo i Trebuljak Stjepan**, Gjurgjevac, BK.:
Drljača za livadu.

7110. **Kirin Gjuro**, Gjurgjevac, BK.:
Brava.

7111. **Knešaurek Josip**, Križevci, BK.:
Plugovi.

7112. **Kovačić Nikola**, Cirkvena, BK.:
Razno ratarsko orudje.

7113. **Lederer Koloman**, Orahovica, Vi.:
Svrdao za vinograd, za voće, za bunare, vinogradarske škare.

7114. **Ledinski Šimun**, Topolovac, BK.:
Jaram.

7115. **Lenard Valentin**, Zagreb:
Strojevi.

7116. **Lovrenčić Stjepan**, V. Črešnjevica, BK.:
Jaram.

7117. **Löwenstein Jakob**, Feričanci, Vi.:
Plug i ormice.

7118. **Lukić Gjuro**, Vel. Pisanica, BK.:
Noževi, stroj za vršenje žita.

7119. **Lukšić Josip**, Vlahinička, BK.:
Model jarma.

7120. **Magdić Jovo**, Vel. Pisanica, BK.:
Mlin.

7121. **Magdić Tomo**, Vališselo, MR.:
Dva mala kotača.

7122. **Matušić Mijo**, Prosdi, LK.:
Model tare

7123. **Matiašević Mato**, Otok, S.:
Plug, sjekira i Masata.

7124. **Mertner Ferdo**, Osjek, Vi.:
Ruljača i gnječilo za groždje.

7125. **Mihokovič Vladislav**, Miklouš, BK.:
Preša za priugotovljenje sira.

7126. **Modrošić Mato**, Lonja, P.:
Jaram.

7127. **Mujadin Jovo**, Vel. Pisanica, BK.:
Stroj za vršenje.

7128. **Občinsko poglavarstvo Trojstvo**, BK.:
Stroj za mlatiti.

7129. **Obradović Gjuka**, Dnopolje, LK.:
Plug.
Tkalački stan.

7130. **Paskaš Iso**, Škare, LK.:
Kolica i plug.

7131. **Pavičić Dane**, Škare, LK.:
Jaram i rudo.

7132. **Pavičić Ilija**, Škare, LK.:
Kola, tačke.

7133. **Pavičić Stjepan**, Škare, LK.:
Tara (tkalački stan).

7134. **Poloni Mato**, Pupelica, BK.:
Kola, rudo i jaram.

7135. **Postpišil Ljudevit**, Farkaševac, BK.:
Seljačka tara (stan tkalački).

7136. **Potočić Vido**, Farkaševac, BK.:
Jaram.

7137. **Penc Ivan**, Indija, S.:
Plug.

7138. **Peršić Dane**, Privlaka, S.:
Plug i bačvarska bradva.

7139. **Petz Josip**, Končanica, P.:
Plug za oranje gorskih predjelah, plug českog sustava, plug za okapanje kukuruze, plug za ogrtanje.

7140. **Reiner Mijo** dr. Brestovac, P.:
Predočenje postepenog razvoja raznih oraćih strojeva u slikama.

7141. **Rogožar Franjo**, Žavnica, BK.:
Sjekira i švarba.

Digitized by Google

7142. **Rudar Gjuro**, Bošnjaci, S.:
Plug gvozdeni ujedno sijač kukuruze.

7143. **Schnetter Ivan**, Mrzović, Vi.:
Plugi i ormice za sijanje kukuruze.

7144. **Sočev Stjepan**, Gola, BK.:
Balta.

7145. **Stol Gjuro**, Kravice, Vi.:
Plugovi.

7146. **Šegre Martin**, Belovar, BK.:
Brava i pismotlak.

7147. **Trbojević Lazo**, Grubišnopolje, BK.:
Jaram.

7148. **Trbojević Nikola**, Grubišnopolje, BK.:
Jaram.

7149. **Vitković Ivan**, Graberje, BK.:
Tkalački stan.

7150. **Vrabec Fabijan**, V. Potočec, BK.:
Drveni jaram, preša za grožđje.

7151. **Vukov Jovan**, Jazak, S.:
Jaram.

7152. **Zitter Josip**, Ruma, S.:
Sprava za sijanje kukuruze i za košnju trave.

7153. **Zubrinić Mato**, Samarica, BK.:
Model vodene pile.

7154. **Žegarac Vujo**, Škare, LK.:
Jaram.

Digitized by Google

Skupina IX.

Komunikacije. Brodarstvo. Mornarstvo. Ribolov.

I. Kola za javne puteve.

7155. **Andrašević Gjuro**, Zagreb: Kola (Landauer).

7156. **Čutić Josip**, Vinkovci, S.: Prednji dio karuce.

7157. **Drakulić Nikola**, Varaždin, Va.: Okovana kola, 6 željeznih stalaka za kola.

7158. **Golub Ferdo**, Zagreb: Kola.

7159. **Kronasta J. G. sin**, Varaždin, Va.: Polupokrita kola (Phaeton), dvoprežna kola (Landlaufer), ruske saone, jednoprežne saone.

7160. **Kuzminjak Petar**, St. Topolje, P.: Kolno sjedalo vlastitog izuma.

7161. **Mladen Stjepan**, Vrbovec, BK.: Razni kotači.

7162. **Pavlović Mato**, Pupelica, BK.: Kola, rudo i jaram (model).

7163. **Plentaj Gjuro**, Ivanjska, BK.: Mala drvena kola.

7164. **Pupp Ivan**, Petrovaradin, S.: Prednji trap karuce iz jednog komada bez šarafa, vlastiti izum.

7165. **Sarčević Mato ml.**, Djakovo, Vi.: Kočija.

7166. **Supan Vjekoslav**, Zagreb: Kola (Phaeton).

7167. **Vitas Dane**, N. Gradiška, P.: Seljačka kola.

7168. **Vorel Franjo**, Grubišnopolje, BK.: Jednoprežna malena kolica.

7169. **Vorgić Josip**, Otok, S.: Slavonska ciganska kola.

7170. **Vukovarac Antun**, Svilaj, P.: Posavska kola.

II. Mornarstvo i pomorsko ribarstvo.

7171. **Grad Bakar**, MR.:
Tloris grada sa primorjem.
Tunolov sa avisatorom.
Lov na lokarde sa reflektorom.
Model broda od god. 1856. do 1871. koji predstavlja jedrenje proti vjetru.
Model broda od godine 1848. do 1857. predstavlja jedrenje sa vjetrom.
Brod na gradilištu. Model posljednje vrsti brodova hrvatskoga primorja.
Ribarska »Ladva« sa accumulatori i elektr. svjetlom, predstavlja lov lokarda.
Model broda g. 1877.

Digitized by Google

Modeli i slike brodova.

7172. **Babić Antun**, Sv. Juraj kraj Senja, MR.:
Parobrod »Hram« model snimljen po parobrodu »Jókai«, kr. parobr. družtva »Adria«, izradio samouk izložitelj.

7173. **Car Škender**, Crikvenica, MR.:
Model trojedrenjače.
Model kutera.

7174. **Krajacz Dioniz**, Senj, LK.:
Model trojedrenjače »Jelice«, koja je bila sagradjena na senjskim diljama, vlastničtvo pok. Rafaela Krajacza.
Model broda »Felice« sagradjen u Senju god. 1852.

7175. **Slike parobroda** ug.-hrv. parobrodarskoga družtva, koji su prvi plovili duž obale hrvatskog primorja.

Vesla.

7176. **Sušanj Nikola** i **Srdoc Roman**, Senj, LK.:
Svaki 10 pari od najkraćih (dva metra) do najduljih (8 metara) vesala.

III. Ribarstvo po moru.

1. Brodice ribarice.

7177. **Barka ribarica »Hrvatica«** (Guzzo, Fischerboot) na vesla i na jedro. Sagradjena u Crikvenici. Brodograditelj Slavoljub Janis. Sa svom opremom:
a) jedrilo i dva visla (Albero e due pennoni, Mast und zwei Raastangen), iz Stinice kod Jablanca,
b) jedra, veliko i prveno jedro, sašio pomorac Vicko Grubišić iz Jablanca,
c) sidro skovao kovač Petar Kristl u Senju,
d) kablica od bačvara Antona Mandića u Senju,
e) palj grobnički,
f) pokrivalo vošteno na obranu od kiše, nabavljeno od N. Spudića iz Rieke.

7178. **Ladva ribarska** (Zoppolo, schmales Fischerboot). Uzorak. Uredio ga brodograditelj Slavoljub Janis u Crikvenici. Na njem sva oprema za ribolov po noći;
a) Vesla u igu od veslara Nikole Sušnja u Senju,
b) svećnjak staroga sustava za svećarenje drvima na nosu ladve od bravara Šimuna Kostrenčića u Crikvenici.

2. Ribarske sprave.

7179. **Velika ribarska svieća** (Lampada grande, Beleuchtungsapparat zum Fischfang bei Nacht), za noćni ribolov sa 4 svjetiljke na petrolej i s reflektorima, izradio po svojem sustavu te izlaže Ivan Bubanj, limar u Kraljevici (Portoré).

7180. **Ribarski svećnjak** (La luminiera, Fischfangleuchte), star. sustava za svećarenje vatrom od smrekova ili drugoga smolovitoga drva. Od crikveničkoga bravara Šimuna Kostrenčića.

7181. **Ribarsko gledalo** (Cannochiale da pesca, Fischseher), po izumu otca te izlaže Ivan Bubanj, limar u Kraljevici. Ribarsko gledalo služi kod ribarenja pod malu svieću na osti po nemirnom moru, kad se bez gledala nebi moglo vidjeti u dubljinu. Na gledalo mogu se razvidjeti takodjer štete na brodu u moru, a potražiti stvari u moru, kad je nemirno.

7182. **Vrše različne** (Nasse, Fischreusen) s otočića zadarskih, priredio za ribolov Fran Butorac, ribar u Senju.
Dalje naznačene sprave uredio Ivan Ivančić Lavoslavov, ribar u Crikvenici:

7183. **Palingar veliki** (Parangale grande grosses Angelseil), sa 200 velikih udica.

7184. **Palingar manji** (Parangale con aghi minori, kleiner Angelseil), sa 200 manjih udica.

Digitized by Google

7185. **Ivančić Ivan Lavoslavov**, Crikvenica, MR.:

1. **Panel veliki za golce i lokarde** na 4 traka (Pannola da scombri, Angelzugschnur für Makrelen).
2. **Panel za ušate** s 1 udicom (Pannola da occhiade, Angelschnur für Brandbrassen).
3. **Panel za lovrate** na 2 udice (Pannola da orade, Angelschnur für Goldbrassen).
4. **Povraz za lubene** na 1 udicu (Togna da branzini, Angelschnur für Barsche).
5. **Povraz za lovrate** na 1 udicu (Togna da orade, Angelschnur für Goldbrassen).
6. **Povraz za skoče** na 2 udice (Togna da volpine, Angelschnur für Meeräschen).
7. **Povraz za lokarde** na 2 udice (Togna da scombri, Angelschnur für Makrelen).
8. **Povraz za igle** na 2 udice (Togna da angusigoli, Angelschnur für Hornhechte).
9. **Veliki povraz za ugotice** (pišmolje) na 5 udica (Togna grande da moli, Angelschnur für Dorsche)
10. **Povraz za malu ribu** na 3 udice (Togna da pesci piccoli, Angelschnur für kleine Fische).
11. **Kanjevnjak** sa 4 udice (Togna da pereghe, Grundangelschnur für Sägelbarsche).
12. **Šustavica za lignje**, koja se vodi za bârkom (Puschia ad aghi, Nadelnkranz).
13. **Šustavica za lignje**, koja se baca s kraja Puschia ad aghi ferma, Nadelnkranz).
14. **Sipac ili hinac** (Sepparola, Holzsprutte).
15. **Vrabac za hobotnice** (Alletatore da folpi, Spruttenlocker).

7186. **Kristi Petar**, Senj, LK.:

1. **Osti devoterozube** za lov na let (Fiocina da pesca a volo, Stichgabel).
2. **Osti sedmerozube** za lov po dnu (Fiocina con sette denti, Stichgabel mit sieben Zähnen).
3. **Osti petorozube** za manju ribu (Ficina con cinque denti, Stichgabel für kleinere Fische).
4. **Bodva** na prsten za dupine (Delfiniera, Stechlanze mit Ring).
5. **Bodva** sa dva noža za dupine (Delfiniera a due lame, Stechlanze mit zwei Klingen).
6. **Račar** (Granchiajo, Krebszange).
7. **Kopitnjak** (Tanaglie, **Muschelzange**).

7187. **Kostrenčić Šimun**, Crikvenica, MR.:
Sidnjak (Gancio, Muschelhaken).

7188. **Car Mate**, Senj, LK.:
Cipelnica (A pigliar cappe longhe, Gienmuschelheber).

7189. **Jurinčić Stanko i sinovi Simon i Jure**:
Košare za ribe.
Pluto za sve mreže i sprave.

3. Mreže.

7190. **Ribarske družine u Crikvenici**, MR.:

Pletene mreže, ručna radnja (konci, konopci, užeta od kr. zemaljske kaznione u Lepoglavi).

1. **Sardelara** (Sardellera, Hängenetz zum Sardellenfang), 720 metara, 2·5 kilograma težka bez olova i pluta. Spleli Stjepan Ivančić i dva mu sina Stjepan i Ivan uz ribara Nikolu Alafetića kao pomagači.
2. **Oli nica** (Anguellera, Grundnetz für Ährenfische), 40 metara dugačka, 3 metra visoka, težina mreži bez olova i pluta 3 kilograma. Radnici Stjepan Jurinčić i sin mu Ivan.
3. **Mendulašica** (Rete da menole, Grundnetz für Schnauzenbrassen), 40 metara dugačka, 1 m. visoka. Sašio Karlo Ivančić.
4. **Prostica** (Rete da barboni, trie e altri pesci, für Seebarben), dugačka 40 metara, visoka 3 metra, spleli Ivan Ivančić Grgurov i sin mu Fran.
5. **Lokardenica** (Scombrera, Makrelennetz), 40 metara dugačka, 5 metara visoka, izradio ju Ivan Ivančić Grgurov sa svojim sinom **Franom**.
6. **Popon** ili **poponica** (Gombina, für Aeschen, Brassen, Drachenköpfe),

Digitized by Google

160 metara dužine, 3 metra visine. Sašio i opremio ju Karlo Ivančić.

7. **Rakara** (Asticera, Hummernetz), 40 metara dugačka, 1¼ metra visoka. Spleo ju Karlo Ivančić.
8. **Palandara** (Palandara a posta, für Boniten, Thunfische etc.), 60 metara dugačka, 8 metara visoka. Izradio ju Vicko Vičić; glavni mu pomogač Mihovio Car Ivanov, ostali pomagači Vicko Ivančić, Jerolim Stojčić, Luka Vičić sin, Pavao Lovrić.
9. **Migavica** (Tratta da fondo, Landzugnetz), 120 metara dugačka, 32 metra visoka. Izradio ju Vicko Vičić uz iste pomagače, koji su pleli š njime palandru.
10. **Grip** (Grippo, Schleppnetz, für Strandfische), 80 metara dugačak, 24 metra visok. Težina bez opreme 141 kg. Izradio ga Martin Car uz devet pomagača. Glavni mu suradnik Kazimir Car stariji, ostali su pomagači Nikola Car, Karlo Car, Mihovio Car stariji, Gašpar Car, Filip Vičić, Ivan Vičić, Augustin Vičić, Kazimir Car Petrov.
11. **Komad započete pletene ili šivene mreže** s iglom pletačom, priredio Ivan Ivančić Lavoslavov.
12. **Igle pletače ribarske** od Ivana Ivančića Lavoslavova.
13. **Sak veliki** (Odega, Sacknetz), uredio Ivan Ivančić Lavoslavov.
14. **Sak mali** (Volega, Köscher), uredio Ivan Ivančić Lavoslavov.
15. **3 kroka** za potezanje mreže izradio Ivan Ivančić Lavoslavov.

4. Ribarske nošnje.

7191. **Primorski obrtnici:**

1. **Odielo i obuća na lutkama:** 3. košulje, 3. gaće, 3. ječerme, 3 kružata sašio Franjo Vidas, krojač na Hreljinu po starom kroju.
   3 čarape vunene uplela Marija Ivančić u Crikvenici
   3 para postola, napravio Stanko Ivančić postolar u Crikvenici
   3 kape od krzna, napravio Anton Božić, krznar u Bakarcu.
2. **Kabane ribarske** s kukuljom, za tri ribara, od sukna iz grobničkih stupa Vinka Kukuljana, sašio Ivan Ivančić, ribar u Crikvenici
3. **Kabanica i šešir od pouljena platna** za kišu, napravio Lavoslav Ivančić, ribar u Crikvenici.

5. Slike iz ribarskog života.

7192. **Bronzini Ivan**, Novi, MR.:

1. Ribari poslije ribolova.
2. Dva starca ribara.
3. Dvie djevojke Crikveničanke.

IV. Morske životinje.

7193. **Padewieth M.**, Senj. LK.:

1. **Morski akvarij** prikazuje morsku faunu hrvatskoga primorja. Sadržava najglavnije ribe i druge životinje našega mora. Tlo je akvarija po naravi imitirano. Sve su prirodnine (životinje, resnjače, mahovine) sabranjene u posebnoj tekućini Padewiethova izuma (5000 litara). Pobliži podatci u posebnom tiskanom tumaču Željeznu konstrukciju izradio po nacrtu H. Bolléa bravar Gjuro Hamel u Zagrebu. Podnožni basin iz tvornice cementa »Union«, (Redlich, Orenstein i Spitzer) u Beočinu.
2. **Zooplastičke slike a) i b)**, predočujuće na suho preparirane koreplake i bodljikaše (crustacea et echinodermata) u okolini, imititiranoj po naravi.
3. **Dvoboj na morskom dnu.** Dva najveća morska raka: jastog (Homarus vulgaris, Astice, Hummer) i rarog ili koza (Palinurus vulgaris, Aragosta, Languste) biju boj za mrtvu ribu. Rarog udara svojim jakim brkovima na jastoga, koji se brani štipaljkama.
4. **Tuna ili tun** (Thynnus thynnus, Tonno, Thunfisch), najvažnija riba primorskoga ribarstva u ekonomskom pogledu. Uhvaćena u prosincu 1895. u Bakarcu, gdje ima imovna občina bivšega municipija bakarskoga najznamenitije tunolovište svoje i cieloga hrv. primorja. Dar poduzetničtva M. Polića i drugova.

Digitized by Google

5. **Grug ili grum** (Conger marinus, Crongo, Meeraal), uhvaćen u senjskoj okolici.
6. **Školjke različne**, poimence butovka ili obična lastura (Pinna squamosa, Astura, Steckmuschel), kapica (Pecten, Canestrello, Kammuschel) i druge.
7. **Ježine morske** (Toxopneustes: Riccio del mare, Seeigel).
8. **Križevače, križaline ili zvlezd,** (Asteroideae, Stelle marine, Seesterne).
9. **Bilinski proizvodi: Morska trava** (Zostera marina, Alega, Seegras).

7194. **Jakovčić Ivan,** Kraljevica, Mr.:
Sbirka korepnjaka, bodljikaša, mekušaca i inih morskih životinja i prirodnina iz jadranskoga mora, sabranih u hrv. primorju,

V. Morski proizvodi.

7595. **Ivančić Lavoslav,** Crikvenica, MR.:
1. **Ribe usoljene** u 6 bačvicah pod imenom »Crikvenica«.
Srdelj (Sardella, Sardelle).
Inćun (Sardon, Anchon).
Golac (Scombretto, kleine Makrele).
Lokarda (Scombro, Makrele).
Plavica ili ljulja (Lanzardo, Grossäugige Makrele).
Oblica ili mendula (Menola, Schnauzenbrassen).
2. **Kože mačja i pasja** (Pelli di gatta e di can bianco, Häute von Katzen- und Dornhai).
3. **Sipovina** (Osso di sepa, Os sepiae, Rückenschulpen der Sprutten, weisses Fischbein).

VI. Riečko ribarstvo i sredstva mu.

7196. **Brajnić Nikola,** Okešinac, BK.:
3 mreže za ribarenje po riekah.

7197. **Brlaković Antun,** Popovača, BK.:
Čamac i korab (model).

7198. **Koller Levin,** Zagreb:
Sbirka spravah i orudja za riečko ribarstvo.
Modeli podpuno opremljenih ribarskih ladja, kako se rabe na Dunavu i Savi:
1. Tikvara u popravku.
2. Ribarski čamci sa opremom u porabi ribolova.
2. Ribarski čamac s vetrom u krmu.
4. U porabi nalazeća plovila od ribarskog splava do savršenog čamca.
5. Čun sa lapežom (ribolov u dubini).
6. Ribolov na some sa tuljcima i tikvama.
7. Vreteno (sprava za pletenje strune).
8. Sprave za mriežkanje: igla, drvca, pluta i olovo.
9. Posavski ribarski naučnik.
10. Sane za prevoz ribah u močvarah.
11. Tenetka, rahnica, samolovka (tromreža).
12. Vrša, vuk.
13. Osti i ostve.
14. Trstika (Rakeš).
15. Sprave za katranjenje mreže.
16. Sitni ribolov sa raznimi mrežami: a) Čerenac obični, b) Čerenac sa kesom, Sačma, Prbok, mali lapež.
17. Stol za prodaju ribe sa lagvom i badnji.
18 Vrše 4 vrsti.
19. Udičarske spreme od umjetne mušice (mêke) do lova na morune.

7199. **Šipuš Mijo,** Lonja, P.:
Fučija od vrbova drva, čun s veslom, ladjica s veslom, korab sa šticom.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina X.

Gradjevni obrt.

I. Gradjevni materijal.

7200. **Colussi Antun**, Sisak, Z.:
Opeka, criep, ini ciglarski proizvodi, cementne ploče, cievi.

7201. **Beočinska tvornica cementa »Union«: Redlich, Orenstein i Spitzer**, Beočin, Sr.:
Basin oko akvarija.
Portland cement u surovom stanju, u sušenom stanju, u prahu surovom, u formi opeka, žaren, samljeven t. j. gotov. Pokusna tjelesa i aparat za trganje.

7202. **Eisenstädter Filip**, Peteranec, BK.:
Opeka, criep, žljebnjaci, taracari.

7203. **Grahor i sinovi**, Zagreb:
Opeke svake vrsti, criep svake vrsti, cievi za drainagu, opeke urešene, proizvodi od cementa: ploče, podnožja, stepenice, cievi, stiene za pisoir, urešeni predmeti.

7204. **Grundrum Dragutin i drugovi**, Pleternica, P.:
Cementne ploče, razne boje.

7205. **Jambrešić Stjepan**, Vinica, Va.:
1 kvader kamen mehki.

7206. **Kisely Matija**, Daruvar, P.:
Opeka, criep, žljebnjaci, taracari, zdenčara razne vrsti.

7207. **Kornitzer Egidij**, Zagreb:
Cementne ploče i cievi.

7208. **Merz Matija**, Grubišnopolje, BK.:
Criepova, cementne ploče.

7209. **Momčilović M.**, Sisak, Z.:
Cementne ploče, mozaik ploče, krovne i zidne opeke.

7210. **Pavletić Mato**, Ravnagora, MR.:
Vapno gašeno i negašeno.

7211. **Pospišil Ladislav**, Zlatar, Va.:
Gradjevni kamen, od svake vrsti po jedan izradjeni predmet.

7212. **Ranabauer Jakov**, Otok, Sr.:
Opeka i criep razne vrsti.

7213. **Rohrbacher P.**, Virovitica, Vi.:
Cementne ploče iz vlastite tvornice u Osjeku.

7214. **Šafranek, Wiesner i dr.**, Zagreb:
Opeke i criep razne vrsti.

7215. **Spitzer Jakov**, Orahovica, Vi.:
Kamen za vapno, kamenite opeke.

7216. **Schulhof J. N.**, Osjek, Vi.:
Zidarske opeke, taracarske opeke, façon opeke, criep, criep na falz, kubure cigle.

7217. **Schwartz Ignatz**, Koprivnica, BK.:
Cementne ploče razne vrsti.

Digitized by Google

7218. **Trezzani Ivan**, Samarica, BK.:
Kamen vapnenac, vapno negašeno, vapno gašeno.

7219. **Trifaljsko ugljevarsko družtvo**, Krapina, Va.:
Vapno.

7220. **Vida Josip**, N. Gradiška, P.:
Opeka za zidanje i taracanje, criep i kaplaja.

7221. **Willenberger Josip**, Resnik, P.:
Criep.

7222. **»Zagorka«**, tvornica glinene robe, Bedekovčina, Va. (Vlastničtvo: Wienerberger Ziegeleifabriks- und Baugesellschaft u Beču):
Razni proizvodi tvornice: chamotploče, kamenite cievi, ploče za taracanje itd.

II. Klesarske i kiparske radnje.

7223. **Bestebner Antun**, Zagreb:
Model hrv. zemaljskog kazališta u Zagrebu, model sgrade »Narodnih Novinah« u Zagrebu, kiparske radnje na kušaoni, kiparske radnje na paviljonu industrije, plastički strop, dva kipa za dekoraciju, poprsje »Croatie«, portret sa poprsjem u reliefnom medaillonu.

7224. **Franz Vatroslav**, Zagreb:
Škropionik i krstionik od mramora.

7225. **Günther Rudolf**, Zagreb:
Oltar od kamena, nadgrobni spomenik.

7226. **Heitmanetz Ivan**, M. Zdenci, BK.:
Krstionica od kamena.

7227. **Kotai Ivan**, Zagreb:
Razni predmeti od svenita, dva postamenta za kandelabre.

7228. **Kociančić**, Zagreb:
Bunar za stienu.

7229. **Löwy Ljudevit**, Zagreb:
Ukras za lustre, bunar na stieni, model oltara za crkvu, okvir.

7230. **Mitzka Ferdo**, Zagreb:
Nadgrobni spomenik od mramora.

7231. **Morak Dragutin**, Zagreb:
6 kipova za oltar, model za javni bunar, razne figure za ukras.

7232. **Pierotti i Baumgarten**, Zagreb:
Kamin od mramora, vodoskok za salon, nadgrobni spomenik, dvie vaze od kamena.

III. Tesarske radnje.

7233. **Deutsch Filip sinovi**, Zagreb:
Šumarski paviljon.

7234. **Heinzl Vjekoslav**, Zagreb:
Industrialni paviljon.

IV. Gradjevno-limarske radnje.

7235. **Kolesarić Josip**, Brod, P.:
Balkon od lima, žbanja za kupanje.

7236. **Maruzzi M.**, Zagreb:
Gradjevno i umjetno limarstvo, vodovodne radnje.
Limarske radnje na paviljonu umjetnosti.

V. Gradjevno-ličilačke i slikarske radnje.

7237. **Erben Antun**, Osjek, Vi.:
Patentirana facadna boja »Unicum«.

7238. **Pleško Hugo**, Zagreb:
Slikarije na sagu i na stienah interieura A. Kontaka.

7239. **Zenz A.**, Zagreb:
Uzorne tablice za ličenje.

VI. Radnje od sadre i kamena.

7240. **Strodovski Josip**, Grubišnopolje, BK.:
Gradjevni nakiti za vrata, prozore i čoškove.

7241. **Mayer Stjepan**, Varaždin, Va.:
Vaza za cvieće od kamena.

7242. **Nocken Hinko**, Zemun, Sr.:
Gradjevni nakit.

Digitized by Google

VII. Sprave za razsvjetu.

7243. **Hackenberg Aleksander**, Sisak, Z.: Model parostroja za električnu razsvjetu, stroj za fizikalne eksperimente, stroj za školsku obuku.

7244. **Prvo hrv. varaždinsko dion. družtvo za električnu razsvjetu**, Varaždin, Va.: Nacrti električne razsvjete i centrale.

VIII. Peći.

7245. **Canjuga Antun**, Varaždin, Va.: Peć seoska od gline.

7246. **Cekol Ivan**, Zagreb: Peć s kaminom, peć s nogama, staro-njemački slog, postament s vazama.

7247. **Čupan Blaž**, Belovar, BK.: Peć od gline.

7248. **Drljanovčan Josip**, Garešnica, BK.: Dvie peći.

7249. **Hamiček Ignjat**, S. Topolje, P.: Švedska peć.

7250. **Hikec Makso**, Zabok, Va.: Jedna peć u renaissanci, jedan štednjak sa mramornom pločom, u obliku stola.

7251. **Horvatić Josip**, Zagreb: Peć za gradjansku sobu.

7252. **Hribar Nikola**, V. Gorica, Z.: Peć od gline, pojedini dielovi peći.

7253. **Hubitzka Josip**, Brod, P,: Peć, kamin.

7254. **Kallina Josip**, Zagreb: Kamin od majolike, dvie peći od majolike, jedna sobna peć.

7255. **Kepert Dragutin**, Zagreb: Kamin od majolike, biela pozlaćena peć, peć s pećnjaci.

7256. **Pospišil Ivan**, Zagreb: Peć renaisance, peć s pećnjaci, peć od majolike, peć biela i pozlaćena.

7257. **Rabenkaupt Ivan**, Karlovac, Z.: Tri sobne peći.

7258. **Srkulj Makso**, Križevci BK.: Dvie peći.

7259. **Tomašić Josip**, Varaždin, Va.: Peć za gradjansku sobu.

IX. Sastavni djelovi sgrada, kule, kuće, modeli, nacrti.

7260. **Arnhold Ivan**, Zagreb: Konstrukcija kapelice s tornjevi.

7261. **Barat Josip**, Grubišnopolje, BK.: Model mlina, k tomu sve vrsti žita i brašna, što se u mlinu proizvadja.

7262. **Brlaković Antun**, Popovača, BK.: Konstrukcija krova.

7263. **Demerac Josip**, Šandrovac, BK.: Seljačka kuća, uredjena, (od pletera.)

7264. **Graf Edmund**, Koprivnica, BK.: Sredovječna kula.

7265. **Hribar Nikola**, Vel. Gorica, Z.: Model mosta od hrastovine, model mosta od opeke, šljunak.

7266. **Ivančević Petar**, Model seljačke drvene kuće.

7267. **Jetmar Franjo**, Grubišnopolje, BK.: Model seoske kuće.

7268. **Kalvoda Vaclav**, Ladislav, BK.: Model seljačke kuće.

7269. **Kolar Nikola**, Jasenik, BK.: Model seljačke kuće, štaglja i staje.

7270. **Kovačević Josip**, Domankuš, BK.: Model vjetrene vodenice.

7271. **Izložbeni odbor** Vojni Križ, BK: Model seljačke kuće i gospodar. sgrada.

7272. **Kujek Antun**, Pitomača, BK.: Model podravske kuće.

7273. **Lončarić Ivo**, BK.: Konstrukcija tavana.

7274. **Lovrak Josip**, Šandrovac, BK.: Model mlina na lanac.

7275. **Nemet Franjo**, Bedenik, BK.: Model seljačke kuće.

7276. **Nemet Josip**, Brestić, BK.: Model mlina na Dravi.

7277. **Rakitić Niko i Stjepan**. Sikirevci, S.: Nacrt i fotografija štaglja (načinjen od nepismenih seljaka).

Digitized by Google

7278. **Tica Antun**, Vukovje, BK.: Nacrt seoske kuće.

7279. **Velš Dragutin**, Petrovaradin, S.: Nacrt drvenog paviljona. Naris krova kuće sa 7 dvorišta.

X. Vatrogastvo.

7280. **Hrvat-ko-slavonska vatrogasna zajednica**:

Pravila, obučevne knjige, skupštinski i odborski zapisnici te tiskanice zajednice hrvatsko-slavonskih dobrovoljnih vatrogasnih družtava u Zagrebu.

1. Pravila hrvatsko-slavonske vatrogasne zajednice od g. 1894.
2. Pravila zajednice hrv.-slav. dobrovoljnih vatrogasnih družtvah za odlikovanje vatrogasaca od g. 1894.
3. Osnova pravila za odlikovanje od g. 1889.
4. Pravila zajednice od g. 1888.
5. Pravila zajednice od g. 1876.
6. Uzorak gasnika.
7. Skupštinski zapisnik od 7. lipnja 1876.
8. Skupštinski zapisnik od g. 1884.
9. Skupštinski zapisnik od g. 1889.
10. Skupštinski zapisnik od g. 1892.
11. Skupštinski zapisnik od g. 1893.
12. Zapisnik odborske sjednice od 17. veljače 1874.
13. Zapisnik odborske sjednice od 15. svibanja 1884.
14. Zapisnik odborske sjednice od 7. prosinca 1890.
15. Zapisnik odborske sjednice od 5. travnja 1891.
16. Zapisnik odborske sjednice od 8. prosinca 1892. i 15. srpnja 1893.
17. Zapisnik odborske sjednice od 22. listopada 1893.
18. Zapisnik odborske sjednice od 16. travnja 1894.
19. Zapisnik odborske sjednice od 5. travnja 1895.
20. Zapisnik odborske sjednice od 20. svibnja.
21. Izkaznice i razne bjelice.
22. Obučevnik za dobrovoljne vatrogasce, sastavio Gjuro Stj. Deželić g. 1882.
23. Obučevnik za dobrovoljne vatrogasce sastavio Gjuro Deželić II. izdanje g. 1890.
24. Novi vatrogasni navještaji i poputnice, sastavio Antun Leifert i Mirko Kolarić.
25. Ustanovnik za blagajnu vatrogasne posmrtnine.
26. Prva pomoć kod nenadanih nesreća, sastavio dr. Ivan Kosirnik.
27. Obći vatrogasni propisi g. 1891.
28. Šumski požari g. 1891.
29. Kratka teorija o vatrogastvu, sastavio Mirko Kolarić g. 1891.
30. Oprezi radi požara g. 1891.
31. Uputa o nabavi i pokusu štrcaljkah g. 1891.
32. Dobrovoljni vatrogasac, uputa o vatrogastvu od Josipa Sachera.
33. Naučni put po vatrogasnom svietu, napisao Mirko Kolarić.
34. Vatrogasne upute, napisao M. Kolarić.
35. Vatrogasni propisnik za prokušavanje štrcaljke sastavili Gjuro Stjepan Deželić i Mirko Kolarić.
36. Vatrogasni vježbenik, sastavio Gjuro Stjepan Deželić g. 1895.
37. Povelja priznanica.
38. Slike sriedišnjega odbora zajednice.
39. Djela hrv.-slav. vatrogasne zajednice.

7281. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo u Zagrebu**:

1. Izvješće o postanku vatrogasnoga družtva u Zagrebu godine 1870.
2. Izvješće o glavnoj skupštini g. 1871.
3. Pravila zagrebačkoga vatrogasnoga družtva g. 1872.
4. Izvješće o glavnoj skupštini g. 1873.
5. Službovnik dobr. vatrogasnog družtva g. 1873.
6. Izvješće o glavnoj skupštini g. 1874.
7. Zagrebačko vatrogasno družtvo u savezu s uzajamnim osiguravajućim zavodom proti vatri g. 1874.
8. Godišnje izvješće od g. 1874. do 1875.

Digitized by Google

9. Godišnje izvješće od g. 1876. do 1879.
10. Pravila od g. 1876.
11. Izvješće blagajne za g. 1876. do 1877
12. Godišnje izvješće za g. 1879. do 1882.
13. Kako se u Zagrebu vatra gasi.
14. Pravila od g. 1882.
15. Prilog službovniku g. 1882.
16. Propisnik za uredjenje pričuve.
17. Godišnje izvješće g. 1885.
18. Ustanove blagajne za podporu bolestnih drugova g. 1883.
19. Godišnje izvješće za g. 1886. do 1888.
20. Godišnje izvješće g. 1889.
21. Prilog službovniku g. 1889.
22. Pravila g. 1889.
23. Službovnik g. 1889.
24. Izvješće g. 1890.
25. Ustanove za glasbu g. 1890.
26. Izvješće g. 1891.
27. Spomenica u proslavu dvadesetgodišnjice dobrovoljnoga vatrogasnoga družtva u Zagrebu g. 1891.
28. Izvješće g. 1892.
29. Izvješće g. 1893.
30. Izvješće g. 1894.
31. Izvješće g. 1895.
32. Izvješće g. 1896.
33. Dojava požara i hydranti.
34. Slika zagrebačke vatrogasne sveobćenice.
35. Razne bjelice, tiskanice itd.

7282. **Dobrov. vatrogasno družtvo**, Djakovo, Vi.:
Družtveni barjak.

7283. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo** u Karlovcu, Z.:
Pravila i družtvena izvješća.

7284. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo** u Varaždinu, Va.:
Pravila i družtvena izvješća.

7285. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo** u Lipovljanih, Vi.:
Pravila i družtvena izvješća.

7286. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo** u Petrinji, Z.:
Pravila i družtvena izvješća.

7287. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo** u Selah kraj Siska, Z.:
Pravila i družtvena izvješća.

7288. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo** u Vukovaru, S.:
Pravila i družtvena izvješća.

7289. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo** u Valpovu, Vi.:
Pravila i družtvena izvješća.

7290. **Dobrovoljno vatrogasno družtvo** u Sisku, Z.:
Pravila i družtvena izvješća.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina XI.

Umjetni obrt, obrt s drvom, pokućtvom, dekorativni obrt.

I. Uredjene sobe. (Interieuri.)

7291. **Blažeković Gjuro**, Zagreb:
Družtvena soba za gospodu: jedan stol, šest stolaca, jedan naslonjač, divan, police za vrče, ormar za odielo i dokumente, dva stola, stol za igranje. klupa oko peći, stol za duhandjije s ormarićem, jedno ogledalo.

7292. **Bothe E. F.**, Zagreb:
1. Spavaća soba u slogu empira od mahagonieva drva: dva kreveta s ulogom, dva noćna ormarića, jedan stolić za toiletu, jedan ormar na tri diela, jedan stolac pred toiletom, jedan divan, dva naslonjača, par zavjesa za prozore, jedno ogledalo, izvedenje stiena, tapetiranje pokućtva u bogatom tvorivu, cieli arangement sa ulogi, jastuci i popluni.
2. Soba za gospodu od hrastovine u gotičkom slogu.

7293. **Budicki J.**, Zagreb:
Blagovalište od hrastovine u tal. ranoj renaissanci: jedan stol za 16 osobah, šest stolacah, stol za serviranje, stol za čaj, ormar za kredencu, stol sa konsolom i ogledalom, divan, erker, popločenje stropa, jedan karnis, naslonjač, ormar za uru.

7294. **Häcker Miroslav**, Zagreb:
Salon u slogu empira crno politiran: jedan stol, jedan divan, ogledalo s ormarom, ormar staklenimi vrati, etagera, 4 stolca, korniš za prozore, klupa, dva naslonjača.
Ormar za velike orgulje Heferera udove i sina.
Ulazna vrata za paviljon umjetnosti.

7295. **Kontak Antun**, Zagreb:
Spavaća soba iz javorovine sa slikarijama u narodnom slogu: dva kreveta, dva noćna ormarića, dva ormara, ogledalo s toiletnim stolom, držalo za ručnik, jedna škrinja, dva stolca, jedan karnis.

7296. **Kovačić braća**, Zagreb:
Pisarnička soba od orahovine: jedan pisaći stol, stol za spise, stol, jedan naslonjač, divan, dva naslonjača, dva stolca, jedna polica, jedan ormar, stojaći pult, umivaonik, korniš za prozore, jedna kućica za uru, jedna kućna vrata.

Digitized by Google

7297. **Mihoković Franjo**, Zagreb:
Soba za biblioteku od orahovine: jedan mali stol, dva ormara, divan, dva naslonjača, četiri stolca, klupa, veliki stol, oplata za pomoljak, kućica za uru, oplata zidova i stropa, ormar za puške.

7298. **Povischil i Kals r**, Osiek, Vi.:
Uredjena soba.

7299. **Postružin J**, Zagreb:
Gospojinski budoir u kasnoj renaissanci: jedan pisaći stol, naslonjač, ormar za knjige, dva etagera, komoda, ogledalo, sofa, dva taboureta, dva stolca, jedan ormar za uru, stol pisaći.

7300. **Rogina Josip**, Koprivnica, BK.:
Podpuno opremljena kuhinja: kuhinjski ormar (Credenz), nizki ormar sa ladicami, stol koji se dade povećati, ladica za spremanje drva, dvie stolice sa ladicom, klupa za škafe, daska za mjesiti, daska za meso sjeći i rezati, korito za pranje posudja, mlinčenjak i ostale kuhinjske sprave.

7301. **Sachs M. E.**, Zagreb:
Salon u kasnoj renaissanci od hrastovine bogato pozlaćen: jedan stol veći, mali stol, stol konsolni s ogledalom, sofa veća, sofa manja, veliki naslonjač, dva mala naslonjača, četiri stolca, jedan postament.

7302. **Šeremet Josip**, Zagreb:
Soba za učenje i stanovanje djece: stol za radnju, četiri stolića, dva stolca, jedan ormar, jedna stelaža, pisaći stol s jednom stolicom, stol veći, šest stolaca, jedna klupa, kućica za uru.

7303. **Trnovec Franjo**, Varaždin, Va.:
Pokućtvo za jednu spavaću sobu.

7304. **Zorinić Albert**, Zagreb:
Predsoblje od svjetlog drveta sa užganim narodnim ornamentima bojadisano: jedan stol, četiri stolca, dva stolića, klupa, jedna stiena za odiela, ormar, jedan ormar u pomolku, karnis za prozor, oplata stienah. ormar za knjige, stol za čitanje, naslonjač, ura stojalica.

II. Stolarske radnje.

7305. **Bažant Ivan Rudolf**, Pitomača, BK.:
Pisaći stol.

7306. **Braun Josip**, Petrovaradin, Sr.:
Drveni stol.

7307. **Čardašev Nikola**, Ferdinandovac, BK.:
Pisaći stol.

7308. **Dečak Luka**, Pokasin, BK.:
Drveni bicikl.

7309. **Drach Vilim**, Varaždin, Va.:
Ormar za knjige.

7310. **Dragar A.**, Samobor, Z.:
Ormar za rublje, krevet, noćni ormarić, umivaonik sa mramornom pločom.

7311. **Duffek Vilim**, Rača, BK.:
Ogledalo od drva i slame.

7312. **Dumbović Mijo**, Gjurgjevac, BK.:
Ormarić za mirodiju.

7313. **Grmić Josip**, Topolovac, Z.:
Razvlačni stol.

7314. **Hafner Ludvig**, Kutina, BK.:
Razno pokućtvo.

7315. **Hohnjec Josip**, Zagreb:
Ormar za knjige.

7316. **Hribar Nikola**, Vel. Gorica, Z.:
Zaslon za peć, stolić i šest stolaca.

7317. **Kantner Ivan**, Karlovac, Z.:
Stolac od congo drva, pisaći stol od congo drva, stol od congo drva, raznovrstnih batina.

7318. **Kavurić-Jendriš I.**, Zagreb:
Ormarić.

7319. **Kozma Andro**, Petrovaradin, Sr.:
Ormar.

7320. **Krell Antun**, Vinkovci, S.:
Dječja koljevka.

7321. **Kukolj Mato**, Križevci, BK.:
Stolić izuvač, karniš, klinčanica.

7322. **Musl Josip** Grubišnopolje, BK.:
Izpovjedaonica za crkvu.

7323. **Oblak Ivan**, Zagreb:
Vrata za šumarski paviljon.

7324. **Papuga Miško**, Petrovci, S.:
Krevet.

7325. **Pejčić Dragutin**, Varaždin, Va.:
Žrtvenik u rimskom slogu.

7326. **Pichler V.**, Zagreb:
Kućica za uru od orahovine sa kiparskom radnjom.

Digitized by Google

7327. **Prikles Franjo**, Petrijevci, Vi.: Pisaći stol.

7328. **Resz Gabro**, Križevac, BK.: 2 kreveta, 2 noćna ormarića.

7329. **Rizner Franjo**, Grubišnopolje, BK.: Pisaći stol iz orahovine i mlećka.

7330. **Stely Hugo**, Vinkovci, Sr., Školska ploča.

7331. **Svetličić Vatroslav**, Ravnagora, MR,: Šivaći stolić, okvir za slike.

7332. **Schiffman Josip**, Krapina, Va.: Jedan stolić.

7333. **Šimonja Blaž**, Gjurgjevac, BK.: Dva kreveta.

7334. **Šolinger Mato**, Pitomača, BK.: Sobno pokućtvo iz savijenog drveta.

7335. **Štern Lavoslav**, Varaždin, Va.: Stol za cvieće, staljka za toilete, staljka za kefe, dvie nosiljke za zavjese, dvie klinčanice, staljka za kajde.

7336. **Šunko Rikard**, Zagreb: Credenz.

7337. **Štuheo Srećko**, Varaždin, Va.: Pozlaćeni i ukrašeni stolić.

7338. **Schwarz Julijo**, Varaždin, Va.: Gospojinski boudoir (garnitura).

7339. **Toplak Rudolf**, Varaždin, Va.: Žrtvenik.

7340. **Trstenjak M.**, Zagreb: Pisaći stol, naslonjač sa kožnatim jastukom, ormar za knjige i spise, kućna vrata.

7341. **Turković Dragutin**, Djakovo, Vi.: Sobno pokućtvo za spavaću sobu.

7342. **Weinberger Vilim**, Zemun, Sr.: Ormarić za pribor.

7343. **Velš Dragutin**, Petrovaradin, Sr.: Pokućtvo.

7344. **Višnić Milan**, Križevci, BK.: 2 izpoviedaonice.

7345. **Wittek Vjekoslav**, Ilok, Sr.: Ogledalo, salonski stol, krasna lepeza, držak za žepni sat.

7346. **Vuksan Simo**, Petrovci, Sr.: Toilet zrcalo.

7347. **Würth Ludvig**, Otok, Sr.: Osamugljasti ormar, noćni ormarić.

7348. **Zatrapa Ivan**, Daruvar, P.: Toilet zrcalo iz kamena izklesano.

III. Bačvarske radnje.

7349. **Bogović Joso**, Slunj, MR.: Burence i bukara.

7350. **Bogović Pavao**, Vališselo, MR.: Lagvić, bukara.

7351. **Dubravec Josip**, Križevci, BK.: Dva lagvića bez obručah.

7352. **Ferenčak Gjuro**, Zagreb: Bačva od 85 hl., grupa malih bačava 9 kom.

7353. **Fehérvacska Josip**, Kučanci, Vi.: Bure od $^1/_4$ akova.

7354. **Kaučić Marko**, Gola, BK.: Lagav od 1 hl.

7355. **Mosinger R.**, Varaždin, Va.: Pipe za lagve razne veličine.

7356. **Mrkša Martin**, Krapina, Va.: Lagav od 5 hl.

7357. **Pintar Gjuro**, Virje, BK.: Škaf drveni za vodu.

7358. **Pötzold Ljudevit**, Vrabče, Z.: Dvie pipe na ključ.

7359. **Spiranec Matija**, Topolovac, BK.: Lagvić.

7360. **Studeni Franjo**, Srb. Kapela, BK.: Lagvić, stepica.

IV. Tokarske radnje.

7361. **Basler Milan**, Zagreb: Garnitura za dječiju sobu, naravna hrastovina: jedan stol, četiri stolca, četiri stolića, jedna klupa, dva etagera stajaća, jedan etager vise i.

7362. **Kinderman Fr. Josip**, Kutina, BK.: Razna tokarska roba.

7363. **Štefec Martin**, Gjurgjevac, BK.: Držci za zavjese, kolovrat.

7364. **Vuković Gjuro**, Vinkovci, S.: Dva okvira za peškire.

V. Rezbarske radnje.

7365. **Kovačić J.**, Zagreb: Okvir, okvir u baroknom slogu.

Digitized by Google

7366. **Prichsen Julius**, Varaždin, Va.: Okvir za sliku.

VI. Pozlatarske radnje.

7367. **Murović**, Zagreb: Pozlaćenje i polihromia kandelabara od Plemića i u Häckera.

7368. **Wagmeister Slavoljub**, Zagreb: Pozlaćenje i polihromija orguljah M. Heferera, pozlaćenje na pokućtvu za boudoir od Postružina pozlaćenje svietionika za crkvu u Križevcih.

7369. **Zach**, Zagreb: Užganje i slikarski posao na pokućtvu, stienah i stropu.

VII. Tapetarske radnje.

7370. **Bothe E. F.**, Zagreb: Tapetarske radnje za Häckerov salon: jedan kanape u $^1/_3$ svile, šest stolaca, dvie klupe, dva naslonjača, jedan par zastorah, tapetiranje stienah i stropa.

7371. **Hirz Ferdo**, Zagreb: Dekorativne radnje za družtvenu sobu (od Gj Blažeković): šest stolaca, jedan naslonjač, par zastora, divan, tapetiranje stiena i stropa, par zastora. Tapetarske radnje za predsoblje Zorinića.

7372. **Sachs M. E.**, Zagreb: Tapetarski posao za pisaću sobu braće Kovačić: komoda s ormarom, par zastora, jedan fauteuil za pisaći stol, jedan divan, dva stolca, dva naslonjača, par zastora.

7373. **Saulik Josip**, Zagreb: Tapetarske radnje za boudoir Postružina: jedna sofa, dva taboureta, dva stolca, par zastora, dva mala naslonjača, tapetiranje zidova, tapetar. radnje za biblioteku Mihokovića, jedan divan, dva fotelja.

7374. **Steger J.**, Zagreb: Tapetar. posao za blagovalište od Budickia: šest stolaca kožom preobućenih, jedan divan sa sagom, jedan erker (draperije i zastori), par zastora za prozore, dva jastuka.

VIII. Slikarske radnje.

7375. **Bauer Ivan**, Zagreb: Gobelin slikarije, užgani ornamenti, slike za ikonostas.

7375.a **Hrihar Magdalena**, Vel. Gorica. Z.: Zaklon za peć — slikanje na gobelin-platnu.

7376. **Mindszenty** pl. **Janina**, Osiek, Vi.: Trokrilna španjolska stiena zlatni barokni slog sa 6 uljenih slikah.

IX. Glasbilarski obrt.

1. Razna glasbala.

7377. **Balć Franjo**, Karlovac, Z.: Nožna harmonika na 11 registra.

7378. **Heferer M. udova i sin**, Zagreb: Velike orgulje. Glasovir.

7379. **Hlaban Gjuro**, Feričanci, V.: Glasbilo poput glasovira.

7380. **Pelleš Petar**, Glina, Z.: Violina, pravljena u Pragu 1855. u tvornici J. annesa Georgiusa Hellmera, bivše vlastničtvo Gj. Eisenhutha.

2. Tamburice.

7381. **Almaj Mijo**, Petrovaradin, S.: Tamburica.

7382. **Bukovac Ivan**, Kuterevo, LK.: Tamburica.

7383. **Bošnjak Mato**, Sesvete, P.: Tamburica.

7384. **Grabrošek Matija**, Raven, BK.: Bisernica, brač bugarija I., bugarija II., berde.

7385. **Grdenić Antun**, Kozarevac, BK.: Tamburica,

7386. **Halapa Ivan**, Šandrovac, BK.: Tamburica.

7387. **Habazin Stjepan**, Kapela, BK.: Tamburica.

6388. **Kovačić Terezija**, Zagreb: Sbirka raznih tamburicah, 20 kom.

7389. **Kelčić Gjuro**, Graberec, BK.: Tamburica.

Digitized by Google

7390. **Milinković Marko,** Klanac, LK.: Tamburica.

7391. **Nagy Janko,** Petrovci, S.: Tamburica.

7392. **Občinsko poglavarstvo** Trojstvo, BK.: Tamburica.

7393. **Obradović Gjuro,** Dnopolje, LK.: Tamburica.

7394. **Ognjenović Mićo,** Doljane, LK.: Tamburica.

7395. **Stjepušin Janko,** Sisak, Z.: Bisernica, kontrašica, brač I., brač II., brač III., bugarija I., bugarija II., berde II., samica, danguba.

7396. **Šimić Ivan,** Nova Gradiška, P.: Tamburica.

7397. **Špoljarec Tomo,** Repinec, BK.: Tamburica.

7398. **Vuksan Andrija,** Petrinja. Z.: Bisernica, kontrašica, brač I. bugarija I. i II., berde.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina XII.

Obrt sa glinom i staklom.

I. Proizvodi od gline.

7399. **Ćorba Jakov**, Virje. BK.: lončarsko posudje.

7400. **Dedak Mato**, Gradec, BK.: Srabljivac za vino.

7401. **Drljanovčan Josip**, Garešnica, BK.: Malih vrčića, vel. vrč za vodu, lonci za cvieće, zdjele, kuhinjsko posudje, štuce, igračke.

7402. **Ferek Stjepan**, Kutina. BK.: Životinje od gline za ukras, lonci, sudić, pehar.

7403. **Hraš Franjo**, Ludbreg, Va.:
3 vaze za cvieće.
2 cvietnjaka.
2 tanjura i 2 vrča.

7404. **Jurša Franjo**, Varaždin, Va.: Vaza od majolike, pećnjaci.

7405. **Kepert Dragutin**, Zagreb, Z.: Cvjetnjaci.

7406. **Kovačić Lovro**, Karlovac, Z.: Razno posudje.

7407. **Kranjčcvić Tomo**, Kompolje, LK.: 2 vrča za vodu, ćup za mast, padelica, velika padela, tanjur, lonci za cvieće, lonac za mlieko, zdjele, tintarnice i posipalnice.

7408. **Kruljac Ante**, Gradec, BK.: Zemljeni vrč.

7409. **Mulić Adam**, Feričanci, Vi.: Lonac.

7410. **Malović Antun**, Miklouš, BK.: Ćup, lonac, zdjela i tanjuri.

.7411 **Mihoković Vladoje**, Miklouš, BK.: Lonac i zdjela od zemlje.

7412. **Nagy Andrija**, Dol. Miholjac, Vi.: Lonac i koršov.

7413. **Pokršteník Mirko**, N. Gradiška, P.: Pehara 4, čutura 6, ibrika 4, vaze 6.

7414. **Pajcus Florijan**, Feričanci, Vi.: Posudje za nošenje jela.

7415. **Petrović Franjo**, Orahovica, Vi.: Pećnjaci, lončarska zemlja.

7416. **Posavac Franjo**, Farkaševac, BK. Figure od gline, frula.

7417. **Pavec Martin**, Gjurgjevac, BK.: cvjetnjaci, djelovi od peći.

7418. **Remički Gjuro**, Zemun, Sr. Kolekcija kuhinjskog posudja od gline

7419. **Saić Stjepan**, Pitomača, BK.: Ploče od peći.

7420. **Saić Mato**, Pitomača, BK.: Lonac od 100 litra, model peći, pećnjaci.

7421. **Sobota Marko**, Pitomača, BK.: Razna lončarska roba.

Digitized by Google

7422. **Srkulj Makso**, Križevci, BK.:
Kip na stupu, cvjetnjaci i razni lončarski predmeti.

7423. **Stanklć Gjuro**, Ravneš, BK.:
Posudje od gline.

7424. **Svastec Stjepan**, Srb. Kapela, BK.:
Glineno posudje.

7425. **Terek Stjepan**, Kutina, BK.:
Sudić od gline, 2 pehara, 1 veliki lonac od gline i životinja (krmče) od gline.

7426. **Vrence Benko**, Krapina, Va.:
Lonac od 3 vagana od gline, lonac za 1 vedro.

II. Proizvodi od stakla.

7427. **Breslauer i Müller**, kr. povel. tvornica stakla. Ivanovopolje, P.:
Kolekcija proizvoda od stakla.

7428. **Dioničko družtvo za hrvatsku industriju stakla** u Zagrebu. Tvornice: Osredek, Karolinino i Zvečevo.:
Kolekcija proizvoda od stakla.

7429. **Dioničko družtvo za tvornicu stakla**, Osiek, Vi.
Kolekcija proizvoda od stakla.

Digitized by Google

Skupina XIII.

Kožarski obrt. Pletiva i tkanja. Obrt odiela.

I. Kožarski obrt.

7430. **Balcer Franjo**, Zemun, S.: Konjska orma.

7431. **Bartolović Josip**, Osiek d. g., Vi.: Razne kože.

7432. **Beck Albert**, Vinkovci, S.: Crvena pišleder koža, žuta pišleder koža, biela izke koža, jareća koža razne boje.

7433. **Berger**, Osiek, Vi.: Koža.

7434. **Bobek Alois**, Sladojevci, Vi.: Pojasni kajiš za patrone.

7435. **Bogović Marko**, Križevci, BK.: Dvie konjske orme.

7436. **Dubravčić Ilija**, Otočac, LK.: 5 ćemera, 5 komada remenja, 15 kajiša, koža domaćeg stroja.

7437. **Gečević Stjepan**, Gjurgjevac, BK.: Učinjena koža za remenje.

7438. **Kr. povlaštena tvornica koža**, Zagreb, Z.: Sv- vrsti kože i proizvodi za opremu vojske.

7439. **Kralj Andrija**, Radovec, Va.: Teleća koža, svinjska koža.

7440. **Millhram Ivan**, Križevac, BK.: Komoti, sprema za konje.

7441. **Modrušan Ljubica**, Karlovac, Z.: Pojas, kovčeg.

7442. **Pregiel Dragutin**, Varaždin, Va.: 2 komota.

7443. **Ružić G.**, Rieka: Razne vrsti kože.

7444. **Sestrić Eduard**, Gjurgjevac, BK.: Orma za 2 konja.

7445. **Sabo Šandor**, Grubišnopolje, BK.: Orma za 2 konja.

7446. **Schur Julijo**, Varaždin, Va.: Četveropřežni ham, kožnata konjska pokrivala, vališ iz crvene juhte.

7447. **Samac Mile**, Mutilić, LK.: Komad kože za krojenje opute.

II. Obrt pletiva i tkanja.

7448. **Ambrosoh Petar**, Ruma, S.: Tkanina za vatrogasce.

7449. **Antonijević Stana**, Surčin, S.: Platno i peškir.

7450. **Balković Josip**, Zagreb, Z.: Razni užarski proizvodi.

Digitized by Google

7451. **Bartonik Marija**, Zagreb, Z.: Zavjesa, seljačka odiela, turopoljsko krilo, turopoljski ručnik, pregaće, pole za ogrnuti, bordiše razne, prevlake i poculice.

7452. **Biro Vendi**, Sladojevci, Vi.: Ubrusi, stolnjaci.

7453. **Bogdanović Vatima**, Šimanovci, S.: Peškira 3.

7454. **Böhm Hinko**, Pitomača, P.: Bojadisana tkanina.

7455. **Bubin Tomo**, Varaždin, Va.. Zastor za 1 prozor.

7456. **Čižmić Zorica**, Dobanovci, S.: Peškira 3.

7457. **Gruić Katica**, Vrdnik, S.: Peškir 1.

7458. **Hoffman Jakob**, Virje, BK.: Razno bojadisano platno.

7459. **Hum'jan Gjoko**, Pašijan, BK.: Vilani vezeni 3.

7460. **Janošević Mileva**, Surčin, S.: Platno 2 kom.

7461. **Jovanović Andja**, Šimanovci, S.: Žepni rubci 2.

7462. **Jovanović Vatima**, Ugrinovci, S.: Peškiri 2.

7463. **Krieger Karolina**, Surčin, S.: Konac, štrenja, par čarapa.

7464. **Ljubičić Kata**, Deč, S.: Peškir 1

7465. **Ljubinković Vidosava**, Šimanovci, S.: Peškir 1.

7466. **Luketić Ivan**, Vinkovci, S.: Razna užarska roba.

7467. **Maksimović Milica**, Deč, S.: Peškir 1.

7468. **Marin Stanica**, Bečmen, S.: Platno 2.

7469. **Mihalić Antun**, Gjurgjevac, BK.: Pletene ogrlice, pleteni oglavnici, pleteno uže za rublje.

7470. **Mihelić Ante**, Virje, BK.: Konjske ogrlice, konjski ulari.

7471. **Milchram Ferdo**, Karlovac, Z.: Vrbćeni ulari, platneni bieli ulari, platneni plavo-šareni ulari, ogrlica, uže za rublje, sprežna užeta, uže za sjeno vezati.

7472. **Milinović Leposava**, Ugrinovci, S.: Peškira 2.

7473. **Miljuš Zora**, Surčin, S.: Uzorci, 2.

7474. **Nikolić Leposava**, Surčin, S.: Platno.

7475. **Petrak Dragutin**, Zagreb: Zastori za prozore.

7476. **Podloka Dragutin**, Sladojevci, Vi.: Ubrusi, stolnjaci.

7477. **Prva hrv. tkalačka tvornica**, Grubišnopolje, BK.: Tkalački stroj sa čitavom spremom, barkent crvene boje, barkent biele boje, barkent modre boje.

7478. **Radojčić Luka**, Ruma, S.: Pleteni ogrljci, sprežna užeta.

7479. **Servaci Josip**, Ruma, S.: Ulari, ogrlice, spona.

7480. **Sestre milosrdnice**, Zagreb, Z.: Jastuci, stolna rubenina, zastori, ručnici, stolnjak, nadstolnjak, milie, zastori, misnička odjela.

7481. **Skada Juro**, Sv. Križ Začreće, Va.: Ubrusi, zastor, stolnjaci, ručnici.

7482. **Starčević Živana**, Ugrinovci, S.: Peškir, 1.

7483. **Starčević Saveta**, Ugrinovci, S.: Peškir, 2.

7484. **Stojanović Petar**, Otočac, LK.: Sukno u raznim bojama, model stupe za sukno.

7485. **Stürm Josip i sin**, Ruma, S.: Razno bojadisana predena vuna.

7486. **Tomić Barbara**, Karlovci, S: Jorgan crveno-biel vunen, žuti jorgan, dječji jorgan, jorgan bielo-modar, kom. 5.

7487. **Travica Stjepan**, Udbina, LK: Čarape.

7488. **Tvornica tkanja i predenja pamuka** u Dugojresi, Z. (Vlastnik Jerussalem Josip.): Posebni namještaj u sredini lieve glavne dvorane: Kolekcija tvorničkih proizvoda; predočenje tkanja i predenja na strojevih od surovine do gotove robe.

7489. **Vojkić Dragica**, Šimanovci, S.: Platno.

7490. **Wolheim Gustav**, Prkos, P.: Domaće tkanje.

Digitized by Google

7491. **Zorkić Mara**, Ugrinovci, S.: Peškiri 2.

III. Obrt odiela.

1. Krojački obrt.

7492. **Bartol Slavoljub**, Zagreb.: Frak, hlače, prsluk.

7493. **Egri Ljudevit**, Zemun, S.: Frack, lovački kaput i prsluk.

7494. **Fogl Mato**, Virje, BK.: Ženski sukneni kaput.

7495. **Herman Daniel**, Zagreb: Vojnička odjela.

7496. **Kapamacija Stjepan**, Zemun, S.: Odjela, ogrtač.

7497. **Kuharić Nikola**, Križevci, BK.: Surine, kabanica, hlače, prsluk.

7498. **Lechner Ivan**, Našice, Vi.: Kabanica, haljina.

7499. **Mihajlić Nikola**, Križevci, BK.: Rekle i prsluk.

7500. **Milošević Tomo**, Vinkovci, S.: Kaput nešiven.

7501. **Nagj Josip**, Pribiševac, Vi. Kabanica.

7502. **Pavunić Valent**, Virje, BK.: Mužka odjela.

7503. **Papež Antun**, Zagreb.: Risarije za ženski krojački obrt.

7504. **Pravica Stevo**, Udbina, LK.: Brevenci modri.

7505. **Ruppe Matija**, Zagreb.: Frack odjelo, jaquet i prsluk, hlače, ogrtač.

7506. **Samobor Petar**, Varaždin, V.: Prsluk, spavaća haljina.

7507. **Židar Stjepan**, Gjurgjevac, BK.: Šumarska odjela.

2. Krznarski obrt.

7508. **Bebić Šandor**, Ilok, S.: Veliki žuti kožuh, 3 mala kožuha, dugi bieli kožuh.

7509. **Car Josip**, Karlovac, Z.: 3 kožuha.

7510. **Dubravčić Ilija**, Otočac, LK.: Krzno.

7511. **Filipović Šandor**, Požega, P.: Ženski kožuh žuti mali.

7512. **Hlaban Gjuro**, Feričanci, Vi.: 2 kožuha.

7513. **Kovačić Josip**, Dol. Miholjac, Vi.: Surdoma.

7514. **Koprinski Stjepan**, Vinkovci. S.: Kabanica vezena.

7515. **Likić Božo**, Vinkovci, S.: 2. kožuha.

7516. **Nagy Josip**, Pribiševac, Vi.: 1 kožuh.

7517. **Novaković Mladen**, Šid, S.: 1 kožuh.

7518. **Rajaković Milko**, Žabjak, BK.: kožuh mužki.

3. Klobučarski obrt.

7519. **Baday Ivan**, Nova Gradiška. P.: Šešira 3, čižme od puste, cjedilo za vino.

7520. **Baday F. S.**, Nova Gradiška P.: Šeširi.

7521. **Filipović Luka**, Gjurgjevac, BK.: Šeširi.

7522. **Husnjak Dragutin**, Varaždin, Va. Šeširi, podložnik za krevet.

7523. **Marenić Ivan**, Grubišnopolje, BK.: Šešira razne boje.

7524. **Pfeifer Josip**, D. Miholjac, Vi.: Šeširi.

7525. **Puž Blaž**, Ravnagora MR.: Seljački šeširi, fini šeširi.

7526. **Tončić Ignaz**, N. Gradiška, P.: Šeširi, odjelo od pusta, cipele od pusta.

7527. **Unbehemdt Josip**, Vinkovci, S.: Šeširi, čižme od pusta.

4. Obuća.

7528. **Bauer Leopold**, Sladojevci, Vi.: Par čižama.

7529. **Beber Josip**, Pitomača, BK.: cipele mužke, cipele ženske.

7530. **Bertek Franjo**, Rača, BK.: Opanci.

Digitized by Google

7531. **Cigler Marija** udova, Križevci, BK.:
Sbirka opanaka.

7532. **Dorčić Stjepan**, N. Gradiška, P.:
Razni opanci.

7533. **Dozet Prokop**, Karlovac, Z.:
Razni opanci.

7534. **Dragosavljević Marko**, Privlaka, S.:
Prosti opanci sa kapicama, opanci nabrani.

7535. **Dubravčić Ilija**, Otočac, LK.:
Opanci oputnjaci, sa kapicama, srednje vrsti, prostiji, crveni papuči.

7536. **Fabjanović Antun**. Brod na Savi. P.:
Opanci, opanci iz prošlog stoljeća, opanci iz 18. vieka.

7537. **Galović Janko**, Požega, P.:
Opanci moderni, opanci seljački.

7538. **Ganzlih Josip**, Ruma, S.:
Cipele, čižme ciganske.

7539. **Grabler Mijo**, Gjurgjevac, BK.:
Cipele.

7540. **Grašek Petar**, Krapina, Va.:
Cipele.

7541. **Haidni Emanuel**, Senj, MR.;
Razni opanci.

7542. **Heraković Nikola**, Belovar, BK.:
Opanci.

7543. **Jakovljević Miloš**, Ruma, S.:
Mestve.

7544. **Jelenčić Josip**, Dubrava, MR.:
Opanci za odrasle, opanci za djecu.

7545. **Jesenković Josip**, Šljivoševci, Vi.:
Opanci.

7546. **Klement Antun**, Petrinja, Z.:
Razna postolarska obuća.

7547. **Knežić Stjepan**, Feričanci, Vi.:
Opanci narodni.

7548. **Kokotović Jovo**, Plaški, MR.:
Opanci mužki, ženski i dječji.

7549. **Kolar Jakob**, Križevci, BK.:
Opanci.

7550. **Kovačić Janko**, Varaždin, Va.:
Čižme

7551. **Kovač Miško**, Daruvar trg, P.:
Opanci jednostavni bolje vrsti.

7552. **Kresoja Nikola**, BK.:
opanci.

7553. **Krmpotić Antun**, Senj, LK.:
Opanci razne vrsti.

7554. **Kralj Nikola**, Virje, BK.:
Par ženskih seljačkih cipela.

7555. **Mirić Gjuro**, Rakovica, MR.:
Opanci razne vrsti.

7556. **Müller Filip**, Vinkovci, S.:
Opanci s navlakom, opanci seljački.

7557. **Pandurić Mato**, Pitomača, BK.:
Opanci.

7558. **Panić Stevan**, Ruma, S.:
Opanci.

7559. **Paravina Mile**, Daruvar trg, P.
Opanci.

7560. **Polić Filip**, Sv. Ivan Žabno, BK.:
Opanci.

7561. **Popović Joco**, Vinkovci, S.:
Cipele.

7562. **Pribil Dragutin**, Garešnica, BK.:
Cipele.

7563. **Sabolić Stjepan**, Virje, BK.:
Opanci.

7564. **Sivčević Savo**, Ruma, S.:
Opanci.

7565. **Samac Mile**, Mutilić. LK.;
Opanci razne vrsti i opančarske sprave.

7566. **Skeledžija Stjepan**, D. Miholjac, Vi.:
Opanci.

7567. **Stanišić Mitar**, Zemun, S.:
Čižme.

7568. **Stanković Mladen**, Zemun, S.:
Opanci.

7569. **Stojsavljević Gjoka**, Ruma, S.:
Opanci.

7570. **Štroff Ivan**, Ivanjska, BK.:
Čižme.

7571. **Supanek Julijo**, Zagreb.:
Fini opanci razne vrsti.

7572. **Stojković Vatroslav**, Zagreb.:
10 pari finih opanaka.

7573. **Švarc Marija**, Gola, BK.:
Cipele dječje.

7574. **Taritaš Nikola**, Ivanjska, BK.:
Opanci.

7575. **Vilić Veljko**, Ruma, S.:
Opanci, izradjena koža za opanke.

7560. **Vlašićek Andro**, Gjurgjevac, BK.:
Opanci.

Digitized by Google

7577. **Vinski Marko**, Dubrava, MR.: Opanci.

7578. **Vulić Stjepan**, Grubišnopolje, BK.: Opanci razne vrsti.

5. Torbari.

7579. **Aglčlć Stjepan**, Šapča-Garčin, P.: Krajiška torba.

7580. **Bolek Vjekoslav**, Sladojevci, Vi.: Torba lovačka.

7581. **Ćulić Stjepan**, Ilok, S.: Lovačka torba.

7582. **Dubravčić Ilija**, Otočac, LK.: Kese, torbe.

7583. **Modrušan Ljubica**, Karlovac, Z.: Torbe lovačke, torbe seljačke, torbe konobarske.

7584. **Pepeonik Gustav**, Varaždin, Va.: Torba lovačka.

7585. **Samobor Petar**, Varaždin, Va.: Torba seljačka.

6. Gumbarske radnje.

7586. **Božić Dragutin**, Zagreb.: Livrea, haljina za pravosl. svećenike, base, biciklistička garnitura, vratarska odora sa kitami, vanjkuš za igle, poculice, torba i kesa.

6. Razno.

7587. **Wolheim Gustav**, Prkos, P.: Gunjevi.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina XIV.

Papirni i reproduktivni obrt.

Papir.

7588. **Zagreb. tvornica papira**, Zagreb: Razni papirni proizvodi.

Knjigotiskarski obrt.

7589. **Albrecht C. (Wittasek J.)**, Zagreb: Razni tiskarski proizvodi.

7590. **Brusina Antun**, Zagreb: Razni tiskarski proizvodi.

7591. **Fleischmann Ivan**, Belovar, BK.: Razni tiskarski proizvodi.

7592. **Granitz Ignatz**, Zagreb: Razni tiskarski proizvodi.

7593. **Hreljanović pl. Ivo**, Senj, LK.: Razne tiskarske radnje, glagoljski misal.

7594. **Hrv. dionička tiskara**, Mitrovica, S.: Razne tiskarske radnje.

7595. **Hühn Julio**, Zagreb: Razne litograf. radnje i crayoni.

7596. **Klein Lavoslav**, Požega, P.: Razne tiskanice.

7597. **Kralj. zemaljska tiskara**, Zagreb: Razne tiskarske radnje.

7598. **Laubner Dragutin**, Osiek, Vi.: Razne tiskarske radnje.

7599. **Neuberg Gustav**, Križevci, BK.: Razne tiskarske radnje.

7600. **Pfeiffer Julio**, Osiek, Vi.: Razne tiskarske radnje.

7601. **Stifler J. B.**, Varaždin, Va.: Razne tiskarske radnje.

7602. **Schullmann Hinko**, Brod n. S. P.: Razne tiskarske radnje.

Knjigovežki obrt.

7604. **Osek Petar**, Zagreb: Uvezi knjiga družtva Sv. Jeronima.

7605. **Schmidt Lavoslav**, Zagreb: Uvezi raznih knjiga.

7706. **Schneider Ivan**, Zagreb: Uvezi knjiga »Matice Hrvatske«, hrv. ped. knj. sbora i razni ini uvezi, knjigovežka radnja na zemljovidih, nacrtih, preglednih karta kr. zem. vlade i imovnih občina.

Pismoslikari.

7607. **Hofmann Julio**, Zagreb: Razne pismoslikarske radnje crayoni.

7608. **Kasner Herman**, Zagreb: Razne pismoslikarske radnje.

Rezbar.

7609. **Radković Josip**, Zagreb: Razne rezbarske radnje u vlastitom ormaru.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina XV.

Zlatna i srebrena nakitna roba. Radnje od voska i razna sitna roba.

I. Zlatarski obrt.

7610. **Bulvan Slavoljub**, Zagreb:
Razne zlatne, srebrene stvari i dragulji i to: narukvice, broche, naušnice, prstenje i nakitne garniture u vr. od 5768 for.

7611. **Butković Antun**, Brinj, LK.:
Dva niza koralja sa pozlaćenim nakitom i medaljonom, 10 pari mindjuša na košić, 10 pari mindjuša na batić, 10 pari dugačkih mindjuša, 10 komada vitica i prstena.

7612. **Engelsrath Josip**, Zagreb:
Dragulji.

7613. **Menges Gjuro**, Vukovar, S.:
1 par mindjuša, 1 prsten.

II. Radnje od voska.

7614. **Branković Gjoko**. Kutina, BK.:
Voštene svijeće.

7615. **Eisenmajer Viktor**, Križevci, BK.:
Voštene svijeće i medič. posao.

7616. **Krestić Nenad**, Ruma, S.:
Svečarskih svieća 1 par.

III. Razna sitna roba.

7617. **Ivanović Pavao**, Feričanci, Vi.:
Jedna drvena soljenka, jedan drveni ormarić, rezbarije od drveta.

7618. **Klemen Slava i Marija**, Grubišnopolje, BK.:
Dvie umjetne ruže.

7619. **Končevski Milka**, Nevinci, BK.:
Umjetno cvieće.

7620. **Matoković Josip**, N. Gradiška, P.:
Milanska stolna crkva, rezbarija.

7621. **Merlić Marko**, Varaždin, Va.:
1 ovratnik iz vlasih, 1 lanac za uru iz vlasih, 2 narukvice iz vlasih.

7622. **Moses Hinko**, Rača, BK.:
Rezbarije od drva: stolna crkva u Milanu, ogledalo.

7623. **Nikolić Josip**, Sikirevci, S.:
Rezbarije od drveta: 1 stalak za ogledalo, 2 tikvice, 1 stalak za posjetnice.

7624. **Petrak Stjepan**, Kutina, BK.:
U staklenki umjetno načinjeni križ.

7625. **Petrović Pavao**, Osiek, Vi.:
Plastičke slike: »Carski dvor Laxenburg« i »Vlastelinski dvor u Našicah« izradjeno od vlasih.

7526. **Segedy Gavro**, Petrovci, S.:
Jedna kapelica, rezbarija od drveta.

7627. **Štarman Ivo**, Tomašica, BK.:
Djetinja igra od drveta.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina XVI.

Kemički obrt.

7628. **Hrvatska eskomptna banka u Zagrebu:**
Kemička analiza nafte osobitim obzirom na praktičnu vriednost proizvodah od nje.
Pregledna karta rudokopa nafte i ugljena u požežkoj županiji.
Uzorci lignita i svjetlog ugljena.

7629. **Reizner Adam, tvornica žigica,** Osiek, Vi.:
Žigica razne vrsti, fotografički snimci tvornice.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina XVII.

Predmeti hranitbe.

I. Mlinarski obrt.

7630. **Bačić Alois**, Šamac, Sr.: Brašno.

7631. **Bernfest Adolf**, Garčin, P.: Brašno fino, brašno krušno.

7632. **Betheim Samuel**, Kutina, BK,: Brašno razne vrsti.

7633. **Böhm Josip**, Sladojevci, Vi.: Brašno pšenično.

7634. **Deutsch Ignjat**, Vočin, Vi: Brašno 5 vrsti.

7635. **Dekanić Josip**. Lipovčani, BK.: Brašno 6 vrsti.

7636. **Doroghazi Andrija**, Petrovci, Sr.: Brašno od žita čistine.

7637. **Fratrić Franjo**, Cernik, P.: Brašno pšenično, raženo, kukuruzno, krupice; posija krupnih i sitnih, krupica.

7638. **Freund Marko**, Gjulaves, P.: Brašno pšenično, brašno kukuruzno, krupica, posije.

7639. **Fischer Gjuro**, St. Jankovci, Sr.: Brašno.

7640. **Galešić Marijan**, Pribiševci, Vi.: Brašno 2 vrsti.

7641. **Hirš'er Šandor**, Gjurgjevac, BK.: Brašno pšenično, kukuruzno, hrženo; prosena kaša, heldena kaša.

7642. **Jurić Pavka**, Sikirevce, Sr.: Brašno.

7643. **Janković Viktor**, Ćurlovac, BK.: Kaša hajdena.

7644. **Juranić Andro**, Vel. Trojstvo, BK.: Kaša žitna.

7645. **Kraus i sinovi**, Osiek, Vi.: Mlinarski proizvodi razne vrsti. (Posebni ormar).

7646. **Kopanji Marija**, Sladojevci, Vi.: Kukuruzno brašno.

7647. **Katušić Ivan**, Cerna, Sr.: Brašno 3 vrsti.

7648. **Kühr Franjo**, Sirač, Sr.: Brašno 3 vrsti, krupica.

7649. **Lajko Mijo**, Čakovci, Sr.: Brašno.

7650. **Lukaz Pajo**, Neradin, Sr.: Prosena kaša.

7651. **Lučić Antun**, Rajevo selo, Sr.: Brašno kukuruzno.

7652. **Moster H.**, paromlin i tvornica prosene kaše, Sv. Ivan-Žabno, BK.: Mlinski proizvodi: prosena kaša, kukuruzna krupica, kukuruzne brašno.

7653. **Margetić Antun**, Lužani. P.: Brašno žitno.

Digitized by Google

7654. **Mataković Julio**, N. Gradiška, P.: Brašno pšenično 5 vrsti, brašno kukuruzno, brašno raženo, posija 2 vrsti.

7655. **Mayer i Wolkenfeld**, Novo Čiče, Z.: Brašno razne vrsti.

7656. **Mihoković Ladislav**, Cerna, Sr.: Brašno ječmeno, brašno pšenično.

7657. **Miličević Marija**, Šašinci, S.: Brašno 2 vrsti.

7658. **Miškaj Franjo**, Grubišnopolje, BK.: Brašno pšenično razne vrsti, brašno proseno, raženo, kukuruzno, krupica.

7659. **Mitrov Luka**, Mikluševci, Sr.: Brašno.

7660. **Müller Josip**, Tompojevci, Sr.: Brašno.

7661. **Nemet Josip**, Brestač, P.: Brašno, krupica, posije.

7662. **Paromlin**, Cerna, Sr.: Brašno razne vrsti.

7663. **Paromlinsko dioničko družtvo**, Dolnji Miholjac, Vi.: Mlinarski proizvodi.

7664. **Paromlinsko dioničko družtvo**, India, Sr. Mlinarski proizvodi.

7665. **Paromlin »Union«**. Osiek, Vi.: Mlinarski proizvodi razne vrsti. (Vlastiti ormar).

7666. **Paromlinsko dioničko družtvo i proizvadjanje stakla**, Osiek, Vi.: Polenta-brašno 10 vrsti.

7667. **Paromlinsko dioničko družtvo**, N. Pazua, Sr.: Mlinarski proizvodi.

7668. **Pongratz** vitez **Gustav**, mlin na čigre, Karlovac, Z.: Mlinarski proizvodi.

7669. **Prvo hrv. dioničarsko družtvo za promet i proizvadjanje surovina**, Belovar, BK.: Razni mlinarski proizvodi

7670. **Prvi iločki parni valjni mlin**, Ilok, S.: Mlinarski proizvodi.

7671. **Prvo hrv. primorsko paromlinsko dioničk družtvo Bacich i Postich**, Senj, LK.: Razne vrsti brašna.

7672. **Prvo paromlinsko dioničarsko družtvo**, Stara Pazova, Sr.: Brašno br. 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, F 1, F 2. Mekinje fine i krupne, krupica. Žito od čistine, napolica, ječam, kukuruz, proja.

7673. **Prvi zagrebački parni i umjetni mlin**, Zagreb: Razni proizvodi brašna. (Posebni ormar).

7674. **Pavetić Ivan**. Novigrad, BK.: Brašno 2 vrsti.

7675. **Petschi Friedrich**, Petrovci, Sr.: Brašno pšenično.

7676. **Plesničar Franjo**, Kutina, BK.: Kaša ječmenova.

7677. **Roth Antun**, Požega, P.: Brašno 6 vrsti.

7678. **Schwimer Herman**, Ilok, Sr.: Brašno razne vrsti, posije.

7679. **Svoboda Francika**, Zavljišće. Vi.: Brašno 3 vrsti.

7680. **Steiner Samuel**. Kutina, BK.: Brašno više vrsti.

7681. **Štern Herman**, Ilok. Sr.: Mekinje.

7682. **Stojanović Petar**, Švica, LK.: Brašno pšenično, kukuruzno, proseno, pireno, heljdino, raženo, zobeno, jačmenovo; posije pšenične, ražene, perene, zobene, heljdine, ječmene, kukuruzne.

7683. **Šamšalović Marko**, Ilok. Sr.: Brašna 8 vrsti, mekinje.

7684. **Šamšalović Mirko i drug**, Ilok, S.: Brašno br. 2.

7685. **Šustarić Vatroslav**, Banova jaruga, P.: Brašno pšenično i raženo.

7686. **Tassovac** i **Merković**, paromlin, Brod, P.: Mlinarski proizvodi.

7687. **Vlastelinstvo Francisci i Lepel**, Severin, MR.: Brašno više vrsti.

7688. **Weiss Nathan**. V. Grdjevac BK.: Brašno razne vrsti, krupica, posije.

Digitized by Google

II. Tjestenine i pecivo.

7689. **Clementi Lucian**, Sušak, MR.:
Tjestenine.

7690. **Gjekić Mijo**, Varaždin, Va.:
Razno pecivo.

7691. **Kraker Petar**, Sisak, Z.:
Sve vrsti kruha, kruh svježac, raznovrstno sitno pecivo.

7692. **Lubec Dragutin**, Sisak, Z.:
Raženi kruh, pšenični kruh sa mliekom.

7693. **Stanišić Ivan**, Ilok, S.:
Piškoti kinezki.

7694. **Seneš Josip**, Brod, P.:
Figure od draganta, torta.

III. Surogati kave.

7695. **Frank Hinko sinovi**, Zagreb:
Ormar sa 2 piramide kavinih surogata u svim stupnjima tvoritbe.

IV. Likeri, destilati, ukuhano i kandirano voće.

7696. **Branković Gjoko**, Kutina, BK.:
Medeni kolači, medica, gvirc.

7697. **Libkovitz Dragutin**, Županje, S.:
Voćni destilati.

7698. **Pfeferman Leopold**, Vukovar, S.:
Pekmez i šljive.

7699. **Plesničar Barbara**, Kutina, BK.:
Pekmez od malina.

7700. **Prva zagrebačka tvornica kandita**, Zagreb:
Razni proizvodi.

7701. **Schmalz Vilim**, Vukovar, S.:
Pekmez.

7701.a **Sellinschegg Adolf**, Varaždin.:
Variva i konzerve.

7702. **Tvornica likera i hrv. voćnih destilata**, Zagreb:
Hrvatski voćni destilati.

7703. **Thiery A.**, Pregrada, Va.:
Voćni destilati.

V. Suho meso i salame.

(U izložbenoj kušaoni.)

7704. **Aubrecht Vjenceslav**, Gjurgjevac, BK.
Butina, stolna slanina, parižke kobasice, svinjska mast, sušena prasetina, butinske kobasice, komad kranjske kobasice.

7705. **Herljević Petar**, Ravnagora, MR.:
Ravnogorska salama.

7706. **Gjurasek Vatroslav**, Varaždin, Va.:
Šunke, kobasice, razno meso.

7707. **Janković Ivan**, Gjurgjevac, BK.:
Butina, slanina, svinjska mast.

7708. **Majnarić Nikola**, Ravnagora, MR.:
Ravnogorska salama.

7709. **Moser Franjo**, Zemun, S.:
Razne vrsti kobasica, suha mesa, salama itd.

VI. Žesta i kvasac.

7710. **Dumreihera baruna tvornica žeste i pjenicah**, Savski Marof, Z.:
Razni proizvodi tvornice.

7711. **Prva zagrebačka tvornica pjenica**, Zagreb:
Pjenice.

VII. Pivo i slad.

7712. **Gamiršek**, Mitrovica, S.:
Pivo.

7713. **Katz A. sinovi**, Križevci, BK.:
Pivo, hmelj, slad.

7714. **Seper C.**, Osjek, Vi.:
Pivo.

7715. **Zagrebačka dionička pivovara i tvornica slada**, Zagreb:
Pivo, slad.

VIII. Ulje.

7716. **Čačuga Ivan**, Bedenik, BK.:
Ulje od sunčanice.

7717. **Horvat Josip**, Kozarevac, BK.:
Ulje od sunčanice, ulje od repice, ulje od misirače.

7718. **Kajfeš Mato**, Brlog, LK.:
Ulje lovoričko.

7719. **Maletić Josip**, Gjurgjevac, BK.:
Ulje lovoričko.

7720. **Nikolić Nikola i Josip**, Sikirevci, S.:
Ulje od repice, ulje od bundeve, ulje od sjemena.

7721. **Sandtner Josip**, V. Pisanica, BK.:
Ulje od misirača koščica.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina XVIII.

Etnografija. Domaći obrt. Uznički obrt.

I. Etnografija.

1. Okolina, unutarnja i spoljašna oprema kuće.

7722. **Bohatka Josip**, Dubrava, BK.: Seoska kuća model.

7723. **Breyer Marko**, Križevac, BK.: 2 podpuno uredjene seljačke sobe.

7724. **Izl. odbor**, kot. D. Miholjac Vi.: Podpuno uredjeni »kiljer«, seoska soba iz okolice D. Miholjca.

7725. **Kopecin Vinko**, Tomašica, BK.: Seljačka kućica iz drveta sa pokućtvom i orudjem.

7726. **Moses David**, G. Rieka, Va.: Seoski sobni namještaj.

7727. **Prvo hrv. dion. družtvo za promet i proizvadjanje surovinah**, Belovar, BK.: Narodno pokućtvo za seljačku sobu.

7728 **Žup. izl. odbor**, Vukovar, S.: Seljačka kuća iz Petrovaca podpuno opremljena.

7729. **Žup. izl. odbor**, Gospić, LK.: Seljačka soba podpuno opremljena.

2. Narodne nošnje.

7730. **Agić Gilšo**, Stojčinovac, P.: Jedno čitavo žensko odielo.

7731. **Agjaga Tomo**, V. Grdjevac, BK.: Narodne crvenkape.

7732. **Berger Simon**, Zagreb, Z.: Narodne nošnje (mužke i ženske lutke).

7733. **Blondić Petar**, G. Kovačica, BK.: Narodna crvena kapa.

7734. **Cvitković Ivan**, Udbina, LK. Žensko odjelo.

7735. **Gall Josip**, Kutina, BK.: Žensko odjelo (oplećak, rubača i pregača).

7736. **Gjekić Pajo**, Gračac, LK.: Kapa.

7737. **Gladki-Sabol Jana**, Gradac, BK.: Odielo za ženu. Odielo za djevojku.

7738. **Grbavac Stjepan**, Bukovac, S.: Narodno odjelo.

Digitized by Google

7739. **Iveković Marica**, Farkaševac, BK.:
Seljačko žensko odielo (oplećak, skuti, fertun, peča).

7740. **Kokić Emil**,. Ruma, S.:
Odjelo rumskog ratara.

7741. **Kovačević Jaša**, Dubrava, BK.:
1 žensko odielo.

7742. **Kožar Kata**, Ludina, BK.
Žensko seljačko odjelo (zaklon, oplećak, rubača).

7743. **Krajnović Jela**, Prgomelje, P.:
jedno cielo žensko odielo.

7744. **Lešić Roza**, Bošnjaci, S.:
Ženska opr ava.

7745. **Lončarić Joso**, Grad Pavlovec BK.:
Odielo za momka.

7746. **Mešić Martin**, Udbina, LK.:
1 mužko odjelo podpuno.

7747. **Miletić Marko**, Otočac, LK.:
Ličke crven kape.

7748. **M aden Ana**, Markovac, BK.:
Žensko narodno odielo.

7749. **Mladen Josip**, D. Miholjac, Vi.:
Narodno odielo.

7750. **Momić Jela**, Dubrava, BK.:
1 žensko odielo.

7751. **Mrkobrad Kata**, Bulinac, BK.:
1 žensko odielo.

7752. **Občinsko poglavarstvo**, V. Bastaji, P.
1 podpuno mužko odielo.
1 podpuno žensko odielo.

7753. **Občinsko poglavarstvo**, Buč. P.:
1 podpuno žensko odielo

7754. **Občinsko poglavarstvo**, Vel. Kopanica. P.:
1 podpuno mužko odielo.
1 podpuno žensko odielo.

7755. **Občinsko pog avarstvo**, Ruševo, P.
1 podpuno mužko odielo.

7756. **Občinsko poglavarstvo**, Sibinj, P.:
1 podpuno mužko odielo.
1 podpuno žensko odielo.

7757. **Občinsko poglavarstvo**, Sirač, P.:
1 podpuno mužko odielo.
1 podpuno žensko odielo.

7758. **Občinsko poglavarstvo**, Trojstvo, BK.
1 podpuno djevojačko odielo.

7759. **Pavelić Jerko**, Lešće, LK.:
Kapa crvena.

7760. **Plečko Stjepan**, Sisak, Z.:
Mužko odielo iz okolice sisačke.

7761. **Popović Katinka**, Noskovci, Vi.:
Žensko narodno odielo.

7762. **Rakić Manda**, Škare, LK.:
1 žensko odielo prijašnje mode sa pregačom;
1 sadašnje žensko odjelo.

7763. **Ramać Jula**, Petrovci, S.:
Jedno djevojačko odielo sastojeće se iz:
1 suknje, 1 kecelje,
1 reklje i 1 marame,
ovratnik od perlah.

7764. **Strašek Josip**, Oborovo, Z..
Posavačka odiela u miniaturi za lutke,

7765. **Šandor Dorica Matijina**, Oborovo, Z.
Žensko šareno posavačko odielo (oplećak, rubača, pregača).

7766. **Šandor Jana-Josipova**. Oborovo, Z.:
Posavačko žensko odielo (oplećak, rubača, pregača).

7767. **Tomašević Stanimir**, St. Banovci, S.
1 ženska pozlaćena kapa sa vlasuljom.

7768. **Vučičević Jaga**, Hrastovica, Z.:
Hrvatsko narodno odielo za seljakinje.

7769. **Žup. izložbeni odbor**, Gospić, LK.;
Ličke vezene kape.

3. Narodna glasbila.

7770. **Ajduković Martin**, Lipovljani, P.:
1 dude.

7771. **Bačić Gjoko**, Borovo, S.:
1. gajde.

7772. **Barbir Marko**, Imsovo selo, P.
1 pastirska svirala.

7773. **Bašić Gjuro**, Dežanovac, P.:
1 pastirska svirala.

7774. **Blažević Gjuro**, Doljanovce, P.:
1 svirale dvojnice,
1 gajde.

7775. **Blitva Andrija**, Medak, LK.:
Gusle.

7776. **Cindrić Jure**, Cetinskavaroš, MR.:
Svirale.

7777. **Čizmeković Joso**, Kapela, BK.:
Jedne dude.

Digitized by Google

7778. **Dobrić Rade**, Voganj, S.:
Gajde i frula.

7779. **Franković Mato**, Dežanovac, P.:
Jedne dude (gajde).

7780. **Gjumlija Franjo**, Sladojevci, Vi.:
Gajde.

7781. **Gjurkerac Petar**, Rača, BK.:
Gajde.

7782. **Grbić Stjepan**. Goleše, P.:
1 narodne gusle.

7783. **Kadić Sima**, Gundinci, S.:
Duduk.

7784. **Kladarić Fabijan**, Poderkavje, P.:
1 kozarski rog za sviranje.

7785. **Kladarić Valeta**, Beravci, P.:
Jedne dvojnice.

7786. **Klurina Jovo**, Vel. Pisanica, BK.:
Dvojnice svirale.

7787. **Kokanović Bartol**, Gundinci, S.:
Duduk.

7788. **Kopić Bona**, Babinagreda, S.:
Štap sa frulom.
Štap sa sviralom i dvojnice.

7789. **Kopecni Vinko**, Tomašica, BK.:
Gajde.

7790. **Kovačić Petar**, Otok, S.:
Frula.

7791. **Kranjčević Stanko**, Jasenovac, P.:
1 frula (svirala), koja se rabi u jasenovačkih svatova;
1 bubanj (talambas) isto za svatove sa maljicom.

7792. **Krulјac Mijo**, Janjalipa, P.:
1 dvojnice.
1 svirala.

7793. **Lazić Miloš**, Kućanci, Vi.:
Frula.

7794. **Lukić Lazo**, Benkovac, P.:
2 dvojnice drvene.
2 drvene frule.

7795. **Mikulić Stanko**, Štivica, P.
1 stare gusle.

7796. **Miloškoviċ Pavo**, Raić, P.:
1 narodne gusle.
1 dvojnice.

7797. **Občinsko poglavarstvo**, Begtež. P.:
1 frufa.

7798. **Občinsko poglavarstvo**, Ruševo, P.:
1 frula.

7799. **Občinsko poglavarstvo Trojstvo**, BK:
Narodno glasbilo sa miehom i frula.

7800. **Ognjenović Mićo**, Doljane, LK.:
Gusle, diple, svirale.

7801. **Obradović Gjuro**,
Gusle.

7802. **Pišma Ilija**, Dnopolje, LK.:
2 svirale.

7803. **Presečković Miloš**, Šid, S.:
Gajde.

7804. **Rajaković Matija**, Goleše, P.:
jedne dvojnice.

7805. **Ratković T. Sreten**, Daruvar, P.:
Javorove gusle izradjene od Trkulje.

7806. **Rastović Akse**, G. Kovačica, BK.:
Dvojnice, svirale.

7807. **Rašno Simo**, Srb, LK.:
Svirale i gusle.

7808. **Šašić Miloš**, Dnopolje, LK.:
Svirale.

7809. **Šimara Franjo**, Moslavina, BK.:
Gajde.

7810. **Šimeg Martin**, Ždala, BK.:
Citara.

7811. **Šimić Pavle**, N. Slankamen, S.:
Gusle javorove sa gudalom.

7812. **Šimunac Jozo**, Križ, BK.:
Citara, babura.

7813. **Trkulja Milan**, Gospić, LK.:
Gusle.

7814. **Užarević Mijo**, Gudinci, S.:
Dvojnice.

7815. **Vujević o. Stjepan**, Brod, P.:
1 javorove gusle.

7816. **Vinković Marko**, Grginac, BK.:
Narodno glasbilo sa mjehom.

4. Narodne osebujnosti.

7817. **Blažić Manda**, Križ, BK.:
10 pisanica.

7818. **Filipašić Rikard**, Sesvete, BK.:
10 pisanica.

7819. **Hajny Ljudevit**, Daruvar, P.:
Dvie liepo izšarane pisanice.

7820. **Iskrić Marija**, Lipovac-Morović, S.:
3 uzkrsne pisanice.

Digitized by Google

7821. **Jozanović Eva**, Kaniža, P.:
3 pisanice.

7822. **Kovačević Ivan**, St. Petrovo selo, P.
10 šarenih jaja.

7823. **Ljuboević Ivo**, Subocka, P:
5 liepo izšaranih pisanica.

7824. **Ljuboević Ivan**, Lipovljani. P.:
5 pisanica.

7825. **Maračić Mara**, Kaniža, P.:
3 pisanice.

7826. **Obćinsko poglavarstvo**, Trojstvo, BK.:
Babje vračarije i rad.
Dječije igre, sastavak pismeni, te iste u naravi.
Pisana jaja u pismenom sastavku i u naravi.
Narodne pjesme i pozdravi.
Nazivi za tkanje.

7827. **Ornek Ivan**, Bodegraj, P.:
5 šarenih jaja.

7828. **Sopić Aleksa**, Jasenovac, P.:
Troje liepo našaranih uzkrsnih jaja.

7829. **Starčić Franjo**, Vrtlinska, BK.:
2 pisanice.
1 božićnica.

7830. **Šarac Ivka**, Kobaš, P.:
Pet pisanica.

7831. **Šipuš Mijat**, Lonja, P.:
Karakterne crte narodnjeg života, svatovi i pogrebi.

7832. **Topa!ović Lucija**, Glogovica. P.:
Pet pisanica.

7833. **Tuškan Juraj**, N. Gradiška, P.:
Božićna koleda, »Adam i Eva«.
Božićna koleda, »Djetešce«.
Zviezda sa sv. Tri kralja, opis svatbe u Slavoniji.

II. Domaći obrt.

1. Obrt s glinom.

7834. **Bartulić Imbro**, Jasenovac, P.:
1 od zemlje izpletena i izpečena korpica (šarena); 1 liepa tintarnica; 1 kom. o jednom držku 3 lonca u skupu za nošju kuhanja u polje.

7835. **Jambrušić Stjepan**, Miholanec, BK.:
Više raznih predmeta lončarskog obrta i razni modeli i jedna glinena peć.

7836. **Kopecki Ivan**, Grubišnopolje, BK.:
1 zemljena peć.

7837. **Lanović Grga**, Novoselec, BK.:
Vrč, pisaća sprema, cvjetnjak.

7838. **Paprić Ivan**, Golobrdo, P.:
1 zemljena garnitura za palenje rakije; 1 lonac za kuhanje; 2 velika ćupa za mast; 1 ćup za sirće; 1 pokljuka.

7839. **Tkalčević Ivan**, Liplje-Severin n/K., MR.:
Pekva, kozica, lonac, pećnjak, slepica, poklopac na lonac, poklopac na kozicu, lula.

7840. **Turković Dragutin**, Subocka, P.:
1 zdjelić,
1 tanjur,
1 lonac,
1 stucka,
1 ćup.

2. Vezivo i tkanje.

7841. **Abramović Marko**, Račinovci, S.:
Poculica.

7842. **Adamović Petar**, Smoljanec, MR.:
Zobun, pregača i šarenica za konje.

7843. **Adlešić Viktorija**, Šljivoševci, Vi.:
1 ručnik.

7844. **Agičić Anica**, Nuštar, S.:
Jedne zlatom vezene skute, jedan zlatom vezeni opleČak, jedan zlatom vezeni pojas.

7845. **Agičić Danko**, Nuštar, S.:
Košulja zlatom vezena, gaće, prsluk, podprsluk, sve zlatom vezeno, jedna kravata i pojas zlatom vezeno.

7846. **Alavanja Ana**, Krestelovac, P.:
1 mrka pregača,
2 crvene pregače.

Digitized by Google

7847. **Alavanja Božica**, Krestelovac, P.:
1 ponjava šarenica.
1 » biela,
1 pregačá crvena.

7848. **Alavanja Jovo** ml., Krestelovac, P.:
1 mužki haljinac

7849. **Alavanja Jula** st. **Dimitrova**, Krestelovac, P.:
1 starinska pregača,
1 ćilim 40 god. star,
1 » 38 » »

7850. **Alavanja Jula**, Krestelovac, P.:
1 vunena pregača,
1 ponjava šarenica.

7851. **Alavanja Kata Jovina**, Krestelovac, P.:
2 ponjave šarenice.

7852. **Alavanja Kata Nikolina**, Krestelovac, P.:
1 crveni ćilim nov.

7853. **Alavanja Kata**, Krestelovac, P.:
1 ženska košulja.

7854. **Alavanja Smiljana**, Krestelovac, P.:
2 ponjave šarenice,
1 ponjava biela.

7855. **Alekšić Kata**, Ponore, LK.:
Šarenica.

7856. **Alil Luka**, Krčedin, S.:
2 pokrivača,
2 peškira.

7857. **Andrlić Pavao**, Vidovec, Va.:
4 ručnika,
4 ogrtača,
2 plahte.

7858. **Antolić Jana**, Oborovo, Z.:
Pregača prebirana.

7859. **Antoliš Ruža**, Oborovo, Z.:
1 jastučnica.

7860. **Antolović Mara**, Nevinac, BK.:
Vilan, jastučnica i ručnik.

7861. **Antonijević Stana**, Surčin, S.:
2 primjerka platna,
2 peškira.

7862. **Aratica Miko**, Škare, LK.:
1 biljac.

7863. **Baboselac Janja**, Gradište, S.:
Stolna rubenina.

7864. **Bačić Gjoko**, Borovo, S.:
Jedna košulja, zlatom vezena, jedne gaće, jedan prsluk.

7865. **Bajalović Kata**,
Čaršav, kecelja, končani velenac.

7866. **Bajalović Stana**, Dobrinci, S.:
Čaršav šareni i bieli.

7877. **Banić Reza**, Koška, Vi.:
Kecelja i ručnik.

7868. **Banjanin Marija**, Škare, LK.:
Šarenica.

7869. **Banjanin Mirko**, Škare, LK.:
Pregača i šarenica.

7870. **Barberić Ana**, Trojstvo, BK.:
5 ručnika.

7871. **Barberić Kata**, Trojstvo, BK.:
6 ručnika,
3 pokrivača.

7872. **Bartolović Kata**, Koška, Vi.:
Ženska dolnja košulja, opreg. oplećak i ponjava.

7873. **Basara Teodor**, Glina, Z.:
Jedan pojas ženski sa Korduna na Bosanskoj medji — kako ga seljakinje nose.

7874. **Basanić Ruža**, Vrpolje, Vi.:
Ženska košulja.

7875. **Bastijan Josip**, Kl. Ivanić, BK.:
Stolna rubenina.

7876. **Bašić Marija**, Perušić, LK.:
2 ćilima.

7877. **Batrac Jela**, Motična-Našice, Vi.:
1 peškir.

7878. **Batrac Jula**, Motična dol, Vi.:
Platno za navlake i peškir.

7879. **Batrac Manda**, Motična-Našice, Vi.:
1 peškir.

7880. **Bazić Manda**, Trojstvo, BK.:
1 vilan,
2 ručnika.

7881. **Bečeheli Jalža**, Ždala, BK.:
2 ručnika i stolna rubenina.

7882. **Bečeheli Mara**, Ždala, BK.:
2 ručnika.

7883. **Bečeheli Ruža**, Ždala, BK.:
Stolna rubenina i 2 ručnika.

7884. **Begović Mara**, Trojstvo, BK.:
3 vilana,
1 ručnik.

7885. **Bejnović Milka**, Vrelo, LK.:
Šal.

7886. **Beljin Draga**, Dobrinci, S.:
Ćilim.

7887. **Beljin Latinka**, Dobrinci, S.:
Čaršav čupav.

7888. **Belotić Vata**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

Digitized by Google

7889. **Benić Ivica**, Perkovci, P.:
1 svilena marama zlatom vezena.

7890. **Benić Ruža**, Perkovci, P.:
1 ćilim isičavac,
3 tkanice.

7891. **Benković Jela**, Trojstvo, BK.:
2 vilana,
5 ručnika.

7892. **Benšek Mara Lukina**, Oborovo, Z.:
Pregača.

7893. **Berić Sofija**, Severin, BK.:
1 ćilim.

7894 **Bertak Katica**, Oborovo, Z.:
Žensko posavačko odielo svilom vezeno, sastojeće od oplećka, rubače i pregače, jastučnice, ručnici i zastori za prozore.

7895. **Bertić Marija**, Lipovac-Morović, S.:
Ćilim vuneni.

7896. **Bertić Hermina**, Kukujevci, S.:
Zlatom vezena marama.

7897. **Bikčević Vera**, Varoš, P.:
1 trpežnjak,
2 ručnika,
1 pojas.

7898. **Bingulac Nikola**, Vukovar, S.:
Čakšire, prsluk, rekla.

7899. **Biro Vendel**, Sladojevci, Vi.:
6 velikih bielih salveta,
6 malih bielih salveta,
2 biela stolnjaka.

7900. **Birtić Cecilija**, St. Ploščica, BK.:
2 zastora na prozor i stolna rubenina.

7901. **Birtić Janja**, Perkovci, P.:
Košulja vezenka za advenat i korizmu i ponjavac.

7902. **Birtić Kata**, Perkovci, P.:
Ćilim zastjerač na krevet, 2 velika otarka prutanca.

7903. **Birtić Marija**, Perkovci, P.:
1 ćilim isičavac.

7904. **Birtić Staza**, Perkovci, P.:
Ćilim (jablanka); stranpuce ženska obuća; poculica svilena iz početka 18. stoljeća.

7905. **Bjelajac Ilinka**, Puklica, P.:
2 peškira
1 skute,
1 nastavak,
2 pregače.

7906. **Bjelobrk Gjuka**, Puklica, P.:
3 ćilima,
5 peškira.

7907. **Bjelobrk Kata**, Puklica, P.:
2 ćilima,
1 pregača.

7908. **Bjelobrk Latinka**, Puklica, P.:
1 nastavak,
1 pregača.

7909. **Blažeković Mara**, Raić, BK.:
Košulja ženska.
Tkanica (pojas).
Zaprega (pregača).

7910. **Blažević Tera**, St. Petrovoselo, P.:
1 stari ženski široki pojas.

7911. **Bobalić Gjena**, Županja, S.:
Zlatom vezeni crni rubac i cipele zlatom vezene.

7912. **Bogdanović M.**, Srb, LK.:
1 vezeni natikači.

7913. **Boložić Liza**, Bickoselo, P.:
3 otarka 2 m. duga od šotiša;
2 otarka prosta;
2 zaprega sa srmom.

7914. **Borovac Naranča**, Ponore, LK.:
Šarenica.

7915. **Bosanac Kata**, M. Grdjevac, BK.:
1 ćilim.

7916. **Bosmanić Marija**, Velika, P.:
1 haljetak od biele čohe;
1 kabanica od crne čohe i pregača.

7917. **Bošković Danica**, Dobrinci, S.:
1 kecelja,
2 peškira.

7918. **Bošnjak Gjorgja**, Koška, Vi.:
Stolna rubenina.

7919. **Bošnjak Manda**, Koška, Vi.:
Kecelja.

7920. **Bošnjaković Ivka**, Tomašanci, Vi.:
Ponjava sa vunicom.

7921. **Bota Jula** i **Ljuba**, Rajići, BK.:
7 ručnika,
4 ćilima,
2 plahte i skuti sa nastavkom.

7922. **Božić Josipa**, Škare, LK.:
1 natikač,
1 čarape,
2 ručnika,
1 šarenica.

7923. **Božičković Marija**, Škare, LK.:
Šarenica.

7924. **Božičković Milka**, Vl. Črešnjevica, BK.:
2 ćilima.

Digitized by Google

7925. **Božičković Pera**, Škare, LK.:
Zobun, pregača.

7926. **Božičković Staka**, Škare, LK.:
Tkanica.
Zobun i suknja.
Ručnik i biljac.

7927. **Braguljao Jelisava**, Plaški, MR.:
10 ćilima.

7928. **Brataljenović Tereza**, Selci, Vi.:
2 rubine vunom vezene,
2 rubine zlatom vezene,
2 rubine doli svilom vezene
Marama i šamija.
Ručnik i ponjavac.

7929. **Broguljaš Jelena**, Plaški, MR.:
Šarenica velika i mala.

7930. **Brolić Stanka**, Korenica, LK.:
Pokrivač za krevet.

7931. **Breyer Marko**, Križevci, BK.:
Sbirka proizvodah tekstilne domaće industrije kotara križevečkoga.

7932. **Brezovac Marija**, Radikovci, Vi.:
Marama.

7933. **Brkljas Jana**, St. Ploščica, BK.:
1 pokrivač,
1 vilan.

7934. **Brleković Mara**, Greda,
2 poculice.

7935. **Bubalo Olga**, Sadilovac, MR.:
1 biljac, ručnik i šarenica.

7936. **Budimčević Kristina**, Rača, S.:
Ćilim sa čipkami.

7937. **Budinski Jela**, Oborovo, Z.:
Vanjkušnica.

7938. **Bugarski Draga**, Čerević, S.:
Ćilim čupavac.

7939. **Buić Mile**, Neteka, LK.:
Ječerma sa srebrenimi pucetima.

7940. **Bujić Dora**, Repušnica, BK.:
2 opleća.

7941. **Buranović Kristina**, Jarak, S.:
Ćilim sa bielojasnom vunicom vezen.
Od srpskog čerčelije platna krevetni pokrivač sa vezom.
Od srpskog čerčelije platna krevetni pokrivač sa čipkami.
Od srpskog sadi platna sa svilom vezeni peškir 2 komada.
Od srpskog sadi platna sa tkanicom peškir.

7942. **Burilović Agneza**, Lipovac-Morović, S.:
Tkanica vunena.

7943. **Bursać Petar**, Tiškovac, LK.:
Ječerma.

7944. **Buzadžić Milivoj**, Buč, P.:
1 stan,
1 peškir,
1 tkanica.

7945. **Canki Dragica**, Lupoglav, Z.:
4 zastora za prozore i jastuk za oltar.

7946. **Cernek Mara**, Kučanci, Vi:
2 ručnika.

7947. **Četina Mara**, Žrvnica, MR.:
Šarenica (pokrivač) i stolnjak.

7948. **Ciganović Nikola**, Srb, LK.:
1 vezeni natikač.

7949. **Crnko Jaga**, Sunja, Z.:
Plahta i jastučnica.

7950. **Crnko Kata**, Sunja, Z.:
Peča, glavoveznica, zastor i poculica.

7951. **Crnković Ana**, Viduševac, Z.:
Peča u narodnom vezu i poculica.

7952. **Crnković Kata**, Martinac, BK.:
2 vilana,
2 ručnika.

7953. **Cupan Kata**, Trojstvo, BK.:
2 vilana,
1 ručnik.

7954. **Cupan Mara**, Trojstvo, BK.:
1 pokrivač.

7955. **Cutvarić Eva**, Trojstvo, BK.:
2 vilana,
5 ručnika.

7956. **Čaklović Marga**, Vrpolje, Vi:
1 poculica stara,
1 pokrivalo staro (nošeno na glavi po starom običaju).

7957. **Čavić Milka**, Kučanci, Vi.:
Marama.

7958. **Čeak Jelica**, Bistrača, Z.:
Ženska košulja.
Žensko opleće.
Jastučnica i plahta.

7959. **Čeak Kata**, Selišće, Z.:
Ženska košulja.

7960. **Čeak Kata**, Bistrača, Z.:
Jastučnice i peča.

7961. **Čeak Magda**, Selišće, Z.:
Poculica.

Digitized by Google

7962. **Čeak Mara**, Selišće, Z.:
Ženski zaslon.
Žensko opleće.

7963. **Češko Mara**, Oborovo, Z.:
Poculica.

7964. **Česković Kiara**, Potok, BK.:
Zaslon pisani.
Zaslon bielo prebirani.
Peča pisana sa svilom.
Peča pisana sa svilom i poculice.

7965. **Čimin Jula**, Gola, BK.:
1 ručnik i stolna rubenina.

7966. **Čobanović Darinka**, Vojka, S.:
Čaršav.

7967. **Čobanović Jula**, Vojka, S.:
Ćilim, čaršav, lepedov.

7968. **Čobanović Staza**, Vojka, S.:
2 ćilima.
1 ponjava,
1 čaršav.

7969. **Čokonaj Dora**, Gola, BK.:
Stolna rubenina.

7970. **Čošić Jaga**, Vrbanje, S.:
Ćilim, skute, oplećak.

7971. **Čošić Kata**, Kučanci, Vi.:
1 ručnik.

7972. **Čošić Mileva**, Kućanci, LK.:
Pregača.
Marama.

7973. **Čošić Terezija**, Vrbanja, S.:
Ćilim.

7974. **Čošić Vata**, Kućanci, Vi.:
Marama.

7975. **Čučković Dane**, Suvaja, LK.:
1 biljac.

7976. **Čurić Agneza**, Kukujevci, S.:
Ženska košulja (oplećak).

7977. **Dačić Jelena**, Šarengrad, S.:
Ćilim.

7978. **Dajić Milka**, Korenica, LK.:
Mužka obuća, suknja i ćilim.

7979. **Damjanović Ana**, Grabovci, S.:
Ćilim.

7980. **Damjanović Kata**. Dobrinci, S.:
Ćilim tkani.

7981. **Danca Draga**, Jazak, S.:
Prostirač astalski, na zelenom polju vezen.

7982. **Dančević Roza**, Babina greda, S.:
Skute sa oplećkom, vuneni ponjavac.

7983. **Dančić Ana**, Bolč, BK.:
1 Ćilim.

7984. **Dasović Kata**, Okešinac, BK.:
Peča vunom našivena.
Peča svilom našivena.
Zaslon vunom našiven.
Zaslon svilom našiven.

7985. **Dešić Ana**, Rajić, BK.:
4 Ćilima i ručnici.

7986. **Dešić Ljubica**, Rajić, BK.:
Ćilim; peškiri, plahta i stolnjak.

7987. **Dević Staza**, Golubinci, S.:
Ćilim, čaršav.

7988. **Dimitrijević Ana**, Martinci, S.:
Ručnik crveno pretkan.
Ručnik zlatom radjen.
Ručnik bielo pretkan.
Ćilim vunen tripolac.
Podstolnik vuneni.

7989. **Djaković Agica**, Andrijevci, P.:
Ponjava isičavka.
Ručnik čenarski sa 3 zlatne zviezde.
Ćilim i ručnik.

7990. **Djaković Eva**, Andrijevci, P.:
1 Ćilim od domaće vune i ponjava.

7991. **Djančević Roza**, Županja, S.:
skuti sa oplećkom.

7992. **Dobranić kata**, Kutina, BK.:
2 Poculice.

7993. **Dobranić Mara**, Repušnica, BK.:
Pregača.

7994. **Domčević Kata** ml., Andrijevci, P.:
3 Peškira boranca.
1 Peškir prutanac sa 6 redova.
1 Peškir grana sa 16 listića i jabukama.
1 Peškir sa 3 lista na grani.
1 Peškir usnivani.

7995. **Domčević Kata** st. Andrijevci, P.:
1 Ćilim iz čiste vune.

7996. **Domčević Tera**, Andrijevci, P.:
Ponjava čupovica,
Ponjava šarenica.

7997. **Domines Ljudmila**, Karlobag, LK.:
Stolna rubenina.
Ručnici.
Jastučnice.
Pokrivalo za krevet.

Digitized by Google

7998. **Domitrović Jaga**, Marča, BK.:
Zaslon vunom vezen.
Zaslon vezen sa bielim končićem.
Ručnici.

7999. **Došlić Reza**, N. Kapela, P.:
Košulja.
Zapreg.
Tkanica.
Crljenaša 2 kom.
Svilena marama.
Prsluk.

8000. **Draganić Milka**, Draganić, BK.:
1 Ručnik i ćilim.

8001. **Dragić Milja**, Blinja, Z.:
Pregača.

8002. **Dragosavljević Ana**, Okučani, P.:
1 Ćilim od domaće vune.
1 Pregača.

8003. **Dragović Jovan**, Jamena, S.:
Djeverski peškir.

8004. **Drakulić Aca**, Galovac, BK.:
2 Ćilima.

8005. **Drakulić Milka**, Korenica, LK.:
1 Ćilim, biljac i mužka obuća, plahte, jastučnice.

8006. **Drča Marija**, Dobroselo, LK.:
Pregača.

8007. **Drča Sava**, Dobroselo, LK.:
Tkanica.

8008. **Drobnjak Mara**, Kukunjevac, P.:
1 Košulja ženska vezena.

8009. **Dudić Kata**, Vojka, S.:
Ćilim.

8010. **Dulić Barica**, Novoselac, BK.:
Peča vunom našivena.
Oplećak vunom našiven.
Rubača vunom našivena.
Zaslon vunom našiven.
Peča vunom našivena.

8011. **Džebić Milka**, Vetovo, P.:
1 Ćilim.
1 Stolnjak.

8012. **Egersdorfer Helena**, Kaltenleutgeben:
Vezivo.

8013. **Ekmedžić Jula**, Vojka, S.:
Ćilim.

8014. **Ekmedjić Ljuba**, Vojka, S.:
Ćilim.

8015. **Ekmedžić Roksa**, Vojka, S.:
Čaršav.
Ćilim.

8016. **Ekmedžić Stana**, Vojka, S.:
Ćilim.
Prostirač.

8017. **Fabijanić Bara**, Ćučerje, Z.:
Ženska marama (zlatom i vunom utkana).
Pregača (zlatom i vunom utkana).
Poculica (zlatom i vunom utkana).
Opleće (gornji dio odjela).
Rubača

8018. **Falamić Eva**, Pribiševci, Vi.:
Ručnik.
Kecelica.

8019. **Filipan Franjka**, Šandrovac, BK.:
Vilan.

8020. **Filipčić Jaška**, Pavlovec, BK.:
Jastučnica.
Obrusi.
Plajta za krevet.

8021. **Filipović Kata**, Martinac, BK.:
Vilan.

8022. **Filipović Manda**, Soljani, S.:
Ponjava.

8023. **Fleischmann Emilija**, Severin, n/K. MR.:
Ćilim.

8024. **Foruglaš Jula**, Ždala, BK.:
Ručnik:

8025. **Francolić Tereza**, Botinac, BK.:
Vilani.
Vanjkušnice.
Ručnici.

8026. **Franjić Marica**, Selci, Vi.:
Ponjava.
Ručnik.

8027. **Franjišević Mara**, Odvorce, P.:
1 Ručnik.
1 Ulagana plahta.
1 Torbica.
3 Marame.
1 Tkanica.
2 Metra obojaka.
1 Pokrivalo za krevet.
1 Truba ružičasta platna.
1 Truba običnoga platna.
1 par navlačaka.

8028. **Fröhlich Marija**, Brinj, LK.:
Ženska košulja.
Maja od vune.
Šarenica.

Digitized by Google

8029. **Fumić Bara**, Brinje, LK.
Mužke košulje.
Ručnici.
Vunene maje.
Šarenice.

8030. **Fumić Mile**, Brinje. LK.:
Mužka maja od vune.
Šarenica.

8031. **Fundak Marija**, Dubrava, BK.:
Ručnik.

8032. **Gabarić Marija**, Pitomača, BK.:
3 Ručnika.

8033. **Gabrić Marija**, Pitomača, BK.:
Zastori za prozore.

8034. **Gaćeša Sava**, Gračac, LK.:
Natikači.

8035. **Gagić Darinka**, Dobrinci, S.:
Čaršav.

8036. **Gagić Draga (Marka)**, Dobrinci, S.:
Velenac.

8037. **Gagić Vema**, Dobrinci, S.:
Velenac.
Kecelja.

8038. **Gal Ana**, Gola, BK.:
Ručnik.
Plahta.

8039. **Galdušić Kata**, Račinovci, S.:
Skute šlingane.
Oplećak zlatom vezen
Šal.

8040. **Galović Tilka**, Bošnjaci, S.:
Pregača.
Skute.
Oplećak.
Tkanica.
Ponjavac,
Zaprieg.

8041. **Gavran Draginja**, Vel. Barna, BK.:
3 Ručnika.
2 Ćilima.
Tkanica.

8042. **Gavrić Klara**, Pleternica, P.:
Svilena tkana koperta.

8043. **Gjekić Milica**, Gračac, LK.:
Ženska košulja,
Bušt.
Suknja.
Pregača.
Podpuna obuća.
Povezača.
Pojas.
Rukavice.
Haljinac.

8044. **Gjekić Pajo**, Gračac, LK.:
Mužka košulja.
Gaće.
Prsluk.
Haljina.
Hlače.
Rukavice.
Obuća.

8045. **Gjoić Eva**, Rajevoselo, S.:
Ženski skuti.
Oplećak 2 kom.
Oplećak od pamuka.
Ponjavac.

8046. **Gjukić Kata**, Slakovci, S.:
Podpuno seljačko žensko odjelo.
Podpuno mužko seljačko odjelo.
Ćilim.
Ručnika 3 kom.
Finog seljačkog beza 20 rifi.

8047. **Gjukić Reza**, Sesvete, BK.:
Ćilim.

8048. **Gjukić Živka**, Krčedin, S.:
Ćilim,

8049. **Gjurgjevački Arsenija**, Sibač, S.:
Ćilim.

8050. **Gjurić Danica**, Vojka, S.:
Čaršav.

8051. **Gjurić Leca**, Vojka. S.:
Ćilima 2 kom.

8052. **Gjurić Lena** Vojka, S.:
Čaršav.

8053. **Gjurićić Anka**, Lipovac-Morović S.:
Par čarapa vunom pletenih.

8054. **Gjurinović Jela**, Jasenik, BK.:
2 vilana.

8055. **Goldašić Kata**, Račinovci, S.:
Oplećak zlatom vezen.

8056. **Goreta Janja**, Rajevoselo, S.:
Oplećak.
Skute ženske.
Ženski prsluk.
Narodna jastučnica.
Tkanica.

8057. **Graber Draginja**, Starilaz. MR.:
2 Natikači,
3 čarape iz ovčje vune.

8058. **Grbačić Jula**, Trojstvo, BK.:
3 Ručnika.
2 Pokrivača.

8059. **Grbanović Anka**, Lipovac-Morović S.:
Žepni rubac, zlatom i svilom vezen.

Digitized by Google

8060. **Grbanović Manda**, Lipovac, S.:
Sjedalica čičkana vunom.
Tkanica vunena.

8061. **Gregačević Ivka**, Tomašanci, Vi.:
Ženska košulja.

8062. **Grgčević Manda**, Ladislav, BK.:
Peča.
Plait.
Košulja.
Poculice.
Vanjkušnice.

8063. **Grgić Andja**, Sadilovac, MR.
Natikač.
Pregača.

8064. **Grgić Imbro**, Velika, P.:
Kaput od crne čohe.

8065. **Grgić Natalija**, Martinci, S.:
Čaršav biel šupljikav.
Velenac vuneni vunicom izradjeni.
Ručnik crveno pretkan.

8066. **Grgurević Kata**, Odvorce, P.:
1 Ćilim.
2 Zaprega sa srmom.
3 Ručnika.
1 Pokrivalo za krevet.
1 Truba svilenog tkanja.
1 Truba osnovanog tkanja.
1 Truba boranog tkanja.
1 Ženska košulja.

8067. **Grotić Bara**, Gola, BK.:
3 Ručnika
Stolna rubenina.

8068. **Grotić Roza**, Gola, BK.:
Stolna rubenina.

8069. **Grozdanić Jelena**, Doljane, LK.:
Šarenica.
Biljac.

8070. **Grozdanić Rade**, Dobroselo, LK.:
Crna obuća.
Vezeni natikači.

8071. **Grozdanić Saja**, Dobro selo, LK.:
2 kom. vezene rize,
1 Carza
2 Salveta.

8072. **Grozdanić Smilja**, Dobro selo, LK.:
Koperta.

8073. **Grubić Perka**, Vrelo, LK.:
Šal.
Suknja i ćilim.
Ručnik.

8074. **Gudović Stana**, Grabovci, S.:
Ćilim.

8075. **Habdija Kata**, Plavnice gor., BK.:
Vilan.

8076. **Habdija Mara**, g. Plavnice, BK.:
Ručnik.
Vilan.

8077. **Habianec Mara**, Lonja, P.:
Dvie peče domaća radnja pred 90 god.

8078 **Hadžić Draga**, Grabovci, S.:
4 Ćilima.

8079. **Hajdinjak Jana**, Dražica, LK.:
Plahta.
Vanjkušnice.

8080. **Hajduk Marko**, Krčedin, S.:
Košulja.
Jastučnica.

8081. **Hajtić Iaga**, Orovac, BK.:
2 Vilana.
Ručnici.

8082. **Hasan Kata**, Ivanjska, BK.:
Plahte,
Vanjkušnice
4 Ručnika.

8083. **Harazim Luje**, Gjurgjevac, BK.:
Poculica 4 kom.

8084. **Hengen Adam**, Osiek, Vi.:
Kabanica.
Surka biela.

8085. **Herak Mara**, Bedenik, BK.:
Ručnik.

8086. **Herić Jeka**, Vrelo, LK.:
Suknja.

8087. **Herman Ana**, Lupoglav, Z.:
Stolna rubenina.
Pregača.

8088. **Holjek Ana**, Lupoglav, Z.:
Žensko odjelo (pregača, oplećak, košulja,
Ručnik.
Stolna rubenina.

8089. **Honjadi Jelena**, Krčedin, S.:
Košulja 5 kom.
Ćilima 2 kom.
Jastučnica 9 kom.
Rubaca 5 kom

8090. **Horvat Kata**, Trojstvo, BK.:
3 Vilana.
5 Ručnika.

8091. **Horvatić Bara**, Trojstvo, BK.:
2 Ručnika.

8092. **Horvatović Eva**, St. Jankovci, S.:
Marama zlatom vezena.
Pregača zlatom vezena.
Pojas zlatom vezen.
Skuti zlatom vezeni.

Digitized by Google

8093. **Horvatović Gjuro**, St. Jankovci, S.:
Košulja.
Gaće.
Prsluk.
Prsnik.
Ovratnik.
Pojas.

8094. **Hrastovec Josip**, Kućan gor. Va.:
Pokrivala za krevet 2 kom.
Ogrtača ženski 2 kom.

8095. **Humljan Doka**, Pašijan, BK.:
3 Vanjkušnice.

8096. **Humljan Gjoka**, Pašijan, BK.:
Poculica.

8097. **Idzojtić Jelka**, Raić, P.:
Stolnjak.
Ženska košulja.
10 metara platna.

8098. **Idzojtić Kata**, Raić, P.:
Pregača.

8099. **Ignjatov Milica**, Vojka, S.:
2 Čilima.

8100. **Ilin Jelena**, Harkanovci, Vi.:
Stolna rubenina.
Prostirač.

8101. **Ivačić Kata**, Drenovci, LK.:
Pletene skute.
Oplećak.

8102. **Ivačić Regina**, Drenovci, LK.:
Skute.
Oplećak.
Opreg.
Zavoj.
Marama.

8103. **Ivačić Tomo**, Drenovci, S.:
Čaršav čičkanac.
Čaršav vezen.

8104. **Ivančić Jela**, Trojstvo, BK.:
4 Ručnika.

8105. **Ivanišević Evica**, Krčedin, S.:
Čaršav.

8106. **Ivković Pavao**, Velika, P.:
Hlače od biele čohe.

8107. **Jagatić Kata**, Samarica, BK.:
Poculica.

8108. **Jakopinac Ana**, Kraljeva vel. P.:
1 kom. platna crveno prebirano.
1 kom. konačnica crveno podkana.
3 Jastučnice crveno prebirane.
1 koperta žute boje.
1 kom. platna plavo prebirana.
1 Konožnica plavo prebirana.
3 Jastučnice plavo prebirane.
1 Peškir narodne boje.
1 Stolnjak crveno potkan.
1 Žensko odjelo.

8109. **Jnnjatović Staka**, Doljane, LK.:
Ženska kiklja.
Suknja.
Pregača.
Zobun.

8110. **Jankovec Josipa**, Lupoglav, Z.:
Stolna rubenina.

8111. **Janković Ana**, Zrinjska, BK.:
Ručnik.

8112. **Janković Jelena**, Neradin, S.:
Ćilim.

8113. **Janković Magdalena**, Zrinjska, BK.:
2 Ručnika.

8114. **Janković Mileva**, Bešenovo, S.:
Ćilim.

8115. **Janjetović Staka**, Doljani, LK.:
Mužke čarape..
Natikači,
Plahta.
Stolna rubenina.

8116. **Jarić Andrija**, Drenovac, LK.:
Džemadan.

8117. **Javor Ivan**, Jezerane, LK.:
Šarenica.

8118. **Jednačak Kata**, Lonja. P.:
Ženska košulja domaće tkanine.
Opleće razne boje.
zastor raznobojno prebran.
Poculica.
Peča.
Pojas.

8119. **Jedvaj Mato**, Varaždin, Va.:
Dvie čohe kakove nose seljaci oko Varaždina.

8120. **Jelenić Simo**, Krčedin, S.:
Košulja.

8121. **Jeličić Mile**, Slunj, MR.:
Ručnici.
Šarenice.

8122. **Jeremić Darinka**, Voganj, S.:
Ćilim.

8123. **Jošić Ana**, dol. Jesensko, Va.:
2 Poculice.

8121. **Jovanović Danica**, Jazak, S.:
Velenac klećan.
Ćilim prugasti,
Prostirač astalski na žutom polju vezen.

Digitized by Google

8125. **Jovanović Gjuro**, Srb, LK.:
Hlače.

8126. **Jovanović-Vuletić Kata**, Beška, S.:
Ćilim.
Pokrivača 2 kom.

8127. **Jovanović Mara**, Bošnjaci, S.:
Tkanina.

8128. **Jovanović Milica**, Mohovo, S.:
Ćilima 2 kom.

8129. **Jovanović Rakila**, Mohovo, S.:
Ćilima 2 kom.

8130. **Jovičić Stevan**, Neradin, S.:
2 Ćilima.

8131. **Jozić Manda**, Ivankovo, S.:
3 Ručnika.

8132. **Juzbašić Reza**,
Čarape čačkane.
Narukvice.
Koperta.

8133. **Kadić Anka**, Gundinci. S.:
Otarak.

8134. **Kadić Ceca**, Gundinci, S.:
Ponjava.
Otarak svilom vezen.
Skute.
Oplećak.
Otarak.

8135. **Kadić Marija**, Gundinci, S.:
Vezena košulja.
Oplećak.

8136. **Kameščić Luca**, Bicko selo, P.:
4 kom. $2^1/_2$ met. duga vezena otarka.
2 Tkanice.
1 kom. $2^1/_2$ met. dug otarak.

8137. **Karalić Eva**, Perkovci, P.:
Ćilim isičavac.
Ponjavac.

8138. **Karakaš Marica**, Brinje, LK.:
Plahte.
Stolnjaci.

8139. **Karanović Krista**, Grabovci, S.:
Ćilim.

8140. **Karaturović Rozalija**, Rajić, BK.:
Ženska košulja.
Mužka košulja.
Gaće.
Tkanica.
Ćilim.

8141. **Katar August**, Šandrovac, BK.:
Ručnik,
Stolna rubenina.

8142. **Katić Reza**, Domanjkuš. BK.:
Vilan.
Vanjkušnice.

8143. **Keber Jana**, Oborovo, Z.:
Jastučnica.

8144. **Kekezović Mileva**, Rača, BK.:
5 Ručnika.

8145. **Kikanović Marija**, Gundinci, S.:
Panjavac vezeni.
Pojas.

8146. **Klalić Manda**, Perkovci, P.:
Otarak »daščičar«.
Otarak »ružičast«.

8147. **Klarić Kata**, Perkovci, P.:
Otarak »križar«.
Otarak »čunčanac«.
Otarak »ružičast«.

8148. **Klemen Slavica**, Grubišnopolje, BK.:
12 ručnika.
Ćilim.

8149. **Klobučar Marija**, Rača, BK.:
Stolna rubenina.
Poculica.

8150. **Knežević Anka**, Komletinci, S.:
Pregača vunena.
Kušulja ženska sa oplećkom vezena.

8151. **Knežević Franjica**, Motičina d., Vi.:
2 zaprežaka.
Jagluk.
2 ručnika.

8152. **Knežević Milica**, Glavače Škare, LK.:
Pregača.

8153. **Knežević Milija**, Škare, LK.:
Biljac
Šarenica.

8154. **Knežević Ruža**, Vrpolje, Vi.:
Ponjava vunena šarena za zastiranje kreveta.

8155. **Kočijašević Bosiljka**, Vojka, S.:
Ćilim.

8156. **Kočijašević Leposava**, Vojka, S.:
2 ćilima.
Čaršav.

8157. **Kočijašević Smiljana**, Vojka, S.:
Ćilim.

8158. **Kodić Jula**, Klokočevac, BK.:
Skute sa nastavkom.
4 ručnika.

Digitized by Google

8159. **Kodić Marica**, Klokočevac, BK.:
2 ručnika.
2 ćilima.

8160. **Kodić Milka**, Klokočevac, BK.:
Skuti sa nastavkom.
2 ručnika.
Ćilim.

8161. **Kodić Sava**, Klokočevac, BK.:
Skuti sa nastavkom.
2 ćilima.
2 ručnika.

8162. **Kodić Vasika**, Klokočevac, BK.:
5 ćilima.
2 ručnika.

8163. **Kokanović Janja**, Gundinci, S.:
Ponjava solišna.
Košulja solišna.

8164. **Kokanović Marija**, Gundinci, S.:
Usnivani otarak.
Otarak.
Skute.
Oplećak.
Narodna tkanica.
Tkanica zlatom vezena.
Stolnjak.
Ponjava.

8165. **Kokotović Milka**, Plaški, MR.:
Šarenica mala i velika.
Ćilim.

8166. **Kolarović N.** Bukovac, S.:
Čaršav.
Jastučnica.

8167. **Kolundjić Milica**, Puklica, P.:
Izvezeni skuti.
Nastavak.

8168. **Kolundjić Simica** Puklica, P.:
4 Ćilima.

8169. **Komlenac Jula**, Šandrovac, BK.:
Ćilim.

8170. **Konjević Gjoka**, Erdevik, S.:
3 Ćilima.
3 Peškira.

8171. **Konjević Gliša**, Erdevik, S.:
Ćilim.

8172. **Koprivanac Gjuro**, Šljivoševci, Vi.:
Košulja.

8173. **Korać D.**, Bingula, S.:
Peškir.
2 košulje.
3 ćipke za peškir.

8174. **Kosak Kata**, Oborovo, Z.:
Peča.

8175. **Kosanović Kata**, Korenica, LK.
Prostirač pred krevet.

8176. **Košćak Jula**, Gola, BK.:
Rubac platneni.
Plahta.

8177. **Kotarlić Maria**, Nuštar, S.:
Jedne skute.
Jedan opleČak.
Par narukvica.

8178. **Kovačević Glišo**, Rašenica, BK.:
2 ćilima.

8179. **Kovačević Olga i Jelena**, Koška. Vi.:
Stolna rubenina.

8180. **Kovačević Ljubosiava**, Koška, Vi.:
Ženska dolj. košulja.

8181. **Kovačević Marica**, V. Barna, BK.:
Ćilim.

8182. **Kovačević Mara**, Kovačevac, BK.:
Stolna rubenina.
Plahte.
5 ćilima.

8183. **Kovačević Mara**, Štivica, P.:
3 poculice.

8184. **Kovačević Marija Ninkova**, Markovac, P.:
2 iverate ženske šare sa košuljom.
2 ženske šlingane marame.
2 ženske ride.
1 ženska rubina.
1 mužka rubina.
1 djetinja rubina.
3 vunena ćilima.
3 ženske vunene pregače.
2 vunene tkanice (pojasa).
1 mala ženska vunena pregača.
2 plahte na kraju šare.
1 truba tkanja za rubine.
4 peškira.
2 stolnjaka.

8185. **Kovačević Marija Tanasijina**, Markovac, P.:
1 iverata ženska šara sa košuljom.
1 mužka rubina.
2 ženske vezene ride.
2 plahte na kraju šare.
1 truba tkanja za rubine.
1 peškir.
2 vunena ćilima.
1 vunena pregača.

8186. **Kovačević Ruža**, Rača, S.:
Vuneni ćilim.
Velenčić.

Digitized by Google

8187. **Kovačević Sofija**, Bastaje, P.:
1 skut (suknja).
4 ručnika
3 pregače.
1 šara za skute.
1 ćilim.

8187a. **Kovačević Kata**, Prkovce, S.:
1 srmana tkanica.

8188. **Kraguljac Jelica**, Plaški, MR.:
1 mužka obuća, pregača i šarenice.

8189. **Kraljić Bara**, Trojstvo, BK.:
2 vilana.
1 ručnik.
1 vanjkušnica.

8190. **Kranželić Bara**, Trojstvo, BK.:
1 vilan.

8191. **Kresojević Danica**, Bešenovo, S.:
Ćilim.

8192. **Kresović Sata**, Škare, LK.:
Plahta.

8193. **Krga Evica**, Korenica, LK.:
1 biljac.
1 ćilim.

8194. **Krnjaić Ivka**, Jasenovac, P.:
Platno dugajlija zvano.
Pokrovac za krevet.
Ručnici.

8195. **Krstić Marica**, Kukujevci, S.:
Marama.

8196. **Krstić Tonka**, Kukujevci, S.:
Tkanica.

8197. **Kuček Gjoka**, St. Ploščica, BK.:
Pokrivač.
Vanjkušnica.
Ručnik.

8198. **Kudin Grozda**, Vojka, S.:
2 ćilima.

8199. **Kunić Mileva**, Neradin, S.:
2 ćilima.

8200. **Kuruc Manda**, Marinci, S.:
3 ženske košulje.
2 ručnika.
Pregača zlatom vezena.
Marama zlatom vezena.

8201. **Kušan Kata**, Grede, BK.:
Poculica.

8202. **Kušan Marija**, Lonja, P.:
Ženska košulja.
Opleće navezeno bielim.
Zastor s tkanicom navezen bielim.
Poculica navezena bielim.
Peča navezena.
Pojas končeni.

8203. **Lacović Kata**, Šljivoševci, Vi.:
Stolna rubenina.
Pregača.

8204. **Lacović Ljubeslava**, Šljivoševci, Vi.:
Stolna rubenina.

8205. **Lakočević Persa**, Surčin, S.:
Ćilim.

8206. **Lalić Stoja**, Vrelo, LK.:
Biljac.
Ćilim.
Šal.

8207. **Laloševlć Bosiljka**, Budjanovci, S.:
Ćilim.

8208. **Landekić Verka**, Lipovac-Marović, S.:
Ponjava biela domaćeg platna čičkana.

8209. **Lasović Tera**, Vrbovo, Z.:
Poculica.

8210. **Latas Lenka**, Šašinci, S.:
Čaršav vunicom vezen.
Čaršav biel vezen.
Ćilim.

8211. **Lazić Persa**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8212. **Lazić Vaja**, Kučanci, Vi.:
Pregača.

8213. **Lazović Jeca**, Bosut, S.:
Ćilim vuneni.
Velenčić.

8214. **Lebeda Milan**, Rača, BK.:
Prsluk.

8215. **Lechner Ivan**, Motičina dol., Vi.:
Biela haljina od sukna.

8216. **Leović Ernestina**, Sladojevci, Vi.:
Vezeni prostirač za stol iz svile sa čipkami.

8217. **Lipovšćak Josip**, Bistra, Z.:
Žensko odielo.
Kaput.
Hlače.
Ručnik.
Pokrivalo za krevet.

8218. **Lišćak Sofija**, Krčedin, S.:
Košulja.
4 peškira.
2 pokrivača.

8219. **Ljubinković Julka**, Bečmen, S.:
Ćilim.

8220. **Lončar Eva**, Gola, BK.:
Rubac bieli.

Digitized by Google

8221. **Lončarević Eva**, Županja, S.:
Rubac zlatom vezen.

8222. **Lončarević Zorka**, Vera, MR.:
Stolna rubenina.

8223. **Lovreković Jaga**, Bistrač, Z.:
Plahta i jastučnica.

8224. **Lovrić Jozija**, Nuštar, S.:
Marama štikana.
Pregača srebrom vezena.
Pregača zlatom vezena.
Dječja haljinica.
Tkanica.

8224.a **Lovrić Marta**, Komletinci, S.:
Zlatom vezena marama.

8225. **Lukačević Mara**, Štitar, S:
Ponjavčić vezen.

8226. **Lukić Eva**, Komletinci, S.:
Vezena ženska košulja sa opleć-kom i vezen stolnik.

8227. **Lukić Gjenka**, Nuštar, S.:
Košulje ženske.
Košulja
Pregača.

8228. **Lukić Tekla**, Kaniža, P.:
Ćilim i 2 ručnika.

8229. **Lukičić Stevan**, Martinci, S.:
Prsluk ženski od platna zlatom vezen.
Čaršav bieli za krevet sa čipkama.
Čaršav vuneni zelen.

8230. **Lukšić Bara**, Cvetković, Z.:
Stolnjak mali šareni narodni od domaćeg platna.
3 ručnika šarena narodna od domaćeg platna.
3 stolnjaka razne vrsti od domaćeg platna.
Komad domaćeg bielog platna.
Jastuk sa jastučnicom narodne boje novija od domaćeg platna.
Jastučnica narodne boje starija od domaćeg platna.

8231. **Lukšić Nikola**, Cvetković, Z.:
Vanjkušnice, plahte, ručnici i stolna rubenina.

8232. **Lulašić** udova **Marija**, Nikinci, S.:
Crveni vuneni pokrivač.

8233. **Lu ić Marija**, Rajić, P.:
Košulja ženska vezena.
Košulja ženska vunićarka.
Pregača.
10 m. platna.
Ćilim.

8233.a **Macaklć Šima**, Ivankovo, S.:
Gaće zlatom vezene.

8234. **Magjerić Katica**. Obedišće, BK.:
Oplećak svilom našiven.
Rubača svilom našivena.
Zaslon svilom našiven.
Peča svilom našivena.
Peča vunom našivena.

8235. **Majdak Kata**, St. Ploščica, BK.:
Vilan.
Vanjkušnica.
Pokrov.
Oplećak.

8236. **Majnarić Marija**, Ravnagora, MR.:
Natikači.
Čarape.
Maja.

8237. **Majnarić Vjekoslava**. Novigrad, BK.:
Mužke pletene gaće.
Maja pletena.

8238. **Maksimović Marija**, Mohovo, S.:
Ćilim.

8239. **Maletić Jula**, Kreštelovac, P.:
Ćilim rudasti.
Ćilim gladki.
Pregača crvena.

8240. **Maletić Tina**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8241. **Malivuk Katica**, Molovin, S.:
Čaršav stolnji.

8242. **Mandić Ana**, Zvonik, BK.:
Ćilim.
4 ručnika.

8243. **Mandić Izak**, Gračac, LK.
3 svilaja.

8244 **Manojlović Sava**, srb. Kapela, BK.:
Ćilim.
2 fertuna.

8245. **Marančić Pera**, Škare, LK.:
Čarape.
Natikači.

8246. **Margetić Ana**, Štivica, P.:
Haljetak
2 ponjave.
Pojas.
Mala torbica.
Kiklja biela.
Oplećak.
Mužka košulja i gaće.
Trpežnjak.
Dječja košulja i gaće.

Digitized by Google

8247. **Marić Tome**, Šumećica, LK.:
Haljinac.
Hlače.
Prsluk od plavog sukna.

8248. **Marička Kata**, Martinci, S.:
3 ćilima vunena zametana.
Čaršav vezen.

8249. **Marjanović Katica**, Gašinci, Vi.:
Košulja.
Pregača.
Ponjava.
2 ćilima.

8250. **Markovac Eva**, Andrijevci, P.:
2 ponjave vunene.
Ručnik izčunšani.
Ručnik sa širokim čelom.

8251. **Markovac Janja**, Andrijevci, P.:
Peškir sa ružicama.
Peškir sa križevi i ružicama.
Peškir sa kaležom.

8252. **Markovac Marica**, Andrijevci, P.:
5 ručnika.
Ponjava.

8253. **Markovac Stana**, Andrijevci, P.:
Vezena poculica.
2 ručnika sa starim svilenim vezom.

8254. **Marković Vata**, Šašinci, S.:
Ćilim šaren.

8255. **Maroševič Marta**, Nuštar, S.:
Marama zlatom vezena.

8256. **Martinović Gjurgja**, Harkanovci, Vi.:
Stolna rubenina.
Oplećak.

8257. **Masisović Janja**, Harkanovci, Vi.:
Stolna rubenina.

8258. **Matiašević Ana**, Brestača, P.:
Ženska košulja nova.
Fertun.
Jagluk.
Tkanica.
Vuneni obojci šareni.

8259. **Matievič Naranča**, Žrvnica, MR.:
Pregača.

8260. **Matijević Vjekoslava**, Gudovac, BK.:
Stolna rubenina.

8261. **Matujec Tereza**, Lupoglav, Z.:
Koperta.
Ručnik.
Pregača.

8262. **Mayer S.**, Sisak, Z.:
Tekstilni ornamenti.

8263. **Mavirović Janja**, Harkanovci, Vi.:
Marama.
Oplećak.
Košulja mužka.
Kecelja.

8264. **Medić Vid**, Doljane, LK.:
Šarenica.

8265. **Menčanin Soka**, M. Grdjevac, BK.:
Ćilim.

8266. **Mihajlović Eva**, Surčin, S.:
Ćilim šaren 100 godina

8267. **Mihajlović Stoma**, Veljun, MR.:
Ćilim.

8268. **Mihaljević Jela**, Motičina, Vi.:
2 ručnika.

8269. **Mihić Bara**, Gundinci, S.:
Zlatom vezena marama.
Šlingovana krpa.

8270. **Mihić Kata**, Gundinci, S.:
Svileni otarak.

8271. **Mihić Manda**, Gundinci, S.:
Ponjava suknena.
Krpa pribrana.

8272. **Mihić Marija**, Gundinci, S.:
2 vezena otarka.

8273. **Mihoković Vlada**, Miklouš, BK.:
Ručnik.

8274. **Mijatović Sofija**, Kučanci, Vi.:
Pregača.

8275. **Mijatović Tonka**, Koška, Vi.:
Povlaka.

8276. **Mikić Ana**, Kaptol, P.:
Krila ženska.
Oplećci.
Ručnici.
Sag.
Mužke gaće i košulja.
Poculice.
Tkanice.
Zaprege.

8277. **Mikić Kata**, Vetovo, P.:
2 poculice.
Ćilim
Zaprega.
2 rubca.
2 peškira.
Skuti
Plahta.

8278. **Mikulin Mara**, Harkanovci, Vi.:
Stolnjak.
Oplećak.

Digitized by Google

Krilca.
Kecelja.

8279. **Milanović Ana**, Kukunjevac, P.:
Košulja ženska vezena.

8280. **Milanović Stoja**, Kukunjevac, P.:
Košulja ženska.

8281. **Milašinović Zorka**, Gunja, S.:
Ćilim.

8282. **Mileković Soka**, M. Grdjevac, BK.:
Ćilim.

8283. **Miletić Marko**, Otočac, LK.:
Ječerma.
Prsluk.

8284. **Milić Anka**, Štitar, S.:
Ponjavčić vezen.

8285. **Miličević Roza**, D. Lapac, LK.:
4 ćilima.

8286. **Milinković Danica**, Laćarak, S.:
Ćilim.

8287. **Miljević Anka**, Selna, P.:
Prostirač za krevet od g. 1830.
Košulja imenom »uzrodilja« od g. 1830.
Ručnik od g. 1830.
Truba platna od šotiša.

8288. **Miljević Kata**, Selna, P.:
Truba tkanih marama zvane »čoveše«.
Truba tkanih marama zvane »križare«.
Košulja »ljesićanka«.

8289. **Miljuš Draginja**, Srb, LK.:
Carza.
Kiklja biela.

8290. **Miljuš Sava**, Srb, LK.:
Ćilim.

8291. **Milovanović Aleksander**, Rača, BK.
4 ručnika.

8292 **Miljuš Zora**, Surčin, S.:
Čaršav.
2 uzorka platna.

8293. **Milovanović Angjelina**, Ruča, S.:
Peškir zametan.
Velenčić.
4 ručnika.
Ćilim.

8294. **Milutinović Aca**, Molovin, S.:
Ćilim.

8295. **Miodragović Jeca**, Bosut. S.:
Čaršav tkani.
Velenčić.
Peškir.

8296. **Mirković Mica**, Rača, BK.:
7 ručnika.

8297. **Mirković Mitra**, Rača, BK.:
Ćilim.

8298. **Misirača Sofija**, Vukovje, BK.:
Ćilim.

8299. **Mišković Milica**, Bešenovo, S.:
Ćilim.

8300. **Milnarić Jaga**, Potok, BK.:
Zaslon pisani.
Zaslon bielo prebirani.
Peča pisana sa svilom.
Poculica.

8301. **Modić Vid**, Doljani, LK.:
Pas mužki vuneni.

8302. **Molvarec Kata**, Trojstvo, BK.:
2 ručnika.
4 pokrivača.
2 vanjkušnice.

8303. **Moses Adela**, Rača, BK.:
Ćilim.

8304. **Mostarkić Jula**, Odvorce, P.:
Ćilim.

8305. **Mraović Jelica**, Bović, LK.:
Pregača.

8306. **Mrkobrad Anka**, Bulinac, BK.:
Pregača.

8307. **Munižaba Todor**, Gračac, LK.:
Pasnjača.

8308. **Nakarada Milan**, Petrovoselo ličko, LK.:
Djećerma.
Prsluk.

8309. **Narančić Jeka**, Doljane, LK.:
Mužko odielo.
Suknja.
Biljac.

8310. **Narančić Pera**, Škare, LK.:
Plahta.

8311. **Nasurović Janja**, Dobrinci, S.:
Skuti i oplećak.
Mužka košulja.
Gaće.
Prsluk.
Tkanica vunena.
Marama za pokrivanje.
Ponjavica vezena.

8312. **Nasurović Kata**, Dobrinci, S.:
Ćilim čičkani rudicom.

8313. **Nasurović Marija**, Drenovci, S.:
2 marane zlatom vezene.
2 suvačice šarene.
Ćilim.

Digitized by Google

8314. **Nasurović Marika**, Drenovci, S.:
Čilim lemski.
2 marame zlatom vezene, velika i mala.
Marama zlatom vezena mala.
Torba vunena.
Skute.
2 marame za zavoj glave.
Prsluk zlatom vezen.

8315. **Nevajdić Staka**, Gospić, LK.:
Pregača.

8316. **Nikić Lenka**, Nikinci, S.:
Albaneški futavri (Klemenački).
Par albanezkih ženskih čarapa.
Par albanezkih bielih mužkih čarapa.
Par albanezkih šarenih čarapa.

8317. **Nikolić Milica**, Vojka, S:
2 ćilima.
Prostirač.
Kecelja.

8318. **Ninković Slavna**, Laćarak, S.:
Velenac vuneni.

8319. **Njegovan Soka**, Počitelj, LK.:
Suknja ženska.
Biljac.

8320. **Njegovan Stjepan**, Počitelj, LK.:
Biljac.
Haljinac.
Berevnegi.
Mužka obuća.
Maja.

8321. **Novačić Lucija**, Nikinci, S.:
Par klemenačkih ženskih čarapa.
Par klemenačkih rukavica sa prstima.

8322. **Novak Jalža**, Granešina, Z.:
Pregače.

8323. **Novaković Živana**, Dobrinci, S.:
Kecelja.
Velenac.

8324. **Novosolac Amalija**, Komletinci, S.:
2 ćilima fino izradjena.

8325. **Novoselac Oliva**, Komletinci, S.:
5 vunenih pregača.
2 ćilima stolnjaka.
5 povlaka tkanih.

8326. **Novoselac Stana**, Komletinci, S.:
Ćilim veliki fino izvezen.
Ženska pripletena košulja s opleć-kom.
Pregača vunom otkana.

8327. **Novoselović Anka**, Čajkovci, Vi.:
Ponjava vunena šarena za zastiranje kreveta.

8328. **Občinsko poglavarstvo**, Trojstvo, BK.:
8 ručnikah.
12 vilanah.
Stolnjak.

8329. **Obradinović Manda**, Doljani, LK.
Svilom vezena obuća.

8330. **Obradović David**, Doljani, LK.:
Košulja mužka.

8331. **Obradović Marija**, Doljani, LK.:
Pregača.

8332. **Obšetić Anka**, Bošnjaci, S.:
Skuti sa oplećkom.

8333. **Ognjenović Kata**, Doljane, LK.:
Biljac.

8334. **Oklobdjija Dragica**, Vrelo, LK.:
Šal i ćilim.

8335. **Oklobžia** pl. **Jeka**, Medak, LK.:
3 ćilima.
Biljac.
Šarenica.
Koperta.
Taće.
Natikači.

8336. **Olijan Bara**, Trojstvo, BK.:
6 ručnika.
2 pokrivača.
Vanjkušnica.

8337. **Omčikus Nikola**, Lovinac, LK.:
Podpuna obuća.

8338. **Omčikus Pajo**, Srb, LK.:
Čarape.
Carza.

8339. **Orešković Manda**, Zagradje, P.:
2 ručnika od pamuka izvezena.
Plahta, kao pokrivač za krevet.
Ćilim izvezen.
Pregača od vune ulagana sa srmom.
2 ćilima tkana iz vune što se pod krevet prostiru.

8340. **Orlić Maca**, Gospić, LK.:
Šarenica.

8341. **Paić Gavro**, Doljani, LK.:
Pletena obuća.

8342. **Paić Jovo**, Doljani, LK.:
2 plahte.

8343. **Paić Marija**, Doljani, LK.:
Carza.

Digitized by Google

8344. **Paić Smiljana**, Doljani, LK.:
Plahta.
Koperta.
Šarenica.
Crna obuća.

8345. **Pajser Ruža**, Oborovo, Z.:
Plahta.
Jastučnice.

8346. **Panica Rusmir**, Rogolje, P.:
Ćilim.
Tkanica.

8347. **Panić Anka**, Bingula, S.:
Ćilim.

8348. **Pantić Evica**, Čerević, S.:
Ćilim.

8349. **Parabić Živka**, Krčedin, S.:
Ćilim.
2 čaršava.

8350. **Parag Jula**, Gola, BK.:
Stolna rubenina.

8351. **Parić Mara**, Nuštar, S.:
Tkanica zlatom vezena.

8352. **Patajac Jela**, D. Motičina, Vi.:
Krilca.

8353. **Paunović Pela**, Maradik, S.:
Ćilim.

8354. **Pavelić Jerko**, Lešće, LK.:
Muška košulja.
Gaće.
Čarape.
Natikači.
Maja.
Prsluk.
Rubčić za vrat i džep.
Ženska košulja.
Biela suknja.
Surka.
Zaslon.

8355. **Pavić Ana**, Vetovo, P.:
Čarape.
Ponjava.
Zaprega.
Oplećak.
4 ćilima

8356. **Pavičić Blanka**, Županja, S.:
Stolnjak.

8357. **Pavičić Julka**, Škare, LK.:
2 ručnika.
Biljac.
Plahta.

8358. **Pavičić Ljuboslava**, Škare, LK.:
Šarenica.

8359. **Pavičić Mara**, Škare, LK.:
Šarenica.
2 ručnika.
Biljac.

8360. **Pavičić Sava**, Škare, LK.:
2 ručnika.
Pregača.

8361. **Pavičić Staka**, Škare, LK,:
Plahta.
Biljac.

8362. **Pavlović Kata**, Trojstvo, BK.:
3 vilana.
2 ručnika.

8363. **Pavlović Manda**, Šandrovac, BK.:
Plahta.

8364. **Pečenko Jagica**, Novoselac, BK.:
2 peče.
Oplećak.
Rubača.
Zaslon.

8365. **Perak Franjka**, Sesvete, BK.:
Domaći ćilim.

8366. **Perak Manda**, Sesvete, BK.:
3 Ćilima.
Ručnik.

8367. **Perak Manda Gjurina**, Sesvete, P.:
Domaći ćilim.
Peškir.

8368. **Perić Anica**, Nuštar, S.:
Jedna marama zlatom vezena.

8369. **Perković Mile**, Malikut, LK.:
Muška obuća.
Ženska obuća.
Maja.

8370. **Peszl Josipa**, Gjulaves, P.
Vezivo.

8371. **Peštanac Ljubica**, Martinci, S.:
Kecelja od bielog srpskog platna.

8372. **Petak Jalža**, V. Trojstvo, BK.:
2 vilana.
Ručnik.

8373. **Petak Jana**, V. Trojstvo, BK.:
Vilan.

8374. **Petak Jelena**, V. Trojstvo, BK.:
Stolna rubenina.

8375. **Peti Terezija**, Gola, BK.:
Stolna rubenina i ručnik.

8376. **Petreković Mara**, Šandrovac, BK.;
Plahta i ručnik.

8376.a **Petričić Kata**, Ivankovo, S.:
1 marama zlatom vezena, 1 pregača od crne svile, 1 marama crna zlatom vezena, 1 šamija zlatom, vezena, 1 pojas zlatom vezen, 1 skuti oplećak.

Digitized by Google

8377. **Petrović Vemilja**, Bečmen, S.:
Ponjava vunena.

8378. **Petrunić Kata**, Jasenovac, P.:
Platno zvano dugajlia.
Stolnjak.
Ručnici.

8379. **Pevek Jalža**, Oborovo, Z.:
Jastučnica.

8380. **Pirin Mara**, Trojstvo, BK.:
2 pokrivača.

8381. **Pišćević Krista**, V. Grdjevac, BK.:
Ćilim.

8382. **Pišćević Pajo i Kristina**, Grdjevac,
12 ručnika.

8383. **Pjevac Anka**, Grubišnopolje, BK..
1 ćilim.

8384. **Platiša Sava**, Brinje, LK.:
Biljac.
Šarenica.
Mužka obuća.
Natikači.
Koperta.
Suknja vunena.

8385. **Podgoračanin Reza**. Harkanovci, Vi.:
Stolna rubenina i ženska košulja.

8386. **Poić Smilja**. Bobota, S.:
Jedna suknja zlatom vezena.

8387. **Poljak Milan i Anka**, Gjurgjevac, BK.:
Čipke za poculice.

8388. **Polovina Latinka**, Sadilovac, MR.:
Zobun.
Pregača.

8389. **Polovina Milka**, Dobro selo, LK.:
Pregača.
Carza i šarenica.

8390. **Popov Kata**, Vojka, S.
Ćilim.
Čaršav.

8391. **Popović Antun**, Nebljusi, LK.:
Koperta.

8392. **Popović Bežica**, Bobota, S.:
Jedan peškir.

8393. **Popović Danica**, Rajići, BK.:
Ručnik.

8394. **Popić Jeka**, Nebljusi, LK.
Koperta

8395. **Popović Jula**, Bastaje, P.:
Ćilim,
Ručnik.
Pregača.

8396. **Popović Katinka**, Noskovci, Vi.:
Rubača.
Oplećak.
Podroklica.
Pregača.
Pojas.

8397. **Popović Mika**, Karlobag, LK.:
2 Ćilima.
Biljač.
Koperta.
Stolna rubenina.

8398. **Popović Pelagija**, Bastaje, P.:
3 ćilima.
4 ručnika.

8399. **Popović Savka**, Bastaje, P.:
Ćilim.
Pregača.
Ručnik.
Šara.

8400. **Popović Stana**, Bastaje, P.:
2 ručnika.

8401. **Popović Teja**, Nebljusi-Lapac, LK.:
Biljac.

8402. **Posavčević zadruga**, Tisovac, P.:
Haljina.
Haljetak.
3 poculice.

8403. **Poznić Anica**, Škare, LK.:
Ručnik.
Biljac.
Plahta.
Suknja
Kiklja biela.
Košulja.
Gaće.
Košulje iz pamuka.

8404. **Prelić Lucija**, Nikinci, S.:
Pokrivač plavi vuneni.
Pokrivač bieli vuneni.
Čupavac crveni.
Čupavac modri.
Velenac crveni.
Velenac zeleni.

8405. **Premilić Bara**, Garčin, P.:
4 otarka 2 m. duga.

8406. **Premužić Doka**, Tomašica, BK.
2 ručnika i vilan.

8407. **Premužić Gabriela**, Ivanjska. B K.
Poculica.

8408. **Preradović Ana**, Peratovica, B K.
8 ručnika.

Digitized by Google

8409. **Preradović Lazo**, Rašenica, BK.:
4 ćilima.

8410. **Presplјanin Milka**, M. Pisanica, BK.:
Ćilim.

8411. **Prica Sara**, Korenica, LK.:
Pokrivači.

8412. **Pučka škola**, Martinci, S.:
Ženska košulja vezena.
Jastučni umetak,
(Viroš) umetak.
Čipke 6 vrsti.
Par narukvica.

8413. **Puhović Ana**, Zvonik, BK.:
Ćilim.

8414. **Puhović Marta**, Žavnica, BK.:
4 ručnika.

8415. **Puhović Roza**, Ladislav, BK.:
Stolna rubenina.
Seljačko mužko odjelo (košulja, gaće).
Vanjkušnica.

8416. **Pulić Mila**, Trpinja, S.:
Biela suknja.
Ubradac zlatom vezen.
Dvije marame za glavu.

8417. **Purić Anka**, Vrbanja S.:
Ćilim.

8418. **Purić Kata**, Vrbanja, S.:
Skute zlatom vezene.
Oplećak zlatom vezen.

8419. **Purić Marija**, Vrbanja, S.:
Zavoj sa zlatom.
Marama zlatom vezena.
Oprega zlatom vezena.

8420. **Pušić Ljuba**, Neradin, S.:
Ćilim.

8421. **Pušić Leksa**, Neradin, S.:
Ćilim.

8422. **Pušin Grozda**, Dobrinci, S.:
Ubradac.
Ćilim.

8423. **Radaković Mile**, Doljani, LK.:
Koncem vezena crna obuća.

8424. **Radaković Soka**, Gakovo, BK.
2 ručnika.

8425. **Radanović Evica**, Krešteloyac. P.:
1 crvena pregača za djevojke.

8426. **Radanović Nasta**, Trojeglava, P.:
Vunena ponjava.
Vunena pregača.
Tkanica.

8427. **Radičević Jelena**. V. Pisanica, BK.:
Radi.

8428. **Radičević Jovo**, V. Pisanica. BK.:
2 plahte.
8 ručnika.
Rida.

8429. **Radinović Rakila**, Krčedin, S.
Ćilim.

8430. **Radjenović Mile**, Srb, LK.:
Haljinac.

8431. **Radmanović Stoja**, Sadilovac, MR.:
Pregača.

8432. **Radović Kata**, Dubrava, LK.:
Biljac.
Šarenica.

8433. **Radulović Milka**, Veljun, MR.:
Pregača.

8434. **Rajć Ana**, Rajić, BK.:
Ćilim.

8435. **Rajč Kata**, Rajić. BK.:
Ćilim.
Pojasi.
Peškiri.

8436. **Rajačić Jelka**, Brinje, LK.:
Ćilim.
Biljac.

8437. **Rajačić Josip**, Lučani, LK.:
Šarenica.
Biljac.
Suknja.
Vunena zimska obuća.

8438. **Rajačić Milosava**, Prokike, LK.:
Biljac.
2 ručnika.
Suknja.
Vunena ženska obuća.
Stolna rubenina.
Šarenica za krevet.

8439. **Rajić Ana**, Rajić, BK.:
2 ručnika.

8440. **Rajić Ana i Kata**, Rajić, BK.:
2 ćilima.

8441. **Rajić Kata**, Rajić, BK.:
Skute.
Pojasi.
2 ručnika.

8442. **Rajić Petra**, Rajić, BK.:
2 ručnika.

8443. **Rakić Manda**, Škare, LK.:
Biljac.
Šag.
Šarenica.
Ženska košulja.
Kiklja.
Pregača.

Digitized by Google

Tkanica.
Zobun.
Povezača.
Obuća.
Podveze.
Suknja.

8444. **Ramač Kata**, Petrovci, S.:
Suknja.
Kecelja.
Reklja.
Marama.

8445. **Ranavijević Soka**, Slunj, MR.:
Biljac.

8446. **Ranić Krista**, Puklica, P.:
3 ćilima.
Par mužkih rubina.
2 peškira.

8447. **Rapalć Marija**, Rapaindol, LK.:
Šarenice.
Biljci.
Zobuni.

8448. **Rašeta Ana**, Šibenik, BK.:
Ručnik.

8449. **Rašeta Milka**, D. Lapac, LK.:
Biljac.
2 ćilima.

8450. **Ratković Jelena**, Maradik, S.:
Ćilim.

8451. **Ribac Koleta**, Gradište, S.:
Skute zlatom vezene.
Marama zlatom vezena.
Oplećak zlatom vezen.

8452. **Ribar Kata**, Medjurača, BK.:
Poculica.

8453. **Ribarić Eva**, Trojstvo, BK.:
Vilan.

8454. **Richter Rudolf**, Voj. Križ, BK.:
10 ćilima.

8455. **Ritz Ivan**, Vaganac, LK.:
1 ćilim.

8456. **Rogić Mara**, Soljani, S.:
2 otarka.

8457. **Rogić Živko**, Soljani, S.:
Ćilim.

8458. **Rogulja Marta**, Severin, BK.:
Stolna rubenina i 10 ručnika.

8459. **Rubinić Marija**, Rača, BK.:
1 dječje rublje i jastuk za oltar.

8460. **Rupa Manda**, Trojstvo, BK.:
1 vilan.

8461. **Ruzmirović Vida**, Bobota, S.:
Suknja zlatom vezena.
Reklja zlatom vezena.

8462. **Ružić Mara**, Trojstvo, BK.:
2 vilana,
1 vanjkušnica.

8463. **Sabolić Doka**, Trojstvo, BK.:
1 vilan,
2 ručnika,
1 vanjkušnica.

8464. **Savatović Danica**, Krčedin, S.:
Ćilim.

8465. **Savatović Živko**, Krčedin, S.:
Ćilim.

8466. **Sekiz Andja**, Krčedin, S.:
Ćilim, čaršav.

8467. **Sekis Dmitra**, Škare, LK.:
Koperta.

8468. **Sekulić Kata**, Vel. Pisanica, BK.:
3 ćilima,
3 ručnika,
1 plahta.

8469. **Sekulić Toda**, Vel. Pisanica, BK.:
4 ručnika,
3 ćilima.

8470. **Seletković Marica**, Andrijevci, P.:
2 pregače iz vune i srme.

8471. **Sestre milosrdnice**, Gradec, BK.:
Ručnici.
Ženske poculice.
Stolnjaci od biele jute.

8472. **Sgombić Mijo**, D. Pazarište, LK.:
Stare čipke.

8473. **Simez Ana**, Ždala, BK.:
Stolna rubenina.

8474. **Sinjerec Mara**, Gola, BK.:
Poculica i plahta.

8475. **Sinjerec Vatroslav**, Gola, BK.:
Stolna rubenina.

8476. **Sinjeri Ana**, Gola, BK.:
Plahta.

8477. **Sinjeri Dora**, Gola, BK.:
Stolna rubenina i plahta.

8478. **Skeledžić Jelena**, Dobrinci, S.:
Ćilim, kecelja.

8479. **Skrbić Jagoda**, Martinci, S.:
1 par zelenih vunenih čarapa.

8480. **Skrbić Mara**, Martinci, S.:
Ćilim šaren.
Čaršav zelena osnova sa zametom.

8481. **Slukić Roza**, Topolovac, BK.:
Poculica.

8482. **Smiljanić Marta**, Gospić, LK.:
Biljac.

Digitized by Google

8483. **Smiljanić Vujo**, Prokike, LK.:
1 domaća obuća,
1 hlače,
1 ćurak,
1 pregača,
2 ručnika.

8484. **Spaić Ana**, Krčedin, S.:
8 jastučnica,
3 umetka za jastučnice.

8485. **Spaić Maca**, Bosut, S.:
1 ćilim sa čipkama.
1 ćilim bez čipaka.
2 ćilima 5 m. duga.

8486. **Spaić Jelena**, Šid, S.:
20 svilenih peškira.

8487. **Sperka Ivan**, Troeglava, BK.:
Stolna rubenina.

8488. **Stančer Franjka**, Gola, BK.:
Stolna rubenina i 2 plahte.

8489. **Stančer Mara**, Gola, BK.:
Plahta.

8490. **Stanisavljević Gjuka** Komušina, P.:
4 pregače,
2 ćilima,
1 par čarapa.

8491. **Stanković Miloš**, Golubinci, S:
Čakšire.

3492. **Stanojević Aleksandra**, Grabovci, S.:
Ćilim.

8493. **Starčević Marija**, Vrbica, Vi.:
Ponjava.

8494. **Starčić Vjekoslava** Kutina, BK.:
Stolna rubenina i kačkani zastor.

8495. **Steković Jula**, Zrinjska, BK.:
1 ručnik.

8496. **Stepanović Agica**, Grabovci, S.:
Ćilim.

8497. **Stepanović Darinka**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8498. **Stepanović Kata**, Grabovci, S.:
Ćilim.

8499. **Stepanović Latinka**, Kraljevci, S.:
2 ćilima.

8500. **Stepanović Živana**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8501. **Sterbić Ljubica**, Martinci, S.:
Kecelja vunena crno vezena vunicom.
Čaršav zelena osnova sa zametom.

8502. **Stipan Jelica**, Lupoglava, Z.:
Poculica, koperta i pregača.

8503. **Stipec Antun**, Neblju i-Lapac, LK.:
1 biljac.

8504. **Stojadinović Mileva**, Sibač, S.:
Ćilim.

8505. **Stojaković Ljubica**, Grabovci, S.:
Ćilim.

8506. **Stojaković Smilja**, Erdevik, S.:
Ćilim.

8507. **Stojčev Eva**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8508. **Stojčev Maca**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8509. **Stojnić Jeca**, Erdevik, S.:
Stolnjak.

8510. **Stuparić Jula**, D. Motičina, Vi.:
2 pregače.

8511. **Stuparić Kata**, Oborovo, Z.:
Jastučnica.

8512. **Stupović Gjungja**, Koška, Vi.:
Navlake i prostirač.

8513. **Sudar Imbro**, Ljubljanica, Z.:
Zastor za 1 prozor.
Stolnjak.
Ubrusi.
Vezivo za dekoraciju.
Pokrivač za noćni ormarić.
Pregeča.
Prestirač na stolu.

8513.a **Suratlić Draginja**, St. Mikanovci S.:
Svilena rekla sa zlatom vezena.

8514. **Svetec Anka**, Vezišće, BK.:
1 peča vunom našivena,
1 peča svilom našivena,
1 oplećak,
1 rubača,
2 zaslona.

8515. **Svirčević Agneza**, Županja, S.:
Skute sa oplećkom i otarak.

8516. **Svirčević Ana**, Županja, S.:
Skute sa oplećkom i pojas.

8517. **Svirčević Eva**, Županja, S.:
Skute šlingane.
Koperta šlingana.
Ponjavac.
Ćilim.

8518. **Svirčević Gjuro**, Županja, S.:
Košulja i gaće.
Skute i oplećak.
Koperte 2 komada.

8519. **Svirčević Joso**, Županja, S.:
Košulja i gaće.

8520. **Svirčević Kata**, Županja, S.:
Koperte.
Mužka rubina 2 komada.
Dječja košulja i gaće.

Digitized by Google

Ćipke 3 komada.
Peškira 3 komada.
Navlaka za jastuk.
Skute vezene.
Skute usnivane.
Pojasi tkani 2 komada.
Marama zlatom vezena 2 komada.

8521. **Svirčević Leopold**, Županja, S.:
Gaće i košulja.

8522. **Svirčević Lovro**, Županja, S.:
Košulja i gaće.

8523. **Svirčević Marica**, Županja, S.:
Skute sa oplećkom.
Marama šlingana.
Koperta sa ćipkom.

8524. **Svirčević Mato**, Županja, S.:
2 kom. košulja i gaće.

8525. **Šafran Jana**, Oborovo, Z.:
1 rubača,
4 pregače,
4 peče,
1 jastučnica.

8526. **Šandor Danica**, Oborovo, Z.:
Pokrivač i vanjkušnice.

8527. **Šandor Dorica**, Oborovo, Z.:
2 ručnika.

8528. **Šandor Dragica**, Oborovo, Z.:
2 pregače šarene,
1 pregača biela.

8529. **Šarac Mara**, Dautan, BK.:
Vilan i jastučnica.

8530. **Šarac Sofija**, Dobro selo, LK.:
1 carza,
1 gaće.
Crna obuća,
2 kom. rize.

8531. **Šarčević Kata**, Nuštar, S.:
Jedna marama zlatom vezena i pregača.

8532. **Šarić Marija**, Nuštar, S.:
Tkanica srebrom vezena,
1 tkanica zlatom vezena.
Skute i oplećak.

8533. **Šavor Ana**, Gola, BK.:
Stolna rubenina i ručnik.

8534. **Šavor Viktorija**, Gola, BK.:
1 ručnik.

8535. **Šestak Mara**, Gola, BK.:
Stolna rubenina.

8536. **Šestić Sofija**, Račinovci, S.:
Oplećak vezen.
Pregača.

8537. **Šijački Lenka-Živana**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8538. **Šijački Lenka-Svetozara**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8539. **Šimeg Ana**, Ždala, BK.:
2 ručnika i 2 vilana.

8539.a **Šimić Maca**, Vinkovci, S.:
Skuti i oplećak zatom vezeni, tkanica šarena.

8540. **Šimunovački Nerandža**, Bešenovo, S.:
2 ćilima.

8541. **Šipuš Ana**, Lonja, BK.:
Stolna rubenina.

8542. **Širadović Andrija**, Erdevik, S.:
3 kom. ćilima i 2 para rukava.

8543. **Širadović Saveta**, Erdevik, S.:
Ćilim.

8544. **Širadović Vukosava**, Erdevik, S.:
Ćilim.

8544.a **Šišić Martin**, Retkovce, S.:
Zlatom vezena košulja, gaće i šlajfa.

8545. **Škenžić Milosava**, Škare, LK.:
1 maja,
1 tkanica,
1 breneveke,
2 podveze,
1 čarape,
1 natikači,
1 biljac i šarenica.

8546. **Škenžić Roža**, Škare, LK.:
Maja, obuća, podveze i ručnik.

8547. **Školnikovec**, Oborovo, Z.:
Plahta i jastučnice.

8548. **Školnikovec Jana**, Oborovo, Z.:
1 pregača,
3 ručnika.

8549. **Škomac Savica**, Bedenik, BK.:
1 vilan.

8550. **Šočković Eva**, Perkovci, P.:
Košulja ženska sa perlama vezena do 160 god. stara.

8551. **Šočković Kata**, Perkovci, P.:
1 košulja ženska,
1 tkanica.

8552. **Šočković Marica**, Perkovci, P.:
4 tkanice velike,
1 tkanica mala,
1 ćilim isićavac,
1 ponjava suknena crna i zelena, obojci sukneni i prteni.

Digitized by Google

8553. **Šorak Olga**, Petrovoselo, LK.:
1 ćilim.

8554. **Šoštarić Magda**, Bistrača, Z.:
1 opleće,
1 peča,
1 zastor ženski.

8555. **Šoštarić Mara**, Bistrač, Z.:
Plahta.

8556. **Špoljarić Eva**, Trojstvo, BK.:
1 vilan.

8557. **Štancer Mara**, Gola, BK.:
1 ručnik i plahta.

8558. **Štefaković Dora**, Oborovo, Z.:
Jastučnica.

8559. **Štikovac Sofija**. Dobro selo, LK.:
1 gaće,
1 carza.

8560. **Štimac Katica**, Kutina, BK.:
1 pregača.

8561. **Tadić Milka**, Neradin, S.:
Ćilim.

8562. **Tadić Nasta**, Neradin, S.:
2 ćilima.

8563. **Takušić Ana**, Vetevo, P.:
2 ćilima,
1 zaprega,
1 peškir,
1 stolnjak,
1 čarape,
1 skuti,
1 ponjava,
1 oplećak.

8564. **Talain Mara**, Gola, BK:
1 ručnik, 2 plahte.

8565. **Tatić Persa**, Maradik, S.:
Ćilim.

8566. **Tičak Terezija**, Rača, BK.:
Peškir.

8567. **Tišna Mileva**, Korenica, LK.:
Jastučnice.
Stolnjaci.
Ženska košulja.

8568. **Tobi Julijana**, Gola, BK.:
Stolna rubenina.

8569. **Toljan Dragutin**, Jezerane, LK.:
1 mužka obuća,
1 ženska obuća, ćurak i maja.

8570. **Toljević Ana**, Srb. Kapela, BK.:
1 ćilim.

8571. **Tomašec Tereza**, Šandrovac, BK.:
2 ručnika.

8571a. **Tomašević Oliva**. Otok, S.:
1 ćilim. 1 otarak zlatom vezen.

8572. **Tomić Anka**, Dobrinci, S.:
Čaršav bieli.
Ćilim.

8573. **Tomić Jeca**, Dobrinci, S.:
Velenac, ćilim.

8574. **Tomić Jeca**, Dolenci, MR.:
2 ručnika i ćilim.

8575. **Tomić Julia i drug**, Klokočevac, MR.:
2 ćilima.

8576. **Tomić Julia**, Klokočevac, BK.:
1 skuti sa nastavkom,
2 ručnika.

8577. **Tomić Kumrija**, Mohovo, S.:
2 kom. ćilima.

8578. **Tomić Stana**, Klokočevac, BK.:
1 ćilim,
2 ručnika.

8579. **Tominac Anka**, V. Pisanica, BK.:
Ručna radnja.

8580. **Torbica Mile**, Srb, LK.:
1 čarape.

8581. **Torbica Pajo**, Srb, LK.:
1 gaće.

8582. **Tot Ana**, Ždala, BK.:
2 ručnika.

8583. **Travica Jelka**, Medak, LK.:
1 ćilim.

8584. **Travica Petar**, Medak, LK.:
1 vezena obuća,
1 čarape,
1 natikači.

8585. **Trbojević Petar**, Gakovo, BK.:
1 ručnik.

8586. **Tubic Sava**, Šid, S.:
8 peškira.

8587. **Tupović Gjurgja**, Harkanovci, Vi.:
1 kecelja,
1 košulja ženska dolnja,
1 košulja ženska gornja,
1 ručnik.

8588. **Turan Marija**, Lonja, P.:
1 mužka košulja navezena,
1 gaće navezene.

8589. **Urbančić Ruža**, Gola, BK.
Stolna rubenina i ručnik.

8590. **Uvić Mara**, Bingula, S.:
Jastučić mali.

8591. **Užačević Aga**, Gundinci, S.:
Pregača vunena.

8592. **Večenaj Roza**, Gola, BK.:
1 ručnik i plahta.

Digitized by Google

8593. **Verić Ruža**, Babinagreda, S.:
Skute. Tkanica. Oplećak. Svileni zapreg. Marama zlatom vezena. Ponjavac.

8593.a **Verle Marija**, Otok, S.:
1 skuti i oplećak zlatom vezen.
1 svileni zapreg zlatom vezen.

8594. **Vidaković Marta**, Tomašanci, Vi.:
1 košulja.

8595. **Vidović Martin**, Kučan st. Va.:
Zastori za 4 prozora.

8596. **Vigand Anka**, Staro Topolje, P.:
8 kom. ručnika uloženih,
1 truba šotiša sa svilom tkana.

8597. **Vilinović Milka**, Vrelo, LK.:
1 čarape,
1 natikači.

8598. **Vincetić Kata**, Štitar, S.:
Košulja sa oplećkom.

8599. **Vincetić Manda**, Štitar, S.:
Košulja sa oplećkom.
Košulja sa gaćami.
Tkanica.
Pregača.

8600. **Vinčić Draga**, Molovin, S.:
Peškir.

8601. **Vinčić Sinka**, Molovin, S.:
1 kom. ćilima,
2 kom. peškira.

8602. **Vinković Manda**, Trojstvo, BK.:
2 vilana,
5 ručnika.

8603. **Vlahović Ana**, Trojstvo, BK.:
2 vilana,
1 ručnik.

8604. **Vlahović Agata**, Trojstvo, BK.:
2 vilana, 2 ručnika, 1 vanjkušnica.

8605. **Vlahović Doka**, Trojstvo, BK.:
1 vilan.

8605.a **Vlahović Janja**, Komletinci, S.:
1 marama svilena, zlatom vezena.

8606. **Vlaić Persa**, Kraljevci, S.:
Ćilim.

8607. **Vodogažec Jula**, Trojstvo, BK.:
1 pokrivač.

8608. **Vogt Emilija**, Topusko, Z.:
1 ćilim.

8609. **Vojnović Sofija**, Jasenaš, BK.:
2 ručnika,
2 pojasa (hrvatska trobojnica),
2 pojasa (srpska trobojnica),
2 pojasa (magjarska trobojnica),
1 tkanica.

8610. **Vojvodić Aćim**, Srb, LK.:
1 pregača.

8611. **Vraćarević Ana**, Stražbenica, Va.:
1 pojas.

8612. **Vranić Jana**, Preseka, Z.:
1 pregača.

8613. **Vranić Jela Ivanova**, Preseka, Z.:
1 peča za glavu.

8613.a **Vučevac Marica**, Vinkovci, S.:
1 brašunska marama zlatom vezena.

8614. **Vučićević Valeta**, Rajevoselo, S.:
Marama.
Pregača.
Oplećak.
Skute.
Marama za vrat.
Tkanica.

8615. **Vučković Marija**, Andrijevci, P.:
Peškir sa ukrijenom pačetvorinom.

8616. **Vuić Kata**, Drenovci, S.:
Marama.

8616.a **Vuičić Matija**, Ivankovo, S.:
1 svilena zlatom vezena marama.

8617. **Vujanović Marica**, Domankuš, BK.:
1 vuneni ćilim.

8618. **Vujić Ruža**, Lipovac, S.:
Crna marama zlatom vezena.

8619. **Vujičić Draga**, Vrelo, LK.:
2 ćilima, 1 šal, 1 suknja, 1 košulja, 1 gaće.

8620. **Vujinić Draga**, Vrelo, LK.:
2 biljca.

8621. **Vujinić Gaša**, Vrelo, LK.:
2 ćilima.

8622. **Vujnović Milka**, Vrelo, LK.:
1 ćilim.

8623. **Vukasinović Ana**, Jarak, S.:
Velenac tanki vuneni.
Čaršav vuneni, na bielom polju vezen.
Čaršav astalski, na žutom polju utkani.

8624. **Vukmanic Ana**, Feričanci, Vi.:
Stolna rubenina.

8625. **Vukojevac Anka**, Šljivoševci, Vi.:
1 ručnik i pregača.

8626. **Vukovarac Ana**, Svilaj, P.:
1 ponjavac.

8627. **Vuksan Dane**, Vrhovine, LK.:
1 čarape,
1 natikače.
1 rukavice vunene.
1 mužko odjelo.

Digitized by Google

8628. **Vuksa Marija**, Škare, LK.:
Biljac i ručnici.

8629. **Vuzdar Ruža**, Oborovo, Z.:
Jastučnica.

8630. **Weinberger Gisela**, Odvorce, P.:
1 ćilim.

8631. **Weiner Zora**, Našice, Vi.:
Stolna rubenina i 2 ručnika.

8632. **Wellisch Klotilda**, Zagreb:
Ručnik bogato izvezen.

8633. **Zabrdac Milica** Bastaje, P.:
2 ručnika,
1 pregaća.

8634. **Zdjelarević Marica**, Oriovac, BK.:
2 ćilima,
4 ride.

8635. **Zebić Anka**, Obedišće,
1 peča svilom našivena,
1 oplećak,
1 rubača,
1 zaslon,
1 peča vunom našivena,
1 zaslon vunom našiven.

8636. **Zečević Marica**, Bicko selo, P.:
1 skuta,
1 košulja,
4 otarka usnovana,
4 marame,
1 opreg od janjeće vune,
1 zapreg od g. 1850.

8637. **Zimonja Sofija**, Bović, Z.:
1 povezača (peča).

8637. a **Ziborski Marta**, Otok, S.:
Skuti zlatom vezeni.
Oplećak zlatom vezen.

8638. **Zlatar Mara**, Gola, BK.:
Stolna rubenina i 4 plahte.

8639. **Zmaić Ivka**, Perkovci, P.:
Poculica svilena svečana.
Otarak iz početka 17. stoljeća.
Otarak 17. stoljeća na čašice.

8640. **Zmaić Janja**, Perkovci, P.:
Poculica ženska iz 17. stoljeća svilena.
Poculica ženska iz 17. stoljeća od natka.

8641. **Zmaić Mara**, Perkovci, P.:
Stranpuce.
Čarape sa podvezama.

8642. **Zmaić Oliva**, Perkovci, P.:
Otarak prastari.

8643. **Zorić Mara**, Trojstvo, BK.:
1 vilan,
1 ručnik.

8644. **Zrinović Mara**, Trojstvo, BK.:
6 ručnika.

8645. **Zvonar Jalža**, Oborovo, Z.:
1 pregača.

8646. **Zwingl Ema**, D. Miholjac, Vi.:
Plahta.
Jastuk.
Jastučić.
Jorgovan.

8647. **Žderić Kata**, Soljani, S.:
Ćilim.
Otarak.
Povlaka.
Navlaka.

8648 **Žegarac Kata**, Škare, LK:
1 ručnik.

8649. **Žegarac Natalija**, Šašince, S.:
Ćilim vuneni.

8650. **Žegarac Siba**, Škare, LK.:
1 pregača.

8651. **Žigić Bara**, Matična d. Vi.:
2 zaprežka,
1 skutić,
2 ručnika.

8652. **Žilić Latinka**, Martince, S.:
Ćilim crveno šaren, velenac.

8653. **Živanović Draga**, Golubinci, S:
Ćilim, čaršav

8654. **Živković Ana**, Štitar, S.:
Skute, stolnjak.

8655. **Živoder Mara**, Martinac, BK.:
2 ručnika i vilan.

8656. **Žugaj Kata**, Mrzović, Vi.:
Ponjavac i ponjava.

8657. **Župić Eva**, Medjurača, BK.:
Košulja mužka.
Gaće.
Poculica i peškir.

8658. **Župić Kata**, Nevinac, BK.:
1 ručnik.

8659. **Župić Mara**, Medjurača, BK.:
Vilan, jastučnica i ručik.

3. Obrt s prućem, likom, rogozom i slamom.

8660. **Benčić Andro**, D. Kosinj, LK.:
2 košare od slame.

8661. **Bešlić Krunoslav**, St. Gradiška, P.:
Košare.
Košnice.

8662. **Birtić Mijo**, Perkovci, P.:
Šešir slamnati šestorostruko pleten i vezen.

Digitized by Google

8663. **Brauneger Franjo**, Koprivnica, BK.:
2 tkalačka brda od morske trske.

8664. **Dečak Petar**, Pokasin, BK.:
Košara.

8665. **Ferenčak Jakov**, Mikloš, BK.:
Košare od leska.

8666. **Ferenčak Josip**, Mikloš, BK.:
Košare od ritka.

8667. **Francolić Gjuro**, Botinac, BK.:
Velika korpa.
Mala korpa.

8668. **Jugović Nikola**, D. Kosinj, LK.:
3 košare od rakite.

8669. **Kambić Filip**, Rača, BK.:
Sjedalo od vrbovih šiba.

8670. **Mihoković Vladoje**, Mikloš, BK.:
Ručna košara od pruća.
3 korpe od slame.

8671. **Mikić Mato**, Pleternica, P.:
2 komada pletene slame.

8672. **Podgoračanin Josip**, Harkanovci, Vi.:
Šeširi od slame.

8673. **Popović Katinka**, Noskovci, Vi.:
Stalak iz šipke.

8674. **Rogić Bara**, Vukovar, S.:
Šešir od slame.

8675. **Rogić-Magić Bara**, Vukovar, S.:
Šešir od slame.

8676. **Rogić Bona**, Vukovar, S.:
Šešir od slame.

8677. **Smiljanović Nikola**, Peratovica, BK.:
Košare.

8678. **Šmelcer Nepomucena**, Varaždin, Va.:
3 razne košarice iz pruća.

8679. **Šperka Ivan**, Trojeglava, BK.:
Torbe.
Košare.
Prostirač.
Šešir od slame.

8680. **Turčić Marko**, Topolovac, BK.:
3 korpe od slame.

8681. **Užarević Mijo**, Gudinci, S.:
Korpa.

8682. **Vašek Vaclav**, Grubišnopolje, BK.:
Košare.

8683. **Wurst Franjo**, Varaždin, Va.:
3 razne oveće košarice.

4. Obrt s drvom.

8684. **Abraham Josip**, Virje, BK.;
Preslica.
Košarica rezbarska.

8685. **Abramović Marko**, Račinovci, S.:
Preslica.

8686. **Adjaga Andrija**, Bolč, BK.:
2 kevčije.

8687. **Adjaga Pane**, Gudovac, BK.:
3 drvene kevčije.
2 solenke iz brezove kore.
Preslica.
Vretena.

8688. **Adjaga Stevo**, Gudovac, BK.:
Žlica drvena.
Kuhača.
Žlica drvena mala.

8689. **Alavanja Luka**, Krestelovac, P.:
6 vretena.

8690. **Alil B'až**, Krčedin, S.:
Tikvica.

8691. **Ambrenac Marko**, Podgradje, S.:
Dječija bešika za nositi diete u polje na posao.

8692. **Balac Stevan**, Petrovoselo, LK.:
7 preslica.

8693. **Balentović Gjuro**, Županja, S.:
Staklenka sa krstom.

8694. **Barenek Franjo**, Topolovac, BK.:
Drvena peć.

8695. **Bartolović Stjepan**, Svinjarevci, Vi.
Izradba od drveta u staklu.

8696. **Bašić Gjuro**, Dežanovac, P.:
6 vretena.

8697. **Batinica Damjan**, Kupinovo-Srb,
Drvene žlice razne veličine.

8698. **Bauman Matija**, N. Gradiška, P.;
Kolovrat.
2 pipe.
4 soljenice.
Oklagija.
Šprudler.
Čekić za meso kvačat.

8699. **Belanović Mile**, M. Grdjevac, BK.:
Vretena.
Frkač za vretena.
Vreteno.

8700. **Beljanović Dujan**, Štitar, S.:
Mlin.

8701. **Benčić Dane**, D. Kosinj, LK.:
Koljevka.

Digitized by Google

8702. **Benić Božidar**, Feričanci, Vi.:
Kepčija.
Čutura.

8703. **Benić Vinko**, Perkovci, P.:
Škatulja stolna za žigice, koje će same izpadati.

8704. **Bešlić Krunoslav**, S. Gradiška, P.:
Preslice.
Čekrk.
Snovače.
Vodiri.
Koljevke.

8705. **Bethleim Samuel**, Kutina, BK.:
Tokarske domaće radmje.

8706. **Blitva Andrija**, Medak, LK.:
Dva ručna crkvena krsta.
Šibičnjak.
Rama za fotografiju.
Slovo za liturgiju crkvenu.
Kamiš za pušenje lule.

8707. **Boganac Vaso**, G. Sredice, BK.:
Motovilo (vital).

8708. **Bogdanović Antun**, M. Pisanica, BK.:
Žlica.

8709. **Bošnjak Mato**, Sesvete, BK.:
Kundak za pušku.

8710. **Brajković Mato**, Prozor, LK.:
Diploma priznanica na drvetu izrezata.
Ormari za uru.

8711. **Britvić Imbro**, Cirkvena, BK.:
Kavez za ptice.
Slike i okvir.

8712. **Brus Juraj**, Ravnagora, MR.:
Kabao.
Golida.
Stepka.

8713. **Bublić Jozo**, Dežanovac, P.:
Seljačka soljenica iz drveta.

8714. **Bukovac Ivan**, Kuterovo, LK.:
Tisova bukarica.
Banjica za kupanje.
Fučija.
Kablica.

8715. **Bunjevčić Aleksa**, G. Kosinj, LK.:
Bukara.

8716. **Buzadjić Milivoj**, Buč, P.:
Drvena čaša.

8717. **Cenić Josip**. Cernik, P.:
Tobolac, vretena.

8718. **Cvjetković Mile**, Glogovo, LK.:
Preslica.

8719. **Čolakovac Vinko**. Gradište, S.:
Ogledalo.

8720. **Čošić Linarta**, Golobrdo, P.:
Kapak.

8721. **Čulek Jakov**, Krapina, Va.:
Kolovrat.

8722. **Dabić Gjuro**, Troeglav, P.:
Kepčija.

8723. **Dalić Bade**, Jezerce, LK.:
20 vretena.

8724. **Dikanović Petar**, Kuti, P.:
Čaša iz kruškovog drva izrezana.
Lanac od vrbovog drveta iz 5 karika sve iz jednog komada.

8725. **Dill Gjuro**, Vinkovci, S.:
5 brdah za tkanje razne vrsti i veličine.

8726. **Dostal Antun**, Grubišnopolje, BK.:
Kolovrat.

8727. **Drobac Jovo**, Grb-Gračac, LK.:
Bukara (posuda za vodu).
Preslica.

8728. **Ferić Mijo**, Sapce, P.:
Podpuni stan za tkanje s osnovom.

8729. **Filipović Ivan**, Soljani, S.:
Čekrk.

8730. **Fürst Ignac**, Dubrava, BK.:
Preslica.

8731. **Gjery Luka**, Ferdinandovac, BK.:
Ladica šareno bojadisana.

8732. **Gjodan Dragan**, Imsovo selo, P.:
6 vretena.

8733. **Glumac Petar**, Lipovopolje, LK.:
Bukara.
Preslica.
Tuljak (model).

8734. **Grgurić Mijo**, Marino selo, P.:
3 šibičarke.
2 preslice.
10 vretena.
Vodir.
Rašek.

8735. **Grmić Jakov**, Topolovac, Z.:
Preslica.
Vretena.

8736. **Hegedüs Janos**, Bukovje, P.:
Rezbarije od drveta.

8737. **Herman Daniel**, Zagreb:
Raznih predmeta kućnog obrta.

8738. **Hladek Tadija**, D. Kovačica, BK.:
Drveni križ.

Digitized by Google

8739. **Ivančević P.**, Grubišnopolje, BK.:
Trlica za lan.

8740. **Ivanović Franjo**, Praščevac, BK.:
Preslica.

8741. **Ivanović Mato**, srb. Kapela, BK.:
Preslice.
Vretena.
Kepčija.

8742. **Ivanović Pavao**, Feričanci, Vi.:
Soljenka i kepčije.

8743. **Izložbeni odbor županije ličko-krbavske**, Gospić:
1. Gvoždjarska kućna priebojska industrija: sve vrsti noževa, kosa, srpova, sjekira itd.
2. Domaće lule i kamiši.
3. Narodne rezbarije od drva, preslice i gusle.
4. Kućna zlatarska industrija iz Brinja.
5. Raznovrstna vretena.
6. Zbirka kornjaša.

8744. **Jakopinac Ana**, Kraljeva vel., P.:
Lubica za spletenje čipaka.

8745. **Jaković Andrija**, Grabarje, P.:
Drveni stolac.

8746. **Janda Franjo**, Andrijevci, P.:
Mali lagvić od 6 litara.

8747. **Jelčić Teodor**, Domanknš, BK.:
Kolovrat, cilinder mašina.

8748. **Jovanovac Antun**, Gradište, S.:
Štap.
3 držka za cigarete.
3 zdjelice za šećer.
Sandučić za šećer.
4 tikvice.
Žigičnjak.
Ogledalo od klenovine.
Ogledalo od orahovine.
Košarica od vrbovih šiba.
Solenica.
Stolac od jasenovine.

8749. **Jovanović Mato**, Kapela, BK.:
Štap.

8750. **Jovanović Persida**, Daruvar, P.:
2 kevčije 25 god. stare

8751. **Jugović Ivan**, Marino selo, P.:
3 kepčije.
Preslica.
Vreteno.
Vodir.

8752. **Klobučar Ivan**, D. Kosinj, LK.:
6 vretena.

8753. **Klobučar Martin**, Otočac, LK.:
Žlica za juhu.
Žlica mala za mlieko.
Žlica za umak.
Žlica za kavu.
Žlica i ponjur spojena.
Veće žlice.
Kliješta za slador.
Šumarska čaša.
Paprenjača.
Posuda za žigice.
Razbijač za jaja.
Stajalica za punjure i noževe.

8754. **Klobučar Mato**, G. Kosinj, LK.:
Koljevka.

8755. **Kolć Kosta**, Goleše, P.:
2 preslice.
5 vretena.

8756. **Kolb Ivan**, Španovica, P.:
2 okvira za slike na stalkima.
Polica na zidu sa ormarićem.

8757. **Kopecki Ivan**, Grubišnopolje, BK.:
Nakit za kućni ormar.

8758. **Koplć Marko**, Babinagreda, S.:
Škatulja za žigice.

8759. **Kosanović Sava**, Visuć, LK.:
Kosište.
Letnjak (sukalo).
Vreteno.
Čunak
Preslica.
Tobalica.

8760. **Kovačević Antun**, V. Kopanica, P.:
Preslice.
Trlice.
Koljevka.

8761. **Kovačević Bolto**, Topolovac, Z.:
Kepčija.

8762. **Kovačević Janko**, Hercegovac, BK.:
Drven vienac sa umjetnim otvaranjem.

8763. **Kovačević Janko**, Trnovitica, BK.:
U maloj bočici vještinom postavljeno razpelo sa ljestvami kroz grkljanak.

8764. **Kovačević Žaver**, Stivica, P.:
Stara škrinja.

8765. **Kovačić Mato**, Marino selo, P.:
2 preslice.
10 vretena.
6 žlica.
2 vodira.

Digitized by Google

8766. **Kovačić Petar**, Otok, Vi.:
Lula narodna.
Fenjer.
Preslica.

8767. **Kufner Josip**, Ravnagora, MR.:
2 žlice drvene.

8768. **Kunješić Mato**, Mikloš, BK.:
2 domaća stola.
2 domaća stolca.

8769. **Kurtz Samuel**, Daruvar, P.:
3 izšarene tikvice.

8770. **Kuzminjak Petar**, St. Topolje, P.:
Kolno sjedalo sa drvenimi peri.

8771. **Lanović Josip**, Novoselec-Križ, BK.:
Ćutura.
Ormar.
Mašina za kavu.
Sanice.
Vaza za cviće.

8772. **Lazić Miloš**, Kučanci, Vi.:
Ogledalo.
Solenica.

8773. **Lekšić Josip**, Vlahinićkadol, BK.
Model zubača.
Raznih modela poljskog orudja.

8774. **Leović Vinko**, Trnjane, P.:
Izrezane drvene čaše.

8775. **Loinjak Zagoršćak Mijo**, Vrbno, Va.:
Trnjica (štap).

8776. **Lovrak Josip**, Šandrovac, BK.:
Podpun mlin iz drva.

8777. **Lovrić Antun**, Sladojevci, Vi.:
Carska obitelj M. Terezije.
Isus kao diete.
Isus u okviru.
Ura.

8778. **Lukačević R ka**, Štitar, S.:
Žitni štagalj.

8779. **Majcin Štefan**, Jasenik, BK.:
Kundak.

8780. **Ma etić Josip**, Gjurgjevac, BK.:
Igračke.

8781. **Matić Lovro**, Podgradje, S.:
Drvena kepčija.

8782. **Matijaš Stevo**, Tomašica, BK.:
Palica.

8783. **Medić Soja**, Doljani, LK.:
Preslica.

8784. **Micky Šandor**, Imsovo selo, P.:
Kepčija.

8785. **Mihajlović Kuzman**, Imsovo selo, P.:
Preslica.
6 vretena.

8786. **Mihaljević Jose**, Lipovčani, BK.:
Model ormara.
4 kefe.

8787. **Mikić Imbro**, Kaptol, P.:
Drvena kepčija.
Kutija za šibice.

8788. **Mileković Dmitar**, M. Grdjevac, BK.:
Preslica.

8789. **Modrošić Mato**, Lonja, P.:
Drvene vile.
Jaram.
Stol.
Stolac.
Klupa.
Postelja.
Polica.

8790. **Moštek Gjuro**, Sedlari, MR.:
Blanjalo za stolare.
Blanjalo za bačvare.
Razno orudje iz drva za kolare.

8791. **Nasarović Marija**, Drenovci, S.:
Drveni krst.

8792. **Nikolić Adam I Blaž**, Sikirevci, S.:
Kutija za britve.
Umjetna drvena trava.

8793. **Nikolić Jovo**, Sikirevci, S.:
Stalak za ogledalo.
2 šarene tikvice.
Stalak za posjetnice.
Palica za šetnju.

8794. **Njegovan Ilija**, Počitelj, LK.:
Drvene hrtve.
Drvene krplje.
Preslica.

8794a. **Novalić Adam**, Vinkovci, S.:
Stan za sat.

8795. **Novalić Tomo**, Grubišnopolje, BK.:
Drvena ribljača za predivo.

8796. **Občinsko poglavarstvo**, Ruševo, P.:
Brda za tkanje.

8797. **Občinsko poglavarstvo**, Sirač, P.:
Krtole.
Kuzoli.
Škrinja.

8798. **Občinsko poglavarstvo**, Trojstvo, BK.:
3 vretena.
Preslica
Trlica.
Škrinja.

Digitized by Google

8799. **Obćin. poglavarstvo**, Vilić selo, P.:
Razne pokluke

8800. **Obradović Gjukan**, Dnopolje, LK.:
Raznovrstnih lula.
Drvena čaša.
Drvena žlica i tara.

8801. **Ocvirek Mijo**, Pavlovac, BK.:
Iz jednog komada načinjen drveni lanac za volove vezati.

8802. **Paljug Janko**, Ravnorašće, Z.:
Drvene tačke sa pomičnom osovinom.

8803. **Panlenka Josa**, Podgradje, S.:
Kajike sa spremom za sklizat se na ledu.

8804. **Pappert Vatroslav**, Pitomača, BK.:
Kolovrat podravski.
Stalak.

8805. **Paskač Iso**, Škare, LK.:
Postelj.
Stol.
Klupa.
Stolac.
Stolčić.
Klupica sa kablom i bukarom.
Stolica.
Stolčići tronožci.
Polica.
Škrinja.
Kolievka.
Ormar.

8806. **Pavičić Stjepan**, Škare, LK.:
Tara
Vitli dvie vrsti.
Cievnjak.
Preslica.
Vreteno.
Stupa.
Rašak.
Gargaše.
Greben.

8807. **Pavlinac Josip**, Močile, MR.:
Brava od drveta.
Bačvica.

8808. **Pavlović Leopold**, Rača, BK.:
Barila od 4 litre.

8809. **Pečarić Gjuro**, V. Potočec, BK.:
Drveni izrezani križ.

8810. **Peić Milan**, Doljane, LK.:
Ustrenjača.

8811. **Pesrl Josip**, Gjulaves, P.:
Rezbarena pisaća sprava.

8812. **Petrović Ilija**, Doljani, LK.:
Žlice i štap.

8813. **Petrović Vladimir**, Vučinić selo, MR.:
Drveni lanac.

8814. **Pleša Pavao**, G. Kosinj, LK.:
Žlice razne vrsti.

8815. **Počuć Gjuro**, Tutčević polje, BK.:
Drveni nadžak.
Preslica.

8816. **Poljak Anka i Milan**, Gjurgjevac, BK.:
Narodne dječje igre.
Pastirski nožić.
Preslica.
Stolić.

8817. **Potočić Vid**, Farkaševac, BK.:
Preslice.
Vretena.

8819. **Premužić Gabriela**, Ivanjska, BK.:
Drveni križ.

8820. **Radaković Mato**, Grubisnopolje, BK.:
Kuhače i žlice.

8821. **Radaković Rade**, Doljani, LK.:
Vreteno i kamiš.

8822. **Rašno Suno**, Srb, LK.:
Vreteno.
Preslica.

8823. **Ratković T. Sreten**, Daruvar, P.:
Škatulja za šibice.

8824. **Rončević Rafael**, Kuterovo, LK.:
Načve.
Lopar.

8825. **Ruinić Ivan**, Ferdinandovac, BK.:
Ormar sa 4 ladice.

8826. **Santovac Stjepan**, Svilaj, P.:
Barilac od dudovog drveta.

8827. **Sekulić Mile**, S. Rok, LK.:
Drvena rezbarija u obliku križa u boci od $^1/_2$ litre.
Drveni lanac.

8828. **Sladoković Mijo**, Suvaja, LK.:
Preslica.
Vreteno.
Burmutica.
Ustrenjača.

8829. **Slavnjac Petar**, Troeglav, P.:
1 preslica,
6 vretena.

8830. **Smrček Martin**, Topolovac, BK.:
Žlice i kuhače.

8831. **Sović Filip**, Jakopovac, BK.:
Nadgrobni križ drveni.

Digitized by Google

8831. **Srbić Martin**, D. Kovačica, BK.:
Lanac drven.

8832. **Srdić Milan**, Vrhovine, LK.:
Bukara.
Bačvica.
Zdjela.
Pladanj.
Žlica
Držalica.

8833. **Stanišić Petar**, Andrijevci, P.:
Drvena lula i kamiš.
Modeli za kolače seljačke.

8834. **Stojanović Sava**, Švica, LK.:
Model stupe za sukno.

8835. **Strahota Franjo**, Garešnica, BK.:
Dvokrilne table za prozore.
Seljačka ladica.

8836. **Šušić Andrija**, D. Miholjac, Vi.:
Čuture.

8837. **Svirčević Zivko**, Županja, S.:
Pastirska čaša.

8838. **Svržnjak Josip**, Ježovci, Va.:
Barilo i škaf.

8839. **Šagovac Antun**, Proča, P.:
2 stolca,
1 klupa,
2 vile,
2 grablje.

8840. **Šarmak Stevan**, Peratovica, BK.:
Lopata za kruh.
Grebljica.

8841. **Šašić Miloš**, Dnopolje, LK.:
Preslica.
Vretena
Prakljače.

8842. **Šijaković Kata**, Rajevoselo, S.:
Sanduk.

8843. **Šimeg Martin**, Ždala-Gola, BK.:
Palice (štapovi).

8844. **Šošta ić Nikola**, Topolovac, BK.:
Žlice drvene i kubače.

8845. **Špoljarec Tomo**, Repinec, BK.:
Barilac drveni.
Vrč drveni.
Čaše drvene.
Taca drvena.

8846. **Šuput Nikola**, Korenica, LK.:
Preslica.
Vretena.

8847. **Štetić Gjuro**, Vrhovine, LK.:
Čutura.

8848. **Štimac Antun ml.**, Marino selo, P.:
1 stan,
1 stupa,
1 trlica.

8849. **Schlesinger Viktor**, Našice, Vi.:
Tintarnica.
Ladica za nakit.

8850. **Tari Gabriel**, Pitomača, BK.:
Drveni sanduk.

8851. **Tišma Konrad**, Visuć, LK.:
Preslica.
Vreteno.
Kosište.
Tobolica.
Vitao.

8852. **Tomašević Valeta**, Šamac, S.:
2 okvira za slike.

8853. **Tomašić Stjepan**, Krapina, Va.:
Zibača

8854 **Tomić Vid**. Kapela, BK.:
1 drvena škrinja.

8855. **Torbica Stevan**, Srb, LK.:
Preslica.
Ustrenjača.

8856. **Trbojević Lazo**, Galzovo, BK.:
Snovača.

8857. **Trbojević Marko**, Grab, LK.:
Preslice i kosište.

8858. **Trbojević Nikola**, Djakovo, Vi.:
1 svietnjak (lučnjak).

8859. **Turčić Josip**, Topolovac, Z.:
Preslica.

8860. **Varićak Ilija**, D. Kosinj, LK.:
1 tobalica.

8861. **Velić Marko**, Podgradje, S.:
Tobolac (vodir za oštrenje kose).

8862. **Veočić Vinko**, Beravci, Vi.:
Okviri za slike razne vrsti.
Kutija za žigice.

8863. **Vitković Ivan**, Grabarje, Vi.:
Stan za tkanje.

8864. **Vrgoč Jago**, S svete, P.:
1 stolac.

8865. **Vučičević Gjuka**, Ušnica, P.:
Jedna trlica.

8866 **Weiss Jonas**, V. Črešnjevica, BK.:
Model seljačkog naroda.

8867. **Vrbanac Jak v**, Varaždin, Va.:
1 škrinja.

8868. **Winkler Aleksander**, Brod, P.:
Ljepo izšarane tikvice.

Digitized by Google

8869. **Zahumensky Franjo**, Sv. Ivan-Žabno, BK.:
Dvije slike iz drva izrezane.
Dva okvira iz drva izrezana.

8870. **Zjalić Ostoja**. Mikleuš-Slatina, Vi.:
1 krst sastavljen iz sitnih klinčića,
1 škatulja za šibice,
1 žlica i vilica sa lancem iz jednog komada drva izrezano.

8871. **Žegarac Vujo**, Škare, LK.:
Žlica.

8872. **Zigić Dane**, Gospić, LK.:
Preslica.

5. Obrt sa željezom.

8873. **Barbir Marko**, Imsovo selo, P.:
Seljački nožić.

8874. **Bjelobarbić Ljudevit**, Gračac, LK.:
Handžar od g. 1793 sa koricama.

8875. **Budisavljević** pl. **Bude**, Vrhovine, LK:
Handžar.

8876. **Habianec Mato**, Topolovac, BK.:
Jedne željezne viljuške.

8877. **Horvat Mato**, Moslavina, Vi.:
Medalje salijane od kositra:
Kalup za slevanje gornjih medalja.
Tri para dugmeta na narukvice.
Kalup za slievanje dugmeta.

8878. **Lukić Gjuro**, V. Pisanica, BK.:
Nekoliko liepih noževa.

8879. **Mandić Isak**, Gračac, LK.:
Handžar.

8880. **Občinsko poglavarstvo**, Trojstvo, BK.:
Sjekira.

8881. **Pavelić Ida**, Otočac, LK.:
Ključ.

8882. **Pavičić Ilija**, Škare, LK.:
Čekić.
Kliješta.

8883. **Prša Mato**, Otočac, LK.:
Brava.

8884. **Radaković David**, Doljani, LK.:
Stari mač.

8885. **Šavor Nikola**, Brinje, LK.:
Ženski nakiti iz kovine.

8886. **Šokčević Franjo**, Otok, Vi.:
Razne potkove.
Stariuska bradva.

8887. **Šuvić Stanko**, Drenovci, S.:
Bradva.
Dlieto.
Makla.

6. Torbe i bisage.

8888. **Alasić Vinko**, Oprisavci, P.:
Posavska torba.

8889. **Aleksić Kata**, Ponòri, LK.:
Torba.

8890. **Banjanin Marija**, Škare, LK.:
Torba.

8891. **Beslać Nikola**, Dobro selo, LK.:
Torbak sa prekoramenicom.

8892 **Borić Milka**, Gospić, LK.:
Torba.

8893. **Borić Milanko**, Mogorić, LK.:
Torba sveštenička (knjiška).

8894. **Borovac Naranča**, Ponori, LK.:
Torba.

8895. **Bosmanić Marija**, Velika, P.
Torbica,

8896. **Bota Julia i Ljuba**, Rajići, BK.,
2 torbe.

8897. **Božić Josipa**, Škare, LK.:
Torba.

8898. **Božičković Milka**, V. Črešnjevica, BK.:
Torba.

8899. **Božičković Mirko**, Škare, LK.
Bisage.

8900. **Buzadžić Milivoj**, Buč, P.
Torba.

8901. **Cetina Mara**, Slunj, MR.:
Bisage.
Torbica.

8902. **Čalć Julia**, Zrinjska, BK.:
Torba.

8903. **Čobanović Julia**, Vojka, S.:
Torba.

8904. **Čučković Dane**, Suvaja, LK.:
Torbica.

8905. **Dajić Milka**, Korenica, LK.:
Torba.

8906. **Dančević Roza**, Babina greda, S.:
2 torbice.

8907. **Dimić Sava**, Gospić, LK.:
2 torbe.

8908. **Draganić Milka**, Draganić, BK.:
Torba.

Digitized by Google

8909. **Drakulić Mika**, Korenica, LK.:
Torba.

8910. **Drobac Vule**, Brotnja, LK.:
Bisage.

8911. **Fröhlich Marija**, Brinj, LK.:
Torbica od domaće vune.

8912. **Gaćeša Sava**, Gračac, LK.:
Torbak.

8913. **Gavran Draginja**, V. Barna, BK.:
2 torbe otkane iz 5 boja vunene predje.

8914. **Gaži Jdsip**, Kutina, BK.:
Torba mužka iz vune.

8915. **Gjekić Pajo**, Gračac, LK.:
Torbak.

8916. **Gjukić Živka**, Krčedin, S.:
Torba.

8917. **Gjurić Leca**, Vojka, S.:
Torba.

8918. **Grgić Angja**, Sadilovac, MR.:
Torba i bisage.

8919. **Grgić Maša**, Sadilovac, MR.:
Bisage.

8920. **Grozdanić Jelena**, Doljane, LK.:
Torba.

8921. **Grozdanić Rade**, Dobroselo, LK.:
Torbica svećenička.

8922. **Grozdanić Smilja**, Dobro selo LK.;
Bisage.

8923. **Grozdanić Soja**, Dobro selo, LK.:
Nesašita torba.

8924. **Grubić Persa**, Vrelo, LK.:
Torba.

8925. **Ivanišević Evica**, Kršedin, S.:
Torba.

8926. **Janjanjatović Staka**, Doljane, LK.:
Bisage.

8927. **Javor Ivan**, Jezerani, MR.:
Bisage.
Torba.

8928. **Ječmenica Mirjana**, Markovac, P.:
Vunena mužka torba.

8929. **Jeličić Mile**, Slunj, MR.:
Torba.

8930. **Jurišić Ana**, Perušić, LK.:
Velika torba.
Mala ručna torbica.

8931. **Kekezović Mileva**, Rača, BK.
Torba.

8932. **Klaić Milica**, Dnopolje, LK.:
Torba.
Torbak.
Strunjica.

8933. **Kočilašević Leposava**, Vojka, S.:
Torba.

8934. **Kokotović Milka**, Plaški, MR.:
Bisage.
Torba.

3935. **Kokotović Sava**, D. Kosinj, LK.:
Mala torba.

8936. **Kolić Franjo**, Oprisavce, P.:
Posavačka torba.

8937. **Komlenac Jula**, Pupelica, BK.:
2 Torbe.

8938. **Kosanović Kata**, Korenica, LK.:
Bisage.

8939. **Kovačević Mara-Ninkova**, Markovac, BK.:
Vunena mužka torba.
Vuneni dječački torbačić.
Bisage.

8940. **Kovačević Marija-Tanasijeva**, Markovac, BK.:
Torba mužka vunena.

8941. **Kovačević Vata**, Budjanovce, S.:
2 torbe.

8942. **Kraguljac Jelisava**, Plaški, MR.:
Bisage.
Torba.

8943. **Krga Evica**, Korenica, LK.:
Torba.

8944. **Kudin Grozda**, Vojka, S.:
Torba.

8945. **Lalić Stoja**, Vrelo, LK.:
Torba.

8946. **Lasović Margarita**, Vrbova, P.:
Torbica.

8947. **Latas Lenka**, Šašince, S.:
Torba.

8948. **Leović Šandor**, Djakovo, Vi.:
Toba.

8949. **Ljuboević Kata**, Moštanica, Z.:
Torba.

8950. **Majerhofer Maria**, Gospić, LK.:
Torba.

8951. **Mandić Vasil**, Škare, LK.:
Torbak.

8952. **Marinčić Pera**, Škare, LK.:
Torba.

Digitized by Google

8953. **Marička Kata**, Martince, S.:
Torba.

8954. **Medić Ana**, Doljani, LK.:
Bisage.
Torba.

8955. **Medić Soja**, Doljani, LK.:
Torba.

8956. **Mihić Janja**, Gundinci, S.:
Torbica svilena.

8957. **Mihić Manda**, Gundinci, S.:
Torbica.

8958. **Mikić Ana**, Kaptol, P.:
Torbe.

8959. **Miljuš Draginja**, Srb, LK.:
Torba.
Bisage.

8960. **Milovanić Aleksandra**, Rača, BK.:
Torba.

8961. **Miodragović Jeca**, Bosut, S.:
Torba.

8962. **Mraović Jelica**, Bović, Z.:
Torbak.

8963. **Mrdja Gjuka**, Dnopolje. LK.:
Torba.
Torbak.

8964. **Mrdja Milica**, Dnopolje, LK.:
Torba.
Torbica.

8965. **Narančić Jeka**, Doljane, LK.:
Torba.

8966. **Nasurović Janja**, Dobrinci, S.:
Torba.

8967. **Njegovan Soka**, Počitelj, LK.:
Torba.
Bisage.
Ručna šarena torbica.

8968. **Novaković Živana**, Dobrinci, S,:
Torba.

8969. **Obradović David**, Doljani, LK.:
Torbak.

8970. **Oklobdžia Dragica**, Vrelo, LK.:
Torba.
Mala torbica.

8971. **Opalić Maria**, Tomingaj, LK.:
Torbak.

8972. **Orlović Danica**, Pavlovci.
Torba.

8973. **Orlović Jula**, Pavlovci, P.
Torba.

8974. **Paić Smiljana**, Doljani, LK.:
Torbica.

8975. **Pavelić Lovro**, Gospić. LK.:
Bisage.

8976. **Pavičić Julika**, Škare, LK.:
Torba.

8977. **Pavičić Sava**, Škare, LK.:
Torba.

8978. **Pavičić Staka**, Škare, LK.:
Torba.

8979. **Petrović Soka**, Cremušina, BK.
Torba.

8980. **Platiša Sava**, Brinje, LK.:
Bisage i torba.

8981. **Polovina Nikola**, Dobroselo, LK.:
Torbak sa prekoramicom.

8982. **Popović Feja**, Nebljusi, LK.:
Torba i bisage.

8983. **Popović Milka**, Perušić, LK.:
Bisag za sjetvu žita.

8984. **Poznić Anica**, Škare, LK.:
Torba.

8985. **Premužić Gabriela**, Ivanjska, BK.:
2 torbe.

8986. **Radinović Rakila**, Krčedin, S.:
Torba.

8987. **Radmanović Stoja**, Sadilovac, MR.:
Torba.

8988. **Radulović Milka**, Veljun, MR.:
Graničarska torba.

8989. **Rajačić Jela**, Brinj. LK.:
Torba.
Bisage.

8990. **Rajačić Josip**, Lučanj, LK.:
Torba.
Bisage.

8991. **Rajačić Milosava**, Protike, LK.:
Torba.
Bisage.

8992. **Rakić Manda**, Škare, LK.:
Torba.
Bisage.

8993. **Rašeta Marija**, D. Lapac, LK.:
Torba.
Torbak.

8994. **Rašeta Pela**, Šibenik, BK.:
Torba.

8995. **Ritz Ivan**. Vaganac, LK.:
Bisage.

8996. **Rosić Ljubica**, Biela. P.:
Vunena mužka torba.

8897. **Sekiz Andja**, Krčedin, S.:
Torba.

Digitized by Google

8998. **Sekulić Kata**, Vel. Pisanica, BK.: 2 Torbe.

8999. **Smiljanić Marta**, Gospić, LK.: Torba.

9000. **Smiljanić Stanko**, Prokike, LK.: Torba.

9001. **Smiljanić Vujo**, Prokike, LK.: Torba. Bisage.

9002. **Sokolović Ana**, Kokinac, BK.: 2 Torbaka.

9003. **Šarac Jeka**, Dobro selo, LK.: Torba.

9004. **Šarac Sofija**, Dobro selo, LK.: Torba.

9005. **Šašić Sava**, Dnopolje, LK.: Bisazi.

9006. **Škenžić Milosava**, Škare, LK.: Bisage. Torba.

9007. **Škenžić Ruža**, Škare, LK: Torba. Bisage.

9008. **Šorak Olga**, Petrovoselo ličko, LK. Torba.

9009. **Torbica Smiljan**, Srb, LK.: Torba.

9010. **Travica Stevo**, Udbina, LK.: Bisage. Torba.

9011. **Srbojević Petar**, Gakovo, BK.: Torbak.

9012. **Ulić Jula**, Mali Grdjevac, BK.: Torba.

9013. **Uzelac Joka**, Medak, LK.: Bisage.

9014. **Varićak Milka**, Dol. Kosinj, LK.: 1 veća i 1 manja torba.

9015. **Vračarović Ana**. Stražbenica, Torbak.

9016. **Vujičić Draga**, Vrelo, LK.: 2 Torbe. Kučna torbica.

9017. **Vuksan Marija**, Škare, LK.: Torba.

9018. **Zdjelarević Marica**, Orovac, BK.: 8 Torba.

9019. **Žilić Latinka**, Martince, S.: Torba šarena.

9020. **Živanović Draga**, Golubinci, S. Torba.

9021. **Živković Ljubinka**, Šašince, S.: Torba šarena.

7. Razna roba kućnog obrta.

9022. **Ambrinac Martin**, Retkovce, S. Šarena tikvica.

9023. **Ambrianac Nikola**, Retkovce, S.: 3 šarene tikvice.

9024. **Ambrianac Stjepan**, Retkovce, S.: 2 šarene tikvice.

9025. **Barbir Marko**, Imsovo selo, P.: Solenica od roga.

9026. **Blažčević Stjepan**, Komletince, S.: 2 šarene tikvice.

9027. **Boričić Mirko**, Slakovce, S.: Šarene tikvica.

9028. **Butković Kata**, Brinje, LK.: Korali sa medaljom i naušnicami.

9029. **Čavka Marko**, Slakovce, S.: Mala šarena tikvica.

9030. **Debelić Vinko**, Retkovce, S.: 2 šarene tikvice.

9031. **Filipović Ivo**, Soljani, S.,: Tikvica.

9032. **Grgić Stjepan**, Drenovci. S.: Šarena teglica.

9033. **Ivačić Tomo**, Županja, S.: Luster od tikvica.

9034. **Javor Nikola**, Brinje. LK.: 2 kom. korala perusini sa medaljom. 2 toke. 4 para majte. Dalmatinske naušnice razne vrsti.

9035. **Katušić Božo**, Retkovce, S.: 2 šarene tikvice.

9036. **Kokanović Mijo**, Županja, S.: Teglica.

9037. **Kopić Bono**, Babinagreda, S.: Tikvice.

9038. **Kovačević Mijo**, Gradište, S.: 9 Tikvica.

9039. **Lauš Antun**, Gradec, BK.: Polična flaša sa križovi.

9040. **Lukičić Stevan**, Martinec, S.: Tikvica šarena,

9041. **Martinković Martin**, Lipovac-Morović, S.: 2 šarene tikvice.

9042. **Milosrdne sestre**, Gjurgjevac, BK.: Njekoliko predmeta domaćega obrta i vještine.

Digitized by Google

9043. **Nasurović Mara**, Drenovci, S.: Tikvicc.

9044. **Nedeljković Tomo**, Retkovce, S.: 6 kom. šarenih tikvica.

9045. **Poletilović Ivan**, Slakovce. S.: Šarena tikvica.

9046. **Popović Katinka**, Noskovci, Vi.: 3 struke djerdana, biele, plave i crvene.

9047. **Ranabauer Jakov**, Otok, S.: 3 šarene tikvice.

9048. **Strepački Martin**, Rajevoselo, S.: Tikvica šarena.

9049. **Svirčević Kata**, Županja, S.: Tikvanja šarena.

9050. **Svirčević Mato**, Županja, S.: Tikvice šarene.

9051. **Šestić Luka**, Račinovci, S.: 2 Šarene tikvice.

9052. **Tomašević Kazimir**, Otok, S.: Šarena tikvicc.

9053. **Tomašević Simo**, Vinkovci, S.: Šarena tikvica.

9054. **Užarević Mijo**, Županja, S.: Tikva za vodu.

9055. **Vuković Gjuro**, Vinkovci, S.: Šarena tikvica.

III. Uznički obrt.

9056. **Kr. zemaljske kaznione**, Lepoglava, Gospić i Mitrovica: Proizvodi kaznioničkih obrtnih i poljsko-gospodarstvenih radnja.

Digitized by Google

Digitized by Google

PAVILJON ŠUMARSTVA.

Digitized by Google

Digitized by Google

Skupina VII.

Šumarstvo i lov.

I. Šumarstvo.

1. Uprava, uzgoj, obrana i reguliranje šuma.

9057. **Armano Vjekoslav**, Zagreb. Z.:
Sbirka kukacah.

9058. **Bi kup Ferdo**, Krapina, Va.:
Tablice o iztraživanju prirasta raznih vrstih drveća u šumah gornjeg Zagorja.
10 kom. izrezaka od jele i bukve.

9059. **Crnković Juraj**, Starilaz, MR.:
Orudje za izradjivanje hrastovih dužica.

9060. **Hirc Dragutin**, Zagreb. Z.:
Zbirka bilina iz mediteranske, pontske, baltijske i alpinske flore Hrvatske i Slavonije, preko 700 vrsti u okvirima i posebnim drvenim kutijama.

Sbirka preparata u spiritu, kao Lacerta agilis sa dva repa, ženka ridjovke, zmija vodarica, Paraphoxinus Croaticus itd.

9061. **Imovna občina otočka:**

A. Uzgoj šuma.

Sbirka pupoljaka šumskog drvlja i grmlja na kartonu.
Sbirka drveća i grmlja s korom u obliku knjige.
Preparirane biljke na kartonu.
Fotografičke slike.
Grafično i tabelarno predočenje izdatka na šumske gojitbe i šumske puteve na kartonu.
Preparirane biljke iz letećeg pieska »Laudonovog gaja« na kartonu.
Razne vrsti tla u vrećicama.

B. Uporaba šuma.

a) Omorika:
Dužice.
Šindra.
Sudje (kućna industrija).
Piljena roba na jednoj strani oblanjano:
Brvna, daske, murali, letve.
b) Bor:
Piljena roba i oblanjana:
Brvna, daske, murali, štaketi, letve.

Digitized by Google

c) Hrast kitnjak:
Dužice.
d) Bukva:
Dužice.
Vratila na pol izradjena.
Vratila izradjena.
Vratila u surovom stanju.
Vesla podpuno izradjena.
Piljena roba:
Brvna, daske, testoni.
e) Javor:
Vesla podpuno izradjena.
Kopanji (korita).
Daske.
f) Jasen:
Zdjele (kućna industrija).
g) Vrba:
Košare (kućna industrija).
h) Tisa:
Service za kavu (kućna industrija).

C. Nuzgredni užitci.

Imela i gube.
Starinska puška.
Divokoza.
Lasica.
Jastreb.
Orao (vrst).
Jazavac.
Jarebice.
Vjeverica.
Žuna.

D. Čuvanje šuma.

Šumske štete grafično i tabelarno na kartonu.
Kukci, štetni i koristni u škatuljama.
Predočenje oštete po kukcima na drvu.
Na odrezcih u škatulji.

E. Šumska statistika.

Grafička i tabelarna predočenja na kartonu i to:
Ručun imovne občine od 1883 do 1895.
Prihod od doznaka uz podpunu cienu.
Prihod od doznaka pravoužitničkih.
Prihod dražbenih zapisnika.
Uplaćene i odradjene šumske štete.
Statistički opis.

F. Uredjenje šuma.

Pregledne mape na kartama geografijskog zavoda.

G. Uprava.

Grafično i tabelarno predočenje beriva upravnog i čuvarskog osoblja.

H. Šumske gradjevine.

Fotografična snimka zgrade gospodarstvenog ureda.

9062. **Imovna občina ogulinska:**
Sbirka raznih vrstih drveća i grmlja.
Sbirka omorikovih i borovih šešarka.
Sbirka pupoljaka raznih vrstih drveća i grmlja.
Sbirka kora raznovrstnog drveća mladje i starije dobe.
Sbirka raznog drveća i grmlja.
Herbarijum visoke i nizke šumske flore.
Preparirane biljke razne dobe, sa korenjem.
Preparirane biljke u snopićih do 5 godina.
Biljke u svježem stanju od razne dobe i vrsti drveća.
Nacrt šumskog biljevišta.
Fotografičke slike raznih sastojina, vrsti drveća, dobe i položaja.
Razne vrsti šumskog tla.
Razni abnormiteti.
Grafično i tabelarno predočenje razmjera izmedju drvne nadzemne gromade i korenja kod jednakih individua na različitih položajih.
Stabla: jelovo, smrekovo, bukovo, javorovo u primjerenih sekcija i javor rebraš.
Podatci o absolutnoj težini raznih vrsti drveća u svježem, polusuhom i sasma suhom stanju.
Odrezak hrasta kitnjaka iz šume Tounjski krpelj, u obliku kotura.
Odrezak hrasta cera iz šume Medjuvodja.

Digitized by Google

Odrezak bukve iz šume Babine gore u obliku kotura.
Odrezak javora običnog iz šume Padjenovi krči, u obliku kotura.
Odrezak omorike iz šume Zagorske kose u obliku kotura.
Odrezak jelov iz šume Alilovice, u obliku kotura.
Odrezak bora (Pinus sylvestris), u obliku kotura.
Bukovih piljenica (messina).
Bukove piljenice (testoni).
Bukove piljenice (decimali).
Bukove piljenice (gema).
Bukovih vesala raznih omjera u surovom stanju, izradjeno po drvotržcu Bogdanu Žagaru iz Plaškog.
Bukovih vratila, raznih omjera, izradjeno po drvotržcu Bogdanu Žagaru iz Plaškog.
Oblički bukovi u surovom stanju, kako se izradjuju vesla i vratila, (jedan obličak u okruglom stanju kao deblo, a drugi u razciepanom stanju).
Oblički bukovi u surovom stanju, koji predočuju izradbu bukovih dužica.
Bukove dužice raznih omjera — kako dolaze u trgovini.
Trupci jelovi, koji predočuju izradbu jelovih dužica.
Jelove dužice različitih omjera, pod kojimi dolaze u trgovinu i domaćoj uporabi.
Omorikove dužice raznih omjera, dolazećih u trgovini.
Jelove piljenice (lateżani).
Jelove piljenice (pajoli).
Jelove piljenice (tavaloni).
Jelova morala.
Jelova morela.
Jelove letve.
Model vodene pilane.
Klepetalo.
Hrastov lagav bez otvora napunjen tekućinom.
Javorova kišpa (naćve).
Javorove zdjelice.
Jelova maslenka.
Jelova kravljača (muzlica).
Jelov kabao.
Svežanj bukovih držala za metle, svežanj bukovih daščica za priredjivanje sanduka u svrhu odpremanja voća, sanduk za odpremanje voća, produkt pilane Ozlberger u Ogulinu.
Prepariranih jelovih žljebastih daščica za pokrivanje krova.
Javorove dvojnice (svirale) narodni produkt.
Javorova preslica (narodni produkt).
Stolne ploče od crnog jasena sa osobitim poredom staničevlja.
Odrezak bukovog stabla, koje je 10 godina pod vodom ležalo.
Raznovrstno kamenje kao: mramor, dolomit, vrsti vapnenca.
Raznovrstne gube.
Rujevina za bojadisanje.
Jalševa i smrekova kora za strojarstvo.
Lipova likovina.
Razne vrsti mlazovine.
Izkaz o šumskoj površini, razporedano po vrsti uzgoja, vrsti drveća, dobnih razreda, drvne gromade i prirasta pojedince i ukupno za sve gospodarstvene jedinice.
Izkaz o čistom i nečistom prihodu za pojedine godine prema naslovu proračuna.
Izkaz o šumskih šteta, koje su na dugu i utjerane godimice i ukupno.
Analyza ciena za pojedine glavne vrsti drveća.
Statistički opis uprave i gospodarenja šumah imovne občine ogulinske.
Analyza stabalah: jele, bukve, javora i omorike u dobi od 30 godina, 60 godina, 90 godina i 120 godina i oko 200 godina. — Od svake vrsti po jedno stablo, i to predočeno u obliku prosječenog čunja, zatim predočeno grafički i tabelarno.
Skrižaljke o postotcih odpadaka kod izradbe drva u razne svrhe.
Prihod na gradji i ogrievnom drvu u množini i novčanoj vriednosti, koja se prodaje i daje pravoužitnikom imovne občine, grafički i tabelarno po godinah i ukupno.
Grafički predočena površina raznih dobnih razreda, za sve gospodarstvene jedinice.

Digitized by Google

Grafički predočena površina drvne gromade za sve gospodarstvene jedinice.
Grafički predočen potrajni prihod šuma, napram zakonitim pripadnostim pravoužitnika imovne občine.
Gospodarstvena osnova uredjajnog razreda broj XVIII. Makovnik-Crnog potoka.
Pregledna mapa šuma u mjerilu 1 : 25.000.
Zbirka zakona i naputaka te najvažnijih normativnih naredaba.
Broj i značaj upravnog i šumarskog čuvarskog osoblja te beriva prema površini grafički uz tabelarni opis.
Kuće gospodarstvenog ureda, šumarijah te izvadak iz našastara.

9063. **Imovna občina slunjska**
Sbirka pupoljaka drvlja i grmlja.
Sbirka svih vrsti drvlja i grmlja
Nacrt običajne sjetve i sadnje.
Preparirane biljke od razne dobe.
Biljke u snopiću od umjetnog i naravnog pomladjivanja.
Nacrt šumskog bilježišta u Perjasici.
Tabelarni pregled glede troškova, uzgojenih biljaka itd. u šumskom vrtu.
Gojitba šuma grafično uz tabelu.
Nacrt glede ogradjivanja i ograbanja kultura.
Tabelarni pregled ogradjivanja i ograbanja.
Analiza 10 vrsti šumskog tla.
Razni abnormiteti na drveću.
Nacrt i opis orudja za sjetvu i sadnju.
Sirovi odrezci glavnih vrstih drveća za trgovinu.
Odrezci na panju raznovrstnih vrstih od crnog bora, bielog bora, omorike, cera, hrasta, bukve i kestena.
Model o pougljenjivanju drva.
Bukov ugljen od odpadaka.
Tabelarna naznaka o izrabljenju odpadaka za ugljen
Prihod na žirovini grafično.
Prihod na paši grafično.
Prijavljene šumske štete grafično.
Šumski požari grafični.
Oštećeno drveće od raznih životinja.
Razne vrsti bolesti drvlja.
Izkaz o šumskoj površini, vrsti uzgoja, drvlja, dobe, gromade i prirasta.
Grafično i tabelarno predočenje nečistog i čistog prihoda i ukamaćenje šum. glavnice.
Novčani promet u 20 godina i predočenje manjka novčanog.
Neotudjiva šumska glavnica od prisilnog načetka drvne gromade.
Dosudjene, odplaćene i odradjene šumske odštete grafično i tabelarno.
Statistički opis uprave i gospodarenja tečajem 20 godina.
Inventar o pokretnom i nepokretnom posjedu imovne občine.
Stabla: hrasta, bukve, omorike, bora, ariša i kestena odrezci složeni u prorezanom čunju.
Grafična analiza pojedinih stabala bukve, hrasta, omorike, bora, ariša, kestena.
Skrižaljka prihoda i prirasta grafički.
Prihod na gradji i ogrievu izdani pravoužitnikom grafični i tabelarno.
Grafično predočenje broja stabala po jutru u raznoj dobi i to: hrasta, bukve, bora i cera.
Grafično predočenje drvne gromade po godinah.
Grafično predočenje dobnih razreda.
Grafično predočenje ukupne drvne gromade.
Grafično i tabelarno predočenje potrajnog prihoda prama kompetenciji pripadajućoj pravoužitnikom.
Pregledna mapa šuma u mjerilu 1 : 25.000 po gosp. osnovi.
Grafično i tabelarno predočenje upravnog i čuvarskog osoblja i troškova prama površini.
Nacrt mosta iz cerovine na Mežnici kod Perjasičke kose, sagradjenog za izvoz bukovih kusevah.

9064. **Imovna občina I. banska:**
Sbirka pupoljah drvlja i grmlja.
Sbirka korah šumskog drvlja i grmlja.
Sbirka drveća i grmlja.
Kemičkim postupkom otiskano lišće šumskog drvlja.

Digitized by Google

Preparirane biljke sa korjenom.
Sbirka svježih biljka.
Fotografičke slike raznih šumskih predjela.
Model ogradah od graba i plota oko šumskih kultura.
Relief jednoga diela I. banske imovne občine.
Razne vrsti šumskog tla.
Ptičja gnjezda sa jajima.
Grafičko predočenje razmjera drvne nadzemne gromade i korenja od bukve i hrasta.
Nacrt šumskog biljevišta.
Hrastove duge.
Jalševe duge.
Hrastove piljenice.
Jalševe piljenice.
Kolarska radnja i to: 2 kotača iz raznovrstnog drva, 2 osovine, 1 šarage i 1 rudo.
Seljačka kuća (čardak) iz Banovine sa Korduna.
Sbirka štapova, gladki i štipani od uzrasta do montiranja štapa.
Podatci o specifi noj i absolutnoj težini raznog šumskog drvlja.
Dvie crne duge izradjene iz hrastovine koja je iz potoka »Glina« iz pieska u dubljini od 4 metra izkopana.
Model ugljevnika, splazanja drvlja i pougljivanje, sa oznakom razmjerja ugljena i drva.
Bukovi ugljen.
Grafičke tabele i tabelarni izkazi i statistički opis.
Rude i kamenje za brusenje, te okamine.
Pregledovid šumah I. banske imovne občine u mjerilu 1:25.000.
Analiza bukovoga i hrastovoga s abla.
Pregledna mapa I. banske imov. občine.
Razstavljeni odrezci od bukve, hrasta, bora i cera, u svrhu predočenja piramide prirasta.
Naravni otisci (kemičkim postupkom) od 4 analizirana stabla i od 4 spojena stabla, a koja predočuju u obliku čunja prirast.
Broj i značaj upravnog i čuvarskog osoblja, te beriva prema površini grafički i tabelarno.
Stanje pasivne I. banske imovne občine, grafički i tabelarno predočeno, u novcu i na drvu.
Relief Kraljevice u primorju, sastavljeno od podvornika I. banske imovne občine Andrije Mihaljevića.

9065. **Imovna občina II. banska:**
Sbirka pupoljaka od drveća i grmlja.
Sbirka svih vrsti drveća.
Preparirane biljke do 5 god., te razne biljke u snopićih od 5 do 20 god. stare.
Fotografije raznih šumskih predjela.
Razne vrsti tla.
Stabla od kestena, bukve i hrasta kitnjaka.
Odrezci od hrasta iz proredjene i neproredjene sastojine.
Model pougljivanja.
Grafičko i tabelarno predočenje prihoda od žirovine, šumske paše lova i ribolova.
Grafičko i tabelarno predočenje šumske štete po ljudih.
Prikazanje štete prouzročene po gubaru.
Izkaz o šumskoj površini razporedano po vrsti uzgoja vrsti drveća, dobnih razreda, drvne gromade i prirasta.
Izkaz o nečistom i čistom prihodu.
Analiza cienah za hrast.
Statistički opis uprave i gospodarenja šuma.
Analiza stabla kestenovog, bukovog i hrasta kitnjaka, te bresta, jasena i hrasta lužnjaka.
Grafičko predočenje medjutimnih užitaka.
Grafičko i tabelarno predočenje prihoda na gradji i ogrievnom drvu u množini i novčanoj vriednosti.
Grafičko predočenje površine raznih dobnih razreda.
Grafičko predočenje drvne gromade raznih dobnih razreda.
Grafičko predoč nje potrajnog prihoda šuma, napram zakonitim pripadnostim pravoužitnika imovne občine.

Digitized by Google

Pregledna mapa na kartah geografičkog zavoda u mjerilu 1 : 25.000.
Broj i značaj upravnog i čuvarskog osoblja, te beriva prema površini grafički i tabelarno predočeno.
Pasivno stanje imovne občine grafički i tabelarno.
Nacrt i troškovnik sgrade gospodarstvenog ureda u Petrinji i šumarije u Dubici.
Nacrt voćarskog vrta u Hrastovici.

9066. **Imovna občina gjurgjevačka:**
Sbirka pupoljaka grmlja i drveća.
Sbirka grmlja i drveća u odrezcih.
Preparirane biljke jedno i dvogodišnje od hrasta, jasena, briesta jalše i bukve.
Od 1 do 10 godinah, raznovrstne biljke u snopićih.
Fotografičke slike svih sgrada imovne občine, zatim hrastovih šumah razne dobe i sječinah, u albumu.
Razne vrsti zemlje u naslagi od 2 met. dubljine.
Abnormiteti raznog drveća.
Poraba šumskog tla za prelazno gospodarsko uživanje od 1890. do 1895. godine uz tabelarni popis površine i prihoda, ter grafički.
Izkaz uz tabelarni opis i grafički, kako je zakup šumskog tla na prelazno poljsko gospodarstvo u u srezu Repašu godimice rasao.
Odrezci hrastovi i jasenovi u prsnoj visini za 4 dobna razreda od 20 do 80 godina.
Ciela stabla hrasta lužnjaka, kitnjaka, jasena, briesta, ariža i jalše.
Uspjeh prorede tabelarno i grafički u hrastovih šumah.
Prihod od žirovine i šumske paše predočeno grafički i tabelarno po pojedinih godinah i ukupno.
Gube od hrasta, bukve, graba, jasena, klena, javora, vrbe, suveza, jabuke, veza i briesta.
Šaš, rogoz i trstika.
Ugljenarstvo, produkcija i vriednost po pojedinih godinah, tabelarno i grafički.
Dva kubična metra ugljena iz Jagnjedovca i Bila.
Hrastove biljke oštećene od požara, tuče i gubara, koloturi uz grafičko tumačenje
Oštete po ljudih grafičko i tabelarno. Bukov rak, biela i crvena trulež hrasta, ter lecanium quercum na hrastu.
Izkaz o šumskoj površini po vrsti tla i uzgoja drveća, dobnih razredah, gromade i prirasta za sve gospodarstvene jedinice.
Izkaz o nečistom i čistom prihodu za pojedine godine, prema naslovu proračuna uz grafičko tumačenje.
Tabelarno i grafički predočen prihod veleprodaje u srezu Repašu od 1874. do 1895. godine po stablu i ukupno.
Statistički opis uprave i gospodarenja šuma.
Inventar po skupinah i ukupno tabelarno.
Analiza hrasta lužnjaka, jasena i jalše grafički i k tomu odgovarajući prorezni čunjevi lužnjaka hrasta i briesta.
Skrižaljka prihoda i prirasta od hrasta lužnjaka, bukve i grabra. Grafičko predočenje površine raznih dobnih razredah po pojedinih gospodarstvenih jedinicah i ukupno.
Pregledna mapa šumah u mjerilu 1 : 75000
Grafičko predočenje drvne gromade po pojedinih gospodarstvenih jedinicah i ukupno.
Voćarski vrt i šumsko biljevište tabelarno i nacrt sa troškovnikom i vriednošću uzgojenih voćakah i biljkah Lovišta Repaš pregledovid i izkaz lovine.

9067. **Imovna občina križevačka:**
Sbirka pupoljaka drveća i grmlja.
Sbirka drveća i grmlja.
Običajni i najuspješniji način sjetve i sadnje predočen slikami.
Preparirane biljke raznog drveća do 5 god.
Snopić raznovrstnih biljaka i drveća umjetnog uzgoja od 5 do 20 god.
Nacrt šumskog biljevišta u Laminci sa tabelarnim predoče-

Digitized by Google

njem broja uzgojenih biljka i troška.
Fotografičke slike raznih sječina, zatim svih sgrada imovne občine kao i voćnjaka i šumskog vrta u albumih.
Slika prikazujuća ogradjivanje i ograbanje kultura i branjevina uz tabelarn i opis.
Zemlja od 3 stojbinska razreda.
Nacrt i opis svega kod imovne občine upotrebljenog orudja za sjetvu i sadnju
Odrezci hrastovih trupaca i razne merkulativne robe njemačke i francezke, kao dužice, balvana, dasaka i mostnica.
Užitak na žirovini i šumskoj paši predočen grafički i tabelarno po godinah i ukupno.
Oštećivanje šumah po ljudih grafički i tabelarno po godinah i ukupno.
Grafički predočena ošteta šumah po gubaru sa 2 hrastova odrezka.
Izkaz o šumskoj površini, razporedano po vrsti uzgoja, vrsti drveća, dobnih razreda, drvne gromade i prirasta pojedince i ukupno za sve gospodarstvene jedinice.
Izkaz o neči stom i čistom prihodu za poj edine godine prema naslovu pro računa i o investicija.
Grafički i tabelarno predočen prihod veleprodaja od god 1890. do 1895. po m³ i po stablu i ukupno u pojedinim šumama.
Statistički opis uprave i gospodarenja šumah imovne občine križevačke.
Inventar po skupinah i ukupno tabelarno.
Analyza hrasta lužnjaka, kitnjaka i bukve sa svimi prirasti itd., grafički i tomu odgovarajući prorezni čunjevi, koji predočuju prirast u debljinu i visinu
Prorezni čunjevi hrasta lužnjaka, kitnjaka i bukve sa naznakom prirasta u debljinu i visinu.
Skrižaljka priboda i prirasta za hrastovu (lužnjaka i kitnjaka) i bukovu šumu.
Grafičko predočenje broja stabala i drvne gromade po jutru za hrast lužnjak, kitnjak i bukvu.
Grafičko predočenje površine raznih dobnih razreda po gospodarstvenih jedinica i ukupno.
Grafičko predočenj za pojedine gospodarstvene jedinice i ukupno glede drvne gromade.
Gospodarstvena osnova šume »Veliki Jantak« sa izkazom površine specialnim sastojnopisom, občenitom i specialnom osnovom, osnovom uzgoja i izkazom opisa medja, sa 3 gospodarstvenovida, 1 pregledovidom.
Pregledna mapa šumah u mjerilu 1 : 50.00.
Grafičko i tabelarno predočenje broja i značaja upravnog i čuvarskog osoblja, te beriva prema površini.
Sgrade imovne občine, kao: gospodarstveni ured, stanovi činovničtva, šumarija i šumara kao i stan vrtlara.
Nacrt i tabelarni opis voćarskoga vrta sa brojem, dobom i vrsti uzgojenih voćakah te troškom.

9068. **Imovna občina gradiška:**
Sbirka sjemenja raznih vrstih drveća i grmlja.
Sbirka pupoljaka raznih vrsti drveća i grmlja.
Sbirka raznih vrstih drveća i grmlja od 50 vrsti drva i grmlja.
Herbarium šumske flore.
Modeli predočujuć najuspješniji način sjetve i sadnje.
Sbirka prepariranih biljkah u raznoj dobi i sbirka svježih biljkah u razsadnjakah i šumah
Nacrt jednog šumskog biljevišta uz izkaz ostalih biljevišta.
Topografičke slike i jedan album o raznih karakterističnih sastojinah.
Izkaz o njegovanju mladih sastojinah.
Modeli predočujuć ogradjivanje i ograbanje branjevinah.
Primjerci i odrezci stabalah predočujuć razne abnormitete glede uzrasta.
Stari hrast i stari jasen te hrastovi i jasenovi mladje dobe u oblom stanju.

Digitized by Google

Snopići izboja hrasta, kao proizvod nizkog šumarenja.
Odrezci na panju za sve vrsti drva od 10 do 10 godina.
Razni produkti kućne industrije od drva, (vilice, nož, čaša) i kućica za pse.
Grafičko i tabelarno predočenje prihoda od žirovine, šumske paše, lova, ribolova, itd.
Odlomci kamenja i ruda, korita, žljeb i ploče pješćenika, zdjela iz ilovače te razne igračke iz iste načinjene.
Snopić lika rogoza i trstike.
Stol od bukove gube.
Opis štete prouzročene ciklonom g. 1891. sa fotografijskimi slikami.
Grafičko i tabelarno predočenje oštete po ljudih u šumah
Odrezci i biljke oštećene po raznih životinjah.
Odrezci raznih bolestih drveta i biljkah.
Čamci za lugarsko osoblje u jednom komadu iz hrastovog stabla izradjeni.
Uprava i gospodarenje u šumah gradiške imovne občine.
Grafičko i tabelarno predočenje raznih i statističkih podataka.
Prorez cjelog stabla u skraćenoj visini i grafičko predočenje prirasta njekojih glavnih vrsti drveća.
Skrižaljka o postotcih odpadaka kod izradbe šumskih proizvodah.
Grafičko i tabelarno predočenje prihoda medjutimnih užitaka, zatim glavnog užitka na gradjevnom i ogrievnom drvu, nadalje razredba dobnih razreda po površini i drvnoj gromadi, napokon potrajni prihod šumah.
Gospodarstvena osnova za nizko šumarenje, gospodarska jedinica »Gostinac«.
Preglednа mapa svijuh šumah imovne občine u mjerilu 1 : 2 000.
Šumska uprava i čuvarsko osoblje, grafičko predočenje broja i znaćaja prema površini.
Nacrt, troškovnici i fotografije sgradah imovne občine.
Nacrt voćarskog vrta, s opisom ostalih voćarskih vrtova.

9069. **Imovna občina brodska:**
Sbirka sjemenja raznog drveća i grmlja.
Sbirka pupoljaka raznog drveća i grmlja.
Herbarium šumske flore.
Preparirane biljke hrasta lužnjaka i kitnjaka
Više snopića mladih hrastova od 3—20 godina.
Fotografičke slike raznih predjela.
Modeli za ogradjivanje zabrana.
Razne vrsti šumskoga tla.
Wianscott hrasta lužnjaka.
Trupaca hrasta lužnjaka.
Dasaka za brodove iz dva hrasta.
Jedna hrpa francezkih dužica.
Jedna hrpa njemačkih dužica i po dva bureta od 100, 50, 25, 15, 10, 5, 2 i 1 akov.
3—4 snopića od 1 m duljine od proredjenih i neproredjenih sastojina
Dva hrasta srednje debljine.
Grafičko predočenje od dohodka od paše, žirovine, lova i šiške.
Grafičko predočenje šumskih šteta.
Sbirka šumskih škodljivih kukaca.
Ozliedjene kore i drvo od raznih kukaca.
Metamorfosa gubara i k tomu hrastov odrezak.
Primjerak crvene truleži
Primjerak hrasta izjedena od Cerambyx heros.
Izkaz o šumskoj površini po vrsti uzgoja, drveća, dobnih razreda, drvne gromade i prirasta.
Izkaz o prihodu i razhodu.
Analiza ciena drva.
Statistički opis uprave i gospodarenja šuma.
Analiza hrastovih stabala.
Jedan hrastov prorezni čunj.
Skrižaljke prihoda i prirasta.
Grafičko predočenje drvne gromade za hrast i bukvu.
Grafičko predočenje površine dobnih razreda.
Grafičko predočenje potrajnog prihoda šuma prema zakonitim pripadno-tima pravoužitnika imov. občine.
Gospodarstvena osnova sa mapama i preglednom kartom go-

Digitized by Google

spodarske jodinice. Izt. Kusara. pregledna mapa na kartama geografičkog zavoda u mjerilu 1 : 25.000.
Zakoni i naredbe.
Predočenje broja i značaja upravnog i čuvarskog osoblja te beriva prema površini.
Nacrti i to: zgrade gospodarstvenog ureda i šumarija.
Nacrt voćarskog vrta.

9070. **Imovna občina petrovaradinska:**
Sbirka sjemenja.
Sbirka drveća i grmlja.
Odrezci glavnih vrsti drva.
Preparirane biljke.
Svježe biljke i to iz biljevišta jedno- i četvero-godišnje hrastove biljke.
Hrastove biljke presadjene u drugoj i trećoj godini.
Dvo- i tro-godišnje nepresadjene hrastove biljke.
Presadjivane omorikove i kestenove biljke.
Dvo- i tro-godišnje u kulturama naravnim načinom uzgojene hrastove biljke.
Izbojci od hrasta lužnjaka, jasena, briesta i klena.
Fotografičke slike o nekim sastojinama i sječinama.
Model ograde zabrana sa tabelarnim predočenjem troškova po tekućem metru.
Lineator za obilježenje redova kod sadnja u biljevištu.
Plug za obilježenje redova kod sadnja i presadjivanja na krčevinama.
Razne vrsti šumskoga tla.
Grafičko predočenje stanja šuma i gospodarstvenih uspjeha u pojedinim gospodarstvenim jedinicama.
Nacrt šumskoga vrta kod šumarija u Klenku i u Surčinu.
Hrpa francezkih dužica po usancama sisačkim.
Podatci o specifičkoj i absolutnoj težini različitih vrsti drva.
Svezak jasikovih krovnih dasaka.
Uzdužni prorezi stabala sa predočenim razvojem prirasta.
Sbirka daščica od različitih vrsti drveća (izblanjatih i politiranih).
Ploča, sastavljena iz različitih vrsti drveća.
Slikovito predočenje drvosjeka u kom se radi.
Sbirka šišaka.
Grafičko predočenje broja krmaka ugonjenih u žir g. 1892.
Grafičko predočenje počinjenih šumskih šteta.
Grafičko predočenje propisanih naknada šumskih šteta počam od g. 1890. do 1895.
Grafičko predočenje užitaka pravoužitnika po katastralnim občinama i reduciranih na pripadnost cielog selišta.
Grafičko i tabelarno predočenje površine sveukupnih gospodarstvenih jedinica.
Skrižaljka o prihodu i razhodu od g. 1886. do 1895.
Grafičko predočenje pripadnosti pravoužitnika na gradju i ogriev po katastralnim občinama.
Grafičko predočenje drvne gromade svih gospodarstvenih jedinica.
Grafičko i tabelarno predočenje o subvencijama izdanih pojedinim katastralnim občinama od g. 1876. do 1895.
Grafičko predočenje o prodanim hrastovim stablima od g. 1886. do 1894.
Grafičko i tabelarno predočenje troškova za krčenje, odvodnju, sjetvu i sadnju na barama od g. 1886. do 1895.
Statistički opis uprave i gospodarenja sa šumama.
Uspjesi o javnim prodajama drva.
Analize stabala od hrasta lužnjaka, cera i briesta.
Skrižaljka o površinama, drvnoj gromadi i godišnjem prihodu.
Grafičko predočenje drvne gromade pojedinih gospodarstvenih jedinica.
Grafično predočenje godišnjeg prihoda za drva u pojedinima gospodarstvenima jedinicama.
Pregledni šumovid u mjerilu 1 : 25.000.
Grafičko i tabelarno predočenje broja službenih kategorija i plaća šumsko-upravnog i čuvarskog osoblja gledom na površinu.

Digitized by Google

Skrižaljka o izdatcima za zastupstvo, šumsko upravno i čuvarsko osoblje.

Fotografičke slike sgrada imovne občine i k istim spadajućih nacrta i troškovnika.

9071. **Izložb. odbor**, Djakovo, Vi.:
Sbirka šumskog sjemenja i voća u glicetumu, kolekcija pupova i grančica na kartonu.

9072. **Izložb. odbor**, Našice, Vi.:
Kartografički snimak područnih urbarialnih šumah uz opis sastojinah po vrsti drveća i uzgojnog doba.

9073. **Izložb. odbor**, Požega:
Razne sbirke sjemenja i pupoljaka, abnormiteta, absurditeta, herbar, voće, likovina, trska i guba.

9074. **Izložb. odbor**, Slatina, Vi.:
Okamenine drva i pougljenjeno drvo izvadjeno 40 m izpod korita Drave.

9075. **Kraljević** pl. **Ladislav**, Varaždin, Va.:
Zasidreni čavao za pričvršćivanje željezničkih šinjah, pribijanje dasakah itd., vlastitog izuma.

9076. **Kuzma Julio**, Zagreb:
Šumarske karte.

9077. **Leš Gašpar**, Ravnagora, MR.:
Orudje za izradjivavje hrastovih dužicah.

9078. **Padewieth M.**, Senj, LK.:
Sbirka kukacah, raznih kvara i metamorfoza.

9079. **Petrinja grad**, Z.:
Gospodarstvena osnova o nacrtih, sbirka sjemenja, sbirka puplja i mlazova, herbari i kolutari stabalâ.

9080. **Pfister Josip**, Zagreb:
Herbar sa Sljemena.
Relief-karta 1 : 25.000.

9081. **Plötzer Josip**, Ravnagora, MR.:
Model vodne pilane.

9082. **Radošević M.**, šumarnik, Zagreb:
Šumarske karte.

9083. **Schmidinger Josip**, Požega, P.:
Sbirka sjemena svih vrsti drveća i grmlja.
Sbirka pupoljaka od svih vrsti drveća i grmlja.
Herbarium svekolike nizke i visoke šumske flore.
Ploča sastavljena od svih vrsti drveća, koje uspjeva u županiji požežkoj.
Sbirka leptirah pohvatanih tečajem godine 1895. po šumama županije požežke.
Sbirka raznog kamenja i ugljena županije požežke.

9084. **Šumarsko osoblje** šumah zemalj. zajednica u kotarih: Zlatar, Novimarof, Varaždin, Ludbreg, Krapina.
Oko 15—20 odrezaka bukovine (na panju) predstavljajući prirast bukovine iz šuma Ivančice u raznoj dobi od 10 cm. do najdebljeg.
U jednom sanduku izrezci od stabala razne vrsti drveća, predstavljajući prirast drvne gromade. — 10 kom. odrezaka bukovog drva razne dobe izraslog na briegovih. 2 komada bukove gube. Rak-rana na bukvi prouzročena od nectrix-ditissima. Jedna hrastova zarastlina. 3 koluta bukova sa 60, 80 i 100 cm. promjera. 1 javorov kolut sa 50 cm. promjera. 6 komada bukovih gljiva za dekoraciju. Grabrova grana izrašćena u četverokutu. 2 jalšova štapa obraštena sa gužvom. Hrastova grana u slici puške. Hrastova grana sa 2 kvrge. Javorov štap narezuckan. 2 sraščena klena. Jalšova grana u slici biskupskog štapa. Više komada jalšovih grana pločasto izraslih. 30 godišnja bukva razdvojena i sraščena. 2 jasena 38—40 godina izrašćena. 20 god. bukvić rašljastog uzrasta Trorašljast klien sraščen. Usljed kvrga zakržljani briest. Veliki klien, kojemu je usljed nametnica sva kora razpucana, zatim jedan srednji i jedan mali. 25-godišnji bukov panj u slici tronožka. Klienovo deblo sa 4 rašlje sraščene. Bukovo deblo sa sraščenimi granami. Bukovo deblo sa u okrug sraščenom granom. Briest sraščen kao O. Bukvić sraščen u slici harfe. Hrastić u slici svećnjaka sa kvrgami. 2 sraščena bukvića.

Digitized by Google

Dvie bukve sraščene sa tankom granom. Dva grabra sraščena u slici O i rašijasta. Grabrova grana takodjer sraščena i rašljasta. Jedan briest abnormalnog uzrasta. 30 komada odrezaka različitih vrstih drva i to: od bora, bukve, jasena, kliena, javora, hrasta, briesta, jagnjeta, jalše, topole i kestena sa promjerom od 11—85 cm.

9085. **Šumarski ured,** Vukovar, S., vlastelinstvo grofa Dragutina Eltza. Sastojnovid.
Fotografičke slike.
Odrezci raznih stabala.
Preparirane biljke.

9086. **Šumarstvo Grubišnopolje:**
Sbirka koluturica svih vrstih drveća u područnih šumah.

9087. **Šumarsko-dohodarstveni ured gospoštije pl. obitelji Ghyczy,** Čabar, MR.:
Reliefkarta gospoštije Čabar.
Grafička predočenja prvenstva.
Pregledne karte vlastelinskog dobra.
Biljke raznih štetinjača.

9088. **Uprava kneževskih dobara Schaumburg-Lippe,** Virovitica, Vi.:
Gospodarska osnova, razno orudje za kultiviranje šuma, odrezci raznih vrsti drveća Fotografičke slike raznih šumskih predjela. Okamenine.

9089. **Vončina Šimun,** Ravnagora, MR.:
Orudje za izradjivanje dužicah.

9090. **Wormastiny Eduard,**
Sbirka hrastova iz hrvatske flore u deset drvenih kutija.

Uprava državnih šuma.

9091. **Kralj. šumarsko ravnateljstvo u Zagrebu:**
6 brzojavnih stupova od kestenovine svaki 8 m dug, 22 cm debel. 12 kom. željezničkih podvlaka (šlippera) iz kestenovine i dužica u piramidi. Ručna industrija kao: žlice, zdjele, lopate, lule, frule, frulice, palice itd. iz drva; lugarski stan u modelu iz drva. Fotografije raznih šumskih predjela iz okružja šumarskog ravnateljstva nadšumarskog ureda u Vinkovcih i šumskog ureda otočkog u okvirima, 16 komada. Nacrt zaselačke kolonije na Plitvičkih jezerih u okviru. Slike nekih zanimivih predjela plitvičkih jezera 5 komada. Pregledni nacrt plitvičkih jezera 1 kom i nacrt hotela. Nacrt za graditi se imajuće zaselke na istih jezerih, 5 kom. Mjestne skrižaljke za kubiciranje stojećih stabala u drž. šumama. Grafička predložba prirasta jelovih i bukovih stabala u gorskom kotaru. Razne nadjevene lovine i to: vidra, jazavac, lisica, divlja mačka, 5 detela, kobac. (U izložbi lova).

Izradjeno drvo iz drž. šumah po poduzetnicih:

9092. **Felix Neuberger i sin,** Rieka, MR.:
Iz kraških prebornih šuma jedno jelovo stablo u duljini od 24 m debelj, 53 cm; isto jedno bukovo 12 m dugo 72 cm debelo. 1 bordonal 52/54 deb. 21·3 m dug. iz kraških suma. Po Pfisterovu izumu impregnirana 2 kom. tavalluna 10 cm deb. 35 cm široka i 4·5 m duga. 2 jelova trupca iz kraških šuma 4·5 m dug. 70 cm deb. Jelova i bukova piljena roba 200 kom. iz kraških šuma. 25 kom. piljenih tavoletta, 20 kom. bukovih testoni i 10 kom. bukovih decimali. 10 kom. ciepanog drva za resonnanc 1·5 m. dug., 1 kom. javorov rebraš. Bukova vesla na pol i sasma izradjena. 4 kom. 13 m dug., 4 kom. 8·5 m dug., 4 kom. 6·4 m duga Bukova vesla po 4 kom. u duljini od 5·3 m, 4·2 m i 2·2 m. Bukove dužice od 1 m duljine i 0·85 m dulj. po 50 kom. (Iz drž. šumah).

9093. **Funk i Heinrich,** Karlovac, Z.:
Mladice za batine (Congo) u naravnom, izštipanom i izradjenom stanju iz držav. šuma.

9094. **Tvornica drvenih proizvoda,** Vrbovsko, BK.:
1 svez. 10 kom. Tavolette uso Genua.

Digitized by Google

1 svez. 15 kom. Tavolette uso Croatia.
2 omota bukove žaganice s nožom rezano.
1 svez jalšove i 1 svez topolove žaganice.
8 komada cedrovih sanduka za smotke Reg. Media.
15 kom. cedrovih sanduka za smotke Regalia.
15 kom. cedrovih sanduka za smotke Trabuco.
30 kom. cedrovih sanduka za smotke Operas.
30 kom. bukovih škrinjica za smotke Britanica.
30 kom. bukovih škrinjica za smotke Operas.
30 kom. jalšovih škrinjica za za smotke Britanica.
1 garnitura 10 komada bukovih škrinjica.
1 garnitura 10 komada jalšovih škrinjica.
1 garnitura 10 komada topolovih škrinjica.
2 sanduka štapova za pakete manje i veće vrsti.
1 kolekcija štapova za cigarette.
24 kom. škrinjica sa staklom za slanje uzora od vina, rakije itd. Bukove škatuljice za pakovanje »kolomazila«. Bukovi lajtići jedan u drugom. 1 sanduk bukove friese.

9095. **Kr. nadšumarski ured**, Vinkovci, S.:
Sbirka razne kolarske robe. Grafična predočba prirasta hrastovih stabala iz slavonskih državnih šumah. 30 kom. bukovih šlippera. Grafično predočenje hidrografičkih odnošaja državnih i investicionalnih šuma u Posavini.

Izradjeno od drva iz drž. šuma:

9096. **Slavonsko drvoproizvodno društvo Alois pl. Tüköry i drug**, Vrbanja, S.:
Izradba hrastovine za ciepanu robu. Razni piljeni hrastovi materijal i zrakovite tavaluni (Spiegelholzpfosten) i daske. 3 kocke, svaka 1 kub. metar. Predočba izradjivanja hrastovine u šumi i to: izradba hrastovih trupaca u šumi za piljenice (piljenu robu); pilom u jarmu u najvećih dimenzijah za piljenje priredjeni trupci na konjima; za Wainscoti izradjeni hrastovi trupci; za Boules izradjeni hrastovi trupci; za gradnju željezn. kola izradjeni tavalluni; sbirka francezkih i njemačkih hrastovih duga i dužica.

9097. **Kr. šumarski ured**, Otočac, LK.:
Rebraš od javorovine 2 komada, javorovina za klaviaturu 3 kom. Smrikovina za glasovire (resonnanc) 6 komada. Bukova vesla od svake vrsti 14 kom. ciepana i na pol izradjena, 6 komada posve izradjena; javorova vesla za c. i kr. mornaricu. Smrekove i bukove dužice od svake vrsti po 10 komada.

9098. **Krajiška investicionalna zaklada**:
Kraški brežuljak posadjen sa raznimi na krasu rastućimi biljkami prikazujući običaj sadnje. Album sa fotografijami najznamenitijih predjela primorskoga krasa uz kratki opis dosele obavljenih kulturnih radnja i potrošenih svota. Sbirka kod kulturnih radnja na krasu i u bilješištu upotrebljenog orudja. Sbirka pupolja na primorskom krasu rastućeg drvlja i grmlja. Sbirka sjemenja. Plastička mapa biljevišta za kraške nasade u Sv. Mihovilu nad Senjom. Grafička predočba vrhu dosele izdanih novčanih svota za pošumljenje primor. krasa, nabavljenog sjemenja i pošumljenih površina. Grafička predočba dosele sječenih površina u šumah izlučenih za investicionalnu zakladu uz naznaku drvne množine, procienjene i prodajne ciene uz nahod u koju svrhu su potrošene.

2. Proizvodi šumarstva i šumske industrije.

a) Razni:

9099. **Aotoš Ivan**, kr. kotar. šumar, Slatina, Vi:
Abnormalni grabovi odrezak za šumarski paviljon.

Digitized by Google

9100. **Beck Albert**, Vinkovci, S.:
Šiške od g. 1894.

9101. **Blühweiss**, Bisag, Va.:
Proizvodi šumske industrije.

9102. **Cerych A.**, Miirovica, S.:
Proizvodi hrastovog izvadka i kemički proizvodi iz drva.

9103. **Fodor J.**, Feričanci, Vi.:
Odrezak jasenovog drva.

9104. **Guttmann S. H.**, Belišće, S.:
Neizradjeno drvo i tanin.

9105. **Imovna občina Cvetković**, Z.:
Hrastovo, johino i jasenovo stablo.

9106. **Izložbeni odbor Virovitica**, Vi.:
Kola od vinjage natovarena mladimi hrastići, komad hrastovine koji je mnogo godina pod vodom ležao, hrastova jezgra kroz marvu prošupljena, hvataljka za ptice.

9107. **Kohn i sin**, Brod, P.:
Šiške.

9108. **Mimić Milan**, Okučani, P.:
Šiška.

9109. **Momčilović M.**, Sisak, Z.:
Žir.

9110. **Neuberger Felix i sin**, Rieka:
Razne figure od drveta.

9111. **Neuschloss Dragutin i sin**, Našice, Vi.:
Razni proizvodi šumskoga gospodarstva i tanin.

9112. **Obiteljsko dobro Čabar obitelji pl. Ghyczy**, MR.:
Tri komada bukovih tanjura.
Jedna bukova zdjelica.
Sedam bukovih kutlača (lopata).
Jndna jelova pilena daska za posvodjenje.
Jedan škav za vodu (omorikov).
Deset bukovih vesla i 9 bukovih šubija.
Dvanaest svežanja omorikovih dužica za vinske bačve, svaki svežanj po pol tovara (12 vrsti dužica).
Četiri komada odrezaka od jelve, omorike, bukve i javora.
Jedan komad vodskog kosa (Wasseramsel) Sturnus cinclus ili Cinelus aquaticus za nadjenuti.

9113. **Planer Dragutin**, Sisak, Z.:
Žir za sjeme i industrijalnu porabu, jedno i dvogodišnji hrastići iz vlastitog šumskog vrta.

9114. **Pollak Makso i sin**, Daruvar, P.:
Dužice, balvani i šveleri.

9115. **Prometno dioničarsko družtvo u Belovaru**, BK.:
Gradjevni materijal za željeznice.

9116. **Ranabauer Viktor**, Otok, S.:
Jasenova izrastlina.

9117. **Reiner Mijo i dr.**, Požega, P.:
Parketi, pokućtvo za seljake, drvene sprave, razni drveni, proizvodi, drveni ugalj.

9118. **Serger i drug**, veletržci, Gradec, BK.:
Različita rezana hrastovina.

9119. **Schwarz Hinko**, Novi Marof, Va.
Razni proizvodi šumarstva.

9120. **Turcich A.**, Sisak, Z.:
Jasenove duge, planke i gradja.

9121. **Turković Dragutin**, Kutjevo, P.:
Podpuno uredjena seljačka soba.

9122. **Tvornica parketa i paropila**, Zagreb:
Masivne parkete i dužice.

9123. **Vlastelinstvo grofa Marka Bombellesa** ml., Opeka, Va.:
8 kom. hrastovih trupaca po 1 met. dugih, na kojih se opaža usljed raznih ozleda bolest »hrastov rak«.

9124. **Vlastelinstvo grofa Eltza**, Vukovar, S.:
Razni šumski proizvodi.

9125. **Vlastelinstvo Francisci** pl. **Hinko**, i barun Lepel G. Severin, MR.:
Jelovo, bukovo, javorovo, borovo, grabrovo i hrastovo drvo za tehničku porabu.

9126. **Vlastelinstvo grofa Oskara Keglevića**, Lobor, Va.:
Jedan stol sa uloženimi odrezci od 65 vrstih našega drveća i to u surovom stanju, te u izradjenom politiranom stanju.

9127. **Vlastelinstvo Kutjevo**, P.:
Razna bukova i hrastova rezana gradja.

9128. **Vlastel. kneza Schaumburg-Lippe**, Čabar, MR.:
Razni proizvodi šumarstva.

Digitized by Google

9129. **Weiss** pl. **Aleksander**, Zagreb:
Hrastova gradja, hrastovi sliperi, hrastove dužice, podvlake, bukove dužice, podvlaci, 2 debla javorova.

9130. **Weiss Franjo**, Sisak, Z.:
Žir i šišarice.

9131. **Zimmer Josip**, Osiek, Vi.:
1 piramida iz raznovrstnog drvlja, 1 kolekcija korisnog drva.

9832. **Zimmer Petar**, trgovac, Osiek, Vi.:
Razne vrsti drva za tehničku porabu.

9133. **Živković Filip**, Niemci, S.:
Žir.

b) Štapovi, kamiši i kefe.

9134. **Allnocha** baruna tvornica štapova, Bregana, Z.:
Štapovi za kišo- i suncobrane, za šetnju i planinska družtva.

9135. **Bertić Marijan**, S.:
Štapovi šareni za šetnju.

9136. **Bogdanović Antun**, M. Pisanica, BK.:
Drveni štap.
Drvena lula.

9137. **Brlakovlć Antun**, Popovača. BK.:
Raznoliki štapovi.

9138. **Cikuša Petar**, V. Pisanica, BK.:
Lula.

9139. **Černahaus Franjo**, Križevci, BK.:
Škrinjica sa kefarskim poslom.

9140. **Drobac Jovo**, Glogovo, LK.:
Lula.

9141. **Katušić Antun**, Retkovci, S.:
3 šarena štapa.

9142. **Kramer S. H.**, Karlovac, Z.:
Kongo-batine iz šume dra. N. pl. Jurkovića.

9143. **Kreil Antun**, Vinkovci, S.:
100 kom. kamiša.

9144. **Lakota Antun**, Tomašica, BK.:
5 kom. lula.

9145. **Löwy i Fuchs**, Orahovica, Vi.:
Višnjevina za kamiše i štapove.

9146. **Mayer i Wolkenfeld**, tvornica kefâ i metala u N. Ćiču, Z.:
Razne metle i kefe; surovine za proizvadjanje kefâ i metala.

9147. **Podobnik Juraj**, Ravnagora, MR.:
Jedna kefa.

9148. **Polak Stjepan**, Sušica, MR.:
2 drvene lule.

9149. **Spitzer Jakob**, tvornica štapova, Orahovica, Vi.:
Višnjevi kamiši, štapovi i lule.

9150. **Sutić Ante**, Prvansele, LK.:
Lule razne vrsti.

9151. **Šoš Stjepan**, Kozica, Vi.:
Iz jednog komada izrezani štap.
Drvena solenka.
Drvena šibičarka.

9152. **Špoljarec Tomo**, Repinac, BK.:
4 kom. štapovah.

9153. **Šutić Nikola**, Prvanšelo LK.:
Lule razne vrsti.

9154. **Tomašević Šimo**, Vinkovci, S.:
Štapovi za šetnju.

9155. **Tomin Živko**, Harkanovci, Vi.:
Lula.

9156. **Vuković Gjuro** ml., Vinkovci, S.
Štapovi i tikvice.

c) Gospodarsko orudje i kućno posudje od drva.

9157. **Bresslauer W.** sin, Daruvar, P.:
Proizvzdi od drva za ratarske svrhe.

9158. **Čulek Jakov**, Krapina, Va.:
Kolovrat.

9159. **Deutsch Vatroslav** Vočin, Vi.:
Razne vrsti lopate.
Tačke.
Ino ratarsko orudje.

9160. **Eliaš Franjo**, Sladojevci, Vi.:
Drvena ornica.

9161. **Justus Aleksander**, Osjek, Vt.:
Ratarsko orudje.

9162. **Masohansker i Kremsir**, Gjulaves, P.:
U cielo sažežena lopata drvena za uglen.

9163. **Nuber**, Osjek, Vi.:
Gospodarsko orudje.

9164. **Piklić Ivan**, Zagreb, Z.:
Gajba za ptice.

9165. **Plešnićar Franjo**, Kutina, BK.:
Ljestve.
Vile.
Jaram.
Zubaće.
Rolja.

Digitized by Google

9166. **Pötzold Ljudevit**, Vrabče, Z.:
Kolovrat.
Preslrca.

9167. **Rukavina Josip**, Samarica, BK.:
Vile.
Zubače od drva.

9168. **Weiss Josip**, Mikluš, Vi.:
Vile sa bielim držalom.
Vile sa modrim natopljenim držkom.
Kosište od bukova drveta.
Ladjarska loputa.
2 žitne lopate.
Lopata za štalu.
Držala za krampe.
Motike i sjekiru od grabovog i bukovog drveta.

d) Košaračke radnje.

9169. **Bogović Marko**, Križevac, BK.:
Dječja kolica.

9170. **Erhartić Josip**, Križevac, BK.:
Mlin (model), koji će litra vode tjerat.
Šivaći stolić u kom 26 glasbenika svira.
Lânac 8 metri dug iz 1 komada drva.
Kutija za žigice.

9171. **Komlinović Mijo**, Petrinja, Z.:
Putina korpa kockovana.
2 proste jednom šipkom pravite,
10 Štefanija korpa sa 2 poklopca.
10 koferića malih za djecu.
15 fini korpa za export.
2 papir korpe 1 povlačena 1 lagirana.
5 korpica različitih.
2 zidne korpe.
Radna korpa povlačena.
Radna korpa lagirana.
Luster od šibe
Prosta korpa.
Korpa za pralo.
Koljevka.
Noćna korpa.
Cvjetni stol.
5 korpa.
Cvjetna korpa.
Tačke.
Korpa za posjetnice.

9172. **Košaračka škola**, Zemun, S.:
Proizvodi košaračtva 37 komada.

9172. a. **Nemeth Stjepan**, Petrovaradin, S.:
Košara za na zid.
Košara za cvieće.
Košara za papir.
Košara tržna fina.
Košara ručna sa 2 poklopa.
Košara za voće.
Košara putna,
Košara za posjetnice.
Košara za ručni rad.
Krošnja
Korpa okrugla.

9173. **Planer Dragutin**, Sisak, Z.:
Košare iz vrbovog šibja.
Košare iz slame.
Košara iz mješovitog materijala.

II. Lov i sredstva mu.

1. Obće hrv. družtvo za gojenje lova i ribarstva u Zagrebu.

Družtvo je osnovano god. 1890, te stoji pod Visokim pokroviteljstvom Njegove carske i kraljevske Visosti g. Nadvojvode Franje Ferdinanda od Austrije-Este

U smislu po vis. kr. hrvatsko-slavon.-dalm. zemaljskoj vladi, odjelu za unutarnje poslove, odpisom od 30. lipnja god. 1891 br. 21.086 odobrenih družtvenih pravila, imade družtvo:

a) pravo držati javne skupštine kao i sazivati polag potrebe sastanke na raznih mjestih Hrvatske i Slavonije, u svrhu većanja u poslovih lova i ribarstva, kao i zakona o lovu i ribolovu, kojom se prigodom mogu i poučni izleti obdržavati;
b) stoji u savezu sa sličnimi i srodnimi strukovnimi družtvi tu- i inozemstva;
c) sakuplja znanstvena djela o lovstvu i ribarstvu i tomu srodnih grana;
d) izdaje strukovne časopise i knjige, u svrhu razvitka hrvatske lovačke knjige;
e) priredjuje izložbe lovačkih i ribolovnih sprema i proizvoda;
f) nastoji oko provadjanja i obdržavanja lovozaštitnih pro-

Digitized by Google

pisa, nastojeć, da se postojeći zakoni i propisi o lovu i ribolovu što točnije izvršivaju, podnašajući u tom smislu i kralj. zemaljskoj vladi, svrsi shodne predloge, predstavke i vještačka mnienja;

g) podupire nastojanja vlastnika lovišta, oko podignuća lova i ribolova;

h) nastoji svojim putem, te u okviru postojećih zakonskih propisa, oko preprieèenja i umanenja lovokradja, kao i tomu sličnih prekršaja, zakona i naredaba o lovu i ribolovu;

i) izriče priznanja i dieli nagrade osobito vriednim nadzirateljem lova i inim osobam. koje svrhe družtva promiću, zvjerokradice, kriomčare ili kupce kao i prodavaoce ukradjenih ili za dobe lovostaje ubijene divljači i riba, takovim načinom prijave, da ih zaslužena kazan stigne;

j) podupire uvadjanje takovih pomagala i uredba svake vrsti, kojimi se lov i odnošaji lova i ribolova u zemlji u obće unapredjivati mogu; i napokon

k) daje podpore šumarskom, lovačkom i ribarskom osoblju, koje bude izvršivajući svoje dužnosti, po zvjerokradicah ranjeno, kao i udovam i sirotčadi u takovih sgoda ubijenog osoblja.

Sjedište družtva jest u Zagrebu Družtvo broji članove: 1. utemeljiteljne; 2. podupirajuće; 3. redovite članove prvoga razreda; 4. članove nadzirače lova i 5. začastne članove.

Ukupni broj članova iznaša danas 500. Nepotrošiva temeljna glavnica družtva iznaša 2.700 for. — Redoviti godišnji prihod i razhod t. g. 1.950 for. — Uz to izdaje družtvo i svoj vlastiti organ »Lovačko-ribarski viestnik«, kojega svi članovi družtva bezplatno dobivaju.

Pravo lova vrši se u Hrvatskoj i Slavoniji na temelju ustanova zakona od 27. travnja 1893. g.

Izložitelji skupne izložbe družtva:

9174. Njegova carska i kralj. Visost g. nadvojvoda **Leopold Salvator**, Zagreb, Z.:
Medvjed ubijen g. 1896 u Modruškoj Kapeli.

9175. **Agjić Prokop**, kot. šumar, Glina, MR.:
3 para jelenjih rogova.
6 pari srnečjih rogova iz Banovine.

9176. **Barac Milutin**, ravnatelj rafinerije petroleja itd. na Rieci:
Model t. z. labora, t. j. sprema kako ju Primorci rabe za hvatanje raznolike divljači.
Razne ptice iz Primorja i okolice riečke.

9177. **Bombelles** grof **Marko** ml., ces. i kr. komornik i veleposjednik itd.
Opeka:
80 pari srnečjih rogova iz vlastelinskih lovišta.
2 para rogova od lanjaca iz vlastelinskih zvjerinjaka.
Grupa orlova (3 kom.) iz vlastelinskih zvjerinjaka.
Sovoljugu buljinu ili ušaru.
Abnormalnog gnjetla.
Divlju mačku.
Srndačevu glavu (abnormalno razvijenu).
Jelenje rogove.
2 para nadjenih odbočenih jelenjih rogova.
Glavu od vepra.
Bielu krešteliću.

9178. **Belamarić Šime**, kr. kot. šumar, Ludbreg:
Grupa triju raznobojnih vjevérica.
Par gnjuraca.
Jelenje rogovlje.
Srnečje rogovlje.
Sedam raznovrstnih zamka i stupica, kakovimi se služe zvjerokradice i krivolovci po Podravini.

9179. **Ceraj** pl. **Cerić Konrad**, ljekarnik, Križevac, BK.:
Ćuk (Steinhautz).
Par vjetrušukopčica (Rothfussfalke).
Par žuna (Mauer Spechte).
6 pari srnečjih rogova.
6 srnečjih glava.
Jelensku glavu. Sve iz vlastitog lovišta.

Digitized by Google

9180. **Dragičević Svetozar**, posjednik, Vukovar,
Starinski rog za barut.

9181. **Eltz** grof **Jakov**, Njeg. ces. i kr. Veličanstva tajni savjetnik, veleposjednik itd. Vukovar, S.:
Vuka ubijenog g. 1893 u vlastelinskom lovištu.
Kolekcija srnećih parožaka iz vlastelinskog lovišta.

9182. **Erdödy** grof **Rudolf**, Njeg. c. i kr. Veličanstva tajni savjetnik, veleposjednik, Novimarof,
50 pari sernečjeg rogovlja iz vlastelinskog lovišta.
2 para jelenjih rogova.
Grupa ptica grabilica.

9183. **Erdödy** grof **Stjepan**, veleposjednik itd., Jaska:
Vepra ubijenog godine 1894. u Izimju.
Kurjaka ubijenog godine 1890. u Kupčini.

9184. **Francisey** pl. **Hinko**, c. i kr. komornik, veleposjednik, Samobor, Z.:
Medvjeda ubijena g. 1894. u Severinu na Kupi.

9185. **Ghyzcy** pl. **Milan**, kr. minist. savjetnik, veleposjednik itd. Čabar, MR.:
Medvjeda ubijenog u vlastel. lovištu god. 1888
20 pari srnećih rogova.
6 pari rogova od lanjca.

9186. **Gazdović Dragutin**, Odvorac, P.:
Starinski rog za barut.

9187. **Josipovich** pl. **Ljudevit**, Comes pl. Composesorata Turopolje itd., Kurilovec, Z.:
Labuda ubijenog godine 1891. u Kurilovcu.

9188. **Jovanović Branko**, kr. umir. septemvir itd., Zagreb:
Tetrieba od g. 1894.

9189. **Kesterčanek Franjo**, kr. profesor, Križevci, BK.:
Više hrvatskih lovačkih djelah vlastitog izdanja.

9190. **Krajcsovics-Iločki** pl. **Otto**, kralj. odsječ predstojnik. Zagreb:
Velikog tetrieba ubijenog u Kapeli g. 1894.
Bielog labuda ubitog g. 1894. u okolici Zagrebu.

9191. **Kralj Napoleon**, c. i kr. konjanički satnik, Zagreb:
Abnormalno srneće rogovlje.

9192. **Kögl Antun**, Zagreb:
Vuk.

9193. **Kulmer** grof **Miroslav**, Šeštine, Z.:
Sbirka rogova.

9194. **Lopate Vjenceslav**, šumar vlastelinstva Našice:
6 pari srnećih rogova.

9195. **Majlath** grof **Ladislav**, veleposjednik, D. Miholjac:
6 parih jelenjih rogovah iz Podravine.

9196. **Müller Miroslav**, vlastel. šumarski upravitelj, Ludbreg:
Orla crndaća (Goldadler) ubijena kod Ludbrega g. 1894.

9197. **Majnarić Nikola**, posjednik, Ravnagora:
Raznovrstne kože divlje zvjeradi ubijene u Gorskom kotaru.

9198. **Neuberger Felix**, vlastelin, Sušica:
Velikoga tetrieba ubijena godine 1895. na Smolniku.

9199. **Oršegović** barun **Metel**, Gušterovec, BK.:
Razni rogovi.

9200. **Plötzer Josip**, posjednik, Ravnagora:
Kolekcija lovačkih trofeja.

9201. **Pfister Josip**, inžinir i posjednik, Zagreb:
Grupa raznolikih ptica grabilica pred sovoljugom.

9202. **Radošević Mijo**, šumarnik, Zagreb:
Starinski rog za barut iz Slavonije.

9203. **Ružička August**, Zagreb:
Rogovi od srnjaka i jelena.

9204. **Schmidinger Josip**, kr. žup. šum. nadzornik, Požega:
6 parih jelenjih rogova iz Slavonije.
3 para rogova lanjaca iz Slavonije.
150 pari srnećih rogova iz Slavonije.
7 komada raznih ptica grabilica.

9205. **Šašel Jakob**, puškar, Karlovac:
Lovačka puška vlastitog sustava.

9206. **Tomić Stjepan**, kotarski šumar Daruvar:
Starinski rog za barut.

Digitized by Google

9207. **Všetečka Vojtjeh**, knež. nadšumar, Cerje:
4 para jelenjih rogova.
4 para rogova od lanjaca.
60 pari srnećih rogova.
Sobov rog nadjen god. 1890 u zemlji kod Cerja.

9208. **Wickerhauser Tošo** dr., primarni liečnik, Zagreb:
Velikog tetrieba ubijenog godine 1893. u Lokvah.

9209. **Wolf Robert**, vlastelinski šumar, Našice:
12 pari jelenskih rogova.

9210. **Vrgoč Jago**, posjednik, Sesvete:
Lovačku pušku.

9211. **Zikmundowsky Ferdo**, Zagreb:
Lještarka. sova, vjeverica, 12 rogova od srndaća.

9212. **Kr. šumarsko i gospodarsko učilište**, Križevci, BK.:
Par srna ubijenih g. 1896. u Kalniku.
Jazavce iz zavodskih lovišta od g. 1895
Lisice iz zav. lov. od g. 1895.
Kolekciju jelenjih i srnećih rogovah.

9213. **Obće hrvatsko družtvo za gojenje lova i ribarstva**, Zagreb:
Povelje. družtvena pravila, knjige i znakovi
Veliku kolekciju raznovrstne, po družtv nih članovih tečajem zime g. 1895./96 po Hrvatskoj i Slavoniji ubijene divljadi i zvjeradi.

Divljač u skupinah:

9214. **Barać Milutin**, Rieka, MR.:
Pljenor.

9215. **Bombelles** grof **Marko** ml., Opeka, S.:
Sivi sokolovi i fazan.
Škanjac mišar i fazan.
Fasani.
Trćke.
Lisica i fazan.
Sokol sivi.
Zec.
Trćke.
Vretna.

9216. **Imovna občina**, Gradiška:
Divl a mačka.
Vukovi.

9217. **Pfister Josip**, Zagreb:
Gavran i tetrieb.

9218. **Popović N.**, Zemun:
Orao stekavac.

9219. **Rauch** barun **Geza**, dr., Zagreb:
Pozviždač.

9220. **Schmidinger Josip**, Požega, P.:
Škanjac i vrana.
Škanjae bielorepi.

9221. **Šumarsko ravnateljstvo**, Zagreb:
Škanjac.
Torac.
Kobac ptičar.
Kuna zlatica.
Jastrebovi kokošari.
Vuk.
Divlje mačke.
Sup bjeloglavi.
Lasica.
Žune.

9222. **Šumarija**, Vinkovci, S.:
Kune.

9223. **Šumarija**, Fruška gora:
Sup starješina.
Orao.

9224. **Šumarija**, Senj:
Vranac.
Vuk.
Lisica.

9225. **Zagrebačka lovačka udruga**, Zagreb:
Torac.
Kobac sa vjevericom.
Divlja mačka.
Sova utina i kreštelica.
Sova močvarica.
Kobac ptičar.
Lisice.
Lisice i race.
2 škanjca gaćaša.
Torac u gniezdu.
Torac sa fasanima.
Jastreb kokošar.
Gavran.
Vidre.
Škanjac mišar.

9226. **Zikmundowsky Ferdo**, Zagreb:
Sova utina.
Jarebice.

2. Posebni izložitelji.

9227. **Balić Marko**, Otok, S.:
1 puška za zvierokradice.

Digitized by Google

9228. **Bellamarić S.**, kralj. kot. šumar, Ludbreg, Va.:
Spruga stojeća za hvatanje vrana, svraka i kreštelica.
Klip kukuruza sa zamkami za hvatanje sitnih ptica.
Zamke na špagi za hvatanje trčaka.
Zamke na daski za hvatanje trčaka.
Kotač sa zamkami za hvatanje trčaka.
»Pruglo« za hvatanje kreštelica i drugih ptica.
Zamke od žice za hvatanje zeceva.
Jelenovi rogovi.
Veliki gnjurac mužak i ženka (nadieveni).
Srednji ronac (nadieven).
Tri vjeverice (nadievene), crvena, crna i siva.

9229. **Boričić Mirko**, Slakovci, S.:
1 gavran, 1 vrana, 1 svraka.

9230. **Bosanac Stevo**, Lipovčani, BK.:
2 Pištolje kremenjače.

9231. **Bukvić Sava**, Otok, S.:
1 puška za zvierokradice.

9232. **Dumonjić Adolf**, Požega, P.:
1 puška od zvjerokradice.
2 pruglje za hvatanje brananjaka i veće škodljive ptice.
Sbirka raznih rogova od zvjeradi, i to:
6 rogova od jelena,
3 roga od jelena šarenjaka,
125 rogova od srndaća,
7 nadjevenih raznih ptica.

9233. **Filipović Adam**, Ivankovo, S.:
1 lisica.

9234. **Galović Adam**, Ivankovo, S.:
2 sove.

9235. **Galović Marko**, Otok, S.:
2 stupice za hvatanje grabežljivaca.

9236. **Grabić Marko**, Ivankovo, S.:
1 tvor, 1 kuna.

9237. **Haas**, Vinkovci, S.:
1 sova.

9238. **Henn Rudolf**, Vinkovci, S.:
1 sova, 1 patka.

9239. **Ivošević Petar**, Mirkovci, S.:
1 tvor.

9240. **Izložbeni odbor kot. Vlakovce**, S.:
Stupica za hvatanje lisicah itd.
Dvie puške, manje klieštine za hvatanje kunah itd.

9241. **Izložbeni odbor kot. Vukovar**, S.:
Zamka za hvatanje vukova.
Zamka za hvatanje prepelica.
Zamka za hvatanje zeceva.

9242. **Izložbeni odbor kotara Šid**, S.:
Plosnata puška dvocijevka, stara ostraguša.

9243. **Izložbeni odbor kot. Županja**, S.:
Flinte jednocijevke 3 kom.
Dvocijevke puške 3 kom.
Gvoždje za hvatanje vukova.

9244. **Izložbeni odbor kot. Delnice**, MR.:
Puška, kojom se služe zvjerokradice.

9245. **Jozić Mijo**, Niemci, S.:
1 zeleni puzavac.

9246. **Khuen** grof **Hinko Nuštar**, S.:
3 para jelenjih rogova iz Sriema.

9247. **Kulčar Gustav**, Vinkovci, S.;
1 lisica, 1 vjeverica ridja, 1 čavka, 1 vjeverica crna, 1 vrana, 1 djetlić.

9248. **Korač Spasenija**, Udbina, LK.:
Lisica.

9249. **Lončarić Vinko**, kr. kotar. šumar Delnice, MR.:
Puška kakovu rabe zvjerokradice.
Lovka za ptice, kune i lisice.

9250. **Lovrić Marijan**, Komletinci, S.:
Jedna kuna i dva kunića.

9251. **Mandić Isak**, Gračac, LK.:
2 male puške.

9252. **Milinković Marko**, Klanac, LK.:
Trublja za plašenje zvjeradi.

9253. **Mušić Edmund**, Vinkovci, S.:
1 sova.

9254. **Mušić Luka i Rajtarović Andrija**, Vinkovci, S.:
2 labuda.

9255. **Neferanović Marko**, Privlaka, S.:
1 lisica.

9256. **Nemet Vinko**. Bedenik, BK.:
Puška ostraguša.

9257. **Ogulinska imovna občina**:
Preparirana divljač:
Orao gujaš.
Sovuljuga.
Vjeverica.
Kuna.
Jazavac.

Digitized by Google

9258. **Orlić Rade**, Korenica, LK.:
Auljak (lovka).

9259. **Petrović Gjuro**, Vučinić selo, MR.:
2 puške srebrom okovane.
Barutnjača (rožčić za prah.
Palica za čišćenje pištolja.
Izvijač.
Kalup za pravljenje balota.
Kutijica za spremu kapica (kapsela).

9260. **Petrović Stevo**, Dobro selo, LK.:
Kubura.

9261. **Poletilović Ivan**, Slakovci, S.:
1 vjeverica, 1 mlada sova.

9262. **Radić Luka**, Vodjinci, S.:
1 jazavac.

9263. **Radočaj Stevan**, Udbina, LK.:
Lisica.

9264. **Radošević M. M.**, šumarnik, Zagreb:
Lovački rog za puščani prah iz 17. stoljeća. umjetnički izrezban.

9265. **Sutija Ana**, Udbina, LK.:
Kuna zlatka.

9266. **Svoboda Ivan**, umirov. šumarnik, Nova Gradiška, P.:
Srnečja glava sa parožjem.

9267. **Šašel Jakov**, puškar u Karlovcu:
Dvocievka systema Volt.
Dvocievka sa jednom gladkom i jednom produženom cievlju.
Jedna dvocievka po sustavu na ključ.
Štuc za taneta.
Jednostavna puška, kaliber 12.

9268. **Šimić Jakov**, Komletinci, S.:
2 kornjače.

9269. **Šorak Dane**, Dol. Lapac, LK.:
Medjedja gvoždja.
Duga puška.

9270. **Šumarski ured**. u Vukovaru, S.:
Vlastelinstvo grofa Dragutina Eltza.
Parožci srndačah.

9271. **Šumsko doharstveni ured** gospoštije pl. Ghycsy, Čabar, MR.:
Medjed.
Rogovi od srnjakah.
Šarenjak.

9272. **Chotek Rudolf**, grof, Čerević, S.:
Puška.

9273. **Tomašević Stjepan**, Vinkovci, S.:
1 vjeverica.

9274. **Tonkres Alfred**, Vinkovci, S.:
1 gavran, 1 vjeverica.

9275. **Tucaković Kazimir**, Otok, S.:
1 puška kremenjača.

9276. **Vlastelinstvo** grofa **Oskara Keglevića**, Lobor, Va.:

9277. **Živković Fila**, Niemci, S.:
1 vjeverica i 2 bjelogriva orla.
Nekoliko parova srnećih rogova iz šumah kotara zlatarskog.

9278. **Župić Jozo**, Medjuraća, BK.:
Pelo, za hvatanje grabežljivih ptica.
Šumska hvaća, za hvatanje tvoraca, divjih mačaka a u većem obliku za lisice i vukove.

Digitized by Google

Pregled izložitelja.

Izložitelji	Broj izložitelja u skupini																			Ukupno
	historičkoj	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.	XVIII.	
Grad Zagreb	6	51	8	25	7	1	7	26	16	4	26	30	2	12	12	2	1	5	3	244
Grad Osiek	2	1	—	8	1	1	—	2	—	—	2	2	—	—	3	1	1	3	—	27
Župan. Ličko-Krbav.	8	—	—	8	1	1	58	15	11	7	—	4	1	10	1	1	—	4	245	375
» Modr.-Riečka	3	—	1	6	6	—	42	25	1	22	1	2	—	8	—	—	—	2	35	155
» Zagrebačka .	7	3	—	20	8	—	104	27	6	—	11	10	2	5	—	—	—	6	60	269
» Varaždinska.	5	1	—	7	2	—	101	16	13	2	9	11	3	12	1	1	—	3	15	201
» Bel. - Križev.	16	1	—	13	4	1	336	21	57	6	25	30	15	34	2	7	—	24	312	904
» Požežka	11	1	—	11	4	—	920	19	20	4	8	3	2	30	2	1	—	9	200	1245
» Virovitička . .	8	2	—	5	—	—	143	20	12	1	3	4	5	16	—	1	—	8	61	297
» Sriemska . . .	21	—	1	17	2	—	3868	52	21	3	6	12	1	48	1	4	—	30	320	4407
Ukupno	87	60	10	120	35	4	5580	223	157	49	91	108	31	175	22	18	2	93	1259	8124

Digitized by Google

Digitized by Google

OGLASI.

Digitized by Google

Digitized by Google

*

Alexander Maruzzi,

Zagreb

br. 9 — Frankopanska ulica — br. 9

Gradjevno umjetna i za ukras limarija,

Ljevaonica kovina,

Uvoditelj vodovoda

preporuča svoje najnovije priviligirane

kupke, bakrene peći i namještaje.

Kućne i sobne klosete najnovijeg sustava, piscarah, vratnih pipah za polievanje istih u svakoj veličini.

Gromovode

najboljeg sustava, zalihu robe u struku zasiecajuću, napokon **lievanih školkah** za konjske staje, **lievanih krovnih svetljikah i rešetkah sa sifoni.**

*

Digitized by Google

Dioničarsko društvo
za
HRVATSKU INDUSTRIJU STAKLA.

Tvornice:
Karolina (Pošta Samobor). **Osredek** (Pošta Samobor),
Zvečevo (Pošta Zvečevo).

Glavno skladište i centralna uprava
u Zagrebu.

Glavni proizvodi naših tvornica stakla:

Obična šuplja staklena roba
od prostoga zelenoga, polubieloga i bieloga stakla, prama navedenoj tarifi šokova.

Boce za pivo, vino, liker, rum, konjak i kiselu vodu
svakoga oblika i boje po želji.

Boce za medicine i parfimerije
elegantno izradjene.

Staklo brušeno, prešano i liveno za kućnu porabu i za gostione
najraznijih vrsti u najvećem izboru.

Cilindri za svjetiljke i svi razsvjetni predmeti
za petrolejske svjetiljke.

Kristalno stakleno posudje i razkošna staklena roba
urešena rezbarijom, finim brušenjem, izjedom, slikarijom, zlatom itd.

Digitized by Google

Počastna diploma
jubilarne izložbe
Zagreb 1891.

Tvornica pokućtva

Bothe i Ehrmann

Zagreb.

Atelier
za umjetnu industriju
i dekoracije.

Specijalisti
za podpuno uredjenje
svjatišta i vila.

Stalna izložba podpunih uzor soba.

Ženitbene opreme.

Nacrti i proračuni bezplatno i franko.

Zastupstvo
poslovnica i zaliha uzoraka
Beč, IX. Mariannengasse 2.

Digitized by Google

Zagrebačka

dionička tvornica papira

u prometu od mjeseca listopada 1895.

uredjena po nainovijem i tehnički prokušanom izkustvu, proizvadja:

pisaći, konceptni, listovni, risaći i tiskovni papir, zatim papir za izprave, pakovanje i za ovitak (Umschlag).

Specialiteti:

Papiri iz prnja. — Normalni papiri.

Proizvodi naši na malo dobiju se u najviše trgovina papira, knjiga i pisaćih sprava u Hrvatskoj i Slavoniji.

Antun Kontak

stolar

Prilaz br. 15 — **Zagreb** — Prilaz br. 15

Utemeljeno 1873.

preporučuje se

za izvedenje svakovrstnih

stolarskih radnja

za gradjevine i pokućtvo.

Specialista u izrudbi školskih klupa.

Dobavitelj istih za kr. zem. vladu i nastavne zavode.

Izlaže podpuno uredjenu **spavaću sobu u industrijalnom paviljonu, razi zemlje kraj stubišta.**

Digitized by Google

A. BESTEBNER,

kipar

Zagreb, Preradovićeva ulica br. 22

preporučuje se za izvedenje svakovrstnih

kiparskih radnja

u kamenu, sadri, drvu itd.

naročito

za vanjske i unutarnje gradjevne dekoracije.

Jeftine ciene. ★

Solidna podvorba. ★

Gjuro Blažeković, stolar,

Ilica 57 — Zagreb — Ilica 57

preporučuje se za izvedenje svakovrstnih

stolarskih radnja

za gradjevine i pokućtvo

Izlaže:

uredjenu družtvenu sobu od masivne hrastovine u staronjemačkom slogu u industrijalnom paviljonu, na stubištu.

Digitized by Google

JOSIP ŠEREMET

STOLAR

PETRINJSKA UL. 19. **ZAGREB.** PETRINJSKA UL. 19.

Preporuča se za izradbu svakovrstnih

* stolarskih radnja za gradnju i pokućtvo. *

Osobito za priugotavljanje

namještaja za urede i pisarne.

Izlaže namještaj uredjene sobe, u kojoj borave i podučavaju se djeca, u industrijalnom paviljonu, na stubištu.

Proizvoditelj glinene robe

DRAGUTIN KEPERT, ZAGREB, Savska cesta 8,

preporuča svoju veliku zalihu peći

počam od jednostavnih do najfinijih vrsti od fr. **20.**— i više.

Kolajna za zasluge jubilarne gospodarsko šumarške izložbe u zagrebu 1891.

Štednjaci u svakoj veličini i boji.

Sve radnje izradjuju se brzo, solidno i uz jamstvo.

Digitized by Google

Josip Saulik

tapetar i dekorater

Zagreb, Nikolićeva ulica 12

preporučuje svoje bogato uredjeno skladište **tapetarskih uzoraka,** preuzimlje sve u tapetarsku struku zasjecajuće radnje kao **podpune ženitbene opreme, tapetiranje sobah, uredjivanje svratišta i kupališta** uz umjerene ciene. — Jamči za solidnu radnju i dobar materijal.

Prva hrvatska tvornica stolarske robe

u Zagrebu.

Odlikovana zlatnim krstom za zasluge sa krunom.

Skladište: Ilica 23, u vlastitoj kući. — Tvornica: Gundulićeva ulica 5, u vlastitoj kući. — Utemeljeno 1849.

M. ED. SACHS

proizvadja **pokućtvo najbolje kakvoće** uz najjeftinije ciene. — Bogata sbirka **uzoraka svake vrsti tkanina za pokućtvo, za garnituru, zavjese i dekoracije. Gradjevne stolarske radnje** svake vrsti. Naročito **namještaje za poslovnice i portale.**

Izlaže podpuno uredjeni salon.

Digitized by Google

Gjuro Hamel

bravar

u **Zagrebu**, Medulićeva ulica br. 17

preporučuje se za izvedbu svakovrstnih

bravarskih radnja

za gradjevine i umjetne bravarije.

Izradio za izložbu:

željezne sastojine za akvarij i umjetni okov za vrata

u šumarskom paviljonu.

Medjunarodna izložba za pučku i vojničku obskrbu: Velika srebrna kolajna: *Beč 1894.*: Zlatna kolajna: *Antwerpen 1894.*: Velika nagrada: *Miljeći 1894.*: Srebrna državna kolajna: *Optuj 1895.* Najviše priznanje u pogledu kakvoće izvoza i konkurencije.

ADOLF SELLINSCHEGG

tvornica variva u konzervama

Optuj. — Varaždin.

Proizvadja:

kiselo zelje

od najizvrstnije kakvoće, najfinijeg teka i nenadkriljive postojanosti: u dugim finim trakovima po **100 kgr. for. 5.—**; u dugim krupnim trakovima po **100 kgr. for. 4.—**;

kiselu repu

najbolje vrsti, biela u finim trakovima po **100 kgr. for. 5.—**; najbolje vrsti, biela u krupnim trakovima po **100 kgr. for. 5.—**.

Lagvi po	30	50	100	200 klgr.
for.	0.50	0.75	1.—	1.80 nč.

Škafovi sa poklopcima 15 kgr. po 40 nč.

Sušena i zelena variva i variva za juhu.

Digitized by Google

Trst 1882. Budimpešta 1885. Budimpešta 1885. Trst 1882.

Zlatna kolajna

Za izvrstne

i lijepe radnje.

Zlatna kolajna.

FRIEDRICH HÄCKER

stolarna sa parostrojem

Zagreb, Gunduliveva ulica 41.

Portale, pokućtvo i crkveno-stolarske radnje.

Stolarska tvornica za gradnje.

Izlaže posebno uredjenu sobu.

Odlikovana u Trstu 1882. — Utemeljena 1885. — Odlikovana u Budimpešti 1885.

Trgovina zlata, srebra i draguljah

SLAVOLJUBA BULVANA

zlatara i draguljara

Ilica 14 — ZAGREB — Ilica 14

preporuča svoje bogato skladište **zlata, srebra, draguljah i žepnih urah** za gospodu i gospodje, najbolje vrsti uz najjeftinije ciene. Nadalje upozoruje p. n. občinstvo na svoj svim zahtjevom odgovarajući i podpuno uredjeni posao, gdje se sve radnje u **zlatu, srebru i draguljih po nacrtih, obrazcih i naznakah, najbolje, najjeftinije i najbrže obavljaju.**

Plaća uz najviše ciene staro zlato, srebro i antikvitete te ih prima i u zamjenu.

Popravci obavljaju se brzo i jeftino.

Digitized by Google

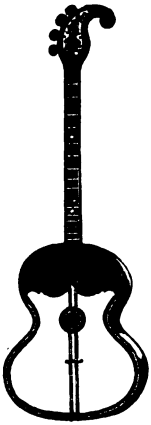

Sve vrsti

*** tamburicah ***

dobivaju se kod tvrdke

J. STJEPUSIN

u

Sisku.

(Hrvatska.)

Izlaže tamburice za cieli tamburaški sbor.

Cienike sa slikami šaljem franko na zahtjev.

IG. DEUTSCH, Voćin,

parna pilana i drvena industrija

preporučuje svoje proizvode

lopate za žito, obične, — **lopate za žito,** njemačke, — **lopate za zemljoradnje,** — **lopate za snieg,** — **lopate za slad,** — **pekarske lopate,** — **lopate za pecivo,** — **tačke,** — **tačke sa željeznom osom,** — **svakovrstne ine proizvode drvene industrije**

na veliko i malo uz najjeftinije ciene.

izlaže u šumarskom paviljonu.

Digitized by Google

Velika kolajna jubilarne izložbe u Zagrebu.

Utemeljeno 1845.

Počasna diploma za englezko svinjogojstvo. Yorkshire.

FRANJO MOSER u Zemunu,

trgovac sušenog mesa, tvornica kobasica i salame.

Prodaja najbolje čiste svinjske masti, sala, englezke mesnate slanine, a i druge vrsti slanine, sušenoga mesa, šunka i svakovrsnih finih kobasica.

Sušeni svinjski i govedji jezici.

„Milenijska salama".

Izvrsna kobasica, svoje vlastite kompozicije.

Račun kod k. magj. poštanske štedione broj 4388.

Prodaja u kušaoni.

ALBERT ZORINIĆ,

stolar

Zagreb, Prilaz br. 8.

preporučuje se

za izradbu svakovrstnih

stolarskih ★

★ ★ radnja

za

gradjevine i pokućtvo.

Izlaže namještaj za podpuno uredjeno predsoblje od javorine.

Industrijalni paviljon, stubište.

Digitized by Google

Ivan Postružin stolar,

u Zagrebu,

Kamenita ulica br. 4 — Opatička ulica br. 1

izradjuje svekoliko raznovrstno jednostavno i umjetno

pokućtvo

za blagovaonice, spavaonice, za najfinije gospodske sobe, za stanove i sve ine prostorije, kao što u svih slogovih: baroki, renaisanci, englezkoj gotiki itd.

Svi mogući u ovu struku zasiecajući predmeti stoje na uvid u **mojim skladištima: u kamenitoj ulici br. 4 i u opatičkoj ulici br. 1**, gdje se takodjer sve naručbe primaju i uz **najjeftinije ciene** obavljaju.

Paromlinarsko dioničarsko družtvo

u Indiji

preporučuje svoje

mlinarske proizvode

brašno svake vrsti,

krupicu, posije itd.

Digitized by Google

Hrv. dioničko trgovačko družtvo

U Zagrebu, Gundulićeva ulica br. 1.

Kupuje i prodaje svekolike industrialne i gospodarstvene proizvode te kolonialnu robu; skrbi za valjano pohranjenje robe u zagrebačkom prometnom skladištu; pomaže pri osnivanju domaćih industrialnih i trgovačkih poduzeća; pribavlja predujmove na proizvode i robu kod hrvatske dioničke vjeresijske banke u Zagrebu itd.

Temeljna glavnica Kr. 100.000.

Specialiteti

hrvatske voćne prepeke, Breskovac, Mandalica, Medulika, Malinka, Višnjevac

ovo je čisti proizvod iz samoga voća bez primjesa ikakovih inkredencija.

Likeri

najfinije vrsti, destilacijom provedeni.

Kralj. povlašt. zagrebačka tvornica hrv. destilata i octa

DIONIČKO DRUŽTVO (prije Franjo Pokorny)

ZAGREB. Vlaška ulica 50. — Utemeljeno 1852.

Utemeljeno 1852. — Jelačićev trg 24. pet zlatnih kolajna: Paris, London, odlikovano austrijskom državnom nagradom, Moskva, Trst, Stolni Biograd.

Rum i Malaga

direktni import.

Octena žest

šesterostruka roba, naravni

Vinski ocat.

Šljivovica i Cognac

naravna tvoriva, iz vlastitih pecarah u bačvama i bocama.

Digitized by Google

S. MITTELBACH

LJEKARNA „K SALVATORU"

ZAGREB, DUGA ULICA 3

Mittelbachov prah od kašlja za konje.

Ovaj prah jest najizvrstnije sredstvo za izlječenje naduhe i gute. S toga kroz mnogo godina s uspjehom upotrebljivan, kao prokušano sredstvo proti kašlju, plućnoj i sičnoj boli od konja.

Ciena 1 omota s naputkom 1 krunu.

Mittelbachov prah za rogato blago.

Isti prah pokazao se svojim djelovanjem kod rogatog blaga kroz više godišnju uporabu, redovitim davanjem prokušanim tako, da kod pomanjkanja volje za hranu i zločeste probave, te kod krava za poboljšanje i po množenju mlieka, a osim toga podaje blagu naravnu jakost proti raznim okužujućim uplivom.

Ciena 1 omota 1 krunu i 20 filira.

Mittelbachova okriepljujuća tekuć na za konje.

služi za po- i ojačanje poslje duljih puteva, redovitom uporabom daje jakost i uztrajnost, prepriečuje ukočenost kao i svaku bolest noga kod konja, kao što su pretegnuće mišica, ošepavosti itd.

Homöopatske kapljice

za sve bolesti **svinjah „vrbanac"** i **„bedreničnі vrbanac"**.

Dvadeset je godina, kako je ovo sredstvo prokušano, da blago otvara, antiphlogirtično, da povraća volju za žderanje, napreduje kolanje krvi, da čisti krv izlučivanjem škodljivih tvari (sokova) te najsigurnije preprečava i lieći sve pošasti slične bolesti svinjah.

Ciena jednog kartona zajedno sa uputom 50 nč.

Aromatična ukusa jetrenača.

(Oleum jecoris aromat cum).

Pripravljena od najbolje vrsti Bergerove jetrenače, zahvaljuje svoj izvrstni tek čistoći i neznatnim dodatkom sasma bez uplivnih čestica, te se dapače i ljeti radi lake probave uzimlje.

Kava od žira

dobljena prženjem žira, jest od liječnika priznana i najvaljanija kava za zdravlje, te je za **slabe probave, zasluzina, za gliste, proliva od slabine, scrophulosi, kroničnoj slabini želudca, žgaravici, kod slabih funkcija crijeva itd.** neobhodno potrebna.

1 omot za pokus 10 nč., 1 klgr. 50 nč.

Digitized by Google

Snaga i djelovanje jedino pravoga englezkoga

čudotvornoga balzama.

Od zdravstvene oblasti prokušano i odobreno. Jedino izključivo mjesto gdje se proizvadja i dobiva istog, jest

ljekarna „Angjela čuvara“

A. Thierry-a u Pregradi, Hrvatska.

Najstariji najuspješniji i najreelniji, a pri tom najjeftiniji universalno-pučko-domaći liek proti gotovo svim unutarnjim i vanjskim bolestim.

Ovaj balzam služi za izvanjsku i nutarnju porabu. On je: 1. **Nedostižívo djelujući spasonosni lek kod svih bolestih plućah i prsiju, ublažuje katar i umiruje izbacivanje, odklanja bolni kašalj i liječi takodjer zastarjele takove boli.** 2. Djeluje uspješno kod vratne upale, hrapavosti, promuklosti i svih vratnih bolesti itd. 3. Progoni temeljito svaku groznicu. 4. Liječi začudno sve bolesti jetara, želudca i crieva, osobito želudačne grčeve, koliko i trganje u utrobi. 5. Oduzimlje boli i liječi zlatnu žilu i hemorrhoide. 6. Djeluje blago izlučujući čisteć krv, čisti bubrege, oduzimlje hypohondriju i melankoliju, jača tek i probavu. 7. Služi izvrstno kod zubobolje, šupljih zuba, ustne gnjiloće te svih ustnih i zubnih bolestih. 8. Dobro je sredstvo proti glistam, trakavici i epilepsiji ili padavici. 9. Služi izvanjski kano divno liečivo sredstvo za sve rane, mlade ili stare, brazgotine, vrbanac, ospice, pištanjak, bradavice, opržine i zamrzla uda, svrab, gubu i čirove, izpucane hrapave ruke itd., itd., oduzimlje glavobolju i šum, trganje, kostobolju, bol u ušima itd., o čem se daje obširno izvješće, kako se to upotrebljuje. 10. Taj balzam je u obće domaće sredstvo, koje se upotrebljuje za unutarnje i vanjske bolesti sa nesumnjivim uspjehom, te nesmije manjkati u nijednoj obitelji kano prava pomoć osobito kod influence, kolere i druge pošasti. Jedan jedini pokušaj više će poučiti i uvjeriri, nego ovaj oglas. Valjan i nepatvoren je ovaj balzam samo onda, kad je svaka bočica zatvorena srebrnim pritlačkom, u koji je otisnuta moja firma: **Adolf Thierry, ljekarna „k anđjelu čuvaru“ u Pregradi.** Gdje nema skladišta za moj balzam, neka se naruči izravno i adresira ovako: **Ljekarni „Angjela čuvara“ A. Thierry-a u Pregradi kod Rogatačke Slatine** (Rohitsch-Sauerbrunn).

Snaga i djelovanje prave englezke

čudotvorne masti.

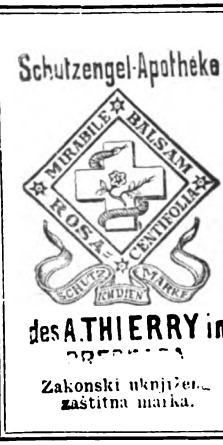

Zakonski uknjižena zaštitna marka.

Sa ovom masti bila je posvema izliečena već 14 godina stara gotovo već ne izliećenom izjavljena gnjilost kosti.

Englezka čudotvorna mast upotrebljuje se: Kod prsobolje rodilje, kod zač-pljenja mliekotoka, otvrdnuća prsa kod vrbanca, kod svakovrstnih zastarjelih ranah, otvorenih noguh ili kostih, solnoga toka, natečenih noguh, dapače i kod raka u kostih; kod ranah, koje su nastale od udarca, uboda, zareza, gnječenja ranah od puške; za odstranjenje svih stranih tjelesah, kao stakla, drvo, pjesak, sačme, trna itd.; kod svih čirah i izraslinah, karbunkela, dapače i kod raka; kod crvotočine ili čira pod noktom, mjehurah ili ranah, nastalih kod hodanja, opržina razne vrsti, smrznutih udah, ako su se bolestnici naležali, oteklinah vrata, krvnih prištića, zujenja u uhu i ravah kod djece itd.

Jedino vrelo naručbah je **Ljekarna k „Anđjelu čuvaru“ A. Thierry u Pregradi** kod Rogatačke Slatine.

Skladište u svih gradovih i većih mjestih svih zemaljah.

Gdje neima skladišta neka se naruči izravno i neka se adresira: **Ljekarna „Angjela čuvara“ A. Thierrya u Pregradi kod Rogatačke Slatine.** — Broj zaštitnog upisnika za Austro-Ugarsku: **4524.**

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

DB 366
.B92

Digitized by Google

3 0000 083 763 049

Digitized by Google